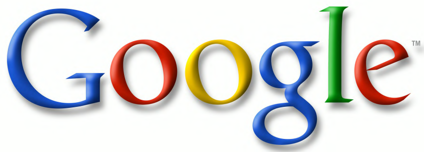
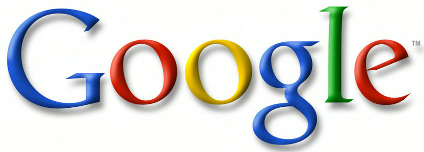
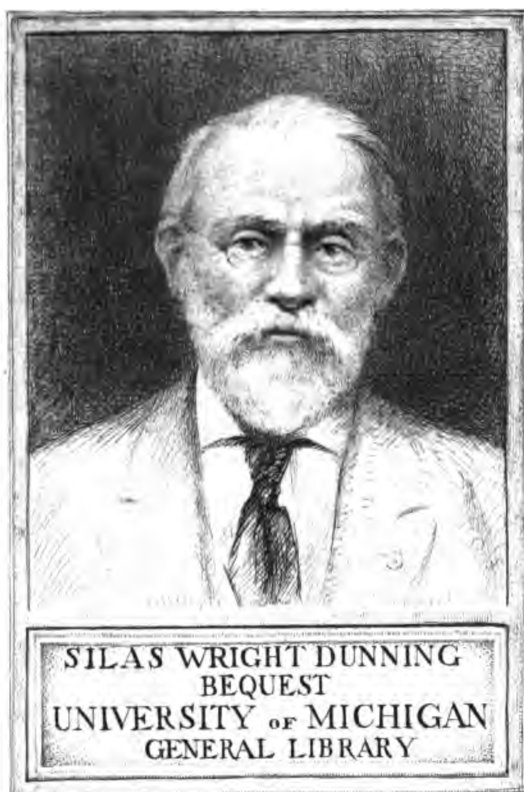
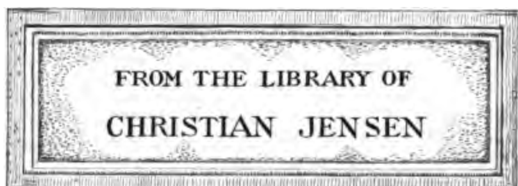

EX LIBRIS
C·J·A·O· JENSEN

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

Æventyr fra Jylland,

samlede og optegnede

af

Evald Tang Kristensen.

Fjerde Samling.

Ogsaa under Titel:

Jyske Folkeminder.

Trettende Samling.

Aarhus.
I Kommission hos Boghandler Karl Schønberg, Kjøbenhavn.
Jacob Zeuners Bogtrykkeri.
1897.

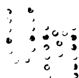
Æventyr fra Jylland,

samlede og optegnede

af

Evald Tang Kristensen.

Fjerde Samling.

Ogsaa under Titel:

Jyske Folkeminder.

Trettende Samling.

Aarhus.
I Kommission hos Boghandler Karl Schønberg, Kjøbenhavn.
Jacob Zeuners Bogtrykkeri.

Jyske Folkeminder,

samlede

af

Evald Tang Kristensen.

Trettende Samling.

Forord.

Uagtet jeg forud for denne Samling har udarbejdet og udgivet tre store og tre mindre Æventyrbøger, er jeg dog endnu ikke færdig med Æventyrene. Det er min Agt, naar passende Lejlighed gives, at fremkomme med endnu en større Samling, ledsaget af en Oversigt over, hvad der har været fundet af Æventyr i Folkemunde her i Jylland i min Tid, altsaa ogsaa en Registrant over alle de forekommende Æventyrforraad. Der er nemlig endnu en Del Typer, der ikke har kunnet medtages i denne Samling, og som sagtens ikke nogen Sinde af mig bliver trykte, dels fordi de er for *platte* til at lade komme frem for Offentligheden, og dels fordi de har et noget *mistænkeligt* Præg over sig. Af de platte kan man, uagtet de ikke kan trykkes i deres Helhed, dog meget godt give et passende Uddrag, der kan kjendetegne dem, saa Læseren faar en Forestilling om, hvordan Emnet er. De mistænkelige kalder jeg saadanne Æventyr, der ser ud til enten i en forbigangen Tid at have været læste, men dog ad denne Vej at være ret godt tilegnede og atter fortalte, saa de til en vis Grad har faaet Krav paa at blive kaldt Folkeminder; dernæst saadanne, der sagtens ikke stammer fra trykte Kilder, og altsaa er Folkeeje, men dog i en forholdsvis sen Tid er *indvandrede* fra andre Lande. Der er endog æventyrlige Historier i Gang imellem Folk, der ligefrem peger tilbage paa Ridderromanerne. Disse indvandrede Historier kan være kommet hertil fra Norge og Sverige, særlig træffes de i det nordlige Jylland, dels fra Tyskland, og Budbringerne var i Regelen enten omvandrende Bissekræmmere eller Fædrivere. Soldaterne har ogsaa hjulpet ikke saa lidt til at føre Æventyrene omkring og omplante dem paa hjemlig Grund. Der er mangen god Aftentime slaaet til Side i Vagtstuen eller i Lejren ved Æventyrfortælling, og hvis man havde været agtpaagivende nok der ovre i Kjøbenhavn, kunde der helt ned til vor Tid have været samlet et umaadelig stort og meget righoldigt Æventyrstof. Mange andre Samlingssteder har der været for de lyttende Tilhørere. Ja, endog paa Sygestuerne har lidende Mennesker faaet Tankerne lidt oplivede ved at lytte til en Æventyrfortæller, der var i god Bedring og kunde samle sine Tanker tilstrækkelig. Omvandrende Tiggerkjællinger, ja, endog visse Kjæltringer har ogsaa været Bud ej alene mellem de forskjellige Provinser, men ogsaa imellem Landene. Det vil forøvrigt være helt umuligt nu at efterspore disse Understrømninger i

Folkelivet, i hvor interessant det end monne være at faa et sligt Arbejde gjort. Sagen er nemlig, at disse gamle Budbringere nu ikke længere findes. De høre selv Sagnet til eller er sunkne i Glemsel.

Det er fremdeles min Agt, saa længe det kan lade sig gjøre, at lade fremkomme en Samling til hver Jul, saaledes som jeg nu har gjort det paa tredje Aar. Disse Folkebøger kan læses af alle, og der er endnu et stort Stof at øse af, ligesom der forhaabentlig ogsaa vil blive ved at være Læsere deraf. Vi er dog endnu ikke komne saa vidt, at vore Børn og vor Ungdom forsmaar at læse Æventyr, hentede lige ud af Folkemindet, hvilken Erfaringssætning jeg er glad ved at kunne fremsætte her. Mit stadige Ønske om at faa nogle Samlinger frem med gode Billeder er dog endnu ikke kommet videre.

Jeg retter da en Opfordring til vore Tegnere, ti her er virkelig en smuk Opgave, der ligger lige for. Men dette er ikke nok. Der maa ogsaa rettes en Opfordring til alle vore Forlagsboghandlere og særlig til dem, der har Raad til at sætte noget ind paa Opgavens Løsning. Det kan lidet nytte, at der er en dygtig Tegner — og en saadan mener jeg at have fundet, naar han ikke kan faa noget for sit Arbejde, ja, endog udsætter sig for et større Tab ved at slaa sig sammen med mig om at udgive en illustreret Æventyrbog. Efter de Erfaringer jeg har gjort, har jeg faaet det Indtryk af vore Boghandlere, at de alle til Hobe gaar ud paa at tjene Penge. De er Forretningsfolk lige ud til Fingerspidserne. De skal vist nok være dygtige og med Omtanke for at kunne begaa sig, men samtidig var det mukt og fornøjeligt at træffe en og anden blandt disse hæderlige Medborgere, der var velhavende nok og vilde opofre noget paa at bringe en smuk jysk Æventyrbog frem. Men dette er sandsynligvis kun et fromt Ønske.

Den Tegner, jeg ovenfor sigtede til, er Hr. Niels Wiwel. Han har af og til tegnet Billeder til Æventyr i Almanakkerne, og dem har jeg været rigtig glad ved. Dernæst har jeg set og har for Øjeblikket i mit Værge en hel Række Billeder af ham, som han i sin Tid har tegnet til et Æventyr, der er ret almindeligt, og som jeg har ladet trykke nogle Varianter af, nemlig: Tvillingbrødrene (se: Fra Bindestue og Kølle I Nr. 20, II 21, Bindestuens Saga 12. Æventyr fra Jylland II 16, III 37). Disse Billeder er aldeles fortrinlige og borger mig for, at Hr. Wiwel kan gjøre Arbejdet til min fulde Tilfredshed. Der stilles absolut den Fordring til Tegneren af saadanne Billeder, at han skal være Jyde. En Øbo eller Kjøbenhavner kan umulig være trængt saadan ind i den gamle jyske Levevis, at han kan tegne med Troskab og Sandhed til jyske Æventyr. Lige saa lidt som jeg kan trænge helt ind i Øboens Dialekt og Tankegang, lige saa lidt kan han trænge ind i Jydens Levevis. Det er noget hvert for sig, der nok kan have nogen Lighed i det almindelige, men naar vi vil tale om Realisme paa det Omraade, og det bør vi gjøre, saa vil det i Enkelthederne altid komme til at briste paa et og andet. Lad mig altsaa her spørge, om ikke en Forlægger (eller en anden Mand) vil gjøre det ædelmodige Til-

bud at ofre nogle Penge til at betale for en Række Tegninger, virkelig kunstnerisk udførte, som kan ledsage en god jysk Æventyrbog. Mit Arbejde skal jeg ikke have noget for. Det harmer mig undertiden at lægge Mærke til, at maadelige udenlandske Æventyrbøger kan blive oversatte paa Dansk, ledsagede af gode Tegninger og udstyrede fint og flot og da solgte i store Oplag; men vore gode hjemlige Æventyr, der er meget mere passende til Folke- og Børnelæsning, frister en meget kummerlig Tilværelse og kan umulig træde frem i en nogenlunde fin Udstyrelse, svarende til Nutidens Fordringer. Der er noget bagvendt i dette, der er for stærk en Higen efter at gaa over Aaen efter Vand for at tale med Ordsprogets Billedsprog. Mon den Tid dog ikke kan komme, da vi kan foretrække vor egen hjemlige Dragt for den udenlandske Flitter?

I denne Samling er optaget nogle faa Æventyr, der er trykte før. Nr. 8 har staaet i Børnenes Juleroser, 1. Aarg., Nr. 20 i Randers Dagblad 1891, Nr. 40 i Børnenes Blad 1877, Nr. 41 og 42 i samme Blad 1878, Nr. 45 i Husvennen 1878. I flere Almanakker har der ogsaa været optaget af mine Æventyr. De vil komme med i den næste Samling, jeg agter at udgive, for at man kan have mine Æventyroptegnelser saa tilgængelige som mulig og i samlede Værker. Det har sin Betydning for den, der senere vil arbejde med Stoffet paa sammenlignende Vis.

8. November 1897.

E. T. K.

Liste over Meddelerne.

Indsidderske Kristine Marie Væver, Filsø, Torsted. Nr. 1, 81.
Almisselem Mette Marie Jensdatter, Sundby paa Mors. 2, 3, 5, 6, 13, 22, 23, 26.
Pens. Lærer Niels Uglsø, Sønder-Os, Sunds. 4, 56.
Husmand Niels Pedersen, Mosehuset, Mejrup. 7, 50.
Ungkarl Mads Kristian Thomsen, Skive Landsogn. 8.
Husmand Kristen Nielsen Skrædder, Skaldemose, Bole. 9, 21, 38, 82.
Aftægtskone Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup, Sønder-Beg. 10, 51, 52, 53, 75.
Husmandskone Elsine Andersen, Siem, Himmerland 11.
Almisselem Niels Mathisen, Udby, Rugsø Herred. 12, 17, 32.
Aftægtsmand Jens Bertelsen, Bole ved Silkeborg. 14, 76.
Pige Johanne Steensen, Nygaard, Ørre. 15, 83.

Trykfejl. Nummerordenen i Bogen er bleven lidt forstyrret. Æventyr Nr. 28—48 er bleven betegnet med Nr. 27—47.

Indholdsliste.

Side.

Side.

1. Den taalmodige Kvinde.

Der var en Herremand, der boede paa en Herregaard, som laa nær ved en Skov. Han og hans Kone var gammelagtige Folk, og de havde ikkun en eneste Søn; men han var allerede noget hen ad Aarene, han var da henved de 30. Saa siger Madammen til hendes Mand en Eftermiddag, de sidder og spiser Meldmad: „Véd du, hvad a tykkes saa sært om?“ siger hun. Nej, siger han, hvad hun mente med det? „Det er, te vor Søn han taler aldrig om, han vil giftes, og vi mærker heller ikke til, han er forlovet. Nu har han Alderen, og a tykkes, det er knap paa Tiden, han skulde have en Kone. A er ogsaa kjed af nu at holde Hus for saa mange Folk, nu kunde a virkelig gjærne have behov at være fri.“ — „Ja saa mænd,“ siger hendes Mand, „det har a heller slet intet imod, naar han har selv Lyst til det.“ — „Saa vil a snakke med ham om det i Morgen“, siger hun, „naar du tykkes om det.“

Anden Dagen, de sad og spiste Frokost, da var Sønnen til Stede, og saa siger hun: „Véd du, hvad a snakkede med din Fader om i Aftes, vi sad og spiste Meldmad?“ Nej, han vidste ikke. „A undrede saa stærkt over, te du aldrig snakker om at ville giftes!“ Ja, naar de tykte om det, siger han, saa kunde han og gjærne tænke over Sagen, for han havde jo Alderen til det. Men én Betingelse vilde han stille, og det var, om han maatte faa, hvem han selv vilde vælge sig.« — „Ja saa mænd maa du saa,“ siger hans Fader, „naar du bare tager et skikkeligt Menneske. Det er det samme, den er fattig, for

naar I vil passe paa det, her er, saa kan det nok slaa til til jer, og vil I ikke det, saa kan mere ikke hjælpe." Det blev saa en Aftale imellem dem.

Paa anden Dagen, hans Moder staar for Skorstenen i Kjøkkenet, saa kommer Sønnen ud til hende og spørger hende, om de havde Malt nok til at brygge til et Bojel. Ja saa mænd, det skulde nok slaa til. Ja, for saa vilde han have Bojel med det samme. „Hvem skal du saa have?" siger hun. Ja, det fik hun nok at se, naar den Tid kom. „A kan da slutte mig til," siger hun, „det er en fattig én, du vil have, imen du vil selv gjøre Bojelet." Det svarer han ikke noget paa. Saa siger han igjen, te de maatte da gjærne begynde at lave til paa det. „Naa jaja," siger hun. Men der var ingen, der vidste, hvem han skulde have, og det var snart det galeste, han vidste det ikke selv.

Saa en Dag kjører han til den nærmeste Kjøbstad, og der gaar han ind til en Jomfru, som var saadan en fin Skrædder. Saa spørger han hende, om han kunde aa hende til at sy en Bryllupsdragt til hans Brud. Hun siger da ja. Om hun saa ikke vilde selv følges med hen til Kjøbmanden og udtage, hvad der kunde være mest passende og moderne. Hun gjorde ogsaa det. Da de havde saa faaet det kjøbt ind, spørger hun jo om, hvem hun skulde sy det til. Ja, hun fik at sy det efter hendes egne Klæder, saa skulde det nok passe.

Derefter var han ved Skomageren og fik Sko bestilt, og der blev taget Maal efter Jomfruens Fødder, og hun skulde da besørge det hele i Stand, som det skulde være. Nu kjører han hjem igjen, og saa satte han sig til at skrive Bryllupsbreve til Familien, og endda havde han ingen Piger talt til endnu om at gifte sig med ham.

Dagen bliver berammet, og alting er i Stand, og Gjæsterne kommer, men han har endnu ingen talt til om det. De ser, og de lutter, og den ene spørger den anden, men der var ingen, der vidste, hvem Bruden var, ikke en Gang de gamle, saa det var ikke saa sært, der var ingen andre, der vidste det. Lige den Gang de første Gjæster var komne, saa lader han

spænde for og kjører til Kjøbstaden efter den Jomfru, for hun havde lovet ham i Forvejen, te hun skulde smykke hans Brud. Han faar hende ogsaa med, og Præsten og Degnen møder og saa, for dem havde han jo ogsaa snakket til, men endnu vidste ingen, hvem Bruden var. Saa skulde de jo ind og have lidt at spise, og den Gang de saa var færdige med det, siger han til Bryllupgjæsterne, om de vilde nu ikke hilre (o: tøve) en Time, saa vilde han nu strags kjøre æfor af med Jomfruen. Enhver troede jo, det var hende, han skulde have, det kunde ikke være andet, men de vilde ikke spørge ham om det, da det nu ikke kunde vare længe, inden de fik det at se. Saa kjørte han æfor af og havde Bryllupsstadsen og Jomfruen med, og de andre Gjæster skulde som sagt hilre en Time.

Saa kjører han ind i Skoven, og der gaar en gammel Hyrdemand ved nogle Faar. Han vinker ad ham, han skulde komme derhen, og den gamle kommer jo med Hatten i Haanden, for han kjendte nok Sønnen, da Skoven var tæt ved Herregaarden. Saa spørger han ham, om hans Datter var hjemme. Jo, hun var, baade hans Kone og Datter. „Følg du saa med hjem, jeg vil tale med dig." Den gamle fulgte nu med Vognen hjem til Hytten, og saa spørger Karlen, om han kunde faa deres Datter. Ja, den gamle gjorde sig jo bitte til og tykte, det var meget for galt, det kunde da ikke være hans Mening. Jo, det var hans Mening, og nu skulde det være med det samme, de skulde vies om en Times Tid mod, og der var gjort Anstalt for alting. Endelig skulde Datteren jo være den, der skulde raade for det, og hun kjendte ham jo nok, for de boede ikke saa langt fra hinanden. Hun siger ja, hun vilde jo gjærne nok have ham, dersom det var hans Alvor, naar han da vilde være god ved hende, hun var saa fattig og havde slet ikke noget at rose af. Ja, det vidste han nok, og han skulde ogsaa nok være god imod hende, men han vilde have den Betingelse, at hun maatte aldrig hverken sige ham imod eller gjøre ham imod. Ja, hun vilde jo se til, om hun kunde, og dermed var den Sag afgjort. Men hun skulde straks gjøre sig færdig, hun skulde hen at vaske sig og skulde omklædes, for Jomfruen var

der og skulde smykke hende, og alt det hele baade Særk og Underklæder havde han med til hende, saa han tog hende da nøgen at kalde det.

Naa, hendes gamle Moder hun samlede de Klæder sammen, Datteren kom af, og vilde forvare det. „Saa har vi da det til hende, naar hun kommer igjen," sagde hun, „for det varer vel ikke længe, eftersom dether gaar hastig paa." Saa kom hun ind og blev smykket, og ligesom Jomfruen blev færdig med det, saa kom Bryllupsvognen, for de skulde jo igjennem Skoven, inden de kunde komme til Kirken. Gjæsterne bliver saa forundrede, den Gang de ser Vognen holde for dether Hus, de kunde jo ikke forstaa, hvad det skulde betyde, men saa kom Bruden ud paa Vognen til ham, og de kommer til Kjøren igjen til Kirken. Nu var det først, Folkene blev kloge paa, hvem han skulde have.

Den Gang Brudeparret var blevet viet, og det havde Ende ved Kirken, kjørte de jo hjem igjen. Nu fik hans gamle Forældre da at se, hvem Kone han havde faaet, og de blev helt fornøjet med det, de kjendte nok, det var hende Gret Sælle der fra Huset, og hende yndte den gamle Kone saa godt, og var saa glad ved, det blev hende, for de havde hende hejsen saadan, naar de skulde slagte og vaske, og hun var saa dygtig og saa flink. Der var nu et stort Bryllup, og det var saa svart, som det kunde være.

De levede nu sammen et Aar for det første og levede godt sammen. Men saa kom hun til at lave til Barsel og fik en lille Pige. Anden Dagen efter at hun havde faaet den, saa kom han ind til hende, og da var hun ene i Barselsengen. Saa spørger han hende da først om, hvordan det var. Jo, hun takkede da, det var da nogenledes. Saa siger han: „Men nu er der mere ved det. Denher Gaard det er en Stamgaard, og saa maa du ikke have Barnet, for skulde a dø inden du, saa skulde det jo arve Gaarden, og det er du af for ringe en Stand til." Dermed tog han Barnet og vilde gaa med det. Hun sukker jo noget over det, men saa siger hun: „Ja, som

du vil, men du maa ikke slænge det paa den vilde Mark", siger hun. Nej, det skulde han ikke, det skulde ingen Skade tage.

Saa gik han med Barnet; men da han kom hjem igjen, det første han gjorde, det var at gaa ind til hans Kone og snakke vel med hende. Han kunde nok mærke, hun var lidt forsagt, men hun var venlig nok og var slet ikke vred, hun tog det taalmodig og snakkede lige godt med ham.

Saa gik der et Aar hen igjen, og da fik hun en Søn. Det gik lige saadan; han kom ind til hende paa anden Dagen og snakkede venlig med hende. Men nu var det meget værre, sagde han, nu det var en Søn, for nu skulde han da arve Gaarden, dersom han blev ved dem, og det kunde da slet ikke gaa an, da hun var født af saa ringe en Stand. Hun tog jo helt taalmodig imod det, og han lovede da, han skulde ikke kylle Barnet eller gjøre det Fortræd.

Da hun kom saa op igjen og til hendes Syssel, saa var hun den samme, han kunde ikke se, hverken te hun var vred heller sølle. Saa stod det hen i 15 Aar, og hun fik ingen Børn der imellem. Hun havde nok været paa gode Veje en Gang eller to, men det blev ikke til noget alligevel, og i den Tid var baade hans Fader og hans Moder død. Hun gik jo nok med en Sorg indvortes, der klemte hende, men hun lod sig ikke forstaa med noget.

Saa en Dag kommer han ind til hende i Kjøkkenet og siger: „Nu er der andet ved det." — „Hvad er der ved det?" siger hun. „Min Familje vil, te a skal have en anden én, a maa ikke have dig længere." — „Ja saamænd, ligesom du vil", siger hun. „Ja, du véd jo, det er mit, alt det Klæder og Sager du har." — „Ja, det véd a nok", siger hun, „men a vilde da nødig gaa nøgen hjem." Hun var tilfreds, naar hun maatte faa hendes daglige Klæder, og han saa vilde følges med hende paa Veje. Det var imidlertid blevet Aften, og saa skulde de da te'n ud ad Skoven. Han gik saa og snakkede med hende, og der var ingen Ting at mærke paa hende, enten hun var vred eller harmet. Endelig sagde han hende Farvel, og hun gik hjem til Huset.

Da var de gamle gaaet til Sengs, de var gaaet tidlig til Ro den Aften. Hun banker saa paa, og de kommer op, og hendes Fader kommer og lukker hende ind. Da han ser, det er hende, der kommer, saa siger han: „Hm, a tænkte nok, det vilde saadan gaa, det er endda sært, det har varet saa længe." Da siger hendes Moder: „Da er det vel, vi gjemte hendes Klæder, for nu har hun vel ikke noget at gaa i." Ja, sagde hun, hun beholdt da det, hun var i.

Men om anden Dagen kom der Bud fra Gaarden, te hun skulde komme op og rede ham selv hans Seng, den maatte der ingen andre komme til. Hun kom ogsaa lige saa godvilligen, og i det Lag hun redte hans Seng, da sad han inde i Kammeret ved hende. Da hun var færdig, skulde hun sætte sig ved ham i Sofaen og synge en Vise for ham, som han holdt saa meget af. Det gjorde hun ogsaa. Saa vilde han ogsaa følge paa Vej med hende hjem den Aften, det ladte jo da til, han havde nogen Godhed for hende endnu. Næste Dag blev det det samme igjen, og hun maatte love at komme igjen hver Eftermiddag i en 3, 4 Dage og rede hans Seng, det bad han hende om, og han gik paa Veje med hende hver Aften til Skoven, men saa ikke længere.

Den sidste Dag hun var der, sagde han, han skulde til at have Bojel, og han havde faaet Kogekone og havde faaet meget slaaet sammen til det Gilde, og saa forlangte han af hende, te hun skulde komme og hjælpe ved det Bojel, for nu var hun jo saa godt kjendt der i Huset, og nu i Morgen skulde hun komme og hjælpe Kogekonen der framme. Den Aften gav han hende et Sæt pæne Klæder, hun skulde i, naar hun skulde op til Gaarden paa Bryllupsdagen. Men hun maatte ikke komme, inden i det Lag han var i Kirken og skulde vies, og Bryllupsfolkene skulde jo om ved Huset, saa hun kunde se det, naar de tog te'n. Saa ser de i Huset, te Vognen kommer og kjører til Kirke, og hendes Mand var jo med, det var ikke at snakke om, naar han skulde have Bryllup. Saa laver hun sig jo til og skulde op til Gaarden, for hun havde jo lovet ham at være der, naar de kom fra Kirke. Hun kom ogsaa op til Gaarden

og kom i Kjøkkenet til Kogekonen og stod der nu ved hende og hjalp hende lidt.

Saa kommer Vognene da fra Kirke. Det første han gjorde, da han kom ind, det var at gaa ad Kjøkkenet og se, om hun var kommen. Saa gik han hen og saa saa meget nøje til hende og sagde: „Det var ret, te du er kommen, følges nu med ind og se min Brud", siger han.

Naa, saa tog han ved hendes Haand, og hun skulde da følges med ham ind og se Bruden. Han gaar saa hen med hende til en ung Pige, der var smykket nok saa meget som de andre, saadan en kjøn ung Jomfru, og saa siger han til hende: „Sig mig nu, hvordan du ynder hende." — „Hende ynder a ret sær godt", siger hun, „du kunde aldrig have udvalgt én, te a kunde have yndt bedre. Men én Ting vil a bede dig om." — „Hvad er det?" siger han. „Du maa ikke krænke hende saa haardt, som du har krænket mig, for hun er opfødt i finere Stand, og hun kan umulig holde det ud. Men a var født fattig, og derfor kunde a bedre komme over det." Saa siger han: „Nej, det skal a heller ikke, nu har du holden det ud til den sidste Prikke og har holden det, du har lovet mig, nu skal a ikke krænke dig saa haardt mere," siger han. „Men den, som a sagde dig før, der var min Brud, det er din Datter", siger han, „og der staar din Søn. I Dag er de konfirmeret, og det er det, vi var i Kirken efter, og du er min Kone og skal blive min Kone, saa længe a lever, for du har staaet det godt ud. Men nu vil vi holde Bryllup paa Nystand, og saa skal din Datter smykke dig." Saa blev der saadan en Glæde baade paa de gamle og paa de unge og paa dem hverén, og en har aldrig snart set saa glad et Bryllup. Hendes gamle Forældre blev tagen op til Gaarden og fik et Værelse der, og de havde det godt saa længe de levede. Saadan gik det Gret Sælle, for det hun holdt Prøven ud.

Kristine Marie Væver, Filsø.

Det er egentlig Historien om Griseldis, der danner Grundlaget for dette Æventyr, og Navnet Gret Sælle minder da ogsaa derom. Men hele Udformningen er saa hjemlig og saa vidt forskjellig fra den trykte Griseldis

Historie, at vi ikke kan andet end henregne det til et af vore gode danske Æventyr. Sml. ogsaa hermed den Form, der findes i Gl. d. M. II. S. 167.

---

2. Den lydigste Kone.

Der var en Mand, der havde tre Døtre, og de var saa onde alle tre, te det var forskrækkeligt. De to ældste blev nu først gift, men deres Mænd var saa ilde fornøjede med dem, for de vilde rent raade dem selv og staa for alting. Saa satte Faderen sig for, at han vilde ikke have den yngste gift. Han skulde hele Tiden høre ilde for, at de andre var gift, og vilde nu ikke høre noget af den tredje Mand ogsaa.

Saa kom der én og bejlede til hende ogsaa. Men han svarer og siger nej, nu havde han hørt saa ondt for de to, nu skulde det være nok. Ja, han skulde aldrig høre ilde for denher i sine Dage, aldrig andet end godt skulde han mærke til. Pigen vilde ogsaa gjærne have ham, og saa blev de da forlovede, og Bojeldagen blev bestemt. Men saa sagde Brudgommen, at naar Tiden kom, skulde de tage af Sted til Kirke, for det kunde være, han kom ikke inden i sidste Øjeblik, og saa føjede han til, at det maatte hun vide, han vilde ingen Modsigelse have i hans Hus.

Naa, Dagen kom, og Bojelfolkene kom, og der kom ingen Brudgom. Saa tog de af Sted til Kirke, og da kom han ridende. Da de saa var bleven viede, vilde Forældrene og Gjæsterne da, at han skulde med hjem. Men nej, han skulde lige tilbage, og Bruden skulde sætte sig op bag ved ham paa Hesten. Hun vilde jo helst have været med dem hjem, men han vilde jo ingen Modsigelse have.

Saa kommer de til et Vadested, de skulde over. Der siger han til hans Hest, den maatte ikke stritte hverken paa ham eller hans Kone, ellers skod han den. Da han var saa kommen over, saa strittede den alligevel paa dem. Hvad han har at gjøre, han tager en Pistol op af Lommen og skyder den.

„Men end Saddelen?" siger hun Bruden. Ja, vilde hun have den, saa kunde hun tage den. Saa gik hun hen og tog den og bar den den øvrige Del af Vejen. Nu maatte de jo begge to være til Fods og gik saa hjem til hans Moder, der havde anrettet et Vojel til dem, og var saa ferm imod dem, som hun kunde være.

Da han vilde nu ingen Modsigelse have, saa var der heller ingen, der sagde hans Kone imod, og alting gik saa fredeligt, som det kunde.

Da hun nu havde været der nogen Stund (nøj Stacend), saa spurgte han hende en Dag, om hun vilde ikke hjem og tale ved deres Folk. Jo, det vilde hun gjærne. Hun laver da paa det en Dag, det var saadan et godt Vejr. Men da de var kommen noget fra Gaarden, kom der to Duer flyvende. Saa siger han, han vilde ikke videre, da der kom saadan to Ravne imod dem, det varslede ingen god Lykke. Det var jo Duer, endda han kaldte dem Ravne; men han vilde jo ingen Modsigelse have. Saa skar han saadan et Ris op med nogle Grene paa, og dem flættede han om hinandt, og saa flyede han hende den Gren og sagde, hun skulde have den i hendes Lomme altid og fly ham den, naar han forlangede den. Saa tager de hjem igjen.

Anden Dagen vil de til Kjøren igjen. Da kommer der to Ravne flyvende. „I Dag faar vi god Lykke", siger han, „der kommer to Duer". — „Ja," siger hun, for hun turde ikke andet. Saa kjører de videre, og hun kommer hjem til hendes Forældre.

De var saa glade, da de saa hende, og havde saadan længtes efter hende, for det hun kom saa pludselig fra dem. De vilde jo vide, hvordan hun levede. Ja, hun havde det saa godt, som hun kunde ønske, sagde hun, for ingen sagde hende imod. Saa vilde Forældrene have de andre to hjem ogsaa, og vilde gjøre et Gilde for dem, da hun nu var kommen.

Om Aftenen de sad og praatede, vilde alle tre Søstre gaa hen og lægge dem lidt. Saa havde Faderen saadan en stads Sølvskaal, den, sagde han, vilde han give den, der havde den mest lydende Kone. „Den har jeg", sagde den Mand, der

havde den yngste. Ja, saa skulde der sættes en Prøve paa det, og den, der havde den ældste, skulde først kalde paa hans. Han sender Bud ind, om hun vilde ikke komme op, han vilde tale ved hende. Men hun regnede ikke om at gaa derop, hvor de sad og svirede og turede, og hun kom da ikke. Saa skulde den anden sende Bud, men det gik akkurat lige saadan, hun vilde ikke heller staa op for at gaa ind til dem, det havde vel ikke noget at betyde, hvad han vilde hende, og hvad hun kunde nu sige, det var ikke værd at bryde sig om deres Snak. Hun kom altsaa heller ikke.

„Da skal jeg forsikre jer for", siger den tredie, det var jo ham, der havde den yngste, „at min skal komme, naar jeg sender Bud." Saa sender han ogsaa én ned med den samme Besked, om hun vilde ikke komme op, han vilde tale med hende. Hun kom ogsaa straks af Sengen. De andre gjorde Nar ad hende, men hun sagde, de havde ikke baaret paa Sadel. Hun gik saa derop og satte sig stille ved Siden af ham. Saa spørger han, om hun havde det, han havde flyet hende. Ja, og hun tog Riset op. „Der kan I nu se", siger han, „en skal bøje Riset, bestaaend det er grønt", det havde han gjort og havde nu saa dejlig en Kone. Saa siger Faderen: „Du skal have Sølvskaalen", og den fik han.

Mette Marie Jensdatter, Sundby.

---

3. Den stumme Dronning.

Der var en Smaamand, han havde et Følhors, og det fik 12 Føller. Saa havde han ogsaa 12 Sønner og 1 Datter, og da de Sønner voxte til og blev store, havde han jo ikke Raad til at have dem hjemme længere. Saa skulde de ud at se dem om, og da han nu havde deher 12 Føller, saa fik de hver et Føl at ride paa.

Der gik lang Tid hen, og der var ingen af dem, der lod høre fra sig. Da de nu saadan lod til at være blevne henne

allesammen, saa siger Datteren en Dag, at hun vilde hen og finde hendes Brødre, for det var da en underlig Ting, at de hørte ikke noget til dem. Faderen vilde ikke svar gjærne, hun skulde have været te'n, men hun vilde af Sted, og saa tog hun Følhorset og red paa. Horset skulde kjendes ved sine Føl, sagde hun, og saa rejste hun ud i den vide Verden.

En Dag kom hun forbi et stort Bjærg, og der var en Bindesten ved, og en Hest stod bunden ved den. Hun tykte, det skulde ligne et af Føllerne, og saa siger hun:] „Hors, kjendes ved dit Føl." Saa rimmer Horset ogsaa, og den anden Hest rimmer. Hun sætter sig da af Horset og trækker hende hen og binder hende ved den anden. Da det var nu gjort, giver hun sig til at lede efter Indgangen i Bjærget, og hun kommer ogsaa ind. Der gaar hendes ungeste Broder inde. Saa siger han: „Ak, Søster, hvorledes kommer du her, og hvorledes vil det gaa?" Da var det en Bjærgmand, der havde taget dem. „Naar han nu kommer hjem, kan han strags lugte, at der er Kristenblod her inde, og saa slaar han dig ihjel." Ja, hun vilde blive der. Saa siger han igjen, at hun fik at krybe ind under Sengen og forholde sig stille og rolig, saa vilde han sige, naar Bjærgmanden kom hjem, at det var en Fugl, der var fløjet over Bjærget med et Kristenben og havde tabt det derned, men han havde kylt det ud, saa snart han kunde.

Hun kryber saa ind under Sengen, og han gaar ind til hans Brødre — for Bjærgmanden havde fanget dem alle tolv — og fortæller dem, at hun var kommen, og nu tykte han, de skulde staa sammen og skille Bjærgmanden af med Livet, naar han kom hjem. Det var de enige om. Men til Søsteren siger han, at ihvad der kom ind under Sengen, maatte hun ikke røre det eller tage det.

Saa kom Bjærgmanden jo da. „Huhej, der er Kristenblod her inde"! brølte han. Ja, det var da en Fugl, siger den yngste Broder, der var fløjet over Bjærget med et Kristenben og havde tabt det derned. Men han havde nok mærket det og havde kylt det ud, saa snart han kunde. Derpaa hvisker han hans Brødre i Ørerne, te nu skulde de have ham slaaet ihjel.

Det stod haardt, men de fik jo da Bugt med ham. Der kom saa meget ind under Sengen, som havde været i hans Haar, og saa meget Stads, og der iblandt en Guldkam. Den kunde hun ikke lade være.

Da de havde saa faaet ham slaaet ihjel, saa fik de Søsteren ud, og saa spurgte de jo, om hun nu ingen Ting havde taget. Jo, denher Guldkam, men det var ogsaa det eneste. Ja, det var meget slemt, for nu skulde hun rede deres Haar med den hverén, og ligesom hun redte, saa blev de til Hjorte og rendte deres Vej. Hun var nu nødt til at rede dem, den ene efter den anden, og for hver der blev redt, rendte den bort som en Hjort. Da hun havde redt de elleve deres Haar, og kun den tolvte var tilbage, da krimpede hun saa overlegent ved at rede hans Haar — det var nu den ungeste af Brødrene. Men saa siger han, hun skulde. Men der var dog Raad til, at hun endnu kunde frelse dem, hvis hun vilde, skjøndt det var haardt nok. Hun skulde blive i Bjærget hvert Tag i 12 Aar og aldrig gaa derfra, men blot gaa ud af og til og samle noget Kjæruld. Deraf skulde hun spinde Garn og saa væve 12 Skjorter. Men saa var der især den Ting at mærke, at hun maatte aldrig blive saa glad, te hun maatte snakke, og aldrig saa bedrøvet, te hun maatte role. Se, det var nu Hovedposterne, som hun absolut maatte holde sig efterrettelig. Saa redte hun hans Haar, og saa blev han til en Hjort og rendte.

Nu gik hun jo ene der i Bjærget. Om Dagen var hun undertiden ude for at samle det Dun, og det skulde hun jo saa have gjort i Arbejde.

Saadan gik der nogle Aar for hende. Men saa en Dag kommer Prinsen der forbi, og han ser hende og bliver strags forelsket i hende. Saa snakker han jo til hende, men hun svarer ikke, og han bestemmer sig da til at tage hende med hjem. Han siger saa til hans Moder, at han vil have hende til Dronning, men det var hun saa overlegent imod, og det var snarest, for det Pigen ikke kunde snakke. Men han tog hende alligevel.

Nu havde hun jo saa travlt med at faa de Skjorter færdige. Hun havde faaet alt det Kjæruld samlet, hun behøvede,

allerede mens hun var i Bjærget, men nu skulde det jo spindes og væves.

Saa bliver hun jo frugtsommelig, og da hun skal have Barnet, er Kongen ikke til Stede lige i Tiden. Saa tager hans Moder Barnet og befaler en af Pigerne at slaa det ihjel. Men det kunde hun ikke nænne, og flyede det hen paa et Opfostringshus. Da Kongen kom hjem, sagde Moderen, at hans Dronning havde faaet et Barn, men hun havde ædt det. Han var jo kjed af at høre den Fortælling, men lod sig ingen Ting mærke med til hans Dronning.

Der gaar atter en Tid hen, og saa bliver hun igjen frugtsommelig. Da hun skulde føde, var Kongen igjen bortrejst, og saa tog den gamle Dronning ogsaa det Barn og flyede Pigen det, at hun skulde slaa det ihjel. Men hun flyede det hen til Opfostringshuset, for at det der kunde dølges. Da Kongen kom hjem, fik han den samme Beretning som sidst, men han lod, som han ikke hørte det.

Tiden gik, og Dronningen blev frugtsommelig for tredje Gang. Det gik som de andre to Gange, og da Kongen kom hjem, forklagede hans Moder saadan den slemme Dronning, der aad hendes Børn, ligesom hun fik dem, og nu kunde han da ikke lade det gaa hen længere. Nej, saa dømte han ogsaa, at hun skulde brændes, for det hun saadan havde ædt Børnene, han kunde nok skjønne, at han ikke kunde skaane hende længere.

Men nu var det saa heldigt, at det var det tolvte Aar, hun fik det tredje Barn, og da var Skjorterne færdige. Saa blev Luen ogsaa optændt, som hun skulde brændes i. Da hun skulde kjøres derud, havde hun saa travlt med at faa alle de Skjorter samlet med sig. Den Gang hun kom nu hen til Ilden, da kunde hun ikke holde sig længere, men der kom en eneste Taare af hendes ene Øje. Hun greb den dog i hendes Lommeklæde og beholdt den.

Lige i det samme de kom i Hold henne ved Ilden, dem, der førte hende derud, saa kom der en Hjort rendende og løb tre Gange runden om Ilden, og saa kom den hen til hende. Saa kylte hun en Skjorte paa den, og paa Timen blev den

til et Menneske. Det var nu den ene af hendes Brødre. Da Folk saa det, gjorde de et Ophold, hun skulde da ikke saadan værgeløs i Ilden. Saa kom de efter hinanden alle tolv Brødre rendende som Hjorte omkring Ilden, og hun smed Skjorter til dem, og de blev til Mennesker. Da den yngste kom, og hun følte paa ham, sagde han: „Men mit ene Øje er borte." — „Her er det", sagde hun og tog Taaren af hendes Lommeklæde. Saa fik han det Øje, han manglede; og nu blev det oplyst, hvordan det hele forholdt sig. Kongen vilde have alting at vide om hende og Børnene, og Pigen maatte til at bekjende, hvor hun havde gjort af dem. De blev hentede hjem fra Opfostringshuset, og hun blev jo saa glad ved dem. Kongen var ogsaa glad ved at se hans tre smaa Sønner, og hun var glad ved hendes Brødre, der nu var frelste. Men Kongens Moder fik den Straf, hun havde fortjent. Siden levede de godt sammen, baade Kongen og Dronningen, og det havde da ogsaa været galt nok.

Mette Marie Jensdatter, Sundby.

---

4. De tolv Brødre.

Der var en Gang en Konge, der havde tolv Sønner. Saa blev hans Dronning frugtsommelig den trettende Gang, og han gjør da den Bestemmelse, at dersom det blev en Dreng, vilde han beholde dem alle tretten, men blev det en Pige, skulde alle de tolv Sønner af med deres Liv. De tolv Brødre fik snart at vide, hvad Beslutning deres Fader havde taget, og derover blev de svært harmede og gik ind og klagede deres Nød for deres Moder. Hun sagde jo, te hun vidste ikke, hvordan hun skulde hjælpe dem, men endelig lovede hun dem da, at naar hun mærkede, hun skulde føde, saa vilde hun tage ud i et Hus, der var ude i Skoven, og naarenstid hun havde født, skulde hun ved et rødt Flag lade dem vide, om det var en Dreng, og ved et hvidt, om det var en Pige, saa fik de selv at se, hvordan de kunde redde deres Liv, dersom det kom i Fare.

Da nu Tiden kom, tog Dronningen ogsaa ud i Skoven, som hun havde lovet hendes Sønner, og den Dag foregav de for Kongen, at de vilde paa Jagt, og saa red de ogsaa ud i Skoven. De holdt jo Øje efter Huset for at se, hvad Tegn der vilde komme, og langt om længe blev der ogsaa hejset et hvidt Flag. Saa vidste de, at nu var der intet for dem at tøve efter, og de red afsted alle tolv, alt hvad de kunde, for at komme ud af Riget. De red én Dag, og de red en anden Dag og turde ingen Steder blive. Endelig en Aften, det var blevet saadan meget silde, da red de i en stor Skov, og der var da et stort Slot et Stød henne. Der vilde de til. Da de kommer til Porten, saa bliver den aabnet, og da de kommer ind i Gaarden, bliver deres Heste taget fra dem, saa snart de staar af, men Folk saa de ingen af. De brister dem til at gaa ind paa Slottet, og der kommer de ind i en stor Sal, hvor der stod et Bord dækket, og der var anrettet Mad til tolv Personer. De var jo meget sultne og forkomne, og alting saa saa indbydende ud, at de satte dem til Bords uden videre og tog godt for dem af de gode Retter, som de ikke havde smagt Mage til nu i mange Dage. Da de var færdige, saa de dem videre om, og kom saa ind i et Værelse, hvor der stod tolv Senge, og da de var meget trætte og søvnige, lagde de dem i de Senge og sov trygt til næste Morgen. Den Gang de var staaet op og gik ind i Salen igjen, var der Frokost anrettet til dem, og uden nogen Betænkelighed satte de dem nu til Bords og spiste dem mætte. Saa skulde de ud at se, hvordan deres Heste havde det. De kommer ind i Stalden, og der stod de alle tolv og var striglede nok saa smukt, og efter hvad de kunde tykke, var de ogsaa rigtig godt passede baade med Havre og Hakkelse. Saa snakkede de over om, at da de nu havde det saa godt, saa vilde de blive her og hvile ud en Dags Tid.

Da de nu havde god Tid og vilde ret gjøre sig det mageligt den Dag, forbi de troede, der nu ikke længere var Fare paa Færde, saa gik de omkring og saa paa alle de smukke Ting, der var baade ude og inde. Saadan kom de ogsaa om ved Haven; det var ret en kjøn Have med mange Træer og Blom-

ster, og det var da ret behageligt at gaa og spasere i den. Nok er det, den næste Morgen, da de skulde afsted, faldt det dem noget tungt at skilles fra det smukke Slot, og Enden paa det blev, at de besluttede dem til at blive der. Folk var der jo ingen af, og det lod til, tykte de, som det Sted netop var indrettet til dem.

Der var ingen Ting paa Slottet, de havde behov at røre en Haand efter, for Maden kom af sig selv, og deres Bæster blev ogsaa passede paa det bedste, men alligevel tykte de ikke, naar de om Dagen red ud, enten for at more dem eller for at tage paa Jagt, at de kunde saadan tage fra Slottet allesammen, det var da saa ødlet, og derfor blev de enige om, at der hver Dag skulde være én hjemme, og det skulde de skiftes med, for at enhver kunde nyde lige Ret. Saadan gik nu Tiden for dem saa godt og saa herlig, og de havde været der i mange Aar, inden de ret vidste det. Ingen Mennesker saa de i al den Tid, og dog havde de alt, hvad de behøvede.

Nu skal vi til at høre lidt om, hvordan det gik i deres Hjem. Prinsessen, deres Søster, hun vogsede jo op, og da det nu var det eneste Barn, de havde, saa blev hun jo slemt forkjælet, saa hendes Piger havde meget ondt ved at styre hende. Naar hun blev altfor urimelig, saa var det det eneste, de kunde stille hende tilfreds med, naar de vilde begynde at fortælle hende om hendes tolv Brødre, der maatte rømme ud af Landet for hendes Skyld, og enhver i hele Landet troede jo fuldt og fast, at de var komne af med Livet for længe siden. Det sagde de hende da ogsaa; men hun sagde, at hun troede nok, de levede, og at hun skulde faa dem at se igjen, for naar hun blev stor, saa vilde hun drage ud i Verden og lede efter dem, indtil hun fandt dem, om hun saa skulde gaa til Verdens Ende. Den Snak holdt hverken hendes Fader eller Moder af at høre, og de sagde, at det fik hun aldrig Lov til; men hvad hun vilde, det vilde hun, og saa en Dag render hun uden Forlov, og uden at nogen vidste det mindste af det.

Nu havde hun jo nok hørt, at hendes Brødre var tagen ud ad Skoven den Dag de flygtede, og saa sætter hun jo og-

saa af ud i Skoven. Endelig, efter at hun havde løbet langt om længe, træffer hun at have det Held at komme til det samme Slot, som hendes Brødre var paa. Hun kom der uden for saadan lige før Middag, men da hun nu ikke vidste, hvem der boede der, saa kravlede hun op i et stort Træ, hvorfra hun kunde se Slottet, og derfra vilde hun nøje lægge Mærke til Beboerne, for hun havde lidt Mistanke til, at det kunde kanske være et Røverslot. Saa strags efter ser hun ogsaa, at der kommer tolv Personer og gaar ind i Salen og sætter sig til Bords. Ja, saa var hun da vis paa, at det var Røvere, der boede, for hun havde altid hørt Tale om Slotte med tolv Røvere i, og naar der var blevet fortalt Røverhistorier for hende af Pigerne paa hendes Faders Slot, saa var det altid om tolv Røvere. Lidt efter saa hun, at der red elleve Karle ud af Slottet, og ved Aftenstid kom de samme elleve tilbage igjen, men de var tolv til at spise Aftensmad. Det passede nu altsammen ret godt med de Historier, hun før havde hørt, og saa var hun da retten vis paa, at her maatte være Røvere. Om anden Dagen var hun meget sulten, som ikke var saa sært, og da hun saa, at Bordet var dækket til Middag inde i Salen, saa kunde hun ikke bare sig længere, men listede sig ned og rendte ind paa Slottet og tog den ene sin Mad der paa Bordet i Salen. Med den i Haanden rendte hun saa igjen ud og kravlede op i Træet, hvor hun spiste den. Der var ingen af Brødrene inde, saa de agtede ikke, at Pigen var der, men et Øjeblik efter kom de derind, og det kan nok være, de blev forundrede, da de saa, at den ene af dem savnede sin Mad. Saadan noget var aldrig indtruffet for dem før i alle de Aar, de havde været der, men der havde altid været Mad sat frem for enhver af dem. I Dag var det nu imidlertid ikke Tilfældet, og den tolvte maatte gaa lige saa fastende fra Bordet, som han var kommen der. Saadan gik det i flere Dage. Hver Middag savnede én af Brødrene sin Mad og maatte undvære den Dag. Saa siger den ældste Broder — han hed Frederik — te nu vilde han være hjemme i Morgen og passe paa, for han havde da nok Lyst til at se, hvem der tog deres Mad. Han

var vis paa, at det gik saadan til, det skulde jo være underligt, om der ikke nu, lige saa vel som før, blev dækket til dem alle tolv.

Saa den Dag blev han hjemme og skjulte sig bag ved Døren, da det blev hen imod Middag. Der havde jo nok været én af dem hjemme hver Middag, men de andre havde ikke passet godt nok paa og havde altsaa ingen Ting opdaget, for Pigen passede jo at komme, naar de tog andre Ting vare. Men i Dag mærkede hun ingen til, og saa kom hun rendende og snappede en Portion Mad, og saa vilde hun jo afsted igjen, men da slaar han Døren i, og saa er hun fangen. Hun blev saa angst, te hun faldt om paa Jorden og laa, som hun var død, men han tog kjønt ved hende og bar hende ind ad en Seng, omendskjøndt han var ogsaa meget forbavset. Lidt efter kom hun til sig selv, og saa fortalte hun ham, hvem hun var, og hvad hun ledte efter. Saa fortæller han hende ogsaa, at nu havde hun fundet dem, hun ledte efter, for her var de alle tolv, og nu skulde hun blive rolig liggende i Sengen, til hans Brødre var kommen hjem, og han havde faaet snakket med dem, saa vilde han se, hvad han kunde gjøre for hende; han skulde nok se, han kunde stille dem tilfreds, te hun ikke skulde komme af med hendes Liv, for de havde lovet for og var bleven enige med hinanden om, at det første Kvindfolk, der kom til dem paa Slottet, det skulde af med sit Liv, fordi de maatte flygte fra Hjem og Fædreland for en Piges Skyld.

Strags efter kom de andre Brødre hjem. De var nysgjerrige efter at vide, hvordan det var gaaet Frederik, og om han havde opdaget, hvem der tog af deres Mad. Saa da de kom ind i Salen, var der en Ret henne af Maden, som sædvanlig. „Naa, du er nok lige klog“, sagde de, „det er ellers mærkeligt, hvad det skal betyde, nu kommer vi vel til at dele vor Mad med dig.“ — „Nej, det kan være det samme“, sagde Frederik, „det er ikke for meget, at jeg maa bie, fordi jeg har ikke passet retten paa, nu kan I andre jo spise.“ Da de havde afspist, siger han til dem: „Vi gjorde en Gang et Løfte med hverandre, te det første Fruentimmer, der kom paa dether

Slot til os, det skulde af med sit Liv, fordi vi maatte flygte for en Kvindes Skyld; men nu er vor Søster kommen, det er hende, der har taget vor Mad nu i flere Dage, og hende vil vi lade leve." Den Tale sagde de ja til hveren, og de var saa nysgjerrige efter at se hende, saa Frederik strags maatte vise dem ind i Kammeret, og de var da ret saa fornøjede med deres Søster. Hun maatte nu fortælle dem alting, og hun sagde jo, at hun havde givet sig ud i den vide Verden for at finde hendes Brødre. Hun rendte hjemme fra uden Forlov, fordi hendes Fader og Moder ikke vilde lade hende rejse, og da hun kom til Slottet, troede hun i Førstningen, det var et Røverslot; ingen anden Mad fik hun at spise i de Dage, hun sad i Træet, end den, hun snappede inde fra Bordet; men nu var hun da saa glad ved, at hun havde fundet dem.

Nu blev hun ved dem paa Slottet og skulde passe paa Huset, mens de var ude i Skoven, og de var saa glade derover, da de nu kunde tage afsted alle tolv med hinanden. Ja, nu kunde det nok være, de skulde føre et behageligt Liv. Saa Dagen efter tager de ud alle tolv og vil paa Jagt, og hun blev ene hjemme. Hun gaar og ser sig om, og saa kommer hun ogsaa om ad Haven. Der stod jo mange dejlige Blomster, og saa faar hun lige Øjet kastet paa saa meget en skjøn Rose, der sidder i en Busk. Hun springer lige hen og plukker den af, men hvad sker? Lige paa Øjeblikket giver det saadan et forskrækkeligt Bulder, og med det samme sank Slottet lige ned i Jorden, saa der var ikke det mindste synt af det, og Haven var ogsaa borte, hun stod alene ude i den vilde Skov. Da hun var kommen sig lidt af sin Angst og Forskrækkelse, begyndte hun ret hjærtelig at græde, og i det samme kom Brødrene ridende tilbage hen imod hende, og den ældste, Frederik, sagde: „Der gjorde du endda en sølle Gjerning, ti nu skal vi i syv Aar svæve oppe i Luften og maa ikke komme ned igjen. Men kan du holde din Mund og aldrig sige et Ord i de syv Aar, saa vil den Forbandelse, der nu er over os, blive hævet, og vi kan igjen komme ned, men har du ikke Taalmodighed til at holde ud, saa er vi for bestandig fordømte til at blive ved

at svæve der oppe." Saa, da han havde sagt de Ord, fløj de op i Luften alle tolv, og hun blev staaende og græd og vidste slet ikke, hvad hun skulde gribe til eller begynde paa. Saa krøb hun op i det Træ, hun havde siddet i, den Tid hun stjal deres Mad, og der besluttede hun at ville sidde og dø. Men det var, ligesom hun kunde ikke dø nu; hun sad og fandt sig nogenlunde til Rette i sin sørgelige Stilling, og saa blev hun da fuldt og fast bestemt paa med sig selv, at hun vilde frelse hendes Brødre, ihvad det end skulde koste.

Saa havde de faaet dem saadan en ung Konge i det Land, som den Skov hørte til, og han var ude paa Jagt en Dag der i Skoven. Saa stimlede Hundene, han havde med sig, sammen om et Træ, der var gammelt og hult indeni, og de giver dem til at søge og holder et forfærdeligt Spektakel. Han kan ikke andet end blive opmærksom paa Hundenes Adfærd, og saa maa han jo absolut have at vide, hvad det er, der er ved det med det Træ, og hvorfor Hundene anfalder det saa haardt. Der kommer én af Tjenerne op at se efter, og han finder jo Pigen i Træet og faar hende samlet ned. Saa snart Kongen faar hende at se, saa tykkes han, hun er da saa overdreven kjøn, og faar strags Lyst til hende, og da han nu ikke var gift, saa kunde det ogsaa nok lade sig gjøre at tage hende til sin Dronning. Han taler jo til hende om ét og andet, men hun svarer ham ikke og taler aldrig et Ord nogen Sinde. Saa tænkte han, at hun var stum, men derfor blev hans Kjærlighed til hende ikke formindsket, og han holdt Bryllup med hende, uagtet hans Moder var saa forbitret og gal over det. Hun sagde, at hun kunde ikke begribe, at han vilde have den Skovunge — som hun altid kaldte hende — der ikke kunde snakke. Men uagtet hans Moder saadan blev ved at tude ham Ørene fulde, blev han dog ved at holde lige meget af sin unge, smukke Dronning.

Saa bliver hun frugtsommelig, og i samme Godlag kommer Kongen hen i Krig. Inden han rejste, bad han da hans Moder saa mindelig om, te hun vilde være omhyggelig for Dronningen i alle Maader, og dersom hun skulde føde sit Barn, inden han kom hjem igjen, maatte hun strags mælde ham det

og forøvrigt gjøre, hvad der stod i hendes Magt, for at Dronningen kunde blive plejet og passet, som om han selv var hjemme. Det lovede hun, og saa rejste han af.

Krigen trak længere ud, end han havde tænkt, og da Dronningen kom i Barselseng, var han endnu ikke kommen hjem. Hun fødte et lille dejligt Drengebarn, men hendes Godemoder tog det fra hende og flyede det bort, og saa skrev hun til Kongen, at hans Kone havde født et svært Misfoster, som til alt Held var død strags efter Fødselen, og hun havde nu faaet det begravet. Dronningen længtes jo svært efter sit lille Barn og sørgede meget over at være bleven skilt ved det; men hun kunde jo hverken klage sig eller spørge efter det, saa hun maatte bære sin Sorg i al Stilhed. Da Kongen havde faaet hans Moders Brev, skriver han tilbage igjen, te de maatte vide, de var god ved hans Kone; at hun havde faaet saadan en Vanskabning, var meget bedrøveligt, og han kunde næsten ikke tro det, men naar han kom hjem, vilde han selv nærmere undersøge den Sag. Naa, han kommer hjem og hører ud om det, men hans Kone kunde jo ingen Besked give, da hun var stum, og det kunde altsaa ikke nytte at spørge hende ad. Hans Moder blev ved hendes forrige Fortælling, og Tjenerne kunde ingeu Besked give, da de ingen Ting havde set. Saa varede det et Stød, saa maatte Kongen afsted i Krig igjen, og det var som før, Dronningen var frugtsommelig, da han rejste, og han paalagde dem alle at være omhyggelige for hende, i Fald hun skulde komme i Barselseng, inden han kom hjem igjen, og de skulde ufortøvet skrive ham til, om der blev noget ved det, og berette ham, hvordan Barnet var, for det længtes han nu især saa meget efter at faa at vide. Naa, Kongen kommer ikke hjem inden, og saa føder Dronningen et andet velskabt Drengebarn; men den gamle Dronning var endnu saa hadefuld imod hende, at hun bar sig ad som før og tog Barnet fra hende. Den stakkels unge Dronning var jo nødt til at blive i Sengen og kunde ikke spørge nogen som helst om, hvor hendes Søn var bleven af, ja, hun turde ikke en Gang klage sig, men maatte lide i Stilhed. Der blev skrevet til Kongen, at hun atter denne Gang havde født

et Misfoster, som var død og begravet, og han skrev tilbage, at de for alting maatte være god ved Dronningen; for Resten skulde han saa nok selv undersøge den Sag, naar han kom hjem.

Men da Kongen kom hjem, gik det som før. Han kunde ikke faa mere at vide, og hans Moder blev ved det, hun havde skrevet til ham om, og Tjenerne kunde ingen Forklaring give. Dronningen gik og saa saa sørgmodig ud, men han tænkte, te det kunde dog nok være muligt, at hans Moder havde talt Sandhed, og at det var det, hun var bedrøvet over. Den gamle Dronning gik uafladelig og talte ondt om hende, hun sagde, te det var ikke én for ham at have til Dronning, og det var især saa galt, at hun kunde ikke snakke, hvem vidste, hvad ondt hun gik og gjemte paa. Kongen brød sig jo ikke meget om, hvad hun gik og sagde, men der faldt dog af og til et Ord ved ham, saa han havde da ikke hans Kone slet saa gjæv som i den første Tid. Imidlertid bliver der erklæret ham Krig for tredje Gang, og han maatte atter afsted. Dronningen var frugtsommelig ligesom de andre to Gange, og derfor mindede han igjen sin Moder om at være omhyggelig for hende, i Fald hun skulde gjøre Barsel, inden han kom tilbage, og saa strags lade ham vide, hvordan Barnet var. Naa, kort at fortælle, kom han ikke hjem, og Dronningen fødte det tredje velskabte Drengebarn, men hendes Godemoder satte det væk, og hun maatte tie til det. Saa skrev den gamle et Brev til Kongen og mældte ham om det tredje Misfoster. Da han kom tilbage, var det som før, han kunde ikke faa Sagen nøjere undersøgt, men Dronningen saa saa bleg og bedrøvet ud. Hans Moder var endnu mere hadefuld end nogen Sinde og sagde til ham, at han kunde paa ingen Maade længere have hende til Dronning, det var alt for stor en Skam, han overgik, og enhver maatte tænke ilde om hende, saadan som hun gik og skabede sig. Saa blev Kongen da ogsaa kjed af hende og gav efter for Moderens Forlangende, for det han troede, der kunde dog nok være noget om det, hun sagde. Saa bestemte han, at Dronningen skulde hænges, og Dagen blev ogsaa bestemt.

Der stimlede jo en uhyre Masse Mennesker sammen for

at se paa Henrettelsen, nogle af Nysgjerrighed, men de fleste havde dog Medynk med hende, da hun var saa kjøn. Til den bestemte Tid blev hun ført ud paa Pladsen. Tilskuerne ventede, om der skulde dog ikke blive Benaadning for hende, for de tykte da ikke, hun saa ud til at være saa ond. Men det blev der ingen Tegn til. Endelig, som hun blev ført hen til Stigen og skulde op ad den, tykte de, der kom en Flok ridende langt henne, og den nærmede sig i saadan en Fart. Saa siger Bøddelen, at han vil da vente med at hænge hende, indtil deher Ryttere kom hen til Pladsen, for de vilde kanske ogsaa gjærne have det at se. Men da de kom derhen, saa var det netop Dronningens tolv Brødre, og Frederik, den ældste, stod af Hesten og gik hen til hende og sagde: „Nu maa du snakke, for lige nu er de syv Aar omme, og vi er kommen til Jorden igjen. Vi er saa glade ved, at vi kom tidsnok til at frelse dig.“ Saa kan det nok være, der blev Røre. Dronningen maatte jo strags til at fortælle, at hun havde været tavs saa længe for at frelse sine Brødre, der var fordømte til at svæve i Luften i syv Aar. Hun havde født tre smukke og velskabte Drengebørn, sagde hun, men Kongens Moder havde taget dem fra hende lige efter, og hun vidste ikke, hvor de var bleven af. Saa kan det nok være, der gik Bud efter Kongen og den gamle Dronning. Han blev saa uhyre glad, da han hørte dether, og hun maatte til at bekjende, at det var sandt, hvad Dronningen sagde, hun havde ogsaa taget Børnene, og de var levende endnu, og hun maatte sige, hvor de var. Saa hjalp der ingen Kjære-Moder, ihvor nødig hun vilde, saa maatte hun lade sig hænge i den samme Galge, som Dronningen skulde have været hængt i. Men Kongen blev jo saa glad ved Dronningen, saa det var uden Ende eller Lige, og ved hans tre smukke Sønner og ved hendes Brødre, de tolv Prinser. Ja, det kan nok være, der blev Glæde i Landet.

Nu vilde han, at Prinserne skulde blive ved ham alle deres Dage, men det vilde de ikke, for de sagde, at de var kommen i Tanker om, at de vilde hen at se dem om efter en Kone hver, og nu havde de saadan aftalt det med hverandre, te det skulde

være tolv Søstre, og det skulde vel ikke blive saa nem en Sag, saa de kunde vel sagtens faa Lov til at rejse vidt omkring. Saa tog de en kjærlig Afsked med dem alle og især med deres Søster, og saa rejste de.

Naa, de kom jo vidt omkring, de rejste til Lands, og de rejste til Vands, men de kunde ingen Steder faa tolv Søstre spurgt op. Endelig en Dag, som de sejlede imod et Land, hvor de saa, der var Havn, der fik de Øje paa en Vej, som gik ned til Havet, men der var ingen By. Der kommer de i Tanker om, at de vilde lægge til Land. Det gjorde de og, og saa gik de med denher Vej op i Landet, for de tænkte, at saa skulde de nok komme til en By. Da de var kommen lidt op, delte Vejen sig lige i tolv Stier. Der stod de nu og vidste ikke, hvad de skulde, men omsider besluttede de dem til at gaa hver med en Sti, og saa aftalte de med hverandre, at de skulde mødes ved deres Skib igjen efter en vis Tids Forløb, hvad enten de fandt noget eller ikke. Den ældste, Frederik, han gik paa højre Haand, og den yngste paa venstre Haand, og saa gik hver ad sin Sti.

Frederik kom snart til et Slot, og der gik han ind ad Porten og gik hen og keg ind ad Stalddøren. Der stod saa mange Heste inde, og imellem dem var en graa Hest, der var bunden med Halen ved Krybben, men de andre stod ret vendt. Saa løste han dem og trak dem ud og vandede dem, den graa lige saa vel som de andre, og saa vendte han dem ret hveren, og de gav dem til at æde. Saa siger den graa Hest: „Nu skal du have Tak! den Tjeneste har der ingen gjort mig i syv Aar, men nu kan du gaa ind ad Slottet i en Sal, hvor der er fuldt opdækket med Mad og Drikke, og spise og drikke saa meget, som du vil, og saa er der saadan en skjøn Dør, den kan du lukke op, naar du faar afspist. Der sidder de tolv Prinsesser inde, som du leder efter, for jeg véd nok, hvad din Rejse gjælder; naar du tager vek den ene sin Haand, saa følger de efter alle tolv, men du skal komme Vejen om ad mig med dem, inden du gaar ned til dine Brødre." Ja, det lovede han, og saa gik han ind paa Slottet, og Salen var nem at finde. Der

spiste han og drak; men det var snart alt det, han kunde give sig Tid til det af Glæde over de Prinsesser, som han saadan længtes efter at faa at se. Han gaar da hen og linner Døren, og der var de ogsaa inde alle tolv. Saa tager han ved den sin Haand, der sad næst, og saa kommer de ogsaa til Hobe. Nu gaar han med dem ud af Slottet, men han glemmer rent at komme Vejen ad den graa Hest. Saa da han kom ned til hans Brødre med de tolv Prinsesser, saa skulde de jo hver have én, men han vilde have den kjønneste, sagde han, for det tykte han, han kunde tilkomme, da han havde fundet dem. Men de vilde, han skulde have den ældste, for det han var den ældste, og derover bliver de uens, og de andre giver ham saa mange Hug, saa han kan ikke gaa af Stedet. Saa tog de Prinsesserne med dem ud i Skibet, og saa sejlede de og lod ham ligge. Da han kom til sig selv igjen og saa, at de andre var rejst, saa havde han ikke mere Glæde end til sig selv, men saa kom han til alt Held i Tanker om den graa Hest. Nu piltrede han af op til Slottet igjen og listede sig ind i Stalden. Den graa Hest var ikke ved godt Humør. „Ja, a véd nok, hvor ilde det er gaaet dig", sagde den, „men det er din egen Skyld, for a sagde dig jo, te du skulde have kommet Vejen ad mig. Men gaa nu ind og faa noget at æde, for nu kan du vel have bedre Ro til det, end du kunde før. Naar du saa har ædt, kan du gaa ud ad Haven, der staar ikke uden et eneste Æbletræ, og Æblerne paa det sidder saa højt, te du kan ikke naa dem, men saa skal du kylle din Hat i Vejret, og saa vil der falde en hel Mængde Æbler ned. Du maa imidlertid ikke tage mere end tre, og det første du tager, skal du skjære en Skure i, i det andet skal du skjære to Skurer, og i det tredje tre. Saa kan du putte Æblerne i din Lomme, og naar du har gjort det, kan du komme ud til mig." Den Gang gjorde han bestemt, ligesom Hesten havde sagt. Da han havde spist sig rigtig mæt, gik han ud ad Haven og kylte hans Hat op i Æbletræet. Der faldt mange Æbler ned, men han tog blot tre og skar Skurerne i dem, og saa puttede han dem i sin Lomme. Da han nu kom til Hesten igjen, sagde den: „Nu kan du gaa op paa Loftet her

oven over Stalden, der hænger mange Sæt Ridetøj, ret saa skjønne og kostbare, men du maa ikke tage noget af dem. Men der hænger en gammel pjaltet Saddel og et rødt Ridedække og et gammelt Bidsel, det skal du tage. Den Gang løb han ogsaa godt nok. Der var rigtig nok mange herlige Sæt Ridetøj, som han gjærne gad ejet, og det var rigtig nok med nogen Overvindelse, han tog fat paa den usle Saddel, men han turde ikke andet. Saa, da han kom ned med det, saa siger Hesten: „Nu kan du lægge Saddelen og Ridedækket paa mig og Bidselet med og saa sætte dig op.“ Det gjorde han, og saa løb Hesten med ham ned til Havet. Nu kunde Frederik slet ikke forstaa, hvordan de skulde komme videre, men Hesten var nu saadan, at den kunde lige saa godt gaa i Havet som paa Landet, saa den satte af med ham gjennem Bølgerne.

Omsider siger Hesten til ham: „Er du ikke snart sulten“? Jo, det tykte han da nok, han var. „Ja, da tag saa det Æble med én Skure i“, siger Hesten, „og kyl det over dit Hoved, men pas paa, det rører ikke ved os.“ Det gjorde han ogsaa, og strags saa var de ved et dejligt Land, hvor der laa et stort Slot. „Nu kan du gaa derop,“ siger Hesten, „og Folkene skal nok tage godt imod dig, og naar du vil te'n, vil de ogsaa give dig en lille Foræring til Minde om, at du har været der. Men af alle de kostbare Sager, de vil give dig, skal du ikke tage andet end en gammel Fyrtønde, der ligger paa Bænken, og du maa ikke være der længere end en Time, det maa du vide, for ellers kommer vi for sildig hjem.“ Saa gaar han og kommer op paa Slottet, og der var de ogsaa saa venlige imod ham, og giver ham fuldt op baade af Spise og Drikke, men da Timen var nær forbi, saa tager han jo Afsked og vil afsted ned til Hesten igjen. Saa kom de frem med mange kostbare Sager, han kunde vælge imellem, for de sagde, at han skulde have en Ting til Minde om, at han havde været der. Men Frederik forlangte blot den gamle Fyrtønde, der laa paa Bænken, og den fik han. Saa kom han ned til Hesten og satte sig op, og saa gik det rask et Stød igjen.

Saa spørger Hesten ham atter, om han ikke snart var

sulten. Jo, han tykte nok, det kunde være rart at faa lidt igjen at styrke sig paa. „Ja, da tag saa det Æble med de to Skurer i,“ siger Hesten, „og kyl det over dit Hoved, men pas paa, du ikke kyller det paa mig.“ Saa gjorde han det, og strags var de ved et andet dejligt Land, hvor der ogsaa laa et stort Slot. „Der maa du nu gaa op,“ siger Hesten, „men du skal komme igjen om to Timer, det maa du vide, for ellers kommer vi for sildig hjem. Folkene skal nok være gjæstfri imod dig og give dig fuldt op af Mad og Drikke, og naar du vil te'n, vil de give dig en Foræring til Minde om dem; men af alle de kostbare Sager, de vil byde dig til, skal du ingen Ting tage, men blot forlange en gammel Dug, der ligger under Bordet.“ Efter at have faaet den Besked gaar han op til Slottet og bliver meget vel modtagen. Folkene vidste snart ikke, hvad Gode de vilde gjøre ham, saa han fik sig godt forsynet, og da han vilde te'n, sagde de, han skulde have en Foræring til Minde om, at han havde været der. De kom frem med mange dejlige Ting, der var endnu kostbarere end paa det første Slot, men han sagde, at han vilde ikke have andet end den gamle Dug, der laa under Bordet, og maatte han ikke faa den, saa vilde han slet intet have. Saa fik han den ogsaa og rejste nu af ned til Hesten. Men da var det lidt over to Staand (ɔ: Timer), siden han gik, og den var noget vred over, at han biede saa længe.

Saa rejste de da igjen. Noget efter spørger Hesten ham den tredje Gang, om han ikke snart var sulten. Jo, det tykte han, han var. „Ja, saa skal du tage Æblet med de tre Skurer i og kylle det over dit Hoved, men pas paa, at du rammer os ikke,“ sagde Hesten. Saa gjorde han det, og de var da ved et dejligt Land, hvor der laa et stort Slot. Der fik han ogsaa Lov til at gaa op, men han skulde vide at komme igjen, inden tre Staand var omme, for ellers kom de for sildig hjem. „Folkene skal nok give dig af Mad og Drikke, alt hvad du behøver,“ sagde Hesten, „men naar de saa vil give dig en Foræring, maa du ikke tage andet end en gammel Mulepose, der ligger i Gaarden, ihvad de saa end byder dig.“ Nej, det skulde han heller ikke, sagde han, og saa gik han derop. Det kan nok

være, det var venlige Folk, der var paa det Slot, de vidste snart aldrig, hvad Gode de vilde gjøre ham, og de vilde ogsaa give ham en Foræring og kom frem med de kostbareste Sager, men han sagde, han vilde have den gamle Mulepose, der laa i Gaarden, de andre Ting maatte de beholde for dem selv. Da han nu havde spist og drukket og var færdig, tykte han, der var endnu længe, til de tre Timer var omme, han kunde vist gjærne faa sig en lille Middagslur, det kunde være godt oven paa Maden. Saa ledte han omkring for at finde sig en Seng, hvori han kunde ligge i Rolighed, og der træffer han at komme ind i et Kammer, hvor der ogsaa stod en Seng, men der var et Fruentimmer i den. Da der nu ikke var andre Senge at finde, saa gik han i den til hende. Den Gang han kom op igjen, da var det rigtignok den høje Tid, han skulde te'n. Men allerførst skulde han da ud paa en naturlig Forretning, og han finder ogsaa et Vandhus, og da han var færdig der, tog han et Stykke Kride, han havde i sin Lomme, og skrev, te den og den Dato var Prins Frederik her.

Saa kommer han ned til Hesten, men den var vred, og det var meget, for det var snart fire Staand, siden han gik. „Nu er der ingen Raad til, at vi kan komme hjem i ordentlig Tid," siger Hesten, „nu er dine Brødre komne hjem, og de sætter ondt for dig ved din Fader og faar det saadan stilet for dig, at dersom du nogen Tid kommer hjem, skal du kastes for Løverne i Løvekulen. Men det er ingen Sag med dig, for du kan tage dether Fyrtøj med dig og saa denher Dug, og naar du slaar Ild i Fyrtøjet, saa brænder det alligesom et Lys, saa du kan komme til at se i det tykkeste Mørke; og den Dug, den kan du brede ud, naar du kommer i Trang for Mad og Drikke, saa har du Retter nok at leve af. Men det er værre for mig, a skal staa ved det hule Træ, din Søster sad i, i syv Aar og ikke have andet at leve af, end hvad der er i den Mulepose, du fik paa det sidste Slot, du var oppe i. Naar du nu kommer hjem og bliver kylt ned i Løvekulen, saa maa du vide, at i den Tid du sidder imellem Løverne, maa du ikke snyde din Næse eller skjære dine Negle eller klippe dit Haar og Skjæg, og om

der er nogen, der kommer og vil have dig op, saa maa du alligevel ikke gaa op, inden a kommer og taler til dig." Ligesom Hesten havde sagt, saadan gik det Da han kom hjem og stod af Hesten, pankede den af ud ad Skoven til det Træ, som Prinsessen havde siddet i, og der stilte den sig an. Men ham var Dommen allerede fældet over, inden han kom, og strags de saa ham, tog de ved ham og smed ham ned ad Løvekulen til Løverne. Der brugte han jo sit Fyrløj og tændte Lys, og saa bredte han sin Dug og dækkede Bord, og de Anstalter var Løverne godt tilfreds med, de glemte rent at æde ham, og han sad da der nede i god Behold.

Det Fruentimmer, han havde været i Sengen ved, det var netop hende, der regjerede over det Land og det Slot. Nu blev hun frugtsommelig og fødte en Søn, men hun havde ingen Fader til den, for hun havde glemt at spørge ham om, hvem han var. Saa den Gang Drengen var hen ved syv Aar gammel, saa kommer han en Dag ud ad det Vandhus og ser, hvad der staar skrevet over Døren, og han gaar ind og fortæller hans Moder det. Saa kommer hun jo derud og læser, hvad der staar, og kommer til at regne efter, og da finder hun ud, at det maatte netop være den Karl, der havde ligget hos hende. Da hun nu kommer paa det rene med, hvem der skulde være hendes Barnefader, saa vilde hun bestemt af Sted og have ham. Hun samlede sin Krigshær, og saa sejlede hun af med en stor Flaade, for i det Tilfælde, at hun skulde ikke kunne saa ham med det gode, saa vilde hun tage ham med Magt. Da hun kommer til det Land, hvor han var fra, saa sender hun Bud op til Kongen, te han havde en Søn, som hed Frederik, der var Fader til et Barn, hun havde, og ham vilde hun bestemt have, ellers vilde hun ødelægge Staden og Landet. Kongen brød sig ikke om de Trusler, og svarer og siger, han havde ingen Søn, der hed Frederik. Men saa rustede hun sig til at ville bestorme Staden, hvorover Kongen bliver vred og siger, han havde nok haft en Søn, der hed Frederik, men han var død. Saa siger hun: Ja, var han død, kunde de kaste ham op, for saa vilde hun have Benene af ham, hvorover de faar Ben

af et andet Lig, for de tænkte som saa, at var hun fornøiet med Benene af ham, saa kunde de vel faa Ben. Saa sender de jo Bud ned til hende igjen og beder hende holde op med Fjendtlighederne, for nu skulde de snart sende hans Ben derned. Ja, det var hun ogsaa fornøjet med og bestemmer en vis Dag, de skal komme med dem i en smuk Kiste. Saa den Dag lader hun brede det dejligste Fløjel paa Jorden fra hendes Skib og næsten op til Slottet. Saa kommer de ogsaa bærende med en Kiste, hvori de havde faaet nogle døde Ben, og hun og hendes Søn staar paa Skibet og ser op efter Kisten. Da siger Drengen: „Er det min Faders Ben, de kommer der bærende med?" Saa sagde hun: „Nej, det er ikke din Faders Ben, for de tør ikke gaa paa mit Fløjel med dem, nej, det er ikke dem."

Den Gang de kommer nu derned, saa viser hun dem tilbage igjen og siger, de skal ikke narre hende, og saa gjør hun rigtig Anstalt til at bestorme Staden. Saa bliver Kongen endnu mere ræd, for han saa nok, det var en farlig stor Hær og Flaade, hun havde, og med den kunde hun magelig ødelægge hele hans Land. Der var da ikke andet for at gjøre, end at de maatte søge til Løvekulen, om de kunde ikke opdage et Ben der nede af ham, som de kunde faa fat paa, for de mærkede jo nok, de kunde ikke saadan føre den fremmede Dronning bag Lyset. Da de saa kommer til at kige ned i Løvekulen, ser de, te han sidder hel god Karl der nede og er i god Behold. Saa lovede de ham mange gode Ting, naar han vilde nu blot komme op, men han sagde nej, og dermed maatte de lade dem nøje, for der var ingen, som turde gaa derned efter ham.

Endelig kommer den graa Hest til Løvekulen og kalder paa ham, nu maatte han komme. Saa kom han op, og saa siger Hesten til ham: „Nu kan du sætte dig op og ride paa mig, for nu skal du ned at have din Søn at se." Da Kongen hans Fader saa, te han kom og vilde derned, saa blev han helt glad, og han vilde da have nogen Knøvhed ved ham, inden han kom ind til den fremmede Dronning, for han saa ikke saa meget godt ud, snatnæset og med lange Negle, og langt Haar og Skjæg. Men han vilde nu afsted, som han var, og Hesten

rejste af med ham. Den turde gaa paa Fløjlet, hnn havde bredt ud, og den Gang hun saa det, saa siger hun til hendes Søn: „Her kommer din Fader!“ Og hun tog saa vel imod ham og gav ham et Kys, og saa vilde hun, han skulde følge med hjem til hendes Land, for hun vilde have ham til hendes Mand. Saa siger den graa Hest: „Nu har a gjort dig mange Tjenester, nu skal du ogsaa gjøre mig én: Du skal skjære mit Hoved af, og det skal du sætte i min Røv; saa skal du flaa mig og vende det inderste af Huden ud ad, og saa svøbe den om mig igjen.“ Det vilde han meget nødig til, for den var saa gjæv med ham, men han maatte til at gjøre det. Saa fik han at se, hvad det var for en Hest, han havde haft, det blev nemlig til et Menneske, og han var de tolv Prinsesser deres Broder. Nu fulgtes de ad hjem til hendes Land og levede der herlig og vel.

Niels Uglsø, Sønder-Os.

Dette er en Sammenstykning af to forskjellige Æventyr. Brødrene var blevne ens om at skulle have tolv Søstre, men Frederik faar dog en fremmed Prinsesse, noget der ikke passer ret godt sammen.

---

5. Prinsen og Tigerbarnet.

Der var en Kone og en Mand, de var til Hobe i flere Aar, men havde ingen Børn; den ene skød Skylden paa den anden og var forlaa (ɔ: forlegen) med det. Hun sagde, han kunde ingen gjøre, og han sagde, te hun kunde ingen faa. Saa klagede hun sig til en klog Kone over det. Hun raader hende til at lægge sig syg, „og saa skal du faa din Mand til at komme hen til mig og sige ham, te a har lovet hende noget, der kunde hjælpe, og det skal han saa hente.“

Naa, Manden kommer hjem, og hun er jo saa syg. Saa siger hun, om han vilde ikke gaa hen til den kloge Kone, for hun havde lovet at sende hende noget, der kunde hjælpe. Det vilde han ogsaa godt, og han gik. Da han kommer hen til denher kloge Kone, saa flyer hun ham en Potte, men han maatte ikke se, hvad der var i den, og den skulde han give hende. Men

saa vilde han lige godt se i den, da han gik hjem, og da var der tre Smælt i den. Saa tykte han, de to var nok til Konen, saa kunde han æde den tredje, og det gjør han jo. Han kommer hjem til Konen med de to Smælt, og hun æder dem. Aaret efter bliver hun frugtsommelig, og Manden bliver ogsaa; men det er han jo svært forknyt med.

Den Gang Tiden kom, saa rendte han ud ad Skoven, for der maatte jo ingen vide, at han var i den Omstændighed. Saa fik han altsaa Barnet ude i Skoven, og da det var til Side, saa rendte han hans Vej, saa kunde det ligge der. Strags efter kom der en Lind, og den tog Barnet, men saa kom der en Tiger, og den rev Linden ihjel. Tigeren havde for nylig haft Unger, men der var noget, der havde taget dem, og saa tog den Barnet, og det kom til Tigeren sin Patte. Da den fornam, at Barnet kunde tage Patten, saa løb den med det ned i sin Hule, og lagde det der i noget Mos. Nu blev den ved at give Barnet Patte — det var en bitte Pige — og hun vogsede op.

Men saa blev Tigeren ældre og døde omsider af Alderdom. Hun var nu ene der nede i Hulen og lærte hverken at snakke eller nogen Verdens Ting, og hun var hverken kjendt med Mennesker eller Dyr og var ræd for alt. Hun lavede lige godt et Dække og tog over sig, og gjorde Hulen i Stand med Grene og Løv.

En Dag Prinsen var ridende ud ad Skoven, kom han til en Plet der, og saa skrabte hans Hest lige oven over. „Hvans kan der være," tænker han, og staar af og leder. Saa finder han den Lem, hun havde at gaa op af, naar hun vilde have Føde, og han aabner den og leder videre. Endelig finder han Pigen der nede; Klæder havde hun ikke, blot Blade om sig. Saa faar han Lyst til hende, for hun var saa overlegen kjøn, og han tager hende med hjem og er bestemt paa at ville have hende. Nu var hans Fader død, men Moderen var levende, og hun bliver saa fornærmet over, at han vil have én, der ikke kan snakke, det var jo ikke andet end et Kreatur, han havde kast op af Jorden, sagde hun. Men han brød sig ikke om,

hvad hun sagde, og fik Klæder anskaffet til hende, og de kom til Hobe alligevel.

En Tid efter blev hun frugtsommelig. Men saa i den samme Tid kom der Bud fra Nabokongen, at han maatte endelig komme og hjælpe ham, for Fjenderne var falden ind i Landet. Saa rejser han derover, og destaaend føder Dronningen en Dreng. Hans Moder tager den strags og leverer en af Pigerne den og siger, hun skal gaa hen og drukne den, og saa smører hun den syge Kone om Munden med Blø og siger, at hun var et Kreatur, der havde ædt hendes Barn. Men Pigen druknede ikke Drengen, hun lagde den i et Skrin, der var tæt klinet, og saa satte hun den ud i en Aa, for hun kunde ikke nænne selv at ombringe ham. Skrinet fløb nu hen til en Vandmølle, og der tog de det op og fandt jo et dejligt Barn. Saa vilde Møllerfolkene føde det op, for de gjorde jo Regning paa, te det var en Pige, der havde sat det ud for saadan at blive skilt ved det.

Da Kongen kom hjem, fortalte hans Moder ham saadan og saadan, og vilde da, han skulde skille hans Dronning ved Livet, hun havde ædt hendes eget Barn og var da et sølle umælende Menneske. Men Kongen vilde da ikke føje hende i det og vilde heller ikke, at Dronningen skulde have nogen Straf.

Saa bliver hun frugtsommelig igjen, og Kongen kommer atter i Krig. Der var kommen Bud fra Nabokongen, at han maatte endelig komme og hjælpe ham. Ilav han er henne, føder Dronningen det andet Barn, og det bliver ogsaa sat ud, for Moderen bærer sig jo akkurat ad paa samme Maade. Det Skrin sejler hen i en anden Vandmølle, saa der fik de ogsaa et Barn.

Da Kongen nu kommer hjem igjen, fortæller Moderen ham paa hendes Vis, hvordan det er gaaet; Dronningen var jo ikke engang saa villele som et Kreatur, og var et sølle Høved imod hendes Barn, og hvad hun nu kunde finde paa at sige, og hun forlanger da atter, at hun skal af med Livet. Dronningen var jo en Stakkel og kunde ikke forsvare sig, da hun ikke kunde snakke, men hun blev dog' ligevalle benaadet, for Kongen holdt meget af hende.

Saa bliver hun frugtsommelig tredje Gang, og der kommer atter Bud til Kongen fra Nabokongen, om han vilde komme og hjælpe ham, for Fjenderne var nu igjen paa Spil. Lav han var henne, fødte Dronningen Barnet, og hans Moder kom strags og tog det og bar det ud til Pigen, at hun skulde gaa hen og drukne det. Men det kunde hun ikke nænne, hun lagde Barnet i en tæt Kasse og satte det ud i Aaen. Den gamle Dronning gik saa ind til den unge og smurte hende om Munden med noget Blø og sagde saa for andre Folk, at hun havde ædt det. Kassen med Barnet drev langs med Aaen ned til en tredje Vandmølle, og der fandt Folkene den og tog Barnet til dem som deres eget. Det var vel en Pige, der var kommen galt afsted, som havde sat det ud.

Da nu Kongen kom hjem, fortalte hans Moder jo op om, hvordan Dronningen nu ogsaa havde ædt hendes tredje Barn. Han vilde ikke høre paa det, men han skulde og kunde ikke blive fri. Saa vilde den gamle, hun skulde have været brunden, men det vilde Kongen ikke, og saa bestemmer han, hun skal føres hæderlig omkring og kjøres til Verdens Ende. Hun kommer i en Vogn og faar Kusk og Tjener med og noget i Vognen at leve af, og den Karet var der 6 Heste for, saadan som det passede sig for en Dronning.

Saa kjører de, men da hun kommer uden for Porten, saa faar hun Mæle og kan tale. Hun siger da til Kusken, han skal kjøre hen til den Vandmølle, som hun saa betegnede ham, det var den, hendes ældste Søn var kommen til, der skulde de ogsaa være i Nat. Kusken blev alligevel forundret, da han hørte, hun nu kunde snakke, for han havde altid hørt, hun var stum. Han kjører ogsaa derhen, og de bliver taget vel imod, da de kom med 6 Heste for. Saa kom hun ind og blev sat til Bords. Nu var det Skik den Gang, te der skulde fortælles Gaader og Spørgsmaal over Borde, naar de fik spist. Saa skulde hun ogsaa til det og være den første, da hun nu var fremmed. Saa siger hun: „En Fisk er min Fader, en Mand er min Moder, en Lind har mig boer (ɔ: baaren), og en Tiger har mig opfødt, en Hest har mig en Mand givet, og tre Børn har jeg

haft i min Ægtestand, alle tre levendes, dog alle tre døde, men de lever alle tre endnu." Se, der var Spørgsmaalet, og kunde de ikke besvare det, skulde de give hende en Karet med 6 Heste for, Mage til hendes, og saa den lille Dreng, der gik, ham kunde hun bjærge sig med som Tjener. Nej, den Gaade kunde de ikke forklare, og saa kom de af med Karet og Heste og Kusk, og Drengen fik hun jo ogsaa med sig.

Næste Dag drog hun hen til den anden Vandmølle og sagde til Kusken, at der skulde de være om Natten. Da de sad ved Bordet, kom hun med samme Gaade til dem, og hvis de ikke kunde løse den, saa vilde hun have tre Kareter med 6 Heste for, Mage til den, hun kjørte i, og Kuske og Tjenere. Nej, de kunde ikke løse Gaaden, og saa maatte de af med Befordringerne, og oven i Kjøbet vilde hun have den lille Dreng, der løb der paa Gulvet.

Den tredje Dag kjørte hun til den tredje Vandmølle og var der om Natten, og dem forelagde hun ogsaa Gaaden og fik 9 Kareter med 6 Heste for og Kusk og Tjener, og saa den lille Dreng, der gik paa Gulvet.

Naa, saa kjørte hun derfra og vilde noget omkring i Riget at se sig om. Endelig kom hun saa kjørende hjem til Slottet, men de kunde ikke kjende hende. Da hun kom kjørende med 4 Kareter ind paa Slottet, for hun sad selv i den forreste, og hver af hendes Sønner sad i én, saa blev hun taget vel imod og blev sat til Bords. Der forelagde hun saa hendes Gaade og føjede lidt mere Forklaring til end de andre Steder. Gaaden løb da saadan: „En Fisk er min Fader, en Mand er min Moder, en Lind har mig boer, og en Tiger har mig opfødt, en Hest har mig Mand givet, og tre Børn har jeg haft i min Ægtestand, alle tre levendes, dog alle tre døde, men de lever alle tre endnu. De Piger var lige godt dem flinkeste, for de satte dem i Skrine, og saa kom de til Møllerne og blev opfødt, og saa fik a mit Mæle, da a kom uden for Porten, og nu har a først forsøgt at finde mine Sønner igjen. Her er de alle tre." Den Gaade kunde Kongen gjætte, og Svigermoderen, der havde bildt ham ind, at Dronningen havde ædt Børnene,

og havde smurt hendes Mund ind i Blø, hun fik hendes Straf. Saa kom Kongen og Dronningen sammen igjen, og siden lever de godt. Mette Marie Jensdatter, Sundby.

---

6. Gaaden.

Der var to unge Folk, der kom sammen, men saa havde de intet Husly, og de sejlede da ud til en Ø ude i Havet, hvor der var noget Skovværk, og der byggede de dem et Hus ude. De fik 10 Børn sammen, 5 Piger og 5 Drenge, hveranden af hver Slags. Nu var de jo ene der ude paa Øen, og de avlede vel og sejlede i Land af og til og solgte Kornet, se saadan levede de og havde ingen Nød.

Da Børnene allesammen var fuldvogsne, vilde Forældrene, te de skulde tage hinanden, for at Landet skulde blive ved dem selv, det var stort nok til at føde dem, og de havde det saa rart. Den ældste Søn skulde altsaa have den ældste Datter og saa fremdeles. De otte blev ogsaa sindet til det, men de to ungste vilde ikke, de vilde i Land og have andre Folk, for de var jo rent uoplyst og havde aldrig været ved andre Mennesker. De maatte saa til at rejse derfra, men da de rejste ud fra Hjemmet, saa kak alt det hele, og baade Ø og samt forsvandt. Det var jo, for det de begik den forskrækkelige Misgjærning saadan at gifte dem med hverandre. De sak under Guds Vrede. De to Søskende, der nu var ene tilbage, kom begge to til et Kongeslot og fik Tjeneste, han fik Plads som den ringeste Staldbreng, og hun som den ringeste Pige.

Hun begik sig godt og steg forskrækkelig, saa hun tilsidst blev forlovet med Prinsen, men han blev ved at gaa og være, hvad han var. Nu er der jo Misundelse alle Steder, og da hun jo ikke kunde lade være med at snakke med hendes Broder saa gav nogle an for Prinsessen, at hun laa i med den ringeste Staldbreng. Saa vilde han en Aften til at snakke meq hende om det, men hun gav sig til at græde og sagde, at det var hendes Broder. Ja, da paste det ikke, at han skulde være

saa ringe, naar hun skulde være Dronning, han skulde ind og lære noget.

Anden Dagen kom han ind og kom i andet Klæder, og saa blev han sat i Skole. Han var nem og villig og god til at læse, og da han saa havde lært en hel Del, vilde han ud i Verden at forsøge hans Lykke. Han fik saa 12 Karle med sig.

En Aften kom de til et Slot. Der stod paa: „Far I ind, saa far I ilde, og far I om, saa far I langt værre." Han spørger saa Folkene, om de saa, hvad der stod. Ja, det gjorde de nok, men de vidste ikke, hvad de skulde gjøre. „Vi skal ind, der er ikke andet for." De kom saa ind i Slottet og bad om Kvarter. Der var en gammel Mand og en gammel krevvel Kone og saa en Pige, og de havde tolv Karle til at slaa Folk ihjel, for det var et Røverslot.

Om Aftenen skulde de have en stegt Gaas til Aftensmad, og den kom ind til dem lige saa hel baade med Hoved og Fødder. Saa skulde den fremmede Karl bytte Gaasen. Han skar først Benene fra og lagde til Konen, for hun var jo krevvel, saa hun kunde nok trænge til et Par Ben. Dernæst skar han Hovedet af og gav Manden det. Vingerne skulde Pigen have, og de 12 Ledder, der var i Gaasehalen — for den er der 12 Ledder i — dem skulde Karlene have, han gav hver af dem et Led, og saa delte han og hans Karle Kroppen. Røverkarlene var jo ikke fornøjede med den Deling og spurgte, om de skulde ikke slaa til end. Nej, siger den gamle Mand, han vilde først vide, hvorfor Karlen byttede den Gaas saadan. Jo, siger Prinsen, hans Kone var krevvel, hvis hun kunde have godt af Benene, saa havde hun dem haardt behov. Pigen, der skulde passe saa mange op, hun havde godt af Vingerne til at flyve omkring med. „Og her sidder I, en gammel Mand, I lader til at have lidt Forstand, siden I holder 12 Karle til at slaa Folk ihjel. Kunde I have godt af et Hoved og faa bedre Forstand, saa var det godt. Og de 12 Karle, som tit er ude i Slagsmaal og kunde have Held til at faa et Halsben knækket, kunde have godt af et Led at sætte i Steden, og saa endelig vi andre, vi kan have Kroppen haardt behov, siden vi er 13 om den."

Saa siger Røverkarlene igjen, om de skulde nu slaa til end. „Nej, det er han for klog til,“ siger den gamle, „han skal leve til i Dagningen.“ Men kunde han nu sætte dem et Spørgsmaal for, te ingen af dem kunde besvare, saa skulde han have Slottet og alt det der var, og maatte bruge det til hvad han vilde. Men de gamle vilde have deres Ophold, saa længe de levede. Ja, det var han villig til at gaa ind paa.

Om Morgenen stod den gamle rigtig tidlig op, han kom da, før Solen var oppe, og hen til Karlen og spurgte, om han havde Spørgsmaalet færdigt. „Ja,“ siger han, „og det lyder saadan: Der var en Gang to Fugle, de fløj ud paa Havet og byggede dem en Rede, og de fik 10 Unger, saa de var 12 ialt. De 10 sak under Guds Vrede, og den ellevte den lever i stor Glæde, og den tolvte lever i stor Fare; kan I mig den Spørgsmaal forklare?“ Nej, siger de, det var umuligt, det kunde de ikke. Ja, saa blev det saadan, at han og hans Folk de fik Slottet, og han ægtede den Pige med Vingerne. De gamle de fik deres Ophold, og de andre 12 Karle fik deres Affked og kunde tage hen, hvor de vilde. Han sendte nu Bud til hans Søster, at han ogsaa havde faaet et Slot at bo i, og hun var jo bleven gift med Prinsen, saa de lever godt for Fremtiden hvert Par.

Mette Marie Jensdatter, Sundby.

---

7. Guldkoen.

Der var en Konge og en Dronning, som ikke havde uden én Datter. Saa døde Dronningen, og Kongen fik da det Indfald, at han vilde gifte sig med Datteren. Det vilde hun jo ikke svar vel give hendes Minde til, og for at slippe forlanger hun tre Ting af ham: en Sølvkjole og en Guldkjole og en Guldko saa stor, at hun kunde have hendes Seng inden i den og saa megen Fetalje, te den kunde slaa til til en Maaned; hvis han kunde ikke skaffe de tre Dele, vilde hun aldrig give hendes Minde til, hvad han forlangte. Men han vilde have hende og fik ogsaa Tingene forarbejdede. Da Datteren mær-

kede, at det blev til Alvor, gik hun hen til den Guldsmed, der lavede Guldkoen, og fik ham i al Hemmelighed til at lave en Gjæk inde i den, som hun kunde sidde i, saa ingen kunde finde hende, naar hun krøb derind. Da nu Kongen havde faaet det anskaffet hver Krumme, blev Tiden bestemt, te de skulde have Bojel, men saa blev Prinsessen henne, og ingen vidste af hende at sige.

Det blev Kongen jo saa uhyre kjed af, men da han nu ingen Nytte havde af den Guldko, saa lod han sætte i Aviserne, te hvem der vilde betale ham den med Sølv, den kunde faa den. Saa var der en Prins i Engelland, han fik ogsaa det at spørge, og saa siger han til hans Fader, om han maatte ikke faa saa meget Sølv, te han kunde kjøbe den Guldko. Faderen tykte jo, den var godt Kjøb, og saa fik Prinsen Sølvet og hentede Koen. Nu havde han den saa kjær, te han vilde have den oppe i hans eget Sovekammer, og der blev den da sat op.

Men nu begyndte det at knibe for Prinsessen med Fødevarer, for hun var jo i Koen og havde nu siddet derinde i længere Tid, saa hun blev nødt til at gaa ud af den om Natten og se at bjærge sig noget til Føden. Prinsen mærkede snart, at de Fødevarer, han havde oppe ved sig, de blev tagne om Natten, men han kunde ikke begribe, hvordan det kunde gaa til. Saa troede han jo Tjenerne til det og mente, at de gik og stjal fra ham, men for at blive vis i hans Sag vaagede han en Nat, og da fik han jo Redelighed paa det. Prinsessen kom ud af Koen og listede omkring for at finde noget at stille Sulten paa, men der tog hun sig ikke i Vare og blev snappet. Det var en Forskrækkelse, saa hun daanede ved det, men han fik hende ad Sengen og fik hende snart til Live igjen. Saa fortalte hun ham jo hele Sagens Lejlighed, hvordan hun skulde have haft hendes Fader, men det vilde hun ikke, og derfor gjemte hun sig i den Ko. Prinsen blev ikke saa lidt glad ved hende, og de blev jo gode Venner. Om Natten var hun ude, men om Dagen var hun altid inde i Guldkoen.

Der gik saadan en Tid hen, men saa skulde Prinsen gjøre en Rejse, og det blev da aftalt imellem ham og Prinsessen, at

han vilde hænge en bitte Klokke i Øret paa Koen, og den Klokke var der en rød Silketraad ved, saa naar han kom igjen fra Rejsen, og hun hørte ham trække i Traaden, saa Klokken gav Lyd, skulde hun komme ud, for hun skulde naturligvis være derinde i Forvaring saa længe, og Fødevarer fik hun med sig, saa meget som der kunde være. Den Klokke var nu saa lillebitte, te en skulde ikke saa meget nemt faa Øje paa den, og det stolede de jo begge paa. Men saa traf det sig, at Kongen gav Ordre til, at der skulde Murere og Kalkere op i Prinsens Værelse og stande det, mens han var henne, og de var jo nysgjerrige og stod hveren og betragtede denher Guldko. Saa var der én, som fik denher bitte røde Traad at se der i Øret, og han giver sig jo til at trække i den. Strags gav den lille Klokke Lyd, og nu troede Prinsessen jo, hendes Kjæreste var kommen hjem, hun lukker op for sig og vil til at ud, men aldrig saa snart hun ser, det er Murerne, saa hugger hun jo Døren i igjen. Det kan nok være, de fik store Øjne, den Gang de saa dether Fruentimmer, og de gik øjeblikkelig til Kongen og fortalte ham, hvad der var inden i den Ko. Saa blev den lukket op og undersøgt, men de fandt ingen, for da var hun jo i Gjækken. Murerne blev arresterede, for det de havde løjet for Kongen, og saa stod det hen, til det blev Nat. Da ræglede Prinsessen hendes Lagener, gik ud af Koen og bandt dem i Vindueksposten, hvorpaa hun lod sig fire ned; men der tænkte hun ikke paa, hvad der var nedenunder, og saa plumpede hun i Kanalen. Saa var der endda en gammel Fisker, der var ude at fiske, som agtede det Plask, og han kom til og fik hende trukket op til sig i Baaden, inden Livet var af hende. Han tager hende nu med hjem, og der blev hun ved ham; de blev saa meget gode Venner, og hun kaldte ham Fader, og han kaldte hende Datter.

En Dag han var ude at fiske, ser han, at Slottet er helt omhængt med sort. Da han kommer hjem og fortæller hende det, siger hun: „I Morgen skal du gaa derop og høre, hvad der er ved det." Han kommer derop, og saa hører han, te det er Prinsen, der er kommen hjem, og han er saa syg, te de

troede ikke, han kunde leve; det var allerede saa vidt, te der var gjort bekjendt, at dem, der havde taget dem paa at kurere ham og ikke kunde, de skulde miste Livet. Da han nu kommer hjem og fortæller hende det, saa siger hun: „I Morgen skal du være Doktor.“ — „Naa, vil du saa have mig af med Livet,“ siger han. „Nej,“ siger hun, „det er langt fra min Mening, men nu skal du blot gjøre, som a beder dig.“ Saa skriver hun et Brev og flyer ham nogle Krukker. „Nu skal du gaa op og give ham det Brev,“ siger hun. Det var nu om Morgenen efter.

Ja, han gaar da og kommer op til Kongen, for hvem han giver sig ud for Doktor, og han mente da nok at kunne kurere Prinsen. „Ja, men det er Livet angaaende,“ siger Kongen, „dersom du ikke kan kurere ham.“ Dertil svarede Fiskeren: „Aa, da raver det heller ikke saa vidt, om a skulde miste det, a er jo ogsaa snart gammel nok.“ Saa kommer han ind til den syge. En kan nok tænke, det var ikke andet, han fejlede, end Sorgfuldhed over ved hans Hjemkomst ikke at finde hans Kjæreste, og ingen turde han jo spørge ud om hende. Den gamle Fisker ser nok, han ligger vendt om til Væggen, ligesom han ingen Snak vil have, men han spørger ham da ligefuldt om, hvordan han havde det. Han svarer ikke og vender sig ikke. Saa stikker han det Brev til ham. Øjeblikkelig snurrer Prinsen sig om og siger: „Hvor er hun?“ — „Sagte,“ siger den gamle og giver sig til at røre stærkt om imellem Krukkerne. Da stod Kongen udenfor Døren og saa ind ad Nøglehullet, og han blev og vaer, hvordan Sønnen kunde nu vende sig saa hastig, han havde ellers ikke kunnet røre sig. Prinsen vilde strags have været op, men den gamle sagde: „Nej, ikke inden i Morgen, saa kommer a igjen, og saa skal du faa Lov til at komme ud at kjøre.“ Dermed gik han for den Dag, og Prinsen havde ondt ved at bie ham op næste Morgen. Han bestilte ved hans Fader en Karet med fire Heste for og Kusk og Tjener, for i Dag vilde han en Tur ud. Da Doktoren kom, sagde han: „A tror, I er gale! et Menneske, der har ligget syg saa længe, den skal ikke saadan flyves med; lad mig blot faa et Par Stangheste,“ siger han, „saa skal a nok kjøre for ham.“

Da de kommer udenfor Slottet, siger Prinsen: „Kjør væk!“ han havde jo Hastværk. Saa kommer de hen til det bitte Hus, som Prinsessen var i, og Prinsen kommer jo ind til hende.

Saa døjede den gamle saa svært med at faa dem fra hverandre igjen, de kunde ikke faa gjort Alvor af at skilles ad. Men saa siger den gamle, te han skulde kjende dem et Raad. Prinsen skulde sige til hans Fader, naar han kom hjem, te den gamle Doktor, der havde kureret ham, han havde en Søn, som gjærne vilde være Tjener for ham, om han maatte ikke nok faa ham. Paa den Maade kunde de nok faa Lov til at være ved hverandre. Det gjør Prinsen ogsaa, og Kongen siger ja til hans Begjæring. Han fik da et Sæt Karleklæder derhen til Huset og fik hende i, og saa tog han hende med sig hjem.

En Tid efter fik Kongen i Sinde, at han vilde gjøre et Gjæstebud, og han byder saa mange Prinsesser og Hofdamer og saa meget sammen, te det var da forskrækkeligt, for nu vilde han have Sønnen forlovet, og saa skulde han udvælge sig én af dem. De kom jo i deres fulde Puds, og den ene tænkte: Mon han vil have mig? den anden gjorde ligesaa. Denher, Prinsen havde faaet, han gik jo og vartede op, men hver Gang den kom om ved Prinsen, saa tog han om Halsen paa den og kyssede den Tjener. Saa taler Kongen Prinsen til en Side og siger til ham: „Du skal dog ikke sidde og kysse saadan paa den Tjener, det ser saa flovt ud.“ Dertil svarer Prinsen: „Jeg kan dog ikke gjøre for meget ud af den gamle Doktors Søn.“ Den Gang de havde saa spist, skulde Prinsen hen og klædes om, og Tjeneren skulde hjælpe ham derved. Men saa faar han hende til at trække i hendes Guldkjole, og han klæder sig jo ogsaa pænt paa, hvorpaa han tog hende under Armen og gik ind til Kongen og Gjæsterne med hende. Nu saa hun jo ud som en Prinsesse, og saa siger han til hans Fader, te her var den, han vilde have. Det kunde Kongen ikke have noget at indvende til, saa skjøn og saa fin som hun saa ud, og saa om nogle Dage mod holdt de Bryllup.

Niels Pedersen, Mejrup.

8. Veline.

For nogle Aar siden var der en Konge her, og han var gift, men hans Dronning var ufrugtbar. Saa blev han ærgerlig i hans Hoved over det og rejser meget ud paa Jagt, for han havde nu saadan Lyst til Jagt, for at slaa Grillerne hen, og saa beslutter han en Dag, at han vil ikke vende hjem mere. Naa, han kommer ud i store Skove, men saa en Dag kommer han fra hans Jagtselskab og gik vild der inde. Som han gik allerbedst, saa blev han tørstig, men kunde ikke strags finde Vand. Saa da han havde gaaet lidt omkring, bliver han endelig en Kilde vaer, og der svømmer et Guldbæger paa. Han tænkte ved sig selv: „Det Bæger kom snart, som det var kaldet," og tager efter det, men kunde ikke faa ved det. „Ja, det kan ikke betale sig at have stort Spektakel med det," tænkte han, og saa lagde han sig ned og vilde drikke af Kjelden; Men da han havde drukket og vilde rejse sig op igjen, stod han i Kjelden lige til Halsen. Saa kommer han til at se ned for at ville se efter, om han var kommen til Bunden i Kjelden, men der blivet han et hæsligt Uhyre vaer, som laa der nede, og det havde to Horn, som han stod paa med en Fod paa hvert af Hornene. Saa siger han lige til sig selv: „Her er jo ingen Raad til at komme vel fra." — „Jo," siger Uhyret, „det kan du da retten, naar du vil give mig det, du har hjemme, te du véd ikke af," og uden at tænke videre paa det, da han ikke tykte, han havde nogen Ting af Værdi hjemme, som var ham uvitterlig, saa gaar han ind paa det og siger ja, det maatte den godt. Strags var han paa fast Jord igjen, og der var ingen Kjelde at se mere, og som han saa gik omkring lidt, fandt han til hans Jagtselskab igjen. Saa besluttede han, nu vilde han til at hjem igjen, han var jo noget nysgjerrig efter at vide, hvad det var, han skulde af med. Han kommer da ogsaa til hans Hjem inden ret længe, og da han kommer op i Gaden, hvor han var fra, da kommer Folkene saa glade og fortæller, te nu havde hans Hustru født en Søn, siden han var rejst. Det blev han meget sørgmodig over at høre, nu vidste han jo,

det var den Ting, han skulde af med, og saa snakker han med Dronningen om, hvad han skulde gjøre ved det. „Ja", siger hun, „det skal du ikke tage dig saa nær, én kan jo vente og se, om Uhyret vil komme efter Barnet." Han slog da Sorgen af Sindet og tænkte ikke, det havde noget videre at betyde.

Der gik nu en hel Del Aar. Han havde ikke Lyst til at tage paa Jagt mere og var bestandig hjemme ved denher Søn, som var hans Glæde alle Tider. Efter at nitten Aar var gaaede, var der endnu ingen, der havde hørt til nogen Ting. Sønnen, der hed Storten, var saa talt fuldvogsen, og han havde saadan en svær Lyst til at gaa paa Jagt og var somme Tider henne hele Uger i Træk. Men Faderen var aldrig med. Saa traf det sig en Dag for ham, ligesom forhen for Faderen, at han kom fra hans Følge der ude i Skoven, og som han nu vankede omkring, kom han til en grøn Plet, og i den stod saa meget en forvoven stor Eg, han tykte aldrig, han havde set saa stort et Træ nogen Sinde. Som han nu staar og betragter den, tog den til at bævre og ryste, og Bladene fløj af den. Det kunde han ikke forstaa, hvad Lag det havde. Men saa revnedes og splittedes den ad, og der viste sig en Skikkelse saa rædsom, te han havde aldrig set eller tænkt sig noget saa hæsligt. Den sagde til ham, at for 20 Aar siden paa denher Plet havde hans Fader lovet ham det, han havde hjemme, som han ikke vidste af. Dersom hans Fader nu ikke sendte det, inden Aar var omme, vilde han selv hente det, og det vilde blive ham for dyrt. Dermed forsvandt Skikkelsen igjen, og saa gik han omkring i Skoven et Stød, indtil han igjen traf paa hans Jagtkammerater, og de finder da omsider ud af Skoven og kom hjem.

Da de sad og spiste, kom han i Tanker om, hvad der var hændet ham, og saa siger han: „Det er sandt, Fader! jeg skal hilse dig fra én ude i Skoven, at dersom du sendte ham ikke det, du lovede ham for tyve Aar siden, inden et Aar er omme, saa vilde han selv komme efter det, og det lod han vilde blive dig for dyrt." Saa siger Faderen: „Ak, min Søn, det er dig, som jeg har lovet hen." — „Ja," siger han Sønnen, „det har ingen Nød, det skal jeg nok komme ud af, og du skal slet ikke tage dig det nær, lad mig nu blot rejse."

Om Dagen efter rejser han jo af; han vidste ikke, hvor han skulde hen, men han doslede da omkring og kommer til en Skov, hvor han gik inde et Stød, til han faar Øje paa en Sø, og der gik han hen. Saa svømmede der tolv dejlige Vildænder ude, og dem stod han og betragtede et Stød. Men saa blev han en Tornebusk vaer, og der gik han hen og vilde sætte sig; men saa laa der tolv Fruentimmerdragter, og nu tager han en Særk fra det ene Sæt Klæder og gik med den om bag ved Tornebusken og satte sig. Da deher Ænder havde badet dem og svømmet saa længe, til de var blevne kjede af det, gik de i Land og trak i deres Klæder, men den tolvte kunde jo ikke komme i hendes Klæder, for det der manglede en Særk. De andre fløj bort, men hun blev ved at svømme omkring der ude en lidt, til hun fik Øje paa ham. Saa raabte hun, om han vilde ikke lægge Særken om til det andet Tøj. Jo, det gjorde han og gik om og satte sig paa hans Plads. Da hun kom i hendes Klæder, gik hun om til ham, da var hun bleven til en Prinsesse. „Du er nok den Kongesøn, som min Fader han skal have," siger hun. Ja, det vidste han ikke, saadan og saadan en Skikkelse havde han da set ude i Skoven en Gang, men han vidste ikke, om det var ham. Jo, det var hendes Fader, nu kunde han blot følge med hende, saa skulde hun nok vise ham Vej.

De fulgtes da ad et Stød ind i Skoven, og den Gang de havde gaaet en lidt, trampede hun paa Jorden, og saa skiltes den ad, saa en kunde se en Trappe, der var neden under, og der gik de ned ad saa mange Trappetrin, og saa kom de endelig til en ny Jord. Som de nu gik og spaserede for at ville gaa hen til Slottet, som hun boede, saa gik hun og fortalte ham, hvordan han skulde bære sig ad, naar han nu kom der, og hvem hendes Fader egenlig var. „Min Fader han er Konge," siger hun, „og i Dag da er det Tingdag, da sidder han paa hans Trone og dømmer, og der er mange Folk der inde. Men naar du kommer nu ind, skal du først hilse opreist paa ham, for han er meget ærgjerrig, og dernæst skal du falde ned og krybe hen for hans Fødder og saa hilse paa ham, han

skal da nok sige, du skal rejse dig, og det skal du ogsaa gjøre. For Resten maa du altid beflitte dig paa at være ham lydig, i hvad han siger, for han vil ikke have den mindste Modsigelse.

Saa kom de endelig til Slottet, hvor han boede, og nu forsvandt Prinsessen, men han gik ind og hilste først oprejst paa Kongen, siden krøb han paa Knæerne hen til, hvor han sad, og da nu Kongen saa ham, sagde han, som han sad der paa Tronen: „Hvad er du for en Karl, som kommer og forstyrrer os midt i Forretningen?“ Ja, han var da den og den Kongesøn og var nu kommen for at skulle tjene ham. Ja, da var det godt, hans Fader endelig kunde bekvemme sig til at sende ham, nu havde han ogsaa borget ham længe nok. „Staa nu op og gaa hen og sæt dig, saa kan du høre, hvad vi har at bestille i Dag.“ Han satte sig, og Kongen begynder igjen at holde Forhør over de Fanger, som var der, og han dømte strængt, det var aldrig saa lille en Forseelse, han dømte jo, de skulde af med Livet paa en eller anden hæslig Maade, nogle skulde hænges, og nogle brændes; Storten tykte, Haarene kunde rejse sig paa hans Hoved ved at høre dether.

Kongen blev jo da færdig med dether Forhør, det vared ikke svar længe. Saa siger han til Storten: Hans Fader var jo ogsaa Konge, om han dømte saadan? Ja, noget lignende, svarer han. „Ja, nu har du ikke videre at bestille her i Dag,“ siger Kongen, „men i Morgen Kl. 9 kommer du igjen, nu skal der nok komme en Tjener og vise dig det Kammer, du skal have i Nat.“ Saa hilste han og gik, og der kom to Tjenere, som fulgte med ham hen til hans Værelse. Da han kom der ind, var det rigtig festligt der med Spise og Drikke og Vin og alting var saa kosteligt. „Nej se,“ tænkte han, „det er ingen Sag at være ved saadan en Konge, det kan én nok holde ud til en lidt.“ Han satte sig at spise og drikke, og var helt godt tilfreds, og da det blev Aften, gik han til Sengs og sov rigtig godt til om Morgenen.

Men da Klokken blev 9, skulde han jo hen til Kongen. Saa siger han til ham: Han vilde endda se, om han havde lært noget der hjemme, noget maatte han jo da have lært i de

tyve Aar, og nu vilde han sætte hans Dygtighed paa Prøve. „Til i Morgen Kl. 9 skal du bygge mig et Slot," og han flyede ham en Tegning til det, det skulde jo være hæslig fint, Vinduesposterne af Alabast, og Væggene af Marmor og saadan alt i Forhold; og uden for skulde han grave tre store Søer, som skulde være fyldt med alle Slags Ferskvandsfisk, samt anlægge en Plantage, hvor Træerne skulde være fjorten Alen høje de mindste, og det skulde altsammen være færdigt til anden Dagen Kl. 9, og hvis alting ikke var i Stand, inden de 24 Timer var omme, saa skulde han jo da straffes.

Han gik jo hans Vej med den Besked, og det var jo ikke saa rart for ham at tænke paa, men saa meget var da sikkert, at det kunde aldrig hjælpe at begynde paa det, saa store Fordringer kunde jo ikke udrettes i lange Tider, siden saa den korte Tid, og han gik hjem paa hans Værelse for at spise Frokost men med en simpel Fortrøstning.

Hen ad ved Aftenstid da kom der en Fugl og fløj imod hans Vindue, al ligesom den vilde ind igjennem det. Da den blev ved at flagre, kom han i Tanker om at lukke op for den, det var saadan en kjøn Fugl, og saa fløj den ind og satte sig midt paa Stuegulvet, hvor den lige forvandlede sig til et Menneske, og da kunde han kjende, det var den samme Prinsesse, han var fulgtes med dertil. Saa siger hun til ham: „Naa, hvad vilde min Fader saa i Dag?" — „Ja, hvad han vilde, han var helt urimelig med hans Fordringer," og saa fortalte han, hvad han skulde udrette. Ja, det kunde hun nok finde paa Raad til, Slottet og det hele skulde nok blive færdigt til Tiden. Han havde vel betegnet Pladsen, hvor det skulde være? Ja, han havde, og saa viste han hende Tegningen. Dermed fløj Fuglen igjen, men hun siger rigtig nok, te naar Klokken blev ni om Morgenen, og hendes Fader kom at se Arbejdet efter, saa skulde han staa med en Hammer og pikke lidt ved Krogene i Vinduet for et Syns Skyld. Saa snart Kongen kom saa helt derhen, skulde han hilse paa ham, og naar han spurgte, om han var færdig, skulde han sige: Ja, naadige Hr. Konge.

Saa fløj Fuglen, og om Morgenen, Prinsen kom op,

da blev han saa forsét paa det smukke Slot, og havde nær gaaet vild der inde, saa mange Værelser var der. Men han maatte jo se at finde Redelighed i dem, ellers kunde han jo ikke vise den gamle ret omkring, naar han kom. Da Klokken blev 9, og' han; saa Kongen komme, saa snap han en Hammer og lod, ligesom han gav sig til at slaa et Par Vindueskroge i. „Naa, er du saa færdig?" siger Kongen til ham. Ja, han var og giver sig til at vise ham omkring. Ja, det kunde han forstaa, nu kunde han se, han havde lært noget der hjemme. Men nu maatte han være fri og hvile sig til i Morgen Klokken 9, saa skulde han komme igjen.

Naa, han gik hjem til sit Værelse med den Besked og var glad ved, at han slap saa heldig fra det den Gang. Om anden Dags Morgen Klokken 9 skulde han te'n derhen igjen og høre, hvad Kongen nu havde paa hans Samvittighed. „Ja, nu vil jeg se, om du er lige saa klog som dygtig," siger Kongen, „i Morgen Klokken 9 skal du møde her, og saa vil mine tolv Døtre blive fremstillede for mig, for at du kan sige mig, hvad for en af dem der er den yngste." Ja, det skulde han da nok og var saa glad ved ikke at faa en sværere Opgave, det maatte jo være let, tykte han, at kjende den yngste Prinsesse fra de andre, for hende havde han jo fulgtes med og talt med for ikke længere siden end i Gaar.

Hen imod Aften da kom der en Fugl igjen og flagrede imod hans Vindue. Han lukte det op, og den fløj ind. „Naa, hvad vilde min Fader i Dag?" siger hun. „Aa, han vilde ikke andet, end jeg skulde kjende dig fra dine Søstre, og det er jo en let Sag." Ja, det skulde han ikke sige, for naar de stod alle sammen i én Rad, var der ikke saa meget som et Haars Forskjel paa dem, saa bestemt lignede de hverandre, og de vilde ogsaa være klædt ens. „Hvad skal jeg endda saa gjøre? siger han Prinsen. Ja, det var ikke nemt at finde paa noget Raad, or det var for hendes Faders Øjne, og ham var det ikke nemt at narre, det var han bleven for gammel til. „Du faar Lov til at gaa syv Gange op og ned imellem os, og naarensind du nu nu gaar der, saa skal du give nøje Agt paa, hvem af os

der kommer en lille Myg og sætter sig paa, for den er saa grumme bitte, min Fader maa jo ikke agte det." Saa fløj Fuglen igjen, ligesom den var kommen.

Anden Dags Morgen Klokken ni da gik han jo op til Kongen og skulde have hans Klogskab sat paa Prøve. Han kommer jo ind, og Kongen fører ham frem for de tolv Prinsesser, der stod i en Rad og var klædte i hvide Kjoler; nu skulde han da udpege den yngste af dem. Men det var ikke det allernemmeste, for de lignede hverandre saa bestemt, te han kunde jo ikke se Forskjel paa dem, siger han. Ja, sagde Kongen, han kjendte dem da godt alle tolv, han kunde retten kjende Forskjel; men nu maatte Prinsen da gaa syv Gange op og ned imellem dem, saa kunde han gaa og spekulere paa det i den Tid. Naa, han begynder ogsaa hans Gang, og han gaar første og anden og tredje og fjerde Gang, men der var ingen Ting at se til endnu. Saa begyndte han at blive forskrækket, han var ræd for, hun havde narret ham. Men da han gik den syvende Gang, blev han endelig ogsaa en lille Myg vaer, der sad paa den ene sin Kjole, men den var saa fin, te det var næsten umuligt at se den. Nu blev han glad for Alvor og trak Prinsessen frem: her var hun. Ja, siger Kongen, det var rigtigt, nu kunde han da forstaa, han havde lært noget der hjemme i de mange Aar. Men nu kunde han gaa hjem til i Morgen, saa skulde han komme igjen ved samme Tid og faa ny Besked.

Da han kommer igjen, siger Kongen til ham: Ja, nu vilde han se, om han var lige saa hurtig, som han var klog og dygtig, og derfor kunde han gaa for i Dag og berede sig til den næste Dags Arbejde, der bestod i, at han skulde tage Maal og sy ham et Par Støvler, i den Tid han tændte og brændte et Halmstraa. Naa, han gik hjem med den Besked.

Hen ved Aftenstid kom Fuglen igjen flagrende imod hans Vindue, og han lukte op, saa den kunde flyve ind. Da blev den til Prinsessen som begge de andre Gange, og hun siger: „Naa, hvad vilde min Fader i Dag?" — „Ja, han vilde, te a skulde tage Maal og sy ham et Par Støvler, i den Tid han tændte og brændte et Halmstraa." — „Ja, det er der ingen

Redning for," siger hun, „nu maa vi hellere flygte, for det skal ske lige for min Faders Øjne, og der kan Tryllekunster ikke hjælpe." Saa spørger han hende, hvordan det skal gaa til, for han kunde ikke finde nogle hemmelige Skjul, han kunde være i, og den Verden, han her var i, kunde han paa ingen Maader finde af. Men saa siger hun til ham, hun skulde nok følge med ham og vise ham Vej, og da de gik, spytter hun forinden paa Vinduesruden og tager Nøglen af Døren. Den smider hun væk, og saa rejser de altsaa derfra.

Om anden Dags Morgen Klokken blev ni, da ventede Kongen jo forgjæves. Storten kom ikke, som han havde lovet, Klokken blev ti, og han kom endda ikke. Saa sendte Kongen et Par Tjenere derhen med Bud om, at han skulde komme øjeblikkelig. Men da de kom til Døren, var Nøglen af, og de kunde ikke komme ind. Saa gik de til Vinduet og raabte: „Storten! min Herre venter!" Saa svarede det der inde: „Hils og sig, jeg skal strags komme." De gaar da med den Besked. „Naa, hvad sagde han?" — „Han sagde, vi skulde hilse og sige, han skulde strags komme." Men der kom jo ingen Storten efter det. Saa sendte Kongen et Par andre Tjenere, og de skulde sige, at hvis han kom ikke lige med det samme, saa skulde han da saadan og saadan blive straffet. De kunde jo heller ikke komme ind, og saa raabte de ved Vinduerne, men det svarede lige saadan som før. Saa gik de hjem med det. „Naa, hvad sagde han?" — „Ja, Nøglen var af Døren, og vi kunde ikke komme ind," sagde de, „og saa raabte vi ved Vinduerne og fik det Svar, at han skulde strags komme." Saa kom Kongen i Tanker om, der var vist Fejler ved det, og han vilde selv til at derom for at se, hvad der var ved det. Da de kommer til Vinduerne, siger han til Tjenerne, at nu skulde de kalde, og da de gjør det, og han hører, hvordan det svarer der inde: Hils og sig, jeg skal strags komme! saa bliver han helt rasende og raaber: „Trylleri og Skidt!" hvornæst han befaler dem, at de skal sprænge Døren, og de rendte ogsaa saadan imod den, at den gik i Stykker. Nu gik Kongen ind og tørrede den Vinduesrude af med hans Lommetørklæde. „Saa

nu hen igjen og tal ved Vinduet," siger han til et Par af Tjenerne, og da de nu gjorde det, var der ingen Ting, der svarede. „Ja, nu er de jo flygtet begge to, baade Storten og min Datter," siger Kongen, og han sender strags en Krigshær af Sted, for at den skulde fange dem. Det kunde Prinsessen høre, og hun siger til Prinsen: „Tys! jeg hører Hestetrampen i det fjerne; nu gjælder det om, at vi kan faa os forvart." Saa vilde hun gjøre ham til en Sø og selv vilde hun være en Bro over den, for saa kunde de da ikke slage dem længere, og det var jo det, det gjaldt om. Da Krigshæren kom til Broen, kunde den ikke slage dem længere, og maa nu rejse tilbage med uforrettet Sag. Den Gang de kommer saa hjem til Kongen og fortalte ham, hvordan det var gaaet, brølte han med Vrede, at det var ene Fortryllelse; det var den Sø og den Bro, dem skulde de have taget, for dem var det, og nu skulde de straffes, for det de ikke havde været saa kloge, de skulde baade hænges og brændes og i forfærdelige Straffe.

Derefter sender han nok en Krigshær af Sted. Saa siger Prinsessen: „Tys! jeg hører Hestetrampen langt henne; nu gjælder det om at skjule os, for at de ikke skal slage os længere." Saa vilde hun gjøre ham til en Skov og selv være en Vej igjennem den, for saa kunde de ikke slage dem. Den Gang de kom saa til den Skov og Vej, maatte de rejse tilbage med uforrettet Sag lige som de, der først blev udsendte, og da de kom hjem til Kongen og fortalte ham, hvordan det var gaaet, blev han gal som sædvanlig og brølte, at det var Trylleri og Skidt, den Skov og den Vej det var dem, og det skulde de have taget med dem; men nu skulde de straffes, fordi de ikke havde brugt deres Forstand. Saa sender han nok en Krigshær af Sted, men den vilde han selv med.

Prinsessen hører dem komme, og hun siger: „Tys, jeg hører Hestetrampen i det fjerne, og min Fader han er selv med, nu gjælder det at finde paa et godt Raad, for han er ikke nem at narre." Men han havde alle hans Dage været saa ræd for et Kloster, det vidste hun, og derfor skulde hun nu være et Kloster, og han skulde være en Munk, saa kunde de ikke spore

dem længere. Naarensind han kom saa der ind, saa skulde Prinsen sige, de var lige rejst derfra, og de havde bestilt Vin til Kongen, at han kunde faa at drikke, naar han kom. Kongen kommer saa farende med hele hans Krigshær imod dether Kloster; hidtil havde de magelig kunnet slage dem. Saa spørger han Munken, om der var ikke rejst et Mandfolk og en Kvinde der forbi. Jo, der var lige et Par rejst derfra, men de havde bestilt Vin til Kongen, og det var da ret kjedsomt; te han vidste ikke, det var et Par, der var desenteret, for saa skulde han nok have holdt ved dem, til Kongen kom.

Kongen han turde ikke være ved Klosteret svar længe og vilde heller ikke drikke Vinen, saa han gav Ordre til Krigshæren at vende om, nu der ingen Spor var længere, og selv red han hjem ad alt hvad han kunde. Men de andre to blev til Mennesker igjen og rejste videre, nu kunde de rejse i Fred for hendes Fader, sagde hun, for nu vilde han ikke forsøge paa at komme tiere.

Endelig kommer de da til England. Saa siger hun til ham, han skulde der ind paa det kongelige Slot, og saa vilde hun forvandle sig til en Milepæl og staa der paa Vejen, indtil han kom tilbage, men han maatte ikke bie altfor længe der, og han skulde fremfor alt passe paa, naar de kom og viste ham et lille Pigebarn, at han hverken kyssede eller tog det i Favn, for saa glemte han hende, og saa var de først komne i Ulykke for Alvor. Det lovede han, han skulde ikke gjøre, og saa reiste han da af ind paa Slottet.

Da han kom ind til de kongelige, var de saa glade ved ham og hilste saa kjærligt paa ham. Men saa kom de ogsaa ind med dether Barn og vilde have ham til at tage det i Favn. Det vilde han ikke, men de blev ved med ham saa længe og var saa venlige imod ham, te han tykte, det kunde da heller ikke rave vidt for at kysse det. Dermed havde han glemt alt det hele fra Fortiden.

Hun stod der uden for og ventede baade ét Aar og ti Aar, og han kom ikke tilbage. Saa kunde hun jo nok forstaa, te han havde kysset Barnet og saa glemt hende. Hun skabte sig

da om til en rigtig pæn Lilje og satte sig i Hjulsporet, saadan at et Hjul kunde løbe over hende og knuse hende. En Morgenstund kommer der da en Munk gaaende og vilde hen at tigge Mælk, han bliver denher stads Lilje vaer og plukker den op for at ville plante den i en Urtepotte hjemme i hans Vindue. Der tager den til at gro saa udmærket og frydede sig og blomstrede, saa der var da ikke Mage til det. Det var nu nok saa prægtigt, og hvad der var endnu mere, om Morgenen, naar Munken kom op, da var der Ild paa og fejet og gjort rent, og hans Mælk var hentet, saa han havde det nu saa hyggelig og godt mere end før. Det undrede han sig stadig over, hvad det kunde være, der saadan pnslede omkring ham, uden at han hverken kunde høre eller se det. Saa gik han til Præsten og snakkede med ham om, hvad han tænkte, det kunde være. Ja, saa giver Præsten ham det Raad, at han i Morgen tidlig, naar Ilden begyndte at brænde, skulde tage et Lagen og holde imellem Vinduet og saa Ilden, saa skulde han nok faa at se, hvad det var. Naa, saa gjør han ogsaa det en Morgen, og hængte Lagenet op. Da saa han en kvindelig Skikkelse, der stod for ved Ilden. Saa siger hun: „Men hvi gjorde du endda det? jeg kunde saa prægtig have staaet om Dagen i den Urtepotte og om Natten have gjort dig dit Hus hyggeligt paa dine gamle Dage, men nu er det forbi, nu skal jeg blive ved at være Menneske.“

Saa fik hun at høre, at der skulde være Bryllup oppe paa Slottet, den unge Prinsesse, der nu var vogsen, skulde drikke Bryllup med den danske Prins. Saa siger hun til Munken, om han kunde ikke mage det saadan for hende, at hun kunde komme op paa Slottet og hjælpe til ved Brylluppet. Jo, det skulde han se til, og han gaar ogsaa der op og hører om det. Det skulde da være saadan, at hun kunde faa en Plads der oppe som en af de ringeste, saa hun kom til at bære Vand og Tørv ind og gjøre slige Ting. Men det var hun ogsaa godt tilfreds med, og saa kom hun der op.

Saa en Dag spørger hun, om hun maatte ikke ogsaa lave Kage til Brylluppet. Det siger de jo til, det maatte hun gjærne,

og saa lavede hun ogsaa én, som blev den smukkeste af alle de Kager, der var bagt, og den skulde da sættes først paa Bordet om Morgenen, som Bryllupper skulde være, for det den var den kjønneste. Da der blev skaaret Hul paa den, saa fløj der først en Handue ud af denher Kage, og bag efter fløj der en Hundue ud, og den skreg: „Vi mig, bi mig! eller vil du forlade mig, ligesom Storten forlader sin elskelige Veline." Det var den første Gang, te Prinsessens Navn var bleven nævnet, hverken han eller nogen anden havde hørt hendes Navn før i Dag. Den Gang Storten havde hørt de Ord, saa randt det ham i Tanker, te han havde forladt hende der ude paa Vejen, og han skyndte sig der ud. Men hun var allerede kommen æfor ved ham og stod paa den samme Plads som Milepæl, som da han havde forladt hende. Saa siger hun til ham: „Du bier endda længe, inden du kommer." Nej, det tykte han ikke, han havde ikke været henne uden nogle faa Timer. Jo, det var ikke nogle faa Timer, sagde hun, for han havde været henne i atten Aar, men nu kunde han raade sig selv, enten han vilde have hende, han skulde have haft Bryllup med i Dag, „heller ogsaa du vil have mig." Ja, han vilde naturligvis have Veline, og de rejser saa af ad Danmark til.

Den Gang de kom her til Landet, og hans Forældre saa ham, blev der saadan Jubel og Glæde, at der bliver strags lavet til Bryllup. Den Dag de havde saa haft Bryllup, siger hun til ham, te nu havde hun ikke andre Ting for sig selv end hendes Tryllekunster, og dem vilde hun helst være ledig ved. Nu skulde han lade hans Sovekammer indrette saadan, te der var et hæslig stort Kar Vand uden for hans Seng, og naar hun saa kom og vilde gaa i Sengen om Aftenen, saa skulde han skyde hende baglænds ned i det Vandkar, for saa var alle hendes Tryllekunster glemte. Han fulgte hendes Raad, og saa lever de i Kjærlighed og Glæde, og de er kanske levende endnu.

Mads Kristian Thomsen, Skive Landsogn.

---

9. Kejser Krebses Datter.

Der var en Kjøbmand i Aarhus, der selv kjøbte sine Varer udenlands, og var gjærne henne paa Rejsen en 5, 6 Aar ad Gangen, men hans Kone var da hjemme i den Tid. En Gang de sejler paa Havet, gaar Skibet i Staa, saa de kan ikke sejle længere fremad, men de kan godt komme tilbage, da de prøver det. Saa kommer han i Tanker om, at Konen der hjemme nok var selvanden, og han havde ikke givet hende Penge til at udrede Udgifterne ved det. Saa maa han jo tilbage.

Da han kommer hjem, siger han: „Ja, a var kommen i Mente om, hvordan du har det, og her er nogle Penge til dig.“ Det var saa godt, og han sejlede løs igjen. Men da han kommer paa Stedet, er det det samme som forhen. Saa siger han til en Matros om at gaa ned i Vandet og se, hvad det er. Da han kommer tilbage, fortæller han, at det er Kejser Krebs, der har store Ankere paa Skibet, og han har sagt: „I kommer aldrig her fra, uden din Husbond lover mig den Dreng, hans Kone er med, naar han er konfirmeret; men er det en Pige, saa er hun fri.“ Saa maa Kjøbmanden ned og gjøre Akkord med ham. De ser et Røverskib langt forved dem, og det skulde han give dem, naar de vilde gjøre den Akkord. Det var jo nok værd at have, for det var fuldt af Guld og Sølv. Kjøbmanden tænkte, at det kunde vel blive en Pige, og saa gjør han Akkorden. Matroserne vilde jo gjærne, det skulde gaa saadan, for de vilde gjærne have det Sølv og Guld. Saa tager Skam ved Skibet, og det farer hen mod Røverskibet. De tog det uden videre og kunde endda blive paa deres eget Skib. Se, saadan kunde han hegse, den Kejser Krebs. De fik nu alt det Sølv og Guld, der var, og saa kom de snart hjem igjen fra Krigen. Konen faar kort Tid efter en Dreng, og han voxste til og blev godt oplært.

Nu red Fader og Søn af og til ud paa Jagt, og da var det ikke saa sjælden, Faderen gav et dybt Suk. Saa vilde Drengen vide, hvad det havde at betyde, og omsider maa Faderen til at fortælle ham det. Ja, det var der ingen Fare

ved, siger Drengen, „saa vil a rejse hen at opsøge ham.“ Han faar en Madpose med sig, og saa rejser han af.

Nu drager han gjennem 6 Landskaber, det ene efter det andet, og spørger alle Vegne efter, hvor Kejser Krebs boer. Da han nu kommer ind i det syvende, kommer han ind i en stor Skov. Som han nu sidder der og spiser en Meldmad, kommer der en gammel Mand til ham og vil have én med. „Véd du, hvor Kejser Krebs boer?“ spørger Drengen. „Ja.“ — „Ham skal a tjene.“ — „Der er ingen, der kan være tjent med at tjene ham, for han er en Trold. Men du skal se at blive Kjæreste med hans Datter. Her henne boer en gammel Kone, hende skal du se at blive ved i Nat, og saa skal du rejse dig tidlig i Morgen, for du skal først gjennem en Tornskov, og den er to Mil bred, og du kan ikke gaa gjennem den, uden du gaar sidevis. Se, det vil jo tage Tid. Naar du kommer gjennem Skoven, er der et hult Træ, det skal du gaa ned i. Saa kommer Prinsessen og hendes elleve Hofdamer i Svanelignelse og smider deres Hamme der og giver dem til at dandse. Saa skal du tage hendes Ham og ikke lade hende faa den tilbage, uden hun lover at ville have dig.“ Drengen takker Manden for den Underretning, og saa kommer han til Konen og faar Plads ved hende. Det Hus var lægtet med Pølse og tækket med Pandekager.

Næste Morgen rejser han sig i rigtig god Tid, og saa kommer han til Tornskoven. Den var forskrækkelig at komme igjennem. Derefter krøb han ind i det hule Træ, og strags efter kom de 12 Jomfruer og smider Pelsene og bader dem der i Havet ved Siden af, og giver dem saa til at dandse. Han havde jo listet sig til at faa Hammen, og da hun saa skulde til at have den, kan hun jo ikke finde den. Saa kan hun jo ikke komme hjem igjen. Men hun opdager da ham der i Træet og ser, at det er ham, der har taget den. Hun tigger og beder, men han vil ikke af med den. Saa skaber hun sig i en Løve og mange andre Dyr og vil skrabe Træet om. Men han siger: „A er tilfreds, du skaber dig i Fanden selv, du faar den ikke, inden du lover, at du vil ægte og have mig.“ Endelig

skaber hun sig i en Slange og snoer sig op om Træet. „Nej, du faaer den ikke.“ Saa maa hun da endelig til at love det. Nu vilde hun flyve med ham over Havet, saa var han da saa nær ved hendes Hjem, og saa kunde han gaa hen til Forposterne — det var ene Løver og Bjørne. Dem skulde han sige til: Det er mig, der skal tjene Kejser Krebs, saa lod de ham nok gaa videre. „Men her har du en Ring, naar du gnider paa den, saa kan a fornemme det, og saa kommer a.“

Han kommer saa til Løverne og Bjørnene, og de siger: „Det var dog mærkeligt, der er aldrig før nogen kommen selvbuden til Kejser Krebs at tjene, han har gjærne maattet hente dem.“ Han gaar altsaa forbi og kommer endelig frem for Kejseren og mælder sig. „Det var godt,“ siger han, „nu maa du hvile dig i tre Dage.“ Han bliver vist ind i et pænt Værelse, og der kan han saa være alene. Mad og Drikke kom der nok af til ham, men han tykte jo, det var saa kjedsomt. Saa gned han paa Ringen, og da kom hun. „Du maa ikke gnide paa den,“ siger hun, „undtagen du er i Livsfare,“ og saa gaar hun igjen.

Nu var de tre Dage til Ende. Saa kommer han frem for Kejser Krebs igjen. Han siger: „Der er nu en Sø, som er 4 Mil i Omkreds, og her er saa et Sold, det skal du øse den tom med, for der er en Guldring paa Bunden, og den skal du skaffe mig.“

Der staar han saa og øser og øser, og omsider slipper Bunden af Soldet. Han smider Stimmelet ud i Søen, og saa gaar han hjem i hans Kammer og gnider paa Ringen. Saa kommer hun og siger: „Nu gaar du derned ved Aftenstid, og da kommer der en bitte Dreng med en rød Lue paa og spørger dig, om det er dig, der skal have Ringen. Saa skal du sige Ja, og saa henter han den til dig.

Altsaa fik Kejseren alligevel Ringen, da han krævede den af Drengen. „Det var dog Pokkers, du kunde skaffe den,“ siger han. „Nu maa du hvile dig i tre Dage til.“

Da de var saa til Ende, siger Kejseren igjen: „Her er en Skov, der er 4 Mile i Omkreds, og den skal du rydde mig

inden Aften og plove og tilsaa og harve og saa skaffe mig syv modne Bygkjærner af, altsammen inden Aften. Der staar en Spade og en Hakke, du kan tage."

Han gaar derned og begynder paa Arbejdet. Baade Spade og Hakke var snart i Pjalter, og han smider det ind i Purren, og saa gaar han hjem i Kammeret og gnider paa Ringen. Hun kommer som sædvanlig og siger: „Nu gaar du der ned i Aften igjen, og da kommer den samme Dreng og spørger, om det er dig, der skal have de syv Bygkjærner." Det siger du jo ja til, og saa begynder han at arbejde, og du faar Kjærnerne og gaar ind til Kejser Krebs med.

Det gaar, som hun har sagt. Da Kejseren faar Kjærnerne, siger han: „Det er dog en farlig Dreng, ham maa jeg have udrydbet. — Men nu kan du hvile dig i tre Dage igjen."

Da de var forbi, skal han ride en Hest til. Da kommer han saa godt tilpas ud fra Kejseren, før var han altid kommen saa sludøret. Kjæresten var i Nærheden, da han kom, og sagde, „A tykkes, du er saa glad. — „Ja, det kan a sagtens være," siger han, „for nu skal a ud at ride, og det har a lært, saa det kan a sagt udrette, han der har sat mig for." — Ja, det kan være, det bliver det haardeste ved dig," siger hun. „Nu gaar du ned i Staden og kjøber 12 Sølvstænger og 12 Guldstænger og 2 Segstom Spigere. Dem skal der et af i Sadlen, og det skal godt ind i Bringen af Hesten. Det andet skal smækkes godt ind i Bagenden af den. Saa bliver du ved at tærske løs paa Hesten, naar du kommer op at ride, med deher Sølvstænger og Guldstænger, saa længe du har noget af dem, for den sætter op i Luften med dig. Det kan blive en haard Tur nok."

Han kommer op om Morgenen og skal til at sadle Hesten op. Saa tærsker han først de to Spigere ind i Bringen og Bagenden af den. Det griner den noget ad. Dernæst giver han den en Mile paa, der var lavet af Ragekniosblade, ellers kunde han ikke holde den — det havde hun ogsaa sagt til ham. Saa kommer han da paa Hesten og strags sætter den ad Luften. Han begynder at baske paa den med Stængerne og bliver

ved saa længe, til han har kun én tilbage. Da kommer han ned i et Dal, og Hesten bliver saa lang og saa smal, og til sidst gaar den midt over, og saa var Hesten væk, og han stod alene. Saa ser han en Sti. „Du maa paa den Sti," siger han til sig selv, „saa faar den at vise dig ét Sted hen." Det var rele nok, den viste ham hjem paa Slottet. Da var Kejser Krebs lige kommen hjem i en ynkelig Tilstand. Munden var skaaren op paa ham helt op til Ørerne, og Blodet flød baade af Bringe og af Røv, og han saa da jammerlig ud. Datteren vidste jo, hvordan Faderen var tilredt, men det vidste Drengen ikke, for han kunde da ikke vide, det var Kejseren selv, der havde været Hest.

Saa kommer han, og Datteren gaar ind og mælder, at Drengen er der. „Ja," siger han, „det er umulig andet, end at de to er Kjærester. De maa brændes begge to i Morgen tidlig. Én af Hofdamerne hører det, og hun fortæller Prinsessen det. Saa gaar hun ind til Kjæresten og siger: „Vi maa af Sted i Nat og redde vort Liv, naar der bliver Rolighed paa Slottet." De samler saa noget Guld og Sølv, og saa gaar de ned i Stalden og tager de to bedste Heste der. Nu red de jo, hvad de kunde.

Da de har redet et Stykke, siger hun: „Se dig over din højre Ovsel, om du ser noget." — „Aa Jøsses, der kommer et helt Regiment af din Faders Folk, hvad gjør vi nu?" Hegsen var jo kommen op, og da de var væk, saa kunde han nok forstaa, hvordan det var. Da nu Kejser Krebses Dronning var saa meget en slemme Hegs, saa siger hun: „Vi maa have et Regiment efter dem, for de skal hentes tilbage." Nu vidste de aldrig deres Raad. „Ja, nu skaber a mig i en Tornebusk," siger Prinsessen, „og dig i en Rose, saa lader de os nok være, for de kan jo ikke have den Tornebusk at ride med." Dronningen havde nu sagt til Krigsfolkene, da de drog af: „Nu maa I vide at tage med jer, hvad I finder, om det er aldrig saa galt," og det sagde de ja til. De red længe, og Smalhans var ved at komme efter dem, men saa finder de denher Torn. Nej, det var da ikke noget at ride med, og de vilde

heller ikke længere til fremme. Saa kom de da hjem igjen. „Saa I ingen Ting?" siger Dronningen. „Ja hvad, vi saa en Tornpurre og saa en gammel Rose." — „Aa, Satan med jer, I skulde have taget Rosen, saa havde Tornen nok kommet." Ja, det vidste de ikke. „Nu maa vi have et andet Regiment afsted," og de faar Ordre til at ride efter dem. „Nu maa I vide, I tager med jer, hvad I ser." Ja, de siger ja, og de rider.

Saa siger Prinsessen igjen, at han skal se tilbage over den højre Ovsel. „Nu er det galt igjen," siger han, „det er nogle andre Folk, der nu er efter os. Saa skaber a mig i en Kirke og dig i en gammel pjaltere Præst, og saa skal du staa og slaa i Stolen og sige, at nu har du staaet der og præket i saa mange Aar, og aldrig nogen er kommen at høre paa det," hvad de nu vilde komme efter? De staar og hører paa den Snak, og saa siger de: „Ja, hvad kan det hjælpe at tage den gale Præst; om ogsaa vi tager ham, saa kan vi da ikke tage Kirken med os." Saa red de igjen. Da de kommer hjem, siger Dronningen: „Saa I ingen Ting?" — „Jo, vi kom til en Kirke, og der stod en gammel pjaltere Præst og prækede i den." — „Ja, Satan med jer! I skulde have taget Præsten, saa havde Kirken nok kommet af sig selv. Nu er der ingen andre Raad, end nu maa a selv af Sted." Saa skabte hun sig i en Halmbrønding, og saa farte hun ligesom en Djævel i Luften.

Da siger Prinsessen igjen: „Se dig om, om du kan se noget." — „Jo, a kan se en Halmbrønding, der kommer i Luften." — „Det er min Moder selv," siger hun, „nu er det galt. Dersom den gamle Hjorde der henne nu ikke kan redde os, saa er der ingen Raad." Nu var Dronningen jo bleven træt af at flyve og kommen for langt ned. Saa siger Prinsessen til Hjorden, han maatte faa en Haandsfuld Penge, dersom han vilde tage hans Kniv og skjære rigtig godt ind i Halmbrøngen og skjære Baandet over. Det gjorde han, og saa slar han ind i Laaret af Dronningen. Der giver hun jo saadan et Skrig, og Hjorden bliver saa forskrækket, te han vidste aldrig, hvad han skulde gjøre. Hun skulde have sig forbunden, inden hun kunde

komme videre. Da hun var færdig med det, satte hun efter dem igjen, for nu var de jo kommen langt hen. De ser saa, hun kommer. „Ja, nu er der ingen Redning, for nu er hun her. Nu skaber a mig selv i en And og sejler i det Vand, der kan hun ikke tage mig, for det Vand er ikke forhegset. Men saa kommer a til at sejle der i det Vand under den Bro et helt Aar. Husk saa endelig paa at fly noget ned til mig at æde. Nu kommer du i Velstand og Anseelse paa Slottet her, og saa glemmer du vel mig." Nej, han skulde nok huske at sørge for hende. Saa gjør hun sig til en And, og da kommer Moderen. „Aa, din Djævel, nu kan a ikke tage dig; men nu skal du komme til at være i den Lignelse et Aar." Da rejser hun af hjem ad igjen, og Drengen han kom op paa Slottet og kom baade i Velstand og Anseelse. Men han glemte helt Prinsessen, og han sørgede ikke for, at hun kunde faa noget at æde. Da et Aar var gaaet, blev hun til et Menneske igjen, og saa søgte hun Plads paa Slottet. De manglede dem netop en Slatkok til at lægge Laaget paa Bøtterne, og saa havde hun en Ged, hun skulde trække ind og ud, og der var en Lem til Loftet, hun skulde lukke hver Aften, se det var nu hendes Bestilling hver Dag.

Da hun nu var saa uhyrede kjøn, saa kommer deher Krabater paa Slottet i Tanker om, de vilde ligge ved hende en Nats Tid, og hun gav dem ogsaa Lov til det. Saa kommer nu den første og skal ligge ved hende. Men hun siger, hun laa ingen ved, uden han var af alle Klæderne. Ja, saa kom han jo af dem. „Aa, a har glemt at lukke den Loftslem," siger hun, og da var hun jo allerede i Sengen. „Den kan a lukke," siger han. „Vil du saa lade mig vide, naar du har ved den." Ja, nu havde han fat. „Klammer du saa med den og den med dig, til det bliver Dag." Den giver saa det ene Vip efter det andet med ham op i Mønnen af Huset, og han var jo meget handlet, da Solen var kommen paa Himlen. Se, det fik hun jo 100 Daler for, og saa rejste han af hjem til Slottet.

Anden Aften var der én nok saa fin, der vilde ned at ligge ved hende, og da fik hun 200 Daler, d var ikke saa pine

i det, de Folk. Hun var allerede i Sengen, og han skulde af alle hans Klæder, ellers vilde hun ikke ligge ved ham. Da havde hun glemt at faa Laaget lagt over tre Bøtter. Ja, dem kunde han godt lægge over. „Vil du saa sige mig, naar du har ved dem." Ja, nu havde han ved. „Klammer du saa med dem, og de med dig, til det bliver Dag." Saa begyndte de at klamre med ham, og der stod han og frøs den hele Nat, og om Morgenen fik han da Lov til at komme hjem igjen.

Tredje Aften var det Kjæresten selv, der kom, men vidste jo ikke af, hvem det var, han gik til. Han bød hende i Tusindvis, og saa skulde han da af alle Klæderne. Da siger hun, at hun havde glemt at faa hendes Ged lukt ind. Den stod og skræbte uden for. „Aa, a skal til at op og have den ind." — „Det kan a," siger han. „Lad mig saa vide, naar du har ved den." — „Nu har a ved den." — „Ja, rend du saa med den over Bakker og Bjærge, over Sø og salt Vand til den lyse Dag." Saa rejste det af med hverandt, til Solen kom op, og da var han endelig fri.

Saa var han jo gal, og han faar da udvirket, te den Slatkok skulde hænges i en Galge, og de andre to Kanaljer de spond jo til. Det kunde de andre Folk paa Slottet ikke forstaa, for hun var ellers godt lid. Der bliver saa en Galge bygget at hænge hende i. Da hun saa skal føres derud, siger hun, om hun maatte ikke tale med Kjæresten først. Da kommer han endelig i Mente om hende, han havde forladt. Da han kommer derind, staar hun forved ham i hendes Prinsesseklæder. Hun kan kjende ham, og saa siger hun: „Du har gjort mig stor Uret, men a vil lige godt have dig." De bliver saa gifte med hinanden, nu var der jo ikke Tale om, at hun skulde hænges, og saa lever de godt og avler to dejlige Drenge sammen.

Det faar nu Kejser Krebs og hans Dronning at vide, og de to gamle Sataner kan ikke dy dem, men sender dem én Kurvfuld Forgift efter en anden. De havde en gammel Tjener, der tog imod det, men han vil aldrig have aabnet for Kurvene. Til sidst aabner han da for én, og saa bliver han til en Kampesten.

Saa drømmer Kongen en Gang, at naar han vil skjære Hovedet af Børnene og vaske den Sten i Blodet, saa kan den blive til et Menneske igjen. Han holdt jo meget af Tjeneren, og saa vil han lige godt pønse paa at have ham frelst. Altsaa siger han til hans Dronning: „Du skal jo til Kirke paa Søndag, og du skal ind der og der undervejs." Hun skulde jo gjøre saadan et Ophold, at han kunde naa at faa Hovedet af begge Børnene og frelse Tjeneren, ilav hun var borte.

Da hun er rejst af, skjærer han deres Hoveder af og lader Blodet rende ud paa Stenen og overhælder hele Stenen. Saa bliver Tjeneren til Menneske igjen. Han jager til at sætte Hovederne paa igjen i en Fart, og de groede strags til igjen, saa det skadede ikke noget. Da Dronningen kom hjem, rend de og danset med hinanden, og hun vidste ingen Ting af. Saa siger Kongen: „Jeg har haft saadan en underlig Drøm. Jeg har drømt, at naar jeg vil skjære Hovedet af vore Børn og vaske den Sten i Blodet, saa bliver Tjeneren til Menneske igjen. Hvad tykkes du om det?" — „Ja, vi kommer til det," siger hun, „for vi maa have den gamle Tjener frelst." Saa kunde han da høre, hun var fast i Troen, og saa lukker han Døren op og viser hende Tjeneren. Hun spørger om, hvordan det er gaaet til. Ja, saa fortæller han det, te han havde allerede gjort det, ilav hun var i Kirke, og hun bliver jo saa glad, te det er farligt, og især var hun glad over, at Børnene var kommen godt fra det og aldrig fejlede et Gran.

Saa skriver de over til Kejser Krebs og det forhegsede Land, at de vilde ikke have flere saadanne Foræringer, for de var dem vel kostbare; men vilde de lade dem kristne og døbe, saa kunde de komme til at besøge hinanden. Det vilde Kejseren godt, men Dronningen vilde ikke, for hun var en Tradspig. Kejseren vilde saa af Sted, og da hun mærkede, at han vilde gjøre Alvor af det, maatte hun ogsaa til det, for hun vilde nok hen til Datteren. De rejste saa begge to derover og blev kristnede, og saa var det forbi med deres Troldsdomskunster. Siden lever de saa herlig og vel.

Kristen Nielsen Skrædder, Skaldemose, Bøle.

10. Ligets Hjælp.

Der var en gammel Mand, som havde en Søn, der hed Hans, og han havde en Tjeneste i Byen. Saa blev Manden syg og lod Sønnen kalde hjem til sig. „A lever ikke ret længe," siger han til ham, „og derfor har a sendt Bud efter dig. A har ikke anden Arvepart at give dig end 25 Daler i mit Skab og saa en gammel rusten Bøsse, den skyder alt det, du sigter efter. Du kan sælge, hvad der ellers er her i Huset, det er jo ikke meget, men det kan du vel jorde mig for."

Naa, saa døde Manden knap efter og blev jordet, og Sønnen fik endda saa meget ud af Sagerne, at han kunde bekoste en Sten paa Faderens Grav med hans Navn gravet ud paa. Derefter tog han de 25 Daler og saa Bøssen og rejste af ud i Verden. Da han kommer forbi Kirkegaarden, vil han lige gaa derind. Saa ser han en Grav lige saa bestemt som hans Faders og med en Sten, hvorpaa der ogsaa var et Navn. Der sætter han sig paa et Øjeblik. Som han sidder nu der, bliver der Allarm i Kirken. Der kom nogle Folk slæbende ud af Kirken med et dødt Menneske, og det saa jo helt barbarisk ud. Saa siger han: „Men hvordan er det I kommer slæbende med det sølle Menneske? han er jo død, det ser jo forfærdeligt ud." Ja, han skyldte dem 24 Daler, og da de ikke kunde faa andre Lige af det, saa skulde Huden slæbes af ham for det. „Ja, saa vil a betale de Penge," siger Karlen, „og saa kan I nu strags begrave ham." Det var de villige til, de sætter ham ned i den Grav, som Hans sad paa, og han lettede Stenen. Derefter marserer han videre.

Da han kommer et Stød hen, saa staar der én paa Vejen og ligesom venter efter ham. De beder Goddag til hinanden. „Hvor skal du hen?" siger den fremmede. „Aa, a vil ud i Verden at forsøge mig." Ja, det vilde han ogsaa, „saa kan vi jo følges ad og være som Brødre." Saa rejste de med hinanden. Da kommer der en Svane flyvende. „Skal a ikke skyde den med min Bøsse?" siger Karlen. Jo, og saa skød han den godt nok. „Tag nu tre Fjer af den." — „Hvad skal a

have dem til?" — „Ja, dem kan vi nok faa Brug for," siger den fremmede, og saa tog han dem. De rejste saa videre, og kom snart efter til et Krat. Der stod en Kone og havde skaaret et Bundt Ris, som hun vilde have paa sig, men hun kunde ikke vel faa dem paa Nakken og stod og aslede slemt med det, og hun var saa lam. „Aa, I to unge Fyre," siger hun, da hun ser dem, „vil I ikke hjælpe mig?" — „Ja, naar du vil give os de tre Pinde, du har i dit Forklæde." Det vilde hun ikke vel. „Ja, naar vi nu vil smøre dig saadan, at du bliver ung og rask igjen til at gaa, saa vil du vel." Ja, saa vilde hun, og de smørte hende, og hun hoppede og sprang og var saa glad, for nu kunde hun selv løfte Bundtet op paa Ryggen. De fik saa hendes tre Pinde og gik videre. Da kom de til et Hus, hvor der var Komediantspillere inde. „Skal vi der ind?" siger Hans. „Ja, lad os det." Det kostede en Rigsdaler for dem begge. „Ja, a har lige en Daler, saa det passer jo. Det er rigtig nok den sidste, a har, men vi faar vel nok Penge igjen." Saa gav han den, og de kom ind. Men Komediantspillerne var saa døde og tunge og udmattede, og saa listede den fremmede sig til at smøre nogle af dem, og de blev da saa lette. Det fornam han, der var over dem, og han kommer hen, om han vilde ikke smøre dem alle sammen. Nej. Ja, han vilde give 100 Daler for det. Ja, saa fik han jo at gjøre det. „Men saa skal du give os din gamle rustne Sabel i Tilgift." Ja, det var han villig til. „Hvad skal vi endda med den Sabel, for a har jo min Bøsse, og vi har nok at slæbe paa." — „Aa, vi faar nok Brug for den," sagde den anden. Han smørte dem saa til Hobe, og nu havde de Penge at leve af.

Noget efter kom de til en By, hvor der boede en Konge, og han havde en Datter; men hende var det ikke ret rele med, for hun var kommen i med en Trold, og han havde lavet det saadan, at hun kunde ikke lade ham være. Saa havde Kongen lovet ud, at hvem der kunde sige, hvad hun tænkte paa om Morgenen, tre Dage i Træk, de skulde have hende. Nu sad Hans og den fremmede og snakkede sammen om dether, og saa siger han til Hans, at han skal gaa op og mælde sig, for det kunde

han let komme af Sted med, og han faar ham ogsaa til det. Næste Morgen skulde han saa møde første Gang og gjætte, hvad hun tænkte paa.

Saa om Aftenen sad de og fik dem nogle Punse, og Hans blev som lidt snurren, for han havde lige godt fortrødt det, han var gaaet ind paa. De skal saa til Sengs, og den fremmede lagde sig foruden i Sengen. Da Hans var falden i Søvn, staar den anden op igjen og tager de tre Fjer og gaar hen til Prinsessens Vindue. Der sad hun netop i Vinduet i Svanelignelse og skulde hen til Trolden for at faa at vide af ham, hvad hun skulde tænke paa om Morgenen. Saa gjorde den fremmede sig ogsaa i Svanelignelse ved Hjælp af deher tre Fjer, og tilmed var han usynlig, og saa fløj han bag efter hende. Da de kommer til Troldens Bo, saa banker Prinsessen paa. Troldens Tjenere kommer, ud og de var ikke gode: hvad hun kom efter saa sildig? Ja, hun skulde ind til deres Herre. Naa, saa lukker de hende op, og Prinsessen smutter ind, men den anden smutter ind med. Da hun kom ind til Trolden, siger hun: „Ja, nu er der én igjen, der vil prøve paa at gjætte; hvad skal jeg nu tænke paa?" — „Aa, du kan tænke paa din Handske, det er ikke saa let at gjætte." Det hørte jo den fremmede. Naa, saa skal hun afsted igjen, og den anden følger bag efter hende. Han kommer hjem og gaar i Sengen til Hans og ligger ved ham til Dag. Da var han noget snavs tilpas. „Vil du saa op til Kongen i Dag?" siger den fremmede til ham. Ja, han vidste aldrig, hvad han vilde, „a kan jo ikke gjætte, hvad hun tænker paa." — „Ja, a har drømt i Nat, at hun tænkte paa hendes Handske." — „Gid det saa kunde passe," sagde Hans, „saa vil a lige godt derop."

Han kommer saa ind til Kongen og mælder sig, han vilde til at gjætte. „A skulde ikke spaa dig ilde," siger Tjeneren; „men alle dem, der ikke kan gjætte det, de bliver hængt her ude i Skoven." Naa, saa kom Prinsessen. „Naa, hvad tænker jeg saa paa?" siger hun til Hans. „A troer nok, at du tænker paa din Handske." — „Det gjør jeg og, du," siger hun, og saa sprang hun ud igjen, for det var hun ikke godt tilfreds med.

Men Hans rejste af tilbage til hans Kammerat. „Gid du saadan kunde drømme flere Nætter," sagde han, „for dether gik godt."

Saa gik Dagen hen, som den kunde bedst, og om Aftenen sad de igjen og fik dem nogle Punse, og Hans blev lidt snurren. De kom til Sengs, og Hans faldt snart i Søvn og sov haardt. Den fremmede havde lagt sig uden for ham, og da Klokken blev 11, rejste han sig og gik hen til Prinsessens Vindue. Hun kom da flyvende, og han satte af bag efter ved Hjælp af de tre Fjer. Da hun kom til Troldens Bo, bankede hun paa Porten, og Vagten skjældte ud, for det hun kom saa silde. Ja, hun skulde ind og tale med ham selv. Saa lindede de ogsaa Porten, og hun smuttede ind, og den fremmede bag efter. Saa kommer hun ind til Trolden. „Naa, hvordan gik det i Dag?" sagde han. „Han gjættede det. Men hvad skal jeg nu tænke paa?" — „Tænk paa dine Sko, det kan han ikke gjætte." Saa hun af Sted igjen, og den fremmede følger med. Da han kom hjem til Hans, gik han i Seng, og de sov til om Morgenen. Saa kalder han paa Hans. „Nu skal du op, for du skal op til Kongen." — „Har du drømt noget?" siger Hans. Ja, han havde drømt, at hun tænkte paa hendes Sko, men vidste ikke, om det passede.

Saa rejser han sig og gaar op til Slottet og bliver indladt. Prinsessen kommer saa og siger: „God Morgen, du!" og hun var helt bøs. „Hvad tænker jeg saa paa i Dag? — „Aa, du tænker vel paa dine Sko." — „Det gjør jeg og, du," og saa sprang hun af Sted ind i hendes Kammer. Hans kommer hjem og er nok saa glad. „Det gik godt," sagde han, „du er god til at drømme, og om a nu kunde gjætte rigtig sidste Gang, saa skal a have hende til Ægte." — Ja, nu faar vi se ad," siger den fremmede, „men nu i Dag vil vi have os et lystigt Gilde, for det er muligt, at det skal være sidste Gang, vi skal være sammen."

De svirede saa noget igjen, og Hans blev snurren og gik tidlig til Sengs. Kammeraten lagde sig uden for ham og stod op Klokken 11. Han tog de tre Pinde med sig og de tre Svanefjer, det passede han jo paa at have med sig hver Aften, og

da han kom til Prinsessens Vindue, kom hun flyvende ud af det i Svanelignelse. Han gjorde sig ogsaa til en Svane og fløj bag efter, og han piskede dygtig paa Benene af hende. Hun vidste ikke andet, end det var Vejret, der var saa strængt og piskede paa, og beklagede sig saadan over, hun vidste ikke, hvordan hun skulde komme hjem igjen. Saa kom hun ind til Trolden, og Følgesvenden kom med. „Naa, hvordan gik det i Dag?" siger han. „Det er gaaet skidt, han har gjættet det begge Gangene." — „Ja, saa skal du tænke paa mit Hoved nu i Morgen, det kan han da umulig gjætte." Ja, saa skulde hun til at hjem igjen, men klagede sig jo over det skrækkelige Vejr. Saa vilde han følge med hende paa Veje. De foer saa af begge to, og den fremmede bag efter, og han piskede paa dem begge to med Pindene, og da det var saa strængt Vejr, saa fulgte han med helt hen til hendes Vindue. I det hun saa fløj ind ad det, efter at have taget Afsked med Trolden, tog den fremmede den gamle rustne Sabel, han havde faaet i Kroeret ved Komediantspillerne, og hug med den Trolden hans Hoved af, saa Kroppen faldt ned paa Jorden; men Hovedet holdt han jo ved, og det gik han hen og skyllede af i noget Vand, der var i Nærheden, og saa bandt han det ind i et Klæde. Derefter gik han hjem til Hans og laa ved ham til Dag.

Da han saa kaldte paa ham og sagde, han skulde op, var Hans noget ravselvorn. „Har du drømt i Nat?" siger han strags. „Nej, men her er noget, du kan fly hende, men hun skal selv løse for det." Naa ja, saa gjør han sig færdig og hæsler af op til Kongen med denher Pakke. Der var mange, der saa til ham og tænkte: „Hvad mon det er, han slæber med," for det var saa tungt at bære, og de kunde jo ikke forstaa, hvad det skulde til Prinsessen efter. Saa kom han ind til Kongen, og Prinsessen kommer da svingende ind lige saa stolt og bøs og siger: „God Morgen, du! naa, hvad tænker jeg saa paa i Dag?" — „A troer nok, Deres Naade tænker paa det, der er i dether Klæde, om De ikke selv vil løse op for det." Ja, hun ser jo til det. Aa! hun skreg og fløj ind i Kammeret, hendes Herre var død nu! aa, det var elendigt! „Det var godt,"

siger Kongen, „nu skal du have hende,“ for han kunde jo sagtens forstaa, at Hans havde gjættet rigtigt. Det blev saa strags bestemt med Bryllupet. Saa rejser Hans af hjem til hans Kammerat for at fortælle ham, hvordan det er gaaet. „Naa, det var jo prægtigt,“ siger han, „men naar I nu skal giftes, skal du have de tre Pinde og Svanevingen med dig, for hun vil ikke vide af dig at sige. Naar I kommer ind i Brudekammeret, hvor I skal ligge, skal du have et Kar med Vand staaende til Rede der inde, og saa vil hun gaa frem og tilbage og vil ikke i Seng. Men saa skal du tage hende med hæven Ret og putte hende ned i Vandet, og saa bag efter piske hende med de tre Pinde, saa skal det nok blive godt.“ — „Ja, nu bliver du da vel og kommer med til mit Bryllup,“ siger Hans. „Nej, det kan a ikke. Du har én Gang reddet mig, og nu har a reddet dig. Du har betalt 24 Daler for at faa mig begravet, og nu skal a skynde mig og hen i min Grav.“ Dermed sagde han Hans Farvel og rejste af.

Hans gik saa op til Kongen og skulde have Bryllup. Men Prinsessen var saa gal og vilde ikke sidde ved ham. Da de saa skulde ind i Brudesengen om Aftenen, vilde hun ikke i Sengen heller, hun blev ved at gaa frem og tilbage der oppe. Saa rejser han sig og putter hende med Vold ned i Karret, som han havde staaende til Rede. Da blev hun til en Svane og overslog ham med Vand. Men han piskede paa hende med de tre Pinde, og det blev han ved med, til hun blev i Menneskelignelse, og saa kom hun i Land af Karret og var saa glad. Saa sagde hun, at nu skulde han gaa ud og grave de Pinde og Vingen ned i Jorden, for nu havde han ikke Brug for det længere, og de gik saa ud og gjorde det samme Nat og lagde dem bag efter ved hinanden. Da Kongen kom derud om Morgenen, var han saa forsét paa det Kar Vand og paa de vaade Klæder, som laa der, og som han kunde kjende var Prinsessens. Men han fik saa ordentlig Besked paa Sagerne, og der bliver strags en Præst hentet, og de bliver viet ordentlig sammen. Saa sidder de nu og lever godt.

Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup.

Hæven (med Stødtone paa æ) bruges i Forbindelsen: med hæven Ret ɔ: med Vold, efter Næveretten.

---

11. Den forvandlede Lindorm.

Der var en Konge og en Dronning, de havde ingen Børn, Dronningen bad saa inderlig til, at hun kunde faa ét, blot de havde Børn. En gammel Kjælling kom en Dag paa Slottet, og Dronningen vilde ikke gjærne tale med hende, men hun kom jo da ind. Saa siger hun, hvorfor hun saa saa underlig ud, det var, som hun var syg. Det sagde Dronningen nej til, men hun var kjed af, at hun havde levet sammen med Kongen i ni Aar, og de havde ingen Børn haft sammen i al den Tid, og der var heller ingen Udsigt til, at de skulde have nogen. Saa siger Kjællingen: „Der hænger tre Æbler ude paa det Hus, dersom du spiser de to af dem, saa faar du en Prins og en Prinsesse; men spiser du dem alle tre, saa faar du en Prinsesse og en Lindorm."

Dronningen var saa forhippet paa at faa de Æbler, at da hun havde spist de to, saa kunde hun ikke lade være, men spiste det tredje ogsaa. Altsaa blev der en Prinsesse og en Lindorm ud af det, og de vogste saa til med hinanden.

Da Lindormen blev stor, vilde han først giftes, men han vilde have kongeligt Blod til Ægte. Der var imidlertid ingen, der turde vove at gifte sig med ham. Saa var der en gammel Hofdame, der havde gaaet ved Kongens Fader og Moder, og hun tilbød at ville ægte Lindormen, naar bare de vilde bringe det ind i Skoven, som hun forlangte. Det var et Kar fuldt af Vand, og et Kar fuldt af Mælk, og et Kar fuldt af Vin. Lindormen opholdt sig nemlig ude i Skoven.

Saa gaar hun derud. Da hun kom hen, hvor han boede, traf hun ham ogsaa, og saa siger han til hende: „Hvad vil du?" — „A vil ægte dig," svarer hun. „Saa skal du skyde Hind' først." Ja, det vilde hun godt. Førend hun gik, havde hun trukket 8 Særke paa, foruden den hun gik i, saa det blev 9 i alt, og de Kar var ogsaa bleven bragt derud. Saa traf

hun først af én Særk, og saa skød han én Hind'. Saadan blev hun ved og trak alle de 8 Særke af, og saa havde han ogsaa skudt de 8 Hinder. Nu var han fuldstændig bar, men hun havde endnu den sidste Særk paa. Saa tager hun ham og bader ham i Vandet. Men han siger: „Det er ikke nok; har du ikke flere Bade, saa stikker a dig ihjel.“ Saa bader hun ham i Mælken. Men han siger lige saadan. „Det er ikke nok, har du ikke flere Bade, saa stikker a dig ihjel.“ Saa bader hun ham i Vin, og da bliver han til den dejligste Prins, te nogen vilde se med Øjne, og saa fik de det skjønneste Slot at bo i. Det sidste a var der, saa a det skjønneste, a har nogen Sinde set med mine Øjne. Elsine Andersen Siem.

---

12. Hundebarnet.

Der var en Konge, der ikke havde uden en eneste Datter. Saa døde hans Kone, og han sad nu og holdt det hen som Enkemand i nogle Aar. Da siger Datteren, at hun tykte, han skulde gifte sig igjen, for det var saadant et ensomt Liv, han førte, og hun brød sig ikke om at faa Riget. Kongen kom ogsaa i Tanker om at gjøre, hvad hun sagde. Nu plejer Kongerne gjærne at have Portræter fra andre Riger, og han saa paa dem, og fik da i Sinde at fri til en aldrende Prinsesse i et andet Land. De bliver saa gift. Men nu syntes den nye Dronning, at Kongen gjorde mere ud af Datteren end af hende, og saa blev hun noget falsk paa hende.

Nu havde Dronningen lært nogle af deher gammeldags Troldkunster, og saa mænger hun en Dag noget sammen, da de skulde have Pandekager, og kommer deri, og dem giver hun saa Datteren at spise. Da der saa var gaaet en lille Tid, blev hun ikke rigtig vel, og saa sagde Dronningen til Kongen, at hun troede bestemt, Prinsessen var frugtsommelig. Kongen vilde ikke ret vel tro det, men da hun blev ved at være daarlig, bliver Jordemoderen hentet. Hun finder ogsaa, at det var saadan. Kongen blev nu da saa gal paa hende og vidste aldrig, hvad

Straf han skulde give hende. Der var en stor svær Skov en Mils Vej derfra, de kaldte den vilde Skov, og ingen Mennesker kunde komme der uden at blive revne ihjel. Saa skulde hun kjøres derud, og hun fik Kusk og Tjener med. Naar de saa havdeført hende derud, skulde Tjeneren stikke hendes Øjne ud og skjære hendes Tunge af, og derefter skulde de sætte hende af Vognen og kjøre hjem igjen, saa fik hun at blive til hvad hun kunde. Hun havde en bitte brun Følgehund med, som Tjeneren havde smidt ind i Vognen til hende, og saa kjører de ud i Skoven. Tjeneren fortæller hende nu, hvad de skal gjøre ved hende, men de kan ikke godt gjøre det, da de gjorde begge to meget ud af Prinsessen. Hun ønskede jo ogsaa helst at beholde hendes Øjne og Tunge. Men saa fandt de paa at kvæle Hunden og stak dens Øjne ud og skar dens Tunge af. Derefter kjørte de hjem og bragte Øjne og Tunge ind til Kongen. Han bad dem om at gaa ud i Skoven og grave det ned ved et Træ, hvad de ogsaa gjorde.

Prinsessen gik nu der i Skoven, til hendes Nedkomst kom, og havde ikke andre Fødevarer end vilde Frugter, hun plukkede og spiste. Hun havde bygget sig et bitte Hus af Pinde, der var stilt an og flættet sammen, og saa havde hun samlet noget Løv sammen og laa i om Natten. Tiden kom, og hun fødte en bitte sort Puddelhund. Da hun saa den, gav hun sig til at græde og sagde: „Havde det endda været et bitte velskabt Barn!“ — „Ja, du skal ikke græde, bitte Moer,“ siger Hunden, „nu kan du bie til i Morgen, til a bliver tør og ratte, saa skal a nok gaa op til Kongen og faa nogle Fødevarer ud til dig.“ — „Nej, du maa ikke gaa fra mig,“ siger hun, „for kommer du til Byen, saa kommer du aldrig her ud mere, og de staaend du kan snakke, kan a jo have lidt Rosomhed af dig her i min Enlighed.“

Det lod han sig nu ikke besige med. Da han var bleven lidt ratte, tridser han jo af ind til Slottet. Der staar gjærne Skildvagter ved Trappen til det kongelige Slot, og saadan stod der ogsaa her. Han siger: „Hvor vil din sorte raget Hund hen?“ — „A er int saa raget,“ siger Hunden, „du kan blive

lige saa raget." Da han nu vil rende op ad Trappen, vil Skildvagten slaa til ham med Geværet, men han slaar til Skildvagten, saa han stegler ned ad Trappen. Nu gaar der Bud ind til Kongen, at der var kommen en sort Puddelhund, der havde slaaet Skildvagten over Ende, og han vilde tale med Kongen. Ja, saa skulde de da lade ham komme ind. Saa vilde han jo bede om Fødevarer til hans Moder, hun laa ude i Skoven og havde ikke noget til Fortæring. „Ja, naar du vil sige mig, hvordan din Moder er?" siger Kongen. „Ja, hun er ligesom a, ligesom du, trondelon trondelurja." Saa fik han jo noget Fødevarer, et Par Flasker Vin, lidt Steg og Kage at gaa med. Han var nok stærk, men han kunde jo ikke bære meget, og det kunde ikke vare længe, hvad han kunde føre med sig.

Moderen blev glad og fornøjet, da han kom tilbage til hende, og hun kom nu til at leve lidt bedre, end hun havde levet i forrige Tider. Det varede kun nogle Dage, saa var de Fødevarer slupne op, og han op paa Slottet igjen og vilde ind til Kongen. Nu kunde han godt blive indladt. Han kom jo og bad om lidt Fødevarer til Moderen, men de maatte helst spænde for en Vogn og kjøre det derud, for det var for lidt, han kunde bære. „Ja, naar du vil sige mig, hvordan din Moder er." — „Ja," siger Hunden, „min Moder er lissom a, lissom du, trondelon trondelurja." Der blev nu spændt for en Vogn, og Fødevarer kjørt derud og sat af ved Skoven, for der turde jo ingen komme ind i Skoven, saa skulde Hunden selv bringe det videre.

Nu varede det en lang Tid, og de havde Føde nok. Men endelig var det da fortæret, og saa løb han igjen hen til Slottet og forlangte noget mere af Kongen. Da sidder der en Feltmarskalk der inde og sidder og græder og vrider hans Hænder i hinanden — for den Tid førte de ikke Krig, saadan som nu, da satte de Mand imod Mand. Han var nu bestemt til at skulle hen og kjæmpes med en anden én. Saa siger Hunden til ham: „A vil med dig." — „Hvad skulde a med din fortraget Hund," siger Marskalken. „A er ikke saa raget, du kan blive lige saa raget." Saa siger Kongen: „Ja, naar han

vil med, saa skal du tage ham med, det kunde være, han kunde vide et godt Raad med dig."

Saa blev det bestemt, hvad Tid han skulde komme og følges med ham, og Kongen lod nu et helt Læs Fødevarer kjøre ud til Skoven; Hunden havde nemlig sagt, der skulde være saa meget, at det kunde vare et Fjerdingaar, inden han skulde have noget igjen.

Saa blev Hunden og Marskalken gjort rejsefærdige. Han fik Hest og Harnisk, og Hunden kom paa det bestemte Sted, hvor de skulde mødes. Marskalken og den anden, han skulde kjæmpe med, de kom saa til at rende sammen. Men saa tabte Marskalken Slaget, og de tog Hest og Harnisk og alting fra ham og satte ham i Arrest. Der sad han en Tidlang, da kom hans Dom, at han skulde hænges og brændes. Da han saa blev kjørt ud paa Pladsen, hvor Retterstedet var stilt an, springer Hunden op paa ham og siger: „Vil du have min Moder, saa skal a frelse dig". — „Ja, naar du vil sige mig, hvordan din Moder er." — „Ja, hun er lissom a, lissom du, trondelon trondelurja." Nej, han vilde ikke ret sige ja til det. Den Tid Bøddelknægten nu træder til, springer Hunden op paa ham igjen og siger: „Naa, vil du saa have min Moder?" Da siger han ja. Som de nu skal til at tage fat paa ham, saa siger Hunden: „Tag fat paa mig først." I det samme tog han Bøddelknægtene, og dem hev han saa højt i Luften, te de kunde snart ikke se dem. Dersom de nu ikke førte ham ind med lige saa stor Ære, som de havde ført ham ud med Vanære, saa skulde de komme den Vej allesammen. Folkene blev bange, og førte Marskalken ind og gav ham Hest og Harnisk og Rejsepenge, og saa rejste han hjem.

Da han og Hunden nu var kommen hjem, fortalte Marskalken, hvordan det var gaaet. „Ja, der kan du se," siger Kongen, „det var godt, du havde Hunden med dig." Jammen det var saa galt med det, han havde lovet, han var saa kjed af at skulle bindes til en Hund. Det kunde der jo ingen sige noget til.

Hunden tridsede jo af ud til Moderen og fortalte hende,

at hun nu skulde giftes og have den Feltmarskalk, han havde været med, og hun kjendte ham jo godt. Saa rejser Hunden ind til Kongen igjen og siger til ham, at han skal bygge ham et Slot der ude i Skoven, et bitte tre-Etages Sted, men han skulde samle alle de Haandværksfolk, han havde, for det skulde ske med en Fart. Saa blev der kjørt Tømmer og Sten derud. De turde ikke vel komme ind i Skoven, men Hunden sagde, at de kunde blot følge ham. Da de havde faaet Materialierne ført der ud, kom Haandværksfolkene, og Hunden førte dem ind paa en aaben Plads inde i Skoven. Det var jo sommerlange Dage, og de fik den første Etage sat den første Dag, saa det gik i en Fart.

Da de omtrent var færdige med den, kom der en stor Drage svingende hen over deres Hoveder og spurgte dem, hvem der havde givet dem Lov til at bygge paa den Plads. Hunden laa lidt derfra, og han tager da Ordet og siger: „Det var min, før det blev din." — „Det vil vi nappes om," siger Dragen. „Det vil vi bides om," siger Hunden. Saa springer han hen og bider de tre Hoveder af Dragen, og den faldt død ned mellem Træerne. Saa gik Haandværksfolkene jo hjem for den Dag.

Anden Dag mødte de igjen, og Hunden kom og førte dem derind. Den Dag fik de den anden Etage ført op. Da det blev hen paa saadan ved Aftenstid, da kom der en svære Drage med 6 Hoveder svævende hen over dem og spørger dem, hvem der har givet dem Lov til at bygge paa den Plads. Hunden hørte det, og han kom og sagde: „Det var min, før det blev din." — „Det vil vi nappes om," siger Dragen. „Ja, det vil vi bides om," siger Hunden, og saa sprang han strags hen og bed alle 6 Hoveder af den Drage. Saa var den kaput.

Saa rejste Haandværksfolkene hjem og kom igjen den tredje Dag. Da fik de den tredje Etage sat op. Saa kom der nok en stor Drage svævende, og det suste og bruste over hele Skoven. Folkene troede, te Træerne havde vælt. Saa spørger han om, hvem der havde givet dem Lov til at bygge paa den Plads. Hunden kom saa og sagde: „Det var min,

før det blev din." — „Det vil vi nappes om," siger Dragen. „Ja, det vil vi bides om," siger Hunden, og saa sprang den hen og bed alle dens 9 Hoveder af Saa var alt Troldtøj ødelagt i den vilde Skov, og de kunde komme der, hvem der vilde.

Nu var Bygningen jo færdig, og Arbejdsfolkene rejser af hjem ad. Anden Dagen tridser Hunden op til Kongen igjen og siger, te nu skulde han faa Slottet malet og udstyret med Boskaber. „Ja, naar du vil sige os, hvem din Moder er." — „Ja, min Moder er lissom a, lissom du, trondelon trondelurja;" de fik ikke andet Svar af ham.

Da Slottet nu var udstyret, blev Bryllupet bestemt. Hunden gik op til Kongen og vilde have noget Klæder til hans Moder, hun skulde jo hædes til den Dag ligesom et andet Kvindfolk. Ja, han kunde jaa nogle af hans forrige Kones Klæder, og kanske hans Datter havde ogsaa nogle. Bryllupet var nu bestemt til næste Dag igjen. Der fulgte 6 Kareter med derud, og de var overtrukne med sort Flor, baade Kareter og Heste, for enhver troede jo, han skulde bindes til en Hund. Hunden havde faaet hans Moder pyntet pænt, og han tog hende ved Haanden og førte hende ud imod Kareterne. Da de saa, at det var saa pænt et Menneske, slog de alle Floret til Side, baade af Kareter og Heste, og saa stod hun ind i den Vogn, der skulde kjøre med hende, og kjørte ind til Byen. Der kom Gjæsterne jo til Bords og skulde have noget at spise. Da Maden var inde, springer Hunden hen til hans Moder, han stod nemlig bag ved Stolen, og siger, om hun vilde kysse ham. Hun mente jo, han skulde være rolig, til de blev færdige ved Bordet. Da den anden Ret Mad kom ind, gik han hen til Moderen igjen og spurgte, om hun vilde kysse ham. Hun afviste ham igjen. Han skulde bie, til de var færdige ved Bordet. Den Tid de saa kom med den tredje Ret Mad, det kan a saa rele huske var Suppe, da sprang han op og slog hans Forfødder i Tallerkenen, te Ilden ret rele gnistrede om deres Øjne, og saa sagde han, om hun nu vilde kysse ham. Saa siger Feltmarskalken: „Nu skal du kysse ham." Hun gjorde saa det, og da stod der det dejligste Menneske bag ved dem, og nu var han forvandlet fra Hun[illegible].

Da de var færdige med at spise, sad de og fortalte gamle Anekdoter, saadan som vi gjør nu, og da siger Prinsessen, om hun maatte ikke faa Lov at fortælle én ogsaa. Jo, det var da ikke saa sært. Saa fortalte hun, at der var en Konge, der havde været gift før og var bleven Enkemand, og saa giftede han sig igjen, men den anden Kone var saa falsk, at hun gav Stifdatteren noget ind, saa hun blev frugtsommelig. Saa spørger hun dem allesammen, hvad Straf de syntes, saadan én skulde have. Saa tog Dronningen strags Ordet og siger, at saadan én var ikke bedre værd end at sættes i en Pigtønde og kjøres tre Gange rundt om Staden. „Ja, saa har du fortjent den Straf," siger hun, og saa aabenbarede Prinsessen, hvem hun var. Da Kongen hører det, blev der strags ordret tre Vildsmakker for en Pigtønde, og hun kjører tre Gange rundt om Staden. Marskalken blev nu udraabt som Konge, og Datteren som Dronning efter Kongens Død, og saa fik de Riget.

Niels Mathisen, Udby.

---

13. Henning Katslaaers Ejendom.

Der var en fattig Mand, han havde et jordløst Hus og saa en Søn, og ham droges han med at føde op. Saa døer Faderen, og han efterlader en Kat til Sønnen, det var det eneste Arvegods, han fik. Nu kunde det somme Tider ske, at Svenning — saadan hed Sønnen — havde lidt nok at give Katten, og naar den saa kom og vilde have noget at æde, saa slog han til den, og derfor kaldte den ham Svenning Katslaaer, for det var i den Tid, Dyrene kunde snakke.

Nu laa der en svær stor Herregaard et Stykke derfra, og der boede en Greve i. Saa gik Katten derhen og fik noget at leve af somme Tider. Den Greve havde en Datter, og hende tykte Katten godt om. Saa tykte den, det var én, der var passende til Svenning at have, og den fortæller det til ham og snakker ogsaa med Herremanden om det. De kunde jo godt faa Svennings Hjem at se, sagde den, og det var de ogsaa ret fornøjet med, men de vilde da først have ham selv at se.

Saa kommer Katten hjem og fortæller, at han skal op paa Herregaarden og vise sig for Greven og hans Datter. „Men du skal følge mig, som a gaar.“ Katten klæder ham saa godt op, og han kommer med den. Datteren tykte godt om ham, og de andre ogsaa, og det bliver saa bestemt, at de vil hen at se hans Hjem. De kom kjørende i Karet, og Katten skulde løbe for af og vise dem Vej.

Saa løb den, og et Stykke henne kommer den til nogle Hyrder, der vogter en svære Flok Faar; der var i Hundredetal. Saa spørger Katten, hvis dem Faar var. De svarte: Ja, det var Hold hans. Om de ikke vilde sige, naar der kom en Karet kjørende, at det var Svenning Katslaaers, de skulde faa det godt belønnet. Jo, det vilde de godt, det kunde jo ikke hilxe noget.

Saa render Katten igjen, og kommer til en forfærdelig svære Flok Høveder, der gik og græssede. Han spørger Hjorderne om, hvis det var. Ja, det var Hold hans. Nu kom der en Vogn bag efter, om de vilde ikke sige til dem, det var Svenning Katslaaers, de skulde faa det rigelig belønnet. Jo, det kunde ikke gjøre dem noget.

Saa løb Katten igjen, og kom til en forfærdelig stor Gaard, og der løber den ind. Hvis det var? siger den. Ja, det var Hold hans. Om Hold var hjemme? Nej, han var gaaet en Spaseretur ud i Skoven, siger de. Katten kaldte ad alle dem, den kom til i Gaarden, baade Piger og Karle, og bad dem sige, naar der kom en Karet, til de Folk, der var i den, at det var Svenning Katslaaers Gaard, og om de saa vilde tage godt imod dem, de skulde blive rigelig belønnet.

Saa marserer Katten ud i Skoven og træffer Hold og river ham ihjel. Deraf kommer det, man siger, naar én siger: Hold — „Ja, Hold er død, ham har Katten reven ihjel.“ Derefter gik Katten tilbage til Gaarden igjen. Nu kom altsaa Vognen kjørende. „Det er da en forfærdelig Flok Faar, der gaar,“ siger Greven, „men hvis er alle disse Faar? Lad os kalde ad Hjorderne og spørge dem ad, hvis det er.“ Ja, saa kom de jo og sagde: „Det er Svenning Katslaaer hans.“ — „Det var da forskrækkeligt,“ siger Greven, „har han saa mange

Faar." Datteren greb om Halsen af Svenning og var saa glad, nu maatte han da ogsaa have noget Hjemmen, der var værd at tale om, siden han havde saadan en Flok Faar. Saa kommer de til Studene. „Hvis mon den Masse Stude er?" siger Greven, og han kalder paa Hjorderne og spørger dem ad. Ja, det var da ogsaa Svenning Katslaaer hans. Ja, det var da en forskrækkelig Masse, det var ikke sært, de skulde se det først, de kunde dog ikke have troet, han var saa meget Karl. Endelig kom de til Gaarden, og da Greven spurgte ad, hvem der havde den, saa svarte de allesammen, baade Karle og Piger, te det var Svenning Katslaaers. De kom ud og tog saa dejlig mod Greven og hans Datter, og de lod til at være saa godt fornøjede med Svenning. Saa blev han gift med Grevens Datter, og de kom til at bo paa Gaarden. Der lever de saa herlig og vel, for nu var det hans nien (ↄ: det hele).

Mette Marie Jensdatter, Sundby

---

14. Taget af Havfrue og Drage.

Der var en Fisker, som skulde give en vis Ret Fisk til Kongens Taffel hver Dag, og han havde mange smaa Børn. Men han kunde ikke vel fange alle de Fisk til Kongen og kunde slet ingen faa til hans egen Husholdning. En Dag fiskede han lige hele Dagen, og var træt og tilkommen. Som han nu sad paa Havkanten og græd, saa kommer der en Havfrue op af Vandet. „Hvad sidder du der og græder for?" — „Ja, hvad kan det hjælpe at sige dig det." Ja, det kunde endda være. Saa skulde han love hende det, hans Kone bar under hendes Bælte, og hvis han vilde, skulde han fange Fisk nok og gjøre ham til den rigeste Bondemand i hele Nørrejylland. Han vidste jo ikke af, at hun skadede noget for den Ting, og lovede det da, og saa skulde han møde til en vis Tid med Drengen, hvorpaa Havfruen forsvandt.

Nu fiskede han en Masse Fisk, og sælger saa mange, at han maa have Vogne til at kjøre dem væk, og saa tjener han

mange Penge. Nu fik han Brød til hans mange Børn. Saa bliver Konen frugtsommelig, og Tiden gaar saa længe hen, til hun føder en dejlig Dreng. Han gror nu godt til og bliver en 10, 12 Aar. Da staar Faderen en Dag og skjærer Brød af til ham og sukker af og til. Saa siger Drengen: „Hvorfor sukker I, naar I giver mig Brød, mere end de andre?" — Jo, saadan og saadan havde han lovet ham hen til en Havfrue. Drengen vilde nu ikke være hjemme og rejser saa langt fra Havet, for at Havfruen ikke skulde komme til ham.

Saa kom han ind i en stor Skov, og der kom han til et Sted, hvor en Løve og en Hund og en Falk og saa én, de kaldte den lille Per Mogpære, de stod og sloges om et andet Dyr, som de vilde fortære. Falken var den stærkeste Flyver, der var her i Verden, og Løven var det stærkeste Dyr, og Hunden den stærkeste Render, og den lille Per Mogpære, hvor der var Indgang, kunde ingen lukke ham ude, og hvor der var Udgang, kunde ingen lukke ham inde. Nu sad Falken der ovenfor i Træet, og de andre stod runden om Dyret. Saa raaber Løven, om han kunde komme og bytte det Dyr. Det var han jo ræd for, men gik alligevel derhen og flikker løs i det. Saa giver han Løven Skroget, Falken fik Tarmene, og Hunden fik Kjødet. Saa spurgte de ham, hvad han nu blev skyldig. Ja, det skulde han ikke have noget for. Jo, han skulde have et Ønske af hver af dem. Løven sagde, at han skulde blive to Gange saa stærk, Hunden at han kunde komme til at rende to Gange saa stærkt, og Falken, at han maatte flyve dobbelt saa højt og stærkt som en Falk. Per Mogpære, der sad i et Hul i Træet med Indgang og med Udgang, han ønskede, at han kunde blive saa lille som den og saa dobbelt saa meget Kondevitter.

Saa gaar Drengen igjen, og da han kommer et Stykke hen, saa vil han prøve hans Ønsker. Han gjør sig til en Løve, og render mod et Træ og vælter det, saa det knaser. Derefter bliver han en Hund og render som en Vind. Saa gaar han hen til et hult Træ og skaber sig i lille Per Mogpære, og han sætter ind og oven ud af Træet af et andet Hul. Endelig siger han: „Git a var nu i en Falk!" Han flyver oven ud

af Trætoppene. Det vilde han alligevel helst være. Han flyver fra ét Landskab til et andet saa stærkt som han kunde, og han flyver lige til England. Der sætter han sig uden for Prinsessens Sovekammervindue og sidder og skvadrer og gjør sig glad. Hnn ser nu denher dejlige Fugl, men vidste ikke, hvordan hun skulde faa den lokket ind til sig. Men saa finder hun paa at narre den ind med nogle Kjærner, hun strør i Vinduet og paa Bordet og nede paa Gulvet. Dernæst tager hun en lang Strikke og binder i Slagvinduet og gaar hen i en Krog. Falken er villig nok til at komme ind, og da den saa er inde, smækker hun Vinduet i. Hun er nok saa glad og kalder ad Kammerpigen og henter sin Fader, at han kan se den dejlige Fugl, og hun siger, at han endelig maa skaffe et Bur til den. De ser Fuglen, og Kongen bestiller ogsaa et kostbart Bur.

Nu sad den der og skvadrede, og hun hængte Buret i hendes eget Kammer. Da alle Folkene var til Sengs, skaber han sig i lille Per Mogpære og saa i en Karl og gaar i Seng til Prinsessen. Da hun fornemmer ham, skriger hun og tager paa. Der kommer Folk, og der gaar Bud efter Kongen. Men saa han ind i Per Mogpære og saa ind i Buret som en Falk. De skjænder lidt paa Prinsessen og siger, at der var ikke andet, der spøgede for hende, end det Løfte, Kongen havde gjort. Desuden mente de jo, at Falken nok vilde gjøre Allarm, hvis der kom nogen. For Resten havde der mange maattet lade deres Liv for hende. De skulde nemlig kjende hende ud fra hendes andre to Søstre, og hvis ikke, skulde de have deres Liv forbrudt. Folkene sad nu rolig den Nat, og om Dagen plejede hun dem og lige saadan anden Aften. Saa gjør han sig i lille Per Mogpære og kravler saa ud af Buret og saa i en Karl. Hun begynder at skrige, og der kommer Folk. „Nu er der Sjov igjen,“ siger de, og da der ingen Ting var at obselvere, skjælder de ud, for det hun havde ikke andet at spekulere paa. Hvis hun gjorde det nu flere Aftener, var hendes Liv forbrudt, og der skulde ikke flere lade deres Liv for hendes Skyld. Den tredje Aften gik det nu lige saadan. Men saa sagde han, at hun ingen Støj maatte gjøre. „Hviss, hviss,“ sagde han, „det er

din Falk." Han fortæller hende nu, hvad Ønsker han havde, og saa slog hun sig til Taals.

Der gaar saa en Tid hen, om Dagen var han i Buret, og om Natten var han som Menneske. De laa nu og snakkede om, hvordan han skulde kjende hende ud fra hendes tre Søstre. „Nu bliver vi jo forklædt tre Gange," siger hun, „og saa kan du kjende mig paa et enligt Haar, a har i mit Ansigt." Nu skulde han komme ridende og bejle ad hende som en Prins. Hun skyer ham Sølv og Guld at kjøbe sig Klæder og Hest og Ridetøj for, og saa gaar han hen og kjøber sig stads Mundering, og hvad der hørte til, og han kom saa ridende og bejlede. „Ja," siger Kongen, „du kan jo nok faa hende," men der var givet det Løfte ud, at den, der skulde have hende, skulde kjende hende fra hendes to Søstre, og mange havde prøvet det, men alle havde ladt deres Liv, saa han vilde raade ham fra det. Ja, han vilde dog prøve det, og saa tager Kongen ham med sig ud i Haven i et Lysthus, og de sætter dem paa en Løjbænk. „Ja, nu kommer de," siger han. Da møder de i sort Mundering alle tre og stiller dem an. Ja, det var hende paa den højre Side, han vilde bejle til. Det var rigtigt. Saa tog de hen og klædte dem i en hvid Mundering. „Hvilken er det nu?" — „Ja, hende paa venstre Side." — „Det er ogsaa rigtigt," siger Kongen, „det var nu anden Gang." Men den tredje Gang havde aldrig nogen kunnet gjætte det. De gik ind igjen og klædte dem ene rødt, og saa kommer de og staar for ham igjen. Nu var det hende paa højre Side. Ja, det var ganske rigtig, og Kongen var glad, for det ingen flere skulde lade deres Liv for hendes Skyld. Nu kunde Karlen faa Bryllup med Prinsessen, men han kunde ikke faa Kongeriget før efter Kongens Død. Der var nu stor Glæde i Staden og paa Slottet, og det var udmærket fornøjeligt til Hobe.

Den Gang Gildet havde Ende, vilde Prinsen, for nu maa vi kalde ham saadan, og Prinsessen ud at spasere en Dag, det var godt Vejr, og som de nu gaar ude i en lille Skov omkring ved Havet, saa allerbedst som de spaserer, kommer Havfruen og snapper ham. Prinsessen bliver saa vant over det og kommer

straalende hjem og fortæller, at saadan og saadan kom Havfruen og tog ham. „Ja, det var da skammeligt," siger Kongen, „havde det endda været dig, saa kunde han jo have faaet en af de andre." Saa siger hun, at dersom Kongen vilde give hende en Guldrok, og hun kunde komme derned og sidde og spinde paa, kunde hun nok faa ham igjen. „Jaa —", siger Kongen, en Guldrok koster mange Penge, og du faar ham jo ikke alligevel." Ja, hun bliver jo ved at liste ved og faar Guldrokken og gaar ned til Havet, og sætter sig til at spinde paa den.

Allerbedst som hun sidder, kommer Havfruen op. „Hvad sidder du her og spinder efter, Fru Snærpe?" siger hun. „A sidder og spinder paa en Skjorte til min Mand." — „Aa, din Mand skal nok faa en Skjorte, dig foruden, den kan du give mig." Ja, hun gav hende jo Rokken, og saa put hun sig ned med den. Saa kunde Prinsessen gaa hjem til hendes Fader og beklage sig til ham over, at saadan og saadan, og Havfruen havde taget Rokken, og hun fik ikke noget for den.

Saa siger hun til hendes Fader, om hun kunde nu faa en Guldhaspe. Nej, det kunde ikke hjælpe med Bekostning paa saadant noget, og de fik ikke noget ud af det alligevel. Men hun bliver jo ved at liste ved, til hun faar Guldhaspen og kommer saa ned med den og sætter sig til at vinde. Saa kommer Havfruen op. „Hvad sidder du der og hasper efter, Fru Snærpe?" — „A sidder og hasper paa Garn til en Skjorte til min Mand." — „Aa, din Mand skal nok faa en Skjorte, dig foruden, den Haspe kan du give mig." Ja, den kunde hun gjærne faa, og saa put Havfruen sig ned i Vandet med den, og Prinsessen kom igjen til hendes Fader med uforrettet Sag og fortæller, hvordan det var gaaet, men naar hun nu kunde faa en Guldvindel, saa var hun vis paa, hun skulde faa hendes Mand igjen.

Nej, det kunde ikke gaa an, hun fik mere, det maatte hun hellere lade være at tænke paa. Hun lister jo ved, til hun faar ham til at fly sig den ogsaa. Saa kommer hun derned og sætter sig til at vinde med hendes græbende Taare. Saa kom

Havfruen op. „Hvad sidder du der og vinder efter?“ — „A sidder og vinder paa Garn til en Skjorte til min Mand.“ — „Aa, din Mand skal nok faa en Skjorte dig foruden, den Vindel kan du give mig.“ Ja, den kunde hun gjærne faa, tilligemed alt det andet, „men kan a saa ikke faa min Mand at se?“ — „Jo, det kan du godt,“ siger Havfruen, og hun tager ham i Haaret og trækker ham op. „Her kan du se ham.“ — „Aa, git a havde dig, min Falk,“ siger hun saa, og vups var han en Falk og fløj op i Luften og over paa Landet til hende.

Saa skaber han sig i en Karl, og de følges ad hjem til Slottet. Saa skulde de gjennem den Skov, de var gaaet ad ned til Stranden. Allerbedst som de gaar, saa kommer der en Drage og snapper hende. Da han nu farer af med hende, bliver Prinsen saa altereret, at han kommer brølende hjem og fortæller, at der kom en Drage og tog hende, og saadan og saadan gik det, og han klager sig jo elendig til Kongen. „Aa Skidt,“ siger Kongen, „det betyder ikke noget, du kan faa en af de andre og Kongeriget efter min Død.“ — „Nej, det kan ikke gaa an, hun har ofret saa meget for min Skyld, a maa have hende hentet, om a saa skal flyve til Verdens Ende,“ og det kunde ikke hjælpe, hvad Kongen sagde, han vilde af Sted.

Saa tager han jo Afsked med Kongen, han vilde endda nødig have været af med ham. Han skaber sig i en Falk og flyver af ét Landskab og i et andet. Saadan bliver han ved at fare, til han kom for et stort Hav, og det var saa stort, at han var rede til at blive træt, inden han kom over det. Men nok er det, der var et Bjærg ude i Havet, og der vilde han hvile sig lidt paa det Bjærg. Saa kunde han lugte noget, og derfor skabte han sig i en Hund, og løb om og omsnuslede hele Bjærget. Endelig finder han et Musehul, og da han tykte, han kunde lugte noget i det, saa skaber han sig i lille Per Mogpære og gaar ned i Hullet og bliver ved ned i Bjærget. Der kommer han ind i en Sal, hvor der sidder 7 Prinsesser og græder om et stort Kar, og der var hans egen Kone ogsaa. Da han ser nu hende, saa kryber han ind under hendes Stol. De sad der og skulde græde en Pægl Vand til Dragen hver Dag, det skulde han have [illegible] Styrke.

Som de nu sidder og klager dem, saa kom den lille Drage ind til dem, det var en Kongesøn, som Dragen ogsaa havde taget. Ham klager de dem til, at de skulde nu sidde der altid, og de spørger ham, om der var nu ingen Redning, te de kunde komme derfra nogen Tider. Nej, der var ingen Redning for dem, eller Raad til det. „A er lige saa vel en Kongesøn, som I er Kongedøtre, men her skal vi blive al vor Tid.“ Der var jo nok Redning, men den var saa mange hundrede Mil derfra, at det ikke kunde komme hertil nogen Tider. Ja, hvad det var? Det var en Skov, og i den var en Løve og en Hund og en Falk. „Hvad kan det gjøre,“ siger Prinsessen, „om de ogsaa er der, de kan jo ikke redde os.“ — „Jo,“ siger han, den Løve dér kunde kvæle den Drage her, for han var stærkere, og inden i Dragen var en Hare, og den Hund i den Skov kunde rende den ind, og inden i Haren var en Due, som kom ud, naar den blev split ad. Den Falk der i Skoven kunde flyve Duen ind, og inde i Duen var et Æg, naar det blev slaaet i Stykker paa den store brede Sten, der var paa Toppen af Bjærget, saa skulde det vælte fra hinanden, og de kunde da allesammen komme til at staa paa blank Jord.

Det sidder nu lille Per Mogpære der under Stolen og hører, og tænker ved sig selv: „Dem Ønsker har du jo, dem skal du have prøvet.“

Da den bitte Dragi saa var gaaet fra dem, smutter han ud og oven ud af Bjærget. Nu var der en Konge i det samme Land, han skulde give et halvt hundrede Svin til denher Drage hver Dag, ellers vilde han gjøre Skade paa alle Kreaturer i Landet og rive dem ihjel. Hvad han har at gjøre, han skaber sig i en Falk og flyver op til det kongelige Slot. Saa skaber han sig i en Karl og gaar ind til Kongen. Han siger: han havde hørt, at han skulde give 50 Svin hver Dag til den Drage her ude paa Bjærget, om han ikke maatte være Svinehjorde? „Nej, det kan ikke hjælpe, du tager den Bestilling, for han tager ikke alene Svinene, men ogsaa Hjorden med. Nej, vi skal have en Fange af Sted.“ — „Aa, lad mig nu prøve det for én Gang.“ Ja, det maatte han jo godt, men han vilde nu sige

ham, at han kom aldrig levende hjem. Ja, det brød han sig ikke om.

Om Morgenen faar han Svinene ud og driver af med dem, men blev et Stykke oven for Havet med dem. Da kommer Dragen susende og brusende, lige til hun fyrer. Han havde 6 Hoveder, og han kunde sprude Ild og var gal, for det han havde ikke drevet Svinene ned til Stranden. Saa skaber Prinsen sig strags i en Løve og giver sig i Lag med Dragen. De sloges helt og har til Aften, og kunde ikke faa Bugt med hinanden. Til sidst blev de saa udmattede, te de laa og gabte op til hinanden. Ved det de laa nu der og gabte, siger Dragen: „Havde a nu haft en Pægl af det Vand, der græde̱s i mit Bjærg, saa skulde du snart have faaet dine Tarme om din Hals." — „Ja," siger Løven, „havde a haft en Pægl af det Vin, der skjænkes over Kongens Bord, saa skulde vi snart have faaet dine Indvolde at se, og hvad der er." Da de havde ligget saadan et Stykke og snakket om det, saa skaber han sig i en Karl og driver hjem med hans Svin. Dragen skulde selv se, om han kunde komme hel og holden over til hans Bjærg.

Saa kommer han op med Svinene, og Kongen bliver saa forundret over det, da Hjorden ellers var bleven henne alle de andre Dage. Kongen spørger ham saa, om han vilde drive med dem i Morgen igjen. Ja, det var han ikke ræd for. Men saa skulde han have 100 Svin, for Kongen vilde ikke staa noget til Rest. Ja, det behøvedes jo ikke, siger Prinsen, for han var lige kjær, han fik ikke flere Svin med i Morgen end i Dag. Men Kongen vilde nu, de skulde leveres allesammen.

Anden Dag kom han saa afsted igjen. Men han drev ikke saa nær til Havet, som han drev den første Dag. Hvad Dragen havde ikke været gal den første Dag, blev han nu, da han var sulten og skulde saa langt op og hente dem. Han kommer jo farende, te det brager. Prinsen gjør sig i en Løve, og de giver dem til at slaas igjen. Det gik nu lige saadan som sidst. De sloges saa længe de kunde, og laa og gabte op til hinanden. Saa siger Dragen: „Havde a haft en Pægl af de Taarer, der grædes nede i mit Bjærg, saa skulde a snart

have gjort Ende paa dig.“ Løven siger det samme som i Gaar: „Havde a haft en Pægl af det Vin, der skjænkes over Kongens Bord, saa skulde a snart have faaet din Indvold at se.“

Da det var saa Aften, drev han hjem med Svinene, og hvad Kongen ikke var forundret før, saa blev han, og han var saa ræd for, at Dragen skulde gaa hen og hævne sig og gjøre Landet Skade andre Steder, for det han havde ikke faaet hans Svin. Saa siger Hjorden, om han maatte ikke nok drive med dem i Morgen igjen. Ja, det var han for Resten ræd for at give ham Lov til, han frygtede jo for, at Dragen skulde gjøre en slem Ødelæggelse i Landet. „Ja,“ siger Prinsen, „det skal Kongen ikke være ræd for, men a vil have en Karl med mig i Morgen.“ Ja, der var ingen, der turde følge med, saa kom de til at have en Fange med. Hvad han vilde have ham med for? siger han, det gjør Kongen. „Jo, naar de Ord falder fra mig, saa skal han være til Rede og slaa en Pægl Vin i min Hals, a er intet Menneske i den Tid a slaas med Dragen, men a ligger der som en Løve.“ Naa ja, saa kom han jo afsted, og de faar en Fange ud og faar med ham, og han driver af Sted med hans 150 Svin, for saa mange vilde Kongen have af Sted.

Da driver han ikke stort mere end lige uden for Slottet, hon vilde ikke drive længere med dem. Saa kom Dragen igjen susende og brusende, og det var og lige te det knaste, og han farer ind imellem Svinene og sluger en 3, 4 Stykker af dem, inden Hjorden fik Mon til at skabe sig i en Løve. Saa flyver han paa ham, og de slaaste, til de blev saa trætte, at de kunde ingen Ting. Dragen sprudede Ild, te han var rede til at svide Haarene af Løven. Saa falder de Ord jo fra dem igjen. Dragen siger: „Havde a nu haft en Pægl Vand af det, der græbes nede i mit Bjærg, saa skulde a snart have split dig ad,“ og Hjorden siger: „Havde a nu haft en Pægl Vin af det, der skjænkes over Kongens Taffel, saa skulde vi snart have faaet dine Indvolde at se.“ I det samme springer Fangen hen og slaar den Pægl Vin i Halsen af Løven. Da han har faaet det, saa vinder han op og splitter Dragen ad. Han river først

Hovederne af; men aldrig saa saare Dragen er split ad, saa kommer Haren ud, og han gjør sig strags til en Hund og sætter efter den Hare og naaer den. Saa splitter han den ad, og der flyver en Due ud. Han var ikke sen om at skabe sig i en Falk, og den flyver Duen ind og river den ihjel, og saa tager han det Æg, der var i Duen, og gjør sig i en Falk og flyver over til Bjærget, hvor han slaar Ægget i Stykker paa den brede Sten, der laa paa Toppen af Bjærget. Det vælter saa ud til alle Sider i Havet, og de staar nu paa blank Jord..

Den Gang det var nu kommet op altsammen, hvad der var nede i Bjærget, saa spørges det jo op til Slottet, hvad der havde gaaet for sig. Fangen var jo rendt hjem og havde fortalt, at saadan og saadan var det gaaet til. Der bliver saa strags et Skib taklet til, og de sejler ud og fører Folkene over til deres Land. Kongen havde to Døtre der nede, for det var jo ene Prinsesser, der sad i Bjærget, og det var hans Søn, den bitte Dragi.

Saa siger Kongen til Prinsen, te nu skulde han have én af hans Døtre og Kongeriget efter hans Død — inden kunde han ikke faa det — men Datteren skulde han da strags have. Nej, han takkede ærbødigst, han havde selv en Kone, hun havde ogsaa siddet nede i Bjærget, og det var hende, han havde stridt for, og han havde ogsaa et Kongerige, naar han kom til det. Da Kongen nu hører det, saa siger han jo, hvad han blev ham saa skyldig for det Stykke Arbejde, for han skulde da have en Present fra ham. Det, han der havde gjort, det var til Gavn for Landet for mange hundrede Daler. Nej, han vilde ingen Ting have af Penge at være, men vilde han give ham et Fartøj at sejle hjem paa, var han tilfreds, eller blot laane ham det, saa kunde han jo sende det tilbage. Nej, han vilde da give ham et, og da de saa havde været der i nogle Dage hos Kongen i Besøg, vilde Prinsen da hjem, og saa blev der et Skib taklet ud med Mandskab og alt, og de rejste hjem, og saa lever de godt der den Dag i Dag er. Der blev jo stor Glæde hos Kongen, da de kom godt og vel hjem.

Jens Bærtelsen, Bole.

15. Troldens Hjærte.

Der var en Mand, der havde 7 Sønner, og saa vidste han en anden Mand, der havde 7 Døtre. Saa siger han til de 6 Sønner, at de skal rejse hen at bejle til dem. Paa Vejen kom de om ved et lille Hus, hvor der kom en Mand ud fra og raabte paa dem. Men de kunde ikke høre, hvad det var han sagde, og saa standsede de, indtil han kom hen til dem. Han spørger dem nu, hvor de vil hen. Ja, de vilde hen at beile til 7 Piger. Om de saa ikke vilde tage én med til ham ogsaa, for de var jo kun 6. Nej, det kunde de ikke, sagde de, for deres yngste Broder var bleven hjemme ved Faderen, og han skulde ogsaa have en Kone.

Saa gik de og kom hen til Pigerne og fik Lovning paa dem. Den Gang de rejste tilbage, fulgtes de ad alle 13, og saa kom de igjen om ved det lille Hus. Denher Mand kom atter ud til dem og sagde, at da der var 7 Piger og kun 6 Karle, saa tænkte han, den Pige, der var tilovers, det var én til ham. Nej, det var til deres yngste Broder, siger de. Den Gang han mærkede, te de vilde ikke lade ham faa Pigen, saa forvandlede ham dem hveren til Graasten, saa nær som den yngste Pige, og hende tog han med sig ind i Hytten og havde hende som sin Kone.

Imidlertid var de der hjemme blevne noget ængstelige, for det Brødrene ikke kom tilbage, og saa fik den yngste Broder i Sinde at rejse ud for at lede efter dem. Han kom en Dag til det lille Hus, og da var den gamle Mand ikke hjemme. Han kom i Snak med Pigen og fik ud af det, at det var hende, han skulde have haft, for han fortalte jo, hvad han ledte efter, og hun fortalte ham, at det var en Troldmand, hun var ved, og han havde forandret baade hendes Søstre og de 6 Karle til Graasten. Saa paalagde han hende, at hun skulde spørge ham om, naar han kom hjem, hvor hans Hjærte var, og hun skulde saa gjemme ham der indtil videre.

Lidt efter kom han, og saa spurgte hun ham, hvor hans Hjærte var. Det sad i Tæppet til deres Seng, svarede han. Hun lod ogsaa, hun troede det.

Da han saa næste Dag gik af By igjen, gav hun sig til saadan at brodere og sy det Sted ud, som hun troede hans Hjærte sad. Da han kom hjem og saa det, sagde han: „Din sølle Nar, troede du ogsaa, mit Hjærte det sad der?"

Hun bad ham da igjen sige hende, hvor hans Hjærte det sad. Ja, nu skulde han nok sige hende det, det sad der i Uderdøren.

Den næste Dag gik han igjen fra By, og da gav hun sig til at flætte saadan nogle skjønne Krandse og hænge dem der paa Uderdøren. Den Gang han kom hjem og saa det, sagde han: „Din sølle Nar, troede du ogsaa, mit Hjærte sad der i Uderdøren?" Ja, hun vilde da have at vide, hvor hans Hjærte det var.

Endelig saa siger han: „Nu skal jeg sige dig Sandheden. Der er en Kirke langt øster paa, og den er omgivet af Vand paa alle Sider. Saa er der en stor Grøft runden om den, og Jærndøre er der for den, saa den er ikke nem at komme ind i. En lille Fugl flyver inde i den Kirke, og i den Fugl er mit Hjærte."

Næste Dag, da Troldmanden atter var gaaet af By, fortalte hun sin Kjæreste det, hun nu havde faaet at vide, og saa sagde hun ham ogsaa, at Trolden havde en Troldstav, og han havde sagt til hende, at naar han var død, saa maatte hun faa den at gjøre Troldkunster med. Ja, nu troede han, han vilde ud til den Kirke. Han fik en hel Del Mad med sig, og saa rejste han af.

Undervejs blev han sulten, og han tænkte da ogsaa, det nu var Davredags, og satte sig for at spise. Saa siger han: „Hvem der vil være min Gjæst, de maa komme." Da kom der en stor rødbroget Stud, og den fik alt det Brød, den kunde æde. Inden han saa gik fra den, siger den til ham, te naar han kom i nogen Nød, saa skulde han tænke paa den.

Da han havde gaaet et langt Stykke Vej, blev han atter sulten og satte sig til at spise. Saa siger han: „Er der nogen, der vil være min Gjæst, saa maa de komme." Da kom der en stor So, og hun fik alt det, hun kunde æde. Inden

hun gik igjen, sagde hun til ham, te dersom han kom i nogen Nød, saa skulde han tænke paa hende. Ja, det skulde han nok, og saa gik Soen.

Da han havde gaaet et langt Stykke igjen, blev han atter sulten og satte sig til at spise. „Er der nu nogen, der vil være min Gjæst, saa maa de komme," sagde han, og da kom der en stor Lammegrib, og den fik alt det, den kunde æde. Inden den rejste af, sagde den som de andre: at hvis han kom i nogen Nød, saa skulde han tænke paa den. Saa fløj den.

Endelig kommer han da til Kirken, og den var helt omgiven af Vand, og det var ikke til at komme over. Da tænkte han paa Studen: „Havde a nu lige haft den!" Da kom den ogsaa, og den gav sig til at drikke af det Vand og drak det af hvert Gran. Nu kunde han nok komme over Grøften, men saa var der Jærndørene for Kirken, og dem kunde han ikke lukke op. Saa tænkte han paa Svinet: „Havde a nu endda haft det." Da kom Soen ogsaa, og den gav sig til at vræde og vrædte Dørene op, saa han kom ind ad Kirken. Der fløj den lille Fugl inde. Saa tænkte han paa Lammegribben: „Havde en lige haft den!" Den kom ogsaa strags og tog Fuglen og flyede ham, og saa fløj den igjen. Han begyndte nu at klemme paa den saadan saa stille, og det var om Aftenen, da Troldmanden der hjemme i Hytten var gaaet til Sengs. Saa bliver han syg og begynder at klage sig noget. Den anden blev ved at klemme paa Fuglen, og klemmer til sidst saa haardt. te den var nær ved at dø. Trolden laa da og klagede sig saa hjærtelig der hjemme. Til sidst klemte han da Livet af Fuglen, og saa var Trolden ogsaa død.

Nu rejste Karlen af hjem ad igjen til Kjæresten. Da han kom der, var Trolden jo af Vejen, og saa havde hun Troldstaven; den tog hun, og saa fulgtes de ad ud til de Folk, der var forandrede til Graasten. Nu forandrede hun dem om igjen til Mennesker, og saa blev alle 7 Sønner gift med de 7 Døtre, den yngste Søn med den yngste Datter, og nu boer de godt den Dag i Dag er.

Johanne Steensen Nygaard.

16. Dyrekongernes Hjælp.

Der var en Gang tre Brødre. Den yngste kaldtes Ræstekok, og han var saa grumme kjøn. Det fortrød de andre Brødre paa, og aldrig holdt de af at faa ham med i Selskab, for de var bange for, at han skulde tage Rosen fra dem. Saa fik de at høre, at der skulde være saadan en skjøn Prinsesse en Steds, og hende vilde de alle tre prøve paa at vinde. Saa rejser de med hverandre, men de to studerede stadig paa, hvordan de skulde blive den yngste kvit, de var jo ræddе for, at han skulde gaa af med Sejren.

Da de havde rejst et Tag, satte de dem for at hvile noget. Der faldt Ræstekok i Søvn, og saa aad de andre al hans Mad imens. Da han vaagnede, og de fortsatte Rejsen, blev han snart sulten, men Brødrene vilde ikke give ham noget, undtagen de maatte faa Lov til at stikke hans ene Øje ud og brække hans ene Ben. Det maatte han indvilge i, og saa blev de liggende ved ham, til han blev sulten igjen, for de var komne i Tanker om, at de endnu ikke havde gjort ham Fortræd nok. Da han nu forlangte at faa noget mere at æde, sagde de, at det kunde ske, naar de maatte have Lov til at stikke hans andet Øje ud og brække det andet Ben. Omsider maatte han gaa ind paa det, og saa rejste de bort fra ham og lod ham ligge. De kom saa til Kongeslottet og fik Tjeneste.

Vi skal nu høre, hvordan det gik Ræstekok. Han laa og krøb omkring saa længe, indtil han kom op paa en Høj, der var i Nærheden, og det var en Galgehøj. Den Nat kom der tre Fugle sammen paa den Høj og fortalte hverandre nyt, nemlig en Ørn, en Falk og en Høg. Den første spurgte den anden: „Hvad nyt véd du?" Ja, den vidste, at naar en Blind vaskede sig i den Dug, der faldt her i Nat, saa kunde den faa Øjne, om den havde end aldrig haft Øjne. Saa skulde den tredje til at fortælle: Der var en Dam her tæt ved, hvem der vaskede dem i den, de kunde blive kurerede, ihvad de saa skadede. Det laa Ræstekok og hørte. Saa gned han Øjnene i Duggen, og saa fik han atter hans Syn. Han kunde nu se Dammen og krøb derned og vaskede Benene, saa var han jo fuldkommen

rask. Han tog nu noget af det Vand med sig i en Flaske og rejste af for at ville hen til Kongeslottet ogsaa.

Da han gik paa Vejen, kom han forbi en Vikonge, der peb saa jammerlig. Saa siger han: „Hvad skader dig? kan jeg ikke hjælpe dig?" Ja, der var en Rovfugl fløjet ned og havde splittet sin ene Vinge. Han tog da noget af Vandet og vaskede den med, og saa var Vingen igjen kureret. Den lovede ham, at den skulde nok belønne ham for det, og saa gik han videre.

Da kom han til en Mus, der skreg saa elendig. „Hvad skader dig dog?" siger han til den, „kan jeg ikke hjælpe dig?" Ja, det var saadan gaaet til, at Høstfolkene havde skaaret et Ben af den med deres Høle — det var netop i Høstens Tid. Han tager hans Vand og vasker Benet, og saa blev det atter rask. Den lovede ham ogsaa en Belønning, for det han havde saadan kureret den.

Da han havde gaaet lidt igjen, kom han imod en Ulv, der tudede helt jammerlig. „Hvad skader dig?" siger han, „kan jeg ikke hjælpe dig?" Ja Skytten havde været efter den og saaret den. Han vaskede da Saaret i hans Vand, og den blev rask og lovede ham, at han nok skulde faa en Belønning for det.

Han blev nu ved videre frem, og da han kom nær til Slottet, fik hans Brødre Øje paa ham. De gik saa ind og bildte Kongen ind, at det var en Troldmand, der kom. Den Gang han nu kom ind og spurgte om Tjeneste, fik Prinsessen Øje paa ham. Hun var Kongens eneste Datter og havde saadan hendes Frisprog paa Slottet. Da hun nu ser den kjønne Karl, tykte hun, at hun aldrig havde set en kjønnere, og blev strags forelsket i ham. Det var det, Brødrene var bange for, og derfor vilde de sætte ondt for ham. Saa gik de paa Raad med Kongen om, at han skulde lægge ham tre vanskelige Gjerninger for, og kunde han ikke gjøre dem, saa skulde han dø, men kunde han udføre dem, saa skulde han rejse i Fred.

Det gik Kongen ind paa, og den første Gjerning, de saa lagde ham paa, var, at han skulde bygge et Slot ovre paa den anden Side af Søen, det skulde være smukkere end Kongens

Slot, og det skulde sættes op paa én Dag. Næstekok blev jo helt forskrækket over at faa den Befaling, og han gaar ud i Marken og harmer sig over det. Saa kommer Bikongen til ham og spørger om, hvad han harmes over. Ja, han fortæller den det, te han skulde bygge et Slot ovre paa den anden Side af Søen, der skulde være saa skjønt, det havde Kongen paalagt ham, ellers skulde han miste hans Liv. „Ja, vær du kun ikke saa harmet over det," siger Bikongen, „jeg er Bikonge over hele Landet, og jeg skal snart samle alle Bierne og faa dem til at bygge Slottet. Han kaldte saa alle Bierne sammen og sagde til dem, at de skulde bygge et Slot af Vogs der ovre paa den anden Side, der skulde være saa skjønt som mulig. De tog strags fat paa Arbejdet, og med Vogs af alle Kulører byggede de saa Slottet langt skjønnere end Kongens. Da der var gaaet en Dag, var Slottet færdigt. Kongen saa paa det og maatte tage det god, han havde jo ikke talt om, hvad det skulde bygges af.

Men nu skulde de jo til at tænke paa en anden Gjerning at sætte ham til, og den skulde være endnu sværere, for Kongen kunde jo se, at han virkelig ogsaa var en Slags Troldmand. Saa skulde han Natten efter samle alle Kjærnerne af alle Kongens Marker og lægge dem i en Dynge oppe ved Slottet. Han gaar da igjen ud i Marken og gaar og grubelerer paa dether. Da kommer Musen til ham og spørger ad, hvad han fejler. Ja, han fortæller den det. „Tab du kuns ikke Modet for det," siger den, „for jeg er Musekonge over hele Landet, og jeg skal snart samle alle Musene sammen, og saa skal de nok samle Kjærnerne." Næste Morgen laa der en Korndynge oppe ved Slottet, saa det var farlig, og ikke en Kjærne var der at finde paa Marken. Saa havde han udført den Gjerning ogsaa.

Nu havde Kongen lagt Mærke til, at hver Gang han havde lagt Karlen noget for, saa blev Prinsessen saa harmet, for hun sad jo og hørte paa det, og hver Gang det var lykkedes for ham, saa blev hun saa glad. Saa bliver Kongen saa ærgerlig over det, for han kan jo forstaa, der var noget imellem de to, og at hun yndte ham svært godt, saa han lod hende indmure i et Taarn.

Nu gav Brødrene dem til at studere paa den tredje Gjerning, han skulde sættes til. De blev endelig enige med Kongen om, at han skulde faa alle Ulve samlet i en Flok der oppe ved Slottet til et vist Klokkeslæt om anden Dagen. Da Kongen sætter ham dether for, saa gaar han atter ud i Marken og grubelerer. Da kommer Ulven til ham og spørger ham om, hvad han fejler. Ja, han fortæller det jo, som det er, og saa giver Ulven til Svar: „Vær du kuns ved godt Mod. Jeg er Ulvekonge over hele Landet og skal snart samle Ulvene sammen." Paa det bestemte Klokkeslæt stod Kongen og hans andre Brødre oppe paa Slottet for at se, om det ogsaa kunde være muligt, at han kunde udføre den Gjerning. Den gamle Ulv begyndte at tude, og saa samledes Ulvene, for de samles ved Tuden efter gammel Fortælling, og de kom strømmende til fra hele Landet. Da den hele Flok nu kom nærere til Slottet, saa raabte Kongen ned til Ræstekok: „Nu er det godt, nu er jeg tilfreds." Men den gamle Ulv kommanderede fremad. Kongen raabte nok en Gang, at han nu maatte være fri for mere Arbejde, men den gamle Ulv blev ved at raabe: „Fremad!" Han raabte tredje Gang, men ingen brød sig om hans Raaben, og da Ulvene nu kom helt derop, saa rev de baade Kongen og de to slemme Brødre ihjel. Ræstekok fik saa i en Fart Prinsessen ud af Taarnet, og saa giftede de sig med hinanden, og han blev nu Konge der i Landet. Jens Povlsen, Tværmose.

---

17. De underlige Mænd i Skoven.

Der var en Soldat, han havde tjent Kongen i mange Aar. Nu vil den Slags Folk jo gjærne tage sig en stor Dram, og ved slig Lejlighed fik han hans Afsked. Nu havde han ikke noget at leve af, og saa slog han sig paa at gaa paa Landet og betle. En Dag træffer han en gammel Student, der var falden igjennem, og som ogsaa var ude paa den samme Haandtering. De kom tilens om at ville følges ad, og saa gik de sammen en tre Ugers Tid.

Men saa blev den gamle Student som halvt kjed af det, han tykte ikke, han kunde faa saa meget ind, som naar han var ene, den anden drak jo for meget op. En Aften kom de til en enlig Gaard ved en Skov, og der gik de ind og bad om Husly. Det fik de Lovning paa, og saa sad de der jo om Aftenen og snakkede. Da Manden gik ud at fodre om Aftenen, gik Studenten ud til ham og bad ham sige, naar han kom ind, te han kunde ikke huse dem begge to. Det var jo for at han vilde se, om han kunde ikke blive skilt ved den Soldat, for han drak alting op. Da Manden kom ind, siger han: „Det er sku sandt, a har lovet jer Hus begge to, men a kan jo ikke huse mere end den ene.“ Saa siger Soldaten: „Ja, a kan nok fornemme, det er mig, der er i Vejen, saa faar a at gaa.“ Men nu var det et svært Regnvejr, det var rigtig baarligt Vejr, og han skulde ind gjennem Skoven. Som han nu gaar hen ad Vejen, og den var febet og besklidt, saa vilde han springe over til Siden, og der gaar han fra Vejen og bliver vild. Der var saadan en Gangsti, og den kommer han til at gaa ad, og saa siger han til sig selv: „Nu er det bedst, du følger den.“ Da han havde gaaet en Times Tid, fik han et Lys at se og søgte efter det. Det kom fra saadan et bitte Hus, men der var ikke et Menneske i hele Huset. Men der var tre opredte Senge, og der stod varm Mad paa Bordet og stod og røgte, og var tjenlig til at spise. Naa, han var sulten og satte sig til at faa noget til Livs. Da han havde spist, vidste han aldrig, hvad han skulde gjøre, for lægge sig i en Seng det turde han ikke. Saa stod der en stor Kiste der inde. „Mon det kunde ikke gaa an at lægge sig i den,“ tænkte han, og saa lukkede han Laaget op, lagde Tornistret i den ene Ende til Hovedpude og krøb op og lagde sig der.

Ikke saa snart han var kommen i Kisten, før han kunde høre, der kom én ind, og han var bevæbnet og tog Kappen af og smed Sabel og Kappe paa Kisten. Saa varede det en lidt igjen, da kom der atter én ind, og han sagde: „God Aften, Fader!“ — „Tak, min Søn!“ og han tog ogsaa Sabel og Kappe af og smed paa Kisten. Da det havde varet lidt, kom nok én og sagde: „God Aften, Fader!“ og han tog ogsaa Kappe

og Sabel af og smed paa Kisten. Saa satte de dem til Bords og spiste med god Appetit af det, der var i Fadet. Det havde ikke sunket noget, saa de havde mærket det, hvad Soldaten spiste. Da de nu var færdige, siger de to: „Hvor har du været henne, Fader?“ Ja, han havde været i England. „Hvad nyt var der?“ Ja, de havde anlagt en stor Have, men de kunde ingen Ting faa til at gro i den. „Er der saa ingen Raad for det?“ siger de. Jo, der var en Slangebo midt i Haven, og naar de fik den ryddet ud og gravet op, saa skulde alting fryde sig i Haven. „Hvor har du været, min Søn?“ siger han til den første. Ja, han havde været i Polen. „Hvad nyt var saa der?“ Ja, de havde anlagt en stor Fæstning med Volde og Grave om, men de kunde intet Vand faa i Gravene. „Er der saa ingen Raad for det?“ — „Jo, naar de graver to Spade slag under den søndre Port, saa kommer der Vand i Mængde, og graver de tre, saa kan de risikere, at Staden synker.“ Saa siger han til den tredje: „Hvor har du saa været, min Søn?“ Ja, han havde været i Prøjsen. Hvad nyt saa der var? Ja, der var det nyt, at Prinsessen hun var bleven blind, og ingen Doktor kunde kurere hende. „Er der ingen Raad for det?“ Jo, det sidste hun var til Alters, da tabte hun Brødet ud af hendes Mund, og det var der en Tusse, der fik fat opaa. „Naar de faar fat i den Tusse og giver hende det Brød, kan hun faa hendes Syn igjen.“ Da de saa havde fortalt hende det, gik de rolig til Sengs alle tre.

De stod op igjen om Morgenen og klædte dem paa og satte dem til at spise. Derefter tog de deres Rejsetøj paa igjen og sagde hinanden Farvel, og saa rejste de. Da Soldaten mærkede, at alting var roligt og stille, saa rejste han sig jo op af Kisten og satte sig til Bords og spiste, til han blev mæt.

Nu var det ham om at gjøre at faa nogle Skillinger samlet sammen, at han kunde faa Rejsepenge til at komme til deher Pladser, vi véd nok, og det er han ogsaa heldig nok med. Saa rejste han først til England og gav sig ud for Gartner. Han akkorderer med dem om paa Slottet, at han skal have tyve Tusind, naar han kunde faa alting til at fryde sig i Ha-

ven, men saa skulde de fly ham Mandskab til at hjælpe ham at grave, for han kunde ikke selv bestyre det hele. Han vatrer jo saa Haven af og søger akkurat Midtpunktet af den. Saa faar han Mandskab til sig, og de graver og faar lavet en stor svær Kule der midt i Haven. Da de kom saa noget ned, saa kom de ogsaa til den Slangebo, og saa ordinerer han nogle Tønder Tjære. Det lader de løbe derned, og det ødte de Slangerne med. Da et Par Maaneder saa var gaaet forbi, saa stod alting i sin fulde Flor i Haven. Han fik hans Betaling, og saa rejste han fra England.

Derefter tog han til Polen og gav sig ud som Brøndgraver. Han akkorderer med dem om, at naar han kan skaffe bestandig Vand i Gravene, skulde han have 50,000 der. Saa gik han og gravede der i Graven i nogle faa Dage saadan hist og her og lod, som han ledte om Vand, og tilsidst giver han sig til at grave to Spadeslag ind under den søndre Port. Saa havde de rigelig Vand i Graven. Da han fik nu de Penge, saa kostede han sig Hest og Vogn, og saa var han jo kjørende.

Han rejste nu til Prøjsen og gav sig ud som Doktor. Kongen havde haft alle de Læger, han kunde faa, og ingen kunde kurere hende. Saa havde han udgivet, at hvem der kunde, de skulde have hende. Nu havde denher Soldat jo kostet sig en Medicinkasse, der var fuld af smaa Flasker, som skulde hedde sig at være Medicin, og saa skulde han til at kurere paa hende. Han fik Folk med sig op i Kirken, og saa flyttede de Alteret af Vejen, og der fandt de saa Tussen med Brødet i Munden. Nu begyndte han jo ret at kurere paa hende. Han brækkede det Brød i smaa Stykker og lagde lidt paa hendes Øjne én Dag og lidt en anden, og saa begyndte hun at komme sig Dag for Dag. Da han havde brugt det sidste Brød, havde hun hendes fuldkomne Syn.

Saa blev han jo gift med Prinsessen og skulde arve Riget. Men da Kongen var ung endnu, saa fik han et stort Landgods at bebo, til den Tid kom, da Kongen døde, og han saa var Rigsarving.

Nu skulde vi høre lidt om den gamle Student igjen. Han var ogsaa kommen til Prøisen at gaa og betle. Saa kom

han netop dertil, som Soldaten boede, og han kunde kjende ham. Han bad jo om en Almisse til at begynde paa, men saa kaldte Soldaten paa ham, han skulde komme hen, for han vilde snakke med ham. „Du kan nok ikke huske, vi var Rejsekammerater. Kan du huske, da vi kom til den Gaard, og du fik mig jaget ud i det svære Regnvejr? Men det tabte a ikke noget ved, a er nu min egen Mand," og saa fortalte han Studenten det hele med den Gangsti og det Hus og Kisten, han lagde sig i, og det hele kort sagt. „Men for det vi var Rejsekammerater, saa vil a give dig en Ejendom, du kan leve af, for du skal ikke gaa og betle længere."

Men Studenten takkede for Tilbudet, det vilde han ikke være fornøjet med. Nu rejste han lige tilbage igjen og vilde nyde hans Lykke. Soldaten havde nemlig sagt ham, hvad Tid det var, de tre bevæbnede kom til det bitte Hus i Skoven, og det skulde være selve Aarsdagen. Altsaa rejser han tilbage og søger til den Gaard ved Skoven, og saa gaar han ind i Skoven og ved Siden af Vejen og fandt godt nok Gangstien. Han kommer ogsaa til Huset, og Maden stod paa Bordet, og han satte sig til at spise. Men det sytte for meget i Fadet, saa de kunde se, han havde været der at spise. Da han var færdig, lukte han jo Laaget op paa Kisten og krøb i den, som Soldaten havde gjort.

Det varede lidt, saa kom den gamle, han var den første, der kom, og smed hans Rejsetøj paa Kisten. Derefter kom én af Sønnerne: „God Aften, Fader!" — „God Aften, Søn, du har været grov sulten, siden du ikke kunde lade Maden staa, til vi kom." — „Jeg har ikke rørt det." Saa kom den tredje. Han siger ogsaa: „God Aften, Fader!" — „Tak, min Søn! I har været grumme sultne, siden I ikke kunde lade Maden staa, til jeg kom." — „Vi har ikke rørt det." — „Men her maa være Spejdere, for alt det vi talte i Fjor, det er foregaaet i Aar." Se saa skulde de til at rangere Huset, og de lukkede Kisten op og fandt Studenten, og saa fik de ham jo trukket op, og saa hakkede de ham lige saa smaa, som han var møllemaald. Se saa havde han faaet hans Lykke. Niels Mathisen, Uddby.

18. Sandhed staar sig længst.

Der var to Kræmmere, som begge rejste om i Landet med deres Kram, den ene stod sig godt og kaldtes Rige-Per Kræmmer, men den anden var fattig og kaldtes Fattig-Per Kræmmer. Den rige undsaa sig ikke for at narre Folk, naar han kunde komme af Sted med det, men den fattige var ærlig, og derfor kunde han ikke tjene saa meget. Da han nu ikke selv havde Penge at sætte i Handelen, maatte han nøjes med at gaa med Kram for Rige-Per Kræmmer, og skulde somme Tider aflægge Regnskab for ham. Det gik nu ikke allerbedst, han kom mere og mere i Bagstabe, og til sidst kunde han ikke længere gjøre Redelighed. Det blev jo den rige gal over, de bliver helt uklar over deres Ting. Den rige bebrejdede ham, at han handlede for rele og ikke nyttede Lejligheden, naar den bød sig, saa vilde det gaa ham meget bedre. „Ja, det kan nu være det samme," sagde den fattige til Slutning, „jeg vil være ærlig, i hvordan det gaaer." — „Jamen, du kan jo ikke betale, hvad du skylder mig, saa giver jeg ikke meget for din Ærlighed. Nu vil vi følges ad ud ad Vejen, og det første Menneske, vi møder, skal sige os, hvad der er bedst her i Verden, enten Uret eller Sandhed." Det gik Fattig-Per Kræmmer ind paa, og tilmed bejaede han, at hvis Mennesket, som de kom til, han holdt paa Uret, saa skulde den rige have Lov til at stikke begge hans Øjne ud, for det han nu var kommen i saadan Gjæld til ham, for saa viste det sig jo, at den rige havde Ret.

Saa gaar de da, og de kommer ogsaa til et Menneske. „Hør, bitte Ven!" siger Rige-Per Kræmmer til ham, „hvad mener du, der gjælder mest her i Verden, enten Uretfærdighed eller Sandhed?" — „Ja," siger han, „Sandhed skulde vel staa sig længst, men Uretfærdighed gjælder lige godt mest." — „Se saa, nu har jeg Lov til at stikke dine Øjne ud, men jeg vil ikke være dig saa haard, og nu gaar vi videre og spørger nok et Menneske til."

Ja, de gaar, og de træffer en anden, men faar det samme Svar. „Alle gode Gange er tre, lad os nu høre én fin Me-

ning til, saa maa du da være overbevist." Men det var det selve samme. Han svarede: „Sandhed skulde vel holde sig i Uddraget, men Uretfærdighed kommer en lige godt længst med." — „Nu er det forbi," siger Fattig-Per Kræmmer, „det havde jeg dog ikke troet. Nu maa du jo stikke begge mine Øjne ud, men du skal lede mig ind i Kirken og lægge mig i en af Stolene." Ja, det vilde han da ogsaa. Fattig-Per Kræmmer mistede hans Øjne, og den anden ledede ham ind og lagde ham imellem de to nederste Stole i Kirken, og saa gik han hans Vej og var godt tilfreds med, at han var ham kvit.

Det bliver Aften, og han ligger al stille. Da springer Kirkedøren op, og der kommer én ind i Kirken, kan han høre; men hvad det var for én, ja, det vidste han jo ikke. Den springer op til Alteret og hopper og er saa vel til Pas. Det varer ikke længe, inden der kommer én til, og den er ogsaa helt godt til Mode. Endelig kommer den tredje og er lige saa til Pas som de andre. „Hvad er du saa glad ved?" siger den første til den anden. „Aa, det er ved, te jeg kan saadan drille den Herremand der inde paa den store Herregaard. Der er de i Færd med at bygge Gaarden op, men alt det, de arbejder hele Ugen, det kan jeg splitte ad Løverdag Aften, og de kan aldrig faa den bygget. Der er kun ét Raad for dem, og det er, at der ligger et Træ ved det sydvestre Hjørne af Gaarden, og naar de tager tre Spaan af det og murer ind i Muren tre Torsdag Aftener efter hverandre, saa kan jeg ikke gjøre dem mere Fortræd, og de kan mure Gaarden færdig. Men det véd de ikke og faar heller aldrig at vide, det er det, jeg er saa glad ved."

Saa spørger de den anden om, hvad han er saa fornøjet med. „Aa, siger han, „det er den rige Herremands Datter. Hun er skabet paa hele hendes Legeme, og der er ingen Læger, der kan kurere hende, for de forstaar ikke, hvad de skal bruge til det. Men det véd jeg. Dersom de fik en hvid Springhest, der var aldeles ren i Kuløren, og saa vilde ride den saa stærkt, at Skummet kunde dratte af den, saa skulde de samle det Skum, der sad imellem Haarene paa den, og smøre hende i, saa vilde hun blive rask. Men det Raad kjender de ikke og faar ikke at

kjende, saa hun kan hverken komme sig eller dø." Alt det laa nu det sølle fattige Menneske og hørte paa der nede i Kirken.

„Men hvad er du saa glad for?" siger de til den tredje. „Aa, jeg er ikke mindre glad for, at den rige Per Kræmmer i Aftes stak Øjnene ud paa Fattig-Per Kræmmer, for nu varer det ikke længe, før jeg faar hans Sjæl. Men for Resten kan Fattig-Per Kræmmer let faa hans Syn igjen, naar bareste han vidste det." — „Hvordan da?" siger de to andre. „Jo, der er en Sten ved nordøst Hjørne af Kirken, den er hul i Midten, og der staar saa meget som en Skjæppe fuld af Vand i den. Saa snart han kunde blive vasket med det der, hvor hans Øjne har siddet, saa kunde han komme til at se lige saa godt som før."

Da de tre Djævle havde nu snakket saadan sammen, reiste de ud af Kirken igjen, og Fattig-Per Kræmmer mærkede ikke mere til dem, men han havde jo ogsaa hørt nok. Om Morgenen kom Degnen og skulde ringe Solen op, og da laa det sølle Menneske der i Stolen og klagede sig saa inderlig og var i saadan Smærte. „Hvad gaar der af dig?" siger Degnen, „og hvi ligger du her?" — „Ja, han havde da faaet begge hans Øjne stukket ud." — — „Saa skal du jo til Doktor," mente Degnen. Men Fattig-Per Kræmmer sagde nej, „men vil du ikke lede mig ud til nordøst Hjørne af Kirken? Der skal være en Sten med Vand i, og vil du lede mig hen til den, skal du have Tak." Ja, det kunde han jo sagtens gjøre, og saa gik Degnen hjem. Fattig-Per Kræmmer toede sig i Vandet, og med det samme kunde han se lige saa godt som forhen. Saa tænkte han ved sig selv: „Nu vil jeg ikke længere være Kræmmer, men i det Sted vil jeg prøve min Lykke paa den Maade, som Djævlene anviste mig."

Saa rejser han hen til den Herregaard, hvor de mange Mennesker arbejdede paa at bygge den op. De var lige ved at opgive det hele, for ligesom de byggede op en hel Uge, var det splittet Løverdag Nat. Saa kommer han jo og forestiller, at han søger Arbejde. Nej, nu vilde de til at holde op med det, for saadan og saadan var det. Om der var da ingen Raad for det? „Nej, det troer jeg ikke," sagde Herremanden, „men véd du Raad, skal du faa en Belønning, og du kan til at begynde med være Opsynsmand over Arbejderne."

Ja, det vilde han godt, og da Torsdag Aften kom, gik han hen til det Træ, Djævelen talte om, og høvlede tre Spaan af det. Dem murede han selv ind, saa ingen saa det, først den ene og saa de andre, de tre Torsdag Aftener. Men nu var det jo først den ene. Da Løverdag Aften kom, mente jo Herremanden, det gik, som det plejede. Men nej, alt hvad der var muret, det stod nok saa pænt Søndag Morgen. Det var dog en underlig Ting, syntes baade Manden og Folkene, „det maa være et klogt Menneske, den Opsynsmand.“

Saadan blev han altsaa ved de tre Torsdag Aftener, og siden kunde Herremanden bygge, hvad det skulde være. Saa siger han: „Da du kunde udrette det, maa du være et klogt Menneske, og du maa vist kunne være min Brodersøn til Nytte ogsaa. Han har en Datter, som er skabet, og ingen Læge kan kurere det Udslæt. Han har kostet forfærdelig meget paa hende og er nu ved at blive fattig over det samme. Tror du ikke, du kunde kurere hende?“ — „Aa, det kunde vel ikke være umuligt,“ siger han. „Ja, dersom du kan det, saa skal jeg love dig en god Belønning for det.“

Saa tager han ogsaa derhen og ser lidt paa Sagerne, og dernæst kjøber han sig en aldeles hvid Springhest, og han passede nøje paa, at der ikke var et uægte Haar paa den. Den rider han saadan ud med og traver den dygtig, at det hvide Skum drattede af den til alle Sider, da han atter kom tilbage i Gaarden. Saa havde han jo et Fad til Rede og strøg det Skum, der sad imellem Laarene, deri. Dernæst begjærede han at komme ind til Pigen, men hun skulde være helt afklædt, og nu vaskede han hende jo over hendes hele Krop og alt Skabet med Skum. Aldrig saa snart det var sket, saa var hun ganske ren. Saa kom Forældrene ind, og der blev en stor Glæde; de takkede ham, og Pigen takkede ham, og saa sagde hun: „Den Karl vil jeg have til Mand!“ Ja, det kunde Forældrene ikke sige noget imod, og saa blev de gifte.

Der boede han nu i nogle Aar, men saa træffer det en Dag, at den rige Per Kræmmer han kommer der ind og spørger, om han maa have Lov til at handle med Folkene. Jo,

det maatte han godt, og saa sælger han jo et og andet til dem. Det var saadan ved Middagstid, og der kommer en Indbydelse ud til ham, at han skal være saa god at komme ind og spise med Herskabet. Han undsaa sig jo noget ved at komme ind imellem saa fine Folk, da han nu ikke var belavet paa det, men han kommer da ind.

Som de nu sidder og spiser og snakker om Handelen, siger den unge Herremand: „Har du ikke kjendt én, der hed Fattig-Per Kræmmer.“ — „Jo, men han er død for mange Aar siden.“ — „Hvant en Død fik han da?“ Ja det var snart alt det, han holdt af at sige det. „Vi blev jo enige om, at jeg skulde stikke hans Øjne ud, for det han skyldte mig nogle Penge, og han holdt endda saa stærkt paa Sandhed og Ærlighed. Jeg lagde ham saa ind i Kirken, og der er han vel sagt omkommen.“ — „Kan du ikke se paa mig, om du kjender mig?“ siger den ny Herremand. Han ser og ser. „Det kan da umulig være Fattig-Per Kræmmer.“ — „Jo, det er netop mig selv.“ — „Hvordan er du da kommen til al den Rigdom?“ — „Aa, den kom jeg til der inde i Kirken, netop for det du havde stukket mine Øjne ud.“ — „Vil du da ikke stikke begge mine Øjne ud og saa lægge mig ind paa den samme Plads, at jeg ogsaa kan komme til saadan Velstand?“ — „Jo, det kan jeg gjærne, hvis der kan ske dig nogen Tjeneste ved det.“ Saa følger han med ham til Kirkestetten, og der stikker han begge hans Øine ud og bærer ham saa ind paa det selve samme Sted. „Det kan træffe, du bliver rigere end jeg,“ sagde Fattig-Per Kræmmer, i det han lagde ham.

En bitte Krumme efter springer Døren op, og de tre Djævle farer lige op for Alteret. Saa begynder de at klage dem og græde til hverandre og er da saa elendige. Endelig kommer de til Snak, og den ene spørger den anden ud om, hvad den er sorgfuld over. „Ja, saadan er det,“ siger den ene, „der kan heller ingen Ting blive tiet nogen Steder. Jeg fortalte jer den sidste Aften, vi var samlede her, hvordan de skulde faa den Herregaard muret op, og det var der ingen, der vidste eller kunde vide, men se, om de ikke har faaet det at vide,

Spaanene blev muret ind lige knap efter tre Torsdag Aftener, og saa kunde jeg ikke gjøre Fortræd der længere. Der maa jo en af jer have fortalt det et Sted." Nej, aa nej, det var der ikke Tanker om. „Og det er lige saadan med mig," siger den anden. „Den Pige, som jeg snakkede sidst om, havde jeg gjort skabet, og hun kunde ikke komme sig paa andre Maader, end som jeg sagde jer, og det var der ingen, der vidste; men se, om det kom ikke ud, da jeg havde fortalt jer det. Det varede ikke saa farlig længe, inden Raadet blev fulgt, og Pigen blev rask. Hun kunde aldrig have kommet sig, og nu kan jeg ikke gjøre det mere, ja, det er ogsaa forskrækkeligt." Saa begynder den tredje: „Det er lige saa galt med mig. Jeg havde glædet mig til at faa den rige Per Kræmmer, for det han havde vundet Sejr over Fattig-Per Kræmmer. Men hvad sker! Dagen efter, at vi havde været samlede, fik han atter hans Syn og kom til Velstand og Storhed, saa Sandheden endda kom til Kræfter igjen. Det havde jeg ikke troet, og jeg har ikke kunnet faa Per Kræmmers Sjæl endnu. Ja, det er rent elendigt. Men naar ingen af os har fortalt det, saa maa der jo være én, der ligger og lytter efter os her inde. Lad os nu se, inden vi snakker videre, om der er ingen, der ligger og lytter i Aften." Ja, det var de enige med ham i, og de fesenterer og finder omsider Rige-Per Kræmmer der i den nederste Stol Saa bliver de jo gale, og de tager ham og splitter ham ad og strenter Tarmene rundt om paa Kirkestolene. Den tredje Djævel kjendte ham godt, og han blev saa glad og raabte: „Nu har jeg faaet mit Bytte!"

Om Søndagen, Folk kom i Kirke og saa det forfærdelige Syn, blev de saa ræddе, at de i lange Tider næsten ikke turde komme i Kirken. Fattig-Per Kræmmer blev ved at sidde paa Herregaarden og havde det godt, og saa er den Historie ikke længere.

Niels Kristian Jensen, Fredbjærg.

---

19. Rejsen til Klør-Hans.

Der var to Møllerfolk, der boede i en Vandmølle et Sted, og Konen var højfrugtsommelig og skulde en Aften til at gjøre Barsel. Manden stod jo i Møllen og passede Kværnen, men i mellem Stunder rendte han ind for at se til Konen. Lige med ét stoppede Værket og vilde slet ikke i Gang igjen, og det var, ligesom han skulde have Hænder paa hans Barn. Han maa saa give Jordemoderen det og galoppere derned. Først eftersér han Værket der inde, nej, der var ingen Ting i Vejen, og saa gaar han udenfor. Da staar der en Kasse i Vandrenden, saa Vandet kunde ikke komme ned for den, og det havde altsaa stoppet Hjulet i at gaa. Han tager Kassen op og gaar ind i Møllen igjen. Da han nu kommer ind med den, vil han have set efter, hvad der er i den, og Jordemoderen brækker den op. Den var godt tætnet, og der laa en bitte dejlig Dreng deri og var helt levende. „Det var et sælsomt Spil," siger Jordemoderen. Konen havde faaet en Dreng, og nu havde Mølleren ogsaa. Hun tager Barnet og lægger det til Brystet, og det tog Patten ligesom det andet.

Da der nu ingen kom og mældte sig om Barnet, blev de to opbraget som Brødre. Den Dag de blev konfirmerede og var komne fra Kirke, kom der en Spaakjælling og spaaede den Dreng, der var bleven funden, at der skulde komme stor Lykke over ham. „Det kan a ikke vide," siger Mølleren. Jo, han skulde blive Konge i Frankrig, og det skulde nok komme til at sæde.

En Dag Kongen i Frankrig var ude paa Jagt med hans Jagtselskab, gik han og var helt melankolsk, for han var nylig bleven Enkemand. Saa kommer de ud i Kanten af Skoven, og der ser de Møllen, og der uden for gaar to Drenge, og deres Fader gaar ved dem. Kongen hilste: „Er det dine Børn?" — „Ja saa mænd for saa vidt," sagde Mølleren. „Ja, hvad mener du, siden du siger: for saa vidt?" Saa fortæller han om, hvordan Barnet er kommet sejlende til dem, og om Spaakonen. Det lytter Kongen noget til. „Ja, saadanne Spaadomme sæ-

der heller ikke," siger Mølleren. „Dethen kan nok komme til at sæde," siger Kongen, „for jeg er netop Kongen af Frankrig. Nu skal jeg skrive et Brev, som han skal gaa til Slottet med, og deri staar, at de skal antage ham som Prins og gifte ham med min Datter, saa du kan da forstaa, at det nok kan komme til at passe med den Spaadom." Mølleren kunde knap asse ham, men han kunde jo heller ikke godt sætte sig imod, hvad Kongen sagde, og han kom saa te'n med det Brev, Kongen havde skrevet.

Han gaar altsaa hen ad Vejen, og det var varmt i Vejret, saa da han kommer ind i Skoven, sætter han sig ved Vejkanten og bliver aankel (ɔ: søvnig). Da han nu er falden i Søvn, kommer der to til ham, den ene var Skriver for Kongen, og den anden var Mundskjænk, men begge var vist af deres Tjeneste for en Forseelse. Nu ligger han der med Brevet i hans Haand, og de kjender strags det kongelige Segl. „Hvad mon det er for et Brev?" siger de, og saa brækker de Brevet og læser det. Saa stod der, at de skulde lade Overbringeren heraf hænge, saa snart han kom med Brevet, for saadan var der spaaet ham af en Spaakone, at han skulde giftes med Kongens Datter og blive Konge i Frankrig. „Det er dog elendigt," siger de, „han véd ikke andet, end han rejser hen til stor Glæde, og saa rejser han til hans Død." — „Det kan vi let forandre," siger Skriveren, „nu skriver vi, at han skal giftes med Datteren." Saa skriver han det altsaa om og forsegler det som andre kongelige Breve. Saa vaagner Drengen og ser deher fremmede Personer. De fortæller ham, at de havde forandret Brevet, og han skulde have været hængt, men nu vilde han nok blive Konge. Saa naar det skete, skulde han se at være dem til Tjeneste. Han giver dem da en Drikkeskilling og rejser.

Da han kommer til Slottet, leverer han Brevet, og Prinsessen kommer og tager ham i Øjesyn. Han stod hende svært an, og der blev saa stilt an til Brylluppet. Da Kongen kom hjem, var alt til Side, og de kom begge og tog imod ham. Men Kongen blev saa hvid som en kalket Væg, og han kommer ind og kalder ad Prinsessen, han vilde tale et Par Ord med

hende. „I har ikke efterkommet, hvad der stod i mit Brev,“ siger han. Jo, og hun kommer med Brevet, der kunde han selv se hans egen Skrift og Segl. Saa var der jo ikke noget at sige til det; men han gik jo og var meget misfornøjet over det.

En Dag siger Prinsen til ham, at han vist maatte være syg. Nej, men han bar paa en Sorg. Saa opfordrer han ham til at fortælle ham det, han vilde hjælpe, om han kunde. Saa fortalte Kongen, at der var bleven plantet en Rose paa hans Kones Grav, og den var gaaet ud, og nu vilde der ingen gro der. Om han kunde nu ikke rejse til Klør-Hans paa Dragensbjærg? han var den eneste, der kunde sige Raad til det. Ja, da vilde han med Fornøjelse rejse til ham.

Men Klør-Hans var ikke saadan for enhver at komme til, for ingen af dem, der kom til ham, kom nogen Sinde tilbage.

Han giver sig strags paa Rejsen og spørger sig stadig for om Vejen til Dragensbjærg. Først kom han igjennem England, og der spurgte de ham om, hvad han vilde til Dragensbjærg efter. Ja, han vilde tale med Klør-Hans. „Ham kommer du aldrig levende fra,“ siger de. „Jo, det skal a nok.“ — „Ja, skal det træffe, saa vil vi gjærne have Bud med.“ Deres Vand var giftigt over det hele, og saa skulde han se at faa at vide, hvordan det havde sig. Ja, han skulde nok huske det.

Saa kom han gjennem Spanien, og der spørger han lige saadan ud om Vejen til Dragensbjærg. „Det er jo en Troldmand, der boer,“ siger de, „ham kommer du aldrig levende fra.“ Jo, det kom han nok. Saa vilde de gjærne have Bud med ham. I Kongens Have var der et Træ, og paa den ene Side havde det Guldblade, og paa den anden Side Sølvblade, saa skulde han saa at vide, hvad Grunden var til det.

Saa rejser han videre og kommer omsider til Dragensbjærg. Der kom han først til en Skildvagt, der spurgte ham, hvor han skulde hen. Ja, han vilde tale med Klør-Hans. Han var ikke til Stede lige i Tiden, siger Skildvagten, „og du kommer heller aldrig i Snak med ham, for han sluger strags alt Kristenblod.“ Ja, han vilde da prøve det. „Dersom du virkelig kommer ham i Tale, vil du saa ikke spørge ham, hvor længe a skal staa her og være Skildvagt?“

Han kommer saa ind i Bjærget, og der gaar en gammel Kjælling inde. Han spørger, om Klør-Hans var hjemme. Nej, han var ikke. „Ja, for a vilde gjærne tale med ham." — „A vil raade dig til at komme ud, saa snart du kan, for naar han kommer hjem, saa sluger han dig, du er jo et kristent Menneske." Ja, han var, men han vilde nu blive, for han havde nogle Ærender, han skulde have forrettet til ham, og saa fortæller han hende, hvad det er. „Ja, saa kunde han ligge under hendes Seng i Nat, og hun skulde da se at faa det at vide af Klør-Hans. Hun stoppede ham nu under Sengen, da det blev Aften, og saa ud paa Natten kom Klør-Hans hjem.

„Huu! her lugter af Kristenblod!" brøler han. „Ja, der kom en bitte Fugl flyvende med et bitte Ben," siger hun, „a drev det nok ud med det samme, og saa troede a ikke, det kunde have stinket saadan." De kommer saa i Seng og er ved at sove. Da giver hun sig til at drømme og giver sig saadan ved det. „Hvad er der ved det med dig?" siger han. „Aa, a ligger og drømmer om dem i Frankrig." — „Hvad drømte du da?" siger han. „A drømte, at Kongen i Frankrig har en Rose, der er plantet paa hans Kones Grav, og den er gaaet ud, hvordan mon det kan være, at det er saadan gaaet til?" — „Han kan grave Rosen op, og saa vil han finde en Orm, der ligger ved Roden, naar han tager den væk, saa groer den nok."

Lidt efter er han igjen ved at sove. Saa drømmer hun atter og giver sig saadan. „Hvad er der nu ved det?" siger han. Ja, hun kunde ikke forstaa det, for nu drømte hun om dem i England. Deres Vand var saa giftigt over det hele, baade for Mennesker og Høveder, og det kunde hun da ikke forstaa, hvordan det var saadan. „Det kommer af," siger han, „at der er en Aa, der skjærer sig ind i Landet, og hvor den løber ind, der ligger en giftig Slange, og den gjør Vandet giftigt. Naar de tager den op, saa bliver Vandet frisk nok."

Saa falder de lidt hen i Ro igjen, men hun begynder atter at give sig. „Hvad drømmer du nu om?" siger han helt ærgerlig. „Nu drømte a om dem i Spanien. Der staar et Træ i Kongens Have, og det bærer Guldblade paa den ene Side

og Sølvblade paa den anden; hvordan mon det kan være?" — „Det kommer af, at der er to svære Kasser gravet ned der neden under Træet, og i den ene er der Guldpenge, og i den anden Sølvpenge. Naar de graver dem op, saa skal Bladene nok blive ligedan."

Han falder atter i Søvn, og saa bliver hun igjen noget urolig og vrimper ved sig. „Er det nu galt igjen," siger han saadan halvt i Søvne, „det er da en forbandet Drømmen. Hvad drømte du nu?" Ja, det var om Skildvagten; hun drømte, at han vilde gjærne vide, hvor længe han skulde staa der. „Han skal staa der, til han kan svinge hans Sværd tre Gange over en Mand og sige: Staa der i Kløv-Hanses Navn! saa kan han gaa, hvor han vil."

Nu blev der Ro, og det stod hen til Dag, da rejser Kløv-Hans sig og gaar op paa Bjærget. Der ser han, at der ligger et Skib noget ude i Havet. Saa forbyder han Skibet at rejse videre, og derefter gaar han igjen. Prinsen var imidlertid kommen op, og han giver Kjællingen en Drikkeskilling, for det hun havde hjulpet ham og givet ham Lov til at ligge under hendes Seng; nu havde han jo der ligget og hørt alt, hvad Kløv-Hans havde sagt, og vidste Besked om alle hans Ærender.

Saa rejser han af og kommer ud til Skildvagten. Da han er kommen godt omkring ved ham, siger Skildvagten: „Naa, fik du saa at vide, hvor længe a skal staa her og holde Vagt?" — „Ja, a gjorde, du skal staa saa længe, indtil der kommer en Mand, som du kan svinge dit Sværd tre Gange over, idet du siger: Staa der i Kløv-Hanses Navn! saa kan du gaa, hvorhen du vil." — „Det skulde du have sagt mig, inden du kom omkring," siger han, „saa skulde du have faaet Lov til at blive staaende." — „Ja, det kunde a nok tænke," siger Prinsen.

Saa kommer han ned til Skibet, og de skal til at sejle, men de kunde ingen Steder komme. Saa havde de en Nordmand til Styrmand, og han siger, at det kunde være, de kunde hitte et Raad. Saa vendte han Skibet, saa Agterenden kom til fremme, og nu kunde de sejle. De blev saadan ved at sejle, med Agterenden frem ad, til de kom udenfor Kløv-Hanses Grændser.

Saa kom de til Spanien, og der blev de taget godt imod. Kongen spørger ham, om han kunde saa sige dem noget Raad for det Træ. Ja, han siger dem Besked om Kasserne, og saa fik de Træet gravet op og finder ogsaa to Kister, den ene med Sølvpenge og den anden med Guldpenge. Derefter planter de Træet igjen. Til Belønning for det gav de ham et Skib med Folk og gode Sager og en stor Del Penge til, og saa rejser han videre med det.

Saa kom han til England, og der blev han ogsaa svært modtagen. De spurgte ham jo strags, om han havde saa faaet et Raad for dether giftige Vand, og han fortæller da om Slangen, der sad og forgiftede det. Han hjalp dem at finde den og faa den taget bort, og saa blev Vandet godt. Kongen der gav ham 10 Skibe og 10 Millioner i Penge, for det var saa uendelig en Velgjerning, han havde gjort dem, og saa rejser han hjem til Frankrig.

Kongen var saa godt tilpas, mens han var henne, men da han nu saa ham igjen, saa blev han daarlig. „Har du saa været ved Klør-Hans?" siger han. Ja, han havde. „Fik du nogen Besked om, hvorfor Rosen er gaaet ud?" Ja, han fortalte om Ormen, der gnavede paa Roden, og saa fik de gravet ved Træet og fik Ormen taget væk. Rosen blev saa atter plantet, og nu groede den helt godt. „Hvor har du faaet de Skibe fra?" siger Kongen, „og alle de mange gode Sager og Penge?" „Dem har a faaet ved Klør-Hans, nu er det saa mange Aar siden der har været Kristenmennesker at besøge ham, og derfor har han foræret mig alle de Skibe og Penge." — „Ja, da vil a saa gjøre ham et Besøg til Foraaret," siger Kongen, „om Gud vil, og a lever." Det, mente Prinsen, kunde være godt nok.

Tiden gik, og Foraaret kom, Kongen gik nok og skrantede, men han holdt da Livet, og saa vilde han jo hen at besøge Klør-Hans; hans Svigersøn kunde jo give ham Besked om Vejen. Da han saa endelig kommer til Skildvagten og spørger, om Klør-Hans er hjemme, tager han lige Sværdet og svinger tre Gange over hans Hoved og siger: „Staa du der i Klør-Hanses Navn!" Saa stod Kongen og kunde ikke komme længere,

og den anden gik sin Vej. Han kom ikke tilbage til Riget, men Prinsen kunde godt forstaa, hvor han var, og saa hentede han hans Forældre op til sig, og der levede han saa godt tillige med Prinsessen. Hvis Kongen ikke er død nu i den senere Tid, staar han der og er Skildvagt for Klør-Hans endnu.

Anders Rasmussen, Lørslev.

---

20. Prinsessen hos Fugl Føniks.

Der var en Gang et Par gamle fattige Folk, som ikke havde uden én Søn. Manden gav sig ellers af med at lave Solde, men Fortjenesten var kun ringe; og saa var han slem til at svire, som saa mange andre. Naar han da havde faaet nogle Solde lavet og gik omkring for at sælge dem, saa kom han gjærne i slet Selskab og satte Pengene til, som han havde faaet ind. Saa var det en Dag, at Drengen sagde til Faderen: „Maa jeg nu gaa hen at sælge Solde for dig denne Gang? du drikker jo Pengene op og lader os sidde her hjemme og sulte."

Ja, det fik han Lov til, og saa drager han af med hans Bylt. Da kommer han snart ind i en stor Skov, og der var jo ingen Raad til at faa gjort Handel, for ingen Folk kom han til. Da han havde storket længe omkring, faldt hans Øjne paa et Træ, hvor der sad et stads Portræt af et Kvindemenneske oppe i Toppen. Det behagede ham saa fortræffelig, at han fik Lyst til det og forsøgte paa at klavre op efter det. Men da han var kommen saa næsten derop, faldt Billedet ned ved Siden af Soldene. Saa gaar han jo ned igjen, men idet han atter vil sætte Foden paa Jorden, flyver Portrættet paany til Vejrs. Som han nu staar der helt betuttet, kommer en Hest gaaende fuldt opsadlet og siger: „Vil du gjærne have det Skilderi, saa skal jeg hjælpe dig til Rette, men saa skal du ogsaa lystre mig, ellers faar du det ikke." Drengen siger ja, han skulde nok lyde den i et og alt, for han vilde gjærne have Billedet. Da kom det ogsaa ned til ham, og han tog det op.

„Nu kan du lægge Soldene fra dig, dem behøver du ikke mere, og saa sætte dig op at ride paa mig." Han gjør det,

og de kommer snart hen til et Kongeslot. „Her skal du gaa ind og faa Plads som Staldkarl, du skal ikke forlange andet til Løn end Foder til mig,“ siger Hesten.

Naa, han gaar og faar ogsaa Pladsen. Han skulde passe Kongens fire Heste, og saa havde han jo hans egen til den femte. Da han kom ud til den igjen for at fortælle den, hvordan det var gaaet, og trække den ind i Stalden, sagde den: „Har du nogle Penge?“ Nej, han havde ikke, for han havde ingen Solde faaet solgt. „Se saa i din Pung.“ Da var den fuld af Penge. Drengen kunde ikke begribe, hvor de var komne fra. „Gaa hen og kjøb dig noget Papir, og saa skal du sætte dig hen og tegne Billeder paa det, en hel Mængde.“ — „Ja, men det kan jeg ikke, jeg har aldrig lært at tegne.“ — „Det gjør ikke noget, om ogsaa det bliver det arrigste Snavs. Du kan vel tegne noget, der skal forestille Ravne og Krager, eller i alt Fald Kragetæer.“ Ja, det kunde han da, dem havde han set saa tit, og saa satte han sig ned og tegnede rask væk, og da han havde faaet det hæjret ud, var det saa pænt, som ingen Portrætmaler kunde gjøre det pænere, hvert Billede var blevet til et kjønt Portræt. Det, der havde hængt oppe i Træet, det stillede han i Vinduet i hans Kammer.

Saa træffer det, at den kongelige Adjutant kommer gaaende forbi Vinduerne. Der ser han Portrættet og han kunde strags se, at det forestillede Prinsessen, der var bleven henne for segs Aar siden, mens hun endnu var et Barn. Han gaaer jo ind og mælder det til Kongen, og enhver kan nok forstaa, hvordan han blev til Sinds, da han fik den Efterretning. Naar Drengen havde Portrættet af hans Datter, maatte han ogsaa vide, hvor hun selv var, og der bliver sendt Bud efter ham. Om han havde Portrættet af Prinsessen? Det vidste han ikke; for han havde saa mange Portrætter. Saa skulde han gaa ned og hente dem. Han kom saa ogsaa med saa mange, som han kunde bære, og det var ogsaa kjønne Portrætter. Kongen ledte mellem dem og fandt saa ogsaa Billedet af hans Datter. „Her er det,“ siger han, „og nu maa du sige mig, hvor min Datter er.“ Nej, det vidste han ikke noget af. „Ja, du skal skaffe

hende, ellers maa du miste dit Liv." Det var ren Besked, og han gaar saa ned til Hesten og beklager sig jammerlig. Hesten trøster ham og siger: „Du skal gaa op til Kongen og forlange et tremastet Skib, for du skal ud at sejle, naar du skal ud at hente hende. Det Skib skal rundtenom være besat med 3 Alen Jærnpigge saa spidse som Synaale, og det skal være fuldt udrustet med Fødevarer, og saa skal du desuden forlange fegs Tønder Hvede og fegs Tønder Hestekjød." Det gjør nu Drengen, og Skibet bliver udrustet. Da han var færdig til at sejle af, sagde Hesten til ham: „Tag nu Saddel og Grime af mig, saa bliver jeg til en Hund og kan følge med dig, ellers kommer du nok ikke godt fra den Rejse."

De kommer saa ud paa Skibet, og Drengen letter Anker, og de sejler. Det tog en farlig Fart, og han begyndte at komme i Tanker om, at det var galt, han saadan var ene paa Skibet. Kongen havde været nysgjerrig efter at faa at vide, hvor han sejlede hen, og havde ladet en Slup sejle bag efter ham, men den kunde ikke følge med Skibet, og saa maatte den vende tilbage igjen. Naa, han bliver ved at sejle, indtil han kom ud for et Kongeslot,. og der lagde han ind til for at spørge om Vej. De spurgte om, hvor han vilde hen. Ja, han vilde til Fugl Foniks. Det havde Hesten jo sagt til ham. Nej, de vidste ingen Vej, men de vilde gjærne have Bud med til Fuglen. De havde et Pæretræ, som ikke havde baaret Pærer i de sidste tyve Aar, om han ikke vilde spørge dem om Raad for det? Jo, det vilde han godt, og han haabede da ogsaa nok at komme dertil og tilbage igjen. Saa træder han atter ud paa hans Skib og sejlede videre frem. En Tid efter kommer han ud for et andet Kongeslot, og der lægger han til Land og spørger om Vej til Fugl Foniks. Nej, de vidste ikke det mindste af, hvor den boede, men de vilde gjærne have Bud med til ham. De havde nemlig en Prinsesse, som havde været borte i tre Aar, og de vilde jo gjærne have Spørgsmaal paa hende, om han ikke vilde fritte Fugl Foniks ud derom. Jo, det skulde han nok, og han skulde ogsaa nok komme tilbage og sige dem Besked. Saa sejler han videre.

Endelig siger Hunden, at han skal gaa op i Masten og se sig om. Da ser han en Ø langt henne, og han ser noget, der vrimler omkring oppe paa den. Men hvad det var, kunde han endnu ikke blive klog paa. Da han fortæller Hunden, hvad det er, han har set, siger den, at det er to Slanger, der slaas af Sult. „Nu skal du have de segs Tønder Ogsekjød til Rede og kyle op til dem, lige idet vi sejler forbi." Det gjør han, og de fatter strags Tønderne og faar fat i Kjødet. Da de nu var blevne mætte, raabte de efter ham: „Tak skal du have. Naar du kommer tilbage og trænger til vor Hjælp, saa kom du kun til os, saa skal vi nok hjælpe dig. Men hvor vil du ellers hen?" — „Jeg vil den Vej ad Fugl Føniks." — „Ja, den Vej kjender vi ikke, vi har aldrig hørt tale om den Fugl." Saa sejlede han videre paa Lykke og Fromme. Endelig siger Hunden igjen: „Kravl op i Masten og se, om du kan ikke se noget." Jo nu kunde han se noget, der flagrede. Da var det to Svaner, der sloges af Sult henne paa en Ø. „Det er godt, der skal du hen, og naar vi kommer der lige ud for, skal du tage de seks Tønder Hvede og kyle op til dem." Det gjør han, og Svanerne faar strags fat i Tønderne, hugger Hul paa dem og æder hvad de kan af Hveden. Saa raaber de: „Kommer du til at trænge til vor Hjælp, saa kom herom ad!" Naa, han sejlede videre, og nu var han ikke langt fra det Sted, hvor Fugl Føniks boede. Da han atter havde sejlet et Par Dage, saa kastede han Anker og gik i Land. Hunden havde jo sagt ham Besked om, hvordan han havde at forholde sig. Først kom han til en Sø eller Fjord, eller hvad det var, og den skulde han over. Der stod en gammel Mand ved Søkanten og havde den Bestilling at færge Folk over. „Kan du færge mig over?" sagde Drengen. Ja, Manden tog og færgede ham over. „Hvor vil du hen?" sagde han. „Jeg vil til Fugl Føniks." — „Aa, vil du saa ikke faa at vide af ham, hvor længe jeg skal staa her og færge over? nu har jeg staaet her i fyrretyve Aar." — „Jo, det skal jeg nok, og naar jeg kommer tilbage, skal du faa Besked."

Nu rejste han op til Fugl Føniks's Slot. Da han kom

der og bankede paa, var der ingen andre hjemme end en ung Tøs, men det var ikke den Prinsesse, han ledte efter, for hende kjendte han jo fra Billedet. Hun fortalte ham dog, at hun var Prinsesse. Saa fortalte han jo, hvad han rejste efter, og „aa Gud naade dig," sagde hun, „naar Fugl Føniks kommer hjem, saa splitter han dig ad." Ja, her var gode Raad dyre, for Hunden havde han ikke med, den var bleven liggende ude paa Skibet. Men saa fik den unge Prinsesse ham til at krybe ind under Sengen. Lige efter kom Fugl Føniks flyvende. Han snuste, og han pustede: „For jeg kan lugte Kristenblod!" — „Det er ikke andet end en Fugl, der kom flyvende her over, og den tabte et Ben. Saa tog jeg det og smed det ind i Ilden, saa det brændte. Det kan du lugte." — „Ja det er ret, saadan maa det være, for jeg kan lugte Kristenblod." Nu havde Drengen jo sagt Pigen Besked om, hvad Ærender han havde, og saa kommer Fugl Føniks og Prinsessen til Sengs. Som de nu ligger, plukker hun en Fjer af den. „Av, du plukker mig!" skreg han. „Huha, hvor jeg drømte," sagde hun. — „Hvad drømte du da?" — „Jeg drømte, at de henne paa et Kongeslot et Stykke herfra har et Pæretræ, som ikke har baaret Frugt i tyve Aar, og det vilde de gjærne vide, hvordan det kunde være." — „Det kommer paa, at der sidder en Skruptusse under Roden, og den tærer al Saften. Kommer den af Vejen, saa skal Træet nok komme til at bære."

Det laa Drengen under Sengen og hørte, og han gav jo nøje Agt. Der blev nu Ro en Tid, men saa begyndte hun knaphændig at drømme igjen, og hun plukkede atter en Fjer af. „Av, av, hvad er det for en Plukken!" skreg Fugl Føniks saadan halvt i Søvne, „hvad gaar der dog af dig?" — „Huha, jeg drømte, jeg drømte!" raabte hun og vred sig ynkelig. „Naa, hvad drømte du saa?" — „Jeg drømte, at der er blevet en Prinsesse henne for dem i et Slot et Stykke herfra, og de vilde gjærne vide, hvor hun er bleven af." — „Naa, hun hænger i et Guldslot oppe i Luften, og det hænger i Guldkjæder. Se, der er hun, nu véd du det."

Saa fik Drengen da ogsaa det at vide, og Fugl Føniks

faldt atter i Søvn. Da der havde været Ro en lille Tid, begyndte Prinsessen igjen at vrimpe ved sig og plukkede nok en Fjer af. „Aahaa!" brølte han, „hvad er det endda for en Plukken? kan vi ikke faa Ro en Gang." — „Ja, jeg drømmer jo saa forskrækkelig i Nat." — "Hvad drømmer du saa igjen?" — „Jeg drømte om den Færgemand, der staar her ude ved Søen. Han vilde gjærne vide, hvor længe han skal staa der og færge over. Nu har han staaet der i fyrretyve Aar." — „Det behøver ikke at vare længere, end til der kommer én igjen, for naar han saa siger: Nu kan du staa, saa kan jeg gaa, er han fri for den Bestilling. Men nu vil jeg ikke vide af mere Drømmen at sige." Hun var ogsaa godt fornøjet nu, og de sov rolig til Dag.

Om Morgenen rejste Fugl Føniks ud af Landet igjen, og da han var borte, tog Drengen og den unge Prinsesse alt det Guld og Sølv, der var, og som de kunde bære, og rejste af med det derned til Færgen, og saa færgede Manden dem over. Da det var nu gjort, spurgte han dem jo om, hvor længe han skulde staa der endnu og færge over. Ja, Drengen svarede jo, at han skulde staa, til der kom én og vilde færges over, og saa skulde han sige til ham: Nu kan du staa, saa kan jeg gaa. „Havde jeg vidst det før, saa skulde du have staaet." Ja, det var jo rigtigt nok, men nu var de ovre, og nu var det for sent. Saa kom de ned til Skibet med deres Sølv og Guld, og de sejlede af tilbage igjen.

Hunden sagde af og til: „Kryb op i Masten og se, om der er ingen Ting at opdage." Nej, der var ikke noget at se. Endelig siger han: „Nu kan jeg se en stor Drage, der sigter Skibet." — „Naa, der har vi den, saa har du her en Kjæp at tage i Haanden. Nu maa du passe nøje paa, at Dragen ikke kommer paa Skibet, det er jo det, den sigter efter, for det er Fugl Føniks, der vil ødelægge os. Men saa snart den kommer saa nær, at den kommer for Piggene, skal du give ham et Skrald af Kjæppen, saa han kan blive hængende." Ja, Drengen staar ogsaa og har et Øje paa hver Finger, og da Dragen nu kommer lige for ham, slaar han til ham, og saa er han

spiddet. „Skal jeg nu ikke smide ham over Bord?" siger han til Hunden. „Nej, tag den Tønde, der staaer, og hæng under ham, saa løber den fuld af Fedt, og naar du har faaet det, kan du smide ham ud." Han gjør jo efter Hundens Anvisning, og da han har faaet Fedtet, smider han ham ned, og han drukner, og saa er han færdig. „Nu skal du sejle hen til den Ø, hvor vi traf Svanerne." Ja, han sejler, og Hunden styrer. Han kommer der, og han siger til Svanerne, om de kunde ikke følge med ham. Jo, det kunde nok lade sig gjøre, og de kommer ud paa Skibet.

Lidt efter siger Hunden, om de kunde ikke flyve op i Luften og se efter, hvor det Slot var; det skulde hænge i Guldkjæder deroppe. Jo, de vilde nok gjøre et Forsøg, og de flyver op og kommer tilbage og siger: „Her er det!" Saa skulde Drengen holde Skibet lige neden under, og Svanerne skulde atter flyve op og saa flagre ind paa Slottet, hvor de da skulde se at komme ind mellem Muren og Prinsessen og faa hende skudt ned. Hun vilde saa falde lige ned i Skibet.

Det hele gik godt nok, som Planen var lagt, Prinsessen faldt ned, og saa havde de hende. Nu sejlede de videre og kom snart efter til det Slot, hvor de havde det ufrugtbare Pæretræ. Drengen kom ind at give Besked, og han befalede saa, at de skulde grave ned ved Træet og hugge Skruptussen løs. Da den saa blev kjørt væk, var der sytten Læs i den. Det hjalp, for nu groede der strags Pærer paa Træet.

Saa kom de atter til Sejlen med begge deres Prinsesser, og saa kom de til det Kongeslot, hvor Prinsessen var bleven henne for tre Aar siden. Drengen afleverede hende, og der blev jo en stor Glæde for hendes Forældre. Fugl Føniks havde stjaalet hende, og de vidste ikke, hvor hun var bleven af. Da Drengen havde faaet en god Belønning, rejste han videre og kom saa hjem til det første Kongeslot, fik den anden Prinsesse afleveret og kom i sin gamle Plads igjen som Staldkarl.

Men Prinsessen var aldrig fornøjet, og naar hun vankede omkring, vilde hun gjærne gaa forbi Stalden og kikke ind ad Døren og snakke lidt med Drengen. Det blev der Misun-

dere over, den Slags Folk er der altid nok af, og de gik jo saa og tudede Kongen allehaande i Øret. Han havde nu ogsaa lagt Mærke til, at hun aldrig var ret tilfreds. Saa spørger han hende om, hvad det er, hun er saa misfornøjet over. Ja, endelig kom det da, at det var det Slot oppe i Luften, hun længtes efter.

Saa blev der øjeblikkelig sendt Bud efter Drengen, og han skulde da skaffe det til Veje. Han sejlede saa ud med hans Skib og hans Hund og hans Svaner og styrede lige efter den Ø, hvor Slangerne var, som havde slaaedes af Sult. Der tog Svanerne fat paa Slangerne, som snoede sig om dem, og saa fløj det hele op til Slottet i Luften. Her snoede Slangerne sig op omkring Guldkjæderne og rev dem ned, og da Skibet holdt stille lige neden under, saa dumpede hele Slottet ned paa Skibet. Saa havde Drengen det, og nu sejlede han hjem igjen, afleverede det og kom i sin gamle Plads.

Nu var Prinsessen bleven bedre fornøjet, men hun gik endnu og vilde kikke ind ad Stalddøren til Drengen. Misunderne var saa atter paa Spil. De vidste aldrig, hvad ondt de vilde sige om Drengen, og han blev endelig dømt til at brændes. Der blev kjørt fyrretyve Favne Brænde sammen, og der skulde han smides i, naar det var kommen rigtig til at klinkbrænde.

Saa siger Hunden til ham, at han skulde tage den Tønde Fedt, han havde staaende, som var løben af Dragen, og stille den op i den store Dynge Brænde. Naar han saa var bleven smidt ind i Baalet, skulde han faa slaaet Hul for den, dernæst i en Fart trække af alle hans Klæder og saa trille sig i det Fedt. Det gik efter Bestemmelsen, og Hunden sprang ind bag efter ham. Han trimlede sig i Fedtet, der nu smæltede, og Hunden trillede sig bag efter, og de tumlede sig godt i det. Baalet brændte lystig, og da det var noget nedbrændt, sprang de ud igjen. Hunden var nu bleven til en kjøn ung Pige, og Drengen var bleven meget kjønnere, end han før var. Da Officererne, der skulde brænde dem, saa det, saa vilde de ogsaa ind i Ilden, men de fik dem jo ikke trillet i Fedtet af Fugl Føniks, og saa brændte de helt op. Derefter skulde Drengen giftes med

Prinsessen; men saa vilde Kongen rejse hen til Fugl Føniks, om han kunde ikke hjælpe ham, saa han kunde blive fri for den Dreng. Vi véd jo nok, at fattige Mennesker maa ikke faa en rig og fornem Pige. Saadan var det i gamle Dage, og saadan er det Tilfældet endnu. Men han kom ikke længere end til Færgemanden. Han siger: „Nu kan du staa, saa kan jeg gaa,“ og saa staar Kongen der og færger over den Dag i Dag er. Drengen blev gift med Prinsessen og fik Riget. Hun var bleven bortført, mens hun var saa lille, at hun ikke kunde huske, hvor hun var kommen fra. Hunden, der var bleven til en kjøn ung Pige, tog Prinsessen til Opvartningsdame.

Kjeld Rasmussen, Gudum.

---

21. Den forhegsede So.

En Dreng var ude at tjene og skulde ikke have uden fire Skilling i Løn. Da han havde udtjent, gav han sig paa Vejen hjem ad, og kom da om ved en Hvedebrødskone. „Hvad vil du give mig mest af for 4 Skilling?“ siger han. Hun siger: „Tvebakker! af dem kan du faa 16.“ — „Lad mig saa faa 16,“ siger han. Da han nu gaar videre frem, kommer han om ved et Byled. Der laa en So med 3 Grise, og de havde ingen Ben, de var nemlig forgjort af Troldtøj. Saa tykte Drengen, han vilde tage en halv Tvebak og smide til Soen, den laa og gryntede og gryntede. Men da den havde slugt den halve Tvebak, da fik den et halvt Ben. Saa tænkte han: „Kan du faa Ben af det, skal du ogsaa have et helt Ben,“ og saa smed han tre Tvebakker og saa den anden halve Tvebak til den. Nu fik hun fire Ben. „Giv ogsaa mine Grise Ben,“ siger hun. „Nej, om a vil, saa har a aldrig det mindste, for det a har tjent et helt Aar.“ — „Jo, gjør det, du skal ikke komme til at fortryde det.“ — „Ja, a er sulten,“ siger Drengen, „men i hvilket som,“ og saa smed han alle Tvebakkerne til dem, og de fik Ben og hoppede og sprang. Saa siger Soen: „Hør nu, min Dreng, gaa nu op paa Slottet og hør om Tjeneste, saa kan du blive

Staldbreng. Du bliver senere meget ophøjet. Men kommer du nogen Tid i Livsfare, saa behøver du blot at tænke paa Soen."

Han gik saa ogsaa op paa Slottet og fik Tjeneste, og efterhaanden blev han mere og mere ophøjet. Det kunde den gamle Staldmester ikke lide, han tænkte: „Den Dreng gaar mig vist opaa," og saa hitter han paa at gaa ind til Kongen og sige til ham, at den Dreng havde sagt, han kunde skaffe Dronningen tilbage. Hun var nemlig for flere Aar siden bleven taget væk af Troldtøj. Kongen sender da Bud efter ham og spørger ham, om han har sagt det. Nej, det havde han aldrig sagt. „Jo, vist har du sagt det, og du skal ogsaa skaffe hende." Saa var Drengen færdig.

Han gaar helt sørgmodig ud af Slottet og vil springe i en Mergelgrav der udenfor, for han vidste ingen Raad. Men saa kommer han i sidste Øjeblik til at tænke paa Soen, og strags staar hun ved ham. Kongen havde udlovet det halve Kongerige om ikke det hele for at skaffe Dronningen tilbage. „Du skal jo da forsøge det," siger Soen. „Nu beder du Kongen om at faa et godt stærkt Skib og dygtig Penge og Proviant, og saa tolv Tønder fersk Kjød. Derefter begiver du dig paa Rejsen. Hvor Skibet ikke kan sejle, der skal jeg nok bære det. Den Hegs, vi skal til, hun har nogle slemme Forvagter, Løver og Bjørne. Der skal du smide de tolv Tønder Kjød for dem, ellers kan vi ikke komme ind paa Slottet."

Det var nu saa meget rart. Han gik op til Kongen og forlangte, hvad han skulde have, og da han saa havde faaet det, begav han sig paa Rejsen.

Den Gang han kom paa Landet, hvor Hegsen var, sagde Soen til ham: „Sæt dig op at ride paa min Ryg, saa skal a vise dig Vejen." Kjødet havde de smidt til Løverne og Bjørnene, og saa kom de lykkelig og vel til Pladsen.

Saa forlanger han at faa Dronningen udleveret, og dertil svarer Heksen: „Ja, saa skal du lede hende op tre Gange."

Ja, han vidste jo ikke, hvor hun var. Men saa gav Soen ham Underretning om, hvordan han skulde bære sig ad med det. „Der er 12 Syjomfruer, hun ogsaa har taget, dem skal du gaa

op til og begjære den allermørkeste Silketraad, de har, og saa forlange en Sags og lade, som du vil klippe den over. Saa skal hun nok give sig til Kjende, for hun er i Traaden. Anden Gang ligger hun i et Halmstraa paa Kjeldevippen, og saa skal du trække Vand op; men pas paa, hun ikke falder ned, og saa skal du lade, som du vil skjære det over. Da skal hun ogsaa nok give sig til Kjende, for hun er i Halmstraaet. Tredje Gang gaar du til Bageren, og saa skal du kjøbe det allerførste Brød, der kommer af Ovnen, og saa skjære Skalken af, for der er hun i."

Altsaa gjør han, som Soen har sagt, og da han vil klippe Traaden over, raaber hun: „Hold, her er jeg!" Saa havde han fundet hende første Gang. Dernæst gaar han til Kjelden og vil skjære Halmstraaet over. „Her er jeg!" raaber hun. Tredje Gang gaar han til Bageren og finder hende i Brødet. Saa fik de hende udleveret.

Saa siger Drengen til Hegsen: „Dersom du nu ikke lader dine Troldkunster være, saa skal jeg lægge en Ring i din Tryne, saa du skal hverken rage eller snage i 14 Dage, og saa vil jeg desuden have de tolv Jomfruer fri, som du ogsaa har stjaalet." Det var ene Kongedøtre, hun havde taget, ligesom nu sidst Dronningen, og han fik dem ogsaa med sig.

Saa kom han nu hjem med Dronningen, og hvem der blev glad, det var Kongen. Nu kunde det ikke hjælpe, hvad den gamle Staldmester vilde bilde ham ind, for han troede det ikke, og saa blev han sat af fra Bestillingen. Nu maatte Drengen tage hvilken af Prinsesserne han vilde have, og saa skulde han have Kongeriget, det havde Kongen jo lovet ud.

Der blev da holdt et stort Bryllupsgilde. Soen var ogsaa med til Gilde. Der blev bredt Skarlagen fra det ene Kapel til det andet, og da kom hun med hendes beskidte Fødder og trampede paa det. Dronningen tykte ikke om det, men Drengen sagde: „Lad den gaa!" for den havde jo frelst ham. Bagefter sagde den til ham: „Følg med mig ud i Skoven og tag en Øgse og en Kniv med dig." De kommer saa derud. Saa siger hun igjen: „Hug nu Hovedet af mig og mine Grise." —

„Nej, det gjør a ikke, om a skal saa miste mit Liv.“ — „Jo, ellers hugge r a Hovedet af dig, og saa skal du tage Skindet af mig og vende Haarene ind ad og sætte det paa igjen.“ Han maatte til at gjøre det, og da det var gjort, saa blev hun til en Dronning, og Grisene blev til en Prins og en Prinsesse, for de var alle tre bleven forhegsede. Han kom saa tilbage til Slottet med dem, og de kunde ikke forstaa der, hvad det var for fine Damer, han kom med. Men saa viste det sig, at det var Dronningens Søster og hendes Børn. Nu blev der atter Glæde, og de kom med til Gildet. Der kom strags Bud til hendes Mand, at der og der kunde han hente hende, hvad han da ogsaa gjorde, og saa blev der ogsaa Glæde paa ham. A var til deres Gilde at vende Steg, men saa faldt Stegen i Asken for mig. Saa blev a ræd og rendte ind i en Kanon og satte mig. Den Gang skød de med Kanoner til Gilde. Men til alt Uheld skød de først med den Kanon, a var i, og skød mig lige op til Tippen af Norge, og der kom a op at flyve med en Flok Vildgjæs i en Tømmestræng. Men det Lag a gik til Skole, havde a en Pennekniv, og den skar a Tømmestrængene i Stykker med. Saa faldt a lige ned i Borum Bærmose, der kom a op at age med en Frø og en Mus i en bundløs Træsko, og de rendte med mig hertil, ellers havde a ikke været her at fortælle den Historie i Aften.

Kristen Nielsen Skrædder, Skaldemose, Bole.

---

22. Pullern.

Der var en Konge og en Dronning, de havde en Datter sammen. Hun var saa overlegen pæn og kløgtig. Saa dør Dronningen, og en Tid efter kommer Kongen i Tanker om, at han vil have hans Datter til Ægte. Det var hun vis paa var en stor Synd, og hun vilde jo ikke sige Ja til det, men han blev ved med hende. Saa gaar hun en Aften op paa hendes Moders Grav og roler, og da kommer Moderen op til hende. Hun fortalte hende det, ligesom det var, og tykte, at det var en stor Synd. „Ja, det kan heller ikke gaa an,“ siger Moderen.

Men hun skulde forlange af ham, at han skulde skaffe hende en Klædning som Solen, og saa en Klædning som Maanen, og en Fjerham, hun kunde have at flyve i, naar hun blev gammel. Kunde han skaffe det, vilde hun have ham. „Saa bliver han saa glad, naar du siger det, og han skaffer ogsaa alle tre Dele," siger Moderen, „men den Aften drikker han saa meget Vin, at han ikke ret kan sandse, og da skal du samle dine Sager og saa sætte dig i Fjerhammen og flyve din Vej, saa er du ham kvit, der er ikke andre Raad, og nu flyver du, hvorhen Lykken vil føre dig."

Hun gaar saa hjem, og Andendagen siger hun til Faderen, at hun vil have ham paa de Betingelser. Det bliver han glad ved, og han skaffer det. Nu skulde de altsaa have Bryllup, og Kongen er saa glad om Aftenen og drikker saa meget Vin. Da hun har faaet ham i Søvn, sætter hun sig i Fjerhammen og flyver hendes Vej. Hun flyver i to Nætter og to Dage, inden hun kommer til Husly. Saa slaar hun hendes Vinger ud paa Døren hos en gammel Kone, der boede tæt ved et Kongeslot. Konen kommer ud, og Prinsessen spørger hende, om hun ikke havde noget at give hende at spise, hun var saa sulten. Nej, hun havde ikke andet end sure Kaal og mullent Brød, for hun gik og arbejdede paa Kongeslottet om Dagen og var deres Slæb der. Ja, det kunde være det samme, naar hun blot fik noget. Hun tog saa Plads der ved Konen og var ved hende.

Da hun havde været der et Par Dage, spurgte hun den gamle, om hun ikke somme Tider kunde gaa derom paa Slottet og træde i hendes Plads. Jo, det kunde nok lade sig gjøre. Hun gaar derom og giver sig ud for den gamle hendes Datter og spørger, om hun maa gjøre Arbejdet for hende. Ja, de vilde jo hellere have en ung end en gammel, og saa kommer hun i noget af den gamles Klæder og faar et Par gamle sladbundede Træsko paa. De spurgte hende, hvad hun hed. Ja, hun hed Pulleru. Det paste godt, sagde de, for hun saa saa pulleret ud, og var i saadan nogle gamle Kalter.

Nu gik hun der i nogle Dage. Saa vilde Prinsen hen

at bejle ad en Prinsesse paa et Slot noget henne. Da han nu skulde lave sig til, spurgte Pulleru, om hun ikke maatte smøre hans Støvler og saa gaa ind til ham med dem. Jo, det kunde være morsomt nok at have Spil af hende, sagde Pigerne, naar hun kom rokkende ind til ham i hendes fladbundede Træsko. Saa kommer hun ogsaa ind, og Pigerne stod gjemt i en Krog og grinnede ad hende. Da hun flyede ham Støvlerne, gav han hende et Hæsk under Øret af den ene af dem. Da hun saa kommer tilbage til Kjøkkenet, spørger hun, om hun maatte ikke gaa hjem, hendes Moder var bleven saa syg. Ja, nu skulde hun vel hjem og have det slikket af sig, sagde de. Naaja, saa fik hun at have Lov.

Hun kommer saa hjem og siger til den gamle, om hun kunde ikke skaffe hende Karet og Kusk og Tjener, hun havde Penge nok fra Hjemmet at betale det for. Saa fik hun det og trak i den Klædning, hun havde med fra Hjemmet, og saa kjørte hun derhen, hvor Prinsen skulde bejle til den Prinsesse. Hun mødte lige saa tidlig som han, og da han stod af og kom ind og fik hende at se, blev han saa forelsket i hende, te han saa ikke efter andre end hende. De var jo inde at spise og drikke, og saa var hun færdig og vilde af Sted igjen. Han følger med hende ud og spørger om, hvad Landskab hun var fra. Ja, fra det Landskab, hvor de slog Piger under Øre med Støvle i Haand. Saa kjørte hun, men Prinsen bejlede ikke der, for nu vilde han finde den Frøken, han der havde set, og han ledte i alle Landkort efter det Landskab, men kunde ikke finde det eller faa det opspurgt.

En Tid efter kom han i Tanker om, at han vilde derhen til det Slot igjen og se, om han ikke kunde træffe hende endnu en Gang. Pulleru hun spørger saa Pigerne, om hun ikke maa bære Haandklæde ind til ham. Jo, de kunde nok have Lyst til at se det Spil. Hun kommer altsaa rokkende ind til ham med Haandklædet og flyede ham. Han gav hende et Hæsk under Øret med det, og Pigerne morede sig godt over det. Saa faar hun Lov til at gaa hjem, og hun faar den gamle Kone hen og være om en Karet. Saa klædte hun sig i den Klædning

som Maanen, og hun kommer til Kjøren og møder lige saa tidlig som han paa Slottet. Var det galt med ham før, saa blev det galere nu. Han var nær ved at ville have hende paa æ Knæ der inde. Da hun var færdig, var han ogsaa færdig. Han følger med hende ud og spørger, om hun vilde ikke vise ham den Ære og sige ham, hvad Landskab hun var fra. Jo, fra det Landskab, hvor de slog Piger under Øre med Haandklæde i Haand. Saa tog han en Guldring og kylte i hendes Skjød, og saa kjørte hun, og han tog ogsaa hjem.

Da han kommer hjem, er han helt syg, for nu var han kommen i Tanker om, hvad Landskab det var, hun var fra. Hans Moder skulde til at lave Suppe til ham, men de Staaend maatte ingen komme i Kjøkkenet. Der var ingen andre end den sølle Pulleru, der gik der, hende brød ingen sig om. Da Suppen var lavet til, og de var hældt op, listede hun sig til at putte Guldringen i Suppen, og saa spurgte hun om Forlov til at gaa hjem til hendes Moder. Der trækker hun i den Klædning som Solen og tog de gamle Pjalter uden over, og saa kom hun derind igjen.

Da Prinsen nu havde faaet Suppen ind, sad han og kjørte i dem, og der finder han Guldringen. Saa kalder han paa hans Moder og siger, at der havde været én i Kjøkkenet, mens Maden blev lavet til. Nej, der havde ingen andre været end den sølle Pulleru, og hende brød de dem jo ikke om. Naaja, hun skulde alligevel derind til ham. Pigerne var saa forgrinnede over, at hun skulde ind til Prinsen i Sengen, og hun kommer som sædvanlig soppende i hendes gamle sladbundede Træsko og Kalter. Saa gaar hun jo hen til Sengen, og han vil da tale med hende. Han tykte, hun saa saa pjaltet ud, siger han. Ja, hun havde ikke andet. Saa finder han et Hul, og der tykte han, det saa saa blankt ud af. Han vil nu rive i det, men hun siger: Nej, han maatte endeligmaal ikke rive hendes gamle Klæder i Stykker. Hun bad og tiggede, men han gav det alligevel en god Rift. Ja, nu vilde han op af Sengen, og saa trækker han hende af de gamle Kalter, hun skulde ikke være i det længere. Han tog hende saa ved Haand

og gik hen til Pigerne med hende. Nu skulde de jo tænke over, hvordan de havde været ved hende, for nu skulde hun herske over dem og være Dronning. Saa holdt de Bryllup, og den gamle Kone, hun havde været hos, fik siden hendes Ophold paa Slottet.

Mette Skræbder, Sundby.

Pullern udtales med Stødtone paa det sidste u.

---

23. Den lange Løgn.

Der var en Prinsesse, som ikke vilde have en Mand, naar det var sandt, alt det han sagde, men hun vilde blot have den, der kunde sige noget, som hun maatte tilstaa var Løgn. Saa er der én, der hører det, og han siger, at han skulde nok faa hende til at sige, det var Løgn i hans Hals. Han tog saa derhen, og hun kommer ud for at vise ham hendes Faders Ejendom. Hun vilde jo vide, hvor han var fra, men han svarte blot, at han var langt henne fra. Saa viste hun ham deres Stald. Ja, det var nogle elendige Huse, de havde her, sagde han. Nej, deres Huse der hjemme hos hans Forældres, de var dog noget højere. „Aahaa," siger hun, „hvor høje er de da?" — „Den Gang de var ved at lægte dem, da faldt der et Spigerbor fra en af Tømrerne, og saa kom der en Fugl og byggede Rede ved den og lagde Æg og rugede Unger ud, inden Boret kom til Jorden." Ja, det kunde jo gjærne være sandt, sagde Prinsessen. „Det er da ogsaa nogle elendig stakkede Huse, I har her," siger han. „Aahaa, er jeres længere?" siger hun. „Ja, det kan nok være. Vort Kohus er saa langt, at naar en Ko, der staar ved den ene Ende, bliver ovsen, og vi trækker den til Tyren, der staar ved den anden Ende, saa faar den Kalv, inden den kommer til sin Plads igjen." Ja, det kunde ogsaa være sandt, sagde hun. „Vore Køer er ogsaa saa umaadelig høje." — „Hvordan bærer I jer da ad med at malke dem?" siger hun. „Vi trækker dem ned i en dyb Dal, og saa sidder vi paa Landet og malker ned i den Dal." — „Hvordan bærer I jer saa ad med Mælken?" — „Vi kryster Ost af den. Men jeres Ost er og-

saa elendig smaa. Nej, naar vi laver Ost, saa binder vi Løbe om Gjæssene deres Fødder, og saa lader vi dem sejle omkring i Mælken og løbe den. Naar vi saa skal til at samle Osten, saa skyller vi det sammen i store Dynger, og saa lader vi vore Bæster ælte det sammen. En Gang tog vi Hul paa vor Stakensost, og da fandt vi vort Følhors deri, og det havde folet, og det var saa meget et dejligt Føl." Ja, det kunde ogsaa være sandt, sagde hun. „En Gang skulde vi ud ad Skoven at hugge Brænde, mig og min Moder, men hendes Ryg var ikke stærk nok til at bære Brændet, og saa hug a hende en god Egeryg, saa kunde hun bære alt det, det skulde være." Ja, det kunde ogsaa være sandt. „En Gang samlede vi saa meget Træ sammen, te a kravlede op i Himmelen paa det, og der sad to oppe og snoede Sime. Saa vilde a ned igjen, og saa fik a noget Sime af dem. Men det var ikke langt nok, og saa hoppede a ned i en Ræverumpe. Der var Barn til Kirke." Ja, det kunde ogsaa være sandt, sagde Prinsessen. „Baade din Fader og min Fader var Faddere, men min Fader var mere Karl end din, for min Fader gik aabenhoved, men din gik med Paryk paa. Véd du, hvorfor han gik med den?" Nej. „For det hans Hoved var skurvet." — „Det er Løgn i din Hals, min Faders Hoved har aldrig været skurvet." Saa fik han Prinsessen.

Den Historie har de gamle kaldt den lange Løgn.

Mette Marie Jensdatter, Sundby.

24. Tahier-tahaer.

I England var der en Prinsesse, som var saa overmaade kjøn. Hun havde hverken Fader eller Moder, men derimod en gammel Bedstemoder, og da denne var ræd for, at nogen skulde komme til at se for meget til hende, saa lukkede hun hende inde i et Taarn, og derfra kunde hun jo ikke komme ud til enhver Tid. Det Værelse, hun var i, var grumme højt oppe i Taarnet, og saa havde hun jo hendes Kammerjomfru ved sig. Der gik nu saadant Ry om denher kjønne Prinsesse, og der kom mange og vilde se hende, men de kunde ikke faa Lov til det for den gamle.

Saa kom der en Prins fra Spanien en Gang, og han vilde da gjøre, hvad han kunde, for at faa hende at se og i Tale. Han logerede sig ind i en stor Gjæstgivergaard lige overfor Slottet, og i den var et Vindue, som vendte ud til det Vindue paa Slottet, hvor Prinsessen havde sit Kammer inden for, og han havde det nu saadan, at han hver Dag kunde se der over i det mindste. Da de havde set paa hinanden i nogne Tider, begyndte de at gjøre Tegn til hinanden, og kunde da forstaa, at de godt kunde lide hverandre. Han studerer nu saadan paa, hvordan han skulde komme den Gade over. Endelig finder han paa at faa sig Vinger lavet, og til sidst faar han dem proberet. Han gjør Tegn til hende, at hun skal lukke hendes Vindue op paa en Tid, da der ingen er paa Gaden, og saa flyver han derover. Det gik ham ogsaa godt nok, og han kommer ind til hende. De faar saa aftalt, at hun skal se at flygte fra den gamle og saa følge med ham. Men saa mærker den gamle Uraad, og der var ogsaa nok til at fortælle det for hende. Hun spekulerer saa paa, hvordan hun skal faa dether forpurret. En Dag faar hun Prinsessen ud af Værelset, og faar det imens saa kunstig lavet med Naale og Syle i Vindueskarmen, at naar han kom flyvende, saa skulde han der blive siddende. Men hun fik det hele dækket saadan til, at Prinsessen intet mærkede. Da han nu kommer, som han plejer, og sætter sig i Vindueskarmen, gjør det jo saa smærtelig ondt, og der

dripper 9 Dripper Blod af ham. Han troede jo, det var hende, der havde stilt dether an, og han bliver saa vred, at han flyver lige tilbage igjen. Om Andendagen rejste han hjem til Spanien, og hun saa ham ikke mere.

Saa gaar der jo en Tid, og Prinsessen hun sørger i det uendelige og kan ikke forstaa, hvad der er ved det. Endelig opdager hun, at der er Blod i Vinduet, og de fordægtige Naale og Syle, og Blodet samler hun op og gjemmer. Saa studerer hun hver Dag paa, hvordan hun skal komme hen, hvor Prinsen er fra. Hun faar Kammerjomfruen forsnakket til at hjælpe sig, og de faar alle hendes Sager gjort i Penge og rejser af. Kammerjomfruen har kjøbt hende en Dragt, som skal passe til en gammel fattig Kone, og saa vandrer hun da en Aftenstund ud af Byen som en anden simpel Sælgekone og har hele hendes Ejendom med, som hun har gjort i ene smaa Guldmønter. Dem kaldte hun Regnepenge. Aldrig saa snart hun kom til Folk, som hun skulde have Tjeneste af, enten Mad eller Drikke, saa stilte hun sig an, som hun var taabelig, og kaldte sig Tahier-tahaer, og for hvad de gav hende, vilde hun give dem en Regnepenge eller to. Dem vilde de gjærne have, for de kunde se, det var af den gode Slags. Endelig kommer hun da til Spanien, og der træffer hun en fattig Kone, som hun saa gjærne vilde bytte Klæder med, og hun vilde give en Haandfuld Regnepenge i Bytte. Saa blev hun klædt i spansk Dragt og spørger sig frem, giver en Haandfuld Regnepenge en Gang imellem og kommer endelig til Slottet. Da hører hun, at Prinsen er meget syg og ligger for Døden. Han havde søgt alle Læger, og ingen kunde kurere ham.

Det var netop Sct.-Hansaften, og da ligger der tre slemme Dyr udenfor Porten: en Bjørn, en Ulv og en Løve. Den ene af dem siger til den anden: „Hvem der vidste det, a véd, de kunde nemt komme forbi os, for de skal blot kylle Forklædet af en ren og skjær Mø til os, saa kan de gaa.“ Dernæst siger den anden: „Ja, det er ingen Ting, men den rene og skjære Mø kan trække en Kjæp ud fra den flade Sten, som ligger her udenfor Porten, og banke tre Gange paa den paa Stenen, saa

kan hun faa alt, hvad hun ønsker sig." Den tredje — det var Bjørnen — tog nu Ordet og sagde: Ja, vidste de ikke bedre, saa var det ikke noget at tale om, men han vidste noget. Kongen laa for Døden og kunde ikke komme sig, inden han fik de 9 Dripper Blod igjen, som han havde tabt i Vindueskarmen henne ved Prinsessen i England, og det skulde gaa saadan til, at han skulde have Aalesuppe tre Torsdage i Rad, og saa skulde der tre Dripper i hver Portion, saa skulde han nok blive rask.

Da Prinsessen hørte det, blev hun jo glad, og hun tog hendes Forklæde og smed til Dyrene, og kom saa lykkelig og vel forbi dem. Hun prøvede saa at rykke i Kjæppen, og den kunde hun ogsaa tage. Det var hun jo glad over. Da det gryede ad Dag, gik hun ind paa Slottet, og hun gik hen og ind ad den bageste Dør, hun kunde finde, stillede sig an, som hun var taabelig, og sagde: „A hedder Tahier-tahaer og vilde saa gjærne have Plads her paa Slottet. A kan bære Aske ud og gnide Gaffeltøj og saadant noget. I kan have megen Fornøjelse af mig og saadan." Saa tykte de ogsaa, det kunde være sandt nok, hende kunde de ret have deres Løjer med, og saa blev hun fæst der og skulde da gjøre alt det grove Arbejde.

Hun gik nu og snakkede godt op med dem, og de kunde ret godt lide hende. Til sidst gjorde hun sig kjendt med Kongens Kok. Saa siger hun til ham: „Tahier-tahaer kan godt lave Mad," og hun vilde da saa gjærne lave Mad til Kongen en Torsdag og vilde godt give ham en Haandsfuld Regnepenge for det. Han ser paa hendes Regnepenge, og dem yndte han godt nok. Nu havde han vel hørt, hvor simpel hun var, men vovede sig dog ved det, og hun gik ud til hendes Sten og bankede paa den og faar de Aal, hun vil have. Saa gaar hun ind igjen og laver Suppe til. De 9 Bloddripper havde hun ved sig bestandig, og saa kom hun 3 Dripper i den Dag. Kokken smagte paa Maden og sagde, at han kunde ikke lave den bedre. Saa bærer Prinsessen Suppen ind, og Kongen blev saa tilfreds med det Maaltid Mad, at det var svært, det var længe siden han havde faaet noget, der smagte ham bedre. Fra den Dag af blev Kongen raskere, og der var saadan Glæde paa Slottet, te det var svært.

Næste Torsdag gik det lige saadan. Kokken fik en god Haandfuld Regnepenge igjen, og tredje Torsdag med, og Kongen kom sig for hver Gang mere, og var nu helt kommen sig.

Det første han saa tænkte paa, det var, at han vilde i Kirke. Saa vilde de jo alle sammen i Kirke, og Tahier-tahaer var saa skjed af, at hun kunde ikke komme med. Men hun skulde jo blive hjemme og lave Mad, for da de nu havde mærket, at hun kunde det saa godt som nogen, vilde de andre gjærne være fri den Dag. Da Kongen nu skulde til at lave sig til, gav hun Kongens Tjener en Haandfuld Regnepenge, om hun maatte saa faa Lov til at bære hans Vandtøj og hans Haandklæde og hans Redekam op. Tjeneren kunde nok bruge Pengene, og saa gik hun, kom ind til Kongen og sagde: „Her kommer Tahier-tahaer og vil give Hans Majestæt hans Vandtøj og Haandklæde og Redekam." De havde jo fortalt ham, hvem der var der: „det er en halvtaabelig én, der hedder Tahier-tahaer, og har været her i længere Tid," saa han vidste nok af hende at sige.

Da de andre saa var dragne af, vilde Tahier-tahaer heller ikke være hjemme, og hun ud til Stenen og pisker ud af den Karet med fire Heste for og Kusk og Tjener og en Prinsessedragt med Silkestrømper og Silkestøvler. Dernæst kjører hun til Kirken og gjør saadan Opsigt, da hun kommer ind. Kongen bliver ogsaa opmærksom paa denher fine Prinsesse, der kommer op i Kirken, og sender en Lakaj ned og skulde spørge om, hvorfra den fremmede Prinsesse var, og skulde dernæst byde hende til Taffels. Men Lakajen fik hende ikke ved Snak, da hun i det samme traadte ind i Kareten, som holdt uden for, og hun sagde blot, at han skulde hilse Hans Majestæt, hun var fra Haandklædeland. Det gik jo akkurat lige saadan de næste to Søndage, og hver Gang hun kom hjem til Slottet, fik hun Sagerne banket i Stenen igjen, og de andre fortalte hende om, hvordan Herligheð der havde været i Kirken i Dag. Anden Søndag sagde hun til Tjeneren, at hun var fra Redekamsland, og tredje Søndag, at hun var fra Vandkandeland.

Kongen var meget opsat paa at faa Hold i hende, da

hun nu ikke vilde møde ved Taffelet, saa han der kunde faa talt med hende, og saa befalede han tredje Søndagen, at de skulde omringe hende. Men de kunde ikke gjøre det anderledes, end at hun tabte hendes ene Støvle, idet hun sprang ind i Kareten. Den snuppede de i og fik saa til Kongen. Nu blev jo Enden af det, at Kongen kunde ingen Opdagelse faa paa, hvem hun var. Da han nu ikke vidste andre Raad, lod han udgaa, at den, der kunde passe den Støvle, den vilde han ægte og have. De kom saa baade fra det ene Land og det andet Land og skulde passe den Støvle, og til sidst kom de fra hans eget Land, men ingen kunde passe den. Omsider skulde de allesammen ind, der var paa Slottet, da ingen andre kunde. Alle Kvindfolk kom ind saa nær som Tahier-tahaer, men heller ingen af dem kunde. Saa siger Kongen, at det var da sært, om ingen kunde. Om der nu ikke var flere? Nej, der var kun den halvtossede Tahier-tahaer, men hende vilde Kongen da ikke have til at passe Støvlen. Jo, havde alle de andre prøvet, saa skulde hun ogsaa, saa havde han da gjort, hvad han kunde. For han begynder jo at tænke over det med dether Redekamland, Haandklædeland og Vandkandeland, hun var fra. Naa, saa kom der Bud efter Tahier-tahaer, og hun kom ind i hendes gamle Sjoveklæder. „Naa, skal Tahier-tahaer ogsaa passe Støvlen, Deres Majestæt?" sagde hun og saa helt fjollet ud. Ja, hun skulde. Hun løb lige hen og snappede Silkestrømpen paa til den Fod, og aldrig saa snart hun strækkede Foden ud, saa var den paa og sad, som den var syet til hende og ingen andre. Kongen blev saa forbavset, at det var svært. Hun smuttede nu ud og kom i den Dragt, hun var i, den Gang han havde seet hende i England. Saa kom hun ind igjen, og det kom til en Forklaring, for Kongen kunde nok se nu, hvem hun var, og han kunde skjønne, at hun havde døjet til visse lige saa meget som han, for at de kunde komme tilsammen, og saa blev de gift, og hun blev Dronning.

Marie Vind, Hornum.

---

25. Den syge Prins.

En Mand og en Kone havde dem et grumme pænt Pigebarn. Men saa døer Konen, og Manden bliver gift igjen, og nu blev Stifdatteren altid skudt ud, for den nye Kone fik sig ogsaa en Datter. En Dag skulde der være saadan Stads i Kirken, for der skulde være et stort Bryllup, og saa skulde deres egen Datter jo til Kirken og se det, men Stifdatteren skulde som sædvanlig blive hjemme, og hun stod og mogede i Askegraven, da der kommer én i en Fjerham og sætter sig uden til Vinduet og banker paa. Hun lukker op for ham, og han spørger hende saa, hvi hun vilde ikke til Kirke. „Nej, min Moder og Søster er i Kirke, og saa kan a ikke være henne, og tillige med saa har a ikke noget at komme i.“ — „Ja, vil du til Kirke,“ siger han, „saa skal du nok faa noget at komme i,“ og saa med det samme ligger der en hel Paaklædning til hende, og det var det dejligste Tøj, én kunde se for sine Øjne. „Nu skal du tage til Kirke,“ siger han, „og saa skal du sætte dig i Stolen uden for baade din Moder og Søster, og du skal passe at være hjemme igjen, inden de kommer. Det passede hun ogsaa godt nok paa. Alle Folk glemte at se efter Bryllupsstadsen, da hun kom, og ingen havde Øjnene fra hende, ilav hun var i Kirke, men hun kom tidlig nok hjem og stod i Askegraven, da de andre kom tilbage. De kom ind, og hun bad dem velkommen hjem. Saa fortalte de hende, hvilken Stads der havde været i Kirken i Dag, og hvordan en dejlig Jomfru der havde været der. Ja, det sagde hun ikke noget videre til.

Nu havde hun jo hendes Kammer for sig selv der hjemme at ligge i om Natten, og da hun saa var kommen i Seng, fløj den samme Person i Fjerhammen paa Vinduet, og hun lukkede op for ham. Han spurgte om, hvordan det var gaaet hende i Kirken, og de havde saa deres Snak. Da han atter rejste af, gav han hende en Guldring til et Kjendetegn.

Søndagen efter skulde der være nok saa stor Stads, og Moderen og hendes egen Datter vilde jo med at se paa det igjen, men Stifdatteren skulde jo blive hjemme. Som hun nu

stod og mogede i Askegraven, kom han i Fjerhammen flyvende til Vinduet, og hun lukkede op for ham. Han vilde have hende til Kirke med og gav hende en helt forgyldt Klædning, hun skulde tage paa. Men hun skulde jo vide at sætte sig i Stolen uden for hendes Moder og Søster, og saa skulde hun passe at være hjemme før dem og staa i hendes daglige Gjerning, for at de ingen Ting skulde mærke. Den Dag gjorde hun endnu meget mere Opsigt end sidste Søndag, men hun passede sit og var hjemme i god Tid. Da de kom hjem, fortalte de jo op om Stadsen, de havde set, men de begyndte lige godt at tvivle paa, at hun vidste noget om det, og saa aftalte Moder og Datter med hinanden, at den Aften skulde begge Døtrene ligge i Kammeret ved hverandre, for muligvis kunde hendes egen Datter da faa noget at høre. Hun lod, som hun sov haardt, og mærkede saa, han kom flyvende imod Vinduet, og Søsteren lukkede op og fik ham ind til sig en lidt. De gjorde nu Aftale om, at han skulde komme tredje Aften igjen, og saa fløj han sin Vej. Nu havde altsaa Søsteren hørt nok, og fortalte Moderen det hele, men lod jo som ingen Ting.

Tredje Søndag vilde de, hun skulde til Kirke, for hvis den stads Jomfru skulde komme, saa skulde hun da ogsaa have hende at se. Men Tingen var egentlig den, at de vilde have hende af Vejen for at faa Vinduet i hendes Kammer beslaaet med Pigge. Saa havde de jo ikke Tid til at tage med hende til Kirke. Den Søndag var det Sidstprœken, og hun kom ikke hjem, inden det var mørkt. Saa kom hun ind og i hendes Seng, og da kom han igjen flyvende imod Vinduet. Hun lukkede op som sædvanlig, men da han saa skulde ind, splittede han sig rent ad paa alle de Pigge, der sad. Saa bad han Farvel til hende og sagde, at han kunde aldrig komme sig mere. Hun gav sig til at græde og bad ham da meget undskylde det. Men hun vidste jo ikke, at de Pigge var der, for den Anstalt maatte hendes Moder og Søster have faaet gjort, mens hun var til Kirke. Ja, han sagde igjen, te han skulde skynde sig og af Sted, og hun blev ved at jamre sig og spurgte ham om, hvor han var fra. Ja, han var fra **Bundbjærg Slot**, men hun maatte ikke tænke paa at komme til ham, for det var hur'

tusende Mile borte, og hvis han nogen Sinde kom sig, vilde han love, at han skulde komme igjen. Dermed rejste hun af.

Hun rejste én Dag, og hun rejste en anden, og kommer endelig ud i en Skov, hvor hun træffer paa en gammel Kjælling. Hun beder Godaften og spørger, om hun kan ikke laane hende Hus. Jo, og hun gav hende nogle Frugter og Rødder at æde, for hun havde ikke andet. Saa spørger Pigen, om hun ikke vidste, hvor Bundbjærg Slot var. Den gamle Kone svarede: „Nu er a saa gammel som a er, men aldrig har a hørt sige af Bundbjærg Slot, og heller aldrig har a set kristent Blod her inde før i Aften.“ Den gamle Kone hed Søster Maane, og næste Morgen viste hun hende paa Vej til Søster Frost, og saa vilde hun laane hende hendes langhælet Sko og hendes Heldtrappe, og hun gav hende noget Frugt med til Søster Frost. Nu var det jo godt, hun havde Skoene og Heldtrappen, og da hun saa endelig kom der, skulde hun jo hilse fra Søster Maane, her kom hun med en Børren Frugt til hende, og saa vilde hun bede hende sige sig Besked om, hvor Bundbjærg Slot var. „Nu er a saa gammel som a er, men aldrig har a hørt sige af Bundbjærg Slot, og heller aldrig har a set kristent Blod her inde før i Aften.“ Saa spørger Pigen, om hun kan faa Husly Natten over. Ja, det kunde hun nok, og Konen gav hende et Korn at spise. Saa om Morgenen, hun skulde te'en, bad Konen hende hilse Søster Sol fra hende og Søster Maane, te hun maatte endelig lade Bundbjærg Sol skinne op, hvis hun kunde.

Dermed rejste Pigen af og kom dertil. Hun bad Godaften og skulde da hilse Søster Sol fra Søster Frost og Søster Maane, om hun kunde ikke lade skinne op saadan, te de kunde sige hende, hvor Bundbjærg Slot var. Ja, saa lod hun ogsaa Solen skinne saadan, te de kunde snart ikke være der for ene Varme. Men saa kommer der i det samme en Karl og en Pige gaaende med et Kar Vand, og de siger til hverandre: Nu havde de aldrig set saadan Varme og Sol. „Her skal I lige se, hvordan Teglstenene de glitrer henne paa Bundbjærg Slot, saadan har vi aldrig set, de har glitret før.“ Det staar Pigen og hø-

rer. „Aa, hvor er Bundbjærg Slot, hvor er Bundbjærg Slot?“ flyver hun til og siger. „Ja, det er der henne, og nu skal du gaa lige hen ad Vejen. Men du skal gaa midt ad den, for ellers falder du i. Saa kommer du lige der til.“

Hun rejste saa af og kom godt nok til Slottet. Saa spørger hun, om de trængte ikke til en Tjenestepige. Det kunde godt være, sagde de andre Piger, for Prinsen laa saa daarlig, én kunde ikke gjøre andet end passe ham op.

Saa kom der Bud op til Prinsen, te nu kunde han faa en Tjenestepige, for der var kommen en bitte Pige og havde bøjen sig til; om han vilde have den? Ja, de maatte godt stede hende, kom Buddet tilbage, de kunde jo godt have Brug for hende.

Saa om Morgenen efter skulde der være saadan Stads i Kirken, te det var svært, og Pigerne vilde da gjærne hen og se paa det. Hun giver dem ogsaa Lov, for hun sagde, hun skulde nok udrette det, der skulde gjøres i den Tid. Der var tre Doktorer henne at se til Prinsen, før de gik i Kirke, og de troede næppe, Prinsen kunde leve, til de kom igjen, saa daarlig var han.

Naa, saa tager de til Kirke hveren, men Pigen gaar hen og tager noget af det Blod, hun havde i hendes Flaske, og kommer i en lille Potte til noget andet Sager. I det samme ringer Prinsen, og hun springer op til ham og spørger, om han vil ikke have noget at spise. Nej, han havde ikke spist i saa lang en Tid — a kan nu slet ikke huske, hvor længe. Ja, hun havde her lidt til ham, som han endelig fik at have, og saa kom hun det paa en Kop og gav ham det i en Sølvske. Saa vilde han endda prøve det, og han smagte paa det, og det bekom ham godt. Nu listede hun jo ved, til han fik det i sig.

Hun gaar igjen og laver noget mere til. Saa ringer han atter, og hun springer op til ham og falder paa Knæ og spørger, hvad Herren befalede. Om han kunde ikke faa en bitte Krumme mere af det samme Mad, han før fik? Nu kunde han endda begynde at lette sig i Sengebaandet. Hun giver ham saa nok en Portion. Han spiste det altsammen og strabte Ding-

sen lige saa rent af, den, hun gav ham det i. Sagen var jo, det var hans Blod, han restede, og da han nu fik det, saa kom han sig. Hun maatte til at lave en bitte Portion til, og han ringede igjen, og hun kom op med det og listede ved. Alt som han spiste, kunde han lette sig i Sengen.

Saa var Prækenen raa ude, og Doktorerne kom igjen ind til ham. Han fortalte jo om denher bitte Pige, og om hvordan han havde spist i Dag, det var det eneste, han havde faaet i sig i saa langen en Tid. Ja, det var jo godt, men det kunde de ikke forstaa.

Prinsen kom sig nu Dag for Dag. Det første han tykte han kunde komme op, saa ser han til hans Fjerham. Saa siger hans Søstre, som var ved ham der paa Slottet: „Gud bevares, du vil da vel ikke hen at splittes ad igjen." Men de kunde ikke styre ham, hans Søstre og dem allesammen, han vilde af Sted. Nu vil han til at i hans Fjerham, og han gjør sig færdig til Rejsen. Idet han vil til at i Hammen, saa siger han, at hvis han ikke kom tilbage igjen, saa skulde denher bitte Pige ude i Kjøkkenet arve ham og have det, han havde, for det var hendes Skyld, at han var kommen saa vidt, ellers havde han nu været død.

Da de nu kunde høre, det var rigtig hans Alvor, saa faar den bitte Pige det ogsaa at høre, hvad han har bestemt, og da han nu beder Farvel til dem allesammen og til den bitte Pige ogsaa, saa havde hun Ringen i Haanden ved sig, som han havde givet hende, og den faar han fat i, da han giver hende Haand. Han ser til den og kjender den strags. Ja, nu kunde de godt sætte Fjerhammen væk, for nu havde han det, han vilde have. Saa bliver deres Bryllup bestemt med det samme, og hun bliver jo ved ham, og de bliver gift.

Juliane Marie Povlsdatter, Bogslev.

---

26. Den blaa Stud.

Der var en Kone, som havde en bitte Søn, og saa blev hun meget syg. Han sidder ved Siden af Sengen og siger:

„Aa, Moder, a er saa bange, du skal dø fra mig.“ — „Ja, min Dreng, a er ogsaa ræd for det; a kan ikke gjøre andet for dig end raade dig til at holde dig til din Fader og bede ham give dig den blaa Stud.“ Saa døde Moderen knap efter, og Drengen gik hen til Faderen og bad ham om Studen, og han fik den ogsaa. Kort efter giftede Faderen sig igjen, og med den nye Kone fik han tre Pigebørn.

Nu var Moderen og Pigerne saa slemme ved denher lille Dreng, som de snart kunde være, de var rede til at øde ham. Han fik sure Valle og muggent Brød at spise, og en daarlig Forplejning i det hele, og saa skulde han jo hver Dag ud i Marken med Høvderne. En Dag kommer han hen til Studen og siger: „Aa, a er saa sulten.“ — „Hvad vil du have?“ siger Studen. Ja, han vilde da gjærne have Finbrød og andre gode Sager. Saa bredte Studen op for ham, og han tog godt for sig af Retterne. Saadan gik det nu hver Dag, og Drengen levede godt. Han blev federe én Dag efter en anden, og det lagde Moderen jo Mærke til. Saa vilde hun jo have undersøgt, hvordan dette forholdt sig.

Saa den næste Dag skulde den ungeste af Tøserne med ham ud i Marken, og det var han jo ikke svar glad ved. Da de havde været der lidt, sagde han: „Naar vi faar Høvderne til at gaa stille, saa er a altid vant til at faa en bitte Søvn.“ — „Kan det gaa an?“ siger hun. „Ja, det kan det godt.“ Nu havde han lært saa meget, at han kunde kaste Søvne paa Folk, og saa faldt hun knapan i Søvn. Saa gik han hen og snakkede til Studen, og den sparkede op for ham, og han spiste. Da Pigen vaagnede, havde hun jo ingen Ting set.

Saa kommer hun hjem om Aftenen, og Moderen spørger hende om, hvem der havde været ved ham. Ja, der var ingen kommen, sagde hun, og de havde faaet dem en bitte Søvn derude. Saa tænkte Moderen: „Ja, han har nok narret hende,“ og anden Dagen lod hun den næste Datter tage med. Han sagde til hende ligesom til den første: „A er altid vant til at faa en bitte Søvn, naar a kommer herud med Høvderne og faar dem til at gaa og græsse roligt. „Kan det gaa an?“

siger hun. „Jo, det kan sagtens gaa,“ og saa lagde de dem, og han kastede Søvne paa hende. Derefter gik han hen til Studen og klagede sig, han var sulten, og den bakkede op med Steg og Kage og gode Ting.

Ved Aftenstid drog de hjem, og Pigen havde jo ingen Ting set og ikke noget at fortælle Moderen. Saa skulde den tredje Datter med den tredje Dag. Men hun havde et Øje i den gale Ende, og det kunde hun ogsaa se med. Saa siger han jo som sædvanlig: „Naar vi faar Høvderne til at gaa stille, saa er vi vant til at faa os en bitte Søvn.“ — „Kan det gaa an?“ siger hun. „Ja, det kan det sagtens,“ sagde han, og saa kastede han Søvnebryn paa de to Øjne, men det tredje vidste han ikke af at sige, og det blev saa ved at vaage. Altsaa fik Pigen at se, hvordan han kom hen til Studen og blev beværtet. Da de kommer hjem, fortæller hun jo Moderen, hvordan det forholdt sig.

Nu gjorde Konen sig syg og laa saa daarlig. Manden havde ondt af hende og sagde: „Herre Gud, bitte Moer, er der ingen Ting, a kan hjælpe dig med?“ — „Jo, a vilde saa gjærne have et Stykke Kjød af den blaa Stud.“ — „Nej, det kan du ikke godt faa, for den har a givet Drengen, men a kan gjærne kjøbe et godt Stykke Kjød til dig.“ Nej, hun vilde have Studen slagtet og have Kjød af den og ingen andre, og hun klagede sig jo saa jammerlig. Saa gaar Manden ud til Drengen og siger det til ham. Han giver sig jo til at græde og fortæller hans Stud det. „Hvad skal a gjøre? min Moder vil have dig slagtet.“ — „Ja,“ siger Studen, „saa vil vi rende herfra, sæt dig nu op paa min Ryg.“ Saa kom Drengen op paa Ryggen af den, og den løb ud i Skoven.

„Nu kommer vi snart til et Træ, der bærer de pæneste største Æbler,“ siger den til ham, „dem maa du passe paa ikke at tage nogle af, for saa gaar det os galt.“ Det lovede han, og de rendte videre. Da de kom til Træet, var Æblerne saa kjønne, at han ikke kunde dy sig for at plukke et af dem, og saa plukkede han et til, og tilsidst havde han taget dem allesammen. Strags efter kom en anden Stud løbende og gav sig

til at stikkes med den blaa Stud. De stakkes længe, men endelig fik den blaa Stud Magten og stak den anden ihjel. Saa løb de videre. „Nu kommer vi snart til et andet Træ med dejlige Sølvæbler, og dem maa du ingen plukke af. Sidste Gang løb du mig ikke, og da var det nær gaaet mig galt, nu maa du endelig være standhaftig.“ Saa kom de til Træet, og det var de dejligste Sølvæbler, der hængte i det. Da han saa dem, kunde han ikke dy sig, men plukkede lige et eneste Æble. Studen løb videre, men lidt efter sagde den: „Se dig om, om du kan se noget!“ — „Ja, nu kommer der en bitte Stud efter os.“ — „Saa maa du ned af min Ryg, for den skal jeg til at stikkes med.“ De gav dem nu til at kjæmpes, og det kneb svært for den blaa Stud, men omsider fik den dog Magten og stak den anden Stud ihjel.

Saa kom de atter til Renden. „Nu kommer vi snart til et Træ, der bærer Guldæbler, vogt dig nu for at tage nogle af dem, nu tog du et Æble sidst, og gjør du det tiere, saa kan a ikke begaa mig.“ Ja, han lovede det, og han rider et lille Stød, da kommer de til Træet, og der hænger de yndigste Guldæbler i det. Han kunde ikke modstaa Fristelsen og plukkede et af dem og listede til sig. Saa kom Studen og sagde: „Nu skal vi af Sted igjen, sæt dig op paa mig.“ Saa rendte den videre alt det den kunde.

Lidt efter siger den: „Se dig om!“ — „Ja, nu kommer der en anden Stud efter os.“ — „Ja, saa maa du af, for nu skal a til at stikkes med den, og den stikker mig ihjel.“ De begyndte, og den anden Stud stak saa den blaa Stud ihjel.

Nu stod Drengen der ene i en vild Skov og græd, saa længe han kunde orke. Saa gav han sig til at løbe, og da han var kommen noget hen, saa han et bitte Watens Hus[1]), og i det var der en gammel Kjælling, der laante ham Hus. Han siger til hende, at han vilde gjærne hen og have sig en Tjeneste. „Herregud, bitte Faaer, da er du en bitte Karl til at have Tjeneste.“ Den gamle Kone levede blot af Bær og Nødder, og

[1]) ɔ: et lille bitte Hus; et lille Watens Barn ɔ: et lille nyfødt Barn.

hun gav ham nogle med. „Du har jo ingen Kræfter til at tjene, her er et Sværd, det kan du vel ikke tage.“ Nej, han kunde hverken løfte eller lette det, det var der nu aldrig Tale om. Ja, saa hængte der en Flaske paa Væggen, „den kommer du til at have en Dram af,“ og før han gik i Seng, gav hun ham atter en Dram og nogle flere Rødder. „Kan du nu lette noget ved det?“ Jo, han kunde da rokke ved det. Saa redte hun en Seng til ham, og han blev hos hende om Natten. Næste Morgen gav hun ham igjen en Dram og noget mere Frugt, og saa kunde han tage Sværdet som ingen Ting og svinge det. „Nu kan du tage Tjeneste,“ siger hun, for nu har du Kræfter.“ Saa følger hun med ham hen til en Fjord, han skulde over. Der stod en Kjælling, som satte Folk over Vandet der. „Nu skal du passe,“ sagde den gamle Kone, idet hun skiltes ved ham, „naar du er nær ovre, at vende Nakken til Vandet, for Kjællingen vil narre dig og kjøre dig i Havet, hvis du ser efter hende.“ Han takkede hende og gik derned og blev sat over.

Nu passede han jo godt paa at følge den gamle Kones Raad. Der kom noget flyvende bag efter ham fra Kjællingen, det skulde have været i hans Ansigt, og saa kunde han ikke have set med Øjnene længere, men da han vendte Nakken til, saa fløj det ind i hans Haar, og saa blev det helt forgyldet. Han gik nu videre og var straks ved et Slot. Der gik han ind og vilde have Tjeneste. De havde ondt af ham, for han var saadan en stads bitte Dreng, og han kunde da ikke udrette synderligt, mente de. Men Gartneren kunde nok bruge ham, han kunde nok gaa og pilre ved noget ude i Haven.

Der stod nogle pæne Træer lige uden til Prinsessens Vinduer, der krøb Drengen op og sad og redte hans Haar hver Morgen. Det glitrede jo stærkt, og hun kunde ikke begribe, hvad det var for en Dreng. Saa sagde hun til Gartneren, at han skulde sende Drengen op til hende med noget Frugt, for at hun kunde faa ham rigtig at se. Han gik nu stadig med en stor rød Lue, der naaede ham helt ned til Øjnene, og derfor kunde ingen nogen Sinde ellers faa hans Haar at se. Da

han nu kommer ind til Prinsessen, siger hun, at han skal tage hans Lue af. Nej, det kunde han ikke, for hans Hoved var ømt. Hun siger det anden Gang og staar og plukker i Luen. Nej, hun maatte endelig ikke komme til den, for han var skurvet. „Det passer ikke," siger hun, „det er nok noget andet, der er ved det med dig," og da hun saadan staar og piller ved ham, faar hun noget af Haaret at se, og det var jo helt forgyldt. Saa faar hun Lyst til ham og forlover sig med ham.

Nu kommer den sædvanlige Fortælling om Drengen med Guldhaaret, der ender med, at han bliver gift med Prinsessen.

Juliane Marie Povlsdatter, Bogslev.

---

27. Pisk-i-Aske.

Der var en Mand, som var gift anden Gang, og saa havde Konen en Stifdatter og hendes egen Datter. Stifdatteren skulde altid være hjemme og kunde aldrig faa Lov til at komme nogen Steder. Hun gik og var Slæb og blev derfor kaldt Pisk-i-Aske. Især var hun forknyt over, at hun aldrig kunde faa Lov til at komme til Kirke. Saa gaar hun en Aften op paa hendes Moders Grav og roler. Da kommer Moderen op og spørger hende om, hvad det er, hun fejler. Det fortæller hun. „Ja, nu skal du forlange paa Søndag at komme til Kirke, og det vil de nægte dig. Saa vil de komme en Skjæppe Ærter i Asken, og dem skal du samle af, imens de er i Kirke, men det skal du ikke bryde dig om, det skal nok gaa godt alligevel. Der vil komme en bitte hvid Due, og saa skal du sige til den: Bitte Due, bitte Due, pik ikke i din egen Kraase, men pik i min Skjæppe. Saa skal du gaa ud ad Stalden, naar Duen er færdig; der ligger en bred Sten, som er hvalt over et Hul, og den skal du lette. Der under er en Kasse med en Klædning som Maanen. Den Klædning skal du tage, og naar du kommer i den, gaar du udenfor Stalddøren og siger: Karm og Kjøresvend, kom nu! saa skal der komme en Karet med 6 Heste for og Kusk og Tjener, og den sætter du dig op i og siger: Lyst ifor og mørk ibag, og ingen ser, hvor a bliver af. An-

den Søndag skal du forlange igjen at komme til Kirke, men da vil hun give dig noget andet at bestille. Da hælder hun en Skjæppe Rug i Asken, og saa skal du samle den af. Da kommer Duen igjen ligesom den første Dag og hjælper dig, og saa skal du gaa ud til Stenen og i Kassen finde en Klædning, der er som Solen, og i det hele skal du ellers bære dig ad ligesom Dagen i Forvejen." Se, den Besked fik hun nu af hendes Moder.

Da Søndagen kom, siger hun jo, om hun ikke nok maatte komme til Kirke i Dag. Saa gaar Stifmoderen hen og henter en Skjæppe Ærter, som hun hælder ud i Asken, og siger saa: „Nu kan du samle dem op, saa tror a, du har nok at gjøre, ilav vi er i Kirke!" Da de andre var nu tagne te'n, kom den bitte Due flyvende, og den sagde hun til: „Bitte Due, bitte Due, pik ikke i din egen Kraase, men i min Skjæppe." Den gav sig strags ilav med Arbejdet, og det varede ikke uden en usfel bitte Krumme, inden Ærterne var samlet op hveren. Saa gik hun ud ad Stalden, gik hen til den brede Sten, lettede den og fandt Kassen, som stod neden under. I den fandt hun en Klædning som Maanen, og da hun havde iført sig den, sagde hun: „Karm og Kjøresvend, kom nu!" Det kom øjeblikkelig, og hun satte sig op og sagde: „Lyst ifor og mørk ibag, og ingen ser, hvor a bliver af." Saa varede det kun et Øjeblik, inden hun var ved Kirken. Hun var saa skjøn og gjorde saadan Opsigt, da hun traadte ind, at Prinsen søgte efter at komme saa nær til hende, som han kunde, og da hun gik af Kirken, vilde han gjærne have haft Snak med hende; men hun gik saa rask, at han ikke kunde naa hende, og da hun kom uden for Stetten, hvor Kareten holdt, skyndte hun sig at komme op og sagde saa: „Lyst ifor og mørk ibag, og ingen ser, hvor a bliver af." Da Halvsøsteren og Moderen kom hjem, var hun i sin gamle Stilling. De sagde: „Det var endda en kjøn én, der var i Kirke i Dag." — „Aa, a maa heller aldrig komme til Kirke," sagde hun og lod helt sørgmodig. „Aa, din Pisk-i-Aske, du var ogsaa en pæn én til at komme til Kirke," var det eneste Svar, hun fik.

Søndagen efter vilde de atter til Kirke. Hun tigger og beder om ogsaa at faa Lov til at komme af Sted. „Hvad siger

du, din elendige Pisk-i-Aske, ja, nu skal vi give dig noget at bestille imens." Dermed gaar Stifmoderen hen og henter en Skjæppe Rug og hælder i Asken. „Nu skal du samle alle de Kjærner op, til vi kommer tilbage." Saa rejste de af, og lidt efter kom Duen. Den pillede op, og da den var færdig, gik hun ud og lettede Stenen, fandt en Klædning, der var som Solen, og tog den paa. Dernæst befalede hun Kjøretøjet at komme, og saa rejste hun af. Idet hun nu træder ind i Kirken, faar Folk noget at se, for hvad hun ikke havde været skjøn første Gang, det var hun nu. Prinsen tænkte, om han kunde ikke træde hende saa nær, at han kunde faa at vide, hvor hun blev af, og han skyndte sig saa meget, da hun gik ud af Kirken, og kom hende saa nær, at han traj hendes ene Sko af. Men hun lod ham tage den. Da hun kom udenfor Kirkestetten, var hun henne med det samme, og han fik ikke mere ud af hende. Da de andre kom hjem, havde de rigtignok travlt med at fortælle: „Nej, i Dag var det endda meget skjønnere i Kirken, vi har aldrig set saa skjøn en Jomfru." — „Ja, I kan sagt, I faar saa meget at se, a maa aldrig komme til Kirke at se nogen Ting." Det brød de dem ikke om.

Saa lod Prinsen den Ordre gaa ud over Byen og det hele Land, at Pigerne skulde samles paa Slottet en bestemt Dag, og han havde en Guldsko, som de skulde passe. Hvem der kunde det, den skulde blive Dronning i Landet. Der kom ogsaa en Mængde Piger, ja, de kom hveren, der var i Landet, uden Stifdatteren. De passede og passede, men aldrig én kunde passe den. „Der maa være én tilbage," siger Prinsen. Nu var Moderen der med Stifdatteren, og hun maa da til at tage Ordet. De havde rigtig nok én hjemme, men det var saadan en elendig Pisk-i-Aske, der aldrig kom nogen Steder. Ja, hun skulde komme, sagde Prinsen, det skulde være viis Værk, og der kom jo Bud efter hende. Nu var hun saa forsigtig at komme i Solklædningen inden for det andet gamle Stads, for at Moderen ikke strags skulde se det. Hun kom saa og skulde ogsaa ind at passe Skoen. Jo, den var som støbt til hende. I det samme lettede

hun ved Dragten og lod ham se, hvad der var inden for. Saa kunde han forstaa, det var ikke Slump, at hun kunde passe den, det var hendes egen Sko, det var der intet Om ved. Saa blev hun Dronning, og de lever herlig og vel.

Mette Skrædder, Sundby.

27. Guldskoen.

En Enkemand havde tre Døtre. Han blev dødssyg, og da gik den ældste Datter ind for at sige ham Farvel. Da hun kom ud igjen, fortalte hun Søstrene, at hun skulde have den halve Gaard og det halve Gode. Saa gik den næstældste ind for at sige Farvel, og til hende sagde Faderen lige saadan. Da hun kom ud, sagde hun, at nu havde hun faaet den anden halve Gaard og det andet halve Gode, „og nu har vi faaet alting," sagde hun saa til den yngste, „nu er der ikke noget til dig." Ja, hun vilde lige godt ind at sige Faderen Farvel. Da hun kom ind, sagde han: „Det er sandt, dig har jeg rent glemt." — „Har du ogsaa givet den hvide Hund hen, der gaar ude i Skoven?" Nej, den havde han ikke givet hen, „men hvad vil du med den? du har vel nok i at forsørge dig selv." Jo, naar hun maatte faa den, var hun glad. Saa døde Faderen. De to ældste Piger bestilte ikke noget, de sad og strikkede og gik i By, og den yngste skulde gjøre alt Arbejdet hjemme. Hun skulde lave Mad og bære Tørv og Vand ind.

En Søndag vilde de to ældste til Kirke, og hun skulde da lave Onden, til de kom hjem. Da de var gaaede, kom den lille hvide Hund ind. „Hvad, skal Jomfruen ikke til Kirke i Dag?" — „Nej," siger hun, „jeg vilde nok, men jeg kan ikke, for jeg skal feje, og jeg skal bære Tørv ind, og jeg skal vaske Bordet og lave Onden til." — „Det er der ingen Fare ved," siger Hunden, „for jeg kan feje Gulvet med min Hale og vaske Bordet med min Tunge og røre i Gryden med mine Ben. Nu skal du bare gaa ned til Leddet i Skoven, og saa skal der holde en fin Karet med Kusk og Tjener, og i den skal der ligge pæne Klæder og nye Sko til dig." Saa gik hun ogsaa ned til Leddet, steg ind i Kareten og kjørte.

Da hun traadte ind i Kirken, saa alle paa hende, og Kongens Søn var ogsaa i Kirke, han saa hende ligesom de andre. Hun satte sig øverst i Stolene, men da Præsten var færdig med Prækenen, gik hun ud, saadan som Hunden havde undervist hende. Kongesønnen gik bag efter hende, men saa snart hun var uden for Diget, sagde hun: „Lyst ifor og mørk ibag, for at ingen skal se, hvor Skjønjomfru bliver af.“ Saa var hun væk, og saa stod Prinsen der helt lang i Ansigtet. Hun kjørte ind i Skoven til Leddet, trak af Klæderne, tog hendes egne paa og gik hjem.

Da Søstrene kom af Kirke, fortalte de om den skjønne Jomfru, der havde været i Kirke i Dag. Hun bad, om hun maatte ikke komme til Kirke næste Søndag. Jo, naar hun kunde faa syet og vasket og spundet og strøget, og de remsede op saa meget, som hun slet ikke kunde faa gjort.

Søndag kom, og de andre tog i Kirke, men hun maatte blive hjemme. Saa kom den lille hvide Hund igjen ind og sagde: „Hvad, skal Jomfruen ikke til Kirke i Dag?“ — „Jeg vilde nok, men jeg kan ikke.“ — „Jeg skal gjøre Arbejdet for dig, og nu kan du gaa ud til Leddet i Skoven.“ Hun gik, og den Dag var Beforbringen endnu villere. Hun havde Sølvspænder paa hendes Sko, og der var Sølvbeslag paa Kareten, og alt glinsede af Sølv. Det gik nu som Søndagen før, og Kongens Søn gik efter hende, men han fik lige lidt ud af det.

Tredje Søndag fik hun heller ikke Lov til at komme til Kirke. Saa kom den hvide Hund og fik hende af Sted. Da hun kom til Beforbringen ved Skovleddet, er det af Guld altsammen, og hendes Sko var Guldsko, og hendes Kjole var helt forgyldt. Hun kjørte saa til Kirken, og da hun kom ind, havde alle deres Øjne ved hende, og Kongens Søn hørte ikke meget efter Prækenen den Dag. Saa snart Præsten gik af Stolen, rejste hun af, men Prinsen var saa snært efter hende, at han traadte den ene Sko af hende. Hun blev dog ved ned til Beforbringen, sagde: „Lyst ifor og mørk ibag, for at ingen skal se, hvor Skjønjomfruen bliver af,“ og var saa væk med det samme.

Saa snart Søstrene kom hjem, havde de nok at fortælle.

„Nej, i Dag var det da saa meget skjønt, du skulde lige have set, hvordan en fin Jomfru der var i Kirken i Dag." — „Ja, jeg vilde jo saa gjærne have været der." — „Da kunde du ogsaa have kommet af Sted, vi gav dig jo Lov, naar du kunde faa dit Arbejde gjort, men du er en Pjokke, og det har du altid været."

Søstrene læste Aviserne, og deri blev nu kundgjort, at alle Piger fra 18 til 20 Aar skulde møde paa Slottet en bestemt Dag for at prøve en Sko, som Prinsen havde, og den, der kunde det, vilde han have til Kone. Søstrene var noget over 20 Aar, men de vilde lige godt med. Det lod de nu ikke den yngste Søster vide. Der var mange mødt, og Prinsen gik om med Skoen til hver enkelt. Men ingen kunde passe den. I det samme fløj nogle Krager over Slottet, og de sang: „De hugger djer Hæl og snipper djer Tæ'r, men hjemm' sidder den, som Guldtøflen bær." Prinsen lyttede og siger: „Hvad, hvad er dether?" De synger det igjen og tredje Gang. Saa siger han: om de vidste ikke af nogen mellem 18 og 20 Aar der hjemme? Saa maatte Søstrene til at fortælle. De skulde værsgod og hjem og sige til hende, at hun skulde møde paa Kongens Gaard.

Førend hun drog af Sted, gik hun ned til Leddet, og der holdt den Befordring, hun sidst havde brugt, og den samme Dragt; kun manglede der en Sko. Da hun saa kom i den fine Befordring, kjørte Prinsen ud og tog imod hende med Skoen i Haanden. Hun satte den paa den Fod, hvor Skoen manglede, og saa kunde han da se, hun var den rette. Han førte hende ind paa Slottet, og saa blev de gift med hinanden. Den lille hvide Hund kom op til dem at være, og saa havde de det godt.

Lærer Knude, Heldum.

---

28. De tre Bjærgheste og Dragerne.

Der var en Mand, der var ret velhavende og havde en stor Herregaard. Saa havde han og tre Sønner: Per, Povl

og Thomas, og da de var blevne fuldvogsne, vilde de ud at se dem om. Det tykte Faderen ogsaa godt om, og den, der saa gjorde den bedste Lykke, skulde arve Gaarden. De to var nogle grumme Karle, men Thomas var ikke saa kløgtig som dem. De fik hver sin Hest at ride paa, og saa rejste de af og kom til en Kro, hvor der gik tre Veje ud fra. Saa siger de til hinanden: „Nu er det bedst, vi kommer ind og tager en Afskedssnaps, saa kan hver tage sin Vej, og om et Aar mødes vi saa igjen."

Thomas rider noget hen ad sin Vej og tager saa tilbage, for de havde 14 Kartepiger i Kroen, og dem vilde han have noget Snak med. Han blev der i lang Tid og satte Pengene til. Saa vilde de ikke have ham længere, og han maatte da rejse. Saa siger han, om han maatte ikke have den Hammer, der laa paa Bordet, da han nu havde været der saa længe. „A kan nødig undvære den," siger Kromanden, men du faaer at have den."

Saa kom han af Sted og kom ind i en Skov. Der gik en gammel Kjælling og sankede Brænde. Han hilser, og hun bliver saa skjøn med ham. „I kan ikke godt bære det Knippe," siger han, „a vil sidde af min Hest og lægge det der. Véd du ikke af nogen Tjeneste til mig?" — Jo, hun vidste af et Slot at sige, „maaske der er Plads til dig." Hun havde et Hus der ude i Skoven, og saa blev han hos hende om Natten. Hun vilde da gaa op paa Slottet og høre til det, for hun havde netop Ærende der.

Altsaa gaar hun derop om Morgenen. De spørger om, hvad det er for en Person. „Ja, han ser rigtignok lidt nasket ud," svarer hun. De restede dem rigtig nok en Faarehyrde, og hun gaar saa hjem og fortæller ham det. Ja, han vilde nok have Pladsen, det var ham ligegyldigt, hvad han blev. I det samme sidder han og ser paa Hammeren, det var jo næsten hele hans Ejendom. „Sikken Hammer," siger hun, „den er mere, end den ser ud til. Hvad du slaar paa med den, det gaar i Stykker." Saa vilde han til at slaa i Bordet. „Nej, det maa du ikke slaa i Stykker," siger hun, „men gaa ud til Træet her ude og slaa."

Han gjør det og slaar Træet i Stykker. Det var jo rart, han fik den Hammer, og saa gaar han op til Slottet og bliver antagen. Nu var der et Dige uden om Skoven, og der maatte Faarene ikke komme inden for. Der var saa meget Græs inde, at det var en Lyst, og Faarene var baade magre og skaane. Saa gaar han over Diget, og Faarene kommer bag efter. Han følger en bitte Sti, og saa kommer han til et stort Træ. Da kommer en grim stor Mand ud af Træet og siger: „Hvem har givet dig Lov til at komme her?“ — „Det har der ingen gjort, men Faarene er saa magre, og her er saa meget Græs.“ — „Nu skal du give mig 9 Faar.“ — „Nej, a skal have mit Tal,“ siger Thomas. Den anden vil have dem og begynder at træde nær til ham. Han var saa høj, at han kunde lige naa til den andens Knæ, og saa slaar han dem i Stykker med Hammeren. „Det var Synd af dig, du gjorde det,“ siger Kjæmpen. „Kan godt være,“ siger Thomas. „Men gjør mig nu den Tjeneste at gaa ind i Træet og tag en bitte Krukke til mig, der er Salve i. Naar a smører Knæet med det, saa kommer det sig, og saa skal a ikke forlange Faarene af dig.“

Han gaar saa derind og finder et svært rummeligt Værelse der inde. Saa hængte der et Sværd i en Silketraad. Han prøvede paa at tage ved det, men kunde ikke rokke det. Det var da mærkeligt, syntes han, eftersom det hængte i en Traad. Saa hænger der ogsaa en Flaske derved, og der stod skrevet, at han skulde drikke af den tre Gange. Først tager han saa en bitte Lurrik, og saa kunde han rokke Sværdet. Han tager atter en Slurk, og saa kunde han løfte det. Han faaer den tredje Slurk, og saa kunde han svinge det omkring sig. Nu var han jo bleven stærk for Alvor. I Steden for at fly Kjæmpen Salven hugger han Hovedet af ham med Sværdet, og saa gaar han ind igjen.

Der var mange Værelser der inde. I et af Værelserne stod der to sorte Heste og to sorte Hunde. Hestene aad af Guldkrybber, og Hundene af Guldskaaler. I det tredje Værelse, han kom i, var der saa meget Guld og Sølv, og i det fjerde Værelse var der en lukket Vogn og Tøj til Hestene. I det

femte Værelse var der en Dragt som til en Prins og Saddel og Ridetøj. Han fik nu Lyst til at prøve Dragten, og den passede ham fortræffelig. Han giver saa Hunden og Hesten og gaar igjen ud at se efter Faarene. Da var de saa forædt, og den Gang han saa gjente dem hjem, var de helt villige.

Der kom en Tjener ud og vilde hjælpe ham. „Da kan det nok være, Faarene har faaet noget at æde," siger Tjeneren, „vogt dig, du ikke fornærmer Bjærgmanden. Du har vel ikke haft dem lidt inde i Skoven?" — „Ja, det var kun en bitte Smule," siger han. „Ja, jeg vil blot sige dig, at du maa passe paa ikke at fornærme ham, for saa gaar det dig galt, de andre Hyrder er altid komne galt affted, naar de er komne ham for nær."

Anden Dagen gaar han atter ud i Skoven, og nu vil han se sig noget nærmere om. Saa kommer han til et forfærdelig stort Træ, og han falder i saadan Forundring over det. Der springer da en Dør op, og en Mand med to Hoveder viser sig. Thomas hummer sig noget for ham. „Du er nok en rigtig Kjæltring," siger Kjæmpen, „du har slaaet min Broder ihjel, men nu skal a ogsaa strags gjøre det af med dig." — „A maa nok passe paa, du kommer mig ikke for nær," siger Thomas, „ellers bliver du mig nok for haard," og da Trolden saa i det samme træder lige frem, hugger Thomas til det ene Ben med Hammeren, og det gik i Stykker. „Det maatte du ikke have gjort," siger Kjæmpen. „A tykte, du var saa haard," siger han, „hvorfor maa Kongens Faar ikke gaa her?" — „Aa, spring ind efter noget Salve til at smøre mit Ben i." — „A kan ikke komme forbi dig," siger Thomas. Saa vilde han lige liste sig om ved ham, men han raammer til og vil tage ved Thomas og løfte ham over sig. Men da slaar han til og knækker hans ene Arm. Han klager sig elendig, og saa gaar Thomas ind i Træet.

Det første han saa efter, var et Sværd. Der var netop ogsaa et, og det hængte i en Silketraad, men han kunde aldrig vegne det, han var endda saa stærk nu. Men saa stod der en Flaske med en Seddel paa, og paa den stod, at han skulde drikke af den tre Gange, saa blev han endnu stærkere. Først tog han

sig en Slurk, og derefter nok én, og hver Gang prøvede han til, men kunde ikke gjøre noget ved Sværdet. Endelig, da han havde faaet tredje Gang, kunde han tage det, og saa gik han ud og hug baade Hovederne af Kjæmpen. Derefter gik han ind i Træet igjen. Der finder han to rødblissede Heste og to Hunde og en lukket Vogn, der var noget sværere end den, han saa i Gaar. Endelig finder han ogsaa en fin Dragt til en Prins, og han prøvede den, og den passede ham saa udmærket. Saa var der ogsaa Penge i svære Mængde, og da han nu havde givet Hesten og Hunden, drev han hjem ad med Faarene.

Tjeneren kom ud til ham i Gaarden for at hjælpe ham dem ind, og han undrede sig og sagde: „Det er svært, hvor du kan faa Faarene tykke." — „Ja," siger han, „a giver ikke møde dem, og saa gaar de jo i Skoven og æder dem mætte." — „Pas paa, du kommer ikke galt af Sted, saa Trolden sluger Faarene for dig," siger Tjeneren, „for saa bliver det jo galt."

Kort at fortælle kommer han den tredje Dag med en Sti der ude til et Træ, der var dobbelt saa stort. Der springer en Dør op, og saa kommer der en Kjæmpe frem med tre Hoveder, det midterste stod lige i Vejret, og han var saa høj, at Thomas næppe kunde se det. „A kan vel bovte dig," siger han, da Kjæmpen begyndte at skjælde ud, for det han havde slaaet begge hans Brødre ihjel, og saa gav han ham et Smæk over det ene Ben, men Kjæmpen vilde ikke falde. Han maa til at slaa det andet Ben i Stykker ogsaa, og det gav saadant et Slask, da de tre Hoveder slog mod Jorden, at det var mageløst. „Det var Synd af dig, at du gjorde saadan mod mig," siger Kjæmpen, „gaa ind i Træet og hent mig den Krukke, der staaer."

Han rejser ogsaa derind og ser efter, om han kan finde et Sværd. Der hænger ogsaa et i en Silketraad, men han kunde aldrig vegne det. Men saa finder han jo og Flasken og drikker tre Slurke af den, og saa kunde han baade tumle det og svinge det over Hovedet. Se nu maatte Kjæmpen holde for, og derefter gik han ind igjen og fandt to stads hvide Heste og to Hunde og en Karet af det klare Guld; han havde aldrig set Mage til saadan en Karet. Der var ogsaa en fin Munde-

ring som til en Prins, og han prøvede den, og den passede ham udmærket.

Mod Aften drev han hjem med sine Faar som sædvanlig, og de var saa tykke, at de kunde snart ikke gaa. Tjeneren kom ud og hjalp ham dem ind, og han mente, at nu vilde det gaa ham galt; sært nok var det, at det havde gaaet saa længe. „Men jeg har advaret dig i Tide, saa det er ikke min Skyld, hvis du kommer galt af Sted.“

Efter den Tid besøgte han nu hver Dag Hestene og Hundene i de tre Træer og fodrede dem, og Faarene lod han skjøtte sig selv, til det blev hen imod Aften, og de skulde te'n og hjem. En Aften han kom hjem, var hele Slottet overtrukket med Flor, og der var en Sorg, te det var farlig. „Hvad er det,“ siger han, „hvad skal det betyde?“ — „Det er, at der kommer en Drage i Morgen og skal have Prinsessen, og ingen kan vel frelse hende.“ — „Mon en Drage er nem at slaas med,“ siger han. „Nej, det er den rigtig nok ikke,“ svarer Tjeneren, „vaer du dig for at komme i Lag med den.“

Anden Dagen Klokken 10 var Prinsessen paa Pladsen, hvor Dragen skulde komme og tage hende. Thomas rejste ned til Hesten og Hunden i det første Træ og kom i den første Mundering, og saa sætter han sig op at ride paa Hesten og tager Sværdet i Haanden og rider, og Hunden fulgte jo med ham. Folk saa ham nok komme, men turde ikke komme i Nærheden af Frygt for Dragen. Nu blev der en Brølen, og saa kom den. „Hvad godt vil du?“ siger den. „A vil slaas med dig,“ siger Thomas. „Ja, tag saa fat!“ og de begyndte at slaas, men Thomas split ham snart helt ad. Saa nikker han til Prinsessen og ikke videre, og derefter rider han tilbage til Træet og sætter Hesten.

Ad Aften kom han drivende hjem med Faarene som sædvanlig, og Tjeneren kom ud og hjalp ham dem ind. „Naa, hvordan gik det med Prinsessen i Dag?“ siger Thomas: „Ja, det gik saadan, at hun kom hjem igjen, men hun skal atter derud i Morgen.“ — „Saa har de ikke slaaet Dragen ihjel.“ — „Jo,“ siger Tjeneren, „men der er tre. Hørte du ikke den Brø-

len, der var?" — „Nej, a gik jo ude i Skoven," siger Thomas. „Ja, du er en farlig én," siger Tjeneren, „tør du gaa i Skoven endnu?"

Næste Dag bliver Prinsessen ført ud paa Pladsen igjen, og Thomas driver ud med hans Faar; men han gaar jo hen til det andet Træ og tager de to rødblissede Heste og den Mundering, der var. Den ene Hest red han paa, og den anden førte han ved Haanden, og saa red han ud til Prinsessen. Den Drage, der da kom, havde to Hoveder. Han svingede Sværdet og hug dem af, og Hunden hjalp ham med at slæbe dem fra Kroppen. Saa nikker han til Prinsessen og rider.

Da Prinsessen kom hjem igjen, spurgte Kongen hende jo om, hvem der havde slaaet Dragen ihjel. Ja, hun tykte ikke, det var den samme Karl som i Gaar, i alt Fald var han ikke saadan klædt paa. Saa siger Kongen, at hun skulde have snakket til ham. „Men nu skal du jo afsted igjen i Morgen, og hvis han saa kommer, saa har du her en Pistol, der er ladet med en Solvknap, den skal du saare ham med for at give ham et Mærke, saa vi kan kjende .ham igjen." Ja, det skulde hun nok, for hun vilde saa gjærne vide, hvem det var.

Saa kommer Thomas drivende hjem om Aftenen med hans Faar, og Tjeneren kommer som sædvanlig. „Naa, hvordan gik det i Dag?" siger Thomas. Ja, hun blev jo frelst, for der kom én paa en rødblisset Hest og slog Dragen ihjel. „Hørte du ikke, hvordan han brølte der ude?" — „Nej, a gik jo i Skoven." — „Ja, du er en farlig Karl, nu gaar det dig vist snart galt. Men i Morgen skal hun af Sted igjen, for der er en Drage endnu, og den har tre Hoveder."

Næste Dag bliver Prinsessen atter ført ud paa sin gamle Plads, og kort efter kommer Thomas nok saa kannek ridende paa den hvide Hest. Saa giver Prinsessen sig i Snak med ham og spørger om, hvor han var fra. Ja, han holdt sig til i Skoven. Hvad han hed? Han havde ikke noget Navn saadan. I det samme kom Trolden, og den sprudede Ild ud af alle tre Hoveder og var saa gal. „Vil du være Sejrherre i Dag?" siger den til Thomas. „Ja, det er da min Mening,"

og saa svingede han Sværdet, saa Hovederne fløj langt hen, og Hundene slæbte dem endnu længere hen. I det han svinger sig om og vil ride bort, faar han Sølvknappen stukt ind i det ene Ben. Det svirpede jo i det og gav sig til at bløde. Prinsessen gav ham sit Lommetørklæde at svøbe om Stedet, og han binder det om, og saa rider han.

Om Aftenen kom Thomas tilbage med Faarene og fik at vide af Tjeneren, hvordan det var gaaet. Nu var det Kongens Mening, at Personen nok skulde mælde sig, men der gik nogle Dage, og han kom ikke. Thomas spørger efter det hver Aften, hvordan det gik, og Tjeneren siger: „Ja, han mælder sig ikke.“ — „Det er da sært,“ var det eneste Svar, Thomas gav.

Saa finder Kongen paa et andet Raad. Det blev stilt an, at alle Folk i Landet skulde synes, for der skulde sees efter, hvem der havde en Sølvknap i Benet. Der mødte mange høje Herrer, men det var ingen af dem. Derefter kom alle de simple, men det var lige nær. Endelig kom Turen til alle Hyrder og Røgtere. Da Thomas kom hjem om Aftenen, sagde Tjeneren: „Du skal skynde dig at op at synes.“ — „Hvordan det?“ siger han, „a er ikke til at komme derop, a gaar i nogle sølle Pjalter.“ Men han skal med Tjeneren alligevel. Han strider jo noget imod, og da skrider hans højre Ben fra ham, og han skrider med det andet Ben ned i Møddingspølen, saa det straalte op om ham. „Nu er a da ikke for at komme derop.“ — „Jo, du skal af Sted, for de skal møde i Dag alle sammen.“ Ja, saa var der jo ikke andet for, og han kommer ind. Doktorerne gjør sig noget led ved at se til ham, saa beskidt som han var. „Lad ham komme af Støvlen,“ siger de. „Kan vi ikke syne det venstre Ben?“ siger Tjeneren. „Jo, det kan vi magelig.“ Da ser Prinsessen det, og saa siger hun: „Hvordan er det, at I syner ham paa venstre Ben? maaske de andre ogsaa er synet paa venstre Ben! saa skal de alle synes om igjen!“ Nej, det var da blot ham, for hans højre Ben var saa snavset. Saa tager de jo fat paa at faa Støvlen af ham, men de ser noget skaalmt til ham. Saa finder de Klædet, og da de faar det løst, opdager de jo Saaret, og rigtig, der er Sølvknappen.

Doktoren maa nu til at have den pillet ud, og Prinsessen staar og ser paa det. „Ja, Mogget er til at faa af ham, og Klæder kan vi og faa,“ siger hun, „saa kan der vel nok blive et Menneske af ham. Hvad er dit Navn?“ — „Det er Thomas.“ Han bliver nu vasket og pyntet, og saa bliver han til rigtig en stads Karl. Nu skulde han jo have Prinsessen. „Kan vort Bryllup ikke gjærne være noget,“ siger han, „a havde gjærne Lyst til at komme hjem en Tur, og du kunde vel og have Lyst til at se mit Hjem.“ Ja, det kunde hun nok, og hun faar Lov til det af hendes Fader at følge med ham.

Saa faar de dem en anden Faarehyrde stedt. Thomas siger til ham den første Dag, han skal ud med dem: „Lad kuns Faarene gaa, hvor de vil, og er der nogen, der spørger dig om, hvem der har sagt det, saa kan du sige, at Prinsen har givet dig Lov.“

En Dag siger han saa til Prinsessen, om hun ikke har Lyst til at komme ud ad Skoven med ham. Nej, det turde hun ikke. „Jo, der er ingen Fare,“ siger Thomas. Saa tog hun sig det ogsaa over. Han gaar nu derud med hende og viser hende alle Ting, og da de kommer hjem igjen, fortæller hun Kongen det og vil da have Sagerne hjem. Ja, han turde næsten heller ikke komme derud, men drogest omsider opaa (blev til Sinds) at følge med. De kommer saa derud med Haandværksfolk, og de tre Træer blev fældede, og alt hvad der var blev kjørt bort. Der var 20 Læs Sølv og Guld i de Træer, og Hestene og Hundene og Kareterne kom ogsaa op paa Slottet.

Da Aaret var nær omme, siden han var rejst fra Hjemmet sammen med Brødrene, vilde han nu gjøre den Rejse hjem. Han vil jo mødes med Brødrene ved Kroen, og saa siger han til Prinsessen: „Vil du saa ikke nok komme at besøge mig om 14 Dage. Du kjører med de 6 Heste og tager de 6 Hunde med, og saa skal du tage ind til min Faders, men du maa ikke lade dig forstaa med, at du kjender mig.“ Det lovede hun og saa drog han af.

Han kommer vel saa tidlig som Brødrene, og han saa saa nasken ud, at Kromanden næsten ikke vil kjendes ved ham.

Saa kom Brødrene, og de var fint klædte. „Vil I ikke give mig en Dram?“ siger han, „a har ingen Penge.“ — „Nej, du har ikke baaret dig rigtig ad,“ siger de, „derfor har du det, som du har det, men vi skal af Sted igjen.“ De drog af og vilde ikke have ham med.

Saa kom de hjem, og de havde lært udenlandsk Sprog og tjent saa meget. Endelig kom Thomas. Faderen vil knap give ham Haand og beder ham gaa ind ad Kjøkkendøren, han maa ikke gaa ind ad den skikkelige Dør. Saa kommer Moderen ud til ham: „Hvordan er det gaaet dig, Thomas? Det er ikke med dig som med dine Brødre. Kan I ikke vaske ham, Piger?“ De faar saa jo lidt af Skidtet af ham.

Anden Dagen bliver han vist ned i Rødset at feje. Saa kom der Brev fra Prinsessen i Spanien, at hun kom til den By paa en Rejse og gjærne vilde logere hos dem. Ja, det var en stor Ære, sagde de, da de havde læst Brevet, og de troede, det var én, der vilde være Kjæreste med Per eller Povl. Saa siger de til Thomas: „Nu kommer den spanske Frøken her til. Det er ikke skjønt at have dig her inde, naar du gaar ude i Rødset, nu maa du aldrig lade dig se.“ — „Nej, det skal a nok vare mig for,“ siger han.

Saa kom hun kjørende i den allerfineste Karet og med 6 Heste for, det hele straalede af Guld, og Per og Povl kom springende ud. Tjeneren lopper for hende, og de fører hende ind. Om det var deres Sønner? siger hun. „Ja.“ Om de ikke havde tre i alt? — „Jo,“ siger de gamle, men den tredje var ikke videre kløftig. Da havde hun nok Lyst til at se ham. Saa kom der Bud ned til Thomas, og han blev vasket og skal i nogle af Brødrenes Klæder. „Nej, a kan godt gaa i mine egne Klæder,“ siger han. „Jo, du skal vaskes og pyntes, ellers kan vi ikke være bekjendt at lade dig se.“ Naa ja, saa blev han skrubbet og klædt paa. Da han kommer ind, skal han jo bukke for Prinsessen. Hun nejer, og han nejer, og saa falder han forover, saa han laa langs ad Gulvet. „Du er en sølle en,“ siger de. „Ja, min Fod skred fra mig,“ svarte han. Saa skulde de til Bords, og Thomas skulde bære Suppen ind.

Han kom ikke længere end inden til Døren, der falder han med Fadet og spilder det hele. Saa kommer Broderen Per og giver ham én under Øret. Han faar Lov til at gaa ind med ét Fad endnu, og det kommer han ind midt i Stuen med, men saa falder han der, og nu faar han nok en Lussing. Prinsessen søger at trøste dem og siger, at hun kunde da nok betale en Terrin, det var ikke værd at tage det saa nøje. Saa skulde Per til at bære Mad ind, men Thomas vilde saa gjærne, og fik endelig Lov til at gaa med det tredje Fad ogsaa. Det hvæler han i Prinsessens Skjød. Saa skal den gamle Kone til at bære det fjerde Fad ind, og de fik da afspist. Nu skulde de til Sengs. De spørger Prinsessen, hvem hun vilde ønske til Vagt for sig. Ja, hun vilde helst have Thomas. Saa bliver han stilt an der ude. Da alt var i Ro, gaar han hen til en Dam og trækker der af hans Klæder og hænger dem der paa en Pog. Derefter gaar han ind og kommer i Seng ved Prinsessen. Om Morgenen kommer de ud og ser det. „Nu er han saamænd gaaet i Dammen," siger de, „det var da og sølle, han skulde saadan komme af Sted." Hen midt paa Formiddagen ser Per, at Thomas er inde ved Prinsessen. De bliver nu helt forlegne; men saa triner de ud af Kammeret begge to, og da er han klædt som Prins med Sabel ved Siden, og saa gaar de ind til de gamle. De falder paa Knæ for dem. „Nej, det behøves ikke," siger Thomas, „men det er min Forlovede, og vi vilde gjøre den Tur, inden vi skulde have Bryllup." Saa spørger han de gamle, om de vilde nu følge med hjem til Brylluppet og saa blive hos ham. Brødrene kunde da have Gaarden at dele, han vilde ikke have noget af den. Det vilde de gamle godt, og saa fulgtes de med dem.

Brylluppet varede i fjorten Dage. Da det var færdigt, vilde de gjærne have én til at rejse om og fortælle, hvor stads det var. A tilbød mig, men havde ingen Klæder at rejse i eller Penge at rejse for. „Ja, det gjør ingen Ting," sagde Thomas. Saa gav han mig en Papirskjole, en Vogshat og et Par Glarstøvler og en hel Del Penge. Men a er ikke god til at regne og kunde ikke tælle dem. Saa rejser a, til a kommer her søn-

den for Hjørring. Der giver det Snevejr, og det vilde klampe ved mine Støvler. A slaar til og slaar dem i Stykker. Saa maatte a gaa i Hosefod. Saa gav det sig ogsaa til at blæse, og min Kjole splittedes og fløj baade hid og did, og kort efter gav Solen sig til at skinne, og saa bredebes min Hat, og det flød over hele Gaden, saa de fik nok at gjøre med at faa det af Vejen. Alt det Vogs der er til, er af min Hat.

Anders Rasmussen, Lørslev.

---

29. Esben hos Katten.

Der var en Gang en Mand, som havde tre Sønner, de hed Povl og Peder og Esben Naasfis. Esben det var nu saadan en sær Tosse, han var ikke meget regnet af de andre, og han var ogsaa den yngste. Den Gang de nu vogste op og blev store, saa siger deres Fader til dem en Dag, te de skulde ud i Verden og prøve deres Lykke, og saa komme hjem igjen om et Aar mod, og den, der havde saa tjent mest i det Aar, han skulde have det derhjemme. Povl og Peder de brød dem ikke meget om Esben, de tog deres Strog. Men han stod jo og gabte og vidste ikke, hvor han skulde hen, og saa tog han et Stykke Papir op af hans Lomme, og det smed han; saa blæste det naturligvis til den Side, Vinden var, men Esben rejste bag efter det, og det blæste ind ad et Krat. Den Gang Papiret kom ind i det Krat, saa var der et lille Hul i Jorden, som det blæste ned i, men Esben var saa nær bag efter, te han fik at se, hvor det blev af, og saa krøb han ogsaa derned. Da han kom der ned, stod der en stor Kjedel over en Ild, og den satte han sig til at fyre under, men Folk saa han ingen til af. Den Gang han havde siddet og ildet under Kjedelen et Stød, saa kommer der en Kat til ham, og den siger til ham: „Vil du tjene mig, Esben?" Ja han vilde, svarede han, og saa taler den ikke mere til ham, den gaar igjen, og han bliver ved at sidde og ilde der under den store Kjedel. Den Gang han havde været der saa meget som en fjorten Dage, tykte han, saa kommer Katten til

ham igjen og siger: „Naa Esben, nu er det Aar omme, og nu gaar dine Brødre hjem, og de har dem hver et pænt Sæt Klæder, men hvad har du?" — „Ja, a har jo ingen Ting," siger han Esben, „men a skal vel te'n og hjem alligevel." — „Ja, nu kan du lige følge med mig herind," siger hun, og saa flyr hun ham et Sæt rigtig fine Klæder, og saa tager hun en Haandfuld Guldstykker og svøber ind i en Klud og putter i hans Lomme. Saa pisker Esben af hjemad; men den Gang han kom op af Hullet, saa trak han af de kjønne Klæder igjen og trak i de gamle, og saa bliver han ved at gaa saa længe, te han kom saa nær, de kunde se ham hjemme. Saa siger de: „Der kommer vor Broder Esben, det er da den samme sløve Kamper, det har været alle hans Dage, han kommer saa Mænd i hans gamle Lærredsbugser endnu og med hans fladbundede Træsko paa og hans røde Lue." Saa kommer han jo ind. Saa siger hans Fader til ham: „Naa, Esben! har du saa tjent dig noget?" — „Ja lidt," sagde han, og saa viser han ham jo deher Stadsklæder, han havde faaet. De var meget mere værd end de Klæder, de andre havde. „Har du ingen Løn tjent?" siger Faderen. „Jo lidt," siger han Esben, og saa tager han jo Kluden op med deher Guldpenge i. Hvor mange der var, véd a ikke, men Esben havde da meget mere, end de andre havde begge to. Saa kunde Gaarden jo tilfalde ham efter Aftalen, men hans Fader var ikke for at afstaa den til ham, for det var saadan en Tosse, tog de ham an for, men Skam slaar det, Esben var ikke saa dum, det kan være, han var klogere end de andre. Saa siger Faderen, at de skulde prøve det et Aar til, og hvem der saa kunde tjene mest, skulde have Gaarden.

Den Gang Brødrene kom udenfor Gaarden, saa vilde de andre to følge efter Esben og se, hvor han gik hen. Men han gaar og pusler omkring i dether Krat, til det bliver Aften, og saa putter han sig ned i Hullet igjen. Om Morgenen vidste de andre ikke, hvor han var bleven af. Naa, han giver sig til at fyre under den samme Kjedel, og saa kommer Katten til ham og siger, om han vilde tjene hende et Aar mere. Ja, han vilde, siger han, og saa gaar hun hendes Vej. Esben han sad jo og

fyrede trolig under Kjedelen, og Tiden 'gik rask for ham, saa han tykte, han havde ikke været der over en fjorten Dage, inden saa kommer Katten og siger: „Naa, Esben! nu kommer dine Brødre og vil hjem, og de er ridende, men hvad har du?" „Ja, a har intet, men a skal med alligevel," siger han Esben. „Ja, følg lige med herind, du kan faa dig et andet Sæt Klæder," siger hun. Og det blev dobbelt saa kjønt og dobbelt saa kostbart som det første Sæt, hun havde givet ham. Saa svøber hun nogle Guldstykker ind i en Klud ligesom forrige Gang, men der var dobbelt saa mange. Ja, saa piskede Esben jo af hjemad. Da de saa ham derhjemme, saa siger de som før: „Der kommer saa mænd Esben, ja, han er den samme Taari, som han plejer, det kan en retten se paa ham." Naa, han kommer jo ind, og Faderen spørger ham ud om, hvad han har saa tjent sig. Ja, han havde da et lille Gran, og han løser op for hans Klæder og hans Penge, og saa havde han jo meget mere denne Gang ogsaa end hans Brødre. Efter Aftalen skulde Gaarden jo saa tilfalde ham, men Faderen var endda kjed af at afstaa ham det hele, og saa faar de det vendt og drejet saadan, te de skulde ud et Aar endnu, og den, der saa kunde komme hjem med den kjønneste Kone, den skulde da have det, der var. Ja, Esben han var jo saa god af sig, te han fandt sig i det med. De følges da ad ud af Gaarden alle tre; de andre to vilde gjærne med Esben, men han brød sig ikke videre om deres Følgeskab og gik og puslede omkring i Krattet, til det blev mørkt, saa puttede han sig ned i godsamme Hul igjen.

Han sætter sig jo til at fyre under Kjedelen som sædvanlig, men saa kommer Katten og siger til ham: „Naa, Esben, nu kan a ikke bruge dig længere, for nu skal du hen og have dig en Kone, og den kan a ikke skaffe dig; men nu kan du følge med mig ind ad dether Kammer først, inden du rejser af." Saa giver hun ham et Sæt Klæder, der var dobbelt saa smukt som de andre to Sæt, han havde faaet, og saa giver hun ham en Pung, han tog aldrig saa mange Penge af den, der var endda lige mange i den. Saa giver hun ham en Sabel, alt

hvad han hødte ad med den, det skulde falde, og naar han vendte den anden Side til, saa skulde det komme og falde til Føje for ham. Saa gav hun ham en Hest med Guld-Ridetøj til, og saa sagde hun, te der og der var et Slot, der skulde han ride hen, for der manglede de en Gartnerdreng.

Saa tager han Afsked med Katten og rider af hen til det Slot, men han tager naturligvis hans gamle Klæder med sig, det vilde han ikke saadan af med. Saa rider han ind i en stor Gjæstgivergaard, der var der tæt ved, og siger til Karlen, om han vil passe hans Hest godt, og han griber ned i hans Pung og smider en Haandsfuld Penge til ham, dem havde han jo nok af. Karlen blev jo helt henrykt over de mange Penge; han skulde have, og han lovede at gjøre hans Flid. Saa lægger Esben hans kjønne Klæder der paa Gjæstgivergaarden og trækker i hans gamle Pjalter, og saa gaar han om til Gartneren paa Slottet og spørger ham, om han manglede sig ikke en Gartnerdreng. Jo, den trængte han da haardt til, men han vilde have ham paa Prøve en otte Dags Tid. Ja, han kunde faa det med ham, ligesom han vilde, siger Esben, og saa kom han i hans Tjeneste. Naa, han var dygtig til at arbejde, og da Gartneren vilde gjærne have en stor Dram, og det gik ikke saa nøje til for Esben med en Skilling en Gang imellem, saa bliver han jo saa godt til Maade med ham, te han skulde da blive.

Saa var der en Havedam lige udenfor Prinsessens Vinduer, og der staar Esben og vasker sig en Dag, og det ser Prinsessen. Saa giver hun Agt paa, te han havde saadan et dejlig sort krøllet Haar, og saa faar hun Lyst til ham. Men nu kunde hun ikke spekulere ud, hvordan hun skulde komme til at snakke med ham. Saa finder hun paa at lægge sig syg, og saa skikker hun Bud ud til Gartneren, om Gartnerdrengen ikke maatte komme ind med noget Frugt til hende. Jo, han faar jo og noget Frugt plukket ned og sender ham ind til hende. Men Esben render lige ind i Prinsessens Værelse med hans beskidte Træsko og hans røde Lue paa, og hverken pikker paa Døren eller nogen Ting. Frugten smider han hen paa Sengen til hende og siger: „Der har du det!" Saa vilde han jo have

rendt igjen. „Nej, hold bi lidt, Esben!“ siger Prinsessen, „jeg vil snakke med dig; du kunde nok være lidt høflig, naar du kommer ind til saadanne Folk, og pikke paa Døren; du kunde da i det mindste tage din Lue af,“ siger hun, „dersom du ikke vilde andet.“ Nej, det kunde han ikke, sagde han, for hans Hoved var skurvet. Saa slaar hun hans Lue af og siger: „Det var en god Løgn, du der vilde bilde mig ind. Men hør nu, Esben!“ siger hun, „jeg kunde godt lide dig, naar du vilde stille dig lidt ordentlig an. Sig mig, hvordan din Fader og din Moder har det,“ siger hun, „hvad er de?“ — „Ja, min Fader er en fordrukken Hund, og min Moder er en beskidt So,“ siger han. „Har du heller ikke bedre Klæder,“ siger hun, „end det, du er i?“ Nej, han havde ikke, sagde han. Saa flyr hun ham nogle Penge, han skulde kjøbe sig nogle Klæder for, og saa gaar Esben jo ud til Gartneren igjen. Da han kommer saa derud, giver han Gartneren de Penge, Prinsessen havde givet ham, og det hovede han jo godt nok, for han vilde gjærne have denher store Dram.

Naa, hun holder jo Øje med ham derude i Haven, det gjør Prinsessen, og den ene Dag gaar efter den anden, han faar ikke andre Klæder. Saa lægger hun sig syg igjen og skikker atter Bud ud til Gartneren, om Gartnerdrengen maatte ikke komme ind med nogen Frugt til hende. Jo, Gartneren vilde heller end gjærne have ham afsted, for han havde ikke glemt de mange Penge, han fik sidst. Men Esben kommer som tilforn lige busende ind og hverken pikker paa eller nogen Ting, og smider Frugten hen paa Sengen til hende. „Der har du det!“ — „Hør Esben!“ siger hun, „du lovede mig den anden Dag, du vilde være et lille Korn mere høflig, jeg kunde ellers godt lide dig, om du vilde stille dig lidt bedre an.“ Saa kommer Esben i Tanker om, te det kunde være, det var godt nok at blive gode Venner med Prinsessen, og da hun saa spørger ham, hvor han havde gjort af de Penge, hun havde givet ham til Klæder, for han havde jo ikke faaet andre Klæder endnu, saa siger han, te dem havde han givet Gartneren, for hans Klæder de var gode nok, han trængte ingen til. Ja, da tykte hun, det

var simple Klæder, han gik i. Ja, men han havde Klæder saa fine, te Kongen havde dem ikke finere, men deher var gode nok at gaa i Haven med. Saa vilde hun jo igjen have at vide af ham, hvad hans Forældre var for nogle. Ja, hans Fader var da en Greve, og saa var hans Moder jo en Grevinde. Naa, saa skulde Esben ud ad Haven igjen; men nu blev Prinsessen og han efterhaanden bedre kjendt med hinanden, og saa behøvede hun ikke at skikke Bud efter ham tiere, naar han skulde komme ind, nu skulde han nok komme af sig selv.

Saa kom Prinsessens Fader i Krig, og Fjenderne var saa langt inde i hans Land, te de var aldrig svar langt fra Slottet. Saa blev det bestemt, te den Krig skulde vare i visse Dage, de skulde slaas i tre Dage efter hinanden, og saa skulde Krigen være endt. Der vilde Esben jo gjærne med. Han spørger Gartneren, om han maatte ikke komme ud og se, hvordan det gik til. Ja, det var Gartneren jo ikke saa meget for, han var ræd for, te Esben skulde blive slaaet ihjel, og han stod jo højt ved ham, for der vankede af og til en Skilling til en Dram. Men Esben han griber i hans Pung og smider en Haandfuld Penge til Gartneren, og saa fik han jo da Lov, men han kunde da heller ikke godt nægte ham det. Esben han om til Gjæstgivergaarden til Karlen, om han vilde sadle ham hans Hest, og han kommer af hans gamle Pjalter og kommer i det Sæt, Katten havde først givet ham. Den Gang han saa var paaklædt, kom Karlen med hans Hest, og han griber ned i Lommen og giver ham en Haandfuld Penge i Drikkepenge. Saa rider han jo derud, som Slaget skulde staa, og det var ogsaa paa den høje Tid, han kom. Kongens Folk vilde lige have været ved at overgive dem, men paa Stedet han kom og hødte ad Fjenderne med hans Sabel, saa trak de dem tilbage allesammen saa langt hen, te en kunde hverken høre dem eller se dem. Saa red Kongen hen til ham og sagde, om han vilde ikke være saa god at følge med ham hjem og spise til Middag. Nej Tak, han maatte endelig undskylde ham, siger Esben, han skulde hen med et Brev for hans Fader, men naar han kom tilbage igjen, saa skulde han nok komme ind. Han hjem og faar hans Hest sat ind i

Gjæstgivergaarden igjen, og Karlen giver han en Haandfuld Dukater, det gik ikke saa nøje til, for dem havde Esben nok af, og saa skulde han da passe hans Hest godt til i Morgen, for saa skulde de ud igjen. Og Esben han af hans pæne Klæder og i hans Lærredsbugser, og den røde Lue den fik han paa Hovedet og de fladbundede Træsko paa Fødderne, og saa kommer han om til Gartneren igjen. Han giver ham et Par Skilling for den Fornøjelse, han havde haft i Dag, og saa fortæller han ham, hvordan det hele var gaaet til: Kongens Folk var saa nær overvunden, te de var ved at ville have overgivet dem, men saa kom der en fremmed Ridder, og han slog dem hveren, og saa tog de allesammen Flugten saa langt tilbage, te en kunde hverken høre dem eller se dem, og saa red Kongen hen til ham og bød ham at spise til Middag med sig, men han sagde nej, han havde ikke Tid lige nu, men naar han kom tilbage, skulde han komme ind. Da han havde saa fortalt Gartneren den Historie, gik han ind til Prinsessen og fortalte hende det samme, men der lagde han til, at det var ham selv, der var den fremmede Ridder.

Saa stod det hen til Dagen efter. Saa vilde han jo have Forlov af Gartneren og komme te'n igjen, men det var som forrige Dag, han vilde ikke vel have været af med ham, for han var saa gjæv med ham, og Gartneren var saa ræd for, han skulde blive skilt ved Livet. Men han maatte jo til at give ham Lov, og saa han om til Gjæstgivergaarden og fik hans Hest sadlet, imens han selv trak i det andet Sæt Klæder, som Katten havde givet ham. Karlen fik jo nok en Haandfuld Guldpenge, og saa red han af ud til Valpladsen. Det var rigtignok ogsaa paa høje Tid, at han kom, for Fjenderne havde rent og bar faaet Magten, og Kongen og hans Folk var lige i Begreb med at ville overgive sig. Men da Esben kom, fik alting en bedre Vending. Han hødte ad Fjenden med den skarpe Side af hans Sabel, og saa løb de som Harer, til man hverken kunde høre eller se dem mere. Saa red Kongen hen til ham og bad ham nok saa høflig om at gjøre ham den Fornøjelse at spise til Middag med sig. Men han sagde: Han fik at have ham

undskyldt, for hans Broder var reden i Gaar med et Brev fra hans Fader, og han var ikke kommen igjen, saa nu skulde han hen og lede ham op, men naar han kom tilbage igjen, saa skulde han nok komme ind og se til ham. Dermed rejste Esben af hjem til Gjæstgivergaarden og gav Karlen hans Hest, og selv kom han ind og kom af hans pæne Klæder og kom i de gamle Pjalter. Saa gik han ned til Gartneren og gav ham et Par Skilling for den Fornøjelse, han havde haft i Dag, og saa fortalte han ham, hvordan det hele var gaaet til, og at der var kommen en fremmed Ridder, som havde frelst Kongen og jaget Fjenderne paa Flugt, og det var nok, efter hvad han kunde forstaa, Broder til den Ridder, der var der i Gaar. Saa gik han op til Prinsessen og fortalte hende det samme, men der føjede han til, at det var ham selv, der havde gjort det ud i Dag ogsaa.

Saa kom den tredje Dag, og da skulde Krigen afgjøres. Esben han bad om Lov til at gaa ud og se paa det ligesom de andre to Dage, og han fik omsider Tilladelse dertil af Gartneren, men det stod haardt, for han vilde ikke have været af med ham, han var jo ræd for, han skulde blive slaaet ihjel. Saa rejser han om til Gjæstgivergaarden og faar hans Hest sadlet, og bestaaend trækker han i den tredje Klædning, som Katten havde givet ham, det var jo den pragtfuldeste. Karlen fik en Haandfuld Penge, og saa red han ud paa Valpladsen. Da var det saa nær ovre, te nogle af Kongens Folk havde allerede overgivet sig. Men saa fik Piben en anden Lyd, da han kom. Paa Stedet, han kommer paa Pladsen, høder han ad Fjenderne, og saa var de slagne hver Mand. Men i det samme hug han ned i hans Laar og hug hans Bugser i Stykker. Saa var han gesvindt til at faa den anden Side af Sabelen vendt til, ellers vilde de have retireret og rendt fra ham, og det kunde jo ikke gaa an, for i Dag skulde det nemlig afgjøres, hvem der skulde have tabt, og saa snart han havde faaet Sabelen vendt, saa kom de hveren og faldt til Føje. Saa sagde han til Kongen, te nu kunde han selv om, enten han vilde tage dem til Fange, eller han vilde have dem til at bygge hans Land

op, saadan som det var, før Fjenderne havde ødelagt det. Ja, saa resolverede Kongen tilsidst, han vilde have dem til at bygge hans Land op. Men saa vilde Kongen have denher Prins, som han kaldte ham, til en Læge og vilde have hans Ben forbunden. Men Esben sagde, at det behøvedes ikke, dersom Kongen blot havde et Tørklæde, én kunde lige binde derom, saa var det nok. Ja, det kunde han jo godt faa. Kongen tog et op af Lommen og bandt det selv om. Saa vilde han have haft ham med hjem at spise. Nej, han bad Kongen undskylde, sagde han, han kunde ikke, ihvor gjærne han end vilde, for han havde en Broder, der var reden hen med et Brev fra hans Fader, og han var ikke kommen igjen, og han havde en anden Broder, der var reden ud i Gaar for at lede ham op, men han var heller ikke kommen igjen, og nu vilde han hen og lede efter dem begge to, men saa snart han havde fundet dem, saa skulde de nok komme om ad ham alle tre.

Nu kommer Kongen jo hjem, og han var saa glad ved, te han havde overvundet Fjenderne, og han fortæller Prinsessen dether om de tre Brødre, der var komne og havde hjulpet ham saa godt. Saa siger hun, om hun maatte faa den ene af dem, om hun kunde sige ham, hvem det var. „Ja — saadan en Krigshelt vil nok have dig!" sagde Kongen. Jo, det troede hun nok, han vilde, sagde hun, for det var ikke andet end deres Gartnerdreng, der havde frelst ham alle tre Dage. Der blev strags kaldt paa ham, han skulde ind til Kongen. Esben han kommer rendende ind ligesom den første Gang, han kom ind til Prinsessen med hans røde Lue paa og hans beskidte Træsko og hverken pikker paa eller nogen Ting. Saa siger Kongen: „Hør, Esben! du kunde nok være lidt høflig, naar du kommer ind til mig, og pikke paa Døren, du kunde da i det mindste tage din Lue af." Nej, det kunde han ikke, sagde han, for hans Hoved var skurvet. Saa slaar Prinsessen til Luen, saa den flyver af. „Hør, Esben! er det dig, der har slaaet Fjenderne?" sagde Kongen saa. „Naa, er det ikke andet, I vilde mig, saa vil a te'n igjen," siger Esben. Saa griber Prinsessen i ham, han skulde da bie, og saa maatte han jo til at bekjende, te det

var og ham, der havde gjort det. Saa skulde han komme i den Mundering, han var i den sidste Dag, og med Kongens hvide Klæde om Laaret. Ja, det skulde han snart gjøre, han om til Gjæstgiverens Karl og fik ham til at sadle Hesten, og selv kommer han ind og faar Klæderne byttede, og det Klæde, som Kongen havde bundet om Bugserne, det faar han jo ogsaa om, og saa sætter han sig op paa Hesten og stiller uden for Kongens Dør. Saa kunde Kongen se for sine Øjne, te det var ingen Løgn, hvad Prinsessen havde sagt. Men nu skulde Esben ikke længere være Gartnerdreng, nu skulde han have Prinsessen, og der bliver istrags lavet til, og de skulde have Bryllup. Det varede vel i en otte Dages Tid, det Bryllup. Saa var Aaret omtrent omme, som han og hans Brødre skulde være henne i, og han laver sig da til og skal til at rejse hjem. Men hans Kone skulde han jo have med.

De faar en Karet med segs Hopper for og Kusk og Tjener og Lakej, og saa kommer de til Kjøren, men Esben tog hans gamle Klæder med. Den Dag de kommer saa noget nær hjem, saa trækker han i det gamle Klæder og render æfor af. Den Gang han kommer i Gaardsleddet, da var hans Brødre allerede komne hjem. De stod i Vinduerne og røgte hver af en stor lang Pibe og hver med en Dame under Armen. Saa siger de: „Der kommer saa marri vor Broder Esben, jo det er den samme sløve Kamper, han har været alle hans Dage, han kommer endnu i hans gamle Lærredsbugser og med hans røde Lue paa og hans fladbundede Træsko.“ Naa, da han kommer saa ind, saa vilde de andre jo til at gjøre Nar ad ham, men det kunde hans Moder endda ikke taale at høre, og saa siger hun: „Han kan jo blive ved at høre Gaarden til, fordi han er lidt sølle i Hovedet, og saa kan han gaa og passe Hønsene.“

Saa hen i den tidlige Mørkning kommer der en Vogn kjørende med segs Hopper for, og den holder for Døren. Der var saadan en stads Prinsesse inde i Vognen, og Povl og Per de kommer jo strags ud og vil tage imod hende. Kanske de troede, om det var ikke én, de kunde faa, der var villere end de Koner, de allerede havde. Esben han kom ogsaa, og han vilde lige

have grebet hende af Vognen, men Povl og Per de fløj paa ham og gav ham nogle ordentlige Knubs for hans Næsvished. Saa spurgte Prinsessen om, hvad det var for en Karl. „Aa, det er en sølle Dreng, vi har til at passe vore Høns," sagde de, „han er ikke retten klog." Saa fik de jo Prinsessen af Vognen og fik hende ind, men Esben han skulde blive udenfor, de lukte Døren for ham, for han maatte ikke komme ind. Saa tager han en stor Sten og smider ind ad Vinduerne efter Prinsessen, saa han var nær ved at have slaaet hende ihjel, som hun sad derinde ved Bordet, tykte de andre da, men Esben han skulde nok passe, han ramte ikke. Saa maatte Povl og Peder da ud efter ham og se at holde Styr paa ham, men Prinsessen sagde, det var bedst, de lod ham gaa og passe sig selv, for en kunde sagtens se, han var tosset i Hovedet. Saa faar de deres Aftensmad, og saa skulde de da til at til Sengs. Prinsessen vilde blive der om Natten, og Povl og Peder sagde, de vilde staa Vagt for hende, for at Esben ikke skulde komme ind og gjøre hende Fortræd. Men hun sagde, det behøvedes ikke, skulde der nogen være Vagt, saa skulde det være Esben. Han skulde ligge der framme i Tørvekrogen, han maatte ikke en Gang være i Stuen. Men han gik da derind og trak af hans Klæder, skulde det da forestille, endskjønt det var just ikke det, han havde til Hoveds, han vilde se, hvor Prinsessen kom til at ligge. Saa smed han én Pjalt af hans gamle Klæder i én Krog og én Pjalt i en anden; men da han kom af til Skjorten, sagde de andre: „Han er endda i en pæn Skjorte, det Svin!" Den Gang han havde saa faaet at se, hvor Prinsessen skulde ligge, saa smider han hans fladbundede Træsko paa Gulvet, saadan te de flyver i mange Splinde om Ørerne paa Povl og Peder, og saa render han ud og lægger sig i Tørvekrogen.

Da alting var roligt, og de andre var komne til at sove, saa gaar han jo ind og lægger sig ved Prinsessen. Om Morgenen, de kommer op, skulde de jo da ud at se til Esben og kalde paa ham, for han skulde ud til Hønsene. Men der var ingen Esben. Saa keg de runden omkring efter ham, og om-

sider kommer de da ogsaa til at se ind til, hvor Prinsessen laa. Saa ligger han derinde i Sengen ved hende og med en Guldkrone paa Hovedet. Povl og Peder bliver nu ræbde, for det de havde været saa slemme ved ham om Aftenen, og den ene af dem sprang i Ovnen, og den anden i Kakkelovnen. Esben han kommer jo op, og han ud til hans Moder, hun skulde faa nogen Varme i Kakkelovnen, inden Prinsessen kom op, for hun frøs sig. Det vilde hun jo ikke, for hun vidste godt, te Povl var derinde. Men hvad Esben har at gjøre, han faar fat i et Lyngknippe, og han giver sig til at ilde i Kakkelovnen. Saa kommer Povl ud med Haaret halvsveden af Hovedet, og Klæderne var der Ild i, og han rendte ad Marken, som han var gal. Peder gik det lige saadan i Ovnen, for Esben kom ogsaa til at ilde ved ham. Saa havde han da faaet det Spil af dem.

Nu faldt det jo Esben til at faa det derhjemme, for han var jo kommen hjem med den kjønneste Kone, det kunde ikke nægtes, men han vilde ikke have det, han havde nok, sagde han. Men han vilde da have den Plaser at se, hvordan det kunde fyre af, inden han tog te'n. Saa bad de da for det, det maatte han endelig ikke. Ja, det kunde da ogsaa være det samme, sagde han, saa fik de jo at have det, som det var. Saa kunde Povl og Peder være de samme Skarn, som de var, men Esben tog hans Moder med sig, og saa rejste han af hjem med hans Kone, og der lever de herlig og vel med hinanden den Dag i Dag er.

Jens Fredericksen, Tulstrup.

---

30. Dragedræberen og hans Broder.

En Mand havde to Sønner, og saa fik de Lyst til at komme ud i Verden at se dem om. Saa forlanger de nogle Rejsepenge, og de rejser, til de kommer til en Korsvej, og midt paa den stod der et stort Træ. Der siger den ældste: „Ja, nu vil vi ikke følges ad meget længere, for det bliver vi lige kloge af; nu vil vi hver til sin Side. Men saa vil vi stikke denher Lommekniv ind i Barken i det Træ, den har et hvidt

Skaft, og tilstøder der én af os noget, saa bliver den rød paa Skaftet. Saa kan vi gaa herhen og se efter, hvordan det gaar den anden." Dermed aabner han Barken og stikker den ind, og saa trykker han Barken fast til igjen. Oven paa det skiltes de ad og gik hver til sit.

Et Sæt efter kommer den ældste imod en Løve. „Vil du ikke have mig til Følgeskab?" siger den, „for du skal nok saa stor Brug for mig." — Ja, saa kan du jo komme," siger han. Lidt bedre frem kommer han imod en Bjørn, den siger lige saadan. „Ja, saa kan du jo komme." Saa bliver han ved at rejse, og der kommer ikke mere til ham. Den ældste træffer at komme til en Stad, og der var stor Sorg. Han tager ind i et Værtshus og beder om Nattekvarter, og saa sidder han jo og spørger om, hvad Sorg der er her i Staden. „Ja, her boer en Konge," siger Værten, „og Prinsessen skal hengives til en Vanddrage, hejsen vil han ødelægge Landet." — „Er der nogen, der vil prøve at frelse hende?" siger Karlen. „Nej, det er der vist ingen, der vil. Der er nok én, der hedder Ridder Rød, han har snakket om, te han vilde prøve det. Der staar et stort Træ nede ved Stranden, og der har han faaet en Kanon op i. Saa vil han skyde Dragen, naar den kommer, men det kan nok ikke blive til noget."

Kort efter kommer de saa med hende og sætter hende paa en Stol nede ved Stranden. Saa rejser Karlen af derned og tager hans Dyr med sig. Han gaar hen til hende og spørger om, hvad hun sidder der for. Ja, om kort Tid vilde Dragen komme og hente hende. „Mon der ikke kunde blive Raad for det?" siger han. „Nej, han har 3 Hoveder, og det vil vist ikke blive nemt at bides med ham." Ja, han vilde da prøve det, for det var nok, at Dragen tog hende, og det var ikke værd, at han skulde tage flere. I det samme saa de en stor Sky ude i Vandet, og det slog et grov Spor i Vandet, lav han begyndte at komme. Saa kommer han til Land, og de giver dem jo i Kast med ham, baade Løven og Bjørnen, og de var stærke og fik Bugt med ham.

Saa kom der Bud, at der vilde komme én med 6 Hove-

der. Nu begyndte han at frygte lidt. Han gik hen til Prinsessen og sagde, at han vilde da prøve det, om han ogsaa skulde miste hans Liv ved det. Da tog det en grov Malør ude i Vandet, og saa kom Dragen med de 6 Hoveder. Der blev nu en svær Kamp, og omsider overvandt de ham.

Saa kommer der atter Bud, at nu vilde der komme én med 9 Hoveder, de 3 Drager var i Komplot med hverandre, og naar han var slaaet ihjel, saa var det forbi med de Drager. Karlen gaar atter hen til Prinsessen. Hun vilde, at han skulde rejse med det samme for ikke at komme galt af Sted. Men det vilde han ikke. Saa kom han med de 9 Hoveder, og det var en svar Karl. Ham fik de ogsaa lykkelig Bugt med efter en haard Kamp. Derefter skjærer han alle Tunger af Hovederne og kommer dem i en Pose, og saa rejser han derfra. Strags efter kommer Ridder Rød ned af Træet og truer Prinsessen til at sige, at han havde frelst hende.

Nu gik Tiden hen, og hun skulde da til at have Bryllup med Ridder Rød. Da træffer det, at Karlen kommer til Byen igjen. Mange paastod, at han havde frelst Prinsessen, og de mælder det for Kongen, at han var kommen. Saa kom der Bud efter ham, han skulde komme op paa Slottet, og han bliver tilspurgt om det. Ja, naar Ret skulde have sin Gang, svarede han, saa var det og ham. Men ønskede hun hellere Ridder Rød, saa var det og ham det samme. Nej, det var saa langt fra, sagde Prinsessen. Nu var der jo Gjæstebud og saadan Lystighed, og saa sidder de og snakker om Aftenen. Saa siger Karlen: „Hvem dømmer I paa, der har slaaet Havdragerne ihjel, enten den, der har Tungerne, eller den, der har Hovederne?“ — „Det har den, der har Tungerne,“ sagde de. Saa skulde der sees efter, og Ridder Rød kommer frem med Hovederne. Ja, der var ingen Tunger i. Saa siger Ridder Rød, at Havdrager havde ingen Tunger. Da tager Karlen sin Pose frem og lægger Tungerne i hver sit Hoved. Nu kunde de allesammen se, at det var ham, der havde slaaet Dragerne ihjel, og saa fik Karlen Bryllup med Prinsessen.

Lav det var nu til Side, siger han en Dag til hans

Kone: „Der er en stor Skov henne, den maa der være meget Vildt i.“ — „Ja, det er der vel,“ siger hun, „men vaer dig for at komme der. Mange Mennesker er dræjen derind, men ingen er kommen tilbage. Det første de kommer derind, kommer de efter en hvid Hjort, og den skal én vogte sig for; alle dem, der er kommen efter den, de bliver helt vilde, og saa kan de aldrig finde ud igjen.“ Ja, da vilde han nok prøve det en Gang, og det kunde ikke hjælpe, hvad hun sagde, han var ikke at overtale til at lade det være.

Saa kommer han ind i Skoven, og det sædede godt nok, at han traf paa Hjorten. Han skød paa den, men den brød sig ingen Skud om, og saa bliver han vild og gaar den hele Dag uden at kunne finde ud, han kunde ikke komme Skovkanten saa nær, at han kunde se ud, han var inde i Tykningen hele Tiden. Det bliver Aften, og saa faar han nogle Pinde samlet og slaar Ild med sit Fyrtøj, og faar et Baal stilt an, og saa sidder han og hans Dyr der og varmer sig.

Som de nu sidder der allerbedst, er der et gammelt Fruentimmer oppe i et Træ, og hun siger: „Hvordan a fryser!“ — „Ja, du kan jo komme ned og faa dig varmet,“ siger han. Nej, det turde hun ikke vove for dem Dyrer, han havde. „Ja, de skal ingen Onde gjøre,“ siger han, „naar det ikke bliver dem forlangt.“ Saa rækker hun en lille Kjæp ned og siger: „Rør lige ved dem med den, saa kan a komme ned, du behøver ikke at slaa dem.“ Saa gjør han det, og saa bliver de til Sten. Nu kommer hun selv ned og rører ved ham, og saa er han og en Sten.

Nu skal vi høre noget om den anden Broder. Han havde ogsaa faaet lignende Dyrer paa den selvsamme Maade som Broderen. Endelig kommer han til dether Træ, hvor de skiltes ab, og ser til Kniven. Da er Skaftet helt rødt. „Hvad skal du nu?“ siger han til sig selv, „nu er din Broder i Betryk; men hvordan skal a komme efter det?“ Nu var de bestemt hinanden saa lig, at ingen kunde kjende dem fra hverandre. Han rejser og kommer til Staden. Der spørger han ogsaa ud om et og andet og hører, te Prinsessen for et Sæt siden var

hengiven til Dragerne, men hun blev jo frelst ved en Karl, der havde to Dyrer ligesom deher. Lav de saa havde haft Bryllup, kom han ud i en Skov, hvor alle Folk blev vilde, og væk var han. „Naa, det er godt,“ siger han, og saa gaar han op paa Slottet.

Der kommer Prinsessen ud og tager imod ham. Hun havde jo været i en stor Vaande der hjemme for hendes Mand, og nu troede hun, det var ham, der kom. „Kommer du nu,“ siger hun, „hvordan gik det?“ — „Aa, det gik ikke saa galt,“ svarede han. „Kom du efter Hjorten?“ — „Ja, a gjorde!“ — „Blev du vild?“ sagde hun igjen. „Ja, men endelig fandt a da ud.“ — „Da var det saa meget godt.“ Saa om Natten skulde de til Sengs med hinanden, men saa tager han hans Sabel og lægger imellem dem. „Hvad skal det betyde?“ siger hun, „vil du aflive mig?“ Nej, det var langtfra. „Hvorfor gjør du det saa?“ — „Ja, det skal a nok sige dig.“

Saa vilde han paa Jagt næste Dag. Hun vilde jo raade ham derfra. „Du bliver der ude omsider,“ siger hun. Men hun kunde ikke holde ham tilbage. Han kommer efter den hvide Hjort, gaar vild og tjasker slemt omkring. Endelig kommer han til et Træ, og der løber det ham for, at hans Broder vist havde været der før ham. Han faar ogsaa en Ild tændt og sidder lidt der med hans Dyrer og varmer sig. Saa sidder der en gammel Kone oppe i Træet, og hun fryser saa forskrækkelig. „Kom ned og faa dig varmet,“ siger han. Nej, det turde hun ikke vove for hans Dyrer. „Men her er en lille Kjæp, vil du ikke røre ved dem med den.“ — „Nej, det skal du ikke tro, a gjør, men a skal røre ved dig.“ Saa tager han hans Bøsse, og der var en Sølvkugle for, og med den skyder han Laaret i Stykker paa hende. Hun stegler saa ned til ham og jamrer og skriger. „Hvis du ikke siger, hvad du har gjort ved min Broder, skal du anderledes blive pint.“ — „Ja, der er en Kjæp, den kan du røre ved de Sten med.“ Da han saa gjorde det, blev hans Broder levende igjen, og alle de Sten, der var, det blev til Folk. Han blev ved at røre ved Stenene, og der stod saa mange Mennesker op, te det var forfærdeligt. De fleste var

Prinser og store Herrer, og de drager saa af hver til sint. Dyrene blev jo ogsaa levende, og saa følges Brødrene af hjem ad, for nu kunde de godt finde ud af Skoven.

Ved de saa gaar, siger ham, der kom sidst: „Ja, a laa ved din Kone sidste Nat.“ — „Hvad gjorde du?“ siger den anden Broder, og han bliver saa forbitret, te han øjeblikkelig drager hans Sabel og hugger Hovedet af ham. Derefter drager han hjem.

„Kommer du endda igjen?“ siger Prinsessen, da hun kommer ud og tager imod ham, „vil du nu ikke lade den Jagen være, saa angst som a har været for dig.“ Jo, nu vilde han lade det være. Saa skulde de til Sengs. „Hvorfor lagde du din Sabel imellem os sidste Nat?“ siger hun. „Aa, det véd a ikke, det gjør a ikke tiere,“ siger han; men ved at høre det, bliver han saa forkywet af det, te han kan slet ikke sove den Nat. Næste Morgen staar han op og gaar omkring og klager sig. Det hører hans Løve, og den spørger ham om, hvad der er ved det. „Det kan ikke hjælpe at fortælle dig det,“ siger han. „Ja, det kan dog være, a véd mere, end du véd.“ Saa fortæller han den det. Strags sætter Løven af ind i Skoven og hen til Hegsen, der laa og pintes. Den siger saa til hende, at dersom hun kunde sige ham Raad for at faa et Menneske til Live igjen, som Hovedet var hugget af, saa skulde han kere hende. Ja, saa flyr hun ham en Krukke, som han skulde smøre Halsen med. Saa river han Kjællingen ihjel, og drager hen til Stedet, hvor den døde Broder laa. Nu fik han ham gjort i Stand, og saa tager han ham med hjem tillige med hans Dyrer.

Nu kom de jo ind til Broderen, der var lige elendig, men nu fik det omvendt til Glæde. Han beder ham mange Gange om Forladelse, og han maatte da endelig ikke fortryde paa, saadan som han havde baaret sig ad. „Nej, det fortryder a ikke paa,“ siger han.

Nu var Prinsessen i største Betryk med at kjende hendes egen Mand. Men saa triner han hen til hende og fortæller, hvordan det er gaaet. „Nu bliver du her,“ siger han saa til Broderen, „og slider din Tid, vi vil ikke skilles ad tiere, men

altid blive ved hverandre.“ Saa blev det saadan. Nu forlanger hans Løve og Bjørn, at han skal ridse dem i Nakken, til Blodet kommer, og da han saa gjør det, bliver det til to Prinser, der var fortryllede. De andre to Dyrer gjorde lige saadan, og de blev ogsaa til Prinser. Saa sagde de Brødrene Farvel alle fire og drog hen, hvor de havde hjemme, og nu er den Historie ikke længere. Niels Hansen Li, Vejen.

31. Björns.

Der var en Præst, hans Kone hun døde, og de havde ingen Børn. Saa sad han ugift i nogle Aar, men den Ensomhed blev han jo kjed af, og saa kom han i Tanker om, at han vilde giftes igjen. Nu boede der en Smed i Byen, og han havde en Datter, der var hen af Alderen. Saa tykte Præsten, det var én for ham, for der blev Familien ikke saa stor. Saa gik han da over og friede til Smedens Datter. Ja—a, siger Smeden, hun var ikke godt tjenlig til at blive gift, for hun var spaaet af, at naar hun kom ud under aaben Himmel, saa skulde der komme en Bjørn og besove hende. Da kunde det aldrig passe bedre end hos ham, siger Præsten, for hans Kone kom aldrig ud at gaa og skulde de ud at kjøre, saa kjørte de altid i lukket Vogn. Saa blev Præsten altsaa gift med Smedens Datter, og da Smeden tillige var en velhavende Mand, saa blev der jo ogsaa noget for Præsten at fiske.

Nu var de gift i nogle Aar. Hun havde saadan en pæn Have uden for Vinduerne at se til om Dagen, men saa en Søndag Morgen havde Præsten en So, der var kommen ud i Haven og var begyndt at rende paa hendes Blomster. Det kunde hun nu se indenfor, og saa raabte hun paa Pigerne, at de skulde gaa ud og gjenne Soen af Haven. De vilde ikke og sagde nej, „Søndagen er vor egen, da behøver vi ikke at gaa og være Svinehjorde; vil hun have den af, lad hende saa selv gaa.“ Saa blev Konen jo saa ærgerlig, at hun lukkede Døren op og sprang ud i Haven. Strags kom der ogsaa en Bjørn og besovede hende.

Hun bliver da frugtsommelig og føder et Drengebarn, da den Tid kom. Nu vidste de aldrig, hvad Navn de skulde give ham, og saa kaldte de ham Bjørn-Ø. Han vogsede jo stærkt til og var en dygtig Dreng. Naar Faderen gik ud at spasere, vilde Drengen altid med, og han vilde have en Stok i Haanden ligesom Faderen. Men alle de Stokke han fik, dem knækkede han, for han var saa stærk. Saa siger han da til Præsten, om han maatte ikke faa hans Bedstefader til at lave ham en Stok, for dem, hans Fader havde, de duede ikke. Men Stokken skulde veje 30 Lispund, og Haandfanget ved den 5 Lispund.

Ja, saa gik Præsten jo over til Smeden og fortalte dette her, hvad Sønnen havde forlangt; om Bedstefader mente, han kunde lave den Stok? Ja, naar Præsten lagde Kul og Jærn til, saa skulde han nok lave Stokken. Præsten havde saa Bud henne efter 35 Lispund Jærn og et Par Tønder Kul, og Smeden havde jo to dygtige Svende, de gik saa i Lag med at lave denher Stok. Da de havde faaet den færdig og faaet den slæbt uden for Smedjedøren, saa lod Smeden hans Dreng løbe over til Præsten, at han kunde sige til hans Søn, han kunde hente hans Stok, nu var den færdig. Da Drengen hørte det, forsømte han jo ikke Tiden, men løb over og vilde hente Stokken lige med det samme. Han løb saa ind til Smeden og sagde: „Hvor er min Stok, Bedstefader?" — „Kan du ikke se den, den ligger uden for Døren." Saa gik han ud og tog i den ene Ende, og vippede den i Vejret, saa den slog en Kuldbøtte og kom ned med den anden Ende, og de andre havde endda haft ondt ved at slæbe den udenfor. Dermed tog han hans Stok og gik hjem, og saa siger han til Faderen, nu havde han en god Stok, nu havde han Lyst til at komme ud at rejse. Det saa Præsten ogsaa gjærne, for han var saa graadig, at han kunde spise lige saa meget som alle de andre i Huset. Saa gav Præsten ham 300 Daler i Lommepenge, og saa rejste han hans Kaas.

Nu vandrede han jo ud i den vide Verden, hvor det nu kunde byde sig. En Gang var han kommen til en stor Skov,

og da han gik nu langs med Skoven, laa der saa mange pæne Bøge og var vælt og rykket op med Rode. Han gik og tykte med sig selv, at det var Synd, de Træer saadan var vælt, for det var retten pæne Træer. Han gik et Stykke længere frem ad, og saa traf han paa en stor svær Kjæmpe ved Roden af et Træ. Saa spurgte Bjørn-Ø ham ad, om det var ham, der havde rykket de Træer op. Han siger: ja, det var. Saadan noget maatte han ikke gjøre, det var Synd. „Det kommer ikke dig ved,“ sagde Kjæmpen. Saa trækker Björnø hans Kjæp og giver ham et godt Træk over Nakken med den. Kjæmpen sprang øjeblikkelig op, saadan et Træk var han ikke vant til at faa. De kommer saa til Rette om at skulle være Rejsekammerater, og saa rejser de sammen en lang Tid.

En Dag kom de forbi en Herregaard, og der var en stor Sletning af Eng, og Vandet det stod helt over, saa Høet laa og svømmede i Vand. Da de havde gaaet lidt længere, kom de til en Aa, hvor Vandet kom strømmende i, og der laa en Kjæmpe og stemmede Vandet op med hans Skjæg, saa det var derfor, det kom ind over Engen. Saa spurgte Björnø ham efter, hvi han gjorde det, det var jo en stor Synd saadan at lægge alt det Hø øde. Ja, siger han, han var gal paa Herremanden, derfor gjorde han det. „Ja, det maa du ikke, det er Synd.“ — „Det kommer ikke dig ved,“ siger Kjæmpen lige saa profos. Saa maatte han til at give ham et Par Ræk af hans Stok. Han sprang op, for saadanne Træk var han ikke vant til at faa; men Enden paa det blev, at nu var de tre Rejsekammerater, og de fulgtes da ad en lang Tid alle tre.

Saa kom de til en stor Skov, hvor der laa en Herregaard inde i Skoven, og den var ganske øde for Folk, der var ikke et Menneske paa Gaarden. De kom saa til Rette om, at de vilde slaa deres Bopæl op paa den Gaard, og saa skulde de til at tænke paa at have noget til Føden, for det var der heller ikke noget af paa Gaarden. Men der var saa mange Dyr i Skoven, og saa gik de ud og skød et Dyr og tog med hjem.

Den første Dag skulde Kjæmpen blive hjemme og koge Suppe, og de andre skulde gaa ud og bjærge noget Vildt til

om anden Dagen. Den Tid han nu havde faaet Kjødet i Gryden og til Kog, og det var ved at blive kogt rigtig godt, saa kom der en Dværg ind til ham og vilde have et Stykke Kjød. Kjæmpen sagde nej, han fik ikke noget, for han havde to sultne Mand i Skoven, og de skulde have det, naar de kom hjem. Men inden han vidste et Ord af, tog Dværgen hele Kjødet og rejste med, og saa havde han ikke noget til de andre. De kom jo hjem i den Forventning, at de skulde have et godt Maaltid, og de kom slæbende med et Dyr, men de blev jo rigtignok meget skuffede.

Om anden Dagen skulde han med Skjægget blive hjemme og lave Suppe til de andre. Da han havde faaet Kjødet kogt og skulde til at lave Suppen, kom Dværgen igjen og forlangte et Stykke Kjød af ham. Han nægtede det, for dem i Skoven de skulde have det, sagde han, og han vilde gjenne Dværgen ud, men saa floj han i Skjægget af ham og havde nær rykt det helt af ham. Han tog saa Kjødet og løb med. Nu havde han heller ikke noget, da de andre kom hjem. De havde fældet et andet Dyr og kom slæbende med, men Spise det fik de jo ikke noget af, for der var ikke andet end de tynde Suppe.

Næste Dag skulde Bjørnø blive hjemme, og de andre to skulde ud i Skoven at skyde noget til Føden. Den Tid han nu havde kogt Kjødet, kom Dværgen og forlangte at ville have et Stykke af det. Nej, han fik ikke noget. Ja, naar han ikke vilde give ham noget, saa tog han det altsammen. Saa snapper Björnø hans Stok, og han giver sig til at prygle ham i den, og Dværgen maatte til at bede om Naade og love, at naar han maatte blive fri, skulde han aldrig komme der mere. Saa spørger Björnø ham ad, om det var ham, der var Skyld i, at der kunde ingen Mennesker være paa Gaarden. Han sagde ja. Nu skulde Gaarden være fri og frank for al Ting, lovede han, og saa gik Dværgen hans Vej. Saa kom de andre to hjem. De havde gaaet og snakket om, at nu havde han vel heller ikke noget til dem, men det slog fejl. Suppen var færdig, da de kom.

Nu holdt de tre Kammerater dem paa Gaarden i længere

Tid. En Dag fulgtes de ad ud i Skoven alle tre, og saa kom de til en stor Høj, der var der ude, og den gik de op paa. Da laa der en stor bred Sten ovenpaa den Forhøjning. Saa siger Björnø til den stærke Mand, om han kunde vælte denher Sten af Vejen. Men han kunde ikke rokke den Sten nogen Steder. Ham med Skjægget han kunde heller ikke, skjøndt han prøvede godt nok paa det. Saa sagde Björnø, at det maatte være en let Sag, og saa jog han hans Kjæp ind under den ene Kant, og væltede den dermed i Vejret. Nu kunde de let faa fat paa den, og saa vælt de den af Vejen. Den Tid det var gjort, kunde de komme ad og se, hvad der var under den. Saa var der en stor bred Hule ned under Jorden. Saa siger Björnø, der maatte være én Ting underjordisk, og det maatte de have eftersét, hvad var. Saa gik de hjem til Gaarden og hentede noget Reb og saa en stor Løb. Den Tid de kom med det, siger Björnø, at nu maatte én af dem helst gaa ned og se, hvad der var. Men de var nu ikke for at komme derned nogen af dem. Saa lod Björnø hans Stok falde derned, og saa kunde han høre, den faldt paa en Stenbro. Han gik saa i Kurven, og nu skulde de andre hejse ham derned, og de skulde blive staaende ved Hullet og vente paa, naar han gav Signal der nede fra. Naar han saa stødte i Rebet, skulde de hejse ham op igjen.

Nu kom han altsaa ned til Bunden. Han tog hans Stok i Haanden og spaserede langs hen ad en stor Gang, der var. Saa kommer han ind i en stor Gaard, og der var en Dør aaben paa den ene Rad, og der saa han der stod et Menneske. Hán gik nu derhen til ham, og da var det en Karl, der passede Hestene, for den Mand, der boede i den Gaard, han havde Heste. „Hvad er det for en Mand, du tjener?" siger Björnø. Ja, det var en Dværg, der regjerede her, „og naar han kommer hjem, saa slaar han dig nok ihjel." Ja, det mente Björnø det havde mindre at betyde. Saa spørger han ham igjen, om der var ikke flere Folk paa Gaarden end ham. Han siger jo, der var tre Prinsesser, som Dværgen havde indesluttet, og han vilde tvinge dem til, at én af dem skulde gifte sig med ham, men det

vilde de ikke, derfor var de indesluttede. Ja, han vilde ind og snakke med deher tre Prinsesser, siger Bjørnø. „Det kan du jo," siger Karlen, „men du skal passe paa, for der sidder en gammel Kjælling henne ved Kakkelovnen med en Kugle i Haanden, og den vil hun hive lige hen i Panden af dig, men den er giftig, og lige saa saare som den rører ved dig, saa døer du."

Saa gik Bjørnø hen og lukkede Døren op. Kjællingen hev Kuglen hen imod ham, men Bjørnø parerede den af med hans Stok, og den fløj tilbage i Panden af hende, saa hun døde lige med det samme. Se saa gik Bjørnø ind, hvor deher tre Prinsesser var indelukkede. Der var Laase for Dørene, men dem brækkede han op med hans Stok, og han lovede Prinsesserne, at han skulde nok sørge for at fri dem. Da det havde saa varet lidt, saa kom Dværgen hjem. Bjørnø gik inde i Stuen, da han kom, og saa siger han til ham: „Naa, træffer a dig nu her, nu skal du ikke beholde Livet." Han giver sig saa til at klemme paa ham med hans Stok. Men Dværgen bad ynkeligt for sig og sagde, at bare han maatte beholde Livet, saa skulde han rømme derfra og aldrig komme der mere, og saa maatte Bjørnø raade for det altsammen.

Dværgen rejste jo saa hans Vej, og nu gik Bjørnø omkring og saa alting efter. Han kom saa ogsaa ind i Dværgens Kammer og eftersaa, hvad der var inde. Der fandt han en bitte Fløjte, der laa der inde, og saa blæste han i den. Da kom der en stor Djævel og sagde: „Hvad befaler min Herre?" Bjørnø gik imidlertid og samlede alt det Sølv og Guld sammen, hvad der var, og han gav ikke Djævelen noget Svar. Derefter lukkede han Prinsesserne ud og tog dem med sig hen til Hullet, for han vilde jo have dem op. Men de havde et Par Guldtøfler hver, og der beholdt han én af hver sine Tøfler, saa han fik tre Tøfler i alt, men Prinsesserne beholdt Magen til dem. Saa stod én af dem i Kurven, og han stødte i Rebet, og dem der ovenfor hejste hende op. Da hun saa kom ovenfor, begyndte de at kives om hende, hver af dem vilde have hende. Men saa sagde hun, at hun havde en Søster der nede endnu, som var meget kjønnere, og de behøvede da ikke at

trættes om hende. Saa lod de Kurven gaa ned igjen, og saa kom den anden i. Da de saa hende, begyndte de at kives om hende ogsaa. Men hun sagde, at det skulde de lade være med, for hun havde en Søster der nede endnu. Saa læt de Kurven gaa derned igjen for tredje Gang, og den tredje Prinsesse traadte i den, og de fik hende op. Nu var der jo ikke andre tilbage end Björnø, men han skulde jo ogsaa op. Saa lagde han først hans Stok i Kurven og stødte i Rebet, for han vilde se, om de var til Sinds at trække ham op ogsaa. Men da den kom et bitte Stød op, kappede de Rebet over, og den kom dumpende ned til ham igjen. Saa kunde han gaa dernede, saa længe han vilde.

Men de to andre rejste af med Prinsesserne. De maatte love, at de vilde ægte dem, nærenstid de kom hjem, og de tvang dem til at sige, at de havde frelst dem. Kongen havde jo nemlig udgivet, at hvem der kunde skaffe dem tilbage, maatte ægte dem, og saa skulde Riget deles mellem dem.

Den Gang de kom saa hjem, deher tre Prinsesser, blev der jo en svær Glæde. De fortalte altsaa, at det var de her to stærke Karle, der havde frelst dem, og saa skulde de jo giftes med et Par af Prinsesserne. Men de udbad dem et Aars Frist, inden de skulde indgaa det Ægteskab.

Nu skal vi høre, hvordan det videre gik med Björnø. Han gik jo tilbage igjen fra Hullet og ned i Gaarden til Karlen og saa ind i Dværgens Kammer. Der tog han fat i Piben og blæste i den. Saa kom denher store Djævel igjen og siger: „Hvad befaler min Herre?“ — „Jeg befaler dig, at du skal sløjfe denher Høj inden 24 Timer, saa Gaarden kan komme til at ligge frit.“ Saa kom der saa mange Djævle og arbejdede paa det, og inden 24 Timer kom Gaarden til at ligge for fri Felt. Saa siger han til Karlen: „Ja, nu maa du have Gaarden til din fri Raadighed, for a har ingen Brug for den, der skal ingen komme og kræve dig noget for den.“ Derpaa blæste han i Piben igjen, og den store Djævel kom. „Hvad befaler min Herre!“ Ja, han skulde føre ham dertil, hvor Prinsesserne de var, tilligemed det Sølv og Guld der fandtes, det vilde han jo tage med sig.

Saa faret Djævelen jo med ham over Skov og Sø og Land hen til den Stad, hvor Prinsesserne de var fra. Der loserer han sig ind paa en stor Gjæstgivergaard, det gjorde Bjørnø. Han fik jo strags at vide, at der var stor Glæde paa Slottet, ved det Prinsesserne var bleven frelst og kommen hjem, og de to stærke Mænd gik jo som to Prinser og gik og ventede paa at skulle giftes og saa faa en Del af Kongeriget hver.

Men Prinsesserne havde jo ikke uden én Tøffel hverre, det husker vi nok, og saa finder de paa at forlange af Faderen, at han skal faa en Guldsmed til at lave dem Magen til. Saa lod Kongen sætte i Bladene, at hvem Guldsmede der vilde tage sig paa at lave Magen til deher Tøfler, de skulde faa flere tusende Daler, og hvem der paatog sig det og kunde ikke, de skulde af med Livet.

Da Bjørnø hørte det, saa udgav han sig som Guldsmedsvend, og da der boede en gammel Guldsmed i Nærheden af Hotellet, og det var grumme gamle Folk, baade ham og Konen, saa gik Bjørnø ind til ham og spurgte, om han havde ikke Brug for en Svend. Han svarede og sagde, han havde ikke Arbejde til sig selv, langt mindre til at holde Svend paa. Men saa siger Bjørnø til ham, han kunde jo paatage sig at lave Prinsessernes Tøfler. Det maatte han da paa ingen Maade tage sig paa for Konen, for hvis han ikke kunde lave dem, saa skulde han jo af med Livet. Men Bjørnø sagde, at han skulde jo blot paatage sig det, „saa skal a nok lave dem for dig, og Materialierne kan du jo hente paa Slottet“ — for dem skulde Kongen lægge til.

Da Guldsmedsvenden nu var saa vis paa at kunne lave dem, saa tykte deher gamle Folk ogsaa, det kunde være godt nok, og saa gik Guldsmeden op paa Slottet og mældte sig. Der blev jo bestemt en vis Tid, da Tøflerne skulde være færdige, og han fik Materialier udleveret. Saa kom han jo hjem og sagde det til Svenden, at nu havde han taget sig det paa, og der var bestemt en vis Tid, om han nu troede, at han kunde tage sig det paa. Det var 14 Dage om at gjøre. Jo, det kunde han sagtens.

Nu gik den gamle jo hver Dag og ventede paa, at Svenden skulde komme og begynde at arbejde, men han begyndte slet ikke paa det, den ene Dag gik, og den anden kom, og det var lige nær, skjøndt han kom hver Dag ind til dem. De 14 Dage gik, og han fik ikke begyndt. Aftenen før Tiden var udløben, klagede den gamle Kone sig, at det var da sørgeligt, nu i Morgen skulde Tøflerne leveres, og de var ikke færdige. Nu var hun vis paa, hendes Mand skulde af med Livet. Det skulde hun ikke sørge for, siger Svenden, men sørge for, at han fik noget Lys paa Værkstedet i Aften, saa skulde han nok have dem færdige til i Morgen. Han forestiller jo da, at han begynder at arbejde om Aftenen, og hamrer og tumler, som han har svært travlt med dem, men han pudsede dem jo blot af, saa de var som nye. Den gamle Guldsmed var nysgjerrig og gik fra Døren til Døren og keg gjennem Nøglehullet. Saa kommer han ind til Konen og siger: Jo nu troede han nok, de blev færdige, for det skinnede saa klart der inde.

Om Morgenen kom han jo ind med Tøflerne og sagde, at nu var de færdige, og den gamle fik dem pakket ind og skulde op paa Slottet med dem. Da han kom derop og fik dem pakket ud der, saa kom Prinsesserne ned og saa dem, og hver kjendtes ved sine. Den ene sagde: „Det er min!" og den anden: „Det er min!" og de var alle tre, som de skulde være. Saa spurgte Prinsesserne den gamle Guldsmed, om han havde selv lavet dem. Dertil svarte han nej, han havde en Svend, der havde lavet dem. Om han vilde ikke bede den Svend om at komme op til dem, de vilde give ham en Dusør? Den gamle Guldsmed fik jo sin Betaling af Kongen, og saa spurgte de om, hvor han boede, og det fortalte han.

Da han saa kom hjem, sagde han det jo til Svenden, hvad Ærende han havde fra Prinsesserne. Han svarte og sagde, at dersom de vilde ham noget, saa kunde de komme til ham. Den gamle Guldsmed lagde Pengene frem, han havde faaet, og nu maatte Björnø tage saa mange, som han vilde, for hans Ulejlighed. Men han sagde, at han vilde slet ingen have, dem Penge vilde han skjænke Mester, og paa den Maade blev han en rig Mand.

Saa hen over Middag kom der en kongelig Vogn ned og holdt for Døren med alle tre Prinsesser i, og de gik ind til Guldsmeden og bad, om hans Svend ikke vilde følge med dem hjem paa Slottet. Björnø kommer saa ind, og de falder om Halsen af ham og kysser ham, for de kan godt se, det var ham, der havde frelst dem. Han sagde jo, det vilde han godt, men han vilde først om paa Hotellet og have hans Stok, for den vilde han have med sig.

Da de kom op paa Slottet, saa foregav Prinsesserne for Faderen, at her var ham, der havde frelst dem; de andre havde ikke frelst dem, men truet dem paa Livet, at de skulde sige det. Saa blev de kaldt ind, de her to Fyre, og da de saa Björnø, saa famlede de strags og tilstod, at det var ham, der havde frelst dem, og de havde ikke gjort det, men løjet for Kongen. Nu skulde Björnø selv staa for, hvad Straf de skulde have. Ja, saa skulde de have den Straf, at der skulde graves en Hule lige saa dyb som den, han havde været i, og der skulde de hejses ned i. Kunde de saa redde dem selv op, kunde de, ellers kunde de gaa der, til de kreperede. Der blev strags gjort Anstalt for at grave den Hule, og de to Karle blev hejst derned, og der gaar de nu nede, til de døer af Sult, for de kan jo ikke komme op. Saa blev Björnø udraabt som Arveprins til Riget og blev gift med én af Døtrene.

Niels Mathisen, Udby.

---

32. Mestertyvens Bedrifter.

Oppe ved Vejlekanten i en By, der hedder Davgaard, boede en Husmand, der havde tre Sønner. De blev hjemme, til de var blevne konfirmerede, men saa siger Manden en Dag til dem: „I skal ud at tjene, I Knægte, nu kan a ikke have jer hjemme længere.“ Ja, saa vilde de alle tre hen at lære nogle Haandværker. De fik da nogle Klæder paa Kroppen, og saa fulgtes de alle tre ad ud ad Vejen. Nu var de jo ikke enige med dem selv om, hvad de vilde lære, men de vilde saa lade Lykken raade ogsaa for det.

Da de kom et Stykke vesten for Vejle ad Landevejen, der skiltes Vejen ad i tre Dele. Saa siger den ældste, han hed Kristen: „Her vil vi skilles ad, og saa gaar hver sin Vej. Samme Dato om tre Aar saa mødes vi igjen her, og det skal være paa samme Klokkeslæt, som vi nu gaar fra hinanden. Men om vi ikke allesammen kommer til bestemt Tid, saa skal vi dog bie efter hverandre. Derefter gik de hverre med deres Vej og var henne i de tre Aar.

De mødtes ogsaa paa Treaarsdagen bestemt efter deres Aftale der ved Korsvejen, og de havde ogsaa hver lært en Profession. Saa blev de enige om at følges ad den samme Vej tilbage, som de var komne for tre Aar siden, indtil de kom til Vilhelmsborg — der har a selv været en Vinter, og der lærte a Historien. — Saa gaar de ind paa den Gaard for at spørge, om der var ikke Arbejde til dem, for de vilde gjærne blive sammen. Saa kom Herremanden ud til dem, og han kjendte alle tre Brødre, for det var ikke saa langt fra Gaarden, te deres Fader boede, og han vidste nok, te de var ude at lære alle tre. Han siger saa til Kræsten: „Hvad har du lært?“ Ja, han havde da lært Smedeprofessionen. „Naa, det var prægtigt, og jeg har Smedje og Værktøj, men ingen Smed. Saa kan jeg jo fæste dig som Smed.“ Ja, det kunde han godt. „Men hvad har du nu lært, Per?“ det var den næstældste. Ja, han havde lært Snedker- og Tømrerprofessionen. „Det var prægtigt; jeg vil til at bygge en Lade og en Stald til næste Aar, saa kan jeg vel beholde dig ogsaa.“ Ja, det kunde han saa godt. „Naa, Knud, hvad har du lært?“ siger han til den yngste, som andre Folk altid ansaa for noget fjottet og tosset. „Ja,“ siger han, „jeg har lært noget, som Herremanden har ingen Brug for.“ — „Jo, det kunde dog tænke sig,“ svarede Herremanden, „sig du kuns frem, hvad det er.“ Ja, han havde da lært nogle Gavtyvestreger. „Det vil sige, du har lært at stjæle.“ — „Ja, det er rigtigt, som Herremanden siger.“ — „Naa, jaja, men siden jeg nu har begge dine Brødre fæstet, saa kunde jeg maaske ogsaa bruge dig. Lad os gjøre et Forsøg med, hvad du duer til.“ Det er Knud villig til.

„Jeg har tolv Heste i min Stald, kan du nu stjæle dem i Nat, vil jeg give dig 300 Daler, men kan du ikke, saa skal du give mig 300 Daler." Dertil svarer Knud blot, at han vilde da forsøge paa det. Nu var det et strængt Vejr den samme Nat med Storm og Snefog, og det stolede Knud paa. Herremanden satte en Karl paa hver Hest, én ved Stalddøren og én ved Porten. Saa hørte han ved Porten lige med et én raabe ude i Skoven, der er lige tæt ved Gaarden. Saa troede han jo, det var én, der var gaaet vild, og han gaar da lidt uden for Gaarden og raaber igjen for at kalde ham til sig. Saa kommer Knud, og han er klædt ud som en gammel Mand, der gaar og beder om sit Brød. Han bad nu saa indstændig Karlen om Husly til Dag, for han var gaaet vild og var helt forkommen. „Ja, du kan jo følge med hen til Stalden," siger Karlen, „og høre, hvad de andre Karle siger, for vi sidder og skal passe paa en Tyv, og a véd ikke, om a ene tør give dig Lov til at ligge i en tom Baas, der er ved Siden af Stalddøren." Ja, saa fulgte han med og fik da ogsaa Lov til at ligge der i Halmen i den Baas. Nu havde han to Flasker i Lommen, og dem laa han saadan og haandterede, at de slog imod hinanden. „Hør," siger Karlene, „han har Brændevin i Lommen, han drikker det vist op, hvad han tigger om Dagen. Naar den Fyr kommer til at sove, vil vi smage til hans Flaske, hvis han da ikke faar det drukken forinden. Et Øjeblik efter snorksov Tiggeren. Karlene stod da af Hestene, gik hen til ham og tømte begge hans Flasker. Derefter satte de dem til Hest igjen. Den ved Porten og Døren fik ogsaa en Taar med. Saa varede det ikke ret længe, inden de sov allesammen. Nu vaagnede Knud, og saa tog han hver Karl af sin Hest og satte ham paa Spilbommen. Da han var færdig med det Arbejde, trak han alle tolv Heste ud af Stalden, koblede dem sammen og red ad Skoven til med dem.

Om Morgenen stod Herremanden tidlig op og gik ud i Stalden for at se, hvordan det stod sig. Da sidder alle hans Karle og rider paa Spilbommene, og Hestene var væk. Naa, han blev jo gal og begyndte at banke løs paa dem. Saa-

dan fik han dem da endelig vaagne, og nu kunde de nok forstaa, det var en Sovedrik, de havde faaet. Kort efter kom Knud ridende ind i Gaarden med alle tolv Heste, hilser paa Herremanden og siger: „Jeg fik dem endda.“ — „Ja, det ser jeg, du er ikke saa daarlig en Tyv, som jeg troede, nu kan du komme ind og faa dine Penge.“ Men ærgerlig var jo Herremanden over, at han skulde af med dem. Saa siger han: „Kan du nu stjæle en anden Ting fra mig, saa vil jeg give dig 1000 Daler, men kommer jeg dig paa Skud nær ved det, saa skyder jeg dig.“ — „Ja, det faar jeg tage mig i Agt for,“ siger Knud, „det kommer saa an paa hvad det skal være, jeg skal stjæle.“

„Der staar en Pose Guld i Skabet i min Seng, den skal du stjæle, og saa skal du tage det Lagen, mig og min Kone ligger paa, og den Særk, min Kone er i. Men jeg svarer ikke for dit Liv.“ — „Ja, det faar jeg da selv at passe paa,“ siger Knud. Nu traf det sig saadan, at der i de samme Dage var bleven hængt en Tyv i en Galge, og da det saa var bleven ud paa Natten, gik Knud op til Galgen og tog den hængte ned. Ham fik han et Reb paa, og saa satte han en Stige til Herremandens Stuehus og lod ham da i Rebet glide ned til Herremandens Sovekammervindue. Han laa i Sengen med en ladt Bøsse, og saa sagde han til Konen: „Se der, der kommer han og vil ind. Nu skal jeg endda se at give ham hans Bekomst.“ Dermed skød han ud paa den døde, og han faldt nu ned.

Lidt efter sagde Herremanden: „Jeg maa dog se at faa ham jordet et Sted, at ingen skal faa at vide, hvad jeg har gjort.“ — „Ja, gjør det, lille Mand,“ sagde Konen, „at du ikke skal komme i Forlegenhed for det.“ Nu stod Herremanden op og gik ud til Liget, som laa uden for Vinduet, slæbte af Sted med det ud i Skoven og vilde saa til at grave det ned. Men Jorden var frossen, og han havde ondt ved at faa Hul. Imens han nu stod og sled i det, beklagede han sig jo meget over, at han ikke var vant til at bruge Skovl eller Greb. „Hvordan faar jeg ham dog ned, det slemme Skarn.“ Knud var fulgt bag efter for at høre, hvordan det gik, og da han nu havde hørt ham staa og klage sig over det, gik han hjem til

Herremandens Kone. Nu forstod han sig paa at vende hans Maal efter alle, og saa siger han: „Jeg véd ikke, lille Kone, hvordan jeg skal faa ham i Jorden; jeg er ikke vant til at arbejde, og jeg er saa forfrossen, saa jeg kommer til at have mig en Snaps, hvor har du Nøglerne?“ — „De ligger i min Skjørtlomme paa Stolen“, siger hun. Men det var jo ikke Snapsen, det var Posen med Guldet, han vilde have, og den gjemtes i samme Skab som Snapsen. Da han nu havde faaet Pengene, sagde han igjen til Konen: „Jeg kommer til at gaa i Seng for at varme mig lidt, inden jeg gaar ud for at faa det Spøgelse gravet ned, for jeg har faaet saa ondt i min Mave.“ — „Ja, gjør det, lille Mand,“ siger hun, „der er jo længe til Dag.“ Da han nu er kommen i Seng, siger han: „Fy! det lugter saa slemt her, der er vist gaaet noget for dig i Sengen, da jeg skød Tyven; du blev vel saa angst for Skuddet. Lad os faa det nederste Lagen af.“ Konen forsikrede, at det var ikke Tilfældet. „Men du kan jo godt tage det, hvis du synes,“ sagde hun, og saa fik han Lagenet samlet til sig, og kylte det op til Posen med Guldet. Da han nu havde ligget lidt igjen, siger han: „Fy! det lugter endnu, der maa ogsaa være kommen noget paa din Særk, du kommer til at trække den af.“ — „Jeg forsikrer dig, at det ikke er Tilfældet, men jeg vil jo alligevel føje dig i at tage den af.“ Saa blev den smidt op til det andet. Et Øjeblik efter siger han: „Nu maa jeg op og se at faa ham jordet, at vi kan blive ham kvit, det slemme Spøgelse.“ — „Ja, gjør det endelig, lille Mand, at vi skal ikke komme i nogen Forlegenhed.“ Nu stod han op og tog alle tre Dele med sig. Saa gik han ud i Skoven og saa til Herremanden, som netop stod og klappede til over Graven. Han gik derefter hjem til Konen: „Huha!“ siger han, „det var en kold én, den, hvor er Nøglen? jeg maa have mig en Snaps oven paa dette her.“ — „Ja, gjør det, lille Mand,“ siger hun, „du har gjort Lige for det.“ Nu klædte han sig af og gik til Sengs. „Du har nok faaet hele Lagenet hen under dig,“ siger han, da han er kommen til at ligge, „her er intet under mig.“ — „Kan du ikke huske,“ siger hun, „da du var hjemme og fik dig en Snaps,

at du var i Seng lidt, og saa skyldte du mig for, at der var gaaet noget for mig paa Lagenet. Du tog jo baade Lagenet og min Særk og kylte op paa Gulvet." — „Hvad for noget Snak! jeg har ikke været hjemme, siden jeg skød den Kjæltring, og gik ud for at kaste ham ned. Skulde han da atter have narret mig?" Han sprang nu ud af Sengen og følte i Skabet, men baade Lagen og Særk og Posen med Guldet var væk. „Og saa har han ligget ved min Kone tillige med, nej, det er dog for galt!"

Han sov ikke mere den Nat. Om Morgenen tidlig kom Tyven med Sagerne og sagde: „Se, nu har jeg gjort dette Stykke Arbejde og fortjent mine 1000 Daler." — „Ja, det kan jeg se," sagde Herremanden, „der har du dine Penge og forføj dig saa ud af mit Hus, jeg vil ikke se dig mere." — „Ja, det skal jeg nok," sagde Knud, „jeg véd ikke, jeg har fornærmet dig noget, du har faaet tilbage alt hvad jeg har stjaalet fra dig, og nu skal jeg nok gaa min Vej."

Præsten fik snart at vide, hvordan Herremanden havde ladet sig tage ved Næsen af en Tyv. Saa gav han sig til om Søndagen at holde en Skjældepræken over Herremanden, at han saadan vilde lade sig narre. Herover blev Herremanden højligen fornærmet, og saa lod han atter Knud kalde frem for sig og sagde til ham: „Kan du nu ogsaa gjøre Præsten et Puds, saa at det kan have noget Gehør, saa skal du faa andre tusende Daler." Ja, han vilde prøve paa det og se, hvad han kunde gjøre. Præsten var en Gang bleven spaaet, at han skulde levende til Himlen, og det havde Knud faaet at vide. Saa en Nat faar han begge sine Brødre med sig op til Kirken, og den ene gav sig til at ringe Kirkeklokken, men de andre to gik ind i Kirken. Det hørte Degnen, som boede tæt ved Kirkegaarden, og han troede, der var Ildebrand, og løb saa op til Kirken for at høre, hvad der var paa Færde. Da han nu spurgte Ringeren om det, svarede han: „Du kan jo gaa ind i Kirken og selv høre, hvad det er." Saa gaar han altsaa ind ad Døren. Da staar der en forklædt Mand oppe for Alteret og messer saaledes: „Jeg er en Engel, som er sendt for at hente Præsten

levende til Himlen, og han skal have alle sine Penge med sig." Degnen havde jo hørt om den Spaadom, der angik Præsten, og saa tænkte han: Nu gaar den i Opfyldelse. Altsaa løb han strags ned til Præstegaardens Sovekammervindue og fortalte ham, at der var kommen en Engel ind i Kirken, som skulde hente ham levende til Himmels, og han skulde have alle sine Penge med sig. „Nu, lille Kone," sagde han, „du har aldrig villet tro mine Drømme, nu kan du dog se, de gaar i Opfyldelse."

Saa stod Præsten op og samlede sine Penge sammen. Han tog dem med sig saa nær som 15 Daler, der laa i en grøn Pung. „Dem skal du beholde, lille Kone," sagde han. Saa tog han Afsked med hende og gik op til Kirken, hvor Degnen stod og ventede efter ham. Saa fulgtes de ad ind paa Kirkegaarden, og han fortalte da Degnen og ham, der havde ringet, at nu havde han her alle hans Penge saa nær som 15 Daler i en grøn Pung, han lod blive tilbage til hans Kone. Da Karlen hørte det, gik han ind og fortalte Knud om den Pung. Nu kom der Bud ud, at Præsten skulde komme ind. Da stod Knud foran Alteret og messede, at han var en Engel, som skulde hente Præsten, han skulde levende til Himlen og have alle sine Penge med sig, „ogsaa de femten Daler, der ligger i den grønne Pung." — „Ja, der kan vi dog se, at Gud er alvidende," sagde Præsten til Degnen. Saa maatte han jo ned at hente den grønne Pung til ham. Præsten kom saa op til Alteret og ofrede der sine Penge. Nu havde Knud en stor Humlesæk, som han holdt op, og saa gjorde han Tegn til Præsten, at han skulde krybe i den. Det gjorde han ogsaa, og de bandt for Sækken. Men Degnen løb hjem, saa snart han kunde. Nu slæbte de Præsten ud af Kirken og ned gjennem Skoven, indtil de endelig landede i Herregaarden. De havde slæbt Sækken over Trærødder og Brinker og Moseknolde, og han gav store Brøl af sig. Endelig lagde de ham ind i Vandhuset. Lige ved Siden af var Gaasehus og Tørvehus. Nu havde Præsten en gammel Pige, som hed Maren, og da hun saa om Morgenen kom ned efter Tørv og vilde lukke Gjæssene ud i det samme, hørte hun noget, der sang eller messede saaledes:

„Ja, Himmeriges Vej er trang, hvem der skal vandre den, men nu hviler jeg saa sødt i Abrahams Skjød og hører alle Engle synge for mig.“ Det var jo Gjæssene, han mente. Men Pigen, der tykte, at det var Præstens Røst, blev forskrækket og løb ind til Præstekonen og fortalte, hvad hun havde hørt. Hun blev jo helt forknyt, for hun kunde ikke forstaa, hvad hendes Mand havde gjort i hans levende Live, siden han nu skulde gaa igjen efter hans Død. Pigen havde hørt det flere Gange, og de var jo kommen i Tanker om, at der var Fejler ved Tingene. Der blev nu Folk samlet, for Sagen skulde undersøges, og Knud var ogsaa med til det. De kom saa endelig ind i Vandhuset og kom til at løfte Dækket op. Der laa en stor Sæk nede, og det rørte sig; men der var ingen, som turde tage den op. Ja, da turde Knud godt, og han tager i Sækken og bærer den ud i Gaarden og løser for den. Saa kryber Præsten ud af Sækken, og han gik skamfuld ind til sin Kone. Hun blev kisteglad, da hun fik sin Mand igjen. Men der blev jo en hel Snak i Byen om Præsten, de fandt i en Sæk i hans eget Vandhus. Nu fik Herremanden Hævn over Præsten for hans Skjældeprædiken, de var jo komne noget nær lige galt afsted, men det med Præsten var dog det værste, og saa gik Knud op til Herremanden og fik hans Betaling for det kunstige Arbejde, han nu sidst havde udført.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

---

33. Hans Mestertyv.

Der var en Gang en Mand, han havde en Søn, der hed Hans, og han sagde til hans Fader en Dag, at han vilde gjærne ud i Verden og prøve hans Lykke, og det fik han ogsaa Lov til. Saa rejste han, men da han kom ud i en stor Skov, red han vild, og saa kom han til et Hus, hvor der var ikke andre hjemme end en gammel Kone. Hun saa rigtig nok noget fær ud, men han spurgte hende alligevel, om han ikke kunde blive der den Nat. Saa siger hun: Det vidste hun snart ikke, men hun vilde raade ham til at gaa han Vej, det første han

kunde. „Ja,“ lod Karlen, „der er vel ikke stor Fare ved at blive her da.“ — „Jamen a har en hel Flok Sønner,“ siger hun saa, „og de er Røvere allesammen.“ — „Naa, er de det,“ siger han, „ja saa kunde det gjærne være, de kunde bruge mig,“ og saa blev han der, til de kom hjem. Den Gang de kom, siger den gamle Kone til dem, te her var en sølle Knægt, som var kommen der om Aftenen, og var saa forfrossen og sulten og havde spurgt, om han kunde ikke nok blive der i Nat. Ja, de vidste det snart ikke, siger de, om de skulde lade ham blive der, eller de skulde slaa ham ihjel. „Det skal I ikke gjøre,“ siger Karlen, „det kunde gjærne være, a kunde hjælpe jer noget, for a er da for Resten slet ikke saa ringe til at stjæle, naar a selv skal sige det.“ — „Ja, er du god til det, det kunde da hjælpe noget ved det,“ siger de, „saa faar du jo at blive her.“

Naa, saa om Morgenen siger de til ham: „I Dag skal vor Nabomand til Marked med hans Stud; dersom du kan saa tage den fra ham, uden at han kan mærke det, og uden at gjøre ham nogen Fortræd, saa skal du blive vor Svend.“ — „Ja, a véd ikke, om a kan gjøre det,“ siger han, „men a kan jo gjærne prøve paa det.“ Saa stod der et Par Guldsko der, og dem tog han én af, og den Gang han saa Manden komme trækkende med hans Stud, løb han forved ham og satte Guldskoen ned i noget Dynd paa Vejen, saadan te én kunde lige se Ovret af den. Saa da Manden han kom, saa han Skoen, den stod der jo. Saa siger han til sig selv: „Hvad er det? staar der saadan en Sko. Ja, hvad kan det hjælpe med den, naar a har ikke den anden, lad den staa!“ og han trak videre med hans Stud. Saa render Karlen hen og snapper Skoen, hvorpaa han løber om æfor ved Manden igjen og sætter den ned i noget Mudder paa Vejen. Saa da Manden han kommer derhen, ser han, der staar én til. „Aa, fuj for Skam, havde a nu haft den anden ogsaa, for min Kone er saa arrig, og naar a saa havde haft det Par Guldsko og kunde have givet hende, saa havde en vist kunnet stille hende et lille Gran ved dem.“ Saa bandt han hans Stud og rendte tilbage og vilde finde den anden Sko, men der var jo ingen Sko, og da han kom tilbage,

var Studen jo ogsaa henne, for Karlen havde løst den og trukket hjem til Røverne med den. Saa siger de, den Gang han kommer: „Ja, det har vi endda ikke kjendt Magen til, men nu skal Manden have den anden Stud i Marked, og dersom du kan saa tage den fra ham paa Vejen, uden at han kan mærke det, saa skal du være vor Lige." — „A véd det ikke," siger Karlen, „men a kan jo prøve paa det," og saa tager han et Stykke Reb og gaar med.

Den Gang Manden kom hjem, var han bange for, at hans Kone skulde faa at vide, hvor galt han var kommen afsted, og saa gaar han ind i Stalden og trækker den anden Stud ud, men til Konen siger han, at den første var stjaalen. Saa rejste han af og skulde i Marked med denher Stud. Da havde Karlen hængt sig oppe i et Træ ved Vejen i det Stykke Reb, han havde taget med. Saa siger Manden, da han kom til ham: „Herregud, se til det sølle Menneske! a tykkes, a har det ondt, men han maa da vist have haft det meget værre, siden han er bleven kjed af Livet. Ja, a har ikke Tid til at skjære ham ned, han faar at hænge." Men aldrig saa snart var Manden kommen forbi, saa springer Karlen ned af Træet og kommer om æfor ved ham, hvor han hænger sig lige saadan oppe i et Træ. Saa da Manden kommer til ham, siger han: „Men Herregud, der hænger den anden da, men han faar at hænge, a har ikke Tid til at skjære ham ned," og saa trækker han videre. Men Karlen springer jo ned og kommer om æfor ved og hænger sig i et andet Træ. Da Manden ser ham, siger han: „Nej, nu har a min Sandten aldrig kjendt Magen, her hænger saa mænd den tredje! Ja, nu skal a til at have dem skaaret ned," og saa binder han hans Stud og render tilbage for at skjære den første ned. I det Lag tager Karlen Studen og trækker hjem til Røverne med den. Da de saa den, sagde de til ham: „Nej, nu har vi aldrig kjendt Mage, vi havde endda ikke troet, du kunde have taget den. Men nu skal han have den tredje Stud til Marked, for Penge skal han have, det véd vi; dersom du kan stjæle den ogsaa, saa skal du være vor Mester." — „A véd det ikke," sagde han, „men a kan da prøve paa det."

Saa tager Karlen et Studehorn med sig, og saa rejser han ud ad Skoven med det. Den Gang Manden nu kommer med den tredje Stud, saa giver Karlen sig til at tude i dether Horn, ligesom en Stud kunde brøle, og render runden om i Skoven og tuder af og til. Da Manden han hører den Brølen, saa siger han: „Aa Gudha'lov, der er mine Stude," og nu bandt han den Stud, han trak med, og saa rendte han ind i Skoven for at finde de andre. Karlen blev ved at rende omkring et Stød endnu og tudede, indtil Manden, der rendte efter Lyden, var bleven helt vild der inde. Saa gik Karlen hen til Træet, hvor Studen var bunden, og trak af med den hjem. Da Røverne ser den, siger de: „Du er endda slet ikke saa ringe til at stjæle, vi har aldrig kjendt din Lige."

Om Dagen efter siger de andre: „Nu vil vi ogsaa ud og se, om vi kan ikke gjøre lige saadan en Fangst." Dermed rejste de af, men da de var borte, løste Karlen de tre Stude og jog dem hjem til deres Ejersmand, og saa tog han en fin Vogn og et Par Heste og saa meget Guld og Sølv, som han vilde have; det læssede han paa Vognen, og saa sagde han til den gamle Kone: „Nu kan du lige hilse dine Sønner, naar de kommer hjem, te a er rejst af og har taget alt det, a vilde have, for a er deres Mester, og saa kan de ikke forbyde mig at tage det, saa faar de bag efter at se, hvad de har." — „Det er rele nok en dejlig Redelighed," sagde Konen, men Hans brød sig ikke om, hvad hun sagde, han satte sig paa Vognen, og saa rejste han af.

Saa lav han kom hjem til hans Faders Gaard, saa siger hans Fader: „Men hvor har du endda faaet alt det fra, Hans?" „Aa, det er a endda slet ikke kommen saa unemt til," sagde han, „for det har a stjaalen. Du gav mig jo Lov til at tage mig hvad Haandværk for a vilde, og saa tykte a, a kunde bedst lære at stjæle." Ja, det kunde hans Fader jo ikke sige noget til; for han havde ogsaa givet ham Lov til at tage sig for, hvad han vilde. Men saa siger han til hans Fader: „Nu skal du gaa op og bejle til Amtmanden hans Datter for mig." — „Nej, er du gal, Hans! det kan da aldrig gaa an," siger Fa-

deren. Jo, det kunde det godt. „Ja, hvordan skal a sige da?" Saa siger Hans: „Du skal spørge ham, om Hans Mestertyv kan ikke faa hans Datter til Kone." — „Nej, det er a endda saa kjed af," siger Faderen, „for de vil gjøre saadan Nar af mig, naar a kommer derop." — „Ja, det kan ikke hjælpe," siger Hans, „for nu skal du gaa og gjøre, som a har sagt dig." Naa, han maa jo te'en og han kommer da op til Amtmanden, med hans røde Lue under Armen, og skulde hilse fra hans Søn, om han kunde ikke faa Amtmandens Datter til Kone. „Din Søn!" siger Amtmanden, „ja, hvad er han for en Karl?" — „Han er Hans Mestertyv," siger Faderen. „Mestertyv!" siger Amtmanden, „ja, det bilder han sig da ind, han er. Aa, lad ham komme her op til mig, han kan godt faa min Datter, naar han er en ret Mestertyv." Saa rejser Manden af med den Besked, og Dagen efter kommer Hans op til Amtmanden. „Naa," siger han, „er du Hans Mestertyv?" — „Ja, det siger Folk da, a er," svarer han. „Naa, ja vis saa dine Kunster. Nu vil jeg stege en stor Oxsesteg, og saa vil jeg sætte alle mine Folk om den; dersom du kan saa tage den fra dem, uden at de kan mærke det, saa kunde det endda gjærne være, du kunde faa min Datter." — „Ja, det er da rele nok ikke nemt det," siger Hans, „men a kan da prøve paa det."

Saa gik Hans ud og fik fat i tre levende Harer, og da Amtmandens Folk saa stod og passede paa Stegen det bedste de kunde, saa stak han en Hare over Brandmuren ind i Gaarden. „Hvad er det? der løber en Hare," siger Folkene, „skal vi ikke ud og fange den?" — „Nej, I skal blive paa jer Post," siger Amtmanden. Saa stak han den anden over i Gaarden. „Nej, nu er der én til da!" raaber de, „maa vi nu ikke komme te'en efter den?" — „Nej nej, I skal blive," siger han. Saa stak Hans den tredje Hare over. „Nej, nu er der tre," siger de, og saa rendte Amtmanden derud og hans Folk æbag efter ham. Nu passede Hans hans Snit, han rendte gelik om og kom ind ad Bagdøren og snappede Stegen. Saa gik han ud til Amtmanden med den. Nej, det havde han endda ikke kjendt Magen til, siger Amtmanden. „Du kan jo gjærne faa min

Datter, men du skal prøve flere Kunster endnu," siger han. „Jeg har tolv hvide Heste, der staar ude i Stalden, dersom du kan tage dem, naar der sidder en Karl paa hver af dem, og der er Vagt ved Stalddøren og Vagt ved Porten, saa kunde det endda gjærne være, du kunde faa min Datter, saafremt du kan tage Bæsterne, uden at de skal mærke det." — „Ja, det er rele nok ikke nemt, dether," siger Hans, „men a kan da gjærne prøve det."

Hans klædte sig da om som en gammel Kjælling, og saa kommer han der til Porten om Aftenen, og det var silde. Saa gjør hun sig da saa sølle til, denher gamle Kjælling, og tigger og beder, om hun kunde da ikke komme derind og blive der om Natten, for hun kunde da ikke udholde det svar meget længere, saa forfrossen som hun var. „Nej, der kommer ingen ind i Aften her," siger Vagten. „Aa jo, lad mig endelig komme ind for Guds Skyld," siger hun. „Nej, det kan ikke nytte, du tigger for det," sagde han, „om det var aldrig saa stor en Karl, der kom, saa kom han endda ikke ind." — „Ja, saa skal a saamænd te'en igjen." Men saa havde hun en Flaske i Lommen, og den tager hun op i det samme og lader, ligesom hun tager sig en Slurk af den. „Hvad, hvad er det, du har der?" siger han Karlen. „Aa, det er saamænd en lille Taar Brændevin, a har," siger Kjællingen, „hvad, det kan a gjærne have behov, saa megen Kuld a gaar og tager." Men hun havde jo kommet nogle Sovedraaber i Brændevinet. „Aa, lad mig faa en lille Taar af det," siger han. „Nej, a har saamænd ikke mere end til mig selv." — „Aajo," siger Karlen, „a skal staa her og fryse den hele Nat." — „Ja, saa faar du jo tage en lille Taar da," siger Kjællingen saa, „men du maa ikke drikke svar meget af det, for a har ikke mere end det samme. Nej, det skulde han da heller ikke, men han tager sig jo lige godt en ordentlig Hiver af Flasken, og saa varte det ikke saa længe, inden han faldt om og sov som en Sten.

Nu gik Kjællingen ind ad Porten og hen til Stalddøren. Saa forvendte hun hendes Maal og snakkede ligesom den Karl, der stod ved Porten, og bød dem an paa dether Brændevin, om de ikke vilde have en lille Taar med. Det kunde jo være

godt nok da, tykte de, og de tog en ordentlig Slurk af Flasken, men saa varede det jo kun et Øjeblik, saa faldt de ogsaa om og sov. Saa gik hun ind ad Stalden til dem, der sad og red paa Hestene. Der snakkede hun, ligesom hun var én af dem, der stod Vagt ved Stalddøren, og saa bød hun dem an paa dether Brændevin, om de vilde ikke smage. Jo, det var de glade ved, for de var noget søvnige, og de tænkte, at en Slurk Brændevin maaske nok kunde hjælpe til at gjøre dem noget mere aarvaagne. Saa tog de dem allesammen en ordentlig Taar af Flasken, men nu var det først ret, de blev søvnige. Et lille Gran efter sad de hveren og sov der oppe paa Hestene. Saa tog Mestertyven dem lige saa stille af, én efter én, og satte dem skrævs over Bæslingen, og derefter trak han Hestene ud af Stalden. Saa kom han hjem til hans Faders Gaard med hele den Drift Bæster, og fik dem sat ind der til næste Formiddag.

Da Amtmanden han kom saa op om Morgenen, var han jo saa nysgjerrig, og vilde stræbe at ud i Stalden for at se, hvordan det stod til der. Den Gang han kom til Stalddøren, raabte han, endnu inden han kom retten ind: „Naa, er I paa Hestene?“ Ja, svarede de og vaagnede op af æ Søvne, og de begyndte at sparke dem i Siderne. Men saa kan det nok være, Amtmanden blev hed om Ørerne, da han kom derind, og Hestene var henne. Karlene sad der paa Bæslingerne som nogle Narre og vidste hverken ud eller ind. „Ja, I er nogle skjønne Vagter,“ sagde han og skjældte dem hæslig ud. Men et Stød efter kom Karlen ridende med hans tolv hvide Heste og spørger ham, om han kunde nu ikke vel fortjene at faa hans Datter. Nej, han skulde endnu prøve flere Kunster. „Dersom du nu kan stjæle Præsten, uden at han kan mærke det,“ siger Amtmanden, „saa skal du faa min Datter, tænker jeg. — „Ja, det er rigtig nok ikke nemt, det, a bliver sat til,“ siger Hans, „men a vil jo prøve, hvad a kan gjøre.“

Saa fik han sat paa et Par Svanevinger og klædte sig ud, saa han kom til at se ud alligesom en Engel. Dernæst fik han sig en dygtig stor Pose syet, og saa satte han sig paa en gammel Hest, han tog af hans Faders, og red op

paa Kirkegaarden om Aftenen. Saa lagde han jo Mærke til, naar der var Folk omme i Præstegaarden, og for at de rigtig skulde blive ham vaer, stod han saa med denher Pose og sagde en tre Gange: „Hans, du skal til Himmerig." Det om den Engel paa Kirkegaarden, der kaldte paa én, som skulde med ham til Himmerig, det blev jo trolig berettet Præsten, og han troede da, det maatte bestemt være ham, hvorfor han gjorde sig færdig og rendte op ad Kirkegaarden. Der stod Hans Mestertyv til Rede og holdt Posen ud, saadan at Præsten nemt kunde springe ind i den. Saa snærede Hans for Posen og bandt den derefter godt fast i Hestens Hale, hvorpaa han satte sig op og red rask hen ad Amtmandens paa. Men paa Vejen blev Præsten skumpet saa sær forfærdelig, og han klagede sig saadan: „Av, av, av!" — „Ja, Vejen er trang til Himmerig," sagde Hans, da han hørte det. Saa kommer de endelig til Amtmandens, og han putter da Præsten ind i Gaasehuset, hvor Gjæssene begyndte at nappe og knibe i Sækken. „Av av, hvor det napper," skriger Præsten. „Ja, De er i Skjærsilden, Hr. Pastor, og det er Smaadjævlene, der kniber med deres Tænger," sagde Hans, og saa lukkede han Døren og red hans Vej. Saa om Morgenen kom Gaasepigen ind og skulde have Gjæssene ud, og da saa Præsten hører, der kommer én, siger han: „Hvem er det? er det en Guds Engel, saa luk mig ud af den forfærlige Pine." — „Nej, a er ingen Engel," sagde Tøsen, „a er Amtmandens Gaasepige," og saa rendte hun ind og fortalte Amtmanden, te der laa én i en Pose i Gaasehuset. Han kommer da ind og faar løst for den, og da var det deres Præst. Nu gik det op for Amtmanden, hvad deher Kunster skulde betyde, og han var saa forundret over, hvordan Hans Mestertyv havde baaret sig ad, for det havde han endda ikke troet, han kunde have gjort.

Lidt efter kom Hans Mestertyv derop og vilde høre til, om han maatte nu faa Amtmanden hans Datter, nu tykte han, han havde fortjent hende, sagde han. Ja, hun skulde da prøve én Kunst endnu, men saa maatte han faa hende. Dersom han kunde nu stjæle Lagenerne af den Seng, han og hans Kone

laa i, og saa Ringen af hans Kones Finger, saa skulde han gjøre Alvor af det med at give ham Datteren. „Ja, det er vel nok ikke saa nem en Sag at udføre,“ siger Hans, „men a faar jo at prøve, hvad a kan gjøre ved det.“

Saa trak han af de Klæder, han plejede at gaa i, og stoppede det ud saadan, at det i Mørke kunde tages an for et Menneske. Om Natten lister han sig op til Amtmandens Salshus og hænger deher Klæder udenfor hans Sovekammervinduer. Saa vaagnede Amtmanden og keg ud. „Haahaa! der er han!“ siger han til hans Kone, „nu vil jeg skyde ham,“ og saa fattede han Bøssen og skød til Skikkelsen, saadan at Klæderne faldt ned. Nu var han da vis paa, at Hans Mestertyv han var af med Livet. Men da han havde ligget et lille Stød, kom han i Tanker om, te det kunde endda ikke gaa an saadan at skyde et Menneske og saa lade ham ligge, han kunde ellers nemt komme i en slem Forlegenhed, om han ogsaa var Amtmand. „Jeg maa ud og have ham begravet,“ sagde han og stod op og trak i nogle Klæder. Saa gik han jo ud for at faa Liget i Jorden, men han var aldrig saa snart ude af Huset, før Hans smuttede ind ad Døren og gik lidt efter i Sengen til Konen. „Da var det endda vel, jeg fik ham begravet,“ siger han, „vi kunde nemt have kommet i Forlegenhed, dersom jeg havde ladet ham ligge der ude, men det var rigtig nok en slem kold Tur. Av, av! jeg tykkes, jeg faar saa ondt i min Mave.“ — „Ja, du er vel bleven forkjølet af det, lille Mand,“ siger Konen. „Ja, jeg faar saamænd Maveskjærelse,“ siger han, „aa ja endda, nu gaar det, jeg kan ikke holde det længere.“ — „Det var kjedeligt,“ siger hun, „men Skam med det, du kan trække Lagenerne af Sengen og smide dem uden for Sengestokken til i Morgen. Pigen kan tage dem og faa dem vaskede.“ Naa, han faar jo Lagenerne af Sengen, men saa siger han: Da var det endda godt med den Mestertyv, te han fik ikke stjaalet din Ring, den havde vist heller ikke været saa nem at faa fat i,“ og i det samme begynder han at skrue ved den for at dreje den af. „Lad mig en Gang prøve den, jeg tror, jeg kan passe den.“ Saa faar han den jo lirket af og faar paa hans Finger. „Nej,

nu skal jeg til at ud, for det er forfærdelig, som det tumler omkring i min Mave, og jeg vilde da nødig beskide Sengklæderne," siger han saa, „jeg kommer da til at springe ud, jeg kan ikke være i Sengen længere." Saa tog han jo Lagenerne og rejste af med. Lav han nu var gaaet, kom Amtmanden ind igjen. „Naa, hvordan er det saa med dig nu?" siger hun til ham. „Med mig?" siger han Amtmanden, „jeg har ingen Ting fejlet." — „Jo, du fik jo ondt i din Mave her i Sengen ved mig," siger hun, „og du kom galt affsted, saa vi maatte have Lagenerne af Sengen, og dem saa jeg nok du tog med dig ud." — „Saa for Skam!" raaber Amtmanden, „saa har han jo narret os igjen." — „Hvad, hvem!" siger hun. „Ja, hvem tror du, naturligvis Mestertyven, der listede sig ind og lagde sig ved dig." Saa om Morgenen kom Hans Mestertyv med Lagenerne og Guldringen og siger til Amtmanden: „Naa, nu maa a da vel faa din Datter." — „Ja, nu skal du lige prove én Kunst til," siger han, „og dersom du kan udføre den, saa skal du faa hende, og det skal være Alvor Det er, te i Morgen da vil jeg ride paa min Hest ud i Skoven, og dersom du saa kan tage den fra mig, uden jeg skal mærke det, saa skal du saa hende, og det skal blive sikkert." — „Ja, a véd det ikke, om a kan gjøre det," sagde Hans, „det er rele nok ikke nemt, men a faar at prøve det."

Saa klædte han sig om som en gammel Bondemand, og saa fik han fat i en gammel Vogn med et Par Stude for, og en stor Tønde fik han læsset paa Vognen. Der lejede han en gammel Kjælling til at ligge i den Tønde, og det skulde han give hende fire Skilling for, men selv satte han sig paa Vognen med Fingeren i Taphullet, og saa kjørte han ud i Skoven. Nu havde han gjort den Aftale med Kjællingen, te naar han tog hans Finger første Gang af Hullet, saa maatte hun ingen Ting sige, men naar han gjorde det anden Gang, saa maatte hun sige, hvad hun vilde. Som han nu kjørte der ude i Skoven, saa kom han imod Amtmanden, der kom ridende paa hans Hest. Saa siger Amtmanden til ham: „Du har vel ikke set en Karl her ude i Skoven, der saa noget fin ud og var en

høj og slank Karl." — „Det véd a snart ikke," siger Bonden. „Ja, tænk dig nu vel om," siger han Amtmanden, „saa du ikke nok én der henne, som du kom forbi?" — „Jo, saagu tror a det snart ogsaa," siger han, „der gik én der henne og luskede imellem et Par Træer." — „Jo, rele nok," siger han Amtmanden, „der har vi ham saa, den Knægt, hvad skal jeg give dig for at skyde ham en Kugle for Panden?" siger han til Manden. „Aa, det er a ikke for at gjøre," svarer Manden og siger: „det er saadan noget sært noget at komme til." — „Jaja, du vil nok gjøre det, naar jeg vil give dig 100 Daler for det," siger Amtmanden. „Ja, det var en anden Sag, naar a kan tjene saa mange Penge ved det, saa kan a jo sagtens gjøre ham den Tjeneste," siger Manden, „men her har a de Stude og den Vogn; og hvad der er det værste, a har en Tønde Mjød paa Vognen, som a har kastet Tappen hen til, og her maa a sidde med Fingeren i Hullet, for at Mjøden ikke skal løbe ud." — „Aa Skam, det kan jeg gjærne sidde og gjøre," siger Amtmanden, „og saa kan du ride paa min Hest hen at skyde ham." — „Jaja, da lad mig saa det," siger Bondemanden, og saa tog han hans Finger af Hullet, hvorpaa Amtmanden stræbte at jage sin derind. Saa satte den anden sig paa Hesten, og han red alt hvad han kunde ud i Skoven. Amtmanden han sad jo der i Vognen med Fingeren i Hullet i lange Tider og ventede efter, at Manden skulde komme tilbage og faa hans Vogn, men der kom ingen. Saa blev Tiden ham for lang, han tykte, det varede endda en forfærdelig Tid, inden han kom igjen, nu han havde en Hest at ride paa. Da træffer det sig, som han vender sig om for at se efter den anden, te hans Finger skrider af Hullet paa Tønden. Saa raaber Kjællingen der inde: „Nu skal a have min Firskilling!" — „Hvad for noget," siger Amtmanden, „er der Folk i Tønden, saa kan jeg forstaa, jeg er narret igjen." — „Ja, saagu er du saa," siger Kjællingen, og gav sig ret til at skrannigrinne. Saa var der ikke andet for Amtmanden at gjøre end at tage te'en hjem ad; men da var Karlen allerede kommen med Hesten, og den Gang han saa naaede hjem, siger Hans til ham, om han maatte nu faa hans Datter. Ja, nu

maatte han saa hende, og saa holdt de Bryllup, og de kom til at bo der ved Amtmanden. De levede godt sammen der, og de lever vist den Dag i Dag er.

Karen Marie Jensen, Staby.

34. Den tossede Kone.

En Mand, der boede nede norden for Randers, var en Dag draget ud i Marken at plove. Saa gaar han der og siger til sig selv: „Hvad kan det hjælpe, du gaar her og plover? du har jo ikke noget at saa.“ Endelig spænder han fra og rider hjem. Saa siger Konen: „Hvor kan det være, du kommer saa tidlig hjem i Dag?“ — „Ja, hvad kan det hjælpe, a plover, vi har jo intet at saa.“ — „Vi maa nok hellere sælge vor Ko og se at faa noget Sædekorn i Steden for,“ siger Konen. De havde ikke uden en enlig Ko tilbage. „Ja, tykkes du, du kan undvære hende?“ siger Manden. „Jo, det kan a nok, a vil godt trække til Randers med hende i Morgen.“ — „Du kommer til at trække i Aften, og saa kan du ligge i Purhuset i Nat, for ellers kan du ikke komme tidlig nok.“ — „Men hvad skal a forlange for hende?“ — „Ja, det véd a ikke, det saar Markedet at sige dig.“ Naa, saa trækker hun og kommer til Purhuset, og hun kommer ind og spørger, om hun kan ligge der i Nat. Ja, Koen kunde hun nok faa ind, men de havde ingen Seng til hende. Hun kunde dog nok faa Lov til at sidde paa en Stol inde i Stuen. Saa kommer hun til at sidde paa en Stol ved Kakkelovnen, og der falder hun jo i Søvn. Da hun har sovet et Stykke Tid, vaagner hun op, og da var Maanen kommen op. Saa troede hun jo, hun havde sovet for længe, og kommer ud i Stalden og faar Koen løst, og saa trækker hun jo af til Randers med hende.

Det var ikke mere end lige Dag, da hun kom der, og der var endnu ingen kommen paa Markedspladsen. Hun trækker frem og tilbage, og saa kommer der to til hende. „Hvor vil du hen med din Ko?“ — „Ja, a vilde til Marked med hende,

men a kan ingen Marked finde." — „Da er vi Markedet, hvad ſkal du have for Koen?" — „Naa, ja ſaa er det jo jer, a ſkal ſælge hende til, men ſaa maa I ogſaa vide, hvad a ſkal have, det ſagde Manden a ſkulde ſpørge Markedet om." — „Du ſkal have tre Rigsdaler," ſiger de. Ja, naar hun kunde ikke faa mere, ſaa fik hun lade ſig med det. — „Saa kan du komme Klokken ét og faa dine Penge. Vi boer i det Sted, hvor Storken bygger paa Skorſtenen og vender Halen i Veſter." Nu var der jo længe, til Klokken blev ét, og hun havde jo ikke noget at beſtille; ſaa gik hun altſaa omkring og kom i Tanker om at ville have noget med hjem til Huſet: Kaffetøj og ſaadan et og andet Smaatteri. Da hun havde faaet det pakket ſammen og ſkulde til at beatle, ſagde hun jo, te hun havde ingen Penge og kunde ikke betale, før hun fik dem for Koen. Butiksſvendene blev ſaa vrede og jog hende ud af Døren.

Saa blev det da ved Tiden, hun ſkulde til at ſe efter Huſet, og hun løb op ad én Gade og ned ad en anden og ſaa efter Skorſtenene, men kunde ikke hitte den Skorſten med Storkereden. Endelig mødtes hun med de to igjen, hun kunde nok kjende dem. „Det var godt, a traf jer, nu ſkulde a jo have Penge for min Ko." — „Ja, følg ſaa med her ned," ſiger de. Saa kommer de ned i en Kjælder, hvor der var ſaa mørkt. De gik og ravede og lod, ſom de vilde have Lys tændt, men det blev ikke til noget. Endelig havde de faaet overtjæret hendes Klæder, og ſaa ryſtede de en Fyldſæk ud over hende. Da det var nu gjort, ſtød de hende op ad Trappen og ſagde, te de ikke kunde hitte nogle Penge, for de kunde ikke faa Lys tændt. Nu ſtod hun oppe paa Gaden igjen, og det var Aften, og det kunde ikke hjælpe at gaa der længere, ſaa der var ikke andre Raad end at gaa hjem.

Da hun kommer nu ud ad Vejen, og Maanen ſtaar op, faar hun hendes Skygge at ſe, og den ſaa ikke ſaa grumme kjøn ud. Hun blev ſaa helt ræd for ſig ſelv og gik og ſagde: „Det er ikke mig, det kan ikke være mig." Skyggen blev ved at følge hende, og da hun kom i Nærheden af Hjemmet, blev hun enig med ſig ſelv om at gaa hen til Lænkehunden førſt,

og kunde han saa kjende hende, maatte det være hende selv, men kunde han ikke, maatte det ikke være hende. Men hun kunde ikke blive klog paa, om han vilde kjendes ved hende eller ej, for han logrede somme Tider og gjæffede somme Tider. Det førte saa ikke til noget. Men saa vidste hun da, at hvis Børnene kunde kjende hende, maatte det være hende, og hvis ikke, ja, saa var det ikke hende. Hun gaar altsaa ind, og Manden tænder Lys. Da Børnene faar hende at se, giver de dem til at skrige af fuld Hals og bliver helt rædde for hende. Ja, saa var det ikke hende. Manden gaar og ser paa bether og véd ikke, hvad han skal sige til det. Koen var de bleven skilt ved, og Konen var gaaet fra Forstanden, og de ejede ingen Ting, nu vidste han ikke andre Raad, end han vilde gaa fra det hele. Han gaar saa ud i Stalden, og der flætter han en Sivvisaddel og en Sivvistigbøjle og laver et helt Sæt Ridetøj af Sivvi. Det lægger han paa det ene Bæst og faar saa det sadlet op, gaar dernæst ind og finder lidt Ost og Brød, som han saar put i en gammel Tværsæk, saa han kunde have noget et Par Dage, og saa sidder han op at ride, for nu vil han jo rejse hans Vej. Men han vilde ikke gaa ind nogen Steder, før han kom saa langt hen, at ingen kjendte ham, og saa delte han med Bæstet det Brød, han havde.

En Dag han rider hen ad Vejen, kommer han om ved 12 Karle, der arbejdede paa et Hus. De havde faaet det rejst, men havde intet Begreb om at faa Lys derind eller at sætte Vinduer paa Huset, og derfor gik de og bar Vand derind. Det var klart, og saa maatte det jo nok kunne lyse. Men til sidst kunde de ikke vel være der inde for Vand, og det var lige mørkt endda. Han kommer saa til Akkord med dem om, at naar han kunde skaffe dem Lysſen ind i Huset, vilde de give ham 100 Daler hverre, det blev 1200 Daler i alt. Saa skriver han en Seddel op til en Glarmester i den nærmeste Kjøbstad om at sende ham Glas, og faar et Bud af Sted efter det. Imens det stod paa, fik han Vinduer lavet og fik dem sat ind, og derefter fik han Glasset sat i dem. Nu blev der rigtig godt Lysſen der inde i Huset, og Folkene blev rigtig svært fornøjede og gav

ham de 1200 Daler. Saa behøvede han ikke at gaa og tigge længere. Men da han nu en Gang var kommen ud at rejse, vilde han noget længere omkring. Det var en Søndag Formiddag, han red derfra, og som han nu drager hen ad Vejen, ringer det til Kirketid i Kirkebyen. I det samme rider han forbi en Møllegaard, og Vejen gik imellem selve Møllen og Gaarden. Da ser han en Mand, der gaar fra Gaarden og op efter Kirken. „Det er nok Mølleren, der vil til Kirke," tænkte han. Han rider hen for den store Dør og holder. Saa kommer Konen ud, og hun ser paa Manden og dether Ridetøj, og hun tykte jo, han saa saadan lidt aartig ud. „Hvor er denher Mand fra?" siger hun. „A er saamænd fra Himmerig," siger han. „Naa, saa kjender I da vor bitte Saaren, der døde i Fjor?" — „Ja, det er netop ham, a kommer for at hilse fra og snakke med jer om. Han skal til at giftes, og der skal saa mange store med, saa de mangler noget Sølvtøj, og nu er a netop sendt herned for at spørge, om a kunde laane jeres." — „Ja, siden det er til Saaren, saa skal han ogsaa have det, det var Synd at nægte ham det, for han var alle Tider saa dygtig." Hun faar hele Sølvtøjet samlet, de havde i deres Værge, og faar det pakket i en Sæk, og saa havde hun 200 Daler for sig selv, som Manden ikke vidste af, dem puttede hun ogsaa til denher fremmede Mand. „Dem skal I selv have i Drikkepenge, for det I har redet den lange Vej." De Penge havde hun jo faaet ved at stjæle sig til at sælge Mel og Gryn, uden at Manden havde mærket det.

Naa, saa kommer han op at ride igjen, og han faar Sækken med Sølvtøjet lagt paa Bæstet æfor ved sig. Men den var tung, og han kunde ikke ride svar stærkt. Saa bliver han ved at ride, til han kommer ud i en Skov, som var ikke saa grov langt fra Møllen. Der sidder han af og binder Bæstet ved et Træ, men Sækken tog han jo ned og lagde inde imellem nogle Buske, for han tænkte jo nok, det var ved Tiden, da Manden kom fra Kirke, og saa vilde det vel blive galt. Saa klyver han op i det største Træ, han kunde se der i Skoven, og der hænger han hans Kjole lige i de aller øvre Grene af

Træet, saa den flagrede der oppe over hele Skoven, naar det blæste lidt. Da Manden kommer hjem, fortæller Konen jo strags, at der har været en Mand fra Himmerig efter deres Sølvtøj, for Saaren han skulde til at giftes. „Ja, det er noget godt Snak," siger Manden, „det er en stor Kjæltring, der har narret dig."

Nu vilde han jo have at vide, hvordan Fyren var klædt, og hvad Vej han var tagen, for han vilde ud efter ham, da det var saadan en Kjæltring. Imidlertid var den fremmede Mand gaaet tilbage fra Skoven efter Møllen til igjen og havde faaet en stor Staver i Haanden. Der mødes han med Mølleren, som siger: „Har du ikke set saadan og saadan en Mand, der er kommen ridende." — „Jo, det har a rele nok, a mødtes med én for noget siden, der saa mig saa forunderlig ud." I det samme stod han og saa sig omkring. „Naa," siger han, „der kan vi se ham igjen, der flyver han oven over Skoven." Saa gaar Mølleren tilbage og kommer hjem til Konen. „Ja, det var rigtigt nok med den Mand," siger han, „for nu har a selv set, han er faren til Himmels."

Men den anden Mand gik ud i Skoven igjen og fik hans Kjole ned, og saa fik han Sækken læsset op paa Øget og kom paa Rejsen hjem ad, nu vilde han ikke videre omkring med den Bjærging, han havde i Sækken. Han kommer hjem og faar Konen af det tjærede Klæder, og saa faar han Sædekorn kjøbt og saaet. Derefter bød han alle hele Byfolk sammen til Sølvbryllup, og det Gilde holdt de i tre Dage, for nu havde han jo Penge nok, og han havde erfaret, at hans Kone var ikke mere tosset end andre. Peder Jensen fra Todbjærg.

---

35. Store-Lars og Lille-Lars.

Der er en By ved Randers, der hedder Horn (bæk). I den By var der én og tredive Gaarde, og der boede to Brødre hver i sin Ende af Byen, den ene hed Store-Lars, og den anden hed Lille-Lars. Store-Lars var nu saa forfærdelig rig,

men Lille-Lars derimod han var i Armod, og det var saa nær ude med ham, te han ejede kun én Stud. Saa siger han en Dag til Konen: „A troer, a vil ·gaa· op til min Broder og laane tre Stude af ham og faa for Ploven til min, saa kunde vi maaske faa den Rugager pløjet inden Aften og faa den saaet til, for det lakker jo hen ad, vi faar snart Vinter.“ Det tykte Konen jo var godt nok, og saa gaar det ogsaa saadan, te han faar hans Broder derop med tre Stude, og de faar dem for Ploven. Saa var der netop Marked i Randers den samme Dag, og nu var det netop saadan, te den Ager, som de pløjede paa, den gik med den ene Ende til den Vej, som fører ind ad Randers te'en, saa hver Gang Lille-Lars han vender der nede, for han kjørte Ploven for hans Broder, saa svinger han Pisken og raaber: „Hop howw, her kjører a med all' min'.“ — „Det skal du tie stille med,“ siger Broderen, „for det er Løgn, det er jo mine de tre,“ han kunde jo ikke lide det Praleri. Naa, næste Gang de kommer til Enden og vender igjen, gik der lige nogle Folk forbi, og saa kunde Lille-Lars ikke bare sig, men raabte igjen: „Hop howw, her kjører a med all' min'!“ Saa siger Broderen til ham, han skulde holde, og saa gik Store-Lars lige om og tog Øgsen fra Ploven, og slaar saa Lille-Larses Stud for Panden, te den styrtede, hvorpaa han tager hans egne tre og rejser af hjem med.

Da Studen nu var død, kommer Lille-Lars hjem til hans Kone og fortæller hende dether. Saa siger hun: „Det tænkte a nok, du maatte meget hellere have gaaet til én af de andre Mænd i Byen, saa havde vor Stud været levende,“ for hun gjorde jo Regning paa, at de vilde ikke have gaaet saa heftig til Værks. „Ja, det faar jo blive godt,“ siger han, „hvad der er gjort, det er gjort, men vi skal til at have Huden af Studen, og a vil til Randers med den i Dag og have den solgt paa Markedet, saa faar a da den Skilling, og saa har vi endda Kjødet til vort eget Brug, og det kan vi have en god Sag med.“

Saa kom han te'en med Huden. Men saa var der en Skomager i Randers, han havde altid solgt hans Skind til i hans Velmagtsdage, og der gaar han ogsaa til den Dag med

hans Hud. Men da han kommer til Døren, saa er den aflaaset, og da han kikker ind ad Nøglehullet, ser han, te Konen havde travlt med at faa en Mand i en stor Kiste der inde i Stuen. Da hun var færdig med det, lukker hun op, og Lille-Lars han spørger jo til, om Mesteren var ikke hjemme. Nej, han var ikke, siger hun. Saa spørger han igjen, om hun vidste ikke, hvordan hendes Mand var forsynet med Huder, for her havde han én, han vilde sælge til ham. Ja, hun var da vis paa, han vilde ikke kjøbe den, for han havde nok kjøbt dem, han behøvede i Aar. Saa gaar Lille-Lars igjen med den Besked, men saa møder han Skomageren lige uden for Døren. Lille-Lars taler ham jo til og spørger, om han kunde ikke sælge den Hud til ham. Jo, det kunde han godt, nu kunde han komme med ham ind, de kunde handle om den. Saa gaar de ind, og Skomageren spørger ham, hvad han vilde have for den. Aa, han vilde ikke have svar meget for den, siger han, „blot den gamle Kiste, der staar, for a har faaet mig et Par Bæster, og I véd jo nok, mine Huse eri kke saa meget tætte, saa vilde a have den til at have Hakkelse i, for at Hønsene ikke skal gaa ind og skrabe dem væk.“ Saa tager Konen Ordet og siger: „Nej, hvad skulde vi endda af med den gamle Kiste for, den har a megen Nytte af.“ Men Skomageren sagde jo, naar han kunde faa saadan en stor Hud for den gamle Kiste, saa skulde Manden have den, de havde ingen Nytte af den, og han raabte til Konen, hun skulde komme med Nøglen, for han vilde da se, om der var noget i Kisten, de skulde have af den. Men Nøglen — den var jo ikke til at finde. Det brød Lille-Lars sig heller ikke om, han sagde, han vilde have Laasen slaaet fra, saa snart han kom hjem, og var der saa noget i af nogen Værdi, saa skulde han nok sende dem det, naar han fik Kisten aabnet. Ja, det var jo altsammen saa meget godt, og saa laante han Skomagerens Hjulbør, og der fik han Kisten læsset paa, og saa kjørte han hjem ad. Men den Gang han kommer ud paa Randers Bro, saa siger han til sig selv: „Det er endda en forbandede tung Kiste, a troer, a vil have den væltet ad Aaen, det kan ikke betale sig

for mig at slæbe den hjem." Det sagde han jo saa højt, te Manden i Kisten kunde høre det; men han lod jo, som han gik og snakkede med sig selv. Saa kjører han ned fra Vejen og ud i Aaen. Det var nu en Præst fra Randers By, der var i Kisten, og han tier alstille saa længe, indtil han hører Hjulet plaske i Vandet, saa raaber han, te han maatte endelig ikke drukne ham, han vilde give ham 500 Daler, naar han vilde lade ham komme af Kisten og tie stille med, te han havde været inde ved Skomagerens Kone, for han kunde jo nok forstaa, te Lille-Lars maatte have set ham, da han saa absolut vilde have den Kiste. Saa slaar Lille-Lars Kisten i Stykker, saa Præsten kommer ud, og han faar hans 500 Daler. Derefter rejser han hjem med dether, og nu tykte han, han havde gjort en god Lanter.

Saa gaar han om til hans Broder og siger til ham: „Du troede nok, du gjorde mig en stor Skade ved, te du slog min Stud ihjel, men a har solgt Huden i Randers og faaet 500 Daler for den, der ligger en Skipper nede i Fjorden, som vil have alle de Huder, han kan faa, og havde min Stud været større, saa havde a faaet mere for den". Den Gang Store-Lars hører det, saa gaar han om til alle de andre Mænd i Byen og fortæller dem dether, og saa slaar de alle deres Høveder ihjel hver Mand. De fik jo travlt med at tage Huder af, og saa rejste de til Hobe ind til Randers for at faa dem solgt. De forlanger jo en 6, 7, 800 Daler for hver Hud, ligesom de var store til, men der var ingen, der vilde kjøbe deres Huder, og de faar Gadebrengene efter dem, og de stener dem ud af Byen. Den Gang de kom hjem, var de gale i Hovederne paa Lille-Lars, og de snakkede sammen om, te i Aften vilde de om og slaa ham ihjel.

Men Lille-Lars var heller ikke saa tosset. Den Gang de kommer og banker paa, da var han allerede kommen i hans Seng, og saa siger han til en gammel Moster, han havde, te hun kunde vel ikke løbe op og lukke Døren op for ham, han var ikke retten rask. Denher gamle Kone staar ogsaa op og gaar hen til Døren, der var saadan to halve Døre, som der jo plejede

at være i gammel Tid, og da hun saa lukker Overdøren op, staar der én med en Knippel og slaar hende lige for Panden, te hun vælter død om. Det kunde de jo se, og saa brød de sig ikke videre om at komme ind, men gik hjem, hver til sit, for nu var de da vis paa, Lille-Lars havde faaet det, han havde godt af. Men om Morgenen, de kommer op, ser de, han staar og spænder for, for nu havde han faaet sig et Par Bæster.

Saa faar han hans gamle Moster stilt an paa Vognen og sætter hende i Agestolen, al ligesom hun var levende, men hun var jo pakket godt ind, og saa kjører han ind til Randers. Han havde ogsaa faaet sig kjøbt nogle Æbler, og saa holder han paa Torvet ved Siden af en Kjelde, der var, og der skulde gamle Moster sidde og sælge Æbler. Der kom jo nogle og sprækkede hende an: hvor mange Æbler hun gav for en Skilling? Saa siger Lille-Lars: „Hun er døv, hun kan ikke godt høre, men I kan jo tage i hende og give hende en lille Russi.“ Men hvad sker, da én af dem tager ved hende og rusker hende lidt, saa falder hun ned og falder i Brønden. Saa bliver Lille-Lars jo vred, for det de havde revet hans Moster i Kjelden, og nu var de jo Skyld i, te hun var druknet. De bliver saa sølle ved det og akkorderer med Lille-Lars om at give ham 400 Daler, for det han maatte ikke mælde dem til Politiet. Dermed lod han sig saa stille tilfreds, og saa rejser han hjem igjen, nu havde han gjort det godt den Dag. Da han var kommen hjem, gaar han om til hans Broder igjen og siger: „I troede nok, I gjorde en god Træfning, da I slog min gamle Moster ihjel, men a solgte hende i Randers i Dag og fik 400 Daler for hende. Der laa et Skib fra Tyrki, som vilde kjøbe alle de døde Kroppe, han kunde faa.“ Nu havde Store-Lars nok hørt, te Tyrkerne vilde spise Mennesker, og saa troede han, det kunde være rimeligt nok, og gaar om til alle Mændene i Byen og fortæller dem, hvilken en Træfning Lille-Lars havde gjort i Dag. Saa resolverede de til at slaa alle deres Koner ihjel, og saa kjører de til Randers med dem. De kjører op ad én Gade og ned ad en anden og raaber, om der var nogen, der vilde kjøbe døde Kroppe. Der kom jo mange, der vilde

handle med dem, for de mente, det var Faarekroppe eller saadan noget, de havde at sælge, men da de fik at se, te det var Menneskekroppe, saa blev Politiet hentet, og de befaler dem, te de skulde ufortøvet pakke dem ud af Byen eller ogsaa arresteres.

Nu kunde de forstaa, te Lille-Lars havde rigtig narret dem, og saa snakkede de igjen sammen om, hvordan de dog skulde bære dem ad for at faa ham rigtig straffet. Saa bliver de ens om, te i Aften vilde de rigtig gaa ind og tage ham med Haandmagt, og saa skulde han ikke undslippe dem. Det gjør de ogsaa, og de faar rele nok fat paa ham og faar ham i en Pose, for nu skulde han druknes. Saa rejser de ud til Guden-Aa med ham, men saa lagde de Posen fra dem, det Lag de vilde hen og se, hvor det dybeste Sted var. Imens de nu gaar og leder, ligger Lille-Lars i Posen og siger: „A vilde endda nødig til Himmerig paa æ Sted." Det er der en gammel Mand, der hører, som gaar der nede i Engen ved en stor Flok Stude. Saa siger han: „Da har a bedt til det i mange Aar, og a har ikke kunnet komme der endnu." — „Da kan du lige løsne for denher Pose," siger Lille-Lars, „og saa komme i den, saa skal du faa din Bøn opfyldt." Det var han glad over, denher gamle Mand, og han løser Strikken og lader Lille-Lars komme ud, og saa hjælper han den gamle Mand i Posen og binder for ham. „Nu skal du passe paa at sige: A vilde endda nødig til Himmerig paa æ Sted," siger Lille-Lars, og saa gaar han hans Vej hen til Studene. Da de andre kommer tilbage, ligger den gamle Mand i Posen og siger: „A vilde nødig til Himmerig paa æ Sted, a vilde endda nødig til Himmerig paa æ Sted." Saa siger de: „Han er endda bleven noget brummel i det, den Tid han har ligget her i Sækken," og saa tog de ham paa Nakken og slæbte af med ham, for nu havde de jo faaet Stedet ledt op, hvor de vilde kylle ham ud. Saa smider de Sækken ud, og da de ser, den synker til Bunds, rejser de af hjem, og nu var de hjærtensglade, for nu tykte de, de havde faaet ham saadan sat Veje for, te nu kom han ikke mere tilbage.

Men den Gang de kommer til Byen, staar Lille-Lars

udenfor hans Gaard og basker med alle de Stude og vilde have dem ind. „Hvad, hvor kommer du fra?" siger de til ham, og de var jo nær ved at have tabt baade Næse og Mund af Forundring. „Haa!" siger Lille-Lars, „der var saa mange Høveder der nede, a manglede lige en Svøbe, ellers havde a faaet lige saa mange til." Nu snakkede de andre Mænd sammen om, te det kunde kanske gjærne være muligt, hvad Lille-Lars sagde, for de havde jo hørt Tale om, at der var Havtyre til, og saa tænkte de, at de bar dem ad der nede paa Havsens Bund som her, at de skar dem, og saa blev det til Stude. Om han kunde da ikke vise dem, hvor den store Hjord var? siger de saa til ham, for de manglede Høveder hver én. Jo, det kunde han saa meget godt, og de rejser af med ham til Fjorden. Saa siger Lille-Lars: „Nu skal I gjøre den Aftale, at der skal ikke uden én springe ud først, og ser han saa mange Høveder der nede, skal han komme op og vinke med hans Pisk ad de andre, saa skal de komme hveren og hjælpe ham, for saa er der for mange til ham alene. Det tykte de allesammen var fornuftigt talt, men den ene vilde hellere derud end den anden. Endelig bliver de da ens om, hvem der skal først af Sted, og saa springer han jo ud, men det varer ingen Ting, inden han kommer op og vinker med hans Svøbe. Øjeblikkelig flyver de jo derud hveren, og saa var Lille-Lars skilt ved dem. Saadan blev han eneraadig over hele Byen. Niels Frederiksen, Gullestrup.

---

36. Skjælmen og Narrene.

Der ude paa Dover Hede laa et lille Hus, og i det boede ikke andre end en gammel Kone og hendes Søn. En Dag, som Konen var ved at væve, blev hun lige færdig med et kjønt Stykke Vadmel, og saa siger hun til Knægten: „Hør, Jens, nu kan du tage det Stykke Vadmel og gaa til Aarhus med og sælge for mig. Det kan ikke hjælpe, du gaar til Skanderborg, for der kan du ikke blive af med det, og du skal have en Mark for Alen. Men lad mig nu se, du bærer dig lidt

ordentlig ad." — „Ja, det skal a nok," siger han, og han tager Tøjet og gaar med. Saa gaar han nu om ad Hemstok. Der staar de Hemstok Mænd uden for og snakker. „Hvor skal du hen med det Tøj?" siger de, „du farer saa stærkt." — „Ja, a skal til Aarhus med det for min Moder." — „Naa, det skal du, hvad skal det da koste?" — „Det skal koste en Mark." — „Ja, saa er det da ikke værd, du gaar længere for den Sags Skyld, saa vil vi tage det." Det var Knægten saa meget glad til, og han faar hans Mark, og de faar Vadmelet. Saa gik han hjem til hans Moder med det. Da hun fik at høre, hvordan han havde baaret sig ad, siger hun: „Ja, a tvivlte nok paa, det vilde gaa dig galt, bitte Jens. Der er ikke mere ved det at gjøre, for kjender a de Hemstok Mænd rigtig, saa holder de nok ved det, de faar fat i." Det sagde Jens ikke noget til.

En Dags Tid efter var hun ved at kjærne, og da hun havde faaet Smør, siger hun til Drengen: „Her har du nu dether Smør og dether Kjærnemælk, det maa helst blive sammen i Kjærnen med hinandt, og saa skal du tage det paa din Ryg og gaa over til Polakkerne med det." Det var i den Tid, de huserede her i Jylland, og de havde deres Baase i den By, der hedder Voes, deraf fik den sit Navn. Derfra kunde de overse hele Landet, for det ligger saa højt, og tilligemed kunde ingen komme til dem uden fra én Side, alle de andre var omflødt med Vand. Nu gjorde Konen jo Regning paa at kunne afsætte nogle Fødevarer til dem, for noget skulde de jo altid have at leve af. „Lad mig nu endelig se, bitte Jens, te de narrer dig ikke." — „Nej," siger han, „den Gang skal de minsæl ikke komme til at narre mig mere end dether Halmstraa," siger han Knægten, og saa bukker han sig ned og vil tage ved Halmstraaet, men tager sig ikke i Vare for, at Kjærnemælken og Smørret gik ud over Hovedet paa ham. „Nej, det er dog bedrøveligt med saadan et Knubhoved," siger Moderen. „Jaja, I er ogsaa saa hidsig," siger han Knægten, „men lad mig nu faa Tid til at betænke mig, saa skal a missel nok faa dem pudset der oppe."

Dermed gik Jens, og saa spekulerede han paa det i nogle

Dage. Han sørgede jo for at faa et Stykke Lærred af hans Moder, for der skulde være Marked i Skanderborg, og saa foregav han jo, at han vilde derned og sælge det. Han rejser ogsaa af og faar hans Lærred solgt, saa han faar lidt Mønt paa Lommen. I det samme faar han at se, at de Hemstok Mænd var ogsaa der nede. Saa gaar han ind til tre Værter og sætter dem til Hobe lidt ind i Sagerne, angaaende hvordan han vilde betale de Mænd for deres Snyderi imod ham, og saa giver han hver af dem saa mange Skillinger, som en Omgang kunde koste. Naa, saa gaar han ud igjen og leder de to Mænd op. Han byder dem altsaa ind paa en Gjenstand. „Aa," siger de, „vi tykkes ikke, det er værd, du spenderer noget paa os, Jens." Ja—a, han brystede sig jo noget, „a kan vel komme til at handle med jer en anden Gang." — „Jaja," siger saa den ene Mand, „lad os saa gaa ind med dig." — „Hej, Vært, lad os faa et Krus Polak!" — det var en Drik, der var meget almindelig den Gang og bestod halvt af Brændevin og halvt af Mjød. Værten kom strags springende med det, og den Gang de var færdige, tog Jens hans Hat af, det var saadan en gammel buleret én, og sætter paa hans Kjæp og giver den et Snur og siger: „Hat, det er jo betalt." — „A takker," siger Værten, „det passer." — „Det var en grumme Hat," siger de Hemstok Mænd, „kan den gjøre det én Gang til?" — „Ja, vi kan jo prøve ad." De gik saa ind et andet Sted. „Ja, nu vil a missel prøve den," siger den ene af Mændene, og Jens kræver ind, og Manden snurrede med den. Jo, det paste godt nok. Hatten den betalte. „Ja," siger den anden Mand, „nu har du prøvet den, da vil a ogsaa se at give den et Snur." Det gik kort at fortælle lige saadan det tredje Sted. Jens sagde: „Hat, du har jo betalt", og Værten kom springende og sagde: „A takker, det passer." Da de kom ud, sagde Mændene: „Hør, Jens, den Hat kan du overlade os, den har du egentlig ingen Brug for, da du ikke kommer videre ud, saadan som os, og giver ikke mange Lidkjøb." Men det vilde Jens ikke høre om. Endelig faar de ham overtalt til at sælge Hatten for en 50 Rigsdaler, og saa mente Jens endda, han havde givet dem den. Det tykte de da

endelig ogsaa selv. Da Jens fik Pengene, strøg han af hjem.

Saa sagde Mændene: „Vi vil have lidt mere Fornøjelse af den Hattekomedie.“ De gaar hen og faar en Tredjemand med, og saa triner de ind til en Vært og kræver dygtig ind. Da de er færdige, tager den ene Mand Hatten og giver den et Sno, ret te den spillede paa Kjæppen. „Hat, det er jo betalt,“ siger han, men Værten sagde noget andet. „Nej, holdt, god Karl, her gaar det ikke til med Hundekunster.“ — „Hvad, er det ikke betalt?“ siger de. „Nej, I maa op med Pengene, hvem skulde have betalt for jer?“ og de maatte altsaa punge ud. Saa siger den anden Mand, da de var kommen uden for: „Jamen det var ogsaa den fejle Side, du snoede til, lad mig nu prøve den.“ Saa gaar de ind paa et andet Værtshus og spiser og drikker, og der reddede de dem en god Dragt Klø, saa kunde de gaa hjem med det. Ærgerlige var de, og det til Gavns.

„Vi skal lige godt have ham af med de Penge igjen,“ siger den ene Mand, „for han har jo snydt os vel grovt, og vi kan nok magte ham begge to.“ Hen paa anden Dags Aften tridser de ud i Heden til ham. Jens kikker ud paa Vinderet og siger: „Nu kommer de Hemstok Mænd, og de har ikke godt i Sinde, men a vil lige godt prøve, om a kan ikke narre dem nok en Gang.“ Saa gav han Moderen lidt Underretning om, hvordan hun skulde forholde sig, naar de kom. Mændene de kommer ind og hilser Godaften. Folkene bød dem jo fra Døren at sidde ned, og de kommer saa til at snakke med ham om den Handel. De mente jo, den var ikke saa rele, som den kunde være. Men Jens paastod, at de havde jo set paa Varerne, og han kunde ikke gjøre for, te de havde ikke det rigtige Haandelag. Som de nu sidder og snakker frem og tilbage, da sidder Konen ved Rokken og spinder, og hun nikker lidt, og til sidst falder hun helt i Søvn. „Naa, du har det saadan,“ siger Jens, „da skal a lige godt se, om a kan ikke faa lidt Arbejdslyst i dig,“ og dermed tog han en stor Kjæp, der stod i Nabolaget ved ham, og trækker hende jo en alvorlig én over Nakken, det gamle Skind, saa hun vælter ned af Stolen og bliver liggende. „Ja, da er du og en farlig Knægt,“ siger Mændene, „slaar du din

egen Moder ihjel." — „Aa, det har nok ingen Fare," siger Jens og rundsler lidt ved hende. „Ja, hun er missel vist ovre det," siger de. „Nej, det er der ingen Fare for", og han ræk- ker op paa en Hylde og tager en Fløjte, der laa, og den sætter han om i hendes Nakke og giver sig til at blæse. Op springer hun Kjællingen lige paa en Studs og siger: „Aa, da drømte a endda godt." Hun sætter sig da til at spinde, som om ingen Ting var forefaldt, og det, lige til det knasede i Rokkeværket. Ja, Mændene de keg jo lidt paa dether. „Ja, véd du hvad, Jens," siger de, „naar du vil give os den Fløjte, saa skal det hele være glemt med den Hattekommers," for den Fløjte kunde de bruge, deres Kvindfolk var nemlig slemt søvnige af sig. Naa, de fik Fløjten, og de gik nok saa glade og vel fornøjede hjem. Saa siger Manden i den vestre Gaard: „Ja, nu vil a missel prøve Fløjten først, du prøvede Hatten først. Denher Gang er det da intet Snyderi, for vi saa jo, Kjællingen hun var død og blev levende igjen."

Anden Dags Aften sidder han inde i Stuen ved hans Kvindfolk og venter jo saa haardt paa, te den ene af dem skulde falde i Søvn, for at han kunde komme til at prøve denher Ind- retning. Nu var det jo baade saa og da, for det var nogle Fandens sikre Kvindfolk, han havde, og hvis de ikke fik et rig- tig godt Træk, saa kunde han risikere at faa det gjengjældt bag efter. Det sad han nu og tænkte paa. „Skal der slaaes til, saa skal der slaaes til, for ellers gaar det ikke," tænkte han ved sig selv. Omsider falder da Konen i Søvn først og sov baade trygt og fast. Nu havde han sat en tyk Kjæp i en Krog til det samme Brug, og saa trækker han den frem og giver hende én ind lige i Planeten, og hun vælter jo om saa død som en Sild. „Men hvad gjør du nu!" siger de andre, og springer op og hujer og skriger, „slaar du nu din egen Kone ihjel, da er du og et forvovent Menneske." — „Aa, det har ingen Fare," siger han, „a skal nok faa hende vaagen, I skal ikke klage jer." Han tager i Fløjten og piber i Nakken paa hende, saa Vandet kom ud af begge hans Øjne, men lige meget hjalp det. Saa siger han til hans Folk: „Nu maa I endelig tie stille med det,

for min Nabomand skal missel prøve det ogsaa, a vil ikke være ene om Skaden." Og kort at fortælle, det gik den anden akkurat lige saadan.

Nu fik de jo travlt i nogle Dage med at faa deres Koner begravet, og saa havde Jens da Fred i den Tid. Imeldergodlag var nogle Tattere dreven omkring og havde haft Losi ved Jens, og de havde et udenlands Dyr med dem, som de kaldte en Ulv. Saa havde de ladt den blive ved ham, og han vidste aldrig, hvad han skulde gjøre ved det Kreatur. Omsider kommer Mændene ned til ham en Dag og begynder at skylde ham for, at han havde slaaet deres Koner ihjel og alt dether. Dertil svarer han: „Ja, a har jo ingen Skyld i det, for I saa jo, hvordan a bar mig ad, og I maa jo have slaaet fejl. Men a har faaet en Vædder her, den vil a give jer, for at vi kan blive ved at holde Venskab." — „A tykkes, han ser mig saa strag ud i Tovet," siger den anden Mand. „Ja, det er han ogsaa," mente Jens, „men det er af en udenlandsk Race, og han er frisk og sund, og der er den store Fordel ved at have ham, te hvor han kommer i en Flok Faar, der kommer ingen Sygen imeld dem." I de Tider havde de nemlig saa ondt ved at holde Liv i deres Faar, for der var tit Sygen imeld dem, og mange døde hver Vinter. „Og saa er der endelig én Ting til", siger Jens, „og det er, at han er saa god til at passe paa Lammene, og naar I har ham, saa kan Ræven ingen Lam tage." De tykte endelig ogsaa, at den var værd at have. „Lad os tage ham, noget er bedre end intet," sagde de, og saa fik de denher Vædder og trækkede af hjem med ham.

De havde deres Faarefold neden for Gaardene, og lige i Tiden var Markerne lagt til med Sne, saa de havde drevet alle deres Faar ind i en Fold, og begge Mændene drev altid sammen med deres Faar. Da de nu lader Ulven komme ind til dem, sagde de til deres Folk: „Nu skal I ikke se til dem den første Dags Tid, han skal have Tid til at blive kjendt med dem, ellers vil han vel rende hen, naar Faarene kommer ud igjen." Naa, Enden af Visen blev, at Ulven bed en Del af Faarene ihjel og brækkede saa Hul paa Taget og rendte sin Vej, og de

saa ingen Vædder siden. Da Folkene kommer hen og skal have set til deres Faar, saa laa de der i en bedrøvelig Forfatning.

Nu gik der en lille Tid, og Mændene gik og grubliserede over, hvad det var for et Dyr, der saadan havde ødt dem deres Faar. Omsider kom de i Tanker om, at det var ogsaa en Kjæltringstreg, Jens havde spillet dem. Men nu var det blevet saa stræng en Vinter, te nu var der ikke noget at spekulere paa med ham for det første.

Men Jens havde ikke ligget paa den dovne Side i det Lag. Han havde gaaet ned og kjøbt sig et Udgangsøg, og det havde han faaet indkvarteret hjemme i Huset. Saa hen i Foraarstiden kom Mændene ud til ham en Dag, og de faar strags dether Øg at se. „Hvad er det for et Bæst, du har der lagt dig til, Jens?" — „Det Bæst er der stor Fortjeneste ved," siger han, „det ser ikke ud til ret meget, men det er godt alligevel." Nu havde han jo set, Mændene de kom, og saa havde han bundet en vendret Kurv for Roven af det. „Hvad skal det betyde, den Kurv hænger der?" siger de. „Aa," siger han, „det er for ikke at have for megen Ulejlighed med at samle Pengene op i Skidtet." Ja, saa skulde de jo hen at se i Kurven, og der var en Hoben Gjødning, men ogsaa nogle Kobberskillinger. „Hvad! kan det Bæst gjøre Penge?" siger de. „Ja, det kan I da vel se," og saa med det samme slaar han et godt Slag over Roven af det. Da trimler der nogle Skillinger ud fra Halen. „Ja, det ser ud til det," siger de, „saadan et Dyr kunde det nok være værd at have." — „Ja," siger Jens, „der er god Fortjeneste ved det Dyr, men ikke saa meget for mig, for a har jo ikke Raad til at give Bæstet saa god en Føde, som det skulde have. Jo flere Penge, jo bedre Føde det faar." Ja, Enden paa Visen blev da, at de fik Jens til at overlade dem Øget, og saa trækker de jo hjem med det. Manden i den vestre Gaard fik det først, og han lod det gaa ind i en af hans bedste Stuer, og han bar en hel Del Havre ind til det og en hel Del Sengklæder, at det skulde ligge godt, for han mente jo, at jo bedre det laa, jo flere Penge det fik. Men det viste sig snart, at Øget spolerede dem alting og alligevel ingen Penge gjorde.

Den anden Mand fik det at prøve ogsaa, og ham gik det lige saadan.

Nu kan det nok være, de var blevne vrede paa Jens, og de lægger over med hinanden: „Nu skal han lægges øde, for ellers lægger han os øde.“ Saa fulgtes de ad derned igjen, og de fik fat i ham og put ham i en Sæk, de havde med dem. Det var en Søndag Morgen, dether gik for sig. De rejser saa af med ham i Sækken, og da deres Vej faldt lige forbi Kirken, saa vilde de da ind og høre Prækenen. Saa kunde de lade ham ligge uden for Kirkegaardsmuren i god Rolighed ilav, og de smider Sækken og gaar ind. Allerbedst som han nu ligger der, siger han saadan temmelig højt: „Nej, a vil ikke til Himmels for aldrig det.“ Saa kommer der en gammel Mand forbi i det samme, og han hører det. „Da vilde a saamænd gjærne til Himmerig, dersom a kunde komme der.“ — „Ja, da kan du nemt komme der,“ siger Jens i Sækken, „dersom du vil krybe ind i denher Sæk, saa maa vi to hellere komme til at bytte, for a skal netop til Himmerig.“ Han løser for Knægten, og Jens kryber ud, men den gamle Mand kravlede i den, og Knægten binder rigtig godt for ham.

Da Mændene de havde hørt Tjenesten til Ende, saa kommer de jo ud og tager Posen igjen, og saa drager de af Sted med den. Denher gamle Gut han spurgte dem ivessomda: „Er vi der snart?“ — „Ja, nu skal det ikke vare længe, inden du kommer der,“ siger de, og saa gav han sig tilfreds. Da de kom ned til Ravn Sø, saa smed de ham ud, og saa gik de hjem. Men undervejs mellem Søen og Boes kommer de forbi Jens, han kom drivende med et prægtigt Kobbel Høveder, det var nogle af Mændenes egne, der gik løse nede i Skoven, og der havde han givet sig til at gaa og drive med en Hjaer af dem. „Hvad, er du her? hvor er du kommen ved de Høveder?“ — „Ja, dem har a faaet paa Bunden af Søen. Der er jo en dejlige Eng, og der gik saa mange Havkøer og gik og græsfede.“ — „Naa, det gjorde der,“ sagde de, „saa maa vi hellere gaa ned og faa os en Hjaer ogsaa, naar det gaar saadan til at faa dem. Men nu vil vi være saa forsigtige, at kun én af os

gaar ad Gangen, og naar den saa kommer derned, og det forholder sig rigtigt, hvad Knægten har opgivet, saa skal den falde." Det skete nu ogsaa. Idet den første sprang ud, saa sagde det: „Plom!" og den anden han vidste ikke andet, end han sagde: „Kom!" saa sprang han bag efter. De druknede altsaa begge to formedelst deres Gjerrighed. Siden den Tid levede Jens og hans Moder i Rolighed, og de begik dem som Folk i deres Stilling nu om Stunder.

Peder Johansen, Fuldbro Mølle.

Fortælleren har ogsaa hørt Historien fortælle med endnu et Træk. Jens havde faaet fat i en Ræv og bilder dem saa ind, at det er en Gasse. Den trækker de op i deres Gaasesti og lader den være ved Gjæssene om Natten. Den spolerede dem allesammen, og siden bræffede den Hul paa Muren og løb, saa de fik ikke mere ud af det.

---

37. Den dumdristige Dreng.

En Dreng fra Mollerup vilde ikke lære at læse paa nogen Maader. Hans Fader kaldte de den gamle Per Skrædder, og i den Tid var der en Degn i Linaa, de kaldte den gamle Skandorf. Han vilde prøve at tage Mollerup-Drengene til Linaa og læse med dem om Aftenen, naar de andre Børn var gaaede, men det blev ikke til noget, de gjorde ikke andet end Spektakel og sloges. Saa tænkte Degnen: „Kan a ikke med det gode, saa vil a prøve at true dem til det." Voldborg Aften gik der i den Tid Spøgeri paa Linaa Kirkegaard. Saa siger Degnen til Drengen den Aften: „Gaa op og hent mig en Bog, der ligger paa Degnestolen. Nøglen den sidder i Døren."

Han gaar saa op paa Kirkegaarden, og der ser han tolv Skikkelser, der slog Kegle med Menneskehoveder; men de slog Bom bestandig. „Hvad er det?" siger Drengen, „a vil i med jer." De tav stille. „A skal ind og have den Bog," siger han igjen, og saa gik han ind efter den og gik tilbage til Degnen med den. „Saa du ingen Ting, Dreng?" sagde Skandorf. „Aa, saa a noget! a saa tolv Fyre, der slog Kegler med Menneskehoveder, og de slog Bom bestandig, men nu vil a op og slaa

Kegler med dem og vinde nogle Skillinger at sætte til i Kroeret." Saa maatte Degnen til at binde Drengen fast til Dag, han vilde absolut afsted op at spille med dem.

Nu vilde han jo ikke have den Dreng længere, og han slæber af med ham hjem til Mollerup og vilde ikke have mere med ham at bestille. Faderen var nu saa fattig og forknyt. „Ja, a vil heller ikke have ham," siger han, „væk med ham, han skal ud at tjene." Moderen begynder saa at bede for ham. „Nej, han skal væk." — „Ja—a," siger Degnen, „lad ham blive til i Morgen tidlig." Om Morgenen faar Moderen noget Pølse og Brød stoppet i en bitte Pose til ham, og saa viser Faderen ham ad Vejen til Aarhus. Han gaar og gaar, og det bliver Aften, og han vidste aldrig, hvor han skulde hen. Saa kommer han til en Høj, der kaldes Sjelle-Jennhøj, og der var en Mile tæt ved, for det var i den Tid, de brændte Miler. Saa vilde han hen at varme sig og slaa sig til Rolighed der den Nat. Han faar fat i hans Pølsebrød og lægger sig og æder af det. Da kommer han til at se op, og der hænger én i et Træ. Han skjærer ham ned og stiller ham an ved Ilden, saadan at han kan staa, idet han sætter en Tvege æfor og én æbag ved ham. Da han faar nu den svære Varme, saa begynder Fraaden at staa ud af Halsen paa ham. Drengen giver sig saa til at stoppe dether Pølsebrød i Halsen af ham; men det falder ud af Munden. „Da skal og den bitte Mand komme efter dig, vil du ikke beholde det!" og han giver ham en Ørefigen, te han vælter om. Nu lod han ham ligge og lagde sig til at sove.

Der kommer saa Herremanden fra Gammelgaard i Galten kjørende, han kunde ikke være hjemme for Spøgeri og saa vilde han drage over til Sjelle-Skovgaard, for han ejede dem begge. „Hvad er det for nogle, der ligger?" siger han. Kusken springer hen til Milen og snakker til Drengen: „Hør du, hvem er du?" Ja, saadan og saadan, han fragede om en Tjeneste, og nu var han kommen her til, for han havde ikke andre Nattelosi. „Men hvem er det, der ligger?" siger Kusken igjen. „Ja, det er én, a skar ned," og saa fortalte han det hele. Kusken

gaar igjen hen og fortæller Herremanden det. „Det er en Satans Prygl, kald den Dreng her hen, ham kan vi vist bruge, det kan være, han kan være paa Gaarden i de tre Nætter.“ Saa gaar Kusken hen og kalder paa ham, og han kommer hen til Vognen. „Vil du tjene mig,“ siger Herremanden. „Ja,“ siger Drengen. „Men hvad skal du have i Løn?“ — „Det kan I selv om.“ — „Men tør du være ene om Natten?“ siger Manden. „Ja, hvorfor ikke det?“ siger Drengen. Altsaa tager han ham med sig, og næste Morgen tog de over til Gammelgaard igjen. Da Aftenen kom, siger Drengen: „Nu skal a altsaa være her i Nat, men kan en da ikke have én at snakke med?“ Herremanden vidste ikke, hvad han skulde sige til det, for ingen turde være der. Men saa var der en gammel Røgter, som gik paa Naadsensbrød, han turde ikke sige nej for ikke at miste sin Tjeneste, og han blev saa ved ham, men de andre kjørte deres Vej.

De gav dem saa til at bære Brænde ind, for de vilde have en god Varme paa, og der var store Kakkelovne. Da Klokken var tolv, havde de brændt alt hvad de havde baaret ind. „Gaa ud og hent noget mere Brænding,“ siger Drengen til Røgteren. Men han vilde ikke, for han turde jo ikke. „Vil du gaa, ellers skal a lære dig.“ Da han kom i Forstuen med Brændet, kom der noget og vred Halsen om paa ham. Drengen tykte, han blev for længe henne, og saa vilde han gaa selv. Men da han kommer i Forstuen, falder han over den anden. „Ligger dit gamle Svin her,“ siger han og giver ham et Par gode Lussinger. Da Klokken saa havde slaaet tolv, kom der 12 Karle bærende med en Ligkiste, og den laa der en Mand i. De tog Laaget af, og saa gav de dem til at banke og dunke paa ham. „Hvad har den Mand gjort jer,“ siger Drengen, „siden I saadan banker løs paa ham?“ En af dem, der var meget længere end de andre, han siger: „Det skal du nok faa at vide.“ Drengen gik saa i hans Seng, for han tykte, det var Sengetid nu, og snart efter snorkede han af alle Kræfter. Om Morgenen kom Herremanden tilbage, og han ser først Røgteren, der ligger i Forstuen. Han kommer saa ind og ser Drengen, der ligger og sover. „Han kan nok holde Persen ud,“

tænkte han, og saa kalder han paa ham. „Fornam du noget i Nat?“ — „Ja, a gjorde“, og saa fortalte han om de tolv Mænd, der kom ind med den Ligkiste, som der laa en Mand i, og de tarsk ham fra Gulvet til Loftet.“ „A spurgte om, hvorfor de gjorde det, og saa var der et langt Asen, der sagde, det skulde a nok faa at vide.“ Herremanden turde ikke fortælle ham, hvordan det var gaaet med Røgteren, og sørgede for at faa Liget væk i al Stilhed.

Næste Aften, da de andre skulde te'n, sagde han: „Hvor er Røgteren? a vil nok beholde ham, alligevel det er en søvnig Hund.“ Det var der ingen, der svarte til, og saa blev han jo ene, for Herremanden kunde ingen faa til at blive der. „Ja, skal a være ene, saa skal a være ene.“ Det gik nu som den første Nat. Saa kommer tredje Nat. Da de nu kom med Ligkisten, saa tager Drengen den lange i Kjolen og siger: „Hør du, dit lange Asen, du slipper ikke, inden a faar at vide, hvem det er, og hvorfor I banker ham saadan.“ — „Ja, saa skal a og sige dig det. Herremandens Fader det har været en evig Skurk imod Godset, og har taget uretfærdige Penge. Her staar tre Tønder Penge under Gulvet,“ og saa pegte han paa Stedet, „de Penge skal deles viselig: den ene Tønde skal du have, den anden Tønde er til dem, han har forurettet, og den tredje er til Herremanden. Naar det bliver delt ret, saa kommer vi ikke mere. Men du skal ikke blive ved Herremanden, du kan godt sige dig fri for ham, og saa gaar du op til Sjelle-Jænnhøj og siger: Sjelle-Jænnhøj, luk dig op! saa kommer du ind til mig, for a vil godt snakke noget mere med dig.“

Da Drengen havde faaet den Besked, gik han i hans Seng og sov til om Morgenen. Saa kommer Herremanden med Folkene. Da siger Drengen i alle Folkenes Paahør: „Din Fader har været en rigtig Tyverad, en rigtig Kjæltring. Der staar tre Tønder Penge under Gulvet, og det er uretfærdige Penge, som han har tilvendt sig af Godset. Nu skal de deles viselig. Den ene Tønde skal du have, den anden er til dem, han har forurettet, og den tredje skulde a have, men a forlanger ikke flere Penge, end a kan have i mine Lommer.“ Det var bitte Trøje-

kommer, og det var Herremanden godt fornøjet med. „Nu vi a helst ud og se mig noget mere om, for a vil ikke være ved dig længere.“ Saa rejser Drengen og gaar op til Højen. Han siger, som den lange har lært ham: „Sjelle-Jennhøj, luk dig op!“ og saa bliver der en Lem lukket op, og han kan gaa ind. „Aa, Gud fri os, de Lys her er inde,“ siger han. „Ja, der er et Lys for hvert Menneske paa Jorden.“ — „Men der er et Lys, det vil snart til at gaa ud.“ — „Ja, det er en Prinsesse, det staar for, og der kan du blive Konge.“ — „Kan a blive Konge,“ siger Drengen. „Ja, i England,“ siger den lange. „Men dér er ét, det er og skidt.“ — „Jå, det er dit, for du er saa forvoven.“ — „Kan a ikke faa et Stykke lagt til?“ siger Drengen igjen. „Ja, saa faar du at have et Stykke paa 25 Aar.“ Men det andet Lys kunde hverken gaa ind eller ud, „for den Prindsesse der i England hun er forhegset, og kan hverken leve eller dø. Hør nu, hvad a siger dig. Nu rejser du over til England, og der giver du dig ud for en Doktor. Der er flere hundrede, der har prøvet paa at kurere hende, og de er alle komne af med Hovedet, for de har ikke kunnet gjøre hende rask, men a skal lære dig et Raad. Der har du en lille Fløjte, og naar du piber i den ene Ende, saa kommer alle Djævle farendes og vil hjælpe dig, for der vil komme syv Konger og kriges med dig, da du ikke er en kongelig Mand, og saa kan du have godt af at have dem til at hjælpe dig. Men naar du vender Fløjten om, saa flyver de væk igjen. Prinsessen hun har ikke kunnet snakke i elleve Aar og ikke kunnet gaa i tretten. Der er tre Troldurter paa en Høj ude i Haven, og dem skal du skjære af og presse Saften ud af dem. Naar du saa bliver ført ind til hende, maa du ingen Mennesker have inde i Stuen ved dig, og saa tager du noget Træ med ind i Stuen, og det stikker du Ild i.“ — „Ja men saa brænder jo Huset.“ — „Nej, det gjør ikke. Saa kommer der en Tusse krybende inde fra Sengen af, og det er Hegsen. Den skal du tage med en Greb og smide ind i Ilden.“ — „Jamen a brænder jo Huset paa den Maade.“ — „Nej, da gjør ikke Saa smører du Prinsessens Øjne og Ben med Saften af de

Trolburter, og giver hende det andet ind af Saften. Men du har jo ikke Penge nok at rejse for, og naar du kommer til England, skal du kjøbe dig Doktorklæder. Derfor var det, du skulde have den Tønde Penge, men nu har du jo givet Afkald paa dem. Nu vil a sy dig en Pose og give dig Penge med."

Da han nu saadan var bleven udstyret, rejste han til England. Der gav han sig ud for Doktor og kom ind paa det kongelige Slot og mældte sig, at han kunde kurere Prinsessen. Men han vilde være ene med hende, og det blev han ogsaa. Han havde jo i Forvejen været ude i Haven og faaet de tre Trolburter skaarne af, og saa havde han presset Saften ud af dem, som han havde faaet Underretning om det. Saa stak han Ild i Træet, og saa kom Tussen. Han tog den med Greben og smed den ind i Ilden. Da den var brændt, kunde han intet se, hverken Træ eller Ild. Saa smurte han Prinsessens Øjne og Ben med Saften af Trolburterne og gav hende det andet ind. Da var hun rask og dandsede omkring med ham. Saa kom Kongen ind. „Aa, Fader og Moder, nu er a rask, her er ham, der har reddet mig!" De var jo saa glade, te det var farligt, og takkede ham saa mange Gange. Nu skulde han have Kongeriget, og saa blev han gift med Prinsessen. Da det havde varet et Stykke Tid, erklærede de syv Konger ham Krig. Han tog ingen andre Krigsfolk med sig end Vagterne og Tjenerne. Den gamle Konge tykte, det var sært, han vilde ingen Folk have krævet ind og gaa i Krigen med. Men det skulde ingen Fare have, sagde han. Saa siger han til hans Kone: „Vil du ikke med?" Nej, det turde hun ikke. Jo, det var der ingen Fare ved, og saa fulgte hun ogsaa med. „Gaa nu om bag den Høj," sagde han, og saa blæste han i Piben. Da blev Himlen helt sort af Djævle. „Hvad vil du af os?" siger de. „I skal vise alt det Skidt der, hvor højt Ørnen kan flyve, undtagen den ene Konge, ham kan I spare, for at han kan rejse hjem og sige hans Folk, hvordan det er gaaet med de andre, og hvordan det forhar sig med at komme her ind i Landet og kriges med mig." Saa kan det nok være, det hele fjendtlige blev jaget væk i en Fart. Han vendte derefter Piben om og blæste

i den anden Ende, og saa var alle Djævlene ſſom blæst væk igjen. Derefter rejste han og Prinsessen hjem igjen til Slottet, og saa lever de godt den Dag i Dag er.

Kristen Nielsen Skrædder, Skaldemose, Bole.

38. Stærke-Hans og Herremanden.

Der var en gammel Mand, han gik omkring og tiggede, som Skik og Brug var i gamle Dage. Saa kommer han ind et Sted, og der havde de ikke andet, end de giver ham et vældig stort Gaaseæg. Saa tager han jo det og gaar hans Vej. Nu tykte han, det var rart at faa det Æg ruget ud, og det maatte han vist selv kunne gjøre. „Nu har a tigget nok sammen for lange Tider, a kan sku godt taale at ligge og hvile mig, imens a faar det besørget.“ Naa, saa laa han jo hans Tid, og der kom da ogsaa noget ud af det, og det blev en Dreng. Manden var ikke saa meget stolt af dether, men der var jo ikke andet for, end han skulde nødes til at sørge for at holde Liv i Drengen. Det var da ogsaa én, der var nogen Trivning i, og han trak godt fra, saa det varede ikke længe, inden han kunde bære baade det, han kunde selv tigge, og det, den gamle kunde tigge ogsaa. Naa, denher gamle Mand han sørgede omsider for at faa Drengen døbt og lod ham kalde Hans, for saadan hed han selv, og saa tykte han, han vilde kaldes op, ellers blev det vel aldrig gjort. Endelig omsider, da Drengen var vogset noget til, fik han ham da sat i Tjeneste ved en Bonde, og han skulde passe Gjæssene. Men det kunde ikke gaa, for han omgikkes dem ikke lempelig og slog de fleste af dem ihjel. Saa kom han af Tjenesten, og saa havde den gamle ham igjen. Han siger saa til ham: „Du skal op at tjene ved Herremanden, han er nu ellers saa brysk, og saa kan han komme til at tærske paa dig.“ Han gaar saa op til Herremanden med Knægten og siger saadan og saadan, han kunde ingen Steder have ham, „og I maa være saa god at tage ham.“ Ja, Herremanden var jo glad ved ham, for han kunde ingen Folk have, de blev jaget væk, lige saa saare de snart var komne; men denher Knægt kunde han gjøre ved, ligesom han vilde.

Han kommer i Tjenesten en Helligdag om Eftermiddagen, og da skulde der jo ikke bestilles noget. Saa fik han hans Kvarter anvist ude i en Seng ved de andre Karle, og anden Dags Morgen de kommer ind til Davre, kommer Herremanden og skal til at anvise ham hans Arbejde: han skal ud at tærske, for det var sidst om Høsten. Han kommer ogsaa ud i Laden, men det kunde ikke blive til noget med hans Plejltøj, for det var altfor smaat, og han gaar ind og klager over dether. „Ja, saa kan du jo selv lave dig noget," siger Herremanden. Hans stod og tarsk i Hovladen, hvor der var langt op til Mønnen, saa der var ellers god Plads, og saa gaar han hen til et bitte Hus, de havde, og river et Kobbel Spænder af og giver sig til at knokle paa Kornet med det. Da han har saa torsken en 3 Dags Tid, tykte Herremanden at Dyngen var stor nok, og saa siger han: „Men hvordan skal vi faa den Dynge Korn gjort ren, bitte Hans?" — „Det bliver min Sag," svarte han nok saa profos, „a skal nok besørge det." Saa slaar han alle Væggene ud af Laden og skovler Dyngen op i en Tip, og der sætter han sig oppe i Tippen og blæser med Enden ned i Dyngen, saa Avnerne flyver til alle Verdens Hjørner. Derefter gaar han ind og mælder, te nu er Kornet færdigt. Herremanden beder ham saa om at bære det op paa Loftet i Salsen. „Ja, saa skulde a jo have nogle Sække at bære det op i." Ja, her var Sække. „Er det saadan nogle Stumper, a skal bære Kornet i!" siger Hans, og saa gaar han ud og faar fat i et Par Dækkener eller tre, og dem syer han sammen, saa der bliver en stor rummelig Pose. Den øser han fuld af Korn, og saa faar han den paa Nakken og rejser af med den. Men Døren var for smal, og han river den da ud og gjør saadan Aabning, at han kan komme ind. Saa smider han Sækken op paa Loftet og hen over deres allerpæneste Stuer, te den faldt igjennem og faldt ned og spolerede dem alt deres Boskab.

Nu blev Herremanden lige godt ræd for ham. „Nu er det ikke værd at bestille mere i Dag," siger han, „nu kan du hvile dig til i Morgen. Da skal de andre Karle i Skoven at skove og have Vinterbrændselet kjørt hjem, og saa kan du følge

med," for her tænkte han, det gjaldt mere om Behændighed end om Kræfter, og saa fik han vel andet at studere paa. Om Morgenen rejste de andre Karle dem i god Tid, for det var seje Veje, vi havde den Tid, og det kneb med at faa et Læs Brændsel skovet og kjørt hjem til Aften. Saa siger de: „Nu vil vi ikke kalde paa Hans!" for han var altid saa tidlig færdig med hans Arbejde, og nu havde de overlagt, at han skulde være den sidste i Dag. Saa kjørte de til Skovs, og da det var bleven lidt op ad Dagen, rejser Hans sig og faar hans Davre. Han faar saa Tøjet paa Bæsterne og kommer af Sted ud efter de andre. Da han kommer ind ad Skoven, siger han: „Ja, bitte Karle, I tænker, I skal narre mig, men det skal nu ikke gaa saadan til, som I forestiller jer," og saa gaar han hen og rykker en hel Hoben Træer op og lægger tvært over Vejen bag ved sig. Saa kjører han fort, og da han kommer noget længere ind, saa mødes han med de andre, de havde allerede faaet læsset og skulde til at hjem. Saa sagde de til ham: „Ja, du faar jo at trøste dig med, at det er maanelyst, saa du kan sagt redde dig hjem i Aften." Men Hans lod dem spotte, og saa kjørte han. Han fik læsset i en Haandevending og kom afsted tilbage. Der stod de endnu og asnede og sled for at faa deher Træer af Vejen, og kunde ikke komme frem med deres Bæster. Hans han spænder hans Bæster fra Vognen, trækker dem uden om og lader dem staa forved Træerne, gaar saa om efter Vognen og Læsset og bærer det om til Bæsterne, spænder saa for igjen og kjører hjem. Nu havde han lige godt faaet læsset for haardt, for da han kjører ind gjennem Porten, kjører han Læsset fast der. Men saa tænker han: „Nu har du jo faaet det under Tag, lad det saa staa," og han spænder fra og gaar ind og faar hans Nætter. „Naa, kommer de andre snart?" siger Herremanden. „Ja, det kan ikke vare længe," siger Hans. De andre maatte lade deres Vogne og Heste blive ude den Nat, for der var ikke andre Indgang paa Gaarden end gjennem Porten, og den var jo spærret.

Hans vilde gjærne ligge lidt længe om Morgenen, og anden Dagen var Folkene som sædvanlig noget tidlig paa Be-

nene, skjøndt de ikke havde faaet megen Søvn den Nat. Saa siger Herremanden til dem: „Vi skal have den Karl kvæld, heller ogsaa kvæler han os.“ Det var de ogsaa godt enige med ham om, men nu var det om, hvordan de skulde komme afsted med det. „Ja, det skal vi komme nemt afsted med,“ siger Herremanden, „for nærenstid han kommer nu op, saa lader vi ham gaa ned og rydde Kjelden, og saa har vi en gammel Møllesten, der ligger der henne, den trimler vi ned paa ham, saadan af Vanvare, saa skal det nok gaa saadan, han faar Lov til at blive der nede.“ Naa, da Hans kommer op, saa siger Herremanden til ham: „Hør, Hans, Vandet er blevet galt i Kjelden, du kunde vel ikke gaa ned og rydde den. De andre Karle kan hjælpe dig og trække Døjet op.“ Jo, det var der intet i Vejen for. Han gaar ned og begynder at grave op, og de andre hejser op i Spanden. Da de har saa faaet Kjelden saadan omtrent ryddet, havde de faaet den Møllesten lagt saadan, at de kunde nemt pirre den derned, men havde lige godt det Uheld, at Stenen gik ned ved Siden af ham, uden at komme til at slaa ham. Saa mærkede han jo godt, det var galt, og saa tog han fat i Øjet paa Stenen og tog den under Armen og affenserede op med den. Saa siger han til dem, da han kom op: „Nærenstid I vil slaa Folk den i Hovedet, saa skal I tage bedre Sigte, end I gjorde denher Gang.“ Hvad de var ikke ræbde, saa blev de det nu.

„Ja,“ siger Herremanden, „du kommer til ikke at tage det fortrydeligt op, for det skete af Vanvare, der kom én til at træde paa den. Kunde du nu ikke have gjort mig den Tjeneste, at gaa til Hellede og hente en Daler til mig. A har hørt sige af de Penge, der kommer derfra, de skal være saa drøje.“ — „Jo, det kan a nok, men hvordan skal a bære mig ad med at spørge Vej dertil.“ — „Det kan du sagt, for du behøver blot at spørge dem, du kommer til, hvor Gamle-Erik boer, saa véd de nok det, for han hedder Gamle-Erik, der regjerer i Hellede.“

Naa, saa fik Hans sig jo en Tværsæk standet, og han kommer paa Vandring. Da han har saa gaaet et Stød og spurgt flere om Vej — men der var naturligvis ingen, der

kunde vise ham den, saa kommer han ind i en vældig stor Skov, og der kommer han til en Eremit eller saadan en én, og ham spørger han jo da ogsaa, om han kunde ikke sige ham, hvor Gamle-Erik han boede. „Jo,“ siger han, „det kan a godt, for a har vist mange Mennesker dertil, men der er aldrig én kommen tilbage. Men hvad vil du der?“ Ja, saa fortalte han ham jo hans Ærende, og han vilde nok dertil, saa snart ſke kunde. „Ja, det er der ikke noget i Vejen for, nu skal a sætte en Kugle i Gang, og saa bliver den ved, til den kommer til Porten, saa stopper den. Du følger jo efter den, men saa er der tre Ting, du maa passe paa. De vil nu byde dig, du skal sidde ned, naar du kommer derind, men det maa du ikke. Saa vil han fly dig Daleren i Haanden, men du maa heller ikke det, du kan blot sige til ham: Aa, læg den paa Gulvet, den kan svales lidt. Naar den har ligget der en lidt, saa kan du tage den. Og endelig maa du passe, naar du træder ud af Hellede, at du ikke træder paa Dørtræet, du skal tage det ud af ét Spring, for ellers faar du Fødderne slaaet i Stykker. Kan du passe paa de tre Ting og komme godt fra dem, ſe saa er a forløst, og du er frelst for den Gang. Rejs saa i Guds Navn,“ siger den gamle Mand, og saa satte han Kuglen i Gang, og den gav sig til at løbe, men løb ikke stærkere, end at Hans kunde følge den i Skridtgang. Det var saadan jævn Vej, han havde at gaa, og det trællede jo ikke.

Omsider standser Kuglen for en stor Port. Der var en vældig stor Skraaning op til den, og det var en stor Jærnport. Den gav Hans sig til at hamre paa, og saa kom der én og lukkede op og spurgte om, hvad han vilde. Ja, han skulde snakke med Gamle-Erik. Naa ja, saa blev Porten lukket op, saa han kunde lige gaa igjennem, og saadan kom han ind. „Værsgod og kom indenfor,“ siger én til ham. Da han nu triner videre frem, kommer der ogsaa én, det var Gamle-Erik, gjorde han da Regning paa. „Goddag,“ siger han saa, „det er mig, de kalder Gamle-Erik, hvad er dit Ærende?“ — „Det er, a skulde hilse fra Herremanden og bede om en Daler.“ — „Den kan du ogsaa faa,“ siger Gamle-Erik, „men den koster to Sjæle.“ —

„Ja, det er mig lige meget, hvad den koster, for det er ikke mig, der skal betale den.“ — „Ja, nu kan du sætte dig, saa skal den strags være færdig.“ Men Hans huskede jo paa Buddet, han havde faaet, og han vilde ikke sidde. Saa stod han og saa sig om, og saa langt han kunde se, der var saadan et langt Rum, og der stod deher Djævle og smedede, han kunde da ikke blive klog paa andet. Omsider kommer Gamle-Erik og flyer ham Dalcren og siger: „Værsgod, her er den.“ — „Ja, læg den lidt paa Gulvet, den kan svales,“ siger Hans, „den er vel varm at tage ved.“ Da den havde ligget lidt, som han tykte, saa tog han den og put den i Lommen. „Ja, saa vilde a godt have lukket op,“ siger han, „for nu skal a te'en.“ Jo, det kunde godt lade sig gjøre, og Porten blev lukket op. Hans tog saa et vældigt Spring ud, og Porten blev hugget i lige te det rungede. Saa hørte han én, der raabte efter ham: „Ja, din Klogskab har du ikke af dig selv, ellers skulde vi sku nok have fanget dig.“ Men det brød Hans sig ikke om, han blev ved at gaa.

Da han er kommen lidt hen, ser han, at Kuglen er kommen til at løbe forved ham igjen, og den blev ved, indtil den kom til Eremitens Hus. „Da skal a ind,“ siger Hans til sig selv, „og sige ham Tak for god Underretning.“ Men da laa han og var død. Saa for udvist Tjeneste tog Hans ham og begravet ham, han tykte, han havde fortjent det, og derefter gik han hjem til Herregaarden. Da han kommer der i Nærheden, saa kommer Ridefogden ud og faaer ham at se, og han tilbage, det villeste han har lært. „Saa, nu har vi sku Hans igjen,“ raaber han. „Hvad har vi!“ siger Herremanden, og af ene Forskippelse og Rædsel for Hans saa springer han ned i Kjelden og kommer af Dage der. Da hans Kone hører det, saa faar hun fat i en Strikke og gaar hen og hænger sig. Da Hans saa kommer ind ad Porten, saa kommer han der imod Gamle-Erik, der siger: „Ja, nu tager a, hvad mit er; nu kan du, Hans, tage det, der er tilbage.“ Det gjorde Hans ogsaa, og paa den Maade blev han Herremand.

Peder Johansen, Fuldbro Mølle.

39. Bitte-Per, Langøgse og Bredskovl.

Kongen havde tre Prinsesser, som blev stjaalne fra ham en Gang. Saa udlovede han en stor Pengesum til hvem, der kunde finde dem, og det blev vidt og bredt bekjendt. Saa var der en Karl, som hed Bitte-Per, han fik i Sinde at prøve paa det. Som han nu gaar hen ad Landevejen, kom han til en anden Karl, der stod og fældede et Træ.

„God-Dag!“ siger han Per. „God-Dag!“ siger Karlen. „A tykker, din Økse er saa stor.“ — Ja, det har a ogsaa faaet Navn efter; de kalder mig Langøgse.“ — „Vil du ikke tjene mig?“ siger Bitte-Per. — „Jo, det kan nok være, men hvad hedder du?“ Saa sagde Bitte-Per ham det, og Karlen erklærede nu, at der var ingen, han hellere vilde tjene.

Saa gik de med hinanden et Stykke hen ad Vejen. Der kommer de til én, som stod og skyvlede op paa nogle Grusdynger. Da Bitte-Per har sagt God-Dag til ham, siger han: „A tykker, din Skovl er saa stor og bred.“ — „Derfor kalder de mig ogsaa Bredskovl,“ siger han. „Vil du ikke tjene mig?“ siger Per. „Ja, hvad hedder du?“ — „A hedder Bitte-Per, og a har en Karl med mig, som hedder Langøgse.“ Jo, saa var der ingen, han vilde hellere tjene, og de følges nu ad alle tre et langt Stykke.

Da det bliver Aften, kommer de ind i en stor Skov, og der kunde de ikke finde ud af. Endelig kommer de til et Hus, og der gaar de ind. Da de har set dem om i alle Værelserne uden at træffe paa Folk, kommer de endelig ind i et Kammer, hvor de finder en gammel Kjælling. „Her skal I endelig ikke tove, for det er et Røverhus, I er komne ind i, og a har tolv Sønner; naar de kommer hjem, undliver de jer alle tre.“ Saa tænkte Per: „Naar der er saadanne Folk her og saa mange af dem, kunde det godt være, at det er dem, som har taget Prinsesserne, det er i alt Fald værd at undersøge.“ — „I skal endelig skynde jer at gaa igjen,“ siger Kjællingen, for nu kommer mine Sønner strags hjem, og de skaaner jer ikke.“ Saa lod Bitte-Per ogsaa, som han gik, men uden for Huset stillede han

hans Karle op, én ved hver Side af Døren, som Røverne skulde ind ad, og siger til Langøgse, at han skal hugge Hovedet af dem, én efter én, som de kom og vilde ind, men Bredskovl skulde smide Ligene bort.

Det varede kun et Øjeblik, saa kom Røverne, og Langøgse tog imod dem og gjorde, som hans Herre havde befalet, medens Bredskovl smed dem bort. Saadan blev de ved, til de havde sat Vej for tolv, og nu vidste de jo, der var ikke flere. Deres Moder, den gamle Kjælling, stod inden for og saa det hele. Hun satte jo et surt Ansigt op, men kunde ikke gjøre noget for at frelse dem.

Derefter gaar de ind i Huset igjen, og da sidder Kjællingen henne paa en Dørtærskel. Hun siger, at hun vilde saa gjærne have en Dands, om ikke én af dem vilde gjøre hende den Fornøjelse at dandse lidt med hende.

„Jo, det kan godt ske," sagde Bitte-Per, „gaa du hen, Langøgse, og dands med hende." De dandsede en Gang rundt, men saa hænger hun ham op til Bjælken ved hans Hage paa en Krog, der var, og nu sad han der. „A vilde saa gjærne have en Dands mere," siger hun ligesaa pib i Stemmen. „Bredskovl! gaa hen og dands med hende!" sagde Bitte-Per. Han dandser hende rundt en Gang, og saa bliver han hængt op ved Siden af Langøgse. Hun sætter sig igjen paa Dørtrinet og klynker: „A vilde saa gjærne have en Dands endnu!" — „Kom, saa skal a dandse med Jer!" sagde Bitte-Per. Saa snurrer han hende rundt en Gang, og nu maatte hun til at hænge oppe ved Siden af Karlene, for Bitte-Per var hende for stærk.

„Tag mig ned!" siger den gamle. „Ja, lad mig nu først faa mine Karle ned," siger han, og saa tager han ved dem og løfter dem af Krogene; Øjnene var jo blevne noget store i Hovedet paa dem. „Tag mig ned, tag mig ned!" jamrede hun. „Ja, sig mig først, hvor de tre Prinsesser er, som I har stjaalet." Nu maatte hun gaa til Bekjendelse, og de var da der og der. Saa gaar han først ind for at se efter, om det er sandt, hvad hun har sagt. Jo, de var der godt nok. Han gaar atter ud i Stuen til Kjællingen, og hun skreg i ét væk: „Tag mig end, tag mig ned!"

„Gaa hen og hug hende ned!“ sagde han til Langøgse, og han brugte sin Øgse saa godt og var saa ivrig paa det, at hun blev hugget i smaa Stumper. Derefter gaar Bitte-Per ind til Prinsesserne og faar dem samlet med sig ud af Røverkulen. De var jo svært glade ved at blive frelste, og saa begav de dem allesammen paa Rejsen hjem til Kongens Slot. Der blev Glæde, saa det forslog noget, og Bitte-Per fik Lov til at tage én af dem til Ægte, hvilken han syntes bedst om. Saa blev han gift med den yngste og fik Kongeriget med hende; men Langøgse og Bredskovl fik hver én af de andre to Prinsesser, og saa gav Bitte-Per dem hver et Len af sit Land, saa de kunde sidde og ernære dem godt, og saadan kom de allesammen til at leve i Herlighed og Glæde. Kristen Filipsen Brauner, Bistorp.

---

40. De tre Kjendetegn.

Der var en Karl, som havde saadan Lyst til at se sig om i fremmede Lande, og som han nu rejser om i et Land langt borte, kommer han en Dag til en gammel Mand, der gik og tiggede. Saa vilde han ogsaa bede ham om en Almisse, og Karlen er god af sig og ser ikke saa nøje paa Skillingen, hvorfor han rækker ham et Markstykke. Det, tykte den gamle Mand, var en god Gave af saadan en Udlænding, og saa siger han, han vilde give ham tre Ønsker, for det han var saa god imod ham. Nu skulde Karlen da til at ønske de tre Ting, og saa siger han for det første: „Nu vil jeg ønske, at jeg maa kunne skabe mig om til en Hare, der kan fare over Stok og Sten, naar som helst jeg vil. Dernæst ønsker jeg, at jeg maa kunne skabe mig om til en Guldfisk, der kan fare omkring baade i salt og fersk Vand, og endelig vil jeg ønske, at jeg maa kunne blive til en Due, som kan fare over alle de store Byer, naar jeg vil det.“ Den gamle Mand lovede, at disse tre Ønsker skulde blive opfyldte, og saa rejste Karlen videre, indtil han naaede den By, hvor Kongens Slot var.

Der gaar han ind og tilbyder sin Tjeneste. Kongen fandt Behag i hans smukke Væsen og tog ham til sin Tjener. Der

var ogsaa mange andre, som syntes godt om ham, og han blev almindelig afholdt i Kongens Gaard, undtagen af hans Medtjenere, der blev misundelige og gjærne vilde se Lejlighed til at gjøre ham Fortræd.

Saa kom der Krig paa i den samme Tid, og Kongen drog ud med sin Hær for at møde Fjenden. Hans Tjener skulde naturligvis med til hans Opvartning. Snart kom det til det første Slag, og i det tabte Kongen. Saa siger han: „Det var dog uheldigt, at jeg skulde glemme min Ring hjemme, for havde jeg haft den, saa var det ikke gaaet saadan.“ Naar Kongen havde den Ring paa Fingeren, bragte den ham al Tid Sejr, og derfor lovede han nu ud, at hvis der var nogen, som kunde hente den og skaffe ham den betids nok, nemlig inden de skulde til at slaas igjen, saa skulde den faa hans Datter til Ægte og arve Kongeriget efter ham.

Saa mælder Tjeneren sig og tilbyder, at han vil hente Ringen, men det lægger de andre Tjenere jo straks Mærke til. Saa gaar han ud og skaber sig til en Hare, der foer over Stok og Sten saa længe, indtil den kom til Havet, der gik ind til Residensstaden. Der skabte den sig til en Guldfisk, som foer lige godt baade i det ferske og det salte Vand, indtil den naaede den modsatte Strandbred lige uden for Kongens Slot. Der gjorde den sig til en Due, som fløj op over Slottet og ind ad et Vindue, som stod aabent. Saa satte den sig paa Prinsessens Knæ og fortalte hende, hvem den var, og i hvad Ærende han var kommen. Naar han nu blot kunde faa Ringen med sig og komme tilbage til Tiden, havde Kongen lovet ham at maatte faa hende til Ægte. Det havde hun ikke noget imod, tvært imod holdt hun meget af ham og vilde nu strags hente ham Ringen.

„Men det er ikke godt at vide, hvad der kan ske,“ sagde han; „derfor skal du have et Tegn paa, at jeg har været her.

Tag med dine Fingre smaa
en Fjer af mine Vinger graa.“

Det gjorde hun, og derefter skabte han sig til en Fisk og sagde:

„Tag med Fingre dine
et af Guldskjæl mine.“

Da det var gjort, skabte han sig til en Hare og sagde:

„Tag Sagsen din
og klip af Svansen min.“

Disse tre Ting bad han hende nu opbevare, og saa skabte han sig til en Due, som tog Ringen i Næbet og fløj strags dermed. Da han kom ned til Vandet, skabte han sig atter til en Fisk, der svømmede med Ringen i Munden over til det andet Land, og saa til en Hare, som i største Hast løb med Ringen i sin Mund hen ad Kongens Lejr til.

Men hans Fjender havde lagt Mærke til den besynderlige Hare og laa nu paa Lur for at oppebie dens Tilbagekomst. Én af dem var udset til at skyde den, om han kunde, og han fik da for saa vidt Held af det, som Haren blev stærkt saaret og maatte give Ringen fra sig, da den anden undersøgte den, og tog Ringen med Vold fra den. Røveren rejste nu af med den til Kongen og bildte ham ind, at han havde hentet den der hjemme i Slottet. Saa snart Kongen fik Ringen paa sin Finger, vendte Heldet sig, og det varede nu ikke længe, inden de fik Fjenderne aldeles overvundne. Saa rejste Hæren hjem igjen, og nu skulde han, der var kommen med Ringen, jo have Prinsessen, og Bryllupet blev bestemt.

Haren laa altsaa ude paa Pladsen og var saa godt som død. Da kommer den gamle Mand, som havde givet ham Ønskerne, og ser strags, at det ikke er nogen rigtig Hare, hvorfor han tager den med sig og faar omsider dens Saar lægt. Saa blev den til en Karl igjen, og nu var det paa høje Tid for ham at komme af Sted, dersom han skulde naa at være paa Slottet inden Bryllupet.

Det gik dog an, og Prinsessen ventede ogsaa haardt efter ham. Hun havde jo nok sagt, at den Brudgom, der var bestemt for hende, var ikke ham, hun havde leveret Ringen til, men det vilde ingen tro; enhver tænkte, at hun sagde saadan for ikke at blive gift med én, hun ikke holdt af. Men da nu den gamle Tjener træder frem, siger hun strags: „Der er han, som har faaet Ringen.“ Ja, det skulde bevises, derom gjaldt det, og Beviserne havde det hidtil skortet paa.

Kongen spørger dem om, hvorpaa de kunde vise, han var den rette, for det var ikke ham, der havde leveret ham Ringen. Saa skabte han sig for Kongens Øjne til en Due, der sagde til Prinsessen:

„Tag med dine Fingre smaa
og sæt den Fjer i min Vinge graa!"

Nu kom Sagerne snart for en Dag, dem, hun havde gjemt, og Fjeren passede saa udmærket; den var af samme Farve, og der manglede ogsaa en saadan Fjer i den ene Vinge. Derefter blev Duen til en Fisk, som sagde:

„Tag med Fingre dine
og sæt det Skjæl i Guldskjæl mine."

Enhver kunde se, at der manglede et Skjæl paa Fiskens Krop, og at det, som Prinsessen havde, nøjagtig passede paa Stedet. Saa blev Fisken til en Hare, der sagde:

„Tag nu fat med Haanden din
og sæt den Stump til Svansen min."

Den passede ogsaa godt nok, og nu kunde Kongen selv forstaa, at den anden var en Bedrager, og at her var den rette, som skulde have Bryllup med hans Datter. Det blev nu holdt med stor Stads og Herlighed, og saa levede de lykkelig og vel og fik Riget efter Kongens Død.

Kristen Pedersen, Sneftrup Huse, Ørre.

---

41. Den hvide Kat.

Der var en Konge, han havde tre Sønner, den ene hed Povl, den anden hed Per, den tredje Jesper, han var nu saadan lidt foragtet af hans Brødre. Saa siger Kongen til dem en Gang: „Jeg tror nok, at jeg kan leve et Aar endnu, og derfor har jeg i Sinde at sætte jer alle tre paa en Prøve. Nu rejser I ud i Verden, og den af jer, der kan komme hjem om et Aar med den mindste og den kjønneste Hund, den skal arve baade Kongeriget og Tronen."

Saa rejser de af hver en, men Povl og Per fulgtes ad og lod Jesper skjøtte sig selv, ham regnede de ikke at have med. Altsaa tager han ud paa hans egen Haand og vandrer flere Ste-

der omkring; hvor han saa en kjøn Hund, der kjøbte han den, for lidt enfoldig var han da tilligemed, og omsider faar han en hel Flok Hunde samlet sammen. Saa kommer han ud ad en Skov en Dag, og der bliver han forvildet og véd hverken ud eller ind. Der kommer en Hind efter hans Hunde og jager dem i noget Vand, saa de drukner allesammen, og nu var han da helt ulykkelig. Saa bliver han i det samme et Lys vaer henne i Skoven et Steds, og det gaar han efter. Da er det et stort Slot, og det saa forskrækkeligt ud for Jesper, han vidste snart ikke, om han turde banke paa eller hellere maatte lade det være. Endelig tager han da Mod til sig og banker paa Porten. Saa kommer der tolv Hænder og lukker op for ham, og den Gang han kom inden for, saa var der en hvid Kat, som kom og tog imod ham, og den Kat kunde snakke, den vilde have at vide af ham, hvor han var fra, og hvad han rejste efter. Saa fortæller han ogsaa, at hans Fader havde sat ham og hans Brødre paa Prøve i et Aar, og den, der kunde hente den mindste og den kjønneste Hund, den skulde arve Kongerige og Trone. Men det vidste han nu ingen Raad til, for alle hans Hunde var druknede, og nu vidste han ikke, hvor han skulde hen; her kunde det da ikke hjælpe at blive, for her var jo ingen Folk. Men den hvide Kat sagde til ham, at han skulde blot give sig til Ro, saa fandt hun nok paa et Raad for det. Jesper kom da ind paa Slottet med hende og fik Mad og Drikke, og det var altsammen overmaade fint og pænt. Anden Dagen skulde de ud paa Jagt, og der var elleve sorte Katte, som skulde med; de fik hver en Hest at ride paa, men den hvide Kat sagde til Jesper, at han skulde have den Træhest, der stod ude i Gaarden, den kunde han sætte sig op paa. Ja, den kunde han jo sagtens sætte sig paa, for saa kunde han da blive der, til de kom igjen, mente han. Men da de andre red ud af Slottet, gik Træhesten med, og saa red de allesammen ud i Skoven. De elleve sorte Katte fangede ikke andet end Rotter og Mus, men den hvide Kat og Jesper skød sig noget Vildt. Det fik de lavet til, da de kom hjem, og saa sad de alle til Hobe og spiste, Jesper og den hvide Kat af Vildtet, men de sorte Katte maatte tage til Takke med deres Rotter og Mus.

Saadan som den Dag var gaaet til Ende, saadan gik alle Dagene. Jesper havde ingen anden Bestilling end at gaa paa Jagt. En Dag før Aaret var omme, siger Katten til ham, at nu skulde han nok hjem til hans Fader med en Hund. Ja, det vidste han ingen Raad til, sagde Jesper, og var helt ulykkelig ved at tænke paa det: „Hund har jeg ingen af, og nu er der for kort Tid til at se mig om efter én." — „Slaa dig kun til Taals!" sagde Katten, „der bliver nok Raad for Uraad."

Da Dagen kom, at han skulde af Sted, flyede den hvide Kat ham en Hasselnød og siger til ham, at nu kunde han sætte sig paa den Træhest i Gaarden, og saa kunde han ride hjem til hans Fader, men han skulde passe paa ikke at aabne Nødden, inden han kom hjem. Da Jesper kom tilbage til Faderens Slot, var de to andre Brødre allerede komne og ventede efter ham. Hver af dem havde saadan en kjøn lille Hund, og enhver syntes, sin var den kjønneste. Saa spørger de ham, om han havde en Hund. Ja, han havde én i Lommen, sagde han. Det lo de noget ad, for de tykte, at naar han havde den i Lommen og ikke handlede bedre med den, saa var der nok ikke meget ved den Hund. Men da han nu aabner Hasselnødden, og der springer en ussel bitte Hund ud af, som var meget kjønnere end de andre deres, det kunde der nu ikke være to Meninger om, saa blev de slemt lange i Ansigtet og fik snakket over med Faderen, at han skulde sætte dem paa én Prøve til.

Det var han villig til, og saa siger han: „Ja, nu har Jesper jo vundet første Gang, men jeg tror nok, jeg kan leve et Aar endnu, og derfor vil jeg sætte jer paa én Prøve til. Den af jer, der kan komme hjem om et Aar med 60 Alen af det fineste Lærred, den skal saa arve Krone og Trone."

Saa rejser de af igjen, de to fulgtes ad, og Jesper rejste uden videre af til Slottet i Skoven. Da han kom og bankede paa Porten, kom den hvide Kat selv og lukkede op for ham. Den spurgte ham jo ud om, hvordan det var gaaet, og han fortæller, at det var gaaet saa meget heldig; men det var dog ikke rigtig godt, for det værste var tilbage, nu skulde de nemlig komme med 60 Alen Lærred, og den, hvis Lærred kunde være

det fineste, skulde arve det hele. „Ja,“ siger Katten, „det bliver dog ikke det værste, slaa dig kuns nu til Ro, saa finder vi vel paa Raad.“

Saa blev han der det Aar igjen, og det gik lige saadan som det forrige Aar. Dagen for han skulde hjem, siger Katten til ham: „Ja, nu i Morgen er det ved Tiden, da du skal hjem med det Lærred til din Fader, saa du maa helst komme ud at se dig om efter noget.“ Ja, det kunde ikke nytte, mente Jesper, han vidste ikke, hvor han skulde hen efter det. Det kunde endelig ogsaa være det samme, sagde Katten, „Lærredet skal jeg nok sørge for.“

Næste Morgen flyede hun ham en Hasselnød igjen, og han satte sig paa Træhesten og red hjem til hans Fader. De andre var allerede komne med deres Lærred og var store Karle, for de havde faaet deres saa fint, at de 60 Alen kunde gaa gjennem et Synaalsøje. Men da Jesper fik Nødden aabnet, var hans endda det fineste, hele Stykket laa jo inde i den Nød. Saa siger Faderen til dem: „Ja, nu har Jesper vundet anden Gang, men jeg tænker nok, jeg kan leve et Aar til, og saa vil jeg sætte jer paa nok en Prøve. Den af jer, der kan komme hjem om et Aar med det kjønneste Kvindfolk til sin Kone, den skal arve baade Krone og Trone.“

Det var de to Brødre godt fornøjede med, og de rejste ud med god Fortrøstning, men Jesper vidste nok, hvad Vej han vilde. Da han kom til Porten og bankede paa, lukkede den hvide Kat selv op for ham og spurgte ham ud om, hvordan det var gaaet ham med Lærredet. Ja, det var jo gaaet ham meget godt, nu havde han vundet anden Gang, men det værste var end tilbage, for nu skulde de prøve, hvem der kunde komme med det kjønneste Kvindfolk til sin Kone, og den skulde da arve Riget. Det tykte han nu der var ingen Udvej til, for her paa Slottet var jo ingen Kvindfolk. Men den hvide Kat sagde, at det skulde han ikke bryde sig om og kun slaa sig til Ro; der blev vel nok Raad for det, lige saa vel som der var blevet for det andet.

Jesper blev der da det Aar ogsaa, og Tiden gik for ham

som sædvanlig. Men Dagen før han skulde hjem til hans Fader, siger Katten til ham, at nu var det vel Tiden, han skulde hjem, og nu maatte han da til at ud og se sig om efter et Kvindfolk. Ja, det vidste han ingen Raad til i den korte Tid. Det var ogsaa blot hendes Spøg, sagde hun, og da Morgenen kom, gik Katten ud i Haven og sagde til Jesper, at han skulde følge efter. Saa var der en Høj der ude, og derpaa tænder han et stort Baal Ild. Da det nu var rigtig i Brand, flyer hun ham en Sabel og siger til ham, at han først skal hugge Halen af hende med den og derefter Hovedet, og saa skulde han først smide Halen i Ilden og saa Hovedet, og Midtstykket til sidst. Nej, det kunde han ikke gjøre, siger han, for hun var bleven ham saa kjær og havde været saa god imod ham, at han paa ingen Maade kunde nænne det. Jo, det skulde han gjøre, for ellers gjorde hun det ved ham, o saa var han jo nødt til at lystre. Men den Gang han havde smidt Stykkerne i Ilden og stod og ventede paa, hvad der skulde blive ud af det, kom han til at vende sig om, og saa stod der saadan en udmærket dejlig Prinsesse for ham. Hun siger til ham, om han vil have hende. Ja, det var da ikke at spørge om, det vilde han nok. Saa, skulde han have saa mange Tak, siger hun, for det var hende, der havde været den hvide Kat, og nu havde han frelst baade hende og alle de andre Katte og de tolv Hænder med, de havde allesammen været forhegsede, men nu var hun da bleven til Prinsesse igjen, og de elleve sorte Katte til Raadsherrer som forhen, ligesom de tolv Hænder nu atter var store Herrer ved det kongelige Hof. Og en Hegs, der var bleven vred paa hende, havde været Skyld i Ulykken, men nu havde hun ikke længer nogen Magt.

Saa befaler hun Raadsherrerne at spænde for hendes Vogn, for nu var det paa Tiden, de kom af Sted. Der var segs Heste for, og det var saa næsten ene Guld, der var paa Tøjet af dem, saa det var for Alvor en Stadsbeforđring, der nu kom hjem til Jespers Fader. De andre var allerede komne og havde hver faaet fat i en rigtig pæn én, men den, Jesper havde faaet, var da langt den kjønneste. Nu skulde Kongen jo

affige Dommen, og han siger da, at nu havde Jesper vundet tredje Gang, og der var ingen Spørgsmaal om, at han nu skulde have alt, hvad der var. Men saa siger Jespers Kone, at det behøvede han ikke at tage imod, for de havde selv nok, og derfor maatte Kongen godt dele Riget imellem Povl og Per, hvordan han vilde. Men nu vilde de blive her saa længe, indtil de to Brødre havde haft Bryllup med deres Kjærester, og saa skulde de allesammen have den Godhed at følge med dem hjem for at drikke Bryllup paa deres Slot med dem. Det skete, og saa lever de udmærket godt alle til Hobe.

Niels Jensen, Kile, Torsted.

42. Prinsessen paa Slottet med de tre Guldæbler.

Der var en Præst, der en Dag stod i hans Vindue og saa ud, og da kom der en stor Drage flyvende og satte sig paa hans Lade. Saa tog han hans Bøsse og skød til den, og den føld ogsaa ned til midt paa Taget. Han skød én Gang til paa den, og da føld den ned paa Jorden. Saa gik Præsten ud for at se, hvordan den havde det, og da flyver den op og tager i hans Nakke, og saa flyver den ud ad Vesterhavet med ham. Der duer den ham ned til Bugselivet, og saa siger den: „Saa ondt gjorde det mig, den første Gang du skød til mig." Den duede ham saa lige ned til hans Hage og holdt ham der lidt. „Saa ondt gjorde det mig, da du skød anden Gang." Endelig den tredje Gang holdt han ham ned under Vandet. „Nu vilde du vel gjærne hjem igjen," siger den. Ja, det vilde han jo da gjærne. „Ja, hvissom du vil komme om 7 Aar med det første, der kommer i Møde med dig, naar du kommer hjem." Det lovede han, og saa fløj Dragen tilbage med ham og satte ham paa Vejen.

Da han kommer saa hjem, kommer de løbende ud imod ham med en Søn, hans Kone havde faaet i den Tid han havde været henne. Naa, det var han jo ikke glad ved, men han tej da stille med det. Et Aar gik, og et andet kom, og jo længere

Tid der gik hen, jo mere sørgede han. Sønnen blev en dygtig lille Dreng, men da de 7 Aar var omme, saa maatte han afsted med ham. Han fik fat i en lille Baad og skulde skyde ham ud paa, og saa tager han Afsked med Sønnen. Hun havde jo Bøger med sig og sad og læste i, for han var svær dygtig til at læse, og saá drev han nu der ude paa det store Vand. Saa lidt efter kom der et vældig stort Skib lige imod ham, men han kommer endda Skibet forbi, og det kom jo af, at han var saa dygtig og saa hval, at Dragen ikke kunde faa ham. Naa, han sad og passede hans Bøger og læste i dem, og han blev ved at sejle, til han kom i Land omsider paa en lille Ø, hvor der var ikke andet end Sand og Grud. Der vilde han da slaa sig til Ro og blive den Nat. Da han vaagner om Morgenen, saa ligger han i en dejlig grøn Eng. Han tænker ved sig selv: „Her vil a blive én Nat til," og som han tænker, saa sker det. Den Morgen igjen da laa han imellem nogle murede Vægge, og det var da saadan forandret omkring ham. „Ju, da vil a blive her én Nat til og se, hvad det kan blive til." Saa den tredje Morgen han vaagnede, da stod der et Kongeslot med tre Guldæbler paa, og de Folk der var, de var nu saa glade ved ham, der saadan var kommen, for de havde aldrig set et Menneske paa den Ø før. Der er nu en Prinsesse paa det Slot, og de bliver forlovet, ham og hende.

Saa kommer han i Tanker om, han vilde gjærne hjem en Gang, og han snakker med hende om det; men hun vidste ikke, hvordan det skulde gaa til. Endelig finder hun paa det og siger: „A kan fly dig en Ring, og naar du siger: Krist, mi lille Ring, gid a stod i mi Faaers Gaard, saa er du der. Og naar du vil hjem igjen, sáa skal du sige: Krist, mi lille Ring, gid a stod o mi Kongeslot med de tre Guldæbler paa. Paa den Maáde kan du komme der, men du maa ikke ønske mig derover, for saa kommer vi aldrig tilbage igjen." Naa, han faaer jo Ringen, og han kommer da hjem. Saa havde han to Brødre, og de var bleven forlovede begge to lige i Tiden. Nu blev der jo saadan et Gjæstebud stilt an, over det han var kommen, og der var saadan Glæde. Ved Bordet blev

der saa snakket om, at de to Piger, som Brødrene var forlovede med, de var saa urimelig kjønne. Han fortæller saa om, at han var ogsaa bleven forlovet, og de skulde tilstaa, at hans Kjæreste var meget kjønnere, dersom de saa hende. Det vilde de ikke ret tro. Saa siger han: „Krist, mi lille Ring, gid mi Kjærest stod ved mig." Saa var hun der, og hun var ogsaa meget kjønnere end de andre. „Hvorfor gjorde du nu det?" siger hun til ham, „nu kan du aldrig komme tilbage med mig, for vi kan ikke begge to bruge Ringen, undtagen da du kan vaage med mig i tre Døgn." Ja, saa vilde han da prøve det. De vaagte ogsaa begge to med hverandre, te det var næsten Dag den tredje Nat, men saa slipper han i Søvn. Hun lister nu Ringen af hans Finger og sætter paa hendes, og saa sætter hun hendes ene Toffel ved Siden paa ham og skriver i den: Lige saa umulig som det var, der kunde gro gule Blomster op i den Toffel, lige saa umulig var det for ham at komme til hende.

Da han saa vaagnte op, og hun var henne, saa var det jo rent galt. Han læser, hvad der staar i Toffelen, og er saa Livsens kjed af det hele. Men saa putter han Toffelen i hans Lomme og drager af. Paa hans Vej kommer han til to, der stod og skjændtes om en Dværrehat og saa 24 Skilling. Saa siger han: „Da kan a give jer 24 Skilling, saa kan hver faa 24, og saa vil a tage Hatten." Det var de godt fornøjet med. Noget efter kom han til to, der stod lige saadan og skjændtes om et Par Trinebugser. Der gav han dem saa tre Mark, dem kunde de dele, og saa fik han Bugserne. Naa, saa kunde han komme over Bunden, og tilmed uden at nogen saa ham, for naar han tog Hatten paa, saa var han jo usynlig. Han tog altsaa Trinebugserne paa, og saa trind han først til Solen og spurgte ham ad, om han kunde ikke sige ham, hvor det Kongeslot laa med de tre Guldæbler paa. Nej, det skulde han til Maanen om. Ja, saa trind han til Maanen. Da han kom der, spurgte han lige saadan om, hvor det Kongeslot laa med de tre Guldæbler paa. Ja, det skulde han til Skyen om. Naa, saa trind han til Skyen og spurgte der ad, hvor Kongeslottet

var. Den vidste Besked, her laa det i Nærheden, nu kunde han trine lige ind. Naa, i den Tid han havde været henne, da var der kommen en anden én der og var bleven forlovet med hende, for hun havde jo gjort Regning paa aldrig at se den første Kjæreste mere, og der skulde nu være Bryllup. Men saa tager han hans Toffel af hans Lomme og vil se, hvordan den saa ud. Da staar den saa fuld af gule Blomster. Saa tager han den og sætter for hendes Seng. Da hun ser den, bliver der jo saadan Søgen og Leden, for han skulde naturligvis findes. Han faar saa Hatten af hans Hoved, og da hun ser ham, jager hun den anden væk, og de faar saa Bryllup.

Inger Olesdatter, Øster-Ørum.

43. Bitte-Virp.

Der var en Gang en lille Pige, der hed Virp, og de kaldte hende al Tid Bitte-Virp. Saa skulde hun hen at tjene, og hun fik da Tjeneste i Præstegaarden, der skulde hun passe Faarene oppe i Heden. Den første Dag hun kom der op, da saa hun en Sølvvædder, der stod paa en Høj, den Gang hun sad og aad sin Meldmad. Saa gjennede hun Faarene ind, løb hen og tog Vædderen og rendte hjem til Præstegaarden med den. Da hun var kommen ind i Gaarden, lukkede de Porten og skaadede den; men Bitte-Virp gik ude i Gaarden og sang. Dump, dump, dump! saa kom Bjærgmanden til Porten og sagde: „Hør, lille Virp! har du taget min Sølvvædder?“ — „Ja, jeg har saa.“ — „Kommer du tiere?“ — „Det er ikke at stole paa,“ sagde hun. Saa lod de et Kanonskud gaa ud igjennem Porten. Dump, dump, dump! saa rendte Bjærgmanden.

Om anden Dagen, da hun kom op i Heden med sine Faar, satte hun sig paa Højen og aad sin Meldmad. Saa saa hun en Guldvædder, der stod paa Højen. Virp gjennede nu sine Faar ind, tog Guldvædderen og rendte hjem med til Præstegaarden. Saa lukkede de Porten og skaadede den, medens Bitte Virp gik ude i Gaarden og sang. Dump, dump, dump! saa

kom Bjærgmanden. „Hør, lille Birp! har du taget min Sølvvædder og min Guldvædder?" — „Ja, jeg har saa." — „Kommer du tiere?" — „Det er ikke at stole paa," sagde Bitte-Birp, og saa lod de et Kanonskud gaa ud igjennem Porten. Dump, dump, dump! saa rendte Bjærgmanden.

Saa den tredje Dag hun kom op i Heden med sine Faar, var det saadan en Regn. Da hun sad og aad sin Meldmad, saa hun, at Bjærgmandens gamle Moder var ude ved Kjelden efter Vand, og hun havde en Lyskappe om sig; den kunde skyde Vandet, og den kunde lyse saadan, at det blev lyst rundt omkring. Saa løb Bitte-Birp hen og skød Kjællingen i Kjelden, men Lyskappen tog hun og svøbte den om sig, og saa rendte hun hjem til Præstegaarden, efter at hun havde faaet sine Faar gjent ind. De lukkede Porten i Laas, og Bitte-Birp gik i Gaarden og sang. Dump, dump, dump! saa kom Bjærgmanden. „Hør, lille Birp! har du taget min Sølvvædder og min Guldvædder og min Lyskappe og skudt min Moder i Kjelden?" — „Ja, jeg har saa," sagde Lille-Birp „Kommer du tiere?" — „Ja, det er ikke at stole paa." Dump, dump, dump! saa rendte Bjærgmanden, da de fyrede et Kanonskud ud igjennem Porten.

Den fjerde Dag hun kom op i Heden med Faarene, da var det blevet godt Vejr, og saa stod Bjærgmandens Slagvindue aabent. Der laa en Ringlestav i Vinduet; naar han ringlede med den, saa kunde han samle alle Bjærgmændene sammen. Saa rækkede hun ned og tog den, da hun sad og aad sin Meldmad, og nu gjennede hun Faarene ind og rendte hjem til Præstegaarden med Rnigleſtaven. De baade lukkede og skaadede Porten, og saa gik Bitte-Birp der i Gaarden og sang. Dump, dump, dump! saa kom Bjærgmanden rendende. „Hør, lille Birp! har du taget min Sølvvædder og min Guldvædder og min Lyskappe og skudt min Moder i Kjelden og nu taget min Ringlestav?" — „Ja, jeg har!" sagde Bitte-Birp. „Kommer du tiere?" — „Ja, det er ikke at stole paa," sagde hun, og saa lod de et Kanonskud gaa ud gjennem Porten. Saa blev Bjærgmanden ræd, og dump, dump, dump! rendte han igjen.

Saa den femte Dag, da hun kom op i Heden med sine

Faar, stod Bjærgmandens Slagvindue ogsaa aabent, og der laa en Guldmundharpe inden for. Nu vilde hun række ned og tage den, men da blev hun snydt, for Bjærgmanden stod der inde og tog ved hendes Haand og trak hende ind til sig. Nu havde han jo fanget hende og vilde have hende slagtet til Straf, fordi hun havde taget alt det fra ham. Men han tykte, hun var vel mager til at blive slagtet, og der skulde fedes noget paa hende først. Saa satte han hende ind i et mørkt Kammer, og der skulde hun leve ved Svedsker og Rosiner og sort Pølse, saa tænkte han nok, hun skulde kere sig. Da der var gaaet nogle Dage, skulde hun række sin Finger ud af et Hul, han havde boret i Døren, og saa vilde han prikke i den med en Naal, for han kunde se paa Blodet, naar hun var fed nok. Men hun svejrede Pølseskind om sin Finger, saa at Blodet kunde ikke komme, og det blev aldrig nærere, i hvor tit han prikkede. Endelig bestemte han da, at nu skulde hun slagtes. Saa sagde han til sin Kone, at hun skulde ilde Ovnen og faa Lille-Birp stegt der, imens han gik omkring og bad alle Bjærgmændene til det Gilde. Det var han jo nødt til nu, da Lille-Birp havde taget hans Ringlestav.

Konen begyndte ogsaa at fyre i Ovnen, og hun ildede den meget varmere, end hun plejede ellers, naar hun bagede. Dernæst spurgte hun Lille-Birp, om den var nu varm nok. „Nej, den er ikke saa nær varm nok endnu," sagde Lille-Birp. Saa ildede hun den meget varmere igjen. Ja, det var da alt det, den var varm nok endnu, men nu fik det da at gaa an. Saa skulde Lille-Birp da i Ovnen, men hun forstod ikke, sagde hun, hvordan hun skulde bære sig ad med at komme der ind. Konen skulde da vise hende det, og saa satte hun sig paa Skaaden og sagde, at saadan skulde hun sidde. Men saa tog Lille-Birp ved Skaaden, stød Konen der ind og lukkede Ovndoren. Saa rendte hun hjem til Præstegaarden og sagde, at nu skulde de komme med alle de Vogne, de havde, for at faa Bjærgmandens Guld og Sølv, inden han kom hjem, for nu var der ingen ude i Højen. Saa kom de kjørende med otte Beforbringer, syv Par Heste og et Par Stude til ottende, og tog da alt det Gods,[1] Bjærgmanden

havde. Men til sidst tog Lille-Birp Konens Nathue og stoppede ud med Hø, og den lagde hun i Sengen og hyllede Dynen over den, saadan at kun det øverste var til Syne, og det saa ud, ligesom det var Konen, der laa i Sengen. Saa kjørte de hjem til Præstegaarden og skaadede Portdørene.

Lidt efter kom Bjærgmanden hjem, men han kunde ingen Steder finde sin Kone. Saa endelig tykte han, hun laa inde i Sengen, for han kunde jo se Tippen af hendes Natlue. „Saa kommer jeg." Hun svarede ikke. „Har du faaet Lille-Birp stegt?" Nej, hun svarede ikke. Saa hujede han noget højere: „Har du faaet stegt Lille-Birp?" Nej, der kom intet Svar. „Dersom du svarer ikke, saa faar du én ved Hovedet!" Men det var lige nær. Saa slog han til Luen, at den og Hoet stentede langt ud paa Gulvet, for nu var han jo gal. Men hvad det ikke var galt før, saa blev det nu, da han kunde se, der var Galskab ved det. Han render fram og ser til Ovnen. Der sad hans Kone inde og var stegt helt op. Dump, dump, dump! saa rendte han ad Præstegaarden til. Da gik Lille-Birp ude i Gaarden og sang. „Hør, lille Birp! har du taget min Sølvvædder og min Guldvædder og min Lyskappe og skudt min Moder i Kjelden og taget min Ringlestav og stjaalet alt mit Sølv og mit Guld og skudt min Kone ind i Ovnen?" — „Ja, jeg har saa," siger hun. „Kommer du tiere?" — „Der er ikke mere at komme efter," svarede hun, og saa skød de et Kanonskud igjennem Porten, saa Bjærgmanden blev ræd. Dump, dump, dump! sagde det, og saa rendte han.

44. De rædde Bejlere.

Der var saadan en kjøn Kone i en By, hun havde det Vanheld, at hendes Mand døde, og da hun baade var ung og rig, fik hun Bejlere lige strags, endnu inden Manden var kommen i Jorden. Det var hun nu slet ikke glad ved, og saa snakker hun med en Soldat om det, der var indkvarteret hos hende, ham havde hun saadan en Fortrolighed til. Han finder ogsaa

godt nok paa et Puds, som hun kan spille de Bejlere; der var nu især tre, som hun havde det til Hovedds med, og hun tykte ogsaa, det var et rigtig godt Paafund.

Saa satte hun dem Stævne alle tre en Aften med en halv Times Mellemrum. Da den første kommer, siger hun: „Ja, jeg har meget travlt i Aften, for min Mand skal jordes i Morgen. Men De er vel ikke bange i Mørke, for saadan var min salig Mand, han turde aldrig gaa ene om Aftenen og stod og hæklede paa mig, naar vi var i Selskab, og det er jo kjedeligt, derfor siger jeg det i Tide. Skulde De være lige saadan, saa har vi afsnakket om vore Ting, saadan en Mand vil jeg paa ingen Maade have." Da han hørte, den Ting skulde støde det, saa var han aldeles ikke ræd for noget, men var helt dristig.

„Ja," siger hun, „om en halv Times Tid kunde jeg nok faa Stunder at snakke lidt mere med Dem, men imidlertid kunde De gjøre mig en Tjeneste." Den vilde han jo ret gjærne gjøre hende. „Jeg har ikke faaet Liget lagt ind i den Stue, hvor det skal ligge, naar der kommer Folk for at se paa det, og da der nok kommer nogle nu om lidt, saa kunde De gjøre mig en stor Tjeneste ved at blive hyllet til og lagt som et Lig, det har De vel ikke noget imod?" Nej, det var saa begribeligt, og med det samme kunde han jo vise Prøve paa sin Dristighed.

Altsaa faar hun ham op i en anden Stue og lagt paa et Bord og hyllet til med et Lagen. Men han tager da i Forord, at han vil have Øjnene fri for at kunne se, hvad der gik for sig inde ved ham.

Da hun havde det i Stand, kommer den anden Bejler. Saa begynder hun at snakke lige saadan med ham, om han var ikke ræd, for saadan en Mand kunde hun aldeles ikke bruge. Nej, det var han jo slet ikke, da han hørte, det var en vigtig Sag. „Ja, jeg har saa travlt en lille Tid," siger hun, „men siden kunde jeg nok faa Stunder til at snakke lidt med Dem, De kunde vel ikke gjøre mig en lille Tjeneste imens?" Jo, det vilde han hellere end gjærne. Det bestod da i, om han ikke vilde vaage lidt ved hendes Mands Lig, for de var ikke komne,

der skulde vaage ved det, og hun ventede netop, at der vilde komme nogle at se det. Ja, den Ting kunde han jo ikke undslaa sig ved, endskjøndt han havde det som den første og var ikke mere dristig end jævnt hen. „Der er Lys der oppe," siger hun, „og her er en Bog, De kan læse i og forslaa Tiden med." Denne her Bog indeholdt en Del Spøgelse- og Gjengangerhistorier, og da han faar læst noget i den, bliver han som halvt ræd for sig selv.

Imidlertid kommer den tredje, og Snakken med ham falder jo ligesom forhen, kan jeg tro, om den Rædhed, og hvor stor en Betydning det havde at være dristig. Nej, han var naturligvis heller ikke ræd, aldrig et Gran. Om han vilde gjøre hende en Tjeneste en lille Tid? Ja, det sagde han gladelig ja til. Det bestod i, at han skulde sidde ved Liget, for Vaagekonerne var ikke komne, hendes egen Karl sad rigtignok deroppe, men hun vilde helst have to, og ham behøvede han da ikke at undse sig for.

Saa følger hun med ham ad Forstuen, den skulde de først igjennem. „Ja, der er lidt koldt der oppe," siger hun, „men her er en Pels, De kan komme i for ikke at fryse." Hun faar ham saa i en helt laadden Bjørneskindspels. „Men da det er min egen Karl, saa er det dog ikke værd, De giver Dem i Snak med ham eller giver Dem til Kjende, for at han ikke skal gaa og fortælle af, at De har været her i Aften. Her er nu en Maske og en Hætte, De kan faa over Hovedet, saa bliver De helt ukjendelig." Han lader hende ogsaa helt taalmodig klæde sig ud, og da det var mørkt i Forstuen, kunde han ikke se, hvordan de Sager saa ud, som han fik paa. Men den Hætte var der Horn i Panden paa, og han kom ret til at se ud som en Djævel.

Da han triner ind i Stuen, ser de andre noget skjævt til ham, de hovede ham ikke svar godt nogen af dem og troede da bestemt, det var den skinbarlige Fanden. Han gik over Gulvet frem og tilbage og sagde ikke et Ord. Den anden sad med Bogen og saa nok saa vist i den for et Syns Skyld. Da Djævelen havde gaaet lidt, tænkte han: „Det maa være en sær

morsom Bog, han der har, siden han ikke kan faa Øjnene fra den;" og han bliver jo nysgjerrig efter at se, hvad den handler om. Saa gaar han hen og stiller sig lige bag ved den anden for at kige over hans Skulder.

„Saa, nu kaster han Kløerne i mig!" tænker han, smider Bogen og lader knyge ud ad et Vindue uden at sumpe sig. Men da den døde nu var ene Mand i det Selskab, betænkte han sig ikke længe med at rejse sig op og smide Lagenet af sig, for her var ikke noget at være efter. Aldrig saa snart ser Djævelen, at den døde bliver levende, var han ogsaa færdig, kyler hele Habiten og lader staa til den samme Vej, ja, de to kom nok ud af Vinduet omtrent af én Gang.

Saa havde Enken Spillet drevet, og Bejlerne vidste jo med sig selv, at det kunde ikke nytte, de kom der tiere i det Ærende, siden de var saa mørkerædde. Niels Kragelund, Hølund.

45. Den fiffige Vendelbo.

En Vendelbo vilde til Kjøbenhavn og have Tærskeplads. Han tog jo Plejlen med sig, og han rejste af. Da han kommer til Aarhus, skulde han jo over æ Store-Belt til Kalundborg, den Gang var der ingen Damper. Nu var han noget fjottet, og de havde spaaet ham af, han kunde ikke begaa sig der ovre, uden han kunde narre den første Sjællænder, han kom til paa sjællandsk Grund. Da han kommer nu til Kalundborg, er han bleven sulten og gaar hen paa et Værtshus og forlanger en Portion Smørrebrød. Smørrebrødpigen kommer og sætter det for ham, og strags er der en 4, 5 Fluer paa det. Han ser paa dether. „Det vil a minsæl indt ha', a er vant til, naar a kjøber noget, selv at fortære det. A vil indt have det Fluer og det Skidt her." — „Det er ogsaa lige meget," siger Pigen helt knibsk, „nu kan De betale, saa kan De lade det staa, om De ikke vil have det." — „Værsgo, her er Pengene, men vil De værsgo og sige mig, hvor Borgemesteren boer." — „Ja, han boer der og der, i den Gade og paa det Hjørne."

— „Tak skal De have," og han gaaer. Saa mælder han sig og faar ogsaa Avdients. Nu spørger han først Borgemesteren, om det var ikke Skik her paa Sjælland, naar man kjøbte noget, at man saa fik det, og lige saadan, at man selv maatte spise noget, naar man betalte det. „He—jo, Gudbevares, det følger af sig selv." — „Ja, da var det ikke saadan i det og det Værtshus, for der var saa mange Fluer, og de satte sig paa mit Smørrebrød og aad af det." — „Jammen, min kjære Mand, Fluerne kan han jo slaa ihjel," — „Slaa ihjel! saa meget har a lært, endda a er fra Vendsyssel, te en maa ikke slaa ihjel." — „Ja—a, min kjære Mand, jo—o, Fluer maa han slaa ihjel." — „Maa a da slaa dem ihjel, i hwar a ser dem?" — "Jo." Da ser han i det samme en Flue, der sidder i Nakken af Borgemesterens Paryk, idet han vender sig og vil gaa. Saa lægger han ned i Nakken af ham, af alle Livsens Kræfter. „Hvad gaar der af ham, Mand." — „Det var en Flue, a slog ihjel." — „Gudbevares, han slaar saa haardt, han behøver ikke at slaa saa haardt paa en Flue." Han bliver nu ikke videre tiltalt for det, og saa kommer han til Kjøbenhavn med hans Plejl. Der kommer han i en Gade imod en Officer med Sabel og Portdepé. Saa spørger Officeren ham om, hvad han er for en Karl, han tykte nok, han saa saa sær ud. Ja, han var minsæl nede fra Vendsyssel. „A rejser efter at vil fægtes med de høje Officerer." — „Ja, da kan han komme til at fægtes med mig, jeg er Oberst." Da vilde han ogsaa godt. „Men vi vil minsæl væddes noget paa, hvem der kan klare sig. Hvor meget skal det være?" — „Aa, 10 Rigsdaler." – „Ja, saa mange har a i min Lomme." — „Saa følg med mig hjem," siger Obersten. De kommer ind, og der var højt til Loftet. Officeren tager sin Sabel og hugger paa kryds og tværs. Saa render Vendelboen til og giver ham én paa Siden af Hovedet, te han dingler. Om han var nu fornøjet? Ja. Naa, saa tager han Pengene og gaar ud paa Gaden igjen. Der træffer han en Bisp. „Hvor er du fra?" siger Bispen, „jeg synes, du ser noget underlig ud." — „A er minsæl fra Vendsyssel i Nørrejylland." „Hvad rejser du efter?" — „Efter at diskurere med de høj-

lærde." — „Ja, da er jeg højlærd, jeg er Bisfop, saa kan du komme til at diskurere med mig; gaa saa med mig hjem." — „Ja, vi vil væddes noget paa det" — „Ja vel, lad os det." — „Lad os saa sætte 20 Rigsdaler, saa mange har a i min Lomme." — „Hvem af os skal saa spørge først?" — „Ja, spørg De saa først," siger Vendelboen. „Naa, hvad hed Moses's Fader?" Der staar han, det kunde han jo ikke sige. „Naa, hvad bliver det til?" — „Ja, tøv lidt, a rammer ham vel." — „Ja, det er ogsaa sandt, han hed Amram." — „Saa maa a jo spørge," siger Vendelboen. „Værsaa artig." — „Hvans hedder min Fader?" — „Gudbevares, hvordan skulde jeg vide det?" — „Ja, maa a saa bede om de 20 Daler." Dem fik han, men Tærskepladsen blev det vel ikke til noget med. Mads Møller, Hundborg.

46. Hjælpen til salig Kræsten.

Der var en Mand, han kom ind et Sted, hvor Konen var ene hjemme. Hendes første Mand var død, og han hed Kræsten, men nu var hun gift igjen, og den Mand hed Peder. Saa spørger hun den fremmede om, hvor han var fra. Ja, han var fra Himmer Syssel. „Aa Herregud, fra Himmerig," siger hun, „kan I ikke sige mig, hvordan min salig Mand har det, om I kjender ham?" — „Naa, ham, jo, ham kjender a nok, han har det usselt, han baade sulter og torster og fryser." — „Aa Herregud, det gjør mig ondt," siger hun, „te a skal høre det, a gjorde saa meget ud af ham, før han døde. A kunde da ikke faa et Bud med til ham? A vilde jo give ham noget baade til Føde og Klæder, i Fald I vilde tage det!" Ja, han kunde jo ikke bære ret meget, siger han, „og det er en lang Vej." — „Ja," siger hun, „det er der vel Raad for. Min Mand er ikke hjemme, men a kunde jo fly jer det sorte Øg at ride paa, saa kan I slaa det løs, naar I vil ikke bruge det længere, det skal nok finde hjem igjen." Ja, saa kunde han nok tage en Del med. Saa følger hun med ham ud og flyer ham det sorte Øg og faar ham op at ride og flyer saa mange mange Hilse-

ner med til hendes Mand Kristen, og han maatte endelig sige til ham, han skulde være ved nogenledes godt Mod. Saa red Manden jo væk ad Skoven til.

Imidlertid kommer hendes Mand Per hjem. Saa siger hun: „A kan fortælle dig noget nyt, Per, og det er sørgeligt.“ — „Naa, hvad er det?“ — „A har faaet noget Besked om min Mand Kræsten, og han har det sørgeligt, han baade sulter og tørster og fryser og har det elendig. Der var en Mand her alnyssen fra Himmerig, og han vidste god Besked og kjendte ham godt. Det gjør mig saa ondt, saa ondt.“ — „Hvad er det, du fortæller der, Maren,“ siger Per, „er du taabelig.“ Nej, det var hun da ikke, det var saadan en skikkelig, sanddruelig Mand, der havde været der, han løj da ikke. „A flyede ham jo lidt Sager med til Kræsten, og da han ikke kunde bære det, for det han sagde, det var saa lang en Vej, saa gik a hen og flyede ham det sorte Øg at ride paa. Du maa da ikke være vred over det, Per, a blev jo saa sørgen over det, han fortalte.“ — „Nej, det er da for galt, Maren,“ siger Per, „du er da vist taabelig,“ og han ud af Døren og ud i Stalden, og han ser jo strags, det var sandt nok, det sorte Øg var henne. Saa raabte han ind til hende: „Hvad Vej red han?“ Ja, han red med Landevejen ud ad Skoven til. Saa red Per samme Vej, som han mente, den anden var reden. Manden med Øget var imidlertid kommen dybt ind i Skoven og havde der bundet Hesten. Derefter var han gaaet et langt Stykke tilbage imod Udkanten, og saa tog han Pers Øgse og vilde til at fælde et Træ. Som han nu der staar og hugger løs, kommer Per om ved ham, og han spørger ham ad, om han har ikke set saadan og saadan en Person komme ridende paa et sort Øg med en stor Byldt forved sig. „Jehejo, det er et Stykke Tid siden han kom og red ad den Kant“ — men saa viste han ham jo en forkert Vej. — „Hvordan saa han ud?“ — „Jaa-aa, det var en store stærke Prygl, saa det ud til.“ — „A kunde da ikke faa dig til at ride efter ham,“ siger Per, „og se, om du kunde ikke fange ham? du skal nok faa dit Arbejde betalt.“ — Ja, siger Manden, han frygtede for, han kunde ikke staa sig for ham. „Ja,

saa kan du raabe, saa skal a nok komme og hjælpe dig, a er ogsaa stærk." Naa, saa vilde han da nok prøve det, og han kommer paa Mandens det andet Bæst, og han rider væk i Retningen hen til det sorte Øg. Se saa rider han lige ad Himmerig til med begge Bæster og med Sækken med Fodevarer og alt. Imidlertid fik Per Trævt vælt, men der vilde endnu ingen til at komme. Han vankede længe om, og det blev Aften, og til sidst mærkede han jo, at han var narret. Saa gaar han hjem til Maren og beklager hans Nød, at saadan og saadan var han og bleven narret, og til sidst enedes de begge to med hverandre om at slaa den Sag af Hovedet.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

---

47. Solens Skin.

Der var en Konge, som havde to Sønner, og den ældste havde Rettighed til Riget. Det er den gamle imod, og alle Undersaatterne med, for de vilde, at den anden skulde have det. Da han nu ikke paa nogen Maade kunde fradømme den anden det, saa finder han paa at gjøre det Skjæl, at hvem af dem der kunde først se Solen med klar Sky paa Paaskemorgen, den skulde have Riget. Saa er det jo, de kommer ud at gabe en Staands Tid før Solen kommer den Dag. Den ene staar og ser i Øster, den anden derimod i Vester. Saa han, der ser i Vester, han raaber først, at nu er Solen oppe. De andre staar og glor, de kan ingen Sol se; men saa peger han op i Vester, der kunde de se Solskinnet. For det sker saa tit ved klart Vejrlig, at Solen skinner i Skyen før dens Opgang, og Skinnet kommer jo før Solen paa et højt Sted. Saa fik den anden Søn Riget.

Jens Mathias Kristensen, Fjaltring.

49. Ridderen af den vide Verden.

Der var en gammel Soldat, som havde drømt, at han skulde blive Konge i Sicilien. Saa vilde han da ikke være i Tjenesten længere, og der havde han og været i mange Aar. Nu var han saa hægen for at røge Tobak, og han kjøbte da et halvt Pund, mere kunde han ikke evne, og med et Kommisbrød og sin Pibe i Lommen gav han sig da paa Vej for at komme til Sicilien, det var jo der, han skulde være Konge. Efter at have gaaet et godt Stykke blev den gamle træt og satte sig ned paa Vejen for at hvile sig og for at faa sig en Pibe Tobak og en Bid Brød. Da kom der en anden gammel Mand til ham og hilsede paa ham, og han havde en svær stor Staalkjæp i Haanden. Han giver sig i Snak med Soldaten og spørger ham da om, hvor han var fra. Ja, han var en gammel Soldat, der nu havde bedt sig fri for Tjenesten, formedelst han havde drømt, at han skulde blive Konge i Sicilien, og nu var han paa Vejen dertil. Saa siger den gamle, de kunde følges ad, han vilde samme Vej. Soldaten bad ham da først sidde ned, om han ikke vilde have en Bid Brød med? Nej, han vilde ikke, han spiste ikke Brød, for han havde ingen Tænder, men han vilde hellere have en Pibe Tobak. Saa skulde de da te'n igjen, men saa siger den gamle: „Hvik vil du helst, enten bære mig, eller a skal bære dig?" — „Saa er det bedst, du bærer mig," svarer Soldaten, og derpaa faar den anden ham op paa Ryggen og pisker af med ham.

Det gik nok saa rask, til de kom om ved saadan et smukt Sted som et Slot, men der var ingen Mennesker at opdage, hverken ude eller inde. Inden for Vinduerne kunde de se et Lys stod og brændte, og der bad den gamle Mand Soldaten, om han ikke vilde gaa ind og tage ham det Lys. „Men du maa ikke gaa længere omkring end lige ind og snappe Lyset," siger han. Han bad Ja og gik, men da han var kommen ind i Stuen, hvor Lyset stod, saa var der en Dør ind til et Værelse inden for, som stod paa Klem, og det kunde jo være rart at se, hvad der var inde ogsaa, mente han, for uagtet han var gammel,

denher Soldat, saa var han grov nysgjerrig. Men sikken et Syn han saa ved at kige ind ad Sprækken. Store Dynger Sølvpenge laa der rundt omkring paa Gulvet. Ja, det var et Syn, der kunde friste Folk, og da der ingen Mennesker lod til at være paa Slottet, saa havde de jo ingen Ejersmand, og derfor var det bedst at faa Lommerne fyldt, nu det var i Tiden. Men da han var kommen retten ind i Kammeret, var der atter en Dør paa Klem, og indenfor laa saa mange Guldpenge i store Dyngetal. Han fyldte nu hans Lommer, og det gamle Tornyster, han havde baaret i saa mange Aar og endnu havde paa Nakken, det blev og stoppet saa godt, at det ikke var muligt for ham at bære flere. Saa gaar han tilbage igjen, tager Lyset paa Bordet, slukker det og putter det i hans Lomme, hvorefter han igjen stolprer af ud til den gamle med Staalkjæppen. „Du har tøvet for længe, men fly mig nu Lyset," — „Nej, det faar du ikke, det vil·a selv beholde," for han tænkte: „Der maa nok være noget skjønt ved det Lys, siden den gamle sætter saa megen Pris paa det, og du kan sagtens have det med." Over det Svar bliver den gamle saa vred, at han fatter sin Kjæp og vil slaa Soldaten, men denne dukker sig, saa han rammer ham ikke. Saa hører vi ikke mere om den gamle for det første, men vi skal nok faa at vide, hvorfor han saa gjærne vilde have det Lys.

Den forhenværende Soldat kommer endelig i Nærheden af Sicilien, nu vilde han ret føre et Herreliv, for han havde jo Penge nok. Han kjøbte sig fine Klæder, anskaffede sig en Karet med fire Hopper for og lejede sig en Kusk til at kjøre for sig, kort sagt, han førte en kongelig Pragt og lod sig da og kalde derefter, for han foregav rundt omkring, at han var Ridder af den vide Verden. Saa kommer denher selvgjorte Ridder kjørende ind i Sicilien, lejer sig der en fin Bopæl, havde mange Tjenere til at opvarte sig og lod sig se rundt om i Byen som Ridderen af den vide Verden. Prinsessen hørte da ogsaa Tale om ham. Hun var nu saa god til at spille Kort, saa ingen kunde vinde fra hende, og den Lov var kommen ud, at enhver som spillede med hende og tabte, den skulde

undlives om anden Dagen. Saa sender Soldaten Bud op til hende, om Ridderen af den vide Verden ikke maatte komme op og spille et Spil Kort med hende, hans Liv uforbrudt. Hun var bleven nysgjerrig efter at se den Ridder, for der gik saa megen Snak om hans Stads og Pragt, og hun tykte da, han var nok værd at spille med, saa han fik Bud om at komme der op paa Slottet. De kommer til at spille, men han tabte, og det var ikke alene i det Spil, men han tabte bestandig, skjøndt han spillede i flere Dage. Men saa hændte det sig en Dag, han vilde have sig en Pibe Tobak, at han kom i Tanker om at tage Lyset frem for at tænde den ved, og aldrig saa snart Lyset var blevet tændt, saa kom den gamle og sagde: „Hvad befaler min Herre?“ Nu kunde Ridderen forstaa, hvad Nytte Lyset var til, og saa sagde han: „Skaf mig saa og saa mange tusende Daler!“ Pengene var jo nær gaaet med, da han havde tabt saa mange til Prinsessen. „Jo, det skal ske, min Herre, men sluk Lyset!“ var den gamles Svar, og det varede kun et Øjeblik, saa havde han Pengene. Nu blev Ridderen ved at spille med Prinsessen, men tabte bestandig og kom af med svær mange Penge, saa han blev nødt til at tænde Lyset og faa den gamle til at hente sig Penge to Gange til. Men det var lige nær. Saa siger den gamle sidste Gang: „Nu begynder Pengene i Slottet at gaa ad, du maa se at holde lidt sparsommelig Hus.“ Ja, Ridderen mente, de slog vel nok til en lidt endnu, saa kunde det da være, han kunde vinde fra Prinsessen. „Nej,“ siger han, „du vil tabe bestandig, men her er en Handske, naar du tager den paa, mens du spiller med hende, da skal du nok vinde.“ Det sædte ogsaa godt nok, nu maatte Prinsessen til at tabe hver Gang, og da hun ikke vilde give tabt, rejste efterhaanden hele Kongeriget sin Vej.

Hendes Fader blev meget forknyt over dether, da han hørte, te Ridderen af den vide Verden saadan skulde vinde det hele. En Dag tænder han atter hans Lys oppe paa hans Kammer, og strags kommer den gamle og siger: „Hvad befaler min Herre?“ — „Aa, ikke andet, end at du skal tage Prinsessen og føre hende hen i min Seng og tage hende tilbage

hen ad Morgenstunden." — „Det skal ske, min Herre, men sluk Lyset." Om Aftenen kom Prinsessen og blev baaren tilbage igjen af den gamle. Da hun vaagnede om Morgenen, var hun noget ilde til pas. Hun vidste ikke ret, hvordan det var fat, det stod ligesom dunkelt for hende, at hun havde været i Mands Værge, men om det blot var en Drøm, kunde hun ikke komme paa det rene med. Akkurat lige saadan gik det et Par Nætter til, Ridderen tændte Lyset og fik den gamle til at skaffe sig Prinsessen. Men Kongen og Hoffet passede paa for om mulig at se, hvad der vederfores hende, og da den gamle kom og snappede hende, fulgte de bag efter og skrev et Kors paa den Port, hun gik ind ad, for næste Morgen nærmere at undersøge, hvem der boede. Saa maatte Ridderen om Natten have Lyset tændt og have den gamle til at skrive et Kors paa hver Port i den hele By, saa da Morgenen kom, og Hoffolkene skulde til at se efter Korset, de havde skrevet, da var der nok af dem. Næste Nat fandt de paa at strø fint Sand fra Slottet og hen til den Port, hvor hun kom ind. Paa den Maade fik de næste Morgen rigtig opdaget, at det var Ridderen af den vide Verden, der lod hende hente til sig uden hendes Vidende og Forlov.

Saa blev han arresteret og anklaget for at have haft usømmelig Omgang med Prinsessen, og hans Dom kom til sidst saaledes, at han skulde hænges. Det var rigtig nok noget andet end at føre et Herreliv og drømme om at blive Konge i Landet. Men han lod ikke Modet falde, uagtet Dødsdagen blev bestemt, og Galgen blev rejst. Der kom jo en svær Mængde Mennesker for at se paa Henrettelsen, og saa indfandt Bøddelknægten sig, og endelig kom Ridderen til Galgen. Men inden sin Død udbad han sig den Naade, om han maatte ikke røge tre Piber Tobak. Der blev da givet ham det Spørgsmaal, hvor lang Tid han vilde have imellem dem. Ja, han vilde da røge den første i Dag, den anden om 30 Aar, og den tredje om 60 Aar mod. Nej, det kunde ikke blive ham bevilget, men han maatte da røge den første Pibe. Saa tændte han hans Lys, og strags kom den gamle som sædvanlig med sit: „Hvad befaler min Herre?" — „Tag Bøddelknægten og smid ham saa højt op i

Luften, at han kan se, hvor højt Ørnen kan flyve, split saa Galgen ad og driv alle disse Folk fra hinanden!" — „Det skal ske, min Herre, men sluk Lyset!" Og dermed kom Bøddelknægten ordentlig i Fart; da han faldt mod Jorden, knustes hvert Ben i Kroppen paa ham. Galgen blev splittet ad i mange Stykker, og Mængden blev adspredt til alle Sider. Kongen blev bange ved at se dether, han bad Ridderen om at skaane hans Liv og lovede ham, at han gjærne maatte faa Prinsessen, og saa vilde han selv afstaa Riget til dem. Saa lod den gamle Soldat sig formilde, de kjørte hjem i en forgyldt Karet, og der blev strags lavet til Bryllup. Det blev holdt med stor Stads, og nu lever han med Prinsessen i Herlighed og Glæde. Se saadan blev Soldaten dog Konge i Sicilien.

Hans Kristian Pedersen, Bodholdt.

---

50. Vildmanden.

Der var en Gang en Konge, han havde en Skov, som ingen kunde jage i, alle de Jægere, der kom i den, de kom aldrig igjen. Kongen havde sagt, at der maatte ingen komme i den Skov at jage, men saa var der alligevel en Jæger, der gik til Kongen og fik Lov af ham. Den Gang han kom nu ud i Skoven med hans Hund, kom den til at rende efter noget Vildt, og ligesom den vilde nu til at springe over en Pyt, var der lige en Haand, der rakte op og tog den. Jægeren saa det jo, og han gav nøje Agt paa, hvad det var for en Pyt. Saa gik han tilbage til Slottet og fik nogle Karle med sig derud og en Spand, og saa gik de ud til Mosen og øste Pytten tom. Den Gang de fik Vandet øst af den, da laa der en nøgen hvid Mand der nede, og hans Haar det hyllede hele hans Krop. De fik ham saa fanget og tog ham med op til Kongen, og han blev sat ind i et Bur midt i Kongens Gaard. Kongesønnen rendte nu der ude i Gaarden og spøgte med nogle Guldbolde, men som han nu rendte og kylte med dem, var der én, der trillede ind i Buret til Vildmanden. Saa gik Drengen hen og raabte ind til ham, om han maatte ikke faa hans Bold igjen.

„Nej,“ siger Vildmanden, „ikke undtagen du vil lukke mig ud.“ Nej, det turde han ikke, sagde Drengen.

Anden Dagen gik han og spøgte med den anden Bold — han havde kun to ialt — og saa gaar han atter hen og spørger Vildmanden, om han maatte ikke faa hans Bold. Den Dag var Kongen og Dronningen ikke hjemme. „Ja,“ siger Vildmanden, „vil du lukke mig ud, saa skal du faa den.“ — „Jammen, a véd ikke, hvor Nøglen er.“ — „Den ligger under din Moders Hovedpude.“ Saa rendte Drengen ind og tog Nøglerne, og han lukte op for Vildmanden og fik saa hans Bold. Men i det samme løb Fangen ud. Saa siger Drengen: „Nej bi, ellers bliver a ulykkelig, for det a har lukket op.“ — „Kom saa hellere og følg med mig,“ og saa tog Vildmanden Drengen og rejste af med ham ned til Mosen. Der førte han Drengen hen til en Guldbrønd og sagde til ham, at han skulde blive ved den og passe paa, at der kom ingen Ting Snavs i den, og han maatte heller ikke selv faa noget ned i den. „Ja, a skal nok passe paa,“ sagde Drengen. Dermed gik Vildmanden ud i hans Pyt igjen, som han før havde været.

Drengen laa nu der ved Guldbrønden og passede paa, men saa fik han saa ondt i den ene Finger, og for at dulme Pinen jog han den ned i Brønden. Da han tog den op igjen, var den bleven helt gul. Han ned (ɔ: gned), og han ned paa Fingeren og vilde have det gule af, men det kunde han ikke. Om Aftenen kom Vildmanden hen til Brønden igjen, og da stod Drengen med Haanden omme paa Ryggen. „Er der ingen Tingkommen i Brønden i Dag?“ sagde Vildmanden. „Nej.“ — „Har du heller ingen Ting haft i den?“ Nej, han havde ikke. „Nu lyver du,“ siger Vildmanden, „du har haft din Finger i den. Kom herom med din Haand, jeg vil se.“ Saa fik han jo Fingeren at se. „Ja, lad mig nu se, du passer paa og kommer ikke i den i Morgen, for sker det, saa kan du ikke blive her ved mig længere.“ Det gik imidlertid lige saadan paa Dagen efter, der blev saadan Pine i den anden Finger, te det var forskrækkeligt, og han kunde ikke dy sig for at putte den Finger ned i Brønden ogsaa. Saa blev den jo gul. Han skurede paa

den, men det gjorde ingen Gode. Ved Aftenstid kom Vildmanden igjen og sagde det samme som Aftenen før. Tredje Dagen kom, og nu var det saadan et klart Solskin. Drengen vilde da ligge og speile sig der i Brønden, men saa faldt hans lange Haar ned i Vandet, og nu blev det forgyldt et Stykke op. Han bandt hans Lommeklæde om det, for at Vildmanden ikke skulde se det, naar han kom. Ved Aftenstid kom han og spurgte Drengen, om han ingen Ting havde haft i Brønden i Dag. „Nej.“ — „Jo, du har haft dit Haar i den. Løs dit Lommeklæde af dit Hoved.“ Saa gjorde han jo ogsaa det, og nu viste det sig, at hans Haar var forgyldt. Saa siger Vildmanden: „Nu kan du ikke blive ved mig længere, nu skal du te'n herfra. Men hvis du kommer i nogen Forlegenhed, saa kan du blot kalde paa mig. Jeg skal ikke glemme, at du hjalp mig ud af Taarnet.“ Drengen var jo kjed af at komme te'n, men han maatte af Sted. „Nu skal du gaa op til det Kongeslot, og give dig ud der for Kokkedreng.“

Saa gik han ogsaa op til Slottet og fik Tjeneste der i Kjøkkenet. Men naar han kom ind med noget til Kongen, log han altid hans Lue sidde paa, det var saadan en rød Lue, han gik med. Saa siger Kongen til ham, at han skulde tage den Lue af. „Nej, det kan a ikke, for a har onde Saar i Hovedet.“ Den Dreng kunde Kongen ikke bruge, det var jo saa ubehageligt at have saadan én, og han var saadan saa sær tillige med. Saa gik Kongen ned til Gartneren, han havde saadan en pæn Dreng, og snakkede med ham, at de kunde jo bytte. Gartneren kunde faa Kokkedrengen, og Kongen kunde faa Gartnerens. Ja, den Handel kunde de gjærne gjøre, det var Gartneren lige kjært.

Nu var det en Middag om Sommeren, det var saa varmt, og da havde han taget hans Lue af, saa hans Haar hængte ned over Skuldrene. Han mærkede nok, te Prinsessen sad oppe i Vinduet og kunde se ham, og saa satte han hans Lue saa hastig paa igjen. Nu sendte hun Bud ned i Haven, han skulde komme og give hende nogle Blomster. Han gik ogsaa hen og plukkede nogle, men det var ikke Blomster, han tog, og saa gik han op og flyede Prinsessen dem ved Vinduet. Han vilde nu

gaa hans Vej igjen, men saa flyede hun ham en Haandfuld Dukater. Dem gav han Gartnerbørnene, at de kunde faa dem at spøge med. Anden Middag forlangte hun Blomster igjen, og han kom den Dag ogsaa med vilde Blomster. Den Gang han vilde gaa, gav hun ham atter en Haandfuld Dukater. Dem regnede han jo ikke og gav Gartnerbørnene dem at spøge med. Tredje Middag gik det lige saadan igjen. Nu vilde hun have snappet ham, men han rendte hans Vej. Dukaterne havde han imidlertid faaet allerførst, og da han saa kom ned til Gartnerens, fik Børnene dem som sædvanlig.

I samme Godlag kom der Krig paa, og Kongen skulde drage ud med Armeen. Drengen vilde ogsaa gjærne med, og han løb op til Kongen og spurgte, om han kunde ikke faa en Hest. Staldkarlen flyede ham saa efter Kongens Ordre en bovlam Hest, de havde ikke andre, og den hinkede af med ham ud ad Skoven. Der talte han saa til Vildmanden, at han skulde komme. Han kom og spurgte, hvad det var, han manglede. Ja, han vilde i Krig og manglede en Hest. Saa gik Vildmanden en lille Tid, og da kom hans Staldkarl med en hel Ridderustning og en stads Hest og saa en hel Flok Krigsfolk til ham. Dermed rejste han ud i Slaget. Da havde Kongens Folk næsten tabt, og Fjenderne havde saa godt som jaget dem paa Flugt. Men da han nu kom med hele den Skare, slog han Fjenderne og forfulgte dem saa længe, te de kunde ikke mere, og nu havde han vundet en fuldkommen Sejr. Paa Tilbagevejen søgte han ikke til Kongen og hans Folk, men kom ud ad Skoven og klædte sig der af, kom i hans gamle Dragt igjen og kom hjem paa den krevle Hest. Nu begyndte de andre Folk at drille ham: han havde nok ligget bag et Dige og ikke været i Slaget; men han svarede og sagde, te han havde gjort mest Nytte der, hvor han var. Han blev altsaa ved at gaa i sin gamle Stilling.

Nu tænkte Kongen paa, at han vilde have opdaget, hvem Ridder der havde hjulpet ham i Slaget, og han lod saa anstille et Gjæstebud og bød alle Riddere og Kongesønner sammen. Da de nu havde spist ved Taffelet, skulde Prinsessen kaste et

Guldæble ud, og den, der kunde tage det, skulde have den Belønning, der var sat ud. Imidlertid havde Drengen bedt om Forlov til at gaa i By den Dag, og det fik han Lov til, da der ikke var saa meget for Gartneren at gjøre ved saadan Lejlighed, og saa gik han ned til Skoven og kaldte paa Vildmanden. Hvor han havde hans Ophold, er der nu ingen Tale om, i Pytten var det jo da ikke, men nok om det, han kom ogsaa og sørgede for en hvid Hest og en Rustning til Drengen. Da han nu havde faaet det, red han op paa Slottet og kom ind, ligesom de havde afspist og skulde til at ud i Gaarden. Prinsessen kastede Guldæblet, og han tog det. Strags sætter han af, imens Hesten kunde rende, og de fik ikke mere opdaget om, hvor han var fra, de saa ham blot. Han leverede af til Vildmanden og rejste op til Gaarden igjen.

Nu var han ved at ville have givet Gartnerbørnene Guldæblet at trille med, men saa kom han dog i Tanker om selv at beholde det. Kongen tænkte paa, om den Ridder dog ikke skulde komme igjen, og derfor bestemte han, at Gjæstebudet skulde vare i to Dage til. Da Drengen hører det, gaar han Andendagen ned til Vildmanden igjen og forlanger en anden Rustning. Han faar den, og den er rød, og saa rider han op til Slottet igjen. Saa snart Taffelet var hævet, kom Prinsessen og kastede det andet Guldæble ud imellem Gjæsterne. Drengen tog det den Dag ogsaa og red strags hans Vej ud i Skoven og leverede af. Nu havde han jo to Guldæbler og spekulerede noget paa at give Gartnerens Børn dem, men gjemte dem lige godt. Tredje Dagen fik han en sort Hest og sort Rustning. Kongen havde givet den Befaling, te de skulde tage den fremmede Rytter i Dag, enten han saa var levende eller død. Den Gang han altsaa kom ridende, passede de skrappeste Riddere jo paa ham henne i Gaarden for at ville tage ham. Prinsessen kastede Æblet ud, og han tog det. Saa sætter han af og kommer lykkelig ud af Porten, men der er der en Ridder, der sætter efter ham. Den Gang han nu saa, han kunde ikke naa ham, saa skyder han og rammer ham i hans ene Ben. Drengen blev jo noget ræd og vilde se efter Saaret, men der falder hans

Hjælm af ham, og saa kunde de se, han havde Guldhaar, for det fløj ned om hans Bælte. Den Gang han kom nu ud til Vildmanden, leverede han jo af igjen. Men nu var det galt med det Ben, det skulde han jo have kureret. Vildmanden smurte Saaret og forbandt det, og saa gav det ikke mere, uden der jo blev et Sted, hvor Kuglen havde ramt. Han kommer saa op til Gartneren igjen og kommer i hans gamle Arbejde.

Saa blev alle Officerer og høje Riddere baade der af Landet og af andre Lande kaldt ind for Kongen og hans Datter, de vilde se, om de havde de Tegn, nemlig Saaret og saa det gyldne Haar. Men de kunde ikke opdage, at der var nogen, der havde de Kjendetegn. Saa kom Prinsessen i Tanker om, de skulde endda kalde Gartnerdrengen ind. Da han kom ind, allerførst lagde han de tre Guldæbler, som han havde taget, saa tog han hans Lue af, nu kunde de se, han havde ogsaa Guldhaar. Den Gang de nu havde faaet det at se, spørger han, om de vilde have det Saar at se, som en af Kongens Riddere gav ham i Forgaars. Jo, det vilde de nok, og saa fik de det betragtet. Saa vilde Kongen have at vide, hvad han var for en Karl, for han maatte da være mere end en Gartnerdreng. Ja, saa fortalte han, at han var en Kongesøn der og der fra det Kongerige. Men de havde fanget en Vildmand en Gang, og ham havde de sat ind i Gaarden i et Bur. Han havde saa lukket op for ham, men turde nu ikke være hjemme længere og fulgte da med Vildmanden ud i Skoven, og det var hans Hær, der havde hjulpet dem i Krigen. Saa vilde Kongen, at Drengen skulde have hans Datter, og der bliver sendt Bud hen til Prindsens Forældre, de skulde komme med til Bryllupet. Der blev saadan Glæde, da de hørte, at han endnu var levende, og de kom ogsaa. Paa Bryllupsaftenen, da de sad ved Bordet og spiste, gik Døren op, og der kom en Prins ind ad den. Det var saa Vildmanden, nu var han bleven til Prins igjen. Han kom og lagde hans Papirer paa Bordet, og saa kunde de se, han var Ejer af et helt Kongerige lige saa vel som de andre. Det var en Prins, der var bleven forhegset. Begge Prinserne hjalp nu hinanden for Frem-

tiden med at regjere alle tre Kongeriger, og saa er den Historie ikke længere. Niels Pedersen, Mosehuset i Mejrup.

Denne Opskrift har en paafaldende Lighed med den tyske hos Grimm, og man skulde virkelig snart tro, at disse to i vor Tid skulde have haft noget med hinanden at gjøre. Der er dog et og andet originalt i denne jyske, som ikke findes i den tyske, og det er Grunden til, at jeg har taget den med. „Vildmanden" er ellers et godt jysk Æventyr og fortælles af mange og i forskjellige Former. Men Hovedemnet i dem alle er dog, at den vilde Mand hjælper Prinsen til at blive gift med en Prinsesse, forklædt enten som Gartnerdreng eller Kok. Nogle af Formerne gaar da over i Æventyret „Drengen med Guldhaaret," saaledes som det er Tilældet her.

51. Kongen og Soldaten.

Kong Frederik den anden af Prøjsen var en Dag ude paa Jagt med hans hele Følge. Saa skyder de efter en Raa, men skyder den blot til Skade, saa at den blev ved at løbe, og saa sætter de jo efter den saa hurtig, som Bæsterne kunde løbe, for at fange den. Men Kongens Hest var den raskeste, og han kom knapan langt foran alle de andre, saa da Raaen blev ved at holde ud, red han i sin Iverighed efter at fange den saa længe, til det blev mørkt, og saa blev han forvildet i Skoven. Saa ser han en gammel Soldat, der gaar lidt forved ham. „Nu er det nok bedst, du stikker dine Ordener ind," tænkte han, „for han skal dog ikke vide, at jeg er Kongen," og dermed knappede han Frakken til, saa han saa ud som en almindelig Jæger. Saa rider han hen til Soldaten og beder ham vise sig ud af Skoven, hvorpaa Soldaten svarer nej; „men hàr du Mod?" siger han. Det svarer Kongen ikke til, men saa siger han, te han kunde se, han var Soldat. Ja, han var deserteret, sagde han, nu var han bleven kjed af at tjene Kongen længere, han havde nemlig begjært et Par Støvler af hans Regimentschef, og saa havde han faaet Prygl i Steden for Støvlerne. Kongen beder ham atter, om han kunde ikke vise ham Vej ud af Skoven. Det var dog lige nær med den Besked, han fik, for Soldaten siger blot: „Har du Mod!" Saa bliver Kongen jo lidt fornærmet og vilde ikke svare ham. Men

saa siger Soldaten: „Ja, maaske du vil hellere ligge i Skoven i Nat og blive reven ihjel af de vilde Dyr, end du vil til Mennesker." Nej, det vilde han da ikke, sagde han, og saa bekvemmede han sig til at følges med Soldaten et Stykke længere ind i Skoven, til de kom til et lille Sted.

„Her maa da være Mennesker," siger Soldaten, „saa maa vi vel ogsaa kunne faa Husly i Nat." Ja, det tænkte han ogsaa, sagde Kongen, hvorpaa de banker paa, og saa kommer der en Pige og lukker op. Saa bad de hende om Husly den Nat, formedelst at de var blevne forvildede i Skoven. Hun svarede og sagde: Ja, de kunde jo nok blive der, men det var dem vist ikke tjenligt, for her i Huset havde en Roverbande sit Tilhold. Saa siger Soldaten: „Da slaar de vel ikke Folk ihjel saadan paa Øjeblikket." Nej, det gjorde de da ikke, sagde Pigen, især naar det var andre Røvere, som kom der. Det var jo Soldaten, der skulde føre Ordet, for Kongen tav alstille, og saa siger han igjen: „Hvor mange mon der er i Flokken, naar de er samlede?" Ja, i det Hele var der tolv, men det var sjældent, at de var samlede hveren paa én Gang, sagde Pigen. „Mon vi saa kunde faa Hesten ind?" siger Soldaten, og Pigen svarer ja, de havde Staldrum nok. Saa faar de Hesten ind og faar den forsynet, og saa forlanger Soldaten noget til dem at spise. Det fik de, og imens de saa tog dygtig for dem af Maden, for de var forskrækkelig sultne, begynder Soldaten at fritte Pigen ud, om fremmede Røvere plejede ingen Tegn at vise, te de kunde kjende dem paa, men hun svarede, at det maatte hun ikke sige, det var hende forbudt. Men han lirker jo ved og snakker godt med hende saa længe, til han endelig fik hende til at sige det. Naar Bordet var dækket, og de skulde til at spise, saa vendte de lige Spidsen baade af Kniv og Gaffel ind imod dem. Da de saa havde afspist, bad Soldaten, om de kunde komme til Sengs. Men da de trak af Klæderne, sagde Kongen, at han vilde ligge ovre ved Væggen.

Saa kom Røverne hjem om Natten ved Lag Kl. 12. Soldaten springer ud af Sengen og byder dem Velkommen og spørger, om de havde gjort en lykkelig Fangst i Dag. Ja, saa

nogenlunde, svarede de og saa lidt vist paa dem. Saa kommer Kongen ogsaa op, men han tav alstille. Hvad de var for Karle? siger Røverne saa. „Ja, vi er Røvere," siger Soldaten, „men vor Bande den er bleven splittet ad, og nu ønsker vi helst at komme til en fast Bande igjen, for vi to alene kan ikke gjøre store Ting." Saa siger de: „Ja, dig kunde vi nok bruge, men hvad er den anden for en én?" — „Ja, han er en dygtig Røver," siger Soldaten, „han er jo ikke saa mundkaad, som a er, men hvor det gjælder, skal han nok staa fast."

Saa skulde de til Bords og have noget at spise, og Kongen og Soldaten viste jo Tegnet, og saa var de da Røvere, det var en vis Ting, mente de andre. Under Maaltidet sad Røverne og pralede af deres Heltegjerninger, den ene havde gjort det, og den anden gjort det, det kunde Soldaten ikke saadan snakke med i, men saa da de var færdige, tager han Ordet og siger: „Ja, a kan høre, I er gode Karle, men det er dog ikke noget, nej, I skal se, hvad a skal gjøre. Nu maa I tage en Haandkjedel og fylde med Brændevin, og saa sætte det paa Ilden og lade det komme til Kog, og saa skal a drikke det lige saa kogende hedt. I maa godt slaa Krinds om mig for at se, te det gaar rele til, og hvis a ikke gjør det, saa maa I undlive mig strags." Ja, den Kunst vilde de da gjærne se, sagde de, og saa fik Pigen jo Kjedlen med Brændevinet over Ilden.

Da nu Pigen kom med Kjedlen fuld af det kogende Brændevin, stillede Soldaten sig an midt i Kredsen, og Røverne trængte sig godt sammen for at se nøje efter. Saa tager han Kjedlen, og som Soldat havde han jo lært at gjøre omkring i en Hast, saa svinger han lige om og hugger Brændevinet ind i Øjnene paa dem, saa de styrtede til Jorden allesammen. Saa raaber han til Kongen: „Brug dig nu, for nu er det Tid." Og det gjorde han, og saa de fik dem slaaet ihjel hveren. Da det var forbi, siger Soldaten til Kongen: „Nu har vi vundet Sejr, nu samler vi alt det Sølv og Guld sammen, der er her, og i Morgen rejser vi, og Pigen tager vi med."

Saa saa de dem om i Lejligheden, og saa stod der to Heste i Stalden, som var Røvernes, og Kongens var den tredje.

dem læssede de til næste Morgen med Guld og Sølv og hvad der var af Værdi, og saa rejste de af. Soldaten viste Vejen ud af Skoven, og saa drog de ad Berlin til. Da de kommer nær dertil, siger Soldaten til Kongen: „Du er vel bedre kjendt i Byen end a paa en Maade, for a véd jo nok, at naar a kommer ind, bliver a arresteret, derfor maa du helst gaa ind i Byen og bestille Kvarter, hvor baade Hestene og Pigen kan være og vort Sølv og Guld, saadan at vi kan faa det byttet imellem os.“ Saa gaar Kongen ogsaa, men Soldaten bliver ved Hestene og Pigen.

Da Kongen kommer ind i Porten til Vagten, siger han til den: Naar der nu kommer en Karl og en Pige med Heste og vil herind, saa skal I vise Pigen der og der hen med Hestene og Oppakningen, men Karlen skal arresteres.“ Vagten kjendte jo nok Kongen, for han havde knappet sin Frakke op igjen, og saa staar den jo og venter efter Synderen. Imidlertid bliver Tiden Soldaten for lang, han og Pigen havde nu ventet en langsommelig Tid, og den anden kom ikke tilbage igjen. Saa siger han til Pigen: „Vi maa helst drage ind, for den anden kommer nok ikke igjen, a troer, han er en skidt Person, og saa kan vi jo bytte det imellem os, det der er.“ Ja, det vilde hun jo godt, og saa drager de af. Saa saare de kommer ind i Porten, er Vagten til Rede, og Soldaten bliver sat fast, men Pigen og Hesten bliver ført hen til det Sted i Byen, hvor det var dem befalet.

Saa om anden Dagen kommer Kongen forklædt som Jæger ind til Soldaten for at se, hvordan han havde det. Han hilser jo og spørger til ham; det gjorde ham ondt, sagde han, te han var bleven arresteret. „Ja,“ siger Soldaten, „det har a dig at takke for, for du har givet mig an for en Desertør, og der har du nu en god Lussing for din Falskheds Skyld, men a skal nok komme ud igjen.“ Naa, da Kongen havde faaet denher Ørefigen, saa listede han af igjen, men om tredje Dagen kommer han igjen, og da er han i hans Uniform. Saa kommer han ind til Soldaten og spørger til, hvordan han havde det. Ja, han sagde, han havde det godt nok. „Kan du kjende

mig?" siger Kongen. Ja, han kunde se, det var Majestæten, sagde han. „Men kan du da ikke se endnu," siger Kongen, „at det var mig, du gav den Lussing i Gaar?" Saa blev Soldaten meget forskrækket og faldt paa Knæ og bad Kongen om Forladelse. „Ja, min Søn, det er alt forladt," siger Kongen, „men du skal være arresteret i nogle Dage, og der skal optages Krydsforhør over din Kapitajn."

Det blev jo, som Kongen havde sagt, og Kapitajnen blev kaldt frem til Forhør. Saa da han nu blev spurgt ud, maatte han til at bekjende, at han ogsaa havde narret Karlen og givet ham Hug i Steden for Støvler. Saa bliver Soldaten løsladt, og Kapitajnen sat fast.

Soldaten gaar nu ned efter Pigen og Hestene og Pengene og siger saa, te nu var det bedst, det blev byttet, men Kongen sagde, te han vilde ikke have noget af det, han vilde skjænke ham det hele, men saa ønskede han ogsaa, at han skulde tage Pigen til Ægte. Det var Karlen villig til, og saa blev der holdt Bryllup, og det var da altsammen saa meget godt. Han blev strags ophøjet, idet Kongen gjorde ham til Officer for hans Modigheds Skyld, han tykte jo, det var en af de mest tapre Soldater, han havde, og saadan nogle skulde der gjøres ud af. Han blev da ved at stige, til han blev en høj Officer og fik Ærestegn, men saa véd a ikke mere af ham at sige.

Hans Kristian Pedersen, Bodholdt.

---

52. Paafuglekongens Brud.

Der var en Konge og en Dronning, de bekom dem tre Børn, to Sønner og en Prinsesse. Dronningen vilde endelig have dem spaaet, og da hun hørte, at der var en Eremit ude i Skoven, som kunde spaa, saa kom de ud til ham, og han spaaede dem, at Prinsessen skulde hændes en Ulykke, inden hun blev 15 Aar, og Sønnerne skulde der ogsaa komme en Ulykke over, men den blev ikke saa stor. Sua lod Kongen et Taarn bygge, som Prinsessen skulde være i, og der maatte hun aldrig komme ud fra. Der blev holdt en Amme til hende, og saa var de der, til hun vogste op.

Sønnerne gik hver Dag hen og legte med hende, og det var jo en Opmuntring for hende, men hun vilde saa gjærne ud, og det kunde jo ikke lade sig gjøre. Saa en Dag stjal hun sig fra Ammen ud i Skoven. Da kom der en bitte grøn enøret Hund til hende, og han var saa glad ved hende. Der kom ogsaa en Paafugl, og den var saa pæn. Hunden sagde saa til hende, at Paafuglekongen var endnu pænere, og ham skulde hun ægte. Hun fik da saadan et Sigt paa det og vilde absolut have ham. Paafuglekongen skrev da til dem, at han vilde have hendes Portræt at se. Saa gav Brødrene sig paa Rejse til Paafuglelandet for at tale med Kongen om det, og Sagen blev ogsaa ordnet. Hun skulde sejle derover med en Skipper og have sin Amme med sig og en Sengs Klæder af Gaarden at ligge i der ude paa Skibet. Men indtil hun kom, skulde Brødrene blive hos Paafuglekongen.

Forældrene blev saa enige om at lade hende komme ud, og hun sejler af. Hun havde en Skjæppe Guld med sig og den bitte grønne enørede Hund. Da de var komne noget ud, blev Skipperen og Ammen enige om, at de vilde smide Prinsessen ud i Havet, og saa bytte den Skjæppe Guld imellem dem. De satte saa hende ud en Nat, hun laa i hendes Seng, og saa sejlede de videre. Prinsessen i Sengen drev ligesaa stærkt af Sted som Skibet, men saa kom hun imod en Klippe, og der standsede Sengen. Den bitte grønne Hund sad paa Sengklæderne og gjøede, og det hørte en Fisker, der boede ved Siden af Havet. Han mærker Hundens Gjøen, og da han altid havde hørt, at naar Hunde gjøede, saa var der Lig, saa sejlede han derud med hans Baad, hvor Lyden kom fra, og fiskede Sengen i Land. Hun laa og klagede sig, og da han spurgte, hvem hun var, sagde hun, at hun var en Prinsesse fra Arabien. Nu tog han hende med hjem og husede hende saa godt han kunde.

Skipperen og Ammen var imidlertid komne til Land, og nu skulde hun jo forestille Prinsessen. Saa kom hun op til Kongen, men han sagde, at det lignede ikke Portrætet, og han blev saa vred paa Sønnerne, at de blev sat i Fængsel. Den bitte enørede Hund han sprang op paa Slottet og tog af Kon-

gens Mad og gik ned til Fiskeren med. Kokken kunde ikke forstaa, hvordan det kunde være, at det halve Spise blev henne for ham, men opdager saa Hunden. Anden Dagen fortæller han Kongen, at saadan kom der en Hund og tog af Maden og løb med. Saa gik Kongen selv ud i Kjøkkenet for at se, naar den bitte Hund kom igjen. Den Gang han var der, kom Hunden ogsaa og var saa glad og sprang op ad ham og viskede med Halen. Saa saa den efter Maden. Da siger Kongen til Kokken, han skulde binde noget i et Klæde og binde om Hundens Hals, og saa fulgte han selv bag efter den. Den gik nu ned i Fiskerens Hus med det. Da Kongen kommer derind og ser det Fruentimmer, der var, saa kunde han jo se, det lignede Portrætet. „Hvad er det for et Fruentimmer?" spørger han Fiskeren. Ja, hun var en Prinsesse fra Arabien. Skibet, hun sejlede paa, var forlist, men hun var dog bleven reddet. Nu gik der Bud op til Slottet efter en Karet med Kusk for at hente hende. Ammen blev ogsaa hent og maatte tilstaa, hvad hun havde gjort. Hun skyldte Skipperen for, at han havde truet med at slaa hende ihjel, hvis hun ikke vilde hjælpe ham med at faa dether stilt an. Saa blev hun benaadet med det, og Skipperen blev sat i Fængsel. Samtidig kom Sønnerne ud af Fængslet, og Kongen gav dem to Skjæpper Guld, og saa rejste de hjem til Arabien.

Saa blev Kongen gift med Prinsessen. En Dag han var ude i Haven at spasere med hende, blev den bitte grønne enørede Hund henne, og Prinsessen sørgede svært over den. Men tre Dage efter kom han igjen. Der skulde da nogen følge med og se, hvor han gik hen. Da gik han ned i et Hul inde i Skoven, og der var et helt Slot nede. De grav saa ned der, og da viste det sig, at Hunden var bleven til en Prins, og han hørte hjemme paa det Slot. Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup.

---

52. Rummelskat.

Der var en Kone, der boede ude i en stor Hede. Hendes Mand var død, og hun havde en Datter. En Dag var hun

ved at give hende baade Hug og Utak, og som nu Pigen stod og græd over det, træffer det just, at Kongen kommer forbi. Han var Enkemand, og saa spørger han hende om, hvad hun stod og græd for. Ja, hun havde forlangt af hendes Moder, om hun ikke vilde fly hende noget at bestille, men det var Moderen bleven fornærmet over og havde givet hende baade Hug og Utak for. „Ja, her ude har I vel ikke meget at tage vare paa," siger Kongen, „men saa kan du komme med mig hjem, jeg skal nok fly dig Bestilling." Hun følger da med.

Nu havde han tre Kamre med Halm i, og kunde hun nu spinde det i Guld, sagde han, saa vilde han have hende og ellers ikke, ja han vilde ikke en Gang have hende i hans Gaard. Hun bliver lukket inde i det første Kammer og sætter sig der til at græde, for hun vidste jo ikke, hvordan det her skulde gaa til. Da Klokken bliver 11, og hun endnu sidder og græder, springer Døren op, og en bitte Mand kommer ind. „Hvad sidder du her og græder for?" Ja, hun skulde spinde det Halm i Guld, og det forstod hun ikke. „Ja," siger han, „vil du give mig det første Foster, du faar, naar du bliver Dronning, saa skal jeg hjælpe dig." Det lovede hun. Han gav sig nu til at spinde, og det gik færdigt. Rokken sagde snurr — snurr, og det varede ikke uden en Time, saa var alt hele det Halm spundet i Guld. Om Morgenen kom Kongen og vilde se efter, hvordan det var gaaet, og da laa der saa meget spundet Guld der inde. Det blev han svært glad ved, for han var noget gjerrig, og saa siger han igjen: „Der er to andre Kamre lige saadan, kan du nu spinde dem ogsaa, saa skal du blive min Dronning." Anden Aftenen gaar det lige saadan. Hun sidder og græder, og Klokken 11 kommer den bitte Mand, og han siger: „Vil du holde, hvad du lovede mig i Aftes, saa skal jeg nok spinde dethér Kammer for dig ogsaa." Hun sagde ja, og hun gav sig til at spinde. Da Kongen kom ind om Morgenen og saa, hvad der var udrettet, blev han nok saa glad. Kunde hun nu spinde det tredje Kammer ogsaa, vilde han have hende til hans Dronning. Det gaar kort at fortælle lige saadan den tredje Aften, og saa skulde hun altsaa giftes med Kongen, og de fik Bryllup.

En Tid efter blev hun frugtsommelig, og da Tiden var, hun skulde føde, saa fik hun en Prinsesse. Lige strags efter kom den lille Mand og spurgte, om hun kunde huske, hvad hun havde lovet ham. Ja, hun trykte Barnet op til hendes Bryst og tykte ikke vel, hun kunde afse det. Ja, han vilde da heller ikke være for haard ved hende; nu maatte hun have Betænkningstid i tre Dage. Saa kom han igjen, og kunde hun da sige ham, hvad han hed, maatte hun blive fri for ham. Nu fik hun travlt med at forhøre om den bitte Mand og lyde efter, om ingen skulde kjende ham. Jægerne blev sendt ud til alle Kanter at lyde efter det; men det kunde da ikke lade sig gjøre de to første Dage. Saa træffer det den tredje Dag, at en Jæger kom noget nær til en Hoj, og der sprang én uden for og raabte: „I Gaar bryggede vi, i Dag bager vi, og i Morgen henter vi en kongelig Prinsesse, og jeg hedder Rummelskat, Rummelskat!“ Han var nu saa overhaands glad, at han vel snart ikke vidste, hvad han sagde. Jægeren rejste strags hjem ad og kom op til Dronningen og fortalte, hvad han havde hørt. Lige strags efter kom den lille Mand og begjærede at faa Prinsessen, hvis hun da ikke kunde gjætte hans Navn. Hun gjættede jo paa nogle Navne først, og endelig siger hun: „Du hedder Rummelskat!“ Da blev han saa gal, at han traadte et stort Hul i Gulvet, og i det han slap ned, havde han nær brækket hans ene Laar. Han fik jo ikke Barnet nu og maatte rejse hans Vej med uforrettet Sag. Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup.

---

53. Røvernes gode Sager.

Der var en Mand, der havde en Søn, som hed Hans, og han vilde ud at prøve hans Lykke i Verden. Saa tog han jo nogle Meldmader og nogle Penge med sig, og saa rejste han ud for at se sig om. Da han havde rejst den første Dag, gik han vild i en Skov hen imod Aften og kunde ikke finde af den. Omsider fik han et Lys at se og kom til en lille Hytte og gik saa der ind. Der var en gammel Kone, som var ene hjemme,

og hendes 12 Sønner var Røvere. Derfor raadede hun ham til at gaa, hejsen kom han af med hans Liv, naar de kom hjem. Ja, han var kjed af at gaa ude i Skoven hele Natten og vilde da bede hende om at blive der. „Du kunde da ogsaa snakke med dine Sønner om, te a kunde beholde Livet.“ — „A véd snart ikke, hvor a skal gjemme dig,“ siger hun, „undtagen a kunde vende Dejntruget over dig.“ Der put han sig ned under det, og der ligger han saa, da de kommer hjem. Nu kunde han ligge der og skotte ud. De gik strags i Seng, og saa kunde han se, at den ene havde saadan en stor Sabel at hænge op paa Væggen, den anden havde en lille Læderpung, som han hængte op paa et Søm, og den tredje havde saadan en sær trekantet Hat, som han ogsaa hængte op paa Væggen. Den fjerde havde et Par Støvler, som han ogsaa hængte op. Den Gang de er nu slupne i Søvn hveren, lister Hans ud fra Dejntruget og tager Sagerne.

Da han kommer udenfor, saa trækker han deher Støvler paa og skridter af, og strags er han ude af Skoven. Nu var det nemt at mærke, at det var et Par Støvler, der var gode at marsere i, for én kunde tage 10 Mil af Skridtet. Han gik saa længe, til han blev sulten, og saa kom han ind i et Værtshus og vilde have noget at leve af, han havde det jo nogenlunde med Penge. Men da han nu griber i Lommen for at betale, faar han ved denher lille Pung, som han havde taget i Røverkulen, og lukker op og føler i den, men han kan ingen Ting fornemme. Saa vender han den om og giver et Ryst, og saa kom der en hel Dynge Penge ud af den. Nu vidste han, hvad Gode der var ved den. Han rejser saa videre frem, og det gik rask. Da han skulde til retten at se sig om, var han kommen 20 Mil forbi Sverrig. Nu tykte han, det var snart vel grov, og saa trækker han Støvlerne af og trækker hans egne paa igjen og marserer noget tilbage ad for at komme til Hovedstaden.

Der kommer han ind til en fattig Kjøbmand, hvis Moder endnu var levende. Kongen i Sverrig havde ligget i Krig saa længe, te det var helt gaaet tilbage for ham, og han var ble-

den saa fattig, te hans Hofdamer og nogle andre af hans Kvindfolk gik omkring og solgte Fruentimmerkjoler. De kommer ogsaa derind til denher Kjøbmand, om han ikke skulde handle med dem. Nej, han havde ingen Penge. Saa ser Hans, at han havde ikke saa faa Døtre, og saa siger han, om de ikke nok kunde ønske dem en Kjole hverre, den vilde han betale for den lille Tid, han havde været der i Kvarter. Ja, saa vilde de nok have dem, og de fik hver en Kjole. Da Hans nu hører, at det er Kongens Hofdamer, saa vil han ikke betale dem strags, „men vil I ikke hilse Kongen fra Hans, om han ikke vil lade 12 Vogne kjøre herom, saa vil a give ham 12 Læs Penge.“ De mente jo ikke, han havde saa mange, men forretter lige godt Ærendet. Da Kongen hører det, tykte han ikke, det kunde rave vidt at faa 12 Vogne til at kjøre derom. De kommer og spørger om denher Karl. Ja, han gaar ud til Vognen og ser paa dem. Saa var der nogen af dem, der vilde til at kjøre igjen, for de troede jo, han vilde gjøre Nar ad dem. Men han raabte, de skulde bie, han vilde lige se, hvor store deres Vogne var. Han kommer til den første Vogn, og han lukker hans lille Læderpung op og begynder at ryste i, til den er fuld. Saa gaar han til den anden, og paa den Maade ryster han i dem alle tolv. De blev saa fulde, te der kunde jævnt ad tabes en Skilling paa Gaden. Da de kommer nu kjørende hjem til Kongen, sender han strags en Tjener derom og skulde hilse, at han skulde komme om til Kongen. „Nej, det er ikke noget at gaa efter,“ siger han, „a gaar ikke derom, det er for meget for mig.“ Da Tjeneren kom hjem med den Besked, mente Kongen, der skulde større Bud efter saadan en Mand, det Bud, han før havde sendt, var for simpelt, og saa sendte han én af hans højeste Ministre. Han snakkede saa vel med Hans, te han ogsaa fulgte med, og saa blev han saa godt til Maade med Kongen, te han skulde have en Hest at ride paa ved Siden af Kongen, saa længe han vilde blive der.

Saa kom der Krig paa igjen, og Hans vilde enkind (endelig) med til det. Saa kom han jo til at ride lige ved Kongen, og ved det de kom nu ud imod Fjenderne og stilte dem i Slag-

orden, saa siger Hans: „A troer, a vil over og have at vide, hvad de vil os.“ Nu havde han jo hans store Sabel ved sig og sætter hans trekantere Hat paa, og alt det første han begyndte saa at ride ud imod Fjenderne, saa var der ingen, der saa ham mere, for Hatten gjorde ham jo usynlig, og saa vidste de jo ikke, hvor han blev af. Han red saa imod de fjendtlige, og da de nu begyndte at sigte efter Svenskerne, saa svinger han hans Sabel tre Gange over hans Hoved med æ Bid til framme ad, og strags laa alle Fjenderne der og havde faaet deres Hoveder hugget af til Hobe. Det var knap, Svenskerne vilde tro deres egne Øjne. Men da de omsider fik at se, hvordan Fjenderne laa i det, begyndte de at raabe Hurra og trække til framme. Kongen i Sverrig havde nu vundet en let Sejr. Saa kommer Hans ridende tilbage hen til dem og tager hans Hat af, saa kunde de se ham igjen.

Nu drog hele Styrken hjem igjen, og Kongen kunde nok forstaa, hvem det var, der havde vundet Sejr. Saa havde Kongen en Prinsesse, og da Hans var bleven saa gjæv med ham, og havde gjort ham saa store Tjenester, saa blev han gift med hende, og de lever godt den Dag i Dag.

Ole Kristensen Væver, Smidstrup.

---

54. Djævelen som Hjælper.

Der var en Kjøbmand her i Danmark, som skyldte Penge til England. Saa sendte han en Handelsbetjent derover med dem, og han havde dem i en Kasse, der var Laas for. Da han kommer saa til Vandsiden og skulde over Vandet til England, skulde han ligge der om Natten i et Værtshus, inden han kunde blive sat over. Da det blev Sengetid, spørger han om, hvor han skal ligge. „Ja, oppe paa en Overstue,“ siger Værten. „Men hvad er det, du har i den Kasse? den maa du snart helst fly mig i Forvaring, du kan jo selv beholde Nøglen.“ — „Ja,“ siger Betjenten, „det kan a godt, det er ellers Penge, som a skal over til England med; men saa maa du

være mig ansvarlig for den." Ja, det skulde han da nok. Han tager Nøglen til sig og gaar op paa sit Kammer. Da han saa er kommen i Seng, gaar Værten hen og aabner Kassen med en Dirk, han havde, og ser, hvad der er i den. Dernæst smider han Kassen paa en Vægt og vejer den. Saa tæller han Pengene, der er i den, tager dem af og fylder igjen Kassen med Sølvtøj, saa den kom til at holde bestemt den samme Vægt som forhen.

Om Morgenen, Karlen bliver færdig til Rejsen, flyr Kromanden ham Kassen, og i Fermeri tager han imod den uden at se den efter, og kommer saa over Vandet. Men da han havde rejst en lidt paa den anden Side, bliver han ophold af Politiet. Kromanden her ovre i Dánmark havde sendt Bud over til dem, at naar der kom en Karl af den og den Positur, ham skulde de tage fat paa, for han havde stjaalet hans Sølvtøj. Da de nu skylder ham for det, saa siger han, te det var ikke sandt, han havde Penge i hans Kasse og ikke Sølvtøj, og han viser dem en Forskrivning, han har i hans Lomme, saa mange Penge skulde der være i Kassen, og dem skulde han over med til den Herre,' Brevet lød paa. Naa, ja den Historie var jo god nok, men nu skulde Kassen aabnes, og saa vilde det vise sig, om den var sandfærdig. Ja, det var han villig til. Saa snart den blev aabnet, ser han jo nok, det er galt fat, og saa siger han, han kan nok se, han er fordømt nu, men der kunde ingen andre have spillet ham det Puds end Kromanden, der hvor han laa. Han bliver lige godt arresteret, for de troede ham jo ikke, og der i England bruger de ikke lang Proces, og han skal knaphændig hænges; et Par Dage eller tre efter kom Dommen, at han skulde hænges da. „Naa ja," siger han, „skal a, saa skal a, men a er da uskyldig." Ja, den Snak havde de nok af, nu i Morgen skulde det gaa for sig.

Den Nat som han sidder der i Mørke og Mulm, hører han Døren gaa og spørger saa: „Hvem kommer her den Tid Dags?" — „Ja, det er en Mand, der vil snakke med dig." — „Hvad er det for en Mand? a har ingen, der vil tale med mig." — „Jo," siger han, „du skal jo hænges i Morgen." — „Ja,

det véd a nok, men det er jo ikke i Aften, den Nyhed behøver du ikke at fortælle mig." — „Jammen du er jo uskyldig." — „Ja, hvad kan det hjælpe, a kan ingen Vidnesbyrd skaffe." — „Det kunde være, te jeg kunde hjælpe dig," siger den fremmede. „Ja, hvem er du?" — „Skam med det," siger han, „men nu i Morgen, naar du kommer ud paa Retterstedet, kan du spørge, om de vil ikke tilstede dig en Bøn, du vilde gjærne have Lov til at tale et Ord med din Farbroder, han er imellem de Folk, der vil overse din Død." — „Nej," siger Betjenten, „min Farbroder kommer ikke at se det, han véd ikke af dether at sige." — „Jammen saa vil jeg være din Farbroder. Du skal blot komme hen at fly mig Haand i hele Forsamlingen." — „Jammen a kjender dig jo ikke, og kan ikke lægge Mærke til dig, nu det er mørkt." — „Jo, du kan godt kjende mig, for jeg er mit hele Hoved højere end de højeste af hele Forsamlingen og skal nok holde mig noget nær hen til dig, tillige med er jeg i en grøn Kjole, derpaa kjender du mig, saa skal jeg nok sørge for Resten." Dermed rejser den fremmede af.

Om Morgenen, da Tiden kommer, og han skal hænges, bliver han jo ført ud til Retterstedet. Saa spørger han, om han maa faa Lov til at tale et Ord med hans Farbroder inden, han var her i Forsamlingen. Jo, det kunde han gjærne faa Lov til. Saa gaar han hen til den Mand i den grønne Kjole og flyr ham Haand efter Albuen. „Hvad, tu du skal jo hænges i Dag." Ja, han skulde saa. „Og du er jo uskyldig." Ja, det vidste han nok. „Ja, jeg véd ogsaa, at du er uskyldig." Strags møder Kromanden og siger nej, saadan Snak skulde de ikke komme med, om han kunde skaffe det bevislig? „Det er ikke saa nemt," siger han, „for den Gang Kromanden tog hans Penge og kom sit eget Sølvtøj i Kassen, da havde han vel ingen til Overværelse, men alligevel gik det da saadan til." Ja, det var noget godt Sludder, siger Kromanden, det skulde han komme til at staa ved. „Maaske er det den Mand, der har gjort det?" Ja, han var da Kromanden der paa Lag. „Naa, er det det, er det saa ikke gaaet saadan til, som jeg siger?" Nej, det var ikke saa meget nær ved. „Jaja, tør du med en

god Samvittighed bede Fanden tage dig paa, at det ikke er gaaet saadan til?" Ja, han turde, det kunde han gjøre med en god Samvittighed. „Lad os da høre, om du tør fortrøste dig til det, men gjør det ikke imod din Vilje." Saa siger han, at dersom han havde forbyttet Pengene og lagt Sølvtøjet i Kassen, saa skulde og Fanden tage ham lige akkurat paa det Sted, som han stod. Det er aldrig saa snart sagt, før der er én, der tager ham i Haaret og rejser af med ham. „Hvad for noget," siger denher Farbroder, „tu nu blev Kromanden henne." — „Ja," siger han Karlen, „han vovede sig nok det Skridt for uderlig. Dommeren har vel ikke Lyst til at ønske sig den samme Vej, fordi han dømmer en Karl uden Skyld." — „Nej," siger han, „helst som jeg ser, hvordan dether gaar, men jeg dømte ham, da Sølvtøjet fandtes hos ham. Vil du nu være saa god at skaffe Betjenten af med Sølvtøjet og give ham de Penge, Brevet lyder paa." Jø, Dommeren havde Pengene i Lommen, og han maa til at rykke ud med dem foruden Erstatning, fordi Betjenten havde siddet arresteret.

Derefter rejser Betjenten hen og betaler Pengene, hvor de skulde betales, og saa rejser han tilbage, men er meget forknyt, da han kommer hjem, fordi han havde biet saa længe. Saa fortæller han jo Husbonden, hvordan hele Sagen er gaaet til fra først til sidst. „Hvad var det for en Farbroder?" siger Kjøbmanden. „Ja, det véd a ikke, men a troer lige saa vist, det var Djævelen selv." — „Gjorde du saa ingen Forpligtelser til ham, siden han saadan vilde hjælpe dig?" — „Nej, ikke i nogen Henseende," siger Betjenten, „men a tænker, at han gjorde Regning paa at faa Kromanden, og da han virkelig fik ham, var han fornøjet." Kjøbmanden var nu ikke længere fornærmet paa ham, men han blev ved at gaa der og blev saa gjæv med Manden, at han til sidst gav ham Datteren og overdrog ham det hele.

Ole Uglkjær, Vorbjærg.

55. Konen og Præsten.

Der var en Gang en Dreng her i Jylland, han rejste op til Slesvig for at faa Tjeneste. En stor Skjælm var det, og det kunde én snart se paa ham, derfor havde han ondtelig nok ved at faa en Tjeneste spurgt op. Omsider faar han én, men Folk fortalte ham, te det var slet ikke saa meget godt at være der. Men han tykte, det var bedre at faa Tjeneste end at gaa og drive, „og det skulde da være sært," tænkte han, „om a ikke skulde komme vel over et Aar." Manden vilde ogsaa gjærne stede ham, og saa kommer han da dertil. Drengen mærkede snart, hvad Grunden var til, at én kunde ikke være der, for Præsten vilde gjærne besøge Konen, naar Manden var ikke hjemme, og saa var Drengen jo somme Tider i Vejen. Manden blev noget gjæv med Drengen, for han kunde egentlig ikke lide det, at Konen bar sig saadan ad, og saa tænkte han: „Mon én kunde endda ikke spille hende et Puds, te hun kunde faa det lagt af."

Nu var det hans Bestilling derhjemme, te han skulde bære Vand og Tørv ind, og saa skulde han kjøre Ploven for Manden i Marken der imellem. Som han nu gik og kjørte Ploven, saa gik han og gandste og saa sig omkring i Egnen, og saa bliver han opmærksom paa, te Præsten besøgte Konen, i den Tid de var ude. Det var én Dag, og det var en anden Dag saadan, og tredje Dag ser han ogsaa, han gaar dertil. Saa giver Drengen sig til at vøfte hjem ad efter Byen. „Hvad!" siger Manden, „hvad er der ved det? a tykte, du vøftede." — „Aa," siger Drengen, „kan I kjøre lige en Omfer, vor Moer var ude at vøfte paa mig, a er ræd, hun er vred, a har glemt at faa Vand ind, a skal endelig hjem og faa en Spand Vand baaret ind til hende." — „Ja, da rend saa, men stræb endelig at komme igjen." Naa, han rendte hjem saa stærkt han kunde, og da han kommer til Døren, saa er den skaadet. Han bankede paa, og Konen hun maatte til at lukke op for ham, men hun skjælder forskrækkelig over, hvad han kom nu rendende efter. „Aa," siger han, „vor Faer kunde ikke sove i Nat for Lopper,

a skulde hjem og have hans Sengklæder ud og have det banket af inden Middag, for ellers kan han heller ingen Middagssøvn faa." (Men I skal vide, Knægten havde sét uden Vinduerne, te hun jog Præsten i Sengen). Drengen farer ind til Sengen og ud med Sengklæderne i en Ville paa Grønningen uden Gaarden og giver sig til at bærpine paa det med en stor Kjæp, han har. Præsten han begynder at skrige, te Drengen han bliver som forskrækket og siger: „Hvad! er I her i vor Faers Sengklæder?" — „Aa," siger han Præsten, „ti endelig med det, saa vil jeg give dig en stor Skilling!" — „Ja, men kom der saa aldrig mere."

Naa, om Dagen efter, det var netop Løverdag, da ser han atter Præsten gaa dertil, da han gik og kjørte Ploven. Han vøfter lige saadan som Dagen før. „Hvad vøfter du nu efter?" siger Manden. „Aa, vor Moer var ude at vøfte paa mig, der maa være noget ved det der hjemme med hende. I kommer til at kjøre en Omfer eller to." Naa, han rendte hjem, og den Gang han kom uden Vinduerne, saa saa han, te Konen jog Præsten i et gammelt Skab, der stod i Stuen. Han banker da paa Døren, for den var skaadet ligesom i Gaar, og saa hører han, te Konen der inde er saa vred og skjælder saadan ud. „Nu er den forbandede Dreng der igjen, her kommer han rendende hver Dag!" og hun raaber ud til ham, hvad han skulde i Dag. „Ja, lad mig komme ind først, a kan ikke staa her ude og raabe mit Ærende ind til jer." Naa, saa maatte hun jo til at lukke ham op. „Aa," siger han saa, „vor Faer har længe været kjed af det gamle Skab, her staar, og vor Nabo holder lige her oppe ved ham og vil til Kjøbstad, hun har lovet at tage det med, og a skulde kjøre det derop paa Støvten, saa vilde han sælge det til en Marskandiser." — „Aa," raaber Præsten der inde i Skabet, „gjør endelig ikke det, lad mig da komme ud først." — „Hvad!" siger Drengen, „er I her i Dag igjen, og a formanede jer endda til ikke at komme her mere." — „Aa, ti endelig med mig," sagde Præsten, „saa vil jeg give dig to store Skillinger." — „Ja," siger han Drengen, „men kom her saa aldrig mere." Nej, det lovede han da,

han skulde ikke. Saa lod Drengen Skabet staa, og saa gik han op til Manden igjen.

Om Søndagen var Drengen til Kirke. Den Gang han kom hjem, spørger Manden ham om, hvad der blev lyd i Dag. „Aa," sagde han Drengen, „det var saadan noget sært noget. Der maatte ingen plove i Morgen, uden de havde ikke en hvid Hest for." — „Da var det slemt," siger han Manden, „for a vilde gjærne, vi skulde have for Ploven i Morgen." — „Aa," sagde Drengen, „det skal a nok finde paa Raad til, vor Moer hun har toet Lagenerne saa kjønt hvide, a skal se, a lister ét med mig, te hun faar det ikke at se, saa kan vi svøbe det om ét af Bæsterne, og saa kan det gjærne gaa an." Nu var det den Gang de havde Ager om Ager til en By. Saa om Mandagen, de kommer ad Marken, da havde Drengen faaet Lagenet med sig, og det svøber de om den ene Hest, saa saa den lige saa hvid ud som den ene af Præstens. Han plovede et Stød fra dem, saadan nogle Agre henne, og han fulgte selv hans Plov. Op ad Formiddagen saa Drengen et Kvindemenneske, der kom ud fra Byen med en stor Kurv paa Armen, og da hun kom noget nærere, tykte han nok, det var deres Moer. Men hun kunde ikke ret finde Redeligheb paa det, hvor Præsten plovede, for det var jo ham, hun vilde besøge, hun kjendte ikke Ageren saa nøje, men hun vidste, han havde en hvid Hest. Men da hun saa, der var to, der havde hvide Bæster, saa vidste hun ikke rigtig, hvilken én det var, hun skulde til. Da hun kommer saa nærmere, kunde hun nok kjende hendes Dreng, og saa hveger hun saadan for at tage Sigtet af Præsten. Men Drengen lagde nok Mærke til det, og saa vøfter han: Her var de, hun skulde komme herhen. Den Gang hun mærkede, de kjendte hende, saa turde hun jo heller ikke gaa hen til Præsten, men kom i det Sted hen til Manden og Drengen. „Aa," siger hun, „det er saamænd saa længe siden a var her i Marken, te a havde nær taget fejl og gaaet hen til Præsten, a vilde gjærne unde jer saadan et lille Bojel i Dag, a har stegt en And og faaet en Flaske Vin og noget Kage med til jer." — „Ja, det kan være godt at faa noget af det," siger Manden, „det er ikke hver

Dag, vi faar saadant Lækkeri," og saa satte de dem ned og gav dem til at æde. Den Gang de havde ædt noget af det, siger Manden: „Der gaar Præsten henne og holder selv paa hans Plov, havde én haft det ved ham, saa kunde vi gjærne have hjulpet os med den halve And, og saa kunde han endda have faaet den anden halve, det kunde vel ogsaa være nyt for ham at faa en god Bid." — „Ja, da kan a gaa hen med den," siger Konen saa meget rask. „Nej mænd skal du ikke," siger Drengen, „det kan a meget snarere gjøre, og I kan sidde og snakke med vor Faer det Staaend." Han snappede den halve And imellem Hænderne og rendte med de bare Fødder hen til Præsten. Men i det han render, plukker han nogle store Stykker af Stegen, og dem kyller han i Stien, som han løb paa. Den Gang han kommer saa til Præsten, siger han: „Det er galt," siger han, „vor Faer er kommen efter, hvordan I har det med vor Moer, og han er meget vred, og han truer med, te han vil herhen og slaa jer ihjel." Præsten han svarte ikke noget til dether. Men saa siger han endda til Drengen: „Kan du ikke finde paa at redde mig, saa skal jeg give dig tre store Skillinger." — „Ja, nu vil a se ad," siger han, og saa render han hen til hans Husbond igjen. Men saa siger han til ham: „Det er galt der henne med Præsten; a skulde sige saa mange Tak for Stegen, men hans Plov er bleven saadan, te han kan ikke plove med den. I vilde da vel ikke rende derhen med jer Øgse, for han har ingen Øgse med sig, og han kan paa ingen Maade faa Ploven til at gaa retten." — „Jo, saamænd vil a saa," siger han Manden, og han tager Øgsen i Haanden og render saa stærkt som han kan. Saa siger Drengen: „Aa, tag Plovstaven i den anden Haand; I kan støde jer ved den, og saa kan I komme stærkere af Sted." Det gjorde Manden ogsaa. Den Gang Præsten ser ham komme rendende med Øgsen i den ene Haand og Plovstaven i den anden, saa bliver han saa angest, te han snærer Rebene af og sætter sig op og rider til Byen saa stærkt han kan. Manden han saa til Ploven, han kunde ikke se, den fejlede noget, og saa gik han kjønt stille tilbage igjen. Der kommer han til at gaa i det samme Slag, Dren-

gen havde gaaet i, og saa finder han deher Stykker Steg, Drengen havde kylt. „Aa, den slemme Dreng," siger han ved sig selv, „der har han gaaet og spildt Stegen. Præsten har nok faaet lidtelig af det, og han gaar og bukker sig af og til og samler Stumperne op." Konen hun holdt Øie efter Manden, og saa siger hun til Drengen: „Hvad er det, vor Faer gaar og samler op?" — „Aa," siger Drengen, „a er ræd, han har faaet det at vide, hvordan I og vor Præst har det, te det er Sten, han samler op og vil stene jer med." Saa render hun hjem ad, alt hvad hun kan. Manden han ser, hun render fra Drengen, saa render han hen til ham: „Men hvad blev der ved det med vor Moer, hun rendte saa stærk?" siger han. „Aa, hun saa saadan en stor Røg nede i Byen, hun var ræd, det var ilde fat, for hun tykte, det var lige til vores." Og Manden te'n bag efter og glemmer at lægge Plovstaven, og den Gang han naaer hende, saa troede hun, hendes Liv havde Ende. Saa raabte hun: „Lad mig være den Gang, saa skal a aldrig lade Præsten komme til mig tiere!" Saa var det det første, han fik at vide, hvordan hun havde ligget i med Præsten.

Niels Uglsø, Sønder-Os, Sunds.

---

56. Syndfloden.

Der var en Kone, som boede i et lille Hus, hendes Mand var død, og derfor sad hun hjemme ved hendes gamle Fader og holdt Hus for ham og passede ham op. Men nu var det ellers en kjøn Kvinde, og saa var der en Smed, der vilde gjærne gaa om og besøge hende saadan om Natten. Det havde hun heller ikke noget imod. Men nu havde deres Præst ogsaa lagt Mærke til Enken, og han fik og i Sinde at prøve hans Lykke, saa han kom af og til hen at besøge hende, og han vidste da ikke noget af Smeden.

Nu var han Præsten altid saa kjed af, naar han kom, te han kunde ikke rigtig have nogen Snak med hende, for den gamle Mand var i Vejen. Saa en Eftermiddag, han var kom-

men der igjen i Besøg, siger han til den gamle: „Da er det endda saa sær svær, den Syndflod vi faar i Morgen.“ — „Nej, se da,“ siger den anden, „det har a ikke hørt noget til,“ men han troede det lige godt, for det det var Præsten, der sagde det. „Men det varer ikke ret længe, inden det bliver tørt igjen,“ siger Præsten, „saa naar man kan faa sig bjærget og komme bygtig i Vejret, saa kan man sagtens redde sit Liv. Det vil blive svært for saadanne gamle Mænd og Koner som paa jer Alder, for de kan ikke selv kravle op paa Huse og Bjærge og vare dem for Vandet.“ — „Da er a endda retten kjed af at tænke paa, te a skal af med mit Liv saa snart,“ siger den gamle. „Ja, jeg har rigtig nok tænkt paa, at jeg vilde hjælpe jer til Rette og frelse jer fra at drukne,“ siger Præsten, „men jeg véd jo ikke, hvad I siger til det.“ Jo, Manden vilde da grumme gjærne frelses, og han takkede Præsten saa mangfoldig for hans Godhed imod ham. Præsten fik ham da i en Kasse og fik ham bunden op til Hanebjælken, for han sagde, han troede da ikke, at Vandet skulde stige saa højt, men skulde det alligevel ske, at det naaede Kassen, saa skulde han skjære Rebet over og intet videre bryde sig om, for Kassen skulde nok sejle oven paa Vandet med ham, til det svandt igjen.

Da nu det var i Orden og aftalt med den gamle, gik Præsten ind til Konen, og de gik ad Sengen. Et lille Stød efter kom Smeden ogsaa og vilde besøge hende. Han tog først i Døren, men kunde ikke faa den op, da den var skaadet. Saa talte han ved Vinduerne: „Sover du, Maren!“ Nej hun gjorde ikke. „Aa, kom op og luk mig ind!“ Nej, det kunde hun ikke, hun havde saa ondt i hendes Tænder i Aften. „Aa, da kom op og giv mig et Kys her ud af Vinduerne!“ Saa hvisker Præsten til Maren: „Lad mig rende!“ Han staar op af Sengen, gaar hen og lukker Slagvinduet op, og saa sætter han hans Ende ud til Smeden hans Mund. Lav nu Smeden havde kysset, saa kunde han nok mærke, han var narret, og han hjem ad og gløbede i en Hast et Stykke Jærn ud, og saa rendte han derom igjen. Nu hører de atter der inde i Sengen, hvordan Smeden pikker paa Vinduerne og siger: „Aa, Maren, a vilde

da saa gjærne ind til dig i Aften." Nej, det kunde da ikke nytte, han tænkte mere paa det, sagde hun, for hun havde saa ondt i hendes Tænder, og hun kunde ikke en Gang staa op at lukke ham ind. „Aa jo, lille Maren," klynker Smeden igjen, „a er saa hægen for at komme ind til dig i Aften." — „Nej, det kan ikke hjælpe, i hvad du siger," var Marens Svar. „Ja, kom saa da lige op og giv mig et Kys ud af Vinduet." Ja, saa fik hun da gjøre det. „Lad mig rende," siger Præsten. Han gjorde jo ligesom den første Gang, men nu kan én jo nok tænke sig, hvordan det gik. Smeden jog dether gloende Jærn i Enden paa Præsten, og han begyndte at huje: „Hent Vand, hent Vand!" og han jamrede sig elendig. Men nu tykte den gamle Mand, der hængte oppe ved Hanebjælken, te Præsten hujede: „Æ Vand, æ Vand!" og saa tænkte han, te Vandet var nu saa højt, at det havde naaet Præsten, og han havde ondt ved at bjærge sig, saa maatte han helst skjære hans Strikke i Stykker og saa sejle af. Han tager hans Kniv og skjærer Rebet over og falder ned paa Loftet, saa det gav et hæsligt Rabalder. Saa troede Præsten, der var Spøgelser i Huset, og han blev saa ræd, at han rendte hjem og kom der aldrig mere. Siden den Tid kunde Smeden gaa og komme til Maren, saa tit han vilde.

Karl Hansen, Tjørring.

---

57. Uden Sorg.

Mølleren i Katrinedals Mølle havde en stor forgyldt Tavle over hans Dør, og derpaa stod skrevet: Jeg kan leve alle Dage uden Sorg. Saa kom Kongen der forbi, og han ser, hvad der staar. Han siger da: „Jeg er Konge og har Sorg hver Dag," og saa kalder han paa Mølleren. „Er det sandt, hvad der staar?" siger han. „Ja," siger Mølleren, „det har da passet til Dato." — „Da skal jeg give dig Sorg, kom op til mig paa Slottet en bestemt Dag, og jeg skal da forelægge dig nogle Spørgsmaal." Da Tiden saa var bestemt, kjørte Kongen hans Vej igjen. Men nu gik Mølleren og spe-

kulerede paa dethær. Det ser hans Røgter, og han spørger ham ud om, hvad det er, han spekulerer paa. Endelig siger han det. Nu lignede de hinanden meget og var paa samme Førelse, og saa foreslaar han ham, at han vil tage afsted ind til Kongen i Steden for. Det gaar Mølleren ogsaa ind paa. Røgteren rejser saa af og kommer ind for Kongen til den bestemte Tid. „Værsgod og sid ned!" siger Kongen. „Hvem er det, der vil tale med mig?" Ja, det var da Mølleren i Katrinedals Mølle, som han havde sat Stævne i Dag. „Naa, det var dig, der skulde besvare mig nogle Spørgsmaal. Men sæt dig ned." — „Nej, a vil besvare dem staaende." — „Saa vil jeg først spørge dig om, hvad for en én der er den bedste Fugl i Verden". — „Det er Gaasen," siger Røgteren, „for den gjør Kaalen fød og Dynen blød." — „Det tror jeg og", siger Kongen. „Sig mig saa, hvor meget jeg er værd." — „A skal sige det paa det nærmeste. Naar Deres Majestæt kan koste 29 Sølvpenge, saa maa det regnes for godt." Det lo Kongen ad. „Ja, jeg tror heller ikke, jeg er mere værd af Hensyn til Frelserens Priser. Men sig mig saa til sidst, hvad jeg tænker paa i dette Øjeblik." — „De tænker, at det er Mølleren i Katrinedals Mølle, der staar for Dem, men a er kun hans Røgter, det var et grumme nemt Spørgsmaal at svare paa." Kongen slog en Skogger op ad det og sagde: „Det var dog en Satans Karl. Er du kun en Røgter?" — „Ja a skal sige Dem, min Husbond turde ikke tage herop, og han kunde vel ikke have svaret paa Spørgsmaalene, derfor tilbød a ham, te a vilde tage mig det paa." Saa gav Kongen ham en Dusør og sagde, at han kunde rejse hjem og hilse Mølleren, at han skulde tage hans Tavle ned og aldrig sætte den op mere. Det gjorde han ogsaa, for nu passede det heller ikke, hvad der stod paa den.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

---

59. Hans's Lig.

Der var en Mand, han havde to Karle, og den ene af dem hed Hans, han var Avlskarl der, og han havde tjent ved

Manden i mange Aar, men Andenkarlen ham skiftede de saa smaat, de kunde slet ingen Andenkarl have der paa Lág, og det kom paa, te Avlskarlen var saa stræng. Han forklagede ham altid til Husbonden, saadan te han blev jaget af Tjenesten. Saa havde de nu faaet en ny Andenkarl, og han var ikke saa maadelig, han vilde ikke lade sig jage af Tjenesten saadan saa hastig, endda Avlskarlen havde klaget over ham til Manden, te han vilde ikke bestille noget, og der var ikke noget ad ham. Da kommer Andenkarlen i Snak med Manden en Dag, og saa siger Manden til ham: „A kan ikke forstaa, hvordan det kan være, te a kan ingen Andenkarl have; ham skal a skifte lige saa smaat, men min Avlskarl ham kan a godt have." — „Da kan a godt sige dig, hvad det kommer paa", siger Karlen, „for Avlskarlen ligger i med din Kone, naar du ikke er hjemme." Og Manden var ikke meget hjemme, for han laa og handlede med Høveder. „Mon den Snak skulde ogsaa være rimelig?" siger Manden. Ja, han forsikrede ham, det skulde være sandt nok, „du skulde selv prøve at undersøge det en Gang."

Nu havde Manden netop været hjemme i en 14 Dage, og saa siger han til hans Kone, te nu skulde han ud at rejse igjen, og saa kom han ikke hjem de første 8 Dage. Dermed rider han fra Gaarden noget før Aften, og da han havde saa været henne i nogle Timer, te han tykte, de kunde være i Seng der hjemme, saa kommer han ridende hjem i Gaarden, som der kunde være noget ondt paa Færde med ham, og hujer paa hans Kone, hun skulde øjeblikkelig lukke Døren op. Da var Hans netop i Seng med hende den Gang. Saa siger Hans: „Hvad skal a nu gjøre?" — „Du skal blive liggende," siger Konen, „og hylle Klæderne over Hovedet og ligge helt stille". Saa lukker hun Døren op, og Manden han kommer ind. Han siger til hende, hun skulde gaa ud og tænde Lyset. I den Tid havde de jo ikke saa nemt ved at tænde Lys som nu, de havde ingen Svovlstikker, og hun skulde ud ad Skorstenen til Ilden. I den Tid hun er der ude, gaar Manden ind til Sengen og fornemmer efter, om der var nogen i den, og da han nu kan mærke, der er én, saa griber han ham i Struben og vil da klemme ham

om Halsen, det Gran han kan. Hans tej al stille, ihvor haardt han klemte ham, og gav ikke en Lyd fra sig. Saa kommer hun endelig med Lyset, og Manden lader sig iugen Ting forstaa med, saa hun blev ikke klog paa, han havde været inde ved Sengen, han gaar i det Sted ind til hans Skatol og foregiver for hende, te der var et Brev, han havde glemt, og nu skulde han te'n med det samme igjen.

Han rider ogsaa fra Hjemmen, og Konen var glad ved, han skred af, og hun kom saa godt over det. Saa gaar hun ind og siger til Hans: „Det her gik endda godt", siger hun, „a er glad ved, han fik dig ikke at se". Men Hans han svarte ikke. Hun kalder nok saa højt igjen paa ham, men han svarer ikke. Saa fik hun atter Lyset tændt og skal jo have set til ham, og hun letter ved Dynen, men da er han død. Saa troede hun jo, te han var kvaltes i Sengklæderne, han maatte have dækket sig for meget til. Nu vidste hun ikke, hvordan det skulde gaa til, saadan te hun kunde blive ledig ved ham. Hun finder saa paa at gaa ned til Audenkarlen og lover ham en Snes Daler, dersom han kunde være hende behjælpelig med det, saadan te hun skulde ikke faa Skyld for hans Død. Det lovede han ogsaa, te det skulde han nok sørge for, og saa faar han ham paa Ryggen, og han kommer igjennem Byen med ham ud paa Natten.

Der ser han et Sted, te Lyset var tændt, og da var det en Skomager, der sad oppe og syede, han var ikke kommen ad Sengen endnu, for ham og Svendene de havde saa travlt. Der faar han saa Hans sat paa Knæerne og faar ham stivet op imod Muren, te han kunde sidde med Ansigtet paa Ruden. Da bliver der en af Svendene ham vaer, han ser Personen sidde der udenfor, og saa kunde han kjende ham. Saa siger han til Mesteren: „Se, hvordan Hans sidder og griner ad os i Aften." De truede ham saa med Næverne, dersom han ikke tog Hovedet til sig, saa vilde de give ham en varm Lussing, men han blev jo siddende lige stiv. Saa er der en af Svendene igjen, der siger: „Ja var det ikke for Ruden sin Skyld, saa slog a ham lige ind i Ansigtet." — „Da bliver det godt med

den Rude," siger Mesteren, „saa giv ham da en god Singeldosk." Svenden tager saa en Læst, der ligger, og hugger den lige ind i Ansigtet paa ham, te Ruden gik da i mange Splinde, og Hans han falder jo baglænds over. Saa skal de ud at se efter ham, da ligger han jo derude og er død. De troede saa, det var Svenden der havde slaaet ham ihjel, og det troede han selv.

Mesteren siger saa til Svenden, te han skulde se at blive ledig ved ham inden Dag, for han vilde ikke have ham liggende der, kanske han kunde komme i Fortræd for den Sag sin Skyld, og der havde jo ingen set ham endnu, saa det kunde nemt lade sig gjøre. Mestersvenden faar ham saa paa Ryggen, og han skrider af. Saa gaar han ind i Præstens Have med ham og knapper Bugserne ned paa ham og sætter ham ind paa Præstens Vandhus. Om Morgenen i Lysningen kommer Præsten og vil ind paa dether Hus. Saa siger han: „Hvem er det her sidder?" Den anden svarte ikke. „Vil han værsgod og staa af, jeg skal paa", siger han Præsten. Nej, han svarte ikke. Og Præsten han siger det nok en Gang til ham, te han kunde ikke bie efter ham længere, han skulde staa af. Men det var lige nær, han rørte sig ikke af Flækken. Saa giver Præsten ham en Lussing under Kjæben, og han falder jo over til Siden. Den Gang Præsten var saa færdig med sin Forretning, skulde han jo have set til Personen, men da var han af med Livet, han var saa død som en Sild. Saa troede han jo, han havde slaaet ham ihjel, og Præsten gaar saa ned til en af Karlene og siger, om han kunde ikke skille ham ved en død Person, der laa i Vandhuset, saadan de kunde blive ham ledig inden Dag, for han vilde da nødig, det skulde gaa ham paa, te han havde slaaet ham ihjel.

Præstens Karl kommer saa te'n med ham og faar ham jo paa Ryggen. Men nu kunde han ikke komme ret langt med ham, for det var jo nær Dag, og saa smider han ham i en en Strøm, der var. Saa var der en gammel Mand, der havde sat hans Ned*) i Strømmen den Nat, og da han nu kommer

*) Ned: Fiskegarn til Flynder og Helt.

og vil se til det om Morgenen, da kunde han se, der var noget tungt i det. Han troede jo, det var en stor Fisk, der var i det, for det var sut helt ned. Men da han faar Redddet trukket op, saa var det jo Hans, og han kjendte ham retten godt. Han mælder det dertil, som han tjente, te han havde taget ham i hans Fiskegarn, og saa blev det da saadan udtydet, te han havde selv gaaet hen og skilt sig ved Livet der i Strømmen. Saadan blev Snakken, og det troede alle Folk godt nok. De lod ham jorde derfra, som han havde tjent, og da Præsten stod og kastede Muld paa ham, da var Andenkarlen endda ved saadan ligesom at ville snakke noget om det, for han havde jo faaet vel meget Brændevin, men saa siger Konen, han skulde være stille, og det stemmede Præsten med i, han sagde højt og lydt: „Stille her ved Hans's Grav."

Peder Sø, Husby.

---

60. Tre Sække fulde af Prækener.

Der var en Konge, der havde udgivet det over hans Land, te den, der kunde fly ham det skjønneste Egetræ, den skulde have hans Datter og saa Kongeriget. Saa var der en Mand, der havde tre Sønner, og den Mand var en Gang i Udlandet, der fik han fat i saadan noget svar skjønt Egetræ og fik det med sig hjem. Nu tænkte han jo paa det, Kongen havde udgivet, og saa vilde han have en af sine Sønner til at rejse op til Kongen med et Stykke og lade ham se. Han gaar og kommer paa Vejen til en fattig Kone, der spørger ham om, hvad det er, han gaar med, for han havde det jo indbundet i et Klæde. Men han vilde ikke sige hende Sandheden, han tykte jo, hun var for nysgjerrig, og saa svarer han og siger, at det var Øgpærer, han gik med. Da han gaar nu længere frem, kommer han til Myrekongen og Skjeldbassekongen, de var oppe at slaas. Myrekongen siger, da han ser ham, om han vil ikke hjælpe ham, for han kunde ikke staa sig. „Saa skal a hjælpe dig en anden Gang." Han siger nej, „I to Karle er hinanden værd," og saa gaar han videre. Han gaar op til Kongen med

Træet, og da han ser det, saa erklærer han, at det var og det skjønneste Træ, han havde set nogen Tid. Men jo længere han saa paa det, jo grimmere det blev, og til sidst blev det til ene Øgpærer. Naa, saa kunde han ikke faa Prinsessen og maatte rejse med uforrettet Sag.

Saa vilde den anden af Manden hans Sønner prøve og te'n med et Stykke, og han kommer ogsaa til den her gamle Kjælling, der spørger ham om, hvad det var, han gik med. Han svarer ligesom den anden, te det var ene Øgpærer han havde, for han vilde ikke sige hende Sandheden. Han gaaer videre og kommer saa til Myrekongen og Skjeldbassekongen, der var oppe at slaas, og Myrekongen siger, om han kunde ikke hjælpe ham, for han kunde ikke staa sig. „Nej, I to Karle er hinanden værd," siger han. Han gaar videre og kommer til Kongen med Træet, og da han ser det, erklærer han ogsaa, at det var det skjønneste Træ, han havde set. Men jo længere han saa paa det, jo grimmere det blev, og til sidst blev det til ene Øgpærer ligesom for den første Broder. Han maatte saa rejse hjem uden at faa Prinsessen.

Saa vilde den tredje te'n med et Stykke, men Faderen sagde: „Det kan ikke hjælpe, nu har de to været henne og har ikke faaet noget ud af det." Faderen vilde nu heller ikke, han skulde te'n, for det han var saa ligefrem og snart som noget enfoldig. Men han bliver ved saa længe, te han faar da Lov. Han kommer ogsaa til den gamle Kjælling. Hun spørger ham om, hvad det er, han gaar med i det Klæde, og saa fortæller han hende, hvad det er. Kongen havde udgivet den Befaling, te den, der kunde komme og vise ham det skjønneste Egetræ, skulde have hans Datter, og nu havde hans Brødre været henne med noget, men de havde ikke faaet noget ud af det, og nu var han kommen i Tanker om, at han vilde prøve det. Saa siger hun, om hun maatte ikke saa det at se. Jo, han lod hende ogsaa se det. „Ja, det er ogsaa det skjønneste Træ", siger hun, „men Kongen han vil narre dig og vil ikke unde dig hans Datter alligevel. Han har kastet hans Øjne paa en anden fornem Herre fra et andet Land, og ham skal hun have. Men

nu har du her en Hvistelpibe, og naar du blæser i den, og der er nogen Ting henne for dig, det skal saa øjeblikkelig komme.“ Han takker for den og gaar videre.

Der kommer han saa til Myrekongen og Skjeldbassekongen, de var oppe at slaas, og Myrekongen siger til ham, om han kunde ikke komme og hjælpe ham, for han kunde ikke staa sig. „A skal nok hjælpe dig en anden Gang for det.“ Saa slaar han ogsaa til Skjeldbassekongen og slaar ham ihjel. Derefter rejser han op til Kongen med Træet, og aldrig snarere han har set det, saa erklærer han, at det var ogsaa det skjønneste Træ, han havde set. Jo længere han saa paa det, jo pænere det blev, og nu skulde Karlen jo have Datteren. Men saa siger Kongen, han skulde endda gjøre en Ting endnu, inden han kunde faa hende. Nu skulde der slaaes tre Tønder Korn af alle Slags sammen og sammenblandes i et Pakhus, og saa skulde han lukkes ind til det om Natten og skille det ad, saa hver Slags kunde komme for sig selv. Kunde han gjøre det, saa maatte han faa hende

Ja, saa bliver han jo indelukket ved det om Natten, men han véd ingen Raad til at faa det fra hinanden. Da kommer Myrekongen til ham og siger: „Du hjalp mig, nu skal a hjælpe dig igjen.“ Han kalder saa Myrerne sammen, og de skilte Kornet fra hinanden. Om Morgenen, Kongen kom ind og skulde se til Karlen, da var hver Del for sig selv. Om han maatte nu faa Datteren og Kongeriget? „Ja“ siger Kongen, „du skal gjøre en Prøve endnu. Nu skal der fanges hundrede levende Harer, og dem skal du passe et Døgn, te der bliver ingen henne af dem, og naar du kan det, saa maa du faa hende.“ Kongen faar saa Stafetter ud og faar de hundrede Harer fat ud over Landet, og de blev bundne og ført sammen og kjørt ud paa en Mark for sig selv. Der viste Kongen ham, hvor lang en Plet han havde at passe dem paa, det var jo ikke ret stort Stykke i det hele. Den Gang de var løst og sat paa Jorden, rejste de jo af hveren. „Nu vil jeg gaa og blive henne et Par Timer,“ siger Kongen saa til Karlen, „og saa vil jeg komme igjen og se til dig, om du har dem“. Da Kongen er

gaaet, kommer han i Tanker om den Fløjte, den gamle Kjælling havde givet ham, og saa peb han i den, og strags kom Harerne løbende hen til ham hveren. Lidt efter kom Kongens fornemste Minister hen til ham og vilde kjøbe en af Harerne, han var udsendt af Kongen for at se at faa én fra ham, det gjaldt jo, om han kunde blive én ledig, for Kongen havde nogen Tro til, at han ogsaa kunde udføre den Prøve. Men han siger nej, han solgte ingen for Penge. „Ja, hvad sælger du dem da for?" — „Ja", siger Karlen, „her har a en Kjæp, naar a maa give dig en fire, fem Skrald af den i din bare Ende, saa maa du faa en Hare." Det var han ikke saa meget for, men endelig saa maatte han jo gaa ind paa det, da der ikke var nærere Raad. Saa udleverede Karlen ogsaa en Hare, og han gik med den. Men nu blæser Karlen i Fløjten, da den anden var kommen et Stød hen, og saa kommer Haren igjen.

Lidt efter kommer Kongens Datter og vil kjøbe en Hare af ham. Han siger lige saadan, at dem solgte han ingen af for Penge. Ja, hvad han solgte dem da for. Ja, naar hun vilde lægge sig her hos ham en lidt, saa maatte hun faa den. Hun vilde ikke vel til det, men der var jo ikke andre Raad. Saa tager hun Haren hjem, og hun binder den i Guldlænker der hjemme, for det han ikke skulde faa fat i den igjen. Men da hun havde haft den der en lidt, saa piber han i Fløjten, og den slaar Lænken i Stykker og kommer rendende hen til ham som forhen.

Saa kommer Kongen hen til ham og spørger, om han ikke kan faa en Hare at kjøbe af ham. Han havde jo for længe siden faaet at vide af de andre, hvordan han havde Harerne omkring sig allesammen, og hvordan de forgjæves havde prøvet paa at faa én fra ham. Ja, han solgte ingen for Penge, siger han. „Hvad sælger du den da for?" Ja, der stod et gammelt Helmis henne paa Marken, naar han vilde gaa hen og stikke hans Næse en fire, fem Gange i Enden paa den, saa maatte han faa Haren. Det var han jo ikke meget for, men da han ingen Folk saa til, saa gjorde han det, og nu fik han en Hare udleveret. Saa tænkte han, at naar han kom nu et

Par Agre hen, saa vilde han kvæle den, for han kunde jo nok forstaa paa det, te Karlen kunde faa den til sig igjen, hvis den var levende. Da han saa kommer et Stod hen, et Par Agre eller tre, saa tager han fat i den og vil da vride Halsen om paa den. Men da giver den sig til at pibe, og det hører Karlen, og han blæser flugs i Fløjten. Se, saa havde han den igjen.

Nu kunde Kongen nok forstaa, han kunde ingen Færd faa paa ham med det, og saa sender han Bud ud til ham, te nu maatte han blive fri for at passe paa dem Harer. Men saa skulde han gjøre en Ting mere, og det var, at han skulde præke tre Tøndesække fulde af Prækener næste Søndag. Naa, Søndag kom, og han skulde jo til at præke deher tre Sække fulde. Kongen var i Kirke og hele Hoffet og mange andre. Saa begyndte han at præke om, te han skulde passe paa de hundrede Harer, og saa kom Kongens fornemste Minister og vilde kjøbe en Hare af ham. Men han vilde ingen sælge for Penge. Den eneste Maade, han kunde faa den paa, det var, at Ministeren vilde knappe Bugserne ned, og han saa maatte give ham en fire, fem Skrald i hans bare R.. med denher tykke Kjæp. Det skete ogsaa, og Ministeren fik Haren. Saa vender Karlen sig ned mod ham, han sad netop nede i Kirken, og sagde, om han kunde sige, at det var Løgn. Nej, det kunde han da ikke. Ja, saa maatte han i Sækken, og saa havde Karlen den første fuld. Nu skulde han til at præke videre. „Saa kom Kongens Datter og vilde kjøbe en Hare af mig; men a vilde ingen sælge for Penge. Hun spurgte mig saa, hvad a vilde sælge den for. Ja, naar a maatte ligge ved hende for det, saa kunde hun faa én. Det gik hun ind paa, og saa fik hun en Hare“. Saa ser han ned til hende i Kirken og spørger, om hun kunde sige, det var Løgn. Nej, det kunde hun jo da ikke, hun maatte tilstaa, at det var Sandhed, og saa maatte hun til at i den anden Sæk. Se saa var de to Sække fulde. Saa begynder han igjen at præke: „Saa kom Kongen hen til mig og vilde kjøbe en Hare, men a sagde, a solgte ingen for Penge. Ja, hvad a vilde da have for den? Ja, siger a,

der staar et gammelt Helmis henne paa Marken, og naar Kongen vil gaa hen. . . ." Mere fik han ikke sagt, for Kongen sagde: „Hold, hold, nu maa du faa hende." Saa fik Karlen Prinsessen og Kongeriget med hende i Medgift.

Peder Sø, Husby.

---

61. Pimpegryden.

Der var en Kone og en Mand, de havde et usselt bitte Hus at bo i, og saa var de saa fattige; men de havde da en enlig Ko, og det var ogsaa alle de Kreaturer, de havde. Den kunde de ikke en Gang have Raad til at beholde, og saa skulde Manden da til Marked med den og have den solgt for at faa et Par Skilling til Føden. Som han nu trækker hen ad Vejen, kommer der en Mand til ham, der havde en hæslig stor Gryde at bære paa, ogsaa én saa stor, te en kunde snart ikke løfte den da. Han siger til Manden, om han kunde ikke bytte med ham og faa den Ko for den Gryde. „Ja, det kan nok sagt hjælpe," siger Manden, „at faa den, det tør a ikke for min Kone, for vi har ikke noget at komme i Gryden." — „Ja," siger den anden Mand, „du skal ikke fortryde at gjøre den Handel." Saa bytter de ogsaa, den fattige Mand faar Gryden og faar den hjem til hans Kone.

Han sætter den under Bænken, da han kommer hjem med den, og vil saa fortælle Konen, hvad Handel han har gjort. Men hun siger strags, da hun ser ham: „Kom du saa af med Koen?" Ja, han gjorde. „Da var det vel," siger hun, „for saa har vi da faaet nogle Skillinger, saadan vi kan faa Brød til Børnene." — „Ja, a fik ingen Penge," siger han. „Hvad fik du da?" — „A fik en Gryde." — „Gryde! nej, nu har a aldrig kjendt Mage! men hvad tænker dit Menneske paa! en Gryde kan vi da ikke give Børnene at æde." Hun var jo bleven saa fornærmet paa ham, nu var de lige nær ved det, nu var de af med Koen og havde ingen Ting.

Næste Morgen, da Konen kommer op — Manden var bleven liggende, for han var noget træt af Rejsen i Gaar —

da ser hun jo noget grimt til denher Gryde, der stod henne under Bænken. Men saa siger den i det samme: „A pimper!“ — „Hvor pimper du da paa?“ — „Ad Kongens Gaard, ad Kongens Gaard!“ siger den, og saa rejste den af. Kongens Gaard var nu ikke saa meget langt derfra, og den Dag var de netop ved at bage. Der var jo et svært Bageri paa saadan en Gaard. Da staar den her Gryde lige til Rede for dem, og saa tykte de da, den var saa nem at komme nogle Kager i, og de fylder den helt med Kager; men aldrig saa snart de havde faaet dem i, der kunde være, saa siger Gryden: „A pimper“. — „Hvor pimper du da paa?“ siger Pigerne til den. „Ad fattig Mands Hus, ad fattig Mands Hus.“ Saa kommer den jo hjem til den fattige Mand med alt det Brød, nu havde de da ingen Betryk for Mad til Børnene for det første, og Konen begyndte at se noget mildt til Gryden.

Da hun nu havde faaet alt Brødet tømt af, satte hun den hen, og der stod den til næste Morgen. Da siger den: „A pimper.“ — „Hvor pimper du da paa?“ — „Ad Kongens Gaard, ad Kongens Gaard.“ Den Dag bryggede de der nede paa Slottet. Da de skulde nu til at have deres Øl tyldet, saa staar Gryden jo ogsaa til Rede, som den altid gjorde, og de tykte, den var saa nem og saa passende at komme Øl i. Saa bliver de ved at komme Øl i den, til den bliver fuld. „A pimper!“ siger den saa. „Hvor pimper du da paa?“ siger Pigerne. „Ad fattig Mands Hus, ad fattig Mands Hus,“ og saa rejste den af. Nu kommer den hjem til dem med alt det-her Øl, og saa havde de baade Brød og Øl i svære Maade til dem selv og til Børnene, nu var der ingen Nød paa Færde.

Om Morgenen efter siger Gryden igjen: „A pimper!“ — „Hvor pimper du da paa?“ siger Konen. „Ad Kongens Gaard, ad Kongens Gaard.“ Den Dag havde Kongen hans Guld ude at soles, te det skulde ikke blive mullent, for det var saadan et dejligt Solskinsvejrlig. Den Gang Kongen vil saa have det ind igjen, staar den her Gryde jo til Rede, som den gjorde da alle Steder, og saa tænkte Kongen paa, han vilde komme noget i

den, det var saadan en rar stor én at komme Guldet i. Men da den er bleven fuld, saa siger den: „A pimper.“ — „Hvor pimper du da paa?“ — „Ad fattig Mands Hus, ad fattig Mands Hus,“ og saa rejste den af. Da den kommer nu hjem til dem med al denher Ladning, fik de noget at se paa. Nu var de blevne rige med ét og havde nok i alle Maader baade til Fode og Klæder.

Men Kongen var jo bleven forskrækkelig vred ved Gryden, da den saadan var pimpet af med al hans Guld, og saa siger han: „Naar den kommer nu igjen, saa vil a sætte mig paa den og løse mine Bugser, saa kan den da faa noget at pimpe af med til dem bagefter.“

Næste Dag kommer Gryden igjen. Den siger til Konen: „A pimper.“ — „Hvor pimper du paa i Dag?“ siger hun. „Ad Kongens Gaard, ad Kongens Gaard.“ Da Kongen nu ser Gryden komme, begynder han at løse Bugserne og sætter sig jo ogsaa op paa den; men da han havde sat sig, kunde han ikke komme af den igjen. Saa siger den: „A pimper“. — „Hvor pimper du paa?“ — „Ad Hølled, ad Hølled.“ Saa pimpede den af med ham ad Hølled, og der blev saa Kongen for Fremtiden. Se, det var ingen Taari, den Gryde.

Maren Jensdatter, Feldborg Hede.

---

62. Den fundne Livsarving.

Der var en Mand og en Kone i en lille Gaard et Steds. Penge havde de nok af, og de stod dem godt i alle Maader og havde det rigtig glædeligt, men de avlede ingen Børn, og det var jo en Sorg, for saa havde de ingen Arvinger til al deres Herlighed. Saa havde de en Ko, der fik Kalv, og det var saadan en dejlig fortbroget Tyrkalv. Manden gaar og ser paa den, og han tykkes, han vil nødig have den slagtet. Saa siger han til Konen: „A vilde nødig have den Kalv af med Livet.“ — „Ja“ siger hun, „det har a lige kjær, vi kan jo sagt have den.“ — „Ja, a har tænkt paa, a vilde op til Degnen — det er en klog Mand, og snakke med ham om den,

om han kunde ikke lære den at læse og regne og saadan, te vi kunde faa den noget uddannet og saa gjort til vor Livsarving. Vi kan jo betale ham noget for at tage den og lære den op." Ja, det tykte hun godt nok om. „Saa vil a gaa op til Degnen i Aften og tale med ham om det," siger Manden, og han gaar ogsaa derop.

Da han nu kommer ind, beder han jo Godaften. Degnen siger Tak og Velkommen, „værsgod og sid ned" — „Ja Tak," siger han, „a er gaaet herop til jer for at snakke med jer om en Ting, der ligger os noget paa Sinde. Ser I, vi har en Ko, det er saadan en skammelig god Ko til Mælk, og nu har hun faaet saadan en rigtig pæn Tyrkalv. Nu vilde vi ikke vel have den lagt øde, og saa har a talt med min Kone om det, der var da vel ikke Raad til, naar vi fik den op til jer, om I kunde ikke lære den at læse en bitte Smule." — „Ja, det véd jeg skam ikke," siger han Degnen, „men jeg vil prøve paa det." — „Ja Tak, nu kan I faa den herop, og Koen kan I faa med, om I har for lidt Mælk. Og saa kan a fly en Tønde Korn med, det gaar ikke saa nøje, blot den kunde lære noget."

Naa, saa gaar han hjem til hans Kone og fortæller hende, te de maatte komme med Kalven, og de kjørte op med den Andendagen. De havde nok en halv Snes Daler med og saa en Tønde Rug i Vognen og en Flæskboste, og a tror nok, der var et Par Gaasefskinker ogsaa. De fik det jo læsset af og kom ind og fik en Dram og en Bid Brød, og saa rejste de jo hjem igjen. Næste Søndag efter saa kommer Manden til Kirke. Han beder jo Goddag til Degnen og siger: „Kan den bitte brogede Kalv saa lære noget?" — „Ja, jeg tror ikke, han bliver saa daarlig," siger Degnen. „Da var det godt, saa kunde en endda komme til at faa nogen Fornøjelse af ham."

Næste Søndag derefter kommer Konen i Tanker om, hun vil ogsaa med til Kirke, og de vilde saa begge to tage ind til Degnen og have Kalven at se. Men han siger: „Nej, det er ikke passende, lille Mand, det er for tidlig endnu." De rejser saa hjem med den Besked og ventede taalmodig i nok en

Uge. Da kommer Manden igjen op til Kirken, og netop i samme Godlag havde Degnen slagtet Kalven. Han tager saa en Gaffel og et bitte Stykke Kjød paa og skriver med den nogle Ord ligesom med en Pen. Det viser han Manden og siger: „Her kan Faaer se, nu skriver han godt.“ — „Ja, det kan a forstaa, det skal a have min Kone fortalt.“ Han fortæller hende, da han kom hjem, te nu havde Kalven gjort god Fremgang. „Da skal han saa have et Par hundrede Daler,“ siger Konen, „dem har han ærlig fortjent, vi har jo Penge nok.“ De bliver nu enige om at kjøre derop en Dag. Konen klyver af Vognen og gaar ind og beder Goddag. „Ja, min Mand har sagt, te Kalven er kommen sig godt og kan skrive nu. Saa maa han vel ogsaa kunne læse noget, og derfor er a tagen herop med i Dag. Her er 200 Daler, dem vil a give ham, for det han har lært ham. Men nu vilde a gjærne have Kalven at se, han er vel bleven stor nu.“ — „Ja,“ siger Degnen, „nu er han ikke her længer, nu er han rejst til Holland, til en Kjøbstad, der hedder Amsterdam, og der er han bleven Kjøbmand.“ Nu havde Degnen netop en Avis, hvor der stod et Stykke i om Kjøbmand Stud i Amsterdam, og han tager jo Avisen frem og siger: „Her kan I selv se, der er han, og der kan I finde ham.“ Da de nu hører det, saa rejser de jo strags hjem igjen, og Manden siger: „Ja, a vil have noget Tilmad og Brød i en Pose og nogle Skillinger i Lommen og hen og se, hvordan han har det.“

Saa rejser han af med en Pose paa Nakken og en stor Kjæp i Haanden, og en hæslig stor gammel Flaggerehat paa Hovedet. Da han endelig kommer til Amsterdam i Holland, saa lader han spørge rundt omkring, hvor det var, den Kjøbmand Stud han boede. Ja, det var der paa den Gade, er der én, der siger. Da han kommer saa til Huset, gaar han jo ind i Butikken. Han beder Godmorgen og siger: „Med Forlov at spørge, er det her, Kjøbmand Stud boer?“ Jo det var, siger en Butikssvend. „Hvor er han?“ Ja, han var ikke staaet op. „Er han ikke staaet op, og Klokken er nu hen paa 10, da skal a lære ham at staa op, den Karl. Hvor ligger han?“ — „Ja,

han ligger inde i hans Soveværelse." — „Gaa ind og tal til ham," siger Manden. Ja, siger Svenden, det var han ikke for. „Da tør a godt gaa, a har haft med ham at gjøre før, a har selv trukket ham fra Koen. Det var en rar bitte Kalv, og en god Ko er Moder til ham." Naa, saa tager de jo i Latter alle dem, der var i Butikken. Han slaar atter ud om, te hvis de ikke vilde tale til ham, saa kunde han selv, men endelig saa kommer Kjøbmanden. Han beder Godmorgen. „Godmorgen," siger den her Bondemand og ser noget vis paa ham. „Naa, er det dig, der er Kjøbmand Stud?" — „Ja, saadan hedder jeg." — „Ja, du var en rar bitte Kalv, da a truk dig fra den brogede Ko, og det er mig, du har at takke for, du har det godt, for a har kost paa at faa dig lært at læse." — „Gjen den Slyngel paa Døren," siger Kjøbmanden. „Naa, er du bleven saa stolt, din Karl! du skal ellers ikke tro, a firer til dig, a har betalt saa meget for dig, og nu har a ikke andre Arving end som dig. Det var jo Meningen, du skulde have min Gaard og mine Ting, naar du vilde skikke dig vel og kunde blive dygtig. Her er nogle Obligationer, a har taget med til dig, og dem havde a tænkt, du skulde have haft strags, og saa har a jo mange Tusende ude paa Rente. Men naar du kalder mig en Slyngel, saa kan du godt blive fri for dem, for a kan rejse lige god tilbage igjen."

Da Kjøbmanden hører nu det, saa siger han: „Har Fatter faaet en Snaps i Dag?" — „Nej," siger Krambodsvenden. „Ja skjænk ham saa en Dram eller to, og giv ham nogle Bær til." De skjænker ogsaa en fem, segs Stykker op til ham, for de tykte jo, dether var morsomt, og han bliver ogsaa helt fornøjet. „Ja, nu kan a forstaa det," siger han, „vil du saadan til det med mig, skal vi nok komme ud af det. Her er Obligationerne", og saa tager han Tegnebogen op. Han kommer ind og spiser og drikker, og det er saa meget pænt, og Kjøbmanden og ham bliver jo saa meget kontent. „Vi kan jo godt sælge Gaarden og hvad vi har og flytte ud til dig, og saa kan du faa Pengene." Ja, de gjør ogsaa Akkord om det, han skal rejse hjem og sælge Gaarden, og saa skal de komme begge

to baade Mand og Kone og være ved ham. Kjøbmanden faar ham saa med ud i Gaarden at se hans Stald og hans Vogne og Pakhuse og det hele, og saa var der en Sidebygning med Lejlighed til Folk, „der," siger Kjøbmanden, „der skal Bedstefader og -moder bo, om I kan være tilfreds med Lejligheden." Jo, det var godt nok til dem. Nu staar der en dejlig lukket Vogn inde i Vognskjulet og et Par pæne Heste i Stalden, og han havde en Karl til at kjøre for sig. „Det skal I have at kjøre i By med." Manden var saa svært godt fornøjet, og han rejser hjem og sælger det hele, og saa rejser han over til Amsterdam med Konen og hans Penge. De boer saa i den Sidebygning den Dag i Dag er, og det sidste a var der, gav de mig en Dram og et Glas Øl.

Erik Jensen, Feldborg Hede.

---

63. De vanskelige Prøver.

Der var en Konge, der havde udgivet den Befaling, te den, der kunde drive en Gaas ud i Skoven om Mogenen og drive den hjemad igjen paa Aftenen og kunde blive ved at gjøre det et Aar, den skulde have hans Datter og Kongeriget efter Kongens Død. Saa er der en Mand, der har tre Sønner, Povl og Per og Jesper, og saa vilde Povl da først prøve det, han var jo den ældste, om han kunde ikke drive med Gaasen. Men der var ogsaa Straf for det, dersom de ikke kunde gjøre det, saa skulde der skjæres et Stykke Kjød ud af deres Ryg, og saa skulde der strøes gloende Emmer i. Povl kommer altsaa ind til Kongen og vil da have Tjenesten. Næste Morgen skulde han te'n ud med Gaasen, og han kunde godt drive den der ud ad Skoven. Nu skulde han jo være ved den hele Dagen og passe paa, og havde jo faaet bygtig med sig at leve af. Som han sidder nu og æder hans Meltmad der ude i Skoven, da kommer der en gammel Kjælling til ham og siger, om hun kunde ikke faa et Stykke af hans Meldmad. Nej, han havde ikke mere som til sig selv, siger han. Den Gang det blev hen imod Aften, og han skulde drive Gaasen hjem, saa

kunde han ingen Vegne komme med den. Den vilde slet ikke lade sig drive og fløj op i Toppen af et Træ og fløj derfra igjen, og saa vidste han ikke, hvor den blev af, for han saa den ikke siden. Da han altsaa kommer hjem, havde han ingen Gaas. Saa skulde han lide hans Straf, og han kommer af Tjenesten bag efter.

Nu kom hans Broder Per i Tanker om, at han vilde tage sig Tjenesten paa. Han mælder sig hos Kongen og faar Besked paa Betingelserne, og saa kommer han til at drive Gaasen ad Skoven om Morgenen. Det kunde han jo godt, han fik dygtig Levemaade med sig, og han driver den derud. Som han nu sidder og æder af hans Meldmader, saa kommer der en gammel Kone til ham, om hun kunde ikke faa noget af hans Mad. Nej, han havde ikke mere end som til sig selv, sagde han, og saa gik hun igjen. Den Gang det bliver Aften, og han skal have Gaasen hjem, saa flyver den op i Toppen af et Træ, og han kunde ikke drive med den, for saa fløj den derfra igjen og fløj sin Vej, og han saa den ikke siden. Saa kommer han jo hjem og har ingen Gaas, og saa skulde han jo af hans Tjeneste og have hans Straf ligesom Broderen.

Nu vilde Jesper te'n, og han kommer op til Kongens Gaard og vil da have Tjeneste ogsaa. Ja, den kunde han godt faa, og han kommer te'n med Gaasen om Morgenen. Han vilde jo have dygtig med til Føden, og det fik han ogsaa. Det kunde nok gaa an med at drive Gaasen derud, og lidt efter satte han sig og aad hans Meldmad. Da kommer den gamle Kjælling ogsaa til ham og siger, om han kunde ikke give hende noget at æde med sig. Jo, hun kunde faa det alt sammen, siger han, for han var ikke sulten. Saa flyede hun ham en Hvistelpibe, han skulde blæse i, naar han vilde have Gaasen hjem, „for nærensind du vil til at drive af med den," siger hun, „saa staar Kongen der hjemme og taler Gaasen til sig, det kan han godt gjøre, men naar den vil saa til at flyve, saa skal du lige blæse i Piben, saa skal Gaasen nok komme tilbage til dig igjen."

Den Gang det nu bliver Aften, og han skal til at have Gaasen hjem, saa flyver den op ad Træet, men han blæser i

Piben, og saa kommer den til ham igjen, og nu kunde han godt drive den hjem, han kom drivende hjem med den ad Aften. Nu kunde Kongen nok mærke, te han kunde ikke gjøre ham noget med den Gaas, og saa siger han til ham, nu kunde han gjærne blive fri for at passe den. Ja ja, om han maatte saa faa Datteren. Nej, nu skulde han først bygge ham et Skib, der kunde gaa lige saa godt paa Landet som paa Vandet, og det maatte han have otte Dage til. „Saa vil a ogsaa have bygtig med til Føden," siger han Drengen, og det fik han, og saa rejste han ud ad Skoven for at se efter Træ til Skibet, han maatte jo tage hvad Træ han vilde til det.

Han kommer saa ud ad Skoven og opholder sig der paa den Plet, hvor han havde været med Gaasen. Da kommer den gamle Kone til ham, som han nu sidder der og æder noget til hans Meldmad. Hun siger, om han ikke kunde give hende noget at leve af. Jo, hun maatte tage af det saa meget som hun vilde. Saa fortæller han hende, te han skulde have saadant et Skib bygget, der kunde gaa baade paa Land og Vand, og det skulde være færdigt om otte Dage. Ja, nu kunde han lægge sig at sove et Gran, sagde hun, saa vilde hun se efter noget Træ, der kunde være passende til det, og saa vilde hun hjælpe ham med at bygge det. Et Stød derefter vaagner han igjen, og saa kommer hun med Skibet, nu havde hun det bygget. „Nu kan du rejse hjem til Kongen med det," siger hun, „men du maa ikke tro, du saa maa faa Datteren. Nej, du er ikke saadan ledig ved ham, for det er et Skarn, den Konge. Men naar du nu sejler op til Slottet, alle dem, der kommer til dig og vil op at sejle, dem skal du tage op, og saa skal du faa at vide af dem, hvad det er for nogle Svende, og hvad Haandværk de kan, og saa skal de love dig, naar de kommer op, te de vil blive ved dig den første Nat, for du vil nok faa Brug for dem." Saa sætter han sig op i Skibet og sejler af.

Da han kommer lidt hen, saa kommer der en Karl rendende, om han kunde ikke komme op. „Ja, hvad er du for en Karl?" siger Jesper. Ja, han var en Kjødæder, han kunde æde saa meget Kjød, som han kunde faa. Saa kommer han

op, efter at han har lovet at være hos ham den første Nat, efter at de er komne til Vejende. De sejler videre, og der kommer saa én igjen og vil op. Ja, hvad han var for en Karl? Han var en Øldrikker, han kunde drikke saa meget Øl, sam han kunde faa. Saa kom han op, og Jesper sejler videre. Du kommer atter en Karl rendende, og han vilde ogsaa spørge, om han kunde komme op med. Jesper spørger om, hvad han var for en Person. Ja, han var en Løber, han kunde løbe fra den ene Ende af Verden til den anden i en Time. Da han har lovet at være hos ham den første Nat, kommer han ogsaa op, og de sejler videre. Lidt efter kommer der atter en Karl rendende, og da Jesper spørger ham om, hvad han duede til, svarede han, te han var en Kikker, han kunde kikke til Verdens Ende. Ja, saa fik han ogsaa ham op. Saa kommer der nok en Karl rendende og vilde spørge, om han kunde komme med. Ja, hvad han var for en Karl? Han var en Skytte, han kunde skyde fra den ene Ende af Verden og til den anden. Ja, saa kommer han op med, og Drengen sejler med dem alle sammen ind ad Slottet.

Saa laa der et lille Hus tæt ved Slottet saadan ved en Udside, og der lukte han dem ind, der skulde hans Følgesvende være paa Natten, det var jo for, te han kunde komme til dem og faa Tjeneste af dem, hvad Tid han vilde, for de havde jo lovet ham allesammen at være ham behjælpelig med, hvad de kunde gjøre. Saa kommer han til Kongen med Skibet og afleverer det, og han siger jo, det kunde gaa lige saa godt paa Landet som paa Vandet, og nu vilde han spørge, om han kunde nu faa Datteren. „Ja", siger Kongen, „nu bliver der slagtet ti Høveder i Aften," og nærensind han kunde æde Kjødet af dem i Nat, saa skulde han faa hende.

Han gaar saa ned om Natten og taler til ham, der var Kjødæder. Han kommer ud, og saa spørger Jesper ham jo, om han kunde æde det Kjød. Ja, det kunde han godt, og saa aad han det alt sammen. Om Morgenen, Kongen kom ud, da stod han og gnavede paa Benene, det gjorde Jesper, og alt Kjødet var ædt. Om han maatte nu faa Datteren? Saa siger

Kongen: Nej, nu skulde han først drikke ti Tønder Øl i Nat. Saa gaar han ned og taler paa Øldrikkeren, og han kommer. Om han kunde drikke det Øl i Nat? Ja, det kunde han godt. Saa paa Morgenen, da Kongen kommer ud, da var Øllet jo drukket. Om han maatte nu faa Datteren og Kongeriget? Nej, nu skulde han først hente ham noget levende Vand ved Verdens Ende i Nat. Saa kommer han ud til dem i Huset og kalder paa Løberen og spørger, om han kunde hente ham det Vand. Ja, det kunde han godt, han kunde hente det paa en Time. Men der gik én Time, og der gik en anden Time, og det blev til flere Timer, og han kom intet Vand med. Saa taler han til ham, der var Kikker, om han kunde ikke se, hvor den anden var bleven af med Vandet. Han kikker, og saa siger han: „Ja, han har været ved Verdens Ende, og han har Vandet i Flasken, men han er kommen til en Troldkvinde under Vejs, og hun har forført ham, han ligger med hans Hoved i hendes Skjød, og sover.“ Saa siger Jesper, om Skytten nu ikke kunde hjælpe her, om han ikke kunde skyde den Kjælling, saa Løberen kunde vaagne. Ja, saa fik han Kikkeren til at lægge Bøssen an paa hende, og han skyder, og saa vaagner Løberen og kommer med Vandet. Nu havde han det til Kongen om Morgenen, og saa kunde Kongen nok forstaa, han kunde ikke blive ledig ved ham paa nogle Fasoner. Han maatte da til at gaa ind paa at give ham Datteren, og saa skulde han jo da have Riget efter Kongens Død.

Peder Sø, Husby.

---

64. Trosvend.

Der var en gammel Skytte, han havde en eneste Søn. Da han laa for Døden og ikke kunde leve længere, kalder han ham for sig og vil give ham nogle Formaninger, han skulde have at tænke paa og leve efter, naar han nu kom til at staa ene i Verden. Det var for det første, at han skulde le med de leendes og græde med de grædendes. For det andet, at han aldrig maatte gaa Guds Hus forbi uden at gaa ind og tage Vorherres Velsignelse med sig. Og for det tredje:

han maatte aldrig lyve, i hvor galt det saa gik ham, han skulde altid følge Sandheden.

Saa dør jo den gamle, og nu skal den unge ud at se sig om. Saa kommer han op paa en Herregaard og spørger, om de ikke kan bruge ham der. Jo, Herremanden manglede netop en mindre Tjener, de havde jo én æfor ved, der var den fornemste. Saa blev han Tjener der, og da de spurgte om hans Navn, saa kaldte han sig Trofvend. Det tykte de var et pænt Navn, kunde han blot svare til det. Der gik nu en Tid, og de syntes alle sammen, det var et prægtigt Menneske, og baade Herren og Fruen kom til at holde meget af ham. Det gik saa vidt, at de var nær ved at gjøre mere af ham end af den anden Tjener. Han bliver saa misundelig og vil til at gjøre ondt for ham ved Herremanden. Men nu véd han jo ikke, hvad han skal finde paa. Saa havde han lagt Mærke til, at naar Fruen lo, saa lo Trofvend ogsaa, og græd hun, græd han ogsaa; han siger da til Herremanden, at det kunde se ud til, det var for godt mellem Fruen og Trofvend. Nu skulde han da lægge Mærke til det. Det gjør han ogsaa. Det skete jo saa tit, at noget sørgeligt kunde komme paa Gang, og Herren tykte da ogsaa, at Fruen havde et godt Øje til Trofvend, naar han saadan græd med hende. Han bliver mistroisk, og til sidst tror han ogsaa, at det er sandt, hvad Tjeneren har berettet ham, og saa bliver han hadefuld efter Trofvend, og spekulerer paa, hvordan han skal faa ham af Vejen. Saa kommer han i Tanker om, at han havde en Teglbrænder, og han havde netop Ovnen hed i deher Dage, der kunde han jo paa en nem Maade komme af med ham.

Saa er det en Søndag, han skriver et Brev til Teglbrænderen, Trofvend skal gaa hen med det til ham, og Herremanden havde jo forud afsnakket med Teglbrænderen, hvad der skulde gaa for sig. Han kommer ogsaa af Sted med Brevet, men der skal han forbi en Kirke, og da han kommer dertil, saa rinder det ham lige i Tanker, hvad hans Fader har bedt ham om, te naar han en Søndag kom forbi en Kirke, saa skulde han gaa ind og tage Vorherres Velsignelse med sig. Ihvad

saa Herremanden vilde sige, skulde han da lyde hans gamle døende Fader, og altsaa gaar han ind i Kirken. Det varte ikke saa kort, inden han der blev færdig, naar han da skulde vente efter Velsignelsen, og da Teglbrænderen havde lovet at sende Bud tilbage strags, saa snart han havde faaet ham brændt, og der ingen Bud kom, saa bliver Herremanden utaalmodig og skriver nok et Brev, og det sender han den anden Tjener afsted med og skulde høre, hvordan det stod til. Imens Trofvend er inde i Kirken og opfylder hans Faders Formaning, kommer den anden Tjener forbi og kommer forved ham og først hen til Teglbrænderen. Han kommer jo saa og har hans Brev med, og da Teglbrænderen vidste Besked, tager han Brevet uden at læse det og siger, at han skal følge med ud og se Teglovnen, hvor hed den var. Han følger ogsaa med, for han tror, han skal ud at se, hvordan det er gaaet med Trofvend. Saa kommer han hen for Ovnsmunden for at se, hvor dejlig det var, og saa tager Teglbrænderen ham uden videre og kyler ham ind i den brændende Ovn, og saa var han strags brændt op. En Times Tid derefter kommer Trofvend med hans Brev, og Teglbrænderen har travlt og siger, da han ser ham, at han kan gaa hjem og hilse hans Herre og sige, at det var gjort i Stand, som han havde forlangt. Trofvend vidste jo ikke, hvad der skulde have sket, og han gaar nok saa troskyldig hjem igjen.

Da saa Greven ser, han kommer, bliver han jo saa forbavset og spørger om, hvordan det er, han kommer der, og hvor den anden Tjener blev af. Ja, Naadigherren maatte ikke være vred, at han blev maaske vel længe henne. Men Skylden var, at han havde opfyldt én af hans Faders Formaninger. Hvad det da var for en én? Saa fortæller han det. „Det er godt, Trofvend,“ siger Greven, „for Eftertiden skal du nu baade være min og min Kones Tjener.“ Saa var Greven saa meget godt tilfreds, og Trofvend vidste ikke, hvad der var sket.

Der gaar en lang Tid hen. Da kommer der en Dag en fremmed Greve dertil, og mens de sidder og spiser, raaber Greven og siger: „Trofvend, kan du hente os en Flaske Vin nede i Kjælderen.“ — „Ja,“ svarer han. „Det var da et pænt Navn,

den Tjener har," siger den fremmede Greve, „kan han svare til Navnet?" — „Ja, det kan min Tjener. Jeg vil være vis paa, at jeg ikke kan faa ham til at lyve, om det er aldrig om det." Det mente den fremmede Greve havde ikke saa stor Vanskelighed, og de vædder om det og sætter hver deres Grevskab til Væddes paa det. Se, det havde de da faaet lavet, mens Trofvend var i Kjælderen, og da han kom op igjen med Vinen, fik han jo ikke noget at vide af det. Saa snart de har affspist, skriver den fremmede Greve et Brev, som Trofvend skulde rejse hen til hans Kone med. Der stod i, hvad Væddemaal han havde slaaet med den anden Greve, og nu maatte hun bære sig ad, hvordan hun vilde med den Tjener, naar hun blot kunde faa ham til at lyve og lade være at sige Sandhed, naar han kom tilbage, saa var Væddemaalet vundet, og i modsat Fald skulde de af med deres Grevskab. Han kom op at ride paa en stads Hest og blev udstyret som en fin Person, og saa skulde han jo stræbe at ride med Brevet.

Trofvend kom saa derhen og afleverede Brevet til Konen. Hun læser det og bliver angst for det store Væddemaal. Men saa studerer hun paa, hvordan hun skal bære sig ad. Hun faar ham ind og tager imod ham som den fineste Herre. Der kom den fineste Vin paa Bordet, og hun sidder og snakker med ham den hele Dag og Aften og skjænker dygtig for ham af denher stærke Vin, det var den stærkeste, der var i Kjælderen. Saa blev han jo helt ør i Hovedet, for han var ikke vant til saadan noget. Da han saa skal til at i Seng, viser hun ham ind i Grevindens eget Sovekammer. Han slipper strags i Søvn, for han var jo helt fortumlet. Da hun mærker det, gaar hun selv i den samme Seng. Om Morgenen, da han vaagner, og hun vaagner, skjælder hun saadan ud. Nu var han da helt ulykkelig, og han var lige saadan, dersom han ikke vilde tie stille med dether, for hvis hendes Mand fik det at vide, at han var gaaet i Sengen til hende, saa vidste hun snart ikke, hvordan det vilde gaa. Greven maatte han da ikke for nogen Sag sige noget til om det, det var da hendes Snak baade først og sidst. Trofvend græd og var saa ulykkelig; han vidste jo ikke af det

mindste at sige, og han tigger og beder da om at faa hans Hest og saa komme te'n hjem ad. Men Hest maatte han ikke faa, og en Del af hans Tøj beholdt de ogsaa. Saa kommer han da paa Hjemvejen og græder og er saa forknyt. Han véd jo ikke hans levende Raad, lyve vilde han ikke, og sige Sande turde han ikke. Som han gaar nu hen ad Vejen, er han nær ved at overvindes af Elendighed, men tænker da i det samme paa hans gamle Fader. Saa sætter han hans Kjæp og Hat paa en Stok i Jorden, og det skulde da forestille Greven, og han siger til ham: „Trofvend! hvordan hænger det sammen, du kommer her gaaende?" Han staar og betænker sig, hvad han skal svare til det. Til sidst siger han: Nej, endnu vidste han ikke, hvad han vilde. Saa sætter han Stokken ned igjen, da han har gaaet en lidt, og nu er han bleven ens med sig selv.

Da han kommer hjem og gaar ind ad Porten, staar begge Greverne ude paa Trappestenene og er spændt paa, hvordan det vil gaa. Da hans egen Greve ser ham komme gaaende, bliver han angst for, at det er galt, for han saa da saa forskrækkelig fortabt ud. Han havde jo et Brev med fra den fremmede Greves Kone, hvori hun fortæller, hvordan alt er gaaet til. „Naa, Trofvend," siger hans egen Greve, „hvordan er det, du kommer gaaende, og hvor har du gjort af din Hest?" — „Ja, naadige Herre," svarer han, „Vinen var sød, og Sengen var blød, og Lagnerne var hvid', og Særken var fin, derfor mist' Trofvend Hesten sin!" Saa giver han den fremmede Greve Brevet fra Konen, og der kunde de jo selv læse, hvordan det stod til. Saa havde den fremmede Greve altsaa tabt Væddemaalet og var meget forknyt. Men saa gav den anden Greve ham det halve tilbage, og det andet halve gav han Trofvend.

Marie Vind, Hornum.

---

65. Den bagtalte Skipperkone.

Der var en Skipper, som var kommen i Havsnød. Det var nær ved Land, men det saa ikke ud til, at han kunde komme i Land alligevel. Saa gjorde han det Løfte, at naar han kunde

komme godt i Land, saa vilde han ægte den første Pige, han mødte, om hun var end aldrig saa fattig. Han lover nu mange andre gode Ting, men det var nu da det fornemmeste. Saa linder det ogsaa med Vejret, og han kommer i Land. Der møder han en grumme fattig Pige, som vilde ned at samle Rav. Han faar hende i Snak, og da det viste sig, at hun var en helt fornuftig Pige, gav han hende en stor Guldskilling. Hun kom jo glad hjem med den og fortalte, hvordan hun havde faaet den, men det vilde Forældrene ikke tro, hun maatte ikke have kommet ærlig til den, sagde de. Saa gaar hun og vil have ham til at tage den igjen. Skipperen blev glad, da han mærkede, at det var ærlige Folk, og vilde følge med hende til hendes Forældre. Der aabenbarede han, hvad han havde lovet, og nu vilde han komme igjen om et Aar og saa ægte deres Datter. Imidlertid skulde hun hen at lære noget.

Til den fastsatte Tid kom han ogsaa og ægtede hende, og saa kjøbte han en lille Herregaard i Sognet og bosatte sig paa, og hendes Forældre gav han en ordentlig Forsørgelse. Men nu var der en anden fattig Fisker, som var bleven misundelig over dether, han tykte, hans Datter kunde have været lige saa god at sætte derind, og saa gaar han hen og fortæller Skipperen, at hans Kone er ham ikke tro. Det var lige, som han skulde ud paa en længere Rejse, nu havde han ligget stille en lang Tid og havde ikke Ro til at være hjemme længere. Jo, siger Skipperen, hun var da saa tro og saa tro. Ja, han vilde nu sætte paa det, hvad det skulde være, og de slaar endelig ogsaa et Væddemaal om det, og de sætter Herregaarden til Væddes. Dersom Fiskeren vandt, skulde han have Herregaarden, og Skipperen Fiskerhytten, og til Tegn paa, at han fartes med Sandhed, skulde han komme med den Guldkjæde, hun bar om hendes Hals, men hvis han ikke kunde det og altsaa tabte Væddemaalet, skulde han af med hans Liv.

Saa rejser Skipperen, og han venter at være hjemme igjen om et Aar. Men Fiskeren véd ingen Raad til at vinde Væddemaalet, og Tiden gaar. Da det nu nærmer sig med Skipperens Hjemkomst, snakker han med Konen om det og siger, at hun

skal se at faa Indpas oppe paa Herregaarden. Det gjør hun ogsaa, og hun sidder ved den unge Kone og vil fordrive Tiden med hende. Saa slipper hun i Søvn en Dag, og da lister Fiskerkonen Kjæden af Halsen paa hende og faar den med hjem. Nu var Fiskeren glad. Saa kommer Skipperen hjem, og denher gamle Fisker sejler ud til ham og viser ham Guldkjæden. Da han ser den, bliver han saa elendig og beslutter, at han vil aldrig se Konen mere. Han lister sig hjem om Natten, tager en skimlet Hest, de har staaende i Stalden, og rider saa væk.

Konen bliver forundret, da hun hører, at Skibet var i Sigte og dog ikke kom. Desuden faar hun at vide, at Hesten er taget ud af Stalden, og ingen anden kunde jo have gjort det. Strags efter kommer den gamle Fisker og mælder sig og har Papir og Skrifter for, at han skal have Herregaarden. Saa maa hun jo drage ud. Hun faar dog Lov til at have et Kammer at have hendes Sager i, og saa lader hun sig sy Karleklæder, og saa rider hun hen ad den Vej, som hendes Mand kunde være tagen. Hun er ogsaa heldig, og naar ham om en Dags Tid eller to. Han ser saa forknyt og usel ud, og hun snakker jo til ham og opmuntrer ham. Han sagde, at han vilde hen at tjene for hans Brød, og hun sagde, at det vilde hun ogsaa. Saa kom de til en stor Gaard, og der vilde hun ind og høre om Tjeneste, og han fulgte med, og de fik Plads begge to. Han gik nu og dorskede Tiden hen, og hun opmuntrede ham og passede hans Tøj.

Da de havde været der et Aars Tid eller to, spurgte hun ham en Dag, om han var gift. Han sagde nej og vilde heller aldrig gifte sig. Saa begynder hun at slaa ud om, te de skulde hen og have dem en anden Kondition, hvad han tykte til det. Ja, det brød han sig ikke om, men endelig kommer han ind paa det og følger med hende. Hun vil hjem ad, men han vil til den anden Side. Hun bliver lige godt ved med ham saa længe, til han omsider følger med. Da kommer de forbi den gamle Herregaard, som de havde boet paa før. Saa vilde hun derind. Nej, det vilde han ikke. Jo, nu havde hun hjulpet ham saa tit, nu skulde han føje hende i det, han kunde jo ride

strags igjen. De kommer saa ind i Stuen. Der sidder en gammel Mand i Kakkelovnskrogen og ser saa ussel ud, og det var netop den gamle Fisker. Gaarden var forfalden, og det saa ikke ud til, at de Folk, der var der, havde Lykken med dem. Saa kræver hun en Flaske Vin ind, og de sætter dem og snakker op med den gamle Fisker og svirer med ham. Han bliver saa noget lystig og kommer endelig til at fortælle op om, hvordan han er kommen til Gaarden. Saa begynder Skipperen. Da han saa kommer til at fortælle om, hvordan han har faaet hans Kone til at løse Guldkjæden af Skipperkonens Hals, ilav hun sov, for det der ikke var nærere Raad, saa render hun ud af Stuen og render hen til Kammeret, hvor Karlen og Pigen havde lovet at gjemme hendes Klæder og Sager. Der gaar hun ind og trækker i de Klæder, hun havde gaaet i, mens hun var paa Gaarden, og saa gik hun forbi Vinduerne. Nu havde Skipperen jo hørt paa hele Fortællingen og var kommen til Overbevisning om, at hun virkelig havde været ham tro, og Fiskeren havde narret ham. Da han saa ser, hun gaar forbi, kunde han øjeblikkelig kjende hende og raaber: „Min Kone, min kjære Kone“, og saa springer han ud efter hende. Nu kunde den gamle Fisker nok mærke, det blev galt, men han havde jo forsnakket sig, og kunde ikke tage det i sig igjen. Han maatte da tilstaa, at det virkelig var gaaet saadan til, som han havde fortalt, og at han havde snydt sig til Gaarden. Saa flyttede Skipperen ind igjen og lovede hans Kone, at han skulde aldrig mere tro dem, der vilde lyve for ham om hende, og hun fortalte jo, hvordan de havde tjent sammen, og hun havde nok mærket, at han var bleven ført bag Lyset. De ynkedes alligevel over den gamle Fisker, og i Stedet for at forlange, at han skulde miste Livet, beholdt de ham ved dem, saa længe han levede.

Marie Bind, Hornum.

---

66. Den udstafferede Handske.

Der var en Konge i Polen, og han havde to Børn, en Søn og en Datter. Saa da Sønnen blev stor nok, afstod

Faderen Riget til ham, og nu skulde han da være Konge, men Datteren skulde være som Dronning, og de maatte ikke gifte dem nogen af dem, saadan bestemte han. Nu var det galt med det, te Sønnen havde ingen Ting lært, og det var Faderens Skyld, for han sagde bestandig, det var ingen Nytte til, der var nok til ham at leve af, og til at regjere havde han altid Forstand nok. Saa da der skulde holdes som en Ridderfest for den ny Konge, og alle Ridderne i Landet kom sammen for at vise deres Færdighed og Smidighed i Legemsøvelser, skulde den nye Konge jo ogsaa tage Del i det, men han var saa ussel, te enhver overbegrinnede ham. Det skammede han sig saadan over, og saa besluttede han at rømme hans Vej for at komme hen i andre Lande og faa noget lært. Han sætter det da ogsaa i Værk og kommer til Prøjsen, hvor han gaar til Kongens Slot og tager Tjeneste som Staldbreng.

Da han havde tjent en Tid, og Kongen lagde Mærke til, hvor flink han var til det, han skulde passe, saa gjorde han ham til Staldmester; men derover fik Prinsen mange Misundere, de kunde jo ikke taale, te en fremmed Karl skulde stige saa snart og gaa for ved dem. Saa gik de og passede paa ham for at faa Haand i Hanke med ham, og der opdagede de, te han havde et Billede, som han saa tit gik og saa til. De gik da ind og angav ham for Kongen, te han var en Afgudsdyrker, for han gik med et Billede ved sig, som han gik og bad til. Kongen kommer da uventet ind i hans Kammer og faar Billedet at se. Det forestiller en ung Pige, og han spørger jo om, hvem det var. Ja, det var da hende, som nu var Dronning i Polen, siger Prinsen; det var jo hans Søster, han mente, men det vilde han ikke sige, for de skulde ikke have at vide, hvem han var. Saa var der én i Kongens Følge, som hed Ridder Rød, han siger saa: „Den Skjøge! hende har jeg leflet med saa mange Gange." Saa svarer Prinsen ham og siger, te han vilde erklære den Beskyldning for Løgn, han kom da til at bevise, hvad han sagde. Det bejaede Kongen. „Hun har nogle Mærketegn paa Brystet," siger Prinsen, „dersom han kan sige mig, hvad det er for nogle, saa vil jeg lade mig hænge; men

kan han ikke det saa skal han hænges som en uforskammet Bagvasker." Ja, saadan skulde det være, sagde Kongen, og Ridder Rød mente, han kunde sagtens sige de Mærketegn, men han vilde have Orlov en Tid og gjøre en lille Rejse først. Saa skrev Prinsen Kjendemærkerne op paa et Stykke Papir, og det blev forseglet og givet Kongen i Forvaring

Nu gav Ridder Rød sig strags paa Rejse, og han tog jo lige til Polen. Der lagde han sig ind hos en Gjæstgiver, og ham giver han sig i Snak med om, hvad det dog kunde være for Kjendemærker, Dronningen her skulde have paa hendes Bryst, som han havde hørt snakke om i fremmede Lande. Ja, det vidste Kromanden ikke noget af, men han viser ham hen til en gammel Enkedronning, der havde opvartet Prinsessen som Barn, hun maatte jo nok vide Besked om saadant noget. Saa lod Ridder Rød sig jo mælde hos hende og snakkede dygtig op med hende om alt muligt. Da han var bleven lidt bedre kjendt og kom der tiere, begyndte han at gjøre sig lækker, og tilsidst bejlede han til denher gamle. Hun var jo henrykt over ham og fortalte ham alt muligt, saa da han førte det paa Tale med de hemmelige Mærker, som Dronningen skulde have paa Brystet, saa havde han nemt ved at faa saa god Besked, som han ønskede. Aldrig saa snart han havde faaet at vide, hvad han vilde, lod han Enkedronningen være den, hun var, og rejste hjem. Nu sagde han Kongen Mærkerne, og da han brækkede Brevet og læste, hvad der stod, passede det godt nok. Dermed var Dommen fældet over Prinsen, og han skulde da hænges. Men inden den blev udført, bad han om Tilladelse til at blive kjørt hjem og strags tilbage igjen, og det vilde Kongen heller ikke nægte ham, men kun paa den Betingelse, te han maatte slet ingen snakke med. Ja, det var ham lige kjært, sagde han, og saa bliver han sat i en sort Karet med fire Heste for; Folk var der jo nogle af, som skulde ledsage ham, og saa rejste de af.

Da de kommer til det kongelige Slot i Polen, befaler han hans Kusk at kjøre Vognen tre Gange rundt og saa holde stille udenfor Døren. Det gjør han ogsaa, og den Gang Dronningen saa Kareten, mente hun jo, det var hendes Broder,

der kom tilbage igjen, som ogsaa det var, og hun kommer springende og lukker op for Kareten. Men i Stedet for at sige et eneste Ord giver han hende en Lussing, te hun daanede, og dermed lod han Vognen kjøre tilbage igjen. Nu traf det sig hverken værre eller bedre, end at de bedede i den samme Kro, som Ridder Rød havde været i, og Kromanden var jo nysgjerrig efter at vide, hvem det var, de kjørte med. Saa var der én af Folkene, som fortalte ham, te det var en Karl, der skulde hænges, forbi deres Dronning havde bedrevet Hor med én ved Navn Ridder Rød. Hvad Kromanden har at gjøre, han øjeblikkelig op til Dronningen for at fortælle hende det nyt. I Førstningen blev han jo afvist; Tjeneren sagde først, at hun var gaaet ud, saa at hun var bleven syg; men da han blev ved at sige, te i hvilket som skulde han strags tale med hende om en grumme vigtig Sag, saa blev han da ført ind til hende. Hun maatte jo op af hendes Seng for at høre, hvad det da var, der laa ham paa Hjærte; og da han saa havde berettet, hvad han havde hørt, begynder hun at komme i Tanker om Sammenhængen. Hun havde nemlig godt kjendt hendes Broder, men ikke kunnet begribe, hvorfor han saadan slog hende, og kjørte igjen uden at sige et Ord. At han var kommen galt afsted og troede, te hun havde nogen Skyld i det, det havde nok anet hende, men nu vidste hun Besked. Hun kalder øjeblikkelig Raadet sammen og raadslog med det. Enden paa Forhandlingerne blev saa, te hun skulde lade en Handske sy til den venstre Haand, saa kostbar, te et Kongerige næppe kunde udrede det, og hvad der saa siden skulde foretages, skal vi nu faa at høre.

Da Handsken var færdig, rejste Dronningen til Prøjsen. Hun havde faaet at vide af Kromanden, hvad Dag hendes Broder skulde hænges, og saa passede hun jo at komme der til Tiden. Nu tog hun Herberg et Sted, hvor hun var vis paa, te Kongen skulde forbi, naar han skulde hen til Galgen, og da han kommer saa ridende den bestemte Dag, gaar hun ud imod ham og kaster sig ned i Skidtet for ved Hesten paa Gaden i al hendes fine Stads, for da hun kom til Værtshuset, var hun

jo ikke saa pænt klædt. Værten, som havde hende i Kvartér, han blev jo grumme forskrækket, da han saa, hvor fin en Gjæst han havde. Naa, Kongen han springer af Hesten og løfter Prinsessen op, idet han spørger hende om, hvad hun begjærede af ham, det være saa, hvad det være vilde, saa vilde han opfylde hende det, undtagen det var at løse denne Fanges Liv, for det kunde ikke lade sig gjøre. Saa siger hun, te det var heller ikke saadant noget, hun havde paa Hjærte nu, men hun ønskede blot at faa den Handske, som hun havde paa den venstre Haand, vurderet, saa at Kongen vilde sige hende, hvor meget den var værd. Da han saa fik den at se, sagde han strags, te den forstod han sig ikke paa at vurdere til dens rette Værdi, for han mente ikke, hans Land kunde taale saadan en Udgift, dersom der skulde skaffes Mage til den, han frygtede for, te hans Skatkammer vilde blive helt tomt, og alle Læddiker ryddede, for det var jo ene Ædelstene, den var broderet med. Ja, da havde den til højre Haand været meget mere værd, siger hun, men den havde Ridder Rød stjaalet fra hende. „Min Ridder Rød?" giver Kongen til Svar. Ja, det var da hans Ridder Rød.

Saa sendte Kongen øjeblikkelig Bud hen til Galgen efter ham, for han var jo tagen i Forvejen derud med Arrestanten. Naa, han kommer ogsaa i en Fart, noget særdeles kunde han nok mærke, der var ved det, og han tænkte jo som sædvanlig, te det maatte være noget rart for ham; Kongen havde meget tilovers for ham, vidste han, og han var tit budt op paa Slottet. Da han nu kommer, saa giver Kongen ham strags det Spørgsmaal, om han kunde vurdere denher Handske og sige, hvor meget den var værd. Nej, han giver lige saadan til Svar, te den var saa kostbar, saa han tænkte ikke, Landet kunde taale at udstaffere saadan en Handske, hele Skatkammeret vilde sikkert blive tomt, og alle Læddiker ryddede. Saa tager Prinsessen Ordet og siger, te den Handske til højre Haand var endda meget kosteligere, og den havde Ridder Rød stjaalet. „Jeg!" siger Ridder Rød. Ja, netop ham. — „Hvor naar har jeg gjort det?" spørger han, „det gad jeg vide." „Det var Juleaftenen," siger hun, „da tog du den først til dig for Løjer, men siden beholdt du

den." Saa vendte Ridder Rød sig om til Kongen og sagde: „Der kan du høre, hvor hun kan lyve, paa Juleaften var jeg her hos dig paa Slottet, og jeg har i min Livstid aldrig set denher Kvinde før." Saa siger Prinsessen: „Mærk Ordene!" Ja, siger Kongen, dem havde han mærket sig. Prinsessen tager da atter Ordet og siger: „Du hørte, han sagde, te han har aldrig set mig, og dog skal min Broder hænges, fordi han har sagt, te jeg har ikke bedrevet Hor med Ridder Rød. Men dersom min Broder ikke bliver indført med større Ære, end han blev ført ud med Vanære, saa skal Prøjsens Trone blive til Polens Fodskammel, dersom Gud vil spare mig Livet et Aar, det Ord skal staa fast!" Nu fik Ridder Rød andet at tænke paa. Kongen vidste jo, hvem han havde for sig, og havde nu hørt, hvordan Ridder Rød havde dømt sig selv, saa han blev strags ført ud til Galgen igjen, og der blev han hængt op i dens øverste Top. Men for Kongesønnen blev der bredt rødt Skarlagen fra Galgen og ind til Slottet, og Kongen gik med ham under den ene Arm, og hans Søster tog under den anden. Saadan en Ære blev han ført ind igjen med. Derefter rejste han hjem til hans Land med Søsteren og regjerede som Konge, men hun som Dronning, indtil de døde; men det kan og godt være, de er levende endnu, det véd a ikke ret.

Jens Povlsen, Tværmose.

---

67. Den sammensyede Vest.

Der var en Grosserer, som havde to Sønner. Saa skulde hans Ejendom deles saadan imellem dem, te den ene skulde have Hjemmet, og den anden skulde have en Sum Penge i Arv. Han, der fik Pengene, han kjøbte saa et Skib og vilde sejle til fremmede Lande med Ladning for saadan at have en Fortjeneste. Men i det Sted havde han det Uheld at falde i Hænderne paa Sørøvere, der tog alt det hele fra ham og lod ham rejse tomhændet hjem. Nu fik han et nyt Skib udrustet og kom under Sejl med det, men Ulykken lod til at ville forfølge ham, idet han igjen blev opsnappet af Sørøvere og mistede, hvad han

ejede. Paa samme Maade gik det ham én Gang til, og da han endnu ikke kunde betvinge hans Lyst til Søfarten, lovede hans Fader ham den fjerde Gang at ville give ham Ladningen, og selv vilde han lade et helt nyt Skib bygge, hvortil saa alle hans Penge vilde gaa med. Nede i den tykkeste Ende af Skibsmasten fik han Skibsbyggeren til at lave sig et hult Rum eller hemmeligt Gjemme, og deri lagde han en Tønde Guld, som han efter Haanden gik og stjal fra hans Fader.

Da nu alting var gjort færdig til Afrejsen, sejlede han og hans Folk af; men Vanheldet blev ved at forfølge ham, for hans Skib blev atter taget, og baade han og Folkene skulde være Slaver. Saa bad han om at kjøbe sig selv og hans Folk og Skibet løs, og det gik Sørøverne ind paa, hvorpaa de gav dem i Færd med at losse Skibet, Ladningen skulde de jo af med. Saa kunde han komme til Pengerummet, og med den Tønde Guld, der var, kjøbte han Skibet og sine Folk tilbage, men beholdt kun nogle faa Penge til Levns. Saa fik han en Dag to nøgne Fruentimmer at se, der var spændte for en Plov, og dem ynkedes han saadan over, te han kjøbte dem fri. Derefter kom han til en gammel Kone, der sad ved en Ligkiste, hvori der laa et raaddent Lig. Saa spurgte han hende om, hvi hun sad der. Jo, siger hun, hun sad og tiggede nogle Skillinger sammen til at faa hendes Mand begravet for; han havde i levende Live opført en stor Bygning og var derved gaaet fallit. Da han kort efter døde, var hans Dom falden saadan, te han skulde raadne oven Jorden. Ogsaa hende og Liget følte han Medlidenhed med, og da han netop endnu havde saa mange Penge til overs, te han kunde betale den afdødes Gjæld, saa lod han Enken faa dem, og dermed blev Fordringerne klarerede, saa Liget nu blev jordet. Nu var hans Penge jo helt slupne op, og derfor maatte han uden at kjøbe sig ny Ladning sejle med tomt Skib hjem, hvor han tænkte at faa Hjælp endnu en Gang.

Da han ankom til Byen, mente Folk, at han havde fine Varer om Bord, men da de saa af Nysgjerrighed gik der ud, saa de ikke andet end de to Kvinder, han havde kjøbt, og da de troede, han levede usømmeligt med dem, kaldte de dem for

Horkvinder; og der blev da kort sagt ingen Hjælp for ham at hente for det første. Han maatte gaa i Land fra Skibet og leje sig ind med hans Kvinder i det usleste Hus, der var i Byen, saa det var grumme fattigt for ham. Klæder havde han næsten ingen af, og nogle gamle Pjalter fik han kylt over dem. Saa gik han omkring i Byen og tiggede Klæder til dem; de blev jo kun simple, dem, han fik; men enhver sagde, de kunde sagtens være gode nok til hans Horkvinder.

Imidlertid sad de og syede saa kunstig paa Klæderne, og da det var færdigt, gik han omkring og viste deres smukke Broderinger frem. Nu kunde Folk da se, te de kunde bestille noget mere end almindeligt med deres Hænder, og saa sendte te Syning hjem med ham. Det blev til alles Tilfredshed, og efter Haanden fik de mere at bestille, end de kunde udrede, og fik deres Arbejde godt betalt. Saa kom de saa vidt, te han kunde evne at faa dem lejede ind i et bedre Hus, og Mændene i Byen gik og kom i Tanker om, te det kunde være rart at beholde de Kvinder i Byen, ham derimod var de lige glade med og vilde helst være fri for. Derfor skød de sammen og kjøbte et Skib til ham, som de ladede med Hvedemel, og saa skrev de Breve, der var stilede til Tyrki, for der skulde Skibet føres hen, og han saa sælges tilligemed Ladningen. Men de Papirer fik han fat i, og saa skrev han Brevene om, saa de kom til at lyde paa Riga i Rusland.

Da Skibet nu var fuldtladet, kom de under Sejl, men da Skipperen vilde styre ad Tyrki til, sagde han, te de skulde ad Riga, og derved kom de i stor Trætte med hverandre, der endte med, at Skipperen lod Skibet lægge sig alstille til et vist Klokkeslæt, da de maatte bække Brevene. Da Tiden kom, og Papirerne blev læste op i alle Matrosernes Paahør, lød de jo paa Riga, hvorover Skipperen blev over Maade forundret, han vidste jo, at Hvedemelet var billigere der end i det Land, som de kom fra. Men uagtet han nu ikke kunde andet end antage dette for en Fejltagelse af Kjøbmændene, der havde udrustet Skibene, saa var han dog nu nødt til at sejle til Riga.

Noget før de kom i Land, hejsede han, Manden, der skulde sælges, et Flag, som hans Kvindfolk havde syet, og da

de saa kom ind i Havnen, kom Kejseren springende om Bord og spurgte om, hvor hans Datter var. Skipperen svarede, at de havde ingen Kvindfolk om Bord, saa de vidste ikke noget af hans Datter at sige. Ja, hvorfra de da havde faaet den Vimpel, som vajede oppe paa Masten? spørger Kejseren. Saa tager Manden til Orde og siger, te den havde to Kvindfolk syet ham, som han havde kjøbt i Tyrki. Ja, det maatte være hans Datter, den ene af dem, og saa hendes Kammerjomfru, der var bleven bortførte af Sørøvere, for ingen andre end dem kunde sy saa kunstigt et Flag, det vidste han. Men nu skulde han stræbe at sejle hjem igjen efter Kvindfolkene, for Kejseren længtes saadan efter at faa hans Datter tilbage, og naar han kom med hende, skulde han faa hende til Ægte og blive Storfyrste her i Landet. Inden han saa rejste, lod Kejseren sy en Vest til ham, som han vilde have at kjende ham paa, og da den var færdig, lagde han den sammen fire Gange og huggede saa med sin Sabel et Hul igjennem den paa et Bræt, som han gjemte. Derefter lod han Skrædderen sy Vesten sammen igjen, og saa fik Karlen den paa og sejlede hjemad.

Da han kom noget nær hjem til Byen, skød de en Kanonkugle ud til ham, te han maatte ikke komme nærmere. Han gik da i Land i en Baad og blev modtaget af hans Fader, der nu var venlig imod ham og kaldte ham for Søn. Men han sagde nej, han vilde ikke nu være hans Søn, for han havde sidste Gang, da han var i Byen, sagt, te han maatte ikke kalde ham Fader, men det Tab, han havde lidt ved ham, vilde han betale med det Skib, han sejlede i Land med. Derpaa gik han hen til Huset, hvor Kvindfolkene boede, og tog dem med sig ud paa hans Flaade, for Kejseren havde sendt flere Skibe med ham, da han nu skulde være Storfyrste. Nu skulde de jo sejle tilbage til Rusland, men Kapitejnen paa hans Skib havde ondt i Sinde og vilde gjærne selv giftes med Kejserens Datter. Derfor spekulerede han paa at faa den anden ryddet af Vejen, og han aftalte med Sofolkene, te han vilde prøve paa at vippe ham ud i Havet, og saa skulde de lade Skibene gaa for fulde Sejl hele to Timer efter, at han var bleven skubbet ud, for at der ingen Redning skulde kunne blive for ham.

Saa tidlig paa Morgenstunden, lige som Solen vilde til at komme, kaldte Kapitejnen paa Storfyrsten og sagde, om han ikke behagede at se, hvor skjønt det saa ud, naar Solen kom op af Havet. Nej, det havde han set saa tit, sagde han. Ja, men i Dag havde Solen saadan en særegen Kulør, sagde Kapitejnen, og saa fik han ham da til at komme op og kikke efter den. Men idet han nu stod og lænede sig ved Rælingen, vippede Kapitejnen ham ud, og Skibene blev efter Aftalen ved at sejle, uden at der var nogen, som agtede paa ham der i Vandet; og det varede to fulde Timer, inden der skete Anskrig, te Storfyrsten var falden over Bord. Nu gjorde Skibene jo Holdt og gav sig til at lede efter ham. De søgte i lang Tid, men naturligvis uden Nytte, og saa satte de igjen Sejl til og sejlede til Rusland. Kapitejnen truede Prinsessen til at tie med, hvordan han havde baaret sig ad, og mente, at han skulde nok faa hende, da det var ham, der førte hende tilbage; men Kejseren vilde ikke ret kjendes ved ham, da han ikke havde Vesten at vise frem, og Datteren vilde langt mindre have med ham at bestille. Saa stod det saadan hen en Tid.

Nu skal vi til at høre, hvordan det gik Storfyrsten. Da han kom ned i Vandet, mærkede han, te der kom noget imellem Benene paa ham, som holdt ham oppe og førte ham fremad, saa han tilsidst landede paa en Ø, og da det blev Aften, kom en Skikkelse til ham og bad ham knække de store Nødder, men kylle Kjærnerne bort, og knække de smaa Nødder, men lægge Kjærnerne i de store Skaller og tage dem med sig. Saa skulde han næste Aften gaa ud i Vandet til efter Knæerne, og den samme, der hidtil havde ført ham fremad, skulde da nok føre ham videre. Det gjorde han ogsaa, akkurat som den sagde, og saa kom han til en anden Ø, hvor han ogsaa skulde knække de store Nødder og smide Kjærnerne bort, samt knække de smaa Nødder og lægge Kjærnerne i de store Skaller. Derefter førtes han paa en lignende Maade til det tredje Sted, og der sagde Skikkelsen til ham, om han vidste, hvem han var. Nej, det vidste han naturligvis ikke. Ja, han var den Murer, som han en Gang nede i Tyrki havde betalt for at faa begravet, og for den

Vennetjeneste havde han nu villet hjælpe ham igjen. Saa spørger han atter, om han vidste, hvad Land han nu var paa. Nej, det vidste han jo heller ikke. Ja, han var da i Rusland. „Prinsessen har faaet i Sinde at ville have et Sørgepalæ bygget til Ære for dig, fordi du saadan druknede," siger han videre, „men det, der bygges, skal jeg nok skyde ned hver Nat, saa ingen skal naa at faa det færdigt, inden du kommer. Kejseren derimod vil have et Glædespalæ opført, og det kan de sagtens bygge. Nu vil jeg give dig en Murske og en Hammer, der er af den Beskaffenhed, te naar du blot vender dem i Haanden, saa skal du kunne mure raskere end nogen anden Murmester. Du skal altsaa rejse nu lige til Kejseren og mælde dig som Bygmester, saa skal det nok gaa for dig; og Resten kommer da af sig selv. Hermed vil jeg sige dig Farvel."

Saa forsvandt Skikkelsen, og Karlen rejste nu til Kejseren og bød sig til som Bygmester. Han fik ogsaa Bygningen under Arbejde. Om Morgenen leverede de ham tre Haandlangere, men inden Aften havde han tre hundrede, og han kunde endda give dem nok at bestille hverén med at bære Kalk og Sten til, for saa snart han blot vendte Murskeen i Haanden, kom den ene Rand Sten op efter den anden. Da Bygningen var færdig, mældte han sig til Kejseren, om han vilde komme ud og tage Palæet gyldig. Det skulde hans Datter gjøre, sagde han. Hun havde lagt nøje Mærke til denher Murer og mente, te hun skulde kjende ham. Saa tog hun da Bygningen gyldig. Nu vilde han svinge Murskeen over Hovedet og saa raabe et kraftigt Hurra, men ved den Bevægelse revnede hans Vest der, hvor den var syet sammen. Det lagde Kejseren Mærke til og bad ham trække af den. Saa lod han Skrædderen pille Syningen op, og nu blev Vesten lagt fire Gange sammen, og Hullerne blev maalte og sammenlignede med Sabelen og Brættet. Jo, det passede godt nok til hverandt, og saa spurgte Kejseren ham jo, hvor han havde faaet den Vest fra. Ja, den havde Kejseren selv givet ham, siger han. Nu blev han ordentlig hørt ud om, hvordan han var kommen i Besiddelse af den, og han fortæller jo alt det hele, hvordan det var gaaet til, og at

Kapitejnen paa Skibet havde vippet ham ud. Saa kunde Datteren ogsaa godt kjende ham, og hun bekræftede Sandheden af, hvad han havde sagt, og føjede til, te Kapitejnen havde truet hende til at tie med, hvad hun vidste, for han vilde selv have hende. Saa dømte Kejseren ham til at puttes i en piggeret Tønde, og der blev fire vilde Heste fangede og spændte for den. Men Murmesteren blev gift med Kejserens Datter, og da den gamle var død, blev han selv Kejser i Landet.

Jens Povlsen, Tværmose.

---

68. Skabet fuldt.

For nogle Aar siden da var der et Par gamle Folk, de sad i et bitte Hus saadan i Nærheden af et Kongeslot, og de havde intet at ernære dem af andet end saadan, te de løb i By og gik Ærender for Kongen saa vel som for andre, saadan hvem der vilde have dem til det, og derved stod de dem endda ret godt. De havde et gammelt Skab, der var muret ind i Sengfødderne, det var snart fuldt af Penge, og saa havde de to Børn, en Søn og en Datter. Sønnen hed Kjeld, og Datteren hed Marie.

Saa dør den gamle Kone, og den gamle Mand bliver da ogsaa syg og kommer i Tanker om, te han levede nok ikke. Saa siger han den gamle Mand til Kjeld: „Lad mig nu se, du sørger godt for Marie, og lad mig se, du tager ingen Penge af Skabet, men bliver ved at samle, til det er fuldt.“ Saa dør den gamle, og nu er Kjeld raadig for det hele. Men det var galt med Kjeld, for han var ikke af det Slags som hans Fader, han kneb ikke paa Pengene. Det varede ikke længe, inden Pengene de var nær af Skabet.

Men saa kommer han i Tanker om, dether vilde nok ingen Balance holde, dersom han ikke kunde lære et Haandværk, saa vilde det blive skidt med ham. Det gik han og grundede paa i nogle Dage, han vidste ikke, hvad Haandværk han skulde lære, te han kunde tjene flest Penge ved, og der var mindst Arbejde ved. Men saa faar han det grundet ud,

te naar han kunde lære ret til Gavns at narre Folk, saa var det det bedste Haandværk, en kunde lære, og det er heller ingen Løgn.

Saa klæder han sig paa og vil da ud at prøve det. Den første, han kom imod, det var Kongen, og han var ridende. Saa siger Kongen: „Hvor langt vil du hen i Dag, Kjeld?“ „Aa, det véd a slet ikke, a vilde ud at prøve og narre Folk.“ — „Naa,“ siger Kongen, „kan du narre mig, saa vil a give dig den Hest, a rider paa.“ Saa snakker de en lidt, og Kongen staar af hans Hest, han vilde lade hans Vand: „Du kunde holde ved min Hest bestaaend,“ siger Kongen. „Ja,“ siger Kjeld, og med det samme smider han sig op paa Ryggen og rider Skam i Vold. Han hen og sælger Hesten inden Aften, og saa fik han Penge i Skabet. Det var da den første Gang, han narrede Kongen.

Saa spørger Kjeld, te Kongen vilde op og skjælde ham ud, for det han havde narret ham hans Hest fra. Kjeld siger da til hans Søster Marie: „Den lille Jærngryde, vi har, den skal du gløde ud i Dag, da kommer Kongen her op.“ Kjeld gaar saa og passer paa Kongen, naar han kommer. Han faar da denher glød Gryde sat ind paa Gulvet, og den fylder han af kold Mælk. Nu, dether kolde kom i god Gryde, saa kogte det jo og gjorde sig galt til, lige da Kongen kom ind. Han bliver saa forset paa dether, og saa siger han: Meget havde han set, men det havde han aldrig set Mage til, te Gryden kunde koge uden Ild. Saa siger Kjeld: „Ja, den maa vi love, vi har haft, vi skal kjøbe alt vort Ildebrand.“ Saa siger Kongen: „A var gaaet her op og vilde have haft noget Far paa dig, Kjeld, for det du har narret mig min Hest fra, men kan a kjøbe den Gryde af dig, saa faar det gaa.“ — „Nej, den vilde a nødig sælge,“ siger han Kjeld. „Ja,“ siger Kongen, „du faar at lade mig have den, a vil betale dig den godt, a vil give dig hundrede Daler for den.“ — „Ja, mens det er dig,“ siger Kjeld, „saa faar du jo at faa den for de hundrede Daler.“ Saa rejser Kongen hjem med Gryden, han tykte, han havde gjort en god Handel. Men den Gang han kom hjem med god Gryde, jo

længere den stod, jo koldere den blev, den kunde ikke koge uden Ild. Saa var det først, Kongen mærkede, te han var narret igjen, og han bestemmer det nok en Gang, te han vil op og snakke med Kjeld og skamme ham ud, dersom det skulde saadan være, saa skulde han i Straf.

Det spørger Kjeld ogsaa, og saa siger han til hans Søster Marie: „Den Svineblæse, vi har, den skal fyldes af Blod i Dag, og den skal bindes for dit Bryst, for Kongen han kommer her op, og det kan være, han vil true mig, a skal af med mit Liv, for det a har narret ham.“ Den faar hun ogsaa stilt an inden for Klæderne, og Kjeld passer paa Kongen. Den Gang han saa kommer derop, saa siger han: „Ja, nu har du narret mig to Gange, Kjeld, nu skal du af med dit Liv.“ — „Ja, skal a af med Livet,“ siger Kjeld, „saa skal Marie ogsaa.“ Saa tager han en Kniv og hugger i Brystet paa hende, men det var naturligvis der i Blæsen, saadan te Blodet det staar ud af hende, og hun lader sig falde imod Jorden, som hun var død. Saa siger Kongen: „Det skal du ikke tjene ved, te du undlivede din Søster, det var ingen Kunst at skille hende ved Livet, men kan du nu blæse Liv i hende igjen, saa vil a skjænke dig Livet nok en Gang.“ — „Ja, det kan a let gjøre,“ siger Kjeld, og han render hen og finder saadan en lang Pibespids. Den sætter han i Enden paa hende, og saa blæser han løs. „Blæs bedre til!“ raaber Kongen, for han tykte, hun begyndte at smile. Han blæser da saa længe, til hun kommer op og er rask igjen. Saa gjemmer han denher Pibe saa vel, som han brugte at blæse med, og det lægger Kongen Mærke til. „Vil du ikke sælge den Pibe, du blæste Liv i hende med?“ siger Kongen. Nej, den vilde han ikke sælge for aldrig det, den var endda rar at have. Jo, siger Kongen, den skulde han endelig lade ham faa, han vilde give ham to hundrede Daler for den. — „Ja, mens det er dig,“ siger han Kjeld, „saa faar du jo at faa den for de to hundrede Daler, men ellers vilde a da ikke have været af med den.“ Naa, Kjeld han faar da Pengene i Skabet, det fylder da noget i det, og Kongen han rejser hjem med hans Pibe.

Saa varer det ikke svar længe, inden Kongen og Dronningen bliver uens en Dag, og Kongen han tager hans Sabel og stikker hende ihjel paa Stedet, for han tykte jo ikke han regnede det, da han kunde blæse Liv i hende, naar han vilde. Endelig vil han jo da til at blæse Liv i hende igjen, for det var da ikke hans Mening, hun skulde saadan dø. Han maatte jo til at have denher Pibe i Enden paa hende, lige som han havde set Kjeld bære sig ad, endskjøndt han vred sig noget ved det og var ikke for den Bestilling. Men han blæste, og han blæste, jo længere han blæste, jo koldere hun blev, hun var død, og hun blev død. Saa var det først retten, Kongen han var narret, dether Narreri var endda det største.

Kongen vilde nu ikke tiere rejse op og snakke med Kjeld, men han tog en Vogn med sig og en fire Karle til at vagte ham, nu skulde han hen, og Hovedet skulde hugges af ham, for det sidste Narreris Skyld især. Kjeld han var færdig til at følge med, da de kom, og de kommer til Kjøren hen til Galgebakken, som han skulde henrettes. Saa idet de kommer om ved en Mølle, siger Kjeld til de andre, der vagtede ham: „Maa a ikke gaa her ind og faa en halv Pægl i Dag at holde Modet oppe med?“ — „Jo, det kan blive godt, naar du vil være snar at komme igjen, men vi kan ikke holde svar længe.“ Saa kommer Kjeld ind til Mølleren. „Hvad! hvor skal du hen i Dag, Kjeld?“ siger Mølleren. Saa siger Kjeld med saadan en Latter: »A skal hen og slaa Krinds.“ — Hvad er der ved det?“ siger Mølleren. „Det er én, der skal af med Livet,“ siger Kjeld. „Det vilde a gjærne have været med til, det har a aldrig set; men en kan vel ikke komme med hvem der vil?“ — „Nej, det tænker a ikke,“ siger Kjeld, „men a er baajet.“ — „Da var det da slemt,“ siger Mølleren, „a vilde gjærne have været med.“ — „Ja, da kan a kjende dig et Raad,“ siger Kjeld, „vi kan jage til at bytte Klæder, saa maa du møde i Stedet for mig“. Saa jager de til og bytter Klæderne, og Mølleren han ud paa Vognen i Stedet for Kjeld.

Den Gang de kommer saa op til Galgebakken, og Mølleren han mærkede, det var ham, der skulde af med Livet, saa

siger han: „Allernaadigste Konge! I tager fejl, det er ikke Kjeld, det er Molleren; Kjeld bildte mig ind, te han skulde hen og slaa Krinds, og det vilde a gjærne se, saa byttede vi Klæder; det er Molleren, det er ikke Kjeld.“ Saa siger Kongen: „Nej Tak, Kjeld, nu har du narret mig tre Gange, den sidste Gang det var for meget, i Dag skal du komme af med dit Liv.“ Saa bliver Hovedet hugget af Molleren, og Kjeld han rejser hjem til Marie igjen.

Nu rejste Kongen hjem igjen og var nok saa frit, nu tykte han, han havde Kjeld af med Livet. Men saa gik han og kom i Tanker om, han var ræd, det vilde blive kjvsomt for Marie, hun skulde gaa ene i det Hus, og saa bestemmer han sig til, han vilde gaa op og sige det til hende, te han vilde tage hende ned til sig, han havde selv Døtre, og saa skulde hun nyde den samme Ret som de.

Dether det spørger Kjeld ogsaa. Saa siger han til Marie, te hun skulde gaa ad By den Eftermiddag, han vilde være ene hjemme. Kjeld trækkede da i et Sæt af Marie hendes Klæder og satte sig ved Bordet at role, ilav Kongen kom. Saa siger Kongen: „Naa, hvordan er du til Mode i Dag, Marie?“ — Ja, det er ikke svar godt, det var saa meget sølle, min Broder skulde saadan komme af Dage.“ — „Jamen nu har a bestemt, a vil tage dig med hjem, og saa skal du nyde den samme Ret som mine egne Døtre i alle Maader“. Saa følger Kjeld med Kongen hjem, og straks bliver han jo klædt op som Kongens egne Døtre, og der bliver saadan en stor vid Seng stilt an, de skulde ligge i alle tre.

Den Gang de kommer saa i Seng med hverandre deher tre, saa ligger de og siger, som det kan dær vel flere Kvindfolk sige: „Havde der lige én af os været en Karl!“ Saa siger Kjeld: „A har endda hørt det sige, naar én var tre, og en bad saa tre Aftener efter hverandre, te saa kunde en blive omvendt, der kunde én blive til en Karl.“ Ja, det vilde de prøve, de bad tro alle tre, og de spurgte til det hver Aften, om der var ingen, der fornam nogen Forandring, men saa den tredje Aften saa siger Kjeld: „Tu nu tror a, a bliver en Karl.“ Saa

kan en vel nok tænke, hvordan det gik, og de var helt fornøjede med hverandre alle tre.

Knap efter saa kommer der en Prins henne fra et andet Kongerige og bejler til én af Kongens Døtre. Saa skulde den ældste Datter jo ind og præsenteres for Prinsen. Men da han ser hende, saa ryster han med hans Hoved og siger: Hende vilde han ikke have, for hun havde haft med Mandfolk at bestille. Det maatte hun gaa med. Saa skulde den yngste Datter op til ham. Men han ryster lige saadan med hans Hoved og siger: Han vilde ikke have hende, hun havde haft med Mandfolk at bestille. Saa bliver Kongen jo gal i Hovedet og tykte, te eftersom hans egne Døtre var saadan skammede, saa vilde han have Marie derop ogsaa. Jo, hende vilde han have, siger Prinsen, for hun havde ikke haft med Mandfolk at bestille. Saa bliver han der jo og drikker Bryllup med det samme. Men saa tykte Kongen, te det var skikkelig nemt, han blev skilt ved hende, og derfor skulde hun have en god Udflyning. Hun faar saadan et jævnt lille Skrin fyldt med Penge og Gods, det skulde Prinsen have med hende, og de kommer da til Rejsen, Prinsen og hans ny Kone, og skulde te'n og hjem ad. Saa frygtede Kjeld jo nok for, dether vilde blive galt, naar han kom med hjem, om aldrig med andet end med dether Sengeleje. Den Gang de kommer saa ind i en Skov, siger Kjeld: „A tror, I maa holde, a skal af og lade mit Vand.“ Han springer af Vognen, men han faar endda Kufferten med Pengene i samlet med sig, og saa han ind ad Skoven det bedste han kunde.

Saa lader vi Prinsen kjøre, hvor han vil, ham har a ikke hørt til siden. Men saa blev det jo haardtagtig for Kjeld at bære dether Skrin med Pengene, og det var jo hans Sigt, han vilde hjem til Marie med dem, for han havde jo lovet hans Fader, han skulde se at faa Skabet fyldt af Penge, og nu kunde han være nær ved at faa det fyldt, tykte han. Saa bliver han overvunden af det og kommer til et lille Hus der inde i Skoven. Det var noget haardt Vejrlig, og det regnede, men at komme ind det var han ikke for, han var ikke for at sige, hvem han var. Saa laa der saa meget nogle hæslig store

Bikuber der ude i Kaalgaarden, og der var én, der var intet i, saa kravler Kjeld derind, han tykte, han kunde sidde i Husly, og hans Skrin tager han jo med sig derind.

Naa, Kjeld havde jo haft en god Lykke til dether, men nu er det det første, det bliver galt med ham. Der kommer Tyve til Bierne den Nat og vilde stjæle, det var to Karle med en lang Stage, og de vætter paa ét Bitræ, og de vætter paa et andet. Den Gang de kommer til det, Kjeld var i, det var det tungeste, og saa siger de til hverandre: „Her er en god én, havde vi været godt hjemme med den, den er der noget ved.“ De faar et Reb bundet paa den Bikube og sætter den paa denher Stage, ligesom naar andre Folk bærer Bier; men de havde ikke faaet bundet for Munden, det havde de glemt.

Naa, de bliver al forbaarne paa dether Bitræ, den Gang de havde gaaet et Tag. Saa siger den forreste til den bageste: „Ja, lad os nu snakke sagte, nu er vi snart ved Kjelds Hus, det var endda godt, han kom af med Livet, den Skompi, for han gjorde aldrig andet end ondt. „Saa siger Kjeld i Bikuben ved sig selv: „Det er endda meget, kan du ikke lade Kjeld være!“ og dermed rækker han ud og giver den forreste en god Ørefigen. Saa siger han til den bageste: „Giver du mig Ørefigener! a tykker, a har nok at bære paa, Bitræet ligger næst ved mig.“ Saa siger den bageste: „A tror, du er gal! kunde a naa og slaa dig, a gaar saa langt æbag ved dig!“ — Naa, du tænker ikke, a fornam det!“ siger den forreste, „jo, det var rele en varm Ørefigen, du gav mig.“ Saa siger den bageste: „Lad os nu ikke gaa og skjændes om det, nu er vi lige ved Kjelds Hus.“ — „Jo,“ siger den anden, „tu a har snart været al ræd for at gaa om ved det Hus om Aftenen, for det blev en fær Klør den Kjeld.“ Saa tænkte Kjeld: „Kan du ikke lade mig være i Fred endnu, saa skal du faa én nok saa god.“ Kjeld rækker ud og giver ham en Ørefigen, da den bedste han kunde. Saa bliver den forreste saa gal, te han smider Stagen af Nakken, og det gjør de begge to, og de giver dem til at slaas. Destaaend render Kjeld med hans Penge ind til Marie. Da Tyvene havde afslaaedes, og de skulde til at tage

sat paa Bikuben igjen, da kunde de bære den, for nu var Bierne fløjne hen. Nu har a ikke hørt til Bityvene siden, a véd ikke, om de kom til at slaas tiere eller ikke. Men nu var Kjeld kommen hjem til Marie og fik Pengene i Skabet, og saa var det fuldt af Penge, som hans Fader havde bedt ham.

Saa varer det aldrig saa længe, inden Kongen han hører, te det var Mølleren, der var kommen af med Livet, og det var Kjeld, der havde ligget ved hans Døtre, og nu var han kommen hjem til Marie igjen med Kongens Penge. Saa tykte Kongen, det var en Karl, en kunde holde Balance med, og han beder ham komme der ned og faa én af Kongens Døtre og saa det halve af Kongeriget. Det var Kjeld jo glad ved, og saadan fik han den ene af Døtrene, men Marie havde Skabet fuldt af Penge, saa havde hun jo nok at leve af, og paa den Maade lever de godt den Dag i Dag er. Jesper Stræber.

69. Manden, der fik Kalv.

Kristen Terkildsen var her nede fra Skive Kant, og han kom til at faa en Enkekone ovre i Tastum. Nu vilde han gjærne have en god Føde og var meget slikken af sig, og især var han slem til at gaa ind i Spisekammeret og slikke Fløden af Mælken, saa hun kunde ikke godt have den i Behold for ham. En Dag kom hans Kone hen til en anden Kone, og de sad jo og snakkede med hverandre om ét og andet. Nu skal Konerne jo gjærne have alting jævnet, naar de kommer sammen, og saa spørger den anden Kone hende da ogsaa om, hvordan hun er fornøjet med den Mand, hun der havde faaet. Ja, hun var godt nok fornøjet, der var ikke andet med ham, end han var saa slem til at gaa og slikke Fløden af hendes Mælk, hun kunde næsten ikke holde Huset ved lige med Smør, for det han tog det. „Ja," siger denher anden Huskone, „det kunde være, a kunde rette noget ved det for dig. Nu skal du se at faa ham til at gaa herom en Dag, du kan jo fly ham en Ting at gaa herom med, og saa skal a nok se at vænne ham af med den Flødeslikken." Ja, det skulde hun endda have Tak for, og

saa kom Kræ Terkildsen jo afsted med et Nogle Garn, Huskonen havde lovet hende at binde et Par Vanter for hende, saadan foregav hun da.

Han kommer altsaa derom og forretter hans Ærende. „Ja, værsgod og sæt dig ned," siger hun, „vi kan jo snakke lidt." Naa ja, han sætter sig. „Det er da skrækkeligt," siger hun, „som det gaar til nu om Tider. Nu er der en Mand derovre i Salling, der har født en stor Kalv." — „Er det da rimeligt?" siger han Kræ Terkildsen, Ja, det var da sandt, for den og den havde sagt det, „og det er da en Person, der lyver ikke." Han siger nok en Gang, om det kunde da ogsaa være rimeligt, og hvordan det kunde være gaaet til, at han var bleven med den. „Det kommer af," siger hun, „te den Mand har været saa slem til at gaa og slikke Fløden af Mælken, og saa er han bleven med en Kalv af det." — „Mon en skulde da tro det?" siger han igjen, og hun kunde godt mærke, det var falden ved ham, „ja, for a er ogsaa slem til det samme, og a tykkes for Resten ogsaa, a bliver noget tyk. Saa skal a da til at forvare mig for det, dersom det ikke allerede er for længe." — „Ja, det er ogsaa det bedste for dig," siger hun, „for det er jo ikke saa rar en Ting for en Mandsperson. Men du kan jo sagt faa at vide, om du allerede er paa gode Veje. Der boer en en Mand nede i Højslev, han er klog, og han kan se paa al Ting, om det er frugtsommeligt eller ikke, naar han blot faar sit Vand at se. Du kan jo pisse i en Flaske og lade én gaa ned med til ham og vise ham det, saa skal han nok sige dig, om du er bleven med en Kalv allerede."

Det var jo en Ting, der var nok værd at faa at vide, tykte han, og da han saa kommer hjem, saa pisser han jo i Flasken, og han havde en stor Dreng at tjene, ham siger han til, han skal gaa til den kloge Mand i Højslev og lade ham se Vandet, at han kunde faa den Nyhed at vide. Drengen gaar, men nu er saadanne Fyre jo gjærne noget skjødesløse, og som han da gaar og spiller med denher Flaske, saa faar han Tolden af den og spilder, hvad der er i den. Da træffer det lige efter, han kommer om ved nogle Køer, der stod paa

Marken, og lige i det samme stod én af dem og pissede. Han render hen og faar Flasken under og faar noget i den igjen. Altsaa kommer han til den kloge Mand med det, og han betragter Vandet og ser i det og læser, og hvad han nu for Resten gjorde ved det, det véd a ikke af, men Meningen blev jo, at den, der havde ladet det Vand, den var med en rød Tyrkalv.

Saa kommer han hjem med den Besked. Nu véd Kræ Terkildsen da, han er frugtsommelig, nu er det slaaet fast og kan ikke blive anderledes. Han gaar saa om til Huskonen igjen, som han har snakket med først, og fortæller hende, hvad Udfaldet blev. „Ja," siger hun, „det er jo noget galt noget, men nu kan du da prøve en anden Ting. Du har jo et gammelt Helmis," siger hun, „og det spænder du for din Vogn. Saa har du jo en stor Høj oppe paa Marken, og der kjører du op til den og kjører tre Gange rundenom Højen. Men saa snart du er kommen til Højen, skal du staa af og tage en Tøjrehæl og banke ind i Enden paa Hesten. Naar du saa har kjørt de tre Gange, og Tøjrehælen er bleven siddende, saa er der ikke noget ved det med dig, men flyver den af snart, saa er du med Kalven, og det kan ikke blive anderledes." Kræ Terkildsen gaar saa hjem med den Besked og har endda noget at spekulere over. Men han er da snart paa det rene med, at hvis han var med Kalv, vilde han ikke være hjemme, destaaend han skulde faa den.

Altsaa gjør han sig færdig til at rejse, han faar noget Mad i en Tværsæk, og saa spænder han for Vognen og kjører op til Højen. Der gjør han, som Konen har sagt, banker Hælen ind under Halen paa Krikken og kjører til. Men Hælen kom snart flyvende ud og havde nær slaaet ham i Hovedet. Saa smed han Tømmen, nu kunde Hesten gaa, hvor den vilde, og den gik vel sagt hjem igjen, men han tager hans Tværsæk paa hans Nakke, og saa gaar han sønder æpaa saa stærkt han kan.

Som han nu gaar hen ad Vejen, kommer han forbi en Galge, hvor der var én hængt i, og han havde et Par nye Støvler paa. Dem tykte han var for gode til at hænge der og raadne, det var jo et Par, han kunde bruge. Saa vilde han

trække dem af, men de var ikke saa lette at faa af, for Tyven havde maaske hængt der i nogle Dage. Da han nu staar og rykker skikkelig haardt i dem, saa rykker han Benene af i Knæerne, og saa tager han det med sig baade Støvler og Ben. Saa bliver det Aften, og han træffer at komme til et bitte Hus. Der gaar han ind og tænker da paa, om han kan ikke blive der om Natten. Nu var det jo ved at blive mørkt, da han kommer derind, og han beder God-Aften. „God-Aften," siger Konen, „er det ikke Kræ Terkildsen, der kommer." Jo, det var, om han kunde ikke blive der i Nat? Ja, det havde de jo da ikke saa meget godt ved, for de havde ikke uden én Seng, og den brugte de jo selv. Ja, siger han, han kunde jo sagt ligge paa et Halmknippe, de fik endelig lade ham blive, nu det var bleven saa mørkt. Saa siger Konen: „For det vi er saa godt kjendt, og vi har haft saa mange Plasér sammen, saa skal du og være her," og de reder en Seng an paa Gulvet til ham.

Saa kommer de til Ro allesammen, og de falder i Søvn. Saa træffer det, at deres Ko faar Kalv den Nat; de havde ikke uden den samme. Det bliver Folkene opmærksomme paa, og de kommer op, og faar Kalven fra Koen; men de har ingen Plads til den, andt end de maa have den ind ad Stuen. Det var en rød Ko, og Kalven var ogsaa rød. Saa gaar den jo der og kravler omkring og stejler over Ende imellem, og Kræsten han vaagner op og mærker jo nok, 'te denher Kalv gaar der. Saa bliver han jo glad ved det, for nu tror han jo, han er forløst, og det er han endda kommen let over. Han rejser sig og klæder sig paa og tager hans Pose og gaar. Men Støvler og Ben det glemmer han. Æ gamle Kone vaagner om Morgenen og siger til hendes Mand: „Mon han sover da og endnu?" — „Ja, det gjør han vel, han er jo træt af Rejsen," svarer Manden. „Ja, da skal vi have talt til ham og have Snak med ham. Kræn Terkildsen!" Der var ingen, der svarte. „Kræn Terkildsen! sover du!" Nej, der kom kom jo ingen Svar. „Hvor kan det være, han sover saa haardt, det kan a da ikke forstaa." Hun kommer jo op og ser sig omkring; men der er ingen Kræn Terkildsen. Men saa er det, hun finder deher Støvler med

Benet i, og det bliver jo saadan udtydet, te Kalven havde ædt Manden saa nær til Ben og Støvler, og de véd jo ikke, hvad de nu skal gjøre ved den Kalv, de tør ikke slaa den ihjel, saa forskrækkede er de. De maa da til at have Bud ad Byen efter Folk til at hjælpe dem, og det bliver saadan stilt an, te de faar Ovnen ildet, og Kalven derind og faar den brændt. Naa, saa havde de jo den af med Livet, og det er til Side med det.

Da Kræsten kommer nu ud til Gang, er han saa fornøjet, te det er farligt, over det han er forløst, og han kommer i Tanker om, han vil til Horsens, for der var Marked. A lær, det varede i to Dage, og der var jo mange Folk i Markedet. Han gaar og driver der den første Markedsdag, og det blev Aften, men han kunde ikke træffe at faa nogen Sengeplads. Saa gaar han ind til Gaardskarlen og snakker med ham om det, om der var ikke et Sted, han kunde komme hen at ligge og sove. Jo, siger han, der kunde vel blive et Sted, men der var saa mange Folk. Ja, han ønskede gjærne at ligge ene, om der var Raad til det. Saa siger Karlen, te der kunde blive Plads oppe over Porten, der var noget Fodring oppe, som han kunde ligge i. Han kommer saa derop, men knap efter kommer der et Par Folk ind i Porten, og de staar og snakker. Det kunde han jo høre. Saa siger Pigen til Karlen, te de havde jo haft vel meget sammen, hun var ræd for, der skulde blive Børn ud af det. Ja, svarer han Karlen, et Barn kunde han nok føde op, det var der ingen Fare ved. „Jammen end om der bliver to?“ siger hun. „Ja, saa skal den øverste sørge for det.“ Saa siger Kræn Terkildsen: „Vil I gjøre Børn paa min Regning, det vil a ikke vide af at sige, I faar selv føde dem op, I gjor“. Da de to der nede hørte den Snak, saa gik de deres Vej, og Kræsten blev liggende og sov til Dag. Derefter rejste han hjem til hans Kone i Tastum, og siden gik han aldrig og slikkede af Floden. Kristen Bladbjærg, Mejrup.

— Trækket om Mandens Markedstur hører tydelig nok ikke til den egentlige Historie og er da ogsaa kun løselig knyttet dertil. Det hører til Historien: „Fædriverens Hjemkomst.“

---

70. De tre Præster sat væk.

Der var en ung Kjøbmand, der boede i Ribe, og han havde saa meget en udmærket smuk Kone. Saa er der tre Præster, som vil have Handel med hende, og hun klager sig da til hendes Mand over dether, hun var kjed af den Kommers med de Præster og kunde ikke vel blive fri for deres Paahæng. „Ja, det er godt," siger Kjøbmanden, „er der ikke andre Ting i Vejen, end du ikke kan blive fri, saa skal jeg nok sørge for dem. Nu om et Par Dage saa rejser jeg i By, og du kan da sætte den ene Stævne om Aftenen Klokken syv, og den anden Kl. otte, og den tredje Kl. halvni. Saa skal jeg nok komme hjem lige i Tiden, og i Forvejen sætter vi nogle Poser Korn her ved Kakkelovnen og lægger nogle tomme Poser ved. Naar jeg kommer, kan du lade hver af dem springe i en tom Sæk og saa binde for dem og sætte dem ved Kornsækkene. Jeg siger nu til Folkene, at jeg rejser i By og vil blive henne nogle Dage, men kommer naturligvis igjen Kl. ni i Aften."

Naa ja, det var godt nok, og Sagerne bliver stilt godt nok an. Hun faar de tre sat Stævne, og Kl. syv moder den første. Hun opvarter ham med Smørrebrød og Sager, og de snakkes ved en lang Tid. Endelig er de færdige og skal ind i Kammeret og i Seng. Nu er Dørene jo skaadede, te ingen maa komme ind og forstyrre dem. Da Kl. er otte, kommer der én og banker paa Døren. „Død og Pine", siger Præsten, „nu kommer der én, hvor skal jeg hen?" — „Spring i én af dether Sække," siger Madammen, „saa skal jeg binde for Dem, og saa kan De staa der i Fred." Naa ja, det bliver ogsaa saadan, at han kommer til at staa i Sækken, og hun kommer hen og lukker op. Saa kommer den anden Præst ind, og han faar en Bid Brød, og da de har snakket noget, saa skal de til at i Kassen. Da de omtrent er færdige med at komme af Klæderne, kommer der én til og banker. „Død og Pine, nu kommer der fremmede, hvor skal jeg hen?" — „Spring i én af de Sække, saa skal jeg binde for Dem." Nu sidder der altsaa to Præster i dether to Sække, og begge to i den største Hjærtensangst. Saa lukker hun op, og den tredje kommer ind. Han bliver lige saadan

opvartet, og de snakker et bitte Gran, og saa skal de til at i Kassen. Da kommer der én og banker paa og vil ind. „Død og Pine, nu kommer der fremmede, hvor skal jeg dog hen?" — „Spring i én af de Sække, saa staar De i god Behold, og jeg skal nok binde for Dem." Han i Sækken, og hun binder og stiller den an ved de andre.

Se nu sidder alle tre Præster jo der i en elendig Angst og forstaar ikke, hvordan dether vil gaa. Omsider faar Madammen Døren lukket op, og saa kommer Manden ind. „Hvad," siger han, „hvordan har det sig, te du har Døren aflaast saa tidlig Dags, og du er ikke i Seng, har du Horeknægte herinde ved dig?" — „Nej, lille Mand, du véd nok, jeg holder ikke af saadan noget, men jeg har gjærne Døren laaset, naar du er ikke hjemme, og jeg ventede dig jo ikke før om otte Dage. Hvordan har det sig, te du kommer nu?" Ja, det var nu saadan, te han var bleven færdig saa og saa meget før. „Er Kornet kommen fra Mølle?" siger han igjen, „jeg synes, her staar saa mange Poser." Ja, det var saa. „Saa har du vel set godt efter, te det er ikke malet for varmt og gaaet i Klumper, for saa skal der jo aabnes for det." Ja, hun havde set efter det, og det var godt nok hver Gran. Han gaar saa endda hen og overfingrer Poserne og vil fornemme efter, om der var Klumper, og da han saa kommer til deher Præstehoveder og Albuer, saa siger han: Det er dog nogle skrækkelige Klumper. Hent os Mangletrillen! vi skal have dem banket ud, ellers brænder det helt sammen inden i Morgen." Han faar fat paa denher Mangletrille og børster løs, men Præsterne tør jo ikke huje, for de véd ikke, hvad det kan blive til; hellere maatte de da døje nogle Bank end give dem til Kjende. Nu er Kjøbmanden jo helt heftig opirret, kan de da forstaa, og Sveden hagler af ham, for han børster jo løs i en forfærdelige Tid og linder ikke, og da han omsider holder op, for det han kunde ikke længere holde ud, da har han slaaet alle tre Præster ihjel.

„Jamen lille søde Mand, du har da vel ikke gjort det for haardt," siger hun, da han holder op. Ja, han vidste ikke af, hvad hun mente med det. „Vi vil da hen og have set til,

hvordan det ser ud," siger hun, men da de kommer nu til at se, er alle tre af med Livet. „Men, lille kjære Mand, hvordan er vi nu kommen affted, og hvad skal vi gjøre?" — „Ja, det véd jeg ikke," siger Kjøbmanden, „nu skal vi til at se til det." Saa vidste han, der laa et Skib nede ved Stranden, og Skipperen var han saa forfærdelig godt kjendt med; han hed Kasper. Saa kommer han i Tanker om at vil have ham til at hjælpe sig. Men først bærer han nu de to Sække fram og lod den tredje blive staaende inde. Derefter gaar han ned til Skibet og siger: „Hør nu, Kasper, jeg er kommen i den Satans Forlegenhed, kan du ikke hjælpe mig ud af den?" — „Det véd jeg ikke", siger Kasper, „kan jeg hjælpe Dem, da vil jeg, hvad er det?" — „Jeg er kommen i den Forlegenhed, at jeg har slaaet en Præst ihjel, for det han vilde ligge i med min Kone, og nu vilde jeg gjærne have dig til at skaffe mig Liget væk." — „Det er ikke andet end Smaating for mig," siger Kasper, „hvor er han?" — „Han staar hjemme ved Kakkelovnen i en Pose." — „Hm, saa skal jeg følge med hjem og tage imod ham, jeg kan jo smide ham i Havet." — „Ja dersom du vil det, skal jeg nok betale dig for det," siger Kjøbmanden. „Nej, jeg forlanger ingen, det betyder slet ikke noget for at gjøre Folk saa ringe en Tjeneste."

Da de kommer hjem, staar Sækken jo paa Pladsen, og han tager den og skal til at affted med den. „Naar du faar ham nu bragt væk," siger Kjøbmanden, „saa skal du komme herop strags og sige mig, hvordan det er gaaet. Men hvordan kommer du om ved Skildvagten? har du tænkt paa det?" — „Aa, bryd Dem ingen Ting om, jeg skal nok komme om ved ham." Kasper var nu et helt kraftigt Menneske, og han faar Præsten paa Skuldrene og rejser af med ham. Da han kommer saa til den første Skildvagt, raaber den naturligvis: „Hvem der?" — „Det er Fanden!" siger Kasper. „Hvad med?" for han kunde jo se, den anden havde noget paa Nakken. „Med en Præst." — „Aa rejs du ad Helvede til med din Præst!" Naa, saa rejser han jo videre. Han kommer om ved den anden og den tredje og svarer det samme og kommer godt igjennem.

Saa sejler han et Tag ud paa Vandet med ham og lader ham der plumpe ned.

Nu rejser han tilbage igjen til Kjøbmanden. Da han kommer ind, staar den anden Pose der jo. Ligesom han kommer ind ad Døren, siger han nok saa frimodig: „Saa, nu er han væk.“ — „Nej, han er ikke, han er kommen igjen for længe siden, der staar han ved Kakkelovnen, kan du nok se.“ — „Er han kommen igjen?“ og strags er Kasper jo gal. „Aa, lad mig faa ham én Gang til under Behandling.“ Han faar Sækken paa Nakken og kommer om ved Skildvagten. Han raaber: „Hvem der?“ — „Fanden!“ — Hvad med?“ — „Med en Præst!“ — „Aa, rejs ad Helvede til med hans Præster!“ Den Gang sejler han ham længere ud, og da han er kommen til den Plads, han tykte, saa lader han jo Sækken plumpe ud og rejser tilbage igjen til Kjøbmanden. I det Mellemrum har han faaet den tredje sat ind.

„Naa, saa er han da sat Veje for,“ siger Kasper, idet han triner ind ad Døren. „Nej, han er her igjen. Skam med din Sætten hen, for han er kommen igjen for længe siden, han staar der ved Kakkelovnen.“ — „Er han kommen igjen?“ raaber Kasper og bliver helt ildvorre, hukke da en Vands Præst er endda det! Ja, lad mig faa ham igjen. Jeg skal, bandede han, nok blive ved med ham saa længe, til han bliver kjed af det.“ Han griber fat i Sækken og paa Ryggen med den og affted med ham. Saa kommer han om ved Skildvagten: „Hvem der?“ — „Det er Fanden.“ — Hvad med?“ — Med en Præst!“ — „Kan den Præstehenten ikke faa en Ende, rejs du ad Helvede til med dine Præster og lad os blive fri for dig her!“ Den Gang sejlede han langt længere ud, inden han lod ham damse ned, og saa rejser han jo til Land igjen.

Nu er det jo rygtedes over hele Staden, te Fanden har været der og hentet tre Præster, for Skildvagterne var bleven løste af i det samme, og de havde fortalt det. Saa spørger Bispoppen det jo ogsaa, og da der nu ikke var flere Præster, og han jo heller ikke havde hans paa det rene, kommer han jo i Tanker om, te Turen kunde komme til ham næst efter. Saa

resolverer han til at ville forlade Ribe og vil ride helt væk, inden Djævelen kommer og henter ham. Ligesom han nu kommer og vil ride ud af Bommen, kommer Kasper og vil ind ad Byen, og de mødes der ved Bommen. Saa slaar han jo lige hans Øjne til denher Rytter, der kommer, og da Bispen er baade i Præstekjole og Krave, saa giver han sig jo ikke Stunder til at betænke sig, han var altereret nok i Forvejen, og se efter, te han jo rider ud ad, men troer strags, te det er ham, han nu har druknet tre Gange, der vil ride ind igjen, og han løber da lige til og griber i Tøjlen. „Nej hold," siger han, „denher Gang skal jeg min Sandten komme dig i Forkjøbet. Hvem Fanden kan forvare sig for dig, naar du er ridende!" og saa slaar han Bispen paa Kjæven, te han steutede, og slaar ham ihjel paa Pletten. Hesten lader han løbe, og saa rejser han af med ham og drukner ham.

Da det var nu besørget, rejser han igjen op til Kjøbmanden. „Naa," siger han, „er han kommen tilbage denher Gang?" — „Nej," siger Kjøbmanden, „nu blev han henne."— „Ja, det var," bandede han Kasper, „ikke sært, han kunde komme før mig de andre Gange, for De har jo alligevel ikke haft ham ret slaaet ihjel. Det fæle Spektakel! han var jo ridende, hvem kunde tage sig i Vare for det." — „Hvad er det, du fortæller? var han ridende?" — se det vidste Kjøbmanden jo intet af. „Min Sæl var han saa, og han var saa nær ved det, te han naaede mig ved Bommen, lige som vi vilde ind begge to, men saa greb jeg i og slog ham ihjel paa anden Haand, nu er han druknet fire Gange og slaaet ihjel to Gange, nu tror jeg ikke, han kommer hjem tiere." Ja, det var da saa farlig godt, og det troede Kjøbmanden heller ikke. Men hvad han skulde nu have for det? Aa pyt, det var ikke noget at tale om, men han vilde da blive der endnu et Tag og se, om Spøgelset ikke skulde komme igjen. Han venter der et grumme Tag, men der kom ingen, og siden kunde Kjøbmanden have hans Kone i Behold for Præsterne. Ole Melkiorsen Uglkjær, Vorbjærg.

---

71. Prinsessen, der blev en Mand.

Der var en Konge og en Dronning, der havde dem en Datter. Dronningen var saa smuk, og det var Datteren ogsaa. Da hun blev vogsen, saa døde hendes Moder, og saa raadede alle Folk Kongen til, at han skulde gifte sig igjen, te der mulig kunde blive en Søn, der kunde arve Riget. Men det vilde han ikke, han tykte ingen der var gode nok, undtagen han kunde se én, der var lige saa god og smuk, som hans Dronning havde været. Saa træffer det en Dag, at Prinsessen var kommen i Tanker om, hun vilde prøve hendes Moders Klæder, og hun pyntede sig paa med al Moderens Stads. I det samme kommer Kongen og ser hende, og saa fatter han den Beslutning, han vil ægte hende, for hun var hans Kone saa lig, tykte han. Men hun sagde: „Fader, det kan aldrig gaa an, det kan ikke være din Mening, det strider jo imod dine egne Tanker." Men han sagde nej, det kunde ikke være andet, han vilde ægte hende, og de skulde have Bryllup. Hun siger nok en Gang: „Kjære Fader, betænk dig." Men han blev ved sit og bestemte Dagen.

Saa kan hun forstaa, at det er Alvor, og hun er strags inde paa, at hun maa flygte. Hun trækker i hendes Klæder en Nat og søger ud i en Skov. Men nu er hun jo bange for, at hendes Fader skal sætte hans Blodhunde efter hende for at fange hende, og det sker da ogsaa. Da hun ser, de kommer, saa skjærer hun begge hendes Bryster af og smider én til hver Hund. De tager hver sin, og de afsted tilbage. Saa lister hun af længere ind i Skoven, og der samler hun noget Mos og lægger paa hendes sølle Bryster for at ville standse Blodet, og hvad hun kan nu finde paa. Hun gaar og gaar, og endelig kommer hun til en lille Løvhytte. Der kommer en gammel, gammel Mand ud af den, og han siger: „Barn, kom inden for, du ser saa ilde ud." Han plejer hende, og han læger hendes Saar, og hun bliver jo ved ham, for han siger: „Nu har du jo ikke andre Valg end at blive ved mig, og jeg vil saa oplære dig i, hvad jeg kan selv." Da hun bliver nu rask igjen og kan taale alting, saa tager han hende med ud i Skoven, og hun faar en Bøsse og skal lære at skyde. Saa bliver hun

ogsaa saa dygtig en Skytte, te hun kunde skyde alt, hvad hun saa, og hun var klædt i Mandsfolkeklæder. En Dag siger Manden: „Nu, kan jeg ikke lære dig mere. Der ligger et Kongeslot her oppe oven for Skoven, der skal du op og se, om du kan faa en Skytteplads. Men kommer du i nogen Nød, da tænk paa mig.“

Saa bliver hun helt fint udstyret med Mandsfolkeklæder, og hun gaar. Naa, hun bliver ogsaa fæstet som Hofskytte, og det gaar jo rigtig godt, for det hun er saa dygtig. Saa har Kongen en Datter, og hun bliver forelsket i ham, og de bliver gode Venner. Hun maa ogsaa nok faa ham; men saa var der én, der hed Ridder Rød, han vilde have haft hende, og han bliver misundelig paa Skytten, og véd ikke, hvad ondt han skal gjøre. De skulde saa til at have Bryllup, og det skulde være stort. Men saa denher Ridder Rød han kravler ind under deres Seng og vil høre, hvad de taler om om Natten. Da de er nu kommen ind i deres Kammer og er i Seng og ligger og snakker, saa aabenbarer Skytten jo for Prinsessen, te hun er selv en Prinsesse. Men saa giver de hverandre det Løfte, te de vil leve lige lykkeligt for det, og aldrig nogen skulde faa det at vide.

Nu har denher Ridder Rød jo hørt nok, og han kryber ud og kommer ud af Kammeret. Da Hoffet nu skal ind og lykønske dem om Morgenen, saa er Ridder Rød jo ogsaa med. „Det er smukt,“ siger han, „at se, at et Par af ét Kjøn kan elske hverandre.“ Det var der ingen, der lagde saadan Mærke til andre end Kongen. Han siger saa til ham, da de var ene, hvad han mente med det. „Jaa—,“ siger han, „Prinsessens Mand er ikke andet end et Kvindfolk ligesom hun selv.“ Hvordan de kunde faa det at vide? Jo, det kunde Kongen sagt faa at vide, for han kunde udgive den Befaling, te de skulde stille til Bad en bestemt Dag alle hele Hoffolkene. Saa bestemte Kongen ogsaa en Dag, alt Hoffet skulde i Bad. Da de kommer nu ned og skal af Tøjet, saa klæder de andre af nok saa rask, men han haler sig jo lidt, det gjør Prinsen, og vil ikke vel af med Klæderne, og Kongen er allerede kommen ud i Badet. Da

tænker Prinsen paa den gamle Mand, for nu er han i Nød. Saa raaber Kongen pludselig: „Der kommer en Hjort og den springer igjennem Vandet. Grib den, grib den!“ Hvad Prinsen har at gjøre, han var jo ikke kommen af Klæderne endnu, og han efter Hjorten hen over en lille Banke forved dem. Da han er kommen om paa den anden Side af den, staar der den gamle Mand, og han siger til ham: „Fra i Dag af er du et Mandsfolk, og nu kan du frit gaa om og i Bad. Men én Ting maa du love mig, det første Barn I avler, det vil a have.“ Ja, han maatte jo til at love det.

Da han kommer nu hjem til hans Kone og fortæller dether, saa bliver hun jo ikke saa meget glad. Men hvad der var lovet, det maatte de jo holde. Et Aar efter fik Prinsessen en lille dejlig Dreng, og saa tav han den jo og gik ud i Skoven med den til den gamle. Saa siger han til ham: „Du kan komme her udenfor med den, der staar en Øgse og en Huggeblok.“ De kommer ud til det. „Tag nu ved det ene Ben,“ og saa tog den gamle ved det andet, og saa klov han Drengen ad til Navlen. „Gjorde det dig ondt?“ siger han. „Ja.“ — „Ja, saa ondt gjorde det mig den Dag, du stod i din Moders Klæder, og din Fader begjærte at tage dig til Ægte.“ Saa klov han Drengen ad lige til Hovedet. „Gjorde det dig ondt?“ — „Ja.“ — „Ja, saa ondt gjorde det mig den Dag, du maatte skjære dine Bryster af og kylle til din Faders Hunde.“ Saa klov han Hovedet paa Drengen ogsaa. „Gjorde det dig ondt?“ — „Ja.“ Saa tog han de to Stykker af Drengen og gik ind med dem. „Nu kan du vente et lille Korn,“ siger han. Lidt efter kom han med et stort Fad med Laag over. „Her er et Fad, du kan bringe din Kone, men du maa ikke løfte Laaget, inden du kommer hjem og flyer din Kone det.“ Da han kommer nu hjem og har flyet Konen Fadet, og hun løfter Laaget, da laa hendes Barn saa dejlig og levende deri som forhen. Saa levede de godt efter den Tid.

Ane Kirstine Olesdatter, Horsens.

---

72. Den rige Mands Ønsker.

Der var to Mænd, en rig og en fattig, der boede vester nede nær ved Lemvig. Saa kom der en Tigger til den rige paa selve Juleaften og vilde have Hus, men Konen sagde nej: „saadan nogle som dig kan vi ikke losere; vore Senge de er til Prangere og ikke til saadanne Karle som dig. Men gaa ind til vor Nabo, han har Senge til dig og dine Lige.“ Han gik saa strags derned og fik ogsaa Losi. Næste Morgen vilde han gaa igjen, men Manden sagde: „Det er ikke værd at gaa i Dag, saadan en Højhelligdag.“ Saadan gik det et Par Dage, Manden sagde, te der kom ikke andre fremmede, og saa kunde han da sidde og snakke med ham.

Da han nu havde været der saa længe, te de havde faaet det ædt, de havde slagtet til Jul, saa siger Tiggeren: „Hvad slagtede I egentlig til Jul?“ — „Aa, vi slagtede en sølle mager Gjeldvædder,“ sagde de. „Hvor mange Horn havde den?“ — „Den havde ingen Horn, der duede noget, andt et Par Knopper. Kan du faa nogen Nytte af dem, saa kan du gjærne faa dem,“ sagde Manden. Nej, han vilde ikke have dem, „men lige saa mange Horn den havde, lige saa mange Ønsker vil a give jer.“ Saa ønskede Manden, te han skulde have det lidt bedre i det andet Liv, for her i Verden havde han ikke haft det for godt. Ja, det Ønske var godt nok, siger han æ gamle Mand, „men hvad vil du saa ønske dig til det andet Ønske?“ Aa, han vilde da ønske, te han skulde ikke rent gaa fra det, men te han maatte have saa mange Penge, te han kunde blive ved Gaarden, til han døde. Ja, det Ønske kunde den gamle Mand og tykke godt om, og saa sagde han Farvel og gik hans Vej.

Hen ad Foraaret en Dag det stormede, da faldt der et Hus for ham den fattige Mand. Saa kjørte han til Lemvig og vilde kjøbe Tømmer til et nyt Hus, men aldrig en Kjøbmand vilde betro ham noget paa Kredit, og Penge, vidste de jo, han havde ingen af. Han kommer hjem igjen og faar Hestene i Stalden og gaar saa ind og fortæller Konen, te der var aldrig én, der vilde betro ham noget. „Havde a endda haft tyve Daler til at kjøbe Træ for, saa kunde a vel have

rejst det op igjen," siger han, og saa gaar han ud igjen. Saa kommer Konen raabende efter ham, te der laa 20 Daler i hans Pengeskuffe. De havde aldrig lagt Penge i den, og hun havde kanske i ti Aar brugt den til Knapper og Sytraad, men da hun nu kom til at trække den ud, saa hun strags Pengene. De bliver jo svært forundrede over det, men anden Dagen kjører han saa til Lemvig og kjøber Træ for de 20 Daler. Da han nu faar det hjem, saa kunde det ikke slaa til til Huset. Han kjører derned igjen og snakker med den Kjøbmand, han havde kjøbt det sidste af, om han vilde ikke betro ham et lille Korn mere. Men nej, ikke det mindste, og han kunde ikke faa Træ paa Borg. Han faar ikke Træ og maa kjøre hjem igjen. Da han kommer ind, siger han lige saadan til Konen som før: „Hvem der havde endda haft 30 Daler." Da han gaar ud, kommer hun raabende efter ham, te der laa 30 Daler i Pengekassen. De bliver endnu mere forundrede over, hvor de Penge kunde komme fra. Han kjører igjen ud og kjøber Træ for de 30 Daler. Imens han var borte, da bliver det en slem Storm, og saa falder der et andet Hus. Nu vilde han jo til at prøve igjen, om Kjøbmanden ikke nok vilde betro ham noget, men det var lige nær. Han kjører atter hjem og fortæller Konen, te de vilde ikke betro ham en Smule endnu. „Havde a nu lige haft 50 Daler, saa kunde a kanske faaet det rejst op igjen." Lidt efter kommer Konen og raaber, te der laa 50 Daler i Pengeskuffen. Endelig kommer de til at tænke paa, om det ikke kunde have noget at betyde, det den gamle Mand havde sagt, og han ønskede da: „Gid a havde endda 500 til, saa kunde a faa min Gaard retten bygget op." Strags han gik ud, kommer Konen efter ham og raaber, te der laa 500 Daler i Pengekassen. Nu gav han sig til at brække Gaarden ned og byggede sig en meget kjøn Gaard, for naar han manglede Penge, saa var det ikke andet, end han ønskede dem, da laa de i Skuffen.

Saa én Dag siger den rige Mands Kone til hendes Mand: „Mon vor Nabo ikke har faaet fat paa én af Prangerne og plyndret ham? for hvor skulde han hellersen have faaet Raad til

at bygge hans Gaard saadan op." — „Aa," siger han den rige Mand, „det kan a ikke vide, men a kan sagt faa det at vide af ham, for han dølger ingen Ting for mig. Saa gaar han derom og lader, som han vilde se, hvordan den anden havde faaet bygget, og forestillede da, te han var saa glad ved, saadan som han havde faaet en ny Gaard bygget. „Men," siger han til den fattige Mand, „der er noget, a vil snakke med dig om. Er du ikke kommen til de Midler paa en ulovlig Maade? A tykte, a vilde høre til det, for det vil nok komme til at krænke dig siden." — „Ja," siger den fattige, „a kan nok vide, hvad du gaar efter. Nej, det var den Tigger, I gjorde Nar ad paa Juleaften, der gav mig to Ønsker." — „Naa ja, a skal hjem," siger den rige Mand; og han løber af hjem og skjælder ud over Konen. „Det er din Skyld," siger han, „hellersen kunde vi have faaet vor Nabos Mark lagt til vor Gaard. Det var den Tigger, der var her sidste Juleaften, der har givet dem de Ønsker, og nu kan de faa lige hvad de vil." Saa svarer Konen og siger: „Kommer han ikke igjen, den Tigger?" — „Ja," siger Manden, „det fik a ikke at vide. Saa skal a derom igjen." Han tager jo til Ærende og siger: „A glemteat faa det at se, hvordan du har faaet det indrettet i Husene. Hør, siger han, „a vil snakke lidt med dig. Kommer den fattige Mand ikke igjen?" — „Jo, han bestilte Losi til næste Juleaften," siger den anden. „Naa, det var godt."

Flere Dage for Juleaften satte den rige Mand Vagt runden om, og endelig selve Dagen før er der en Dreng, der faar den fattige Tigger at se, og han vinker ad Manden. Saa kommer han jo ud imod den gamle Tigger og beder ham, om han vilde ikke blive hos dem Juleaften. Jo, det vilde han jo gjærne, for saadan en Slags Folk som ha varm der sjelden nogen, der vilde have. Da han kom hjem med ham, saa bød Konen ham jo ind, og hun fortalte op: I Aar havde de faaet deres Værelser gjort i Stand og dampet af, men i Fjor var de saa fugtige, og derfor kunde de ikke have ham. Saa var han der den Nat. Om Morgenen kom der jo store Fremmede til den rige Mand, men de kunde gaa deres Vej igjen, han

snakkede alene med den fattige Tigger. Saa siger han endelig: „Ja, a skal til at gaa." — „Nej," siger han den rige Mand, „du kan blive her i nogle Dage og hvile dig lidt ud." Nej, han skulde da te'n. „Aa, lad ham gaa," siger Konen lige saa stille, „vi faar lige mange Ønsker for det." — „Ja," siger den rige Mand, „a kan jo gjærne lade en Karl ride med dig med et Par Bæster en Fjerdingvej." — „Aa, det er ingen Nytte til med den Fjerdingvej," siger han Tiggeren, „for a skal jo ind hvert Sted. Men hvad slagtede I saa til Jul?" siger han igjen, lige da han skulde te'n. „Vi slagtede en stor fed Stud." — „Naa, hvor mange Horn havde den?" Saa hviskede Konen til Manden: „Aa, sig, den havde fire." — „Ja," siger han Manden, „det var jo en Vanskabning, den havde fire Horn." Det havde den fattige Mand aldrig hørt Tale om, te en Stud havde fire Horn, „men lige saa mange Horn, lige saa mange Ønsker skal I have," og saa gaar han.

Nu gaar den rige Mand ud i hans Gaard for at se, hvordan Folkene havde gaaet og baaret dem ad i de sidste Dage, for da havde han næsten ikke haft Tid til at tænke paa dem, og det var jo ikke, som han vilde have det, saa han skjældte ud. Nu havde de et enligt Drengebarn, og det sidder Konen med paa Knæet derinde og hvipper. „Det var da en rar Mand," siger hun, „han havde saadan et langt hvidt Skjæg, gid du havde saadanne Skjæg!" Hun tænkte jo ikke videre over det, men det faldt hende saadan lige for Munden. Strags fik Barnet saa lange hvide Skjæg, te de hængte langt ned paa Brystet af det. Hun fik fat i en Sags og vilde have dem klippet af, men de kom igjen. Naa, saa fik hun fat paa Mandens Balberkniv og vilde balbere dem af, men Barnet vilde ikke sidde stille og hun skar det, og det skreg. Saa kommer Manden jo ind, og i det samme ønsker hun, te dem Skjæg var borte igjen, for hun turde ikke lade Manden se dem. Saa var de ogsaa væk, og hun græd, og Barnet skreg, da han kommer ind til dem. Manden spørger saa om, hvad hun græd for, da de nu havde en nyopbygget Gaard og Penge ude paa Rente og fire Ønsker. „Ja, Gud hjælpe os for vore Ønsker,"

siger Konen, og saa fortæller hun da, hvordan det var gaaet hende. Hun havde siddet og ønsket, te Drengen havde saadan lange Skjæg som den gamle Mand, og dem havde han faaet, og nu turde hun ikke lade ham se det, saa ønskede hun, te de skulde gaa hen igjen, og nu var de to Ønsker forspildt. Saa bliver Manden gal og siger: „Ja, det er ogsaa din Skyld, du vilde lyve for den gamle Mand og sige, den havde fire Horn, gid de to sad i din R..!“ Studen havde jo haft lange Horn, og strags springer hun op i Sædet og havde nu to lange Horn i Enden. Manden han kaldte alle Folkene ind, de skulde komme med Øgse og Saver, og de savede, og de hug, men dem Horn kom altid igjen. Hun kunde paa ingen Maader være tjent med at have dem, og saa maatte han til at ønske, te de maatte blive henne igjen. Nu havde de alle Ønskerne brugt og havde ikke andet ud af dem end Harme og Fortræd, og saa ærgrede de dem tilligemed over, at de havde haft den gamle Mand at føde paa i flere Dage. Jens Povlsen, Tværmose.

73. Drengen og den gamle Røver.

Der boede en Mand og en Kone her nede i Ramme Kjær i et bitte Hus. Det var i min Drengedom, de boede der, a kan huske dem. Det var nu saadan to dygtige Folk, Manden kunde tømre, og Konen kunde væve, og de stod dem godt. Saa træffer det, de avler ikke uden ét Barn sammen, det blev en Dreng. Han blev gaaende hjemme ved dem, for Manden vilde, han skulde ud at tjene, men Konen vilde ikke af med ham, som jo saa tit er Tilfældet. Endelig bliver det da saadan, te han skal hen at tjene, da han er næsten vogsen, Manden vil ikke paa nogen Maade have ham hjemme længere. Nu kan han ingen Tjeneste faa her hjemme omkring, og saa maatte han til Rejsen ud ad Østeregnen. Endelig kommer han igjennem en Skov en Dag, og der kommer en Mand til ham og spørger ham om, hvor han var fra. Saa siger han ham det, te han var rejst ud for at ville have sig en Tjeneste. „Ja,“ siger Manden, „a vil stede dig.“ Saa spørger Drengen ham

om, hvad han vil give ham i Løn. „Ja, det kan vi altid akkordere om," siger Manden, „ligesom du kan tjene til, saadan skal du faa til." Saa skal de jo til at følges ad hjem, for Manden gaar jo strags tilbage med ham. Da var det en gammel Røver, der var kommen til ham. Den Gang de faar gaaet en Vending, siger han til ham: „Ja, her skal du ned." Da var det Røverkulen. Saa gaar han ogsaa ned med og kan nu se, det er et skidt Sted, han er kommen.

Der var ikke andre Folk i Kulen end den gamle Røver og saa hans Kone. Han faar en god Seng at ligge i den Nat, men han kan jo ikke sove. Paa anden Dags Morgen da han kommer op, saa spørger han jo Røveren om, hvad han skal nu bestille. „Ja," siger den gamle Røver, „du kan jo nok se, hvad Mand du tjener; du skal ud ad Skoven og se, om du kan bjærge en Ting. Nu tænkte Drengen jo: Kan a faa Lov at komme ud, saa tror a, a vil løbe min Vej." Men lige godt er han kjed af det, for saa kan han ikke faa hans Klæder med sig. „Men mon a kunde ikke gøre én Ting Kup," tænkte han igjen, „naar a kommer ud ad Skoven." Saa laa der saa meget et Par kjønne Handsker derinde ved Røveren, og saa siger han, om han kunde ikke laane dem, for han havde ikke noget til hans Hænder. Jo, dem faar han, og saa gaar han ud ad Skoven.

Der kommer han imod en Karl, der kommer trækkende med to fede Veder. Saa tænkte han: „Mon a kunde ikke narre dem fra ham og faa dem bjærget til Røveren." Han løber saa æbag om Træerne, te han kan komme om æfor ved Karlen paa den Vej, han skulde trække med Vederne, og saa slænger han den ene Handske et bitte Gran fra Vejen saadan, og derefter gaar han et Stød længere hen ad Vejen, som Karlen skulde trække, der lægger han den anden Handske, og den lægger han tæt ved Vejen. Naa, da Karlen kommer trækkende, ser han rele nok den Handske ligge der, det var nu den første, han kommer til, men han tænker jo: „Skam med den mageløse Handske", den regnede han ikke, og han gad ikke gaa fra Vejen efter den. Men da han faar trukken lidt, finder han den anden

ogsaa. Drengen han staar jo paa Lur ved Træerne og vil se, hvordan det gaar. Saa tænker Karlen: „Det var endda fejl, a fik ikke den anden Handske ogsaa, saa havde a nu haft et Par.“ Saa binder han Bederne og vil gaa tilbage efter den første Handske, og i det Lag han gaar tilbage, da stjæler Knægten Bederne og trækker hjem til Røveren med dem.

Han ynder jo dether godt. „Men hvor blev han af, du stjal dem fra?“ Ja det vidste han ikke af, siger han. „Sammen saadan maa du ikke lade dem gaa,“ siger æ gamle Røver, han mente jo, han skulde have slaaet Karlen ihjel. „Na,“ siger Knægten, „a kunde gjærne stjæle Klæderne af Kroppen paa ham og saa lade ham gaa uden at slaa ham ihjel.“ — „Da skal du prøve det,“ siger Røveren.

Saa gaar Knægten ud ad Skoven igjen. Nu havde han set, der var saadan et stort Morads der, saadan et Bløde, der ude i Skoven, og der render han ud. Han tvivlede jo nok paa, Karlen gik og ledte efter Bederne, der var blevne henne for ham, og saa hujer han: „Hvad er det for Beder, der gaar her ude og vojer?“ Det hører Karlen, og han kommer og siger: „Ja, det er mine Beder, der er der ude.“ — Ja, saa træk af dine Klæder og kom ud efter dem.“ Nu er Karlen bleven saa forvildret, og giver sig ikke ret til at se efter Bederne, men troede jo alligevel, de var der, og Knægten bliver ved med ham: „Du maa jo være nærere til at trække af dine Klæder, end a er, siden det er dine Beder.“ Da han nu kommer af Klæderne og kommer der ud i Moradset, kommer Knægten jo i Land og stjæler Klæderne, og han hjem med det til Røveren.

„Du er da en Fandens Karl, du kan gjøre saadanne Kunster,“ siger han. „Ja,“ siger Knægten, „det er én af mine smaa Kunster. Naar I faar nu slagtet Bederne, og I vil til at koge Pølser af dem, saa kan a gjærne gaa ind og stjæle Pølserne af Kjedelen, og I maa endda passe paa saa meget som I vil.“ Nej, det troede Røveren jo ikke, men der skulde da gjøres et Forsøg. Da de skal nu til at koge Pølserne, saa gaar Knægten jo ud saa længe, til han tykkes, det er ved Tiden, de kan have Pølserne i Kjedelen; saa gaar han hen til Hullet

ned i Røverkulen. Nu kunde han jo forandre hans Maal og snakke efter alle Folk. Saa siger han: „Her er det nok, Røveren boer, nu har vi ledt efter ham saa længe.“ — „Da var det godt, vi fandt ham, nu skal vi nok faa Fingre i Fyren“. Det lød nu, ligesom flere snakkede sammen, eller som en hel Flok, der kom, og saa bliver Røveren og hans Kone jo rædde, te de smutter ind i et Lønhul, de havde og kunde forvare dem i. Men Karlen han gaar ned og stjæler Pølserne. Da han har faaet det besørget, taler han til Røveren, for han kjendte jo ogsaa Lønkammeret, de havde. De kommer ud, og da var det ikke andre end ham, der havde stjaalet Pølserne.

Nu siger Røveren til ham igjen: „Du er en farlig Karl, som du kan gjøre Kunster. Der er en Herregaard et Par Mil herfra, der har de saadan en god vrinsk Hest, og den har a været i med et Par Gange og vilde gjærne have stjaalet; men a har ingen Held faaet af det. Men du kunde vel ikke være mig behjælpelig, vi kunde faa stjaalet den. — „Jo“, siger Knægten, „det kan vi nok; lad os nu bie til i Morgen, saa kan vi gaa derhen“. — „I Morgen!“ siger den gamle Røver,“ det kan da ikke hjælpe at gaa paa æ Dag, vi skal jo have den stjaalet paa æ Nat“. — „Er I ikke klogere!“ siger Knægten, „véd I ikke, det største Tyveri skal begaaes paa o æ Dag?“

Saa paa æ anden Dag siger han til Røveren: „Nu skal I trække i det bedste Klæder, I har, og saa vil a trække i det bedste, a har, saa gaar vi. De kommer til Herregaarden. Æ gamle Røver vidste jo ikke, hvad han skulde sige, men endelig spørger Knægten jo, om Herremanden havde ikke en vrinsk Hest, han vilde sælge. Jo, han havde saa, siger Herremanden. Om de maatte faa den at se? Saa kommer de jo ind ad Stalden, og der er én, der trækker Hesten ud, men der ser Knægten, der er to Laase for Stalddøren. Saa forlanger han at vide, hvad den skal koste, og Herremanden siger det. „Ja“, siger Knægten, „det er en stor Pris, I vil have for den, men er der ingen Fejl ved Hesten? a tykkes, der er to Laase for Stalddøren, hvad betyder det?“ Ja, svarer Herremanden og siger, de havde mærket, der havde en Gang været nogle og vilde stjæle, men

de vidste jo ikke, om det var Hestene, de vilde stjæle, derfor havde de faaet to Laase for Døren for en Sikkerheds Skyld. Saa siger Knægten: „A kan gjærne sige jer, hvem det er, der vilde have stjaalet jer Hest, for der staar han," og saa peger han paa den gamle Røver. Han bliver jo ræd og render hans Vej, men de to bliver staaende ved hinanden, og Herremanden kommer da ogsaa ind paa, te det var ham, siden han rendte. „Hvorfor tog I ham ikke, mens han var her?" siger Knægten, „vil I laane mig Hesten, saa skal a snart hente ham." Naa, de laaner ham jo ogsaa Hesten, og han rider.

Nu vidste han, hvad Vej Røveren vilde, og han naaer da æ sølle Menneske, den Gang han er kommen ind i Skoven. Han er jo saa forpust, saa det er grovt, for det han har saadan løbet. „Men Gudbevares!" siger han, da han ser Drengen „hvordan kunde det være, du saadan pegte mig ud, a kunde jo nær have bleven greben. Men saa svarer Knægten: „Ja hvordan skulde vi ellers have faaet den; nu har Herremanden laant mig den, og nu har vi den, men det er, som a sagde, te det største Tyveri skal øves paa æ Dag." — „Du er en farlig Karl," siger Røveren. „Ja," siger Knægten, „det er én af mine smaa Kunster, de kan hænge mig i det højeste Træ, der er her i Skoven, a kan endda leve det over." — „Det vilde a gjærne have lært," siger æ gamle Røver, „for det bliver vel sagt min Skjæbne, inden Enden tager, te a skal hænges." — „Ja," siger Knægten, „kan I skaffe mig et Stykke Reb, saa kan a gjærne lære jer det, saa kan vi binde Hesten her ude det Stød." Nu skal Knægten først til at forsøge det og op at hænge for at vise æ gamle Røver det. „Men," siger Knægten, „nu er det længe siden, a forsøgte det. Skulde a ikke kunne taale det, og a giver Vare fra mig, saa faar I at lade mig gaa ned igjen, saa kan vi jo forsøge det nogle flere Gange." — „Ja, hvad Vare vil du give fra dig," siger æ gamle Røver, „naar du ikke kan taale det længere?" — „Ja, saa vil a spjarri med mine Ben," siger han. Den Gang han nu skal have Rebet om Halsen, saa passer æ gamle Røver ikke godt nok paa ham, og han faar slaaet en Knude

om Rebet og faar det fedlet omkring, saa det ikke kan løbe fast om Halsen. Nu skal den gamle jo hejse ham op, og de havde faaet Rebet kylt op over en Gren, der gik ud fra Træet, saa nu skulde han til at rykke i Rebet. Men han faar ham ikke svar højt op, inden saa spjarrier Knægten med Benene. Saa lader æ gamle Røver ham ogsaa gaa ned igjen. „Det varte ikke svar længe, du kunde taale det", siger han. „Ja, nu er det ogsaa saa længe siden, a forsøgte det, men vi kunde jo prøve det noget tiere. Nu kan I forsøge det," siger han til æ gamle Røver. Ja, det kunde han jo. Knægten slaar saa Strikken om Halsen paa ham, men da glemmer han at slaa Knude for det. Saa skal han jo til at hejse den gamle op. „Hvad Vare vil I give fra jer, naar I kan ikke taale det?" siger han, „vil I saa hvistle?" Det siger han ja til. Men saa giver Knægten et godt hurtigt Tag, te Rebet løber om Halsen, og saa skynder han sig at hejse ham op og binder Rebet fast. Nu glemmer Manden at hvistle, han var kvalt med det samme, og saa sætter Knægten sig paa Hesten igjen og rider ad Herregaarden.

Da han kommer, saa siger Herremanden til ham: „Du bej længe; jeg troede aldrig, jeg skulde have set enten dig eller Hesten mere". — „Ja", siger han", det tøbede mig jo noget, for a naaede ham ikke, inden vi kom tæt til Røverkulen, og saa fik a ham hængt i et Træ der ude i Skoven, og a var jo ene om det. Vil I nu følge med, saa kan vi kjøre derud, og saa kan vi tage det, der er i Kulen, for der er nok at rejse efter. Der er jo ogsaa en gammel Kjælling, vi skal have derfra." Saa kjørte de ogsaa derud, og de tog, hvad der var og æ gamle Kjælling, og kjørte til Herregaarden med det, og saadan fik de deres Ulejlighed godt betalt. Drengen han fik jo en farlig Belønning for det af Herremanden, og saa tog han hjem til hans Forældre. Men æ gamle Kjælling, blev vel forsørget, saa længe hun levede; det véd a nu ikke af, hvor længe det varte, men der var jo Penge nok. Se saadan gik det denher Knægt fra Ramme Kjær.

Kristen Hjortkjær, Ramme.

---

74. Taabelig-Jens.

Der var en Karl, der var bleven forlovet, og de kaldte ham Taabelig-Jens. Den Gang var det Skik, te Karlen skulde besøge hans Kjæreste hver Dag de sidste otte Dage før Bryllupet, og saa skulde Kjæresten forære ham en Ting hver Gang. Den første Eftermiddag han kom, forærede hun ham en Stoppenaal. Da han gik hjem, kom han forbi et Høløæs, og saa var han saa tondtet og stoppede Stoppenaalen deri. Saa kommer han jo hjem til Moderen, og hun vil nu have at vide af ham, hvad han havde faaet til Foræring. „Ja, a har faaet en Stoppenaal,“ siger han, „og den stak a i et Høløæs, a kom om ved.“ — „Det skulde du ikke have gjort,“ sagde hun, „du skulde have stukket den i dit Ærme.“ Ja, det skulde han saa gjøre en anden Gang. Den næste Eftermiddag han kom til Kjæresten, forærede hun ham en Kniv, og den stak han saa i hans Ærme. Han kommer hjem igjen, og Moderen vil have at vide af ham, hvad han nu har faaet. „Ja, en Kniv,“ sagde han, „og den stak a her i mit Ærme.“ — „Det skulde du ikke have gjort,“ siger hun, „du skulde have put den i din Lomme.“ — „Ja, det skal a saa gjøre en anden Gang.“ Næste Dag han kom til Kjæresten, gav hun ham et Gedelam, og det puttede han saa i hans Lomme. Da han kom hjem, vilde hans Moder strags have at vide, hvad han nu havde faaet. „A har faaet et Lam, og det har a her i min Lomme.“ — „Det skulde du ikke have taget i din Lomme, saadan et Dyr skulde du have trukket bag efter dig i et Stykke Reb.“ — „Naa ja, det skal a saa gjøre en anden Gang.“ Næste Eftermiddag gav Kjæresten ham en Flæskbøste, og den bandt han saa en Strikke om og slæbte bag efter sig, da han gik hjem. Det varede ikke længe, inden han kom til nogle Hunde, og de tog den fra ham. Saa kom han jo hjem, og Moderen spurgte ham ud som sædvanlig. Ja, han havde faaet en Flæskbøste, og den havde han bundet en Strikke om, men saa var der kommet nogle Hunde og slidt den fra ham. „Det skulde du ikke have gjort,“ sagde hun, „du skulde have baaret den paa din Ryg, saa havde Hundene ikke taget den. Den

var saa rar at have faaet hængt op i Skorstenen og røget nu til Gildet". Den femte Dag gav Kjæresten ham en Væv Lærred, og det bar han saa hjem paa Ryggen. Den Gang han kom ind, var Moderen ikke lige til Stede, og saa gik han fram og hængte det op i Skorstenen, at det skulde røges. Men der var en god Ild paa, og der gik Ild i Lærredet, og det brændte. Saa kom Moderen og fik at vide, hvordan han havde baaret sig ad. „Det skulde du ikke have gjort, du skulde have lagt det ud paa Grønnen, at det kunde bleges, saa kunde det have været saa rart at faa til Lagener." Ja, det skulde han saa gjøre en anden Gang. Den næste Dag fik han henne ved Kjæresten en Pose med Hvedemel, og da han kom til Hjemmet med den, strøede han det ude paa Grønnen, for han vilde jo have det bleget. Da Moderen ser, hvad han har gjort, siger hun, at det var fejlt, det skulde han ikke have gjort, for det var saa rart at have haft det til Kage.

Nu kom han ikke hen til Kjæresten i Besøg tiere, for nu skulde han jo til at have Gilde, og Dagen kom, da de skulde bindes sammen. Saa sagde hans Moder ham nu, hvordan han skulde bære sig ad, naar de kom til Bordet og skulde spise. Naar han fik Kjødet af hans Ben, skulde han lægge dem kjønt ved Siden af Tallerkenen, og han skulde pille Æggene, han maatte ikke sluge dem hele. Dernæst skulde han ogsaa passe at kaste milde Øjne til hans Kone, hun skulde sidde ved den anden Side af Bordet. Saa gik han ud og grav Øjnene ud paa Hestene og Køerne og alle de Kreaturer, de havde, og samlede dem sammen. Da Gjæsterne nu var komne til Bords, kylte han saa et Øje efter et andet af dem, han havde i Lommen, over i Hovedet af hende. Hans Ben lagde han op paa Bordet ved hver sin Side af Tallerkenen med Støvlerne paa, og Æggene dem sad han og slikkede og bed saa af, som de var, med Skallerne paa. Pigen blev nu kjed af ham og spekulerede paa, hvordan hun skulde slippe derfra. Om Aftenen, de skulde i Seng, blev de vist ind i et mørkt Kammer med hverandre. Men saa sagde hun, te hun skulde ud et Øjeblik. Ja, saa vilde han have en Strikke paa hende. Hun slap saa ud, og der tager hun da et fort

Faar, der stod i et Tøjr, og fik den i Strikken i Steden for og satte det ind ad Kammeret til ham. Det varede ham nu skikkelig længe, inden hun kom, og saa gav han sig til at rykke i Strikken, og Faaret sagde: „Bæ!“ — „Skal a bære dig, min Pige,“ siger han, og saa staar han op, men han kan ikke finde hende. Naa, saa rykker han Faaret ad Sengen til sig, og saa raaber han ind til hans Moder, der laa i et andet Kammer: „A tykkes, hun er saa laadden.“ — „Aa, det er vel ikke andet, end hun ligger i hendes Klokke.“ Om lidt mod siger han igjen: „Hendes Pellekrands er gaaet i Stykker.“ Det var jo Faaret, der havde knevlet i Sengen. Men han slog sig jo dog til Ro til om Morgenen, da kunde han se, det var et Faar, han havde ligget ved i Stedet for hans Brud. Saa blev han vred og skjældte hæsselig ud. „Nu gaar a hen og svider Huset af,“ raaber han, og han tændte virkelig ogsaa Ild i Huset. Men de fik det da slukket igjen. Saa vilde Folkene have sat i Jens, han skulde vel have haft en Lining Hug, eller ogsaa skulde han have været sat i Forvaring, for at han ikke skulde gjøre mere ondt, men saa rendte han fra dem og ud i en Limegrav, hvor han druknede, og saa er det til Side.

Lærer Jørgen Jensens Børn, Fonnesbæk.

---

75. Ulv Kongesøn.

Der var en Konge, han tog en Lus under hans Armhul, og da han nu ikke vidste, hvad det var for et Dyr, saa satte han den i et Glas og bestemte, at den skulde fedes med sød Mælk og Nøddekjærner. Derved blev den saa stor, at den ikke kunde være i Glasset. Saa blev den sat i en Balje, men den blev ved at gro til, og til sidst kunde den ikke være der længere. Saa blev den sat i et Kar, men heller ikke der kunde den være ret længe. De maatte nu til at slagte den, og da var der hundrede Marker Flomme i den. Saa tog de Skindet af den, og det lod Kongen slaa op paa hans Port.

En Dag han stod og saa ud af hans Vindue, kom der en Ulv springende. Saa siger han til Ulven, at hvis han

kunde sige ham, hvad det var for et Skind, saa skulde han have hans Datter. Ja, siger Ulven, det var da et Luseskind. Naa, saa skulde han altsaa have Datteren. Men hun klagede sig noget over det, hun vilde ikke vel have en Ulv. Ja, det kunde jo ikke hjælpe, Kongen havde lovet det, og hun maatte ud til ham. Saa kom hun op paa Ryggen af ham, og han sprang ud i Skoven med hende. Der fortalte han, at han var en Prins, som hans Stifmoder havde fortroldet, og saa blev han henne for hende i Skoven.

Saa gik hun nu der og græd og klagede sig. Da kom der en Ulv til hende, og hun kunde ikke kjende, at det var ham, der kom i den Skikkelse. Saa spørger han om, hvad hun græd for. Ja, hun græd for, at hendes Ulv Kongeson var bleven henne. Saa siger han, at naar hun vilde have ham, skulde han vise hende ud af Skoven. Nej, hun vilde ikke have andre end Ulv Kongesøn. „Ja, sæt dig saa paa min Ryg," og saa løb han ud af Skoven med hende. Der boede en Konge, og saa sagde han, at nu skulde hun gaa derop og give sig ind for Vaskepige. Den Gang hun kom ind i Kjøkkenet, traf hun paa Kokke-drengen og spurgte saa ham, om de havde ikke Brug for en Vaskepige. Han gik hen og kaldte ad Dronningen, og hun kom og spurgte, om hun vilde tjene der for Vaskepige. „Ja." — „Der har du saa et sort Klæde, du skal to hvidt." Naa, hun stod og toede og gned paa det, og det blev alt sortere og sortere. Saa stod hun jo og græd og vidste ikke, hvad hun skulde.

Da kommer Ulven springende og siger: „Hvad græder du for?" Ja, saa fortalte hun jo det. Ja, naar hun vilde nu have ham, saa skulde han lære hende et Raad. Nej, hun vilde ikke have andre end hendes Ulv Kongesøn, det blev hun ved med. „Gaa saa hen og dyp det i den Kjedel, saa bliver det nok hvidt." Det gjorde hun, og saa fik hun Klædet vasket. Saa kom Dronningen. „Har du nu faaet det toet hvidt?" Ja, hun havde. „Nu skal du to det sort igjen." Saa stod hun jo der og græd og klagede sig som før. Klædet blev alt hvidere og hvidere, eftersom hun gned, og det vilde ikke blive sort. Da kommer Ulven springende og siger: „Dersom du vil

have mig, saa skal a kjende dig et Raad." Nej, hun vilde ikke have andre end Ulv Kongesøn. „Gaa saa hen og dyp Klædet i det Kar, saa skal det nok blive sort igjen." Ja, hun gjorde jo, som Ulven sagde, og saa blev det sort. Saa kom Dronningen. „Har du faaet Klædet toet sort?" Ja, hun havde. „Lad mig se det." — „Den har ikke slagen dig paa Munden, der har lært dig det. Nu skal du gaa til Helvede for mig efter tre Spillemænd." Ja, det kunde hun ikke, for hun vidste ingen Vej. „De kan spørge dem Lande og Riger igjennem, saa kan du og."

Naa, saa gik hun og græd og vidste aldrig, hvor hun skulde gaa hen. Da kommer Ulven springende: „Hvad græder du nu for?" Ja, nu skulde hun til Helvede efter tre Spillemænd, og hun vidste hverken Vej eller Sti. „Vil du have mig, saa skal a nok vise dig Vej," siger Ulven. Nej, hun vilde ikke have andre end Ulv Kongesøn. „Ja, sæt dig saa paa min Ryg," og saa red han til Helvede med hende. Da hun stod af ham, flyede han hende noget Fedt, hun skulde smøre Helvedes Porte med, og han flyede hende to Limer, hun skulde give et Par Personer, der gik og fejede i Gaarden, deres Arme var afe efter Albuen, for det de ingen Limer havde at feje med, de havde helt slidt dem op, og saa flyede han hende to Rager, hun skulde give to, der stod og ildede en Ovn, deres Arme var brændt op efter Ovslerne, for det de ingen Rager havde. „Naar du kommer nu derind, vil den gamle derinde give dig et Stykke Pølse, men det maa du ikke spise, for saa dør du." Hun kommer saa ind i Gaarden og gaar hen og flyer de to Limer til dem, der stod og fejede, og saa gik hun til dem, der stod og ildede i Ovnen, med de to Rager.

Saa kommer hun ind til Fandens Moder og siger: „A skulde hilse fra Dronningen paa det og det Slot, te a skulde have tre Spillemænd." — „Ja, dem kan du nok faa, men sæt dig nu ned," og saa satte hun en Tallerken for hende med Pølse paa og Gaffel og Kniv og sagde, at nu skulde hun endelig spise det. Kjællingen gik saa ud af Stuen, og nu skyndte Pigen sig at smide Pølsen hen under Sengen. Lidt efter kom

Kjællingen igjen. „Har du nu spist Pølsen?“ siger hun. Ja, hun havde. „Hvor est du, Pølse?“ — „Under Sengen, under Sengen!“ sagde det. „Du har jo ikke spist det. Ja, saa maa du tage ved din Kniv og Gaffel igjen.“ Kjællingen gik atter ud en lille Tur, og da satte hun Pølsen ind i Kakkelovns-Ovnen. Saa kommer Kjællingen ind igjen. „Har du nu spist Pølsen?“ — „Ja.“ — „Hvor est du, Pølse?“ — „I Ovnen, i Ovnen!“ svarer det. Saa havde hun altsaa ikke spist det endnu. „Ja, du skal spise det, ellers skal du undlives.“ Nu vidste hun ikke, hvad hun skulde gjøre ved det. Men da Kjællingen igjen var gaaet, klemte hun det ned ved hendes Barm. Saa kommer hun ind igjen. „Har du nu spist det?“ — „Ja.“ — „Hvor est du, Pølse?“ — I Pigens Barm, i Pigens Barm!“ Hun var ikke saa meget lydhør, og saa tykte hun, det sagde Mav' i Stedet for Barm. „Ja, est du først i Maven, saa kommer du nok i Tarmen.“ Saa flyede hun hende en lille Æske, som til Kjøngsplaster, og den var Spillemændene i. Da Pigen nu gik, traadte Kjællingen til Døren og hvælte ad dem, der stod ude i Gaarden og ildede: „Kast hend' i Ovnen!“ — „Nej, vi vil ikke,“ svarte de, „for hun gav os to nye Rager!“ Saa hvælte hun ad dem, der fejede: „Smid hende i Kjelden!“ — „Nej, vi vil ikke, hun gav os to nye Limer.“ Saa hvælte hun ad Portene: „Klem hende ihjel!“ — „Nej, vi vil ikke,“ sagde de, „nu har vi staaet her og skreget i hundrede Aar, og du vilde ikke smøre os.“

Pigen kom da ud i Skoven, men saa blev hun nysgjerrig og vilde se efter, om der ogsaa kunde være Spillemænd i den bitte Æske, og hun tog saa Laaget af. Men saa fløj de op i Skoven og spilte og gjorde saadan Allarm, og hun kunde paa ingen Maade faa dem i Æsken igjen. Nu sad hun og græd som før. Da kommer Ulven og siger: „Hvad græder du nu for, hvad er der nu i Vejen med dig?“ Ja, hun havde da lettet Laaget paa Æsken og vilde se de Spillemænd, men saa var de fløjet ud af den, og hun kunde ikke faa dem i den igjen. „Ja, vil du have mig, saa skal a nok faa dem i Æsken.“ Nej, hun vilde ikke have andre end Ulv Kongesøn.

„Ja, fly mig saa Æsken,“ sagde Ulven, og saa fløjtede han, og de kom og fløj ned i den alle tre.

Da hun saa kom hjem til Slottet med Spillemændene, skulde der jo til at være Gilde, Ulven og saa Dronningens egen Datter de skulde giftes. Saa blev Pigen sat i et Vogslys, og saa skulde hun staa og brænde udenfor Sengen om Aftenen, da Brudeparret kom og vilde i Seng. Men Ulven vidste god Besked, og han passede paa, nu var han jo bleven til en Prins. Da saa Ilden kom til Hovedet af hende, tog han hende i Land og puttede den anden derned, det var hende, han laa ved.

Derefter sagde han til Pigen: „Nu maa vi skynde os at rejse herfra, ellers gaar det os alligevel galt.“ Saa skyndte de dem at rende alt hvad de kunde. Da Dronningen kom ind i Kammeret og skulde se til, om de sov, da laa hendes egen Datter i Aske, og de andre var henne. Saa skulde der saa mange af Sted for at hente dem tilbage. De løb jo hen ad en Vej, og saa siger han til hende: „Se dig tilbage, om der kommer ingen.“ -- „Jo, der kommer saa mange, saa mange.“ — „Saa maa der gribes et Raad i Hast.“ Han skabte sig da selv i to Støtter og hende i et Led imellem dem, og Folkene red der igjennem og brød dem ikke om det.

Endelig blev de kjede af det og red tilbage. „Kom I ikke med dem?“ siger Dronningen. Nej, de kunde ingen finde. Om de saa da ingen Ting? Ja, de saa kun et Led imellem to Støtter. „Det var dem. I skulde have tagen dem med jer“. Saa skulde de afsted igjen.

Ulven siger til Pigen: „Se dig tilbage, om der ikke kommer nogen efter os.“ — „Jo, der kommer saa mange, saa mange.“ — „Ja, der maa gribes et Raad i Hast.“ Saa skabte han dem i to Kirsebærtræer, der stod ved Grøften nede ved Vejen, og dem red de forbi. Da de nu ingen kunde finde, saa red de tilbage igjen. „Kom I ikke med dem?“ sagde Dronningen. Nej, de kunde ingen finde. „Saa I da ingen Ting?“ — „Nej, vi saa ikke andet end to Kirsebærtræer, der stod i Grøften ved Vejen.“ — „Ja, dem var det, dem skulde I have taget. I maa afsted igjen, men nu vil a selv med.“

Da Ulven og Pigen atter havde løbet et Stød, saa siger han til hende: „Se dig tilbage, om du ikke ser nogen.“ — „Aa jo, a ser saa mange, saa mange, og der er én saa bred med dem.“ -- „Ja, saa er Dronningen selv med, nu maa der gribes et godt Raad i en Hast.“ Saa skabte han dem i en Andrik og en And, der skulde svømme ude i Dammen, og saa sagde han til hende, at hun maatte endelig vare sig, hun ikke holdt sig for nær Landingen. Da Dronningen saa kom og rakte ud for at ville tage dem, tog han i Nakken af hende og holdt hende under Vandet, til hun druknede, og saa sprang hun i ene Flintestene. Men Ulv Kongesøn og Pigen rejste hjem igjen til Slottet og blev gift sammen og tog Slottet i Besiddelse og levede der. Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup.

En Sammenstykning af to Æventyr. Begyndelsen hører ogsaa anden Steds hen. Der er tillige noget uklart over Fortællingen i Førstningen. Han løber med hende som Ulv, og hun kan dog senere ikke kjende ham i Ulveskikkelse. Først ved at sammenholde denne Opskrift med andre af samme Æventyr, faar man ret Klarhed over det hele.

---

76. Frøkenens Haver.

Der var en Konge — a véd ikke, hvad Landskab det var i — og han havde tre Sønner, den ene kaldtes Prins Karl, den anden Vilhelm og den tredje Ferdinand. Nu gik dehér tre Sønner jo der hjemme, og saa bad de to ældste om Forlov til at gjøre en Udenlandsrejse. Saa siger Ferdinand til Faderen, om han maatte ikke følge med dem. Nej, ham vilde Brødrene ikke have med. De faar et Skib at sejle paa, og nok er det, de tager ham endelig med, for de kunde ikke blive skilt ved ham, og saa tænkte de paa at smide ham ud i Havet. De sejler saa længe, til de kom til et Landskab, hvor de skulde op og give Told baade af deres Penge og alt hvad de ejede. Saa siger Brødrene, at nu kunde han blive paa Skibet, han havde jo ingen Ting at give Told af, saa vilde de gaa op og faa fortoldet, hvad de havde. Mens de var nu der oppe, gaar han paa Skibet og langs hen med Stranden, og saa kommer

der en lille Kasse flydende paa Vandet. Hvad han har at gjøre, han faar en Baad ud og sejler hen til den og faar den trækket ind til Skibet. Da han nu faar den aabnet, saa ligger der et dejligt Fruentimmer i den, og hun er levende. Hun kommer op og er baade frisk og sund; og hun var jo sat ud for at skulle krepere paa Vandet. Hvad hun skulde nu give ham, for det han havde frelst hende? Ja, det vilde han ikke have noget for, for det kunde ikke gjøre ham noget. Jo, han skulde have noget. „Nu er her et Tørklæde, hvad Saar der bliver tørret med det Tørklæde, skal strags heles, og saa er her en Pung, i hvor mange Penge du tager af den, skal der være lige mange i den, den er ikke til at tømme. Saa er her et Sværd, ihvad Krig du kommer i, skal der ingen kunne staa for det. Saa er her ogsaa en Flaske, naar de drikker af den, hvad Sygen de har, skal de kureres, og endelig er her tre Guldæbler, som du kan komme til at bruge ved passende Lejlighed."

Da Brødrene nu var komne op til Kongen, spørger han, om de havde nu ikke flere, der skulde give Told. Nej, der var kun en lille én paa Skibet, og han havde ingen Ting. Ja, det kunde være det samme, hvad han havde og ikke havde, saa vilde han lige godt se ham. Saa maatte de jo til at sende ham derop, og han kom og spurgte efter, hvad Kongen befalede. Ja, han skulde give Told, om han havde noget ved sig? Jo, han havde nogle Skillinger. Ja, det var jo godt. „Men har I et Sted, hvor a kan tælle dem op?" Jo, Kongen viste ham ind i et Kammer; der skulde han nu til at tælle op. Han tager hans Pung og begynder at ryste ud, og Guldpengene vælter ud til alle Sider, saa hele Stuen blev fuld af dem. Kongen maa til at raabe, at nu vil han ikke have flere. Saa gaar Drengen ned til Brødrene „Hvad sagde Kongen til dig?" — „Aa, han lo ad mig, og han talte ingen Ting om." — „Ja, vi tænkte nok," siger de, „der var ingen Ting ved det."

Nu skulde de til at bedre fram, og saa sejler de til et andet Kongerige. Der var hele Staden beklædt med sort. De spørger efter, hvad det skulde betyde. Ja, siger Kongen, det

var, at hans eneste Datter hende skulde Dragen have en bestemt Dag. De skulde møde med hende i et Lysthus ude ved en Skov. Saa var de tre Brødre paa Slottet i nogle Dage. Den Dag der var bestemt, skulde hun kjøres derud i en Karet; men dem, der kjørte hende, saa efter at komme derfra det snareste de kunde, de var jo ræd for Dragen. Prins Ferdinand han gik og lurede paa det og tænkte, om han kunde ikke frelse hende, for han vidste jo, han havde det gode Sværd. Da de var kjørt med Prinsessen, sagde han til Brødrene, han vilde ud at spasere lidt i Dag, og saa gik han ud i Skoven og kom til Lysthuset. Han sætter sig inde ved hende og snakker med hende. Men hun var saa sørgmodig og vidste ingen Raad til at blive frelst. Saa siger han, det kunde være, han vilde tage en lille Dyst med Dragen. Nej, han maatte hellere se at komme af Vejen, sagde hun, ellers tog han ham ogsaa. Det varede ikke svar længe, inden saa kom Dragen susende og brusende. „Hvem er det, der ligger her og lesler med min Prinsesse?" brølte han. „Ja, det er ikke din, men min," sagde Prins Ferdinand. „Ja, det skal vi snart se," sagde Dragen, og saa kom han farende ind paa ham, han havde tre Hoveder og kunde flyve. Saa spruder han jo Ild og overspytter ham og farer ned paa ham. Men saa saare han kom ned, saa hug Prins Ferdinand Hovederne af ham. Til sidst var de ase saa nær som ét. Saa blev Dragen saa meget stjærnegal, og nu var det hans Mening, han lige vilde have tagct ham. Men idet han nu gjorde en anden Svingning om ham, hug Prinsen Hovedet af, lige til det trillede. Saa laa Dragen og var død. Den Gang han nu var bleven slaaet ihjel, var Prinsen lidt afmægtig, men tog hende lige godt under Armen, og de spaserede efter at ville gaa hjem. Da de kom et Stykke ud paa Marken, blev han da saa meget skidt tilpas og siger, om hun vilde ikke sætte sig ned, han kunde lægge hans Hoved i hendes Skjød. Jo, det var hun villig til. Da havde en Kulsvier, der stod og brændte Kul, set alt det hele. Prinsen havde nu skaaret Tungerne ud af Dragens Hoveder og put i hans Lomme. Hvad Kulsvieren nu har at gjøre, han lister sig til med hans Øgse og

gaar bag til og stiller Prinsens Hoved ad i hendes Skjød. Saa springer Prinsessen op og skriger og klager sig. „Hvorfor har du dog gjort det?“ siger hun. Ja, hvis hun nu ikke sagde, det var ham, der havde frelst hende fra Dragen, saa skulde hun lige saadan gjøres ved. Nu maatte hun til at sværge ikke at sige det til nogen Mennesker. Han tager saa hjem med hende, og der bliver jo saadan Glæde over, at hun er frelst; men de var jo ikke saa godt tilfreds med, at det var saadan én, over det at Kongen havde lovet ud, at han skulde have hende.

Saa tykte de andre Brødre, det var sært, han blev saa længe henne, han havde aldrig været saa længe ude som den Dag. De havde nu en lille Hund med, og den rendte og vejtrede æfor ved og fandt ham, den Gang de gik ud at lede efter ham. Der laa han og svømmede i hans Blod og saa strængt ud. Den ene griber ned i hans Lomme efter et Lommeklæde at tørre ham af med; men til Uheld har han ikke noget selv, og saa griber han ned i Broderens Lomme og finder dethyer Torklæde. Da han begyndte at tørre af, begynder den døde at røre sig, saa de kunde se, der var Liv. Han blev ved at tørre, og til sidst springer den anden op og siger: „Hvor er min Prinsesse?“ — „Har du nogen Prinsesse,“ siger de, „da har hun ogsaa lønnet dig godt.“ Ja, dethyer var hun ikke Skyld i, det var han vis paa. Jo, der kom en anden én med hende, og han sagde, at han havde slaaet Dragen ihjel, og til Bevis havde han taget alle Hovederne med hjem. Saa følges de ad til Staden. Nu var alting rødt der, og der var stor Glæde; men Kongen var ikke ret godt tilfreds.

Der skulde nu holdes Bryllup med Kulsvieren, og han blev klædt ud som en Prins. Brødrene kom ogsaa med til Trolovelsen, og Dragehovederne blev sat paa Sølvfade paa Bordet som en Raritet. Nu sidder de og ser paa de Hoveder. „Hvad!“ siger Prins Ferdinand, „a synes, ingen Tunger der er i de Hoveder.“ — „Der har ingen været“, siger Kulsvieren, „Jo, der er ingen Hoveder uden Tunger,“ her havde han nogle, som han ogsaa nok troede kunde passe. Saa satte han dem

til, og de passede bestemt. Saa spurgte han om, hvem de syntes nu der havde været ved Hovederne først. Ja, det havde den med Tungerne, dømte de allesammen. Da Kongen hørte det, kaldte han Prinsessen frem og spurgte, om denher Karl havde frelst hende. Hun svarede, at hun havde gjort Ed paa ikke at sige for nogen andet, end at han havde frelst hende; men nu skulde hun gaa ind i Kammeret og sige det til den Kakkelovn saa højt, at de kunde høre det. Hun gik saa ind og faldt paa Knæ for den og sagde det til den. Nu blev der atter Glæde, og Kongen dømte, at Kulsvieren skulde have saa slem en Død, te det var mageløs. Han skulde i en Pigtønde og trilles op og ned ad Gaden, til han døde.

Da det var besørget, skulde Prins Ferdinand jo have hende og Kongeriget. Men han sagde nej, han var for ung til at gifte sig, saa maatte hellere én af hans Brødre faa hende. Den ældste Broder Prins Karl blev der saa og fik Prinsessen.

Nu gaar der en Tid, men saa vil de lidt mere ud og se dem om. Brødrene var nu bedre komne til at lide Ferdinand. Saa sejlede de to, men Prins Karl sagde, at hvis de nogen Steder kom i nogen Forlegenhed, skulde de skrive ham til, saa skulde han nok komme med en Armé og redde dem ud. Saa kommer de til et Landskab, og der var Prinsessen syg. Kongen havde lovet ud, at den, der kunde kurere hende, maatte faa hende og Kongeriget efter hans Død. Da de kom ind i Havnen der, skulde de op og se, om de kunde sige noget Raad. Nej, siger Prins Vilhelm, han kunde ikke sige noget Raad. Men saa tager Prins Ferdinand Ordet og siger, at han vidste nok et Raad, men saa skulde han være ene inde ved hende, ellers kunde han ikke give noget Raad fra sig. Kongen var snart ræd for det, han tykte jo, det var sært. Men endelig fik Prinsen Lov, og Dørene blev lukte. Saa tog han hans Flaske og gav hende en Slurk af den. Hun laa og kunde hverken vride sig end vende sig, men saa snart hun havde faaet dether, saa kunde hun ret rele sætte sig op i Sengen. Han gav hende atter en Slurk, og saa kast hun Benene ud af Sengen og var frisk. Nu havde hun hendes Tabletter der inde, og saa sagde han, hun skulde

klæde sig paa, og han tager hende under Armen og kommer med hende friskt og rask. Nu blev der jo saadan Glæde paa det Kongerige. Prins Ferdinand skulde have haft Prinsessen, men han siger, han var for ung, han kunde ikke gifte sig endnu, men her var hans Broder, og hvis Prinsessen tykte om det, og Kongen vilde tillade det, saa han gjærne, han blev der. Det blev bevilget, og hun faar ham.

Prins Ferdinand gaar nu ved dem en Tid; men saa vilde han bedre fram, han tykte, han var for ung til at blive paa Sted. Broderen siger lige saadan, da han rejste, at kom han i Forlegenhed nogen Tider, saa skulde han skrive ham til, og saa skulde han redde ham ud. Naa, saa rejser han derfra og hen til et andet Kongerige. Da han kom der, vilde han bytte Klæder med en gammel Mand, som han traf undervejs. Men han sagde nej, det kunde ikke være hans Mening, „for dine er pæne, men mine er pjaltede og ringe". Endelig faar han ham til at bytte lige over, men hans Pung og andre vigtige Ting beholdt han. Saa gaar han op paa Slottet og kommer til Gartneren og spørger, om de kan ikke bruge en Gartnerdreng. Jo, saadan én trængte de haardt til. Men saadan som han saa ud, var han jo for simpel til at være paa Slottet. Ja, han skulde nok affensere saadan, at han skulde faa bedre Klæder. Han havde lagt saadan svære Sygen og havde maattet sælge Klæderne og alt hvad han havde. Naa ja, saa blev han antagen, og han kom ned i Haven. Der arbejdede han flittig, og Gartneren var meget tilfreds med ham.

Da der nu var gaaet et halvt Aars Tid, spurgte han om at faa Lov til at lave et Stykke Jord af udenfor Prinsessens Vindue. Det var der jo ikke noget i Vejen for, og saa fik han det gjort i Stand. En Eftermiddag ved Solens Nedgang lagde han sig paa den Plet og laa og hviskede et Guldæble op i Vejret og tog det igjen. Prinsessen saa det og spurgte ham, om hun kunde ikke faa det at kjøbe. Nej, men hun kunde faa det at fortjene. Hvad det da var? Aa, han vilde blot føle Prinsessens Knæ. Hun spyttede og sprudede, nej, det kunde paa ingen Maade lade sig gjøre. Nok er det,

hun kunde ikke dy sig. Æblet havde hun faaet Lyst til, og hendes Fader vilde ikke give hende saadant et. Altsaa fik han Lov at føle hendes Knæ, og hun fik Guldæblet.

Anden Dagen gaar det lige saadan. Han ligger og hvyster nok et Æble op. Hun lukker Vinduet op og spørger, om hun kunde ikke faa det at kjøbe. Nej, det var ikke til fals, men hun kunde faa det at fortjene ligesom det andet. Men saa vilde han jo føle lidt paa hendes Patter. Hov, nej det var da saa meget galt, at lade en Gartnerdreng føle det. Men der var ingen Snak, hvis hun vilde have Æblet, saa kunde hun ikke undgaa at lade ham føle saa meget, som han vilde.

Tredje Dags Aften gaar det lige saadan igjen. Han ligger og hvyster med Æblet, og saa vil Prinsessen kjøbe det af ham, men det var jo ikke til fals, men hun kunde faa det at fortjene. Han vilde da rent ud sagt sove ved Prinsessen i Nat. Nej, det var dog for galt at lade Gartnerdrengen sove ved sig. „Ja, Guldæblet er jo mit, og vil du ikke fortjene det, kan du lade være.“ Hun lod, som hun lukkede Vinduet, men fik det snart op igjen og sagde, at hvis han kunde komme, uden at nogen mærkede det, saa kunde han jo komme ind ad Vinduet til hende. Han kom saa ind og laa ved hende, men nok er det, de sov for længe om Morgenen, og Kammerpigen ser, at han springer op og ud af Vinduet ned i Haven. Hun melder det strags, og det var jo rent galt. Kongen kom ned til hende og sagde, at hun øjeblikkelig skulde arresteres. Hun blev saa smidt i Fængsel. Imidlertid var Gartnerdrengen helt forsvunden. Hans Sager havde været i et hult Træ i Haven, og det tog han jo med sig. Nu skrev han til hans Brødre, at de skulde komme og redde ham, og hvis hun ikke blev ført ud med lige saa stor Ære, som hun var ført ind med Vanære, skulde Staden staa i Brand om nogle faa Minutter. Saa kommer Brødrene ogsaa hver med deres Magt, og de lægger an for Staden. Kongen kunde ikke forstaa, hvordan det kunde være, for han vidste ikke, han var i Ustand med nogen, og saa lagde de saadan ind paa ham. Da de laa nu ind til Land, sendte de Bud op til Kongen, at hvis han ikke

nu lod sin Datter føre ud med lige saa stor Ære, som hun var ført ind med Vanære, skulde Staden staa i Brand om faa Minutter. Kongen kunde ikke forstaa, at de tog sig det saa nær med hans Datter; men naar det kunde hjælpe, saa skulde det nok ske. Gartnerdrengen kom ud til hans Brødre, og de gik alle tre op til Kongen. Han spørger saa om, hvad der er ved det. Ferdinand tager da Ordet og siger: „Det er mig, der var Gartnerdreng, a er en Kongesøn, og det er mine Brødre, der nu er Konger i de to Lande." Ja, hvorfor han ikke var kommen at bejle til hende som Prins? Dertil svarte han, at det var ingen Kunst at komme og bejle som Prins, men det var en Kunst at komme som Gartnerdreng. Saa blev de gift, og nu har hver af Brødrene et Rige.

Jens Bærtelsen, Vole.

---

77. Hans's Lykke.

Der var en Gang en Mand og en Kone, de havde en Søn, som hed Hans, og han havde Ord for, han var ikke saadan saa rigtig klog. Han hører da Tale om en Dag, te Folk de kunde faa deres Lykke, naar de vilde tage den i rette Tid. Saa er det, han tænker paa dether, og saa en Dag siger han til hans Fader og hans Moder, te han vilde ud i Verden og finde hans Lykke. „Ja, som du vil," siger de. Han fik nogle Skillinger med sig, og saa pakkede han sammen og rejste af.

Han gik i mange Dage, for han gik jo saadan og drev omkring. Saa traf det en Dag, han gik paa en Herremand hans Mark, og i det samme kom Herren kjørende af By. Han faar da Øje paa én, der gik og greb med begge Hænder, lige som den greb efter noget, men den fik jo ingen Ting alligevel imellem Hænderne af den gode Grund, te der ikke var noget. Saa siger Herremanden til hans Kusk, han skulde kjøre Vognen hen til den Karl, for de vilde have snakket med ham. De kommer hen til ham, og de siger God-Dag. Saa spørger Herren ham om, hvad han gaar der efter? Ja, han havde hørt Tale om, te der var Lykke for enhver, naar man bare greb

den i rette Tid, og nu tykte han, han kunde se den, men som han vilde til at gribe efter den, saa var den væk igjen. Saa siger Herren til ham: „Har du ikke Lyst til at følge med mig hjem, saa skal vi nok prøve, om vi kan finde Lykken?“ Jo, det vilde han gjærne, han satte sig paa Vognen med god Fortrøstning, og saa kjørte de hjemad.

Saa vilde Herremanden have ham til Røgter for hans Kreaturer, men han skulde jo og med ham i By somme Tider. Det traf jo da mange Gange, te han fortalte Herren mange Ting, som han havde hørt, men Herren ikke, og derved kom han i Tanker om, te Hans var nok klogere, end han lod til, ja, endog klogere, end han selv var. Hans bliver da én Tid gjævere med ham end en anden, for han kunde nok mærke, det var en Karl, han kunde stole paa.

Det traf sig da en Gang, de skulde til Marked, for de manglede nogle Heste; saa siger Herremanden til Hans: „Nu skal du prøve at kjøbe segs, saa vil a selv kjøbe segs, og saa vil vi prøve, hvik der kan blive bedst.“ Naa, de gik jo omkring begge to og saa Hestene efter og gjorde deres Indkjøb, men dem, Herremanden kjøbte, det var rigtig nogle gode, fede Heste, og dem gav han svære Penge for; men Hans derimod gav ikke Tredjeparten saa meget for dem, han kjøbte, for det de var magrere. Den Gang de var saa færdige med deres Handel, saa rejste de hjem og fik Hestene i Stalden, men inden et halvt Aar var omme, da vilde enhver give meget mere for de Bæster, Hans havde kjøbt, end for Herremandens. Og saadan var det ved enhver Lejlighed, Hans var altid klogere end Manden, og naar der var nogen Ting, der skulde foretages, saa skulde Herren altid hen og spørge Hans om det først.

Saa var det en Gang, Herremanden kom i Tanker om, han vilde giftes, for han var ugift. Det vilde han jo ogsaa raadføre sig med Hans om. Der var en Provst, som boede i Nærheden, og han havde to Døtre, og dem kunde Herremanden godt lide begge to, men han vidste ikke, hvilken af dem han skulde tage. Saa siger han til Hans, de skulde derhen i Besøg en Dag, om han kunde saa give Agt paa Pigerne og

sige ham, hvad for én af dem der var ham tjenlig til Kone. Jo, det mente Hans nok, han kunde, hvis der var nogen af dem, der var tjenlig, for han havde det nu saadan, han gav ikke mange Ord for Skillingen. De fik Kjøretøjet i Stand, og Hans han kom med som Tjener, det skulde han altid forestille paa deres Ture. Den Gang de kom saa til Provstens, blev de jo tagen svært godt imod, Provstens Døtre de gjorde nok Regning paa, hvad Herremanden havde i Sinde, og den ene af dem holdt sig flinkere end den anden. De vidste jo godt, Hans stod højt ved Herremanden, og saa gjorde hver af dem, hvad en kunde, for at være villest imod ham. Han gav jo noget Agt paa dem, men han tykte ikke videre om nogen af dem; men derimod Provstens Kokkepige hende kunde han bedre lide, og hende havde han ikke saa lidt Snak med. Saa den Gang de havde været der et Stød, saa rejser de af hjemad igjen. Da de var komne hjem, kaldte Herremanden Hans ind til sig og siger til ham: „Naa, hvad tykte du saa om Provstens Døtre?" — „Ja, de kunde være gode nok," sagde han. Ja, men Meningen var jo den, hvad for én, han tykte, der var ham tjenlig til Kone. Ja, at sige det, ligesom det var i sig selv, saa var der ingen af dem tjenlige, de var ikke passende til ham. Hvor han saa tykte, han skulde hen og have sig en Kone? Ja, Provsten han havde en Kokkepige, hende skulde han tage, hun var ham tjenlig. „Nej, lille Hans!" siger Herremanden, „a har stolet paa dig altid, og du er og klog, men i denher Retning der fejler du vist." Nej, det var han vis paa, han gjorde ikke, „I skal gjøre, som a siger, ingen anden er jer tjenlig." Saa gik Hans hans Vej ind ad en anden Stue, og Herremanden blev ene med hans Giftermaals-Tanker. Han kunde nu ikke ret slaa af Hovedet, hvad Hans havde sagt, for han havde altid haft Ret før, og saa maatte der nok være noget ved hans Snak, men hvordan han tænkte, og hvordan han spekulerede, saa tykte han, det var for galt at tage saadan en simpel Kokkepige. Men det blev dog omsider, som Hans havde sagt, der var ingen Vending ved det, og saa blev Bojelet bestemt.

Saa siger Hans, da alting var færdigt saa nær som at byde Gjæsterne, om han maatte nu ikke raade for, hvem der skulde med til Bryllupet. „Jo, lad gaa," siger Herremanden, „du har jo raadt for det andet, saa skal du og raade for det med." Saa gik Hans hen og bød Provsten, hans Kone og Døtre og Kongen og Dronningen og alle deres Børn og mange af det kongelige Hof. Da han kom hjem igjen, spurgte Herremanden om, hvem han havde nu budt. Saa siger han det. Det kunde Herremanden ikke udgrunde, hvorfor Kongen og Dronningen skulde med. Men Bryllupsdagen kom, og alting var i Redelighed. Saa sendte Dronningen Bruden en Klædebragt saa pæn som til nogen Prinsesse, og den skulde hun da trække i den Dag.

De kommer til Kirken og bliver bundne sammen, Herremanden og Kokkepigen, og da alting var gaaet for sig, som det burde, saa tog de hjem igjen til Bryllupsgaarden. Men Dronningen gjorde altid saa meget ud af Bruden, det undrede Brudgommen svært paa, og Kongen kunde heller slet ikke forstaa det. Da de var færdige med at spise, taler Kongen Dronningen hen og spørger hende om, hvad Grund der var i, te hun gjorde saa meget ud af den fattige Bondepige. Jo, det skulde hun sige ham. Det var en Gang, Kongen udgav den Lov, te den Kone, der fik Tvillinger, hun havde Omgang med mere end én Mand, hvorfor den ene af Tvillingerne skulde slaaes ihjel; „og saa skete det ogsaa, a fik Tvillinger, og det var to kjønne Pigebørn, men a turde jo ikke beholde dem, og saa fik a den ene hemmelig flyet væk til en Amme, der har opammet hende og sørget for hende, til hun blev saa stor, hun kom ud at tjene, og hende er det nu, som Herremanden er bleven gift med. Men a har altid holdt det hemmelig, for a var saa ræd for, te hun ellers skulde blive slaaet ihjel." Da Kongen hørte det, blev han glad og sagde: „Nej hun skal ikke slaaes ihjel, og den Lov skal tages tilbage øjeblikkelig, for det er en fejl Lov." Kongen og Dronningen fulgtes nu ad hen for at fortælle deres Datter dether og lykønske hende, og saa blev Herremanden ophøjet til Hertug. Men Hans fik Herre-

gaarden og blev forlovet med én af Provstens Døtre og fik alle Herremandens forrige Herligheder, for det han havde raadet ham saa godt. Der fandt Hans hans Lykke.

Morten Sørensen, Tjørring.

---

78. De skjævmundede Folk.

Der var en Karl, der hed Bitte-Niels, og en Pige, der hed Bitte-Mette. Hans Mund sad saadan (i det samme sætter Fortælleren Nedremunden om til venstre), og hendes Mund sad saadan (Nedremunden trækkes til højre). Hendes Moders Mund sad saadan (Nedremunden sættes frem foran Overmunden), og hendes Faders sad saadan (Overmunden ud foran Nedremunden.) Saa falder det Niels ind, han vil hen og bejle til Mette, og han kommer da ind og siger: „God-Dag, bitte Mette (Nedremunden til venstre, og Munden sættes, som den skal, til hver af de følgende Replikker). „Tak, bitte Niels. Hvad mon du vil i Dag?" — „A vilde snakke med dig." — „Hvad om?" — „Om du vilde ikke have mig." — „Ja, det véd a snart ikke, a kan snakke med min Moder om det. Moder!" — „Hvad er det?" siger Moderen. „Bitte-Niels er her." — „Hvad vil han i Dag?" — „Han vilde snakke med mig, om a vilde have ham." — „Ja-a, det véd a ikke, vi kan jo snakke med din Fader om det. Faaer!" raaber Moderen. „Hvad er der ved det?" — „Bitte-Niels er her og vil snakke med Mette." — „Hvad vil han snakke med hende om?" — „Han vil spørge, om hun ikke vil have ham." — „Ji saa, da er det vel saa bedst, de faar hverandre." — Naa, saa var det jo afgjort, og saa skulde han blive der Natten over. De kom saa i Sengen hverén saa nær som den gamle Kone, hun skulde blive oppe og slukke Lyset. Men de var nu ikke vant til at have Lys tændt, de plejede at se ved Lysbillinger om Aftenen. Saa kunde hun ikke puste det ud, Vinden drev op ad og helt forbi Lyset, naar hun holdt det til Munden. Saa siger hun: „Mette! du kommer til at hjælpe mig, a kan ikke slukke Lyset." Ja, det skulde hun da nok, og hun springer op af Sengen og holder det til Munden,

men holder det ogsaa lige for og kan da ikke faa det ud. „Hvad er det?“ siger den gamle Mand henne i Sengen, „kan I ikke slukke Lyset, da skal a snart slukke det,“ og han springer op og kommer til at blæse ogsaa. Men da han jo blæste nedad, var det lige nær. „Ja, da lad mig komme til det,“ siger Niels derhenne i Sengen, „a har set, de har slukt Lys saa tit“, og han kommer og begynder ogsaa at puste, men blæser til venstre og faar heller ikke Lyset slukket. Saa var de nu enige om, at der var noget fejlt ved det med Lyset, enten var det forhegset eller saadan, og Manden beslutter sig da til at hente Præsten. Han har allerede Støvlerne paa og vil af Sted, men saa kommer Mette i Tanker om, hvordan det skal være. „Hold, nu véd a, hvordan en skal bære sig ad, og saa slaar hun lige ned paa Lyset med hendes Haand, og saa gik det ud.

Den, der fortæller Historien, gjør det samme, idet han slaar ned paa Lyset i Stuen og slukker det. Det vigtigste ved denne Historie er at fortælle den ordentlig. Den fortællende maa altsaa efterligne de forskjellige Mundstillinger og idelig skifte dermed, hvilket baade ser helt morsomt ud og lyder fornøjeligt, naar han er Opgaven voksen.

C. A. Thyregod, Ans.

---

79. Hare og And.

Der var nu en Mand, som der er saa mange, og hans Kone døde fra ham. Han havde et eneste Barn ved den Kone, og det var en Datter, men saa blev han gift igjen, og nu var Stifmoderen da saa slem ved hende. Hun gik saa hen paa hendes Moders Grav og sad og græd. Da kommer der en Røst til hende, som siger: hvad hun græd for? Ja, hun sagde det: „A har en Stifmoder, der er saa slem ved mig.“ Saa kom der en Kjæp op til hende: „Naar du slaar paa den Kjæp, saa skal der komme Mad til dig, hvad du vil have, og saa skal du sige til din Fader, te du vil helst rejsé fra Hjemmet, og saa skal han bygge et Hus til dig inde i Skoven.“

Faderen byggede ogsaa Huset, og hun rejste ud i Skoven og havde Kjæppen med sig. Saa en Dag var Kongens Skytter ude paa Jagt, og de var efter en Hare. Den kommer saa

springende ind af et Hul i Huset og siger: „Fri mig, saa vil a spinde Sølv og Guld til dig.“ Lidt efter kommer Karlene derind og spørger, om hun havde ikke en Hare. „Nej,“ siger hun. „Jo, vi saa nok, den rendte herind, men det kan da ogsaa blive godt, om du beholder den.“ Se saa gik de igjen, og Haren den spinder saa Sølv og Guld til hende. Det pynter hun saa Huset op med, og til sidst var det hele saa forhængt, te det glimrede langt henne. Hun var jo en kjøn Pige i sig selv, og nu havde hun et dejligt Hus at bo i.

Saa kommer hendes Stifmoder ind til hende en Dag, og hun havde en Meldmad med til hende. „Her har du det Meldmadsbrød,“ siger hun, „det vil a give dig.“ — „Ja, a vil ikke have jer Meldmad,“ svarer Pigen, „skulde a ikke have haft andet end det, I vilde give mig, saa havde a været sult ihjel for længe siden.“ — „Du har da saa meget en dejlig Hare der, den kunde der da blive saa meget en god Haresteg paa.“ Nej, det skulde ikke blive til Haresteg. „Ja, om det nu var sig saa, Datterlil.“ Saa gaar Moderen da hjem igjen, og om Natten derefter bliver hun saa syg, og hun sagde, hun kunde ingen Ting spise, uden hun kunde faa en Haresteg. „Ja, hvor skulde vi faa den Haresteg?“ siger hendes Mand. Den kunde de da sagt faa, for hans Datter havde jo en Hare. Ja, siger han, for det hun havde én, derfor var det vel ikke sagt, hun vilde af med den. Men han skulde da skaffe hende en Haresteg, der var ikke at se efter, og hun satte ham haardt for. Saa maatte han af Sted ud til Datteren. Da han kommer der, siger han: „God-Dag, Datter!“ — „Tak, Faaer og velkommen.“ — „Ja, a er vel ikke saa velkommen, for a skal have din Hare.“ Nej, den fik han ikke. Men saa siger Haren: „Ja, skal a af med mit Liv, saa skal a af med det, men saa skal du følge med mig. Naar a saa bliver slagtet, saa skal du samle hver Bloddraabe, du kan faa af mig, og du skal ogsaa faa fat i Indvolden. Alt det skal du grave ned æfor ved Huset her ude lige udenfor Vinduerne. Du skal ogsaa faa Brusken og Benene, og det skal du grave ned bagved Huset, men du maa vide, te du skal faa det gjort, inden du gaar i din Seng den

Aften, om det var endda aldrig saa silde og aldrig saa mørkt. Da den fik hende sagt den Besked, greb de jo fat i den, og den bliver slagtet, men Datteren gjorde alting, som der var sagt, og hun faar Sagerne gravet ned og faar det hele i Stand, Saa om Morgenen, hun vaagnede, da kunde hun høre saadan en Musik. Da var der groet et Træ op uden for Vinduerne, og der var lige saa fuldt af Fugle i det og saadan en Sang, te det var en Lyst, og bag ved Huset var der ogsaa groet et Træ op, det var alfuld af Klokker, og der var saadan en Klingren og saadan en Liflighed baade æfor og æbag ved Huset.

Nu boede hun jo saa meget pænere end før. En Dag var Kongens Folk ude paa Jagt igjen, og da de kommer der i Nærheden og hører saadan en Musik og Fryd, vilde de da derind. Det var jo lige, te det glimrede, og det var saa stadselig da, te det var overhaands. De kommer saa hjem og kunde ikke nok fortælle, saadan en Stads der var derinde i Skoven. Da Prinsen i Landet hører det, saa vil han jo derud, og saa faar han Lyst til denher Pige, og han forlanger hende og vil have hende til Kone. Det vilde hun jo ogsaa godt, men saa vilde hun have de to Træer flyttet ned til Slottet. De blev saa flyt, og saa blev der holdt Bryllup. Der gik nu en Tid hen, og saa kom hun i Barselseng. Saa spurgtes det hjem til hendes Faders, og hendes Stifmoder og Stifsøster kom saa og vilde se hende; nu var hun jo ogsaa nok værd at se til. Imens nu Moderen sad og snakkede med Datteren, gik Prinsen ud, og saa skabte hun hende i en And og lod hende flyde i Rendestenen, det kunde hun jo gjøre, for det hun var en Trold, og saa lagde hun hendes egen Datter i Barselsengen til Barnet. Saa rejser hun af hjem ad, denher slemme gamle Kjælling; men da hun gik, var hun ved Prinsen og sagde til ham, te hans Kone var bleven saa ringe nu, te hun kunde ikke snakke. Sagen var, te hun havde forbøjen hende at sige noget, ringe saa hun jo ud i sig selv, og ringere skulde hun ikke tage fig ud.

Saa om Aftenen i Mørkningen kommer Anden vakkende ind ad Rendestenen og siger: „Synger min Fugl, klingrer min'

Klokker, tier mi Baaen, hubben liber den slemme Terkel, der ligger i min Barselseng? Nu kommer a to Aftener til, bliver a saa ikke redbet, saa bliver a aldrig redbet." Dermed rejste Anden jo af igjen. Det var der nogle, der havde hørt, men der bliver lige godt ingen Snak om det. Saa kommer Anden igjen om æ anden Aften, og hun siger lige saadan: „Synger min Fugl, klingrer min' Klokker, tier mit Barn, hubben liber den slemme Terkel, der ligger i min Barselseng? Nu kommer a én Aften til, og bliver a saa ikke redbet, saa bliver a aldrig redbet." Dem, der havde hørt det, de gik saa hen og fortæller Prinsen det om anden Dagen, og saadan og saadan havde der nu været en And to Aftener, og saadan og saadan havde den sagt. Saa kommer den tredje Aften, og da var Prinsen selv ude i Kjøkkenet. Da Anden hun nu kommer ind ad Rendestenen, saa griber han hende, men idet han saa griber hende i hans Arm, saa bliver hun til saadan et underligt Dyr. Saa skar han hende med en lille Kniv, saadan te Blodet kom, og strags saa stod hans Kone for ham, ligesom hun havde før været. Nu var hun altsaa frelst. Der kom Bud efter Stifmoderen, men imens blev den rigtige Kone bulgt for hende, der laa i Barselsengen. Saa kommer jo den gamle Kjælling, og baade hun og hendes egen Datter bliver unblivede; men Stifdatteren kom i hendes Barselseng igjen, og saa levede de siden godt.

Ane Sofie Lavridsdatter, Øster-Vording.

---

80. Drengen med de to Sølvhaar.

Der var en Gang en Konge i England, han drømte, te der kom en fremmed paa hans Trone, og han kom selv saa pludselig af den, og han syntes ogsaa, te én kunde kjende den langt henne, der kom paa Tronen. Det drømte han flere Gange, og saa sendte han Bud til hans Embedsmænd, han vilde snakke med dem om det. Da han nu fik dem samlet, spurgte han dem, om der var ingen, der vidste noget nyt. Saa siger Amtmanden, te han havde nylig været i Selskab med en Præst, og den Præst havde døbt en kjøn Dreng, der var saa mærkelig

ved det, te han havde to stive Sølvhaar i Panden, og de stod langt ud. „Hvordan Forældre mon den Dreng har?" Aa, de var meget fattige. „Ja, han kan jo gjærne være bestemt til noget højere," siger Kongen, „vil Forældrene lade mig faa Barnet, saa vil jeg lade det godt oplære."

Amtmanden rejste saa hen til Præsten med den Besked, og Præsten gik til Barnets Forældre og fortalte dem saadan og saadan. De vilde jo gjærne, Kongen skulde have det, for han kunde da være bedre ved det, end de kunde. Men det skulde nu altsammen ske i Løndom, saa der maatte ingen vide, hvor Barnet blev af, det havde Kongen taget i Forord. Han lod det nu klæde meget fint paa og saa lægge i en Kiste, der blev sømmet til. Dernæst kaldte han paa to af hans Garbere og spurgte dem, om de havde svoret ham Huldskab og Troskab. De sagde ja, men han fordrede, at de skulde gjøre Ed paa det igjen. Da de var færdige med det, sagde han, at her var en Kiste, de skulde kylle ud i Strømmen, og de maatte ikke se, hvad der var i den. Det var det hele, han forlangte af dem, men det skulde de ogsaa gjøre punktlig. De gaar altsaa med Kisten ud i Skoven, men da de saa gaar ned til Vandet, kommer de i Tanker om, te de vilde ikke kylle den i, inden de fik set efter, hvad der var i den. De stikker Bajonetten ind paa én Gang og brækker Laaget op, og saa finder de jo Barnet. Det tog til at le af dem og var saa glad, og saa kunde de ikke nænne at drukne det, men tager Barnet i alle sine kjønne Klæder og lægger hen i et Træ, som en Hyrde havde hans Gang om ved med hans Hoveder, saa tænkte de jo, han skulde lægge Mærke til det. Kisten derimod sømmer de sammen igjen og kyller i Stranden.

Da nu Hyrden saa de skjønne Klæder oppe i Træet, saa løb han hen for at se, hvad det egentlig var, og han fik Hold i Barnet og rendte hjem med det til hans Kone. Hun laa netop i Barselseng med det ottende Barn, og hun vilde strags have jaget ham ud med det igjen, for de havde det jo saa overmaade fattigt og sølle, men han sagde, at hun skulde først tage det og lægge det til Brystet. Hun mente jo, det var et uægte født

Barn, og derfor skjældte hun ud, men Enden paa det blev da, te de beholdt det.

I den samme Tid var der kommen rejsende en Fyrste og en Fyrstinde fra Spanien og havde loseret sig ind paa saadant et fint Hotel i Nærheden. De var saa forsagt og saa bedrøvede, og saa vilde Værten spørge dem ud om, hvad det var, der trykkede dem. Ja, de mente ikke, det kunde hjælpe, han fik det at vide. „Jo, det kan da ikke skade noget," siger han, „I er fra Spanien, og jeg boer her i England, saa jeg kan da ingen Ting forraade." Ja, Sagen var da, at de havde været gift sammen i mange Aar og havde ingen Børn, de ejede to hele Fyrstedømmer, men havde ingen Arving til dem. Haajaa, det skulde Værten nok vide dem Raad til. „Der er netop for nylig funden et Barn her i Nærheden, som vist maa være født af fornemme Folk, paa Grund af de fine Klæder, det var i, og det Barn kunde I tage til jer." Nej, de sagde nej, det kunde ikke hjælpe. Men Værten lod Barnet hente og bar det ind til Fyrstinden, og da hun fik det at se, vilde hun ikke af med det igjen. Gjæstgiveren foreslog dem da, hvordan de skulde forholde dem. De vilde jo gjøre en Rejse paa halvandet Aar, og paa den Tid kunde det godt være tænkelig, at Fyrstinden kunde være bleven frugtsommelig. Saa skulde de skrive hjem, te hun var højfrugtsommelig og kunde derfor ikke rejse hjem for det første, men var nødt til at opholde sig her en Tid. Senere skulde hun da skrive, te nu havde hun født en kjøn Dreng og var atter bleven rask. Det gik de begge ind paa, og der blev gjort, som Værten raadede dem, der blev skrevet først, at hun var frugtsommelig og kunde ikke taale at rejse, og siden, at hun nu havde det overstaaet og var rask, og nu kunde de snart vente deres Hjemkomst. Der blev saa sendt en stor Dusør hen til Hyrden, han kunde have at føde de andre Børn op med, og de beholdt da Barnet.

En Tid efter rejser de hjem, og Drengen blev saa opfødt som den unge Fyrste. Da han blev vogsen, havde han mest Lyst til Krigstjenesten, som ogsaa er mest passende for saadanne Folk. Saa træffer det, at der bliver Krig imellem

England og Spanien, og det gaar saadan, at England sejrer, og de tog en hel Del Spaniere til Fange. Deriblandt var Fyrstens Søn. Den engelske Konge bød de fangne spanske Officerer til, at de kunde komme i engelsk Tjeneste, om de behagede det, og det havde den unge Fyrste nok Lyst til. Han tjente saa en Tid og blev forfremmet til Major. Da vilde Kongen en Gang holde en Revue over hans Tropper og have dem efterset, og saa fik han ogsaa Majoren at se, der havde de to stive Sølvhaar staaende frem i Panden. Han kunde jo strags tænke sig, hvem det var, og vidste nu, at han var bleven frelst; men nu skulde han endda nok se at faa ham af med Livet. Han giver sig saa i Tale med ham og spørger ham, hvem han er. Ja, han forklarer jo, te han var den unge Fyrste fra Spanien. Saa siger Kongen, om han vilde ikke ride en Tur for ham i Dag. Jo, det vilde han jo nok. Ja, han skulde ride Stafet hjem til Slottet, der var 10 Mil, og dem skulde han ride i 7 Timer, saa han maatte have en rask Hest. Ja, saa skulde han møde igjen om to Timer og modtage Kongens Brev og være helt færdig, og han var jo helt glad ved den Rejse. Da han kom et godt Stykke hen ad Vejen, skulde Hesten have et Foder, og selv blev han noget dorsk og vilde hvile sig en Smule paa Gjæstgivergaarden. Han lægger saa hans Brevtaske og Guldbhr paa et Bord og beder Gjæstgiveren om at passe paa det, han vilde hvile sig et Øjeblik, men saa skulde han kalde paa ham bestemt paa Minutten, som han nu bestemte, han vilde vækkes. Det lovede Gjæstgiveren, men han gik i andre Forretninger og lod Uhr og Brevtaske ligge paa Bordet. Da kommer der to Studenter ind. De havde ikke kunnet faa Embede, og da de nu ser denher Brevtaske og Uhr ligge paa Bordet, saa tænkte de paa, om der kunde ikke være noget, der kunde være dem til Forfremmelse. Altsaa trækker de Brevet ud af Brevtasken og ser, at det er stilet til Kongens Datter. De proberer paa at stikke Seglet af det for at se, hvad der stod inden i, og det lykkes dem retten godt. Da de aabner Brevet, læser de, at Overbringeren af dette Brev var den største Spion i hele Landet, og ved hans Ankomst skulde

hun øjeblikkelig lade ham hænge, og lige saa hurtig at han var hængt, skulde hun tilmelde Kongen ved Stafet, at han virkelig var død. Saa siger deher to Studenter: „Det er dog Synd, at den kjønne unge Mand saadan skal ride sin Død i Møde og være saa stræbsom med at komme af med Livet.“ De proberer saa paa, om de kan skrive Kongens Haandtræk efter. Jo, det kunde godt lade sig gjøre, og de skriver saa et andet Brev og lægger i Brevtasken, og saa sætter de Seglet varlig for igjen. Men det Brev var jo ikke skrevet saadan. Der stod i: Efterdi, min Datter, du er paa den Alder, at det kunde tænke sig, du ønskede at indgaa Ægteskab med en Mand, saa sender jeg dig her den dejligste unge Mand i hele Landet, og ved hans Ankomst skal du øjeblikkelig lade dig vie til ham og saa tilmælde mig det ved en Stafet lige saa hurtig tilbage igjen. Det Brev lægger de saa i Brevtasken.

Majoren han vaagner af sig selv og af Frygt for, te han havde ligget for længe, vil han saa se, hvad Klokken er; men da var hans Uhr borte, det og saa det gamle Brev havde Studenterne taget og var rejst af med. Han var jo meget gnaven over, at Gjæstgiveren havde ikke passet bedre paa hans Sager, men han havde jo da Brevtasken, det var da den vigtigste, og saa fik det blive godt, han fik sig vel et Uhr igjen. Naa, saa red han jo saa hastig videre for at komme til Slottet til det bestemte Klokkeslæt, og naaede det ogsaa, Prinsessen stod netop og læste Brevet, da Klokken slog. Hun blev helt munter og glad, da hun havde læst det og saa, hvor smuk han var; men han troede, hun stod og gjorde Nar ad ham, da hun blev saa mild. Saa bød hun ham ind at faa noget at spise, og imidlertid sendte hun Bud efter Bispoppen. Han kommer og beder dem stille sig an, og saa begynder han at spørge ham til, om han vilde have Prinsessen. Han siger jo ja, og saa blev de viet sammen. Derefter sætter hun sig strags til at skrive et Brev til Faderen, hvori stod: Jeg takker dig, kjære Fader, at du sendte mig saadan en dejlig Mand, vi er nu virkelig ægteviede, og derfor sender jeg Bispoppens Attest. Kongen han gaar ude og venter paa Svaret, for han tykte jo, det varede

noget længere med den Hængen, end det egentlig behøvede. Da han ser, Stafetten kommer, saa gaar han selv i Møde med ham og siger: „Du har vel Brev med til mig.“ Ja, han havde, og saa flyede han Kongen Brevet. Kongen begynder saa at læse, men bliver saa overhaands forbitret, at han falder om og er død med det samme. Der var jo store Herrer og Doktorer nok, der løb til for at give ham en Haandsrækning, men de kunde jo ikke faa ham levende igjen. De tager Brevet af Haanden paa ham og læser, hvad der staar i det. „Ja, nu har vi da en ny Konge i Landet i Stedet for den gamle“, siger de, „for her ser vi, te Datteren er bleven gift.“ Saa maatte der en Stafet tilbage igjen til ham for at sige ham, at han skulde skynde sig at komme og modtage Riget. Han maatte ud strags som Konge og mødes med Tropperne og tage imod Herredømmet, og saa kom hans Dronning en Tid efter.

En Dag da de unge Folk gik og spaserede ude i Haven, kom de to Studenter til dem og beklagede sig over den Uret, der var sket imod dem mere end som andre Studenter. Det kunde Kongen ikke svare dem noget paa, han sagde, de skulde henholde dem til vedkommende, der havde med det at bestille. Den første træder saa tilbage, og den anden træder frem og viser Kongen Gulduhret, som var bleven henne, idet han spørger, om han kunde kjende det. Ja, han kunde, og den, der havde det, skulde blive tilbørlig straffet. Saa triner han tilbage, og den første triner frem igjen og viser Kongen Brevet med Spørgsmaal, om han kjendte den Haandskrift. Ja, det var hans afdøde Svigerfaders, siger han. Naa, han læser saa Brevet og ser deraf, at han øjeblikkelig skulde have været hængt. De tager saa begge Ordet og siger: „Ja, saadan var Brevet fra Kongen, men vi har skrevet et andet.“ Nu kunde Kongen forstaa det hele, men han viser dem bort baade med Brev og Gulduhr indtil videre. Kort efter kom der imidlertid Bud til den ene, at han skulde være Bisskop i Hovedstaden, og den anden blev udnævnt til Bisskop i et andet Bispedømme tæt ved. Saadan kom de til at leve vel og godt alle sammen. Jens Povlsen, Tværmose.

---

81. Korporal Hans og hans Stav.

Der var en Soldat, som hed Hans, og han var godt lidt baade af hans Kammerater og Foresatte, hvorfor han steg til at blive Korporal. Men saa vilde han ret til at være en stor Mand og gjorde det ene Gilde efter det andet, indtil Pengene slap op, og Klæderne gik med. Saa kom han i Tanker om, at det var en stor Skam, som han havde baaret sig ad, og blev da saa forknyt, at han en Dag gik uden for Kjøbstaden og grubelerede og havde slemme Tanker.

Saa kommer der en gammel Mand til ham og vilde have at vide, hvad han fejlede. „Jeg kan jo se, at der er noget ved det med dig," sagde han. Ja, saa siger han det da. Saa spørger han igjen om, hvor han vilde hen. Ja, han vidste snart ikke, men var da i Sind om, at han vilde have været hen at gjøre Ende paa sig selv. „Da gjør endda ikke det," siger den gamle Mand, „saa faar jeg hellere at hjælpe dig et Gran," og dermed flyer han ham en Pung. „Den kan du tage Penge af til dine Indkjøb, og der skal altid være nok, naar du blot passer paa ikke at tage Pengene helt af den." Det lovede han godt nok at passe paa, og han fik Pungen, og det var da saa meget svart.

Nu begynder det raske Liv igjen for Korporal Hans, han han skaffede sig pæne Klæder og lod det rulle af, som det kunde bedst. Ja, det gik an i lang Tid, og hans Kammerater kunde paa ingen Maade forstaa, hvorfra han fik Raad til at spendere saa godt. Endelig en Dag, da han var bleven beruset, eller hvordan det var gaaet til, var Pengene allesammen komne af Pungen, og saa var det forbi med den Herlighed.

Hvad han ikke havde været ærgelig paa sig selv før, det var han nu, og gik ud paa den samme Vej som før, om han ikke skulde kunne træffe den gamle Mand. Der gaar han atter og fram og endelig kommer den gamle ogsaa. „Naa," siger han, „nu er det jo det samme med dig igjen." Ja, han vidste nok, han havde fejlet, men nu var han ogsaa rigtig forsagt.

„Nu kan du følge med mig hjem," siger den gamle, „saa skal jeg vise dig, hvor meget du allerede har ødt." Saa fulgte

Hans med, og den gamle lukkede op for en Kiste, som havde været fuld af Penge, men nu var Tredjedelen af dem borte. „Saa meget har du sát Veje for i den Tid," sagde han. Ja, han tykte jo, det var saa meget galt. Men den gamle tog Ordet igjen og sagde: „Det faar nu at være, hvad det er, her har jeg nok, imens jeg lever, og saa vil jeg fly dig et Redskab, som jeg har tjent dem ved, men du maa aldrig nævne til nogen, hvem du har faaet det af." Nej, det skulde han da heller ikke. Saa flyede den gamle ham en Stav, og den havde den Egenskab, at der var ingen Laas saa skrap, naar man holdt den Stav til, saa maatte den jo springe op, hvad enten det var indvendig eller udvendig. Men saa var der ogsaa en Indretning ved den, at den kunde røre sig, naar den kom i Nærheden af uretfærdige Penge, men naar der var retfærdige Penge, holdt den sig stille. Desuden flyede han ham en Væge, som kunde tænde sig selv lige saa saare han vilde nogen Steder hen, og den havde den Dyd ved sig, at naar den brændte, kunde Folk ikke vaagne i Sengene, hvor han kom, om der saa var nok saa mange til Stede. „Men nu maa du frem for alt lægge Mærke til blot at tage af de uretfærdige Penge, de andre skal du lade ligge. Og dermed vil jeg sige dig Farvel, nu kan du ernære dig med de Gaver, jeg her har givet dig, saa længe du lever, naar du bruger dem ret. Jeg vil ikke have med slige Ting at bestille mere, for jeg gaar snart i min Grav; men da du har fortroet dig til mig, skal du arve dem efter mig." Saa sagde de hinanden Farvel.

Nu kan en nok tænke, det var det første, Korporal Hans tænkte paa, at komme ud paa Forhverving Natten efter. Han var jo godt kjendt i Staden og vidste, hvem der var rigest. Saa snart han holdt Staven frem, sprang Laasene op, og saa kunde han tænde Lyset og gaa frit ind, uden at nogen agtede det. Altsaa bliver han ved med at føre sig saa skjønt op for Fremtiden, og ingen kunde blive klog paa, hvor han fik Pengene fra til det. Han trakterede og slog stort paa, og der gik Aar og Dag hen med det. Endelig blev der Røre i Byen; den ene klagede over, at der var stjaalet af hans Skatol, og den anden

klagede lige saadan, og ingen Oplysninger kunde der gives om, hvem der havde gjort det. Naa, Korporal Hans tænkte de just ikke til det, alligevel de fleste gik og tænkte over, te det var da umuligt, der kunde regne mere ned til ham end til andre Folk. Nok er det, de giver Klage ind til Kongen over det, den ene vantede saa meget, og den anden saa meget. Saa kommer Kongen i Tanker om, han vil selv til at undersøge det. Han trækker i noget simpels Klæder og faar en Randsel paa Ryggen som en ligefrem Soldat og gjør sig da saa ringe, han kan. Nu var de altsaa bleven opmærksom paa Hans, for det te han var saa meget ude om Natten og slog slemt til Side, og da han saa kommer til ham en Dag paa Gaden, saa siger Kongen: „God-Dag, Hans! aa, du er saa rig og saa vel ved det, du kunde vel ikke hjælpe mig til at faa et Par Skilling, a er snart baade frændeløs og venneløs." Ja — a, han vidste det ikke. „Kan du tie og være tæt, saa kunde det være, a kunde hjælpe dig." Ja, det var da ikke at snakke om. „Kom saa til mig i Aften det og det Klokkeslæt, naar Folk er i Senge, og der og der." Det gjør de fast Aftale om, og han kom ogsaa. De sidder og snakker lidt, til alle Folk var gaaet til Ro, og saa siger Hans: „Nu skal du følge med mig ud i Nat og se, hvordan det gaar til, du har jo lovet at tie det." Ja, det skulde han nok. Saa rejste de af, og de kom til et stort Sted og gik ind og tog, hvad de vilde, og Kongen saa det hele. De var et Par Steder mere og gjorde lige saadan, og endelig siger Kongen: „Lad os gaa ind ad Skatkammeret, a vil ogsaa have noget, og det, vi end har faaet, det kan ikke slaa til til os begge to." — „Nej," siger Korporal Hans, „det vil vi ikke, for det er retfærdige Penge, det er hans rene Indkomst." Ja, han vilde da gjærne derind og se, hvad der var. „Du maa ogsaa godt komme derind, men du maa vide, du rører ikke et Gran af det." Saa kom de ogsaa ind, og Kongen gik hen og trak den ene Skuffe ud efter den anden. „Det kan ikke hjælpe, du ser efter noget," siger Hans, „det er retfærdige Penge, han kommer ærlig til dem, han faar. Men dem, der snyder baade Kongeu og andre, dem er det ingen Synd at tage det fra."

Kongen vilde have taget en Haandfuld alligevel, men saa lægger Korporal Hans ham én over Haanden med Kjæppen, te han lærte ham at lægge dem igjen. „Nu er det nok for i Aften, nu maa vi gaa til Ro." — „Ja," siger Kongen, „men der er en Ting endnu, a vilde ret gjærne se, lav der er saadan en Egenskab ved det Lys og den Kjæp." — „Naa, hvad er det?" siger Hans. „Aa, der er en gammel Mand, der har faaet en ung Kone, a vilde saa gjærne se, hvordan de har det sammen, nu mens Lyset er tændt, og vi kan komme derind." — „Aa, Skidt", siger Korporal Hans, „de ligger jo og vender dem fra hinanden, det kan en nok vide, saadan et Par Folk de regner ikke at ligge sammen". Jammen han vidste ogsaa et Sted, hvor der var en ung Mand og en gammel Kone, men nu vilde han gjærne vide, hvordan de laa sammen. „Du er meget nysgjerrig," siger Korporal Hans, „du kan da nok vide, de ligger lige saadan." Saa siger Kongen: „Du maa have været længe her i Staden, siden du er saa godt kjendt med, hvor der er retfærdige, og hvor der er uretfærdige Penge." Ja, han var godt kjendt. „Nu er der kun én Ting, a kunde ønske, og det var, te vi kunde faa den unge Mand baaret til den unge Kone og den gamle Mand baaret til den gamle Kone, for det var der nogen Retfærdighed i." — „Ja, vil du selv have Ulejligheden med at gjøre det," siger Korporal Hans, „saa skal jeg lyse for dig." De fik saa det udrettet, og nu gik enhver til sit Kvarter, baade Hans og Kongen.

Saa om Morgenen da bliver der saadant Spektakel der i det Sted, hvor de gamle var komne sammen, de var gale begge to og ikke tilfreds, men de unge derimod var godt tilpas med hinanden. Saa sender Kongen Bud efter Korporal Hans. Han pynter sig pænt, da han skal op til Kongen, og kommer og mælder sig. Paa æ Sted Kongen ser ham, rækker han ham Haanden og siger: „God-Dag, Korporal Hans, og Tak for i Nat." Nu faar Hans at vide, hvem han har haft med sig. Han falder paa Knæ for Kongen og beder om Naade, ikke om Ret, han vidste jo nok, det var galt med ham nu. „Ja," siger Kongen, „du er benaadet, for det du vilde ikke have

retfærdige Penge. Nu skal du blive her ved mig og være min Minister, og ingen skal vide, hvor du kommer fra. Men du skal levere det Redskab af til mig, og saa skal du være tavs." Altsaa bliver han klædt paa som Minister, og ingen vidste, hvor han var kommen fra.

Saa kommer denher Sag for med de to gamle. De var gale i Kalotten over den Ombytten og vilde have Revans. Men da ingen kunde sige dem, hvordan det var gaaet til, saa endte det med, at Kongen skulde selv dømme, hvad der skulde gjøres ved det. Han mente, at han kunde ikke ret bedømme det, men han havde faaet en ny Minister, og nu skulde han og komme til Stede og raade i det. Ja, det kunde han ikke sige andet om, end at de skulde se at finde den, der havde byttet dem, og saa skulde han bære dem tilbage igjen, for den, der havde gjort det første, skulde og gjøre det sidste. Ja, det var Folkene jo ikke fornøjet med, det var ikke saa nemt at faa opredt, hvem det var. Men saa dømte Kongen, at efter det de unge var godt fornøjede med hverandre, saa skulde de blive sammen, saa kunde de gamle gjøre dem saa gale, de vilde, og ellers skilles ad. Se, saadan blev Dommen, og Hans blev ved at være Minister, og var det det sidste a spurgte til ham.

Kristine Marie Bæver, Filsø.

---

82. Stærkenhans.

Stærkenhans var født i Sneftrup Præstegaard, Præstens Husholderske var Moder til ham, og Præsten var hans Fader. Hun var ved at bage Pandekager en Dag, og saa løb hun ud i Skoven og fik Barnet og løb ind til hendes Pandekager igjen. Da kom der en Bjørn, der havde mist sine Unger, over Barnet, og det tog i Patterne. Saa tog Bjørnen det med ned i sit Leje. Deraf blev han saa stærk. Bjørnen væltede en Sten for Lejet, hver Gang han gik ud, men til sidst blev Drengen saa stærk, at han væltede Stenen fra. Det var nu ellers bleven ved at gaa saa stille af, indtil Drengen blev syv Aar, men saa en Dag han var kommen ud og krøb paa

alle fire ligesom Bjørnen, da kom nogle Skytter forbi, og de kunde se, han var et Menneske, men han var som et Dyr og havde Negle som Fuglekløer. Der var to, der dristede sig til at gaa derhen og tage ved ham, men de blev skambidt. Det bliver saa mældt til Øvrigheden, og de bekjendtgjør, te Pigerne fra de sidste syv Aar skal mode og efterses. Det hører Præsten, og saa siger han til Husholdersken, at de maatte helst tilbyde at tage Drengen til dem. Det vilde Øvrigheden godt tage imod, saa var de fri for Drengen. Nu blev han i Præstegaarden og skulde til at gaa i Skole. Der vilde Drengene kneppe hinanden i Panden. Han sagde til dem: „For hver syv Knep, I giver mig, vil a give jer ét." De kneppede ham nu dygtig, og saa skulde han til det, men han slog det ene Knep efter det andet, saa Pandeskallerne var slaaet i Stykker. Nu skulde han have en Bænketur, men han gav en Vind, saa baade Degnen og Huset fløj i Luften. Det blev nu mældt til Præsten, og saa maatte han rejse. Ja, saa vilde han have en Kjæp ved Smeden, der vejede otte Lispund i Knappen og tolv i Stokken. Han lavede den selv og rev den ene Væg ned for at faa Plads til at vende den. Nu rejste han da af og kom saa til en Mølle og vilde have Tjeneste. Han vilde ikke have anden Løn end Lov til at give Mølleren tre Pik i hans Ende, naar Lavdag kom. „Men a vil have det, a kan æde." De Akkorder gik Mølleren ogsaa ind paa. Saa kom han med ind og spiste syv Brød af det første Maaltid. Næste Morgen skulde Møllerens Folk i Skoven efter Kjævler. De andre Karle kjørte, men Hans sov endnu. Endelig kom han da op og spiste atter syv Brød. Saa kjørte han ad Skoven. Da han kom ned i en Dal, satte han sig der paa naturlig Forretning, og saa rykkede han nogle Træer op og lagde i Vejen, for at Folk ikke skulde komme galt af Sted, naar de vilde kjøre ad den. Saa tog han lige et Træ med Rod og samt og lagde i Vognen, lagde Bæsterne oven paa og tog nu det hele paa Nakken. Paa den Maade rejste han hjem ad. Men saadan kunde de andre ikke gjøre. De standsede i Dalen og skulde have alt det ryddet af Vejen, inden de kunde komme til fremme.

Da Hans kom hjem til Porten, var den lukket. Det var en stor Jærnport, og han begyndte at bumre paa den og raabte: „Luk op!" Nej, de vilde ikke til at lukke op. Han kunde ikke staa der og vente efter deres Lejlighed, og saa smed han det hele over Huset og slog saa Porten i Stykker med sin Kjæp. Nu var der frit Rykind for de andre, da de kom. Saa satte Mølleren ham til at rydde Brønden, og Hensigten var jo, at de vilde have slaaet ham ihjel med Sten, for de var bleven rædde for ham. Men hver Sten, de kylte ned paa ham, kylte han tilbage igjen og slog dem med, saa de fik, hvad de havde godt af til Hobe. Næste Aften vilde Mølleren sende ham hen til Møllehuset med fem Tønder Korn, han skulde have malet. Men dér kunde ingen være om Natten for Djævle. De kom ogsaa og nappede ham, men han smed dem ned i Knaghjulet én for én, efter som de kom, og blev ved, indtil han havde faaet hans fem Tønder Korn malet. Saa gik han hjem. Den Dag skulde han saa til at tærske et stort Korngulv. Han tog to pommerske Bjælker og fik slaaet Nagler igjennem, for de almindelige Plejle kunde jo ikke holde til det. Men saa kunde han ikke røre sig derinde med den store Plejl, og saa maatte han til at vælte en Væg ind. Han tarsk nu hele Korngulvet den Formiddag. Nu var Mølleren saa kjed af ham, som han kunde blive. Om Eftermiddagen rensede han Kornet, og der bar han sig saadan ad, at han lige slog en Vind imod Korndyngen, saa fløj Avnerne Pokker i Vold. Han prøvede det én Gang til fra den modsatte Side, og saa var Kornet fuldstændig rent. Nu sagde Mølleren til ham, at han skulde rejse til Helvede efter en Tønde Penge til ham, for han var kommen i Forlegenhed. Men Sagen var jo, at han vilde være skilt ved ham. Saa kommer han til en gammel Kone, som han spørger om Vej. Hun sagde, at han skulde gaa lige frem, saa kom han der. Endelig kommer han til en stor Jærnport og banker paa. Djævlene kunde strax høre, hvem det var, og løb ind og skreg, at det var ham, der smed dem i Knaghjulet. Saa fik de Pengene og kom med, og han rejste af hjem ad. Da bliver Mølleren endnu mere ræd. Saa sender han ham atter afsted,

han skal nu gaa efter to Tønder Penge, og saa vilde han meget bede sig fri for de tre Knep, dem var han jo ræd for. Men han skulde have det, han skulde have, sagde Hans, og nu var det bedst, han fik dem med det samme, for han vilde ikke gaa hans Ærender tiere. Første Gang smed han ham to Mil væk, og den Gang kom han da hjem samme Dag. Men da han saa fik det andet Pik, fløj han fire Mil væk, saa kunde han ikke komme hjem den samme Dag. Da han fik det tredje Knep, blev han helt split ad. Saa blev Stærkenhans paa Møllen og blev gift med Enken. Hidtil havde han spist saa forfærdelig meget, men en gammel Kone, han kom til at snakke med om det, hun gav ham et Pulver, saa han siden ikke spiste mere end andre. Kristen Nielsen Skrædder, Skaldemose, Bole.

83. Skruptussen.

En fattig Kone havde en Datter, der var saa god til at synge, og hun havde en Gang sagt, te hun vilde ikke giftes, undtagen hun kunde faa én, der var lige saa god som hun til at synge. Saa var det en Dag, hendes Moder stod ude ved Kjelden og kjæmte Datterens Hoved, da hørte hun saadan en dejlig Røst inde i Skoven. Hun tykte, det var en lille Fugl, der sang, men hun vidste det da ikke retten. Da de havde faaet Ende paa henher Kæmmen og var komne ind, saa lidt efter var der én, der kom og bankede paa Døren og sagde:

„Kjære Pige god, for din Rosenblod,
luk mig ind, luk mig ind."

Pigen siger: „Hvem er det?" Men den vilde ikke sige det. Ja, hun vilde da ikke lukke op, inden den sagde, hvem den var. Saa fortalte den, te den var en stor Skruptusse. Ja, hun vilde da ikke lukke op for en Skruptusse. Men hendes Moder sagde, at hun kunde da sagt lukke op for den. Saa gik hun da hen og lukte den ind. Nu vilde den have noget at spise.

„Kjære Pige god, for din Rosenblod,
giv mig Mad, giv mig Mad!"

Nej, hun vilde da ikke give den noget. Men Moderen sagde, hun kunde jo sagt sætte noget Mad ind til den, og saa gjorde hun det. Da sang den:

„Kjære Pige god, for din Rosenblod,
sæt dig og spis med mig!"

Nej, hun vilde da ikke sætte sig ved en Skruptusse og spise. Men Moderen sagde: „Du kan jo sagt føje den i det ogsaa, for du kan jo sætte dig omme paa Skammelen," og saa gjorde hun det. Da de havde afspist, sagde han:

„Kjære Pige god, for din Rosenblod,
red min Seng, red min Seng!"

Nej, det hverken vilde eller kunde hun: rede Seng for en Skruptusse. Men Moderen sagde jo, det kunde hun da sagt. Saa gjorde hun det ogsaa. Den Gang hun havde Sengen redt, sang den:

„Kjære Pige god, for din Rosenblod,
læg dig ved mig i din Seng!"

Nej, det vilde hun da ikke. „Jo, siger Moderen, „det kan du godt, du kan jo lægge et Lagen imellem jer." Saa gjorde hun ogsaa det. Men om Morgenen, da hun blev vaagen, var Skruptussen bleven til en Prins, og den fortalte hende, hvordan han havde været forhegset, men var nu bleven forvandlet til en Prins igjen, for det hun var gaaet i Seng til ham og havde sovet ved ham. Saa blev hun gift med ham, og de levede godt.

Johanne Steensen, Nygaard Skole.